

דו"ח חופש מידע 2023

משרד הרווחה והביטחון החברתי

רונית ספיר
מנהלת תחום
העמדת מידע לציבור

אגף בכיר
קשרי חוץ
ודוברות

מוגש לפי חוק חופש
המידע תשנ"ח 1998

תוכן עניינים

4	דברי מנכ"ל המשרד
5	דברי היחידה להעמדת מידע לציבור במשרד
6	תחום העמדת מידע לציבור
11	כיווני פעולה עיקריים לשנת 2023
12	רשימת החוקים ששר הרווחה והביטחון החברתי אמון על ביצועם
13	רשימת החוקים המרכזיים ששר הרווחה והביטחון החברתי וגורמי המקצוע במשרד מעורבים בביצועם
14	מבנה ארגוני של המשרד
15	תקציב המשרד באלפי שקלים לשנת 2023
16	התפלגות כוח אדם לפי מגדר ודירוג
17	מינהל שירותים אישיים וחברתיים
17	אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה
44	אגף בכיר חוץ ביתי: משפחה, ילד, נוער והשמות מיוחדות
66	אגף משאבי קהילה
100	אגף התעסוקה
107	שירות האומנה
111	השירות למען הילד (אימוץ)
113	מינהל מוגבלויות
113	חקיקת חוק שירותי הרווחה לאנשים עם מוגבלות, התשפ"ב-2022
114	אוכלוסיות היעד
115	אגף בכיר הערכה הכרה ותוכניות
134	אגף בכיר קהילה
146	אגף בכיר דיור
154	מינהל של"מ – שיקום, ליווי ומניעה
154	שירות המבחן למבוגרים
157	שירות המבחן לנוער
159	יחידות הסיוע ליד בתי המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הדתיים
173	השירות לטיפול בנוער וצעירים ברצף הסיכון, הסכנה והניתוק בקהילה
208	אגף בכיר לטיפול באוכלוסיות קצה – חוץ ביתי
210	מסגרות חוץ ביתיות לצעירים וצעירות במצבי סיכון
224	השירות לחקירות ילדים
226	תוכנית יתד

232	מינהל אסטרטגיה, תכנון כלכלי, מחקר ורגולציה
232	תיאור ותחומי אחריות עיקריים של היחידה
233	בעלי תפקידים בכירים
233	תקציב (כלל המינהל)
233	אגף בכיר רשויות מקומיות
235	אגף בכיר איכות, פיקוח ובקרה
237	אגף בכיר מתו"ה (מחקר, תכנון והכשרה)
249	אגף פרופסיית העבודה הסוציאלית
251	אגף כלכלת רווחה
254	מינהל רכש, תשתיות ותפעול
254	תפקידי המנהל
254	מבנה המנהל
255	מטה המנהל
255	אגף בכיר פיתוח
255	אגף נכסים ולוגיסטיקה
256	אגף בכיר רכש, מכרזים והתקשרויות
256	תחום בכיר מערך ההיסעים
257	אגף מנהל ומשק במוסדות
258	מינהל אזרחים ותיקים
258	כללי
259	הנחות יסוד ותפיסה
261	אגף קהילה
270	פרק מיוחד – מינהל אזרחים ותיקים במלחמת "חרבות ברזל"
274	אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות
274	דוברות
275	פניות ציבור
278	מוקד 118
281	אגף לשיתופי פעולה בין לאומיים
283	תחום קשרי כנסת וממשל
286	אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע
286	תחזוקה ופיתוח יישומים
288	כל המערכות המשלמות
288	המערכות הייעודיות
292	מערכות אינטרנט ודיגיטאל, מתחזקים
292	תחום BI
293	תחום תשתיות, מתחזקים
294	תחום אבטחת מידע, מתחזקים
294	מתודולוגיה אינטגרציה ואבטחת איכות

296	אגף מערך שירותי הבריאות
296	כללי
296	חזון המערך
296	מטרות מערך הבריאות
297	פעילות המערך בשגרה
297	פעילות בשנת 2023
301	אגף בכיר ביקורת פנימית
302	אגף בכיר ביטחון וחירום
302	ייעוד ומשימות
303	הנחות עבודה
304	מערך מעונות ממשלתיים
304	חזון המערך
305	מבנה ארגוני
306	פירוט השירותים הניתנים
307	מנהלת צו השעה
307	סיכום 2023 'צו השעה'
307	נתונים
308	מענה רפואי
308	דיוור למקרי קצה סוציאלי
308	הפעלת פנימייה לילדי ז'יטומיר
308	מיזם משותף עם המועצה הישראלית להתנדבות
310	360 – התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון
310	רקע
310	תקציב 2023
310	המבנה הארגוני
311	דרכי פעילות
312	סקירת עיקרי הפעילות בשנת הלימודים תשפ"ג 2022-2023
313	סקירת עיקרי תכנית העבודה לשנת הלימודים תשפ"ג 2023-2024
313	בעלי תפקידים
313	יצירת קשר
314	עזבונות ותמיכות ביטחון תזונתי
314	קשר וממשקים
314	תחומי פעילות עיקריים
316	הלשכה המשפטית
317	תחום מוסדות ציבור
317	סיכום 2023
317	פירוט תמיכות למוסדות ציבור
343	רשימת מאגרי מידע
345	רשימת בעלי התפקידים הבכירים

דברי מנכ"ל המשרד

אני מתכבד להציג בפניכם את הדוח השנתי לשנת 2023 בנושא חוק חופש המידע במשרד הרווחה והביטחון החברתי. דו"ח זה מוגש לעיון הציבור במסגרת פרסום הדו"ח השנתי של הממונה על העמדת מידע לציבור בהתאם להוראות סעיף 5 א' לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998. הדו"ח כולל מידע על פעילות המשרד, תחומי אחריותו והסברים על תפקידיו וסמכויותיו. בנוסף, הוא כולל את אופן יישום החוק במשרד בתקופה מאתגרת זו, תוך התחשבות בנסיבות הייחודיות והאתגרים הרבים עמם התמודד המשרד במהלך מלחמת "חרבות ברזל".

הן בזמן שגרה והן בעת מלחמה זכותו של הציבור לקבל מידע מהרשויות. זוהי זכות יסוד דמוקרטית, המאפשרת פיקוח ציבורי, שקיפות וחיזוק אמון הציבור בממשלה.

בין פעילויותיו הרבות של המשרד, ניתן למנות פיתוח פתרונות מותאמים לרמת התפקוד האישי של אנשים עם מוגבלויות, צמצום אלימות במשפחה ופיתוח מענים לנפגעים, העלאת רמת הביטחון האישי והכלכלי של אזרחים ותיקים, מימוש זכויות חברתיות וכלכליות של צעירים בסיכון ועוד.

במסגרת פעילות זו, המשרד פיתח מנגנון מיוחד לטיפול בבקשות חופש מידע בזמן מלחמה. מנגנון זה כולל צוות מקצועי מיומן, המוסמך לבחון בקשות אלו באופן יסודי תוך התחשבות בכל השיקולים הרלוונטיים. בנוסף, המשרד פועל באופן שוטף על מנת לשפר את הנגישות של המידע לציבור, הן באמצעות האתר האינטרנטי והן באמצעות מוקדים טלפוניים ייעודיים.

אני מבקש להודות לצוות המשרד על עבודתו הקשה והמסורה בנושא זה, ומצרף את ברכתי לכל העוסקים והעוסקות במלאכה.

בברכה,
יונן אהרוני
מנכ"ל משרד הרווחה והביטחון החברתי

דברי היחידה להעמדת מידע לציבור במשרד

אנו מתכבדות להגיש לציבור את הדו"ח השנתי של חופש המידע במשרד הרווחה והביטחון החברתי לשנת 2023. חוק חופש המידע, אשר נחקק בשנת 1998, מקנה לאזרח זכות יסוד המאפשרת לו לקבל מידע המצוי בידי רשויות ציבוריות, בעת בשגרה ומלחמה. מטרתו של תחום העמדת מידע לציבור במשרד הינה קידום מהלכים שישפרו את שקיפותו ויצרו תרבות אירגונית של הנגשת מידע לציבור שתביא למתן מענה מקיף ומקצועי לפונה, תוך עמידה בזמני המענה על פי החוק.

חשיבותה של זכות זו עולה במיוחד בתקופות חירום, שכן היא מאפשרת לציבור להיות מעורב בקבלת החלטות ממשלתיות, לפקח על פעילות הרשויות ולהגן על זכויותיו. ללא חופש מידע, קיים חשש שממשלות ינצלו את המצב הקשה על מנת לפעול ללא שקיפות ולפגוע בזכויות האזרחים.

משרד הרווחה והביטחון החברתי שם דגש רב על שמירה על חופש המידע גם בתקופת מלחמת "חרבות ברזל". הוא רואה בזכות זו ערך יסודי, הן לשמירה על עקרונות הדמוקרטיה והן לסיוע לאזרחים להתמודד עם המציאות המורכבת. המשרד נוקט במגוון צעדים, ביניהם פרסום מידע זמין באתר האינטרנט, מענה לפניות הציבור ושיתוף פעולה עם ארגונים אחרים העוסקים בחופש המידע.

הדו"ח נערך מתוך אמונה כי שקיפות פעולותיהן של רשויות הציבור והאפשרות לבקרן על בסיס המידע שגילוי מובילות לחיזוק אמון הציבור ברשויות ולייעול המערכת. נוסף על כך, זהו כלי חיוני להתמודדות עם אתגרי המלחמה וחיזוק חוסנם של האזרחים.

ברצוננו להודות למנכ"ל המשרד ולעובדי המשרד, אשר היו שותפים מלאים בהכנת הדו"ח והפקתו. וכן לעובדי המשרד על המאמצים באיתור והעבדת מידע לשם פרסומו לטובת האינטרס הציבורי.

תקוותנו היא כי הדו"ח יהיה לתועלת הציבור ולעזרתו.

ענת רוז
מנהלת אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות

רונית ספיר
מנהלת תחום העמדת מידע לציבור

תחום העמדת מידע לציבור

מידע אודות בקשות שטופלו בשנת 2023

עילות דחייה מרכזיות

שם העילה	מספר בקשות	באחוזים
8(1) - הקצאת משאבים	6	8%
8(2) - נוצר לפני 7 שנים	0	0%
8(3) - לא ניתן לאתר את המידע	11	15%
8(4) - פורסם ברבים	0	0%
8(5) - המידע נוצר בידי רשות אחרת	28	39%
9(א)1 - פגיעה בביטחון המדינה	0	0%
9(א)1 - פגיעה ביחסי החוץ	0	0%
9(א)1 - פגיעה בביטחון הציבור	0	0%
9(א)1 - פגיעה בביטחון או בשלמותו של אדם	0	0%
9(א)2 - שמירה על ביטחון המדינה	0	0%
9(א)3 - פגיעה בפרטיות	7	10%
9(א)4 - איסור על פי כל דין	1	1%
9(ב)1 - שיבוש תפקוד הרשות	7	10%
9(ב)2 - מדיניות בעיצוב	0	0%
9(ב)3 - משא ומתן	0	0%
9(ב)4 - דיונים פנימיים	4	6%
9(ב)5 - ניהול פנימי	0	0%
9(ב)6 - סוד מסחרי	8	11%
9(ב)7 - תנאי לאי מסירה	0	0%
9(ב)8 - שיטת עבודה ונהלים של רשות אכיפה	0	0%
9(ב)9 - ענייני משמעת	0	0%
9(ב)10 - צנעת הפרט של הנפטר	0	0%
14- החוק אינו חל	0	0%
20- קיים הסדר אחר למסירת המידע	0	0%
עילת הדחייה אינה ידועה	0	0%
סה"כ	72	100%

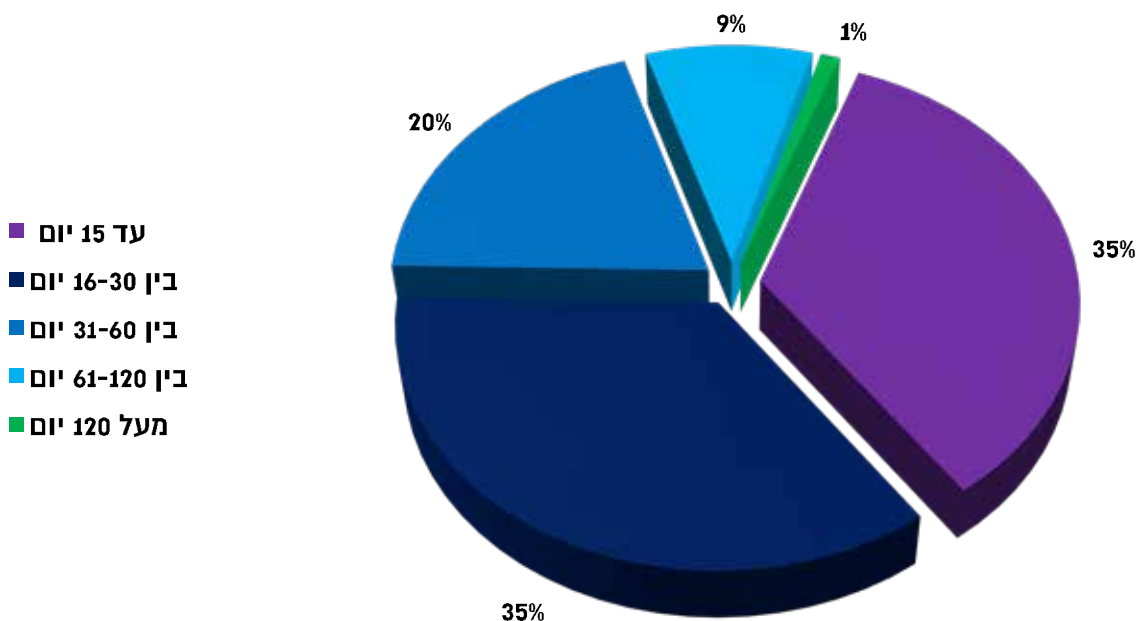
אופן מענה לבקשה

אחוזים	מספר בקשות	אופן מענה לבקשה
69%	209	הרשות מסרה את כל המידע
12%	35	הרשות מסרה את המידע המבוקש באופן חלקי
12%	37	הרשות דחתה את הבקשה למסירת מידע
1%	2	הטיפול בבקשה הופסק בשל אי תשלום אגרה
3%	10	הטיפול בבקשה הופסק מטעמים הקשורים לפונה
3%	10	הטיפול בבקשה טרם הסתיים
100%	303	סה"כ

זמן הטיפול

אחוזים	מספר בקשות	זמן הטיפול
35%	97	עד 15 יום
35%	99	בין 16-30 יום
20%	56	בין 31-60 יום
9%	26	בין 61-120 יום
1%	3	מעל 120 יום
100%	281	סה"כ

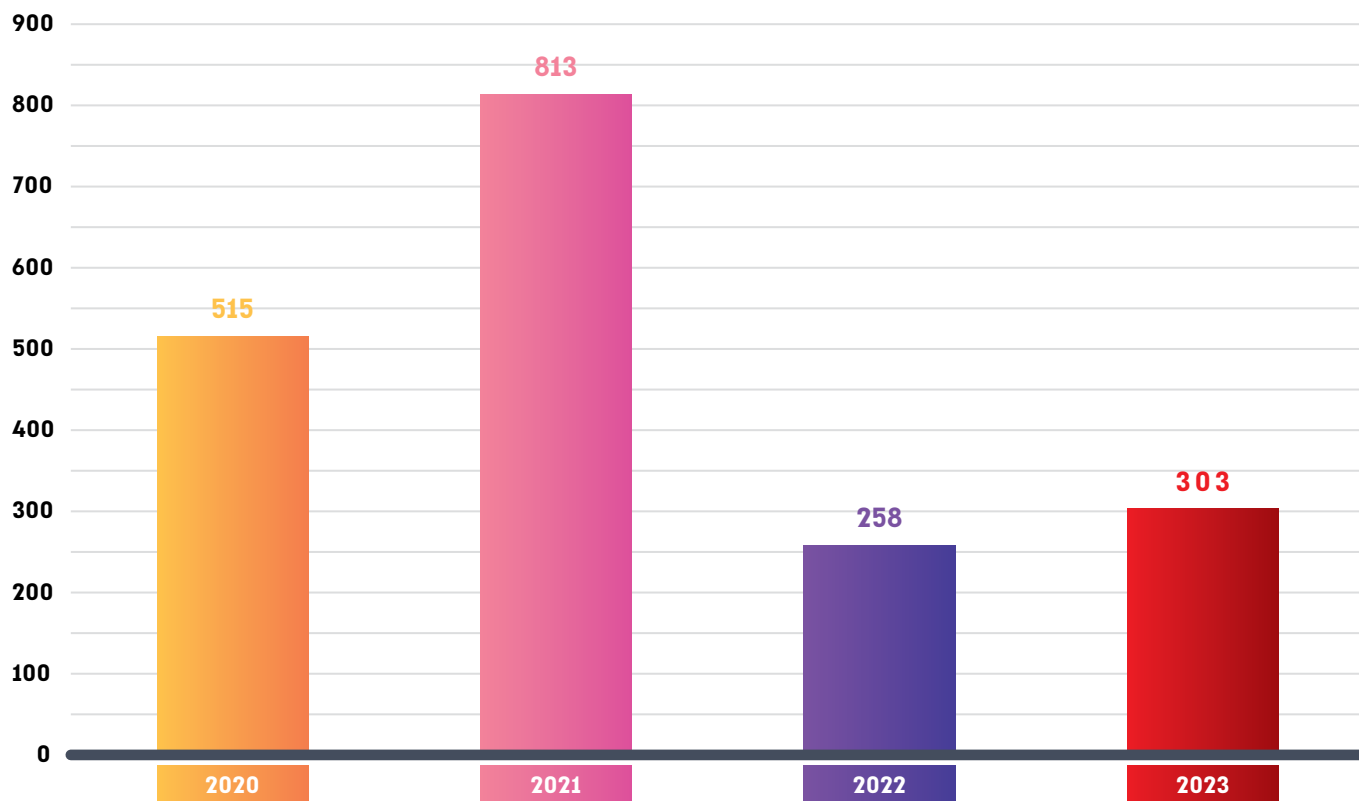
זמן הטיפול

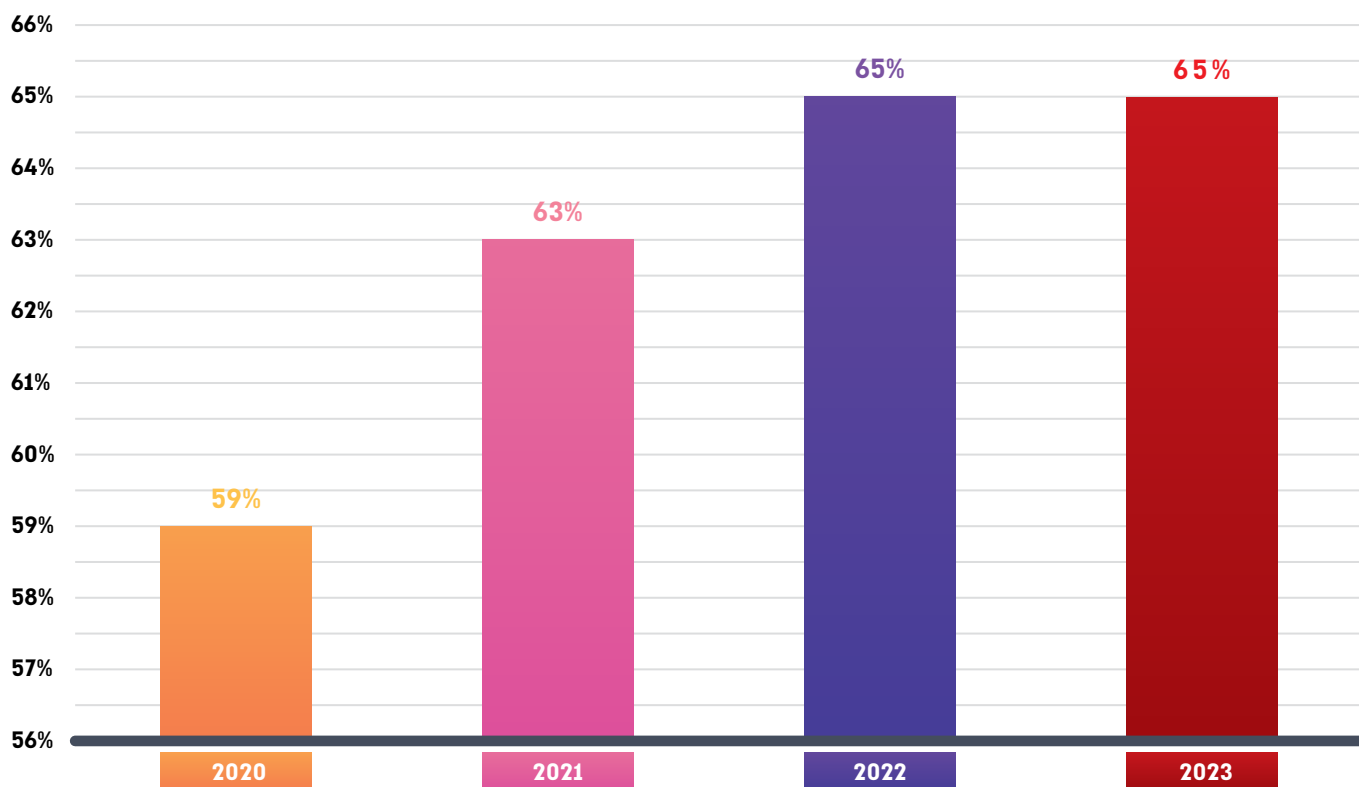

סה"כ בקשות חופש מידע 2020-2023

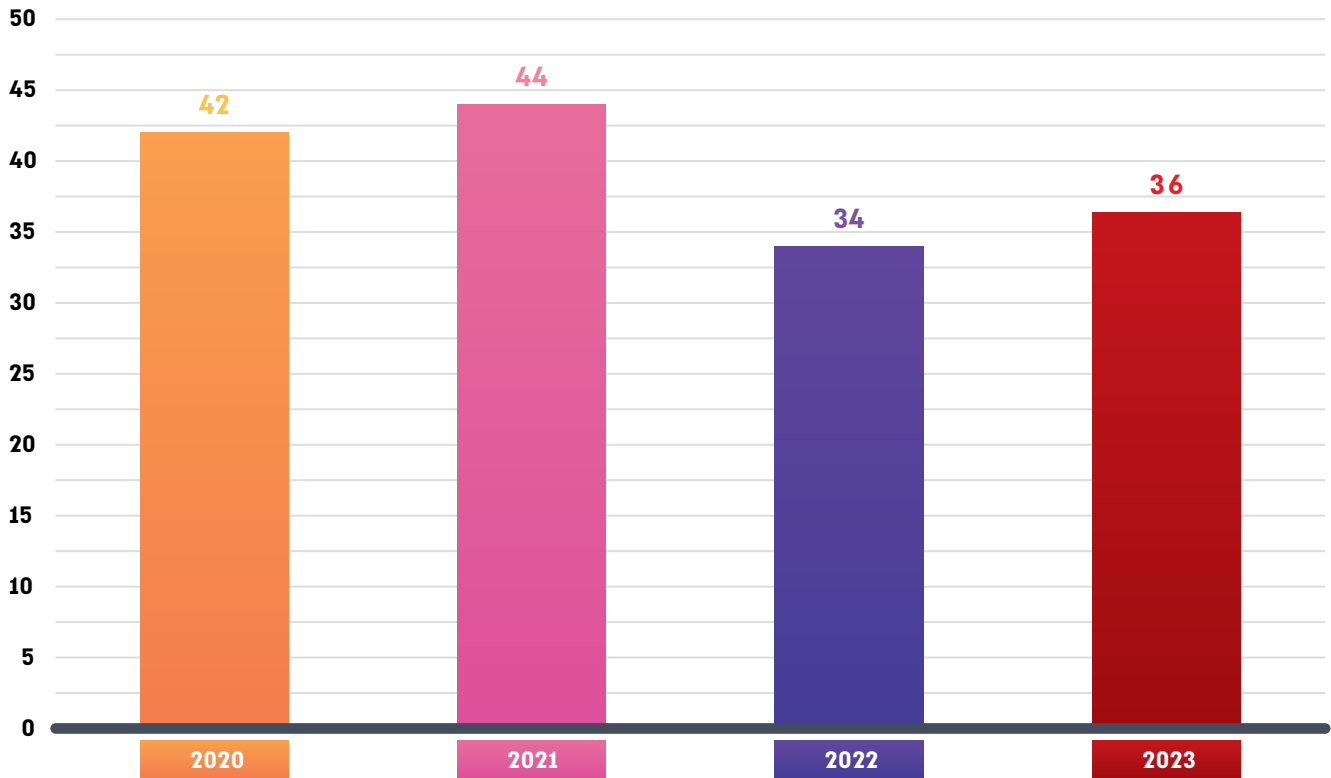

יחס של המענים עד חודש מכלל הבקשות

מספר ימים ממוצעים לטיפול בבקשה

במהלך השנת 2023 נעשה סקר שביעות רצון לפונים על מנת לשמר, לשפר ולייעל את עבודת היחידה לחופש המידע לטובת הפונים, כמו כן הסקר הינו אנונימי ונשלח לפונה בצירוף המענה.

להלן סיכום נתוני הסקר:

145 פונים (48%) ענו על הסקר לשנת 2023, מהניתוח עולה כי:

- 90% מכלל העונים ענו כי השירות נותן מענה אדיב וסבלני
- 85% מכלל העונים ענו כי נציג השירות נתן מענה מקצועי וסיפק את מלאו המידע.
- 84% מכלל העונים ענו כי זמני התגובה היו לשביעות רצונם.
- 95% ענו כי השירות המקוון יעיל וידידותי מול ערוצי תקשורת אחרים.

מצרפים את חלק מתגובות הפונים לסקר:

יצירת קשר עם מנהלת תחום העמדת מידע לציבור במשרד הרווחה והביטחון החברתי

שם: רונית ספיר

כתובת: רח' קפלן 2, ירושלים 9195016

טלפון: 02-6752591

דואר אלקטרוני: Hofmedia@molsa.gov.il

את אגרת הבקשה ניתן לשלם באמצעות:

1. האינטרנט, דרך אתר שירות התשלומים הממשלתיים
  2. בנק דואר או כל בנק אחר, את התשלום יש להעביר לבנק הדואר (09) סניף ראשי (001) חשבון מספר 0-02485-0, על שם "משרד הרווחה – חוק חופש המידע", יש לצרף את השובר על ביצוע התשלום לטופס בקשת המידע.
- הוראות המנהליות של משרדנו, "תקנות ותעריפים (תע"ס)", מתפרסמות ומתעדכנות באתר האינטרנט של המשרד.

כיווני פעולה עיקריים לשנת 2023

מונעים - איתור ומניעה בקרב פרטים, משפחות וקהילות במצבי סיכון וסכנה וקידום ניידות חברתית, בין היתר באמצעות הרחבת השירותים האוניברסליים

- יעד 1.1: הרחבת תפיסת עבודה מכוונת איתור, מניעה וניידות חברתית בעבודת המשרד
- יעד 1.2: הרחבת תוכנית "נושמים לרווחה" כחלק מהמאבק בעוני וצמצום פערים
- יעד 1.3: הרחבת עבודת המשרד ביצירת רצף טיפולי בשירותי הרווחה
- יעד 1.4: טיפול ומניעה של אלימות במשפחה

מתאימים - מתן שירותי רווחה מגוונים וגמישים, מותאמים לאוכלוסיות ולצרכים השונים, בין היתר, באמצעות הדגשת הגמישות לרשויות

- יעד 2.1: יישום חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלויות
- יעד 2.2: הרחבת הסמכויות והגמישות התקציבית לרשויות המקומיות באספקת שירותי רווחה
- יעד 2.3: הנגשת המענים לציבור באמצעות דיגיטציה וצמצום הבירוקרטיה
- יעד 2.4: התאמת שירותי המשרד לאוכלוסיות מגוונות, בדגש על התאמת מרבית השירותים למאפייני האוכלוסייה בכל רשות

מודדים - הובלה של מערכת רווחה מוכוונת תוצאות ואפקטיביות, מועילה ויעילה

- יעד 3.1: חיזוק התפיסה הרגולטורית של המשרד במסגרות החוץ-ביתיות ובקהילה על ידי פיקוח והקניית סמכויות אכיפה
- יעד 3.2: קידום עבודה מבוססת נתונים, טיוב נתוני המשרד והרשויות, קבלת החלטות מבוססת נתונים, חיזוק תהליכי מדידה, הערכה ומעקב ובקרה על התוכניות

מחזקים - חיזוק והעצמה של עובדי מערכת הרווחה, מיצובם ומעמדם

- יעד 4.1: חיזוק מעמדו של המפקח של המשרד והסדרת תפקידו
- יעד 4.2: מיצוב וחיזוק מעמדו של העובד הסוציאלי
- יעד 4.3: חיזוק השדרה הניהולית במטה, במחוזות וברשויות המקומיות

משתפים - חיזוק שיתופי הפעולה בתוך המשרד ועם משרדי הממשלה, השלטון המקומי, החברה האזרחית והציבור

- יעד 5.1: הטמעת תוכנית עבודה ופרקטיקות תכנון משתפות בעבודת היחידות
- יעד 5.2: הטמעת תכנון משותף במעגל התכנון ובתוכניות העבודה, כולל היועצות בין מגזרית ובין משרדית
- יעד 5.3: חיזוק הקשר של המשרד עם השלטון המקומי והמחלקות לשירותים חברתיים

רשימת החוקים ששר הרווחה והביטחון החברתי אמון על ביצועם

1. חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, התשפ"ב-2022.
2. חוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016.
3. חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.
4. חוק המועצה הארצית לביטחון תזונתי, התשע"א-2011.
5. חוק איסור הפליית אנשים עם עיוורון המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג-1993.
6. חוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו-1966.
7. חוק מעונות יום שיקומיים, התש"ס-2000. (ביצוע במשותף עם שר הבריאות).
8. חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960.
9. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.
10. חוק שירותי רווחה (זכויות נשים ששהו במקלט לנשים מוכות), התשע"ג-2012.
11. חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), התשכ"ט-1969.
12. חוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996.
13. חוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, התשנ"ג-1993.
14. חוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965.
15. חוק פעוטות בסיכון (הזכות למעון יום), התש"ס-2000.
16. חוק הרשות לשיקום האסיר, התשמ"ג-1983.
17. חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958.
18. פקודת המבחן (נוסח חדש), התשכ"ט-1969.
19. חוק הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות עם מוגבלות, התשנ"ד-1994. (השר אחראי על פעוטות עם מוגבלות, בשיתוף שר החינוך שאחראי על ילדים עם מוגבלות).
20. חוק הדיור המוגן, התשע"ב-2012.
21. חוק סיוע לקטינים נפגעי עבירות מין או אלימות, התשס"ח-2008. (ביצוע במשותף עם שר הבריאות ועם השר לביטחון פנים).
- בהתאם להחלטה מספר 93 של הממשלה מיום 29.01.2023 הוקם משרד העבודה, והועברו סמכויות הנתונות לשר העבודה לפי החוקים הבאים:
  22. חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.
  23. חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980.
  24. חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972.
  25. חוק מס מקביל, התשל"ג-1973. (ביצוע במשותף עם שר הבריאות).
  26. חוק סיוע לנפגעי קריסת הרצפה באולמי ורסאי, התשס"ב-2002.
  27. חוק התגמולים (ילד שנתייתם עקב מעשה אלימות במשפחה), התשנ"ה-1995.
  28. חוק התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992.
  29. חוק התגמולים לחסידי אומות עולם, התשנ"ה-1995.
  30. חוק התגמולים לנפגעי פעולות האיבה, התש"ל-1970.
  31. חוק סיוע למשפחות שבראשן הורה עצמאי, התשנ"ב-1992.
  32. חוק פיצוי לנפגעי פוליו, התשס"ז-2007.
  33. חוק נפגעי תאונות דרכים (סיוע לנפגעי משפחה), התשס"ב-2002.

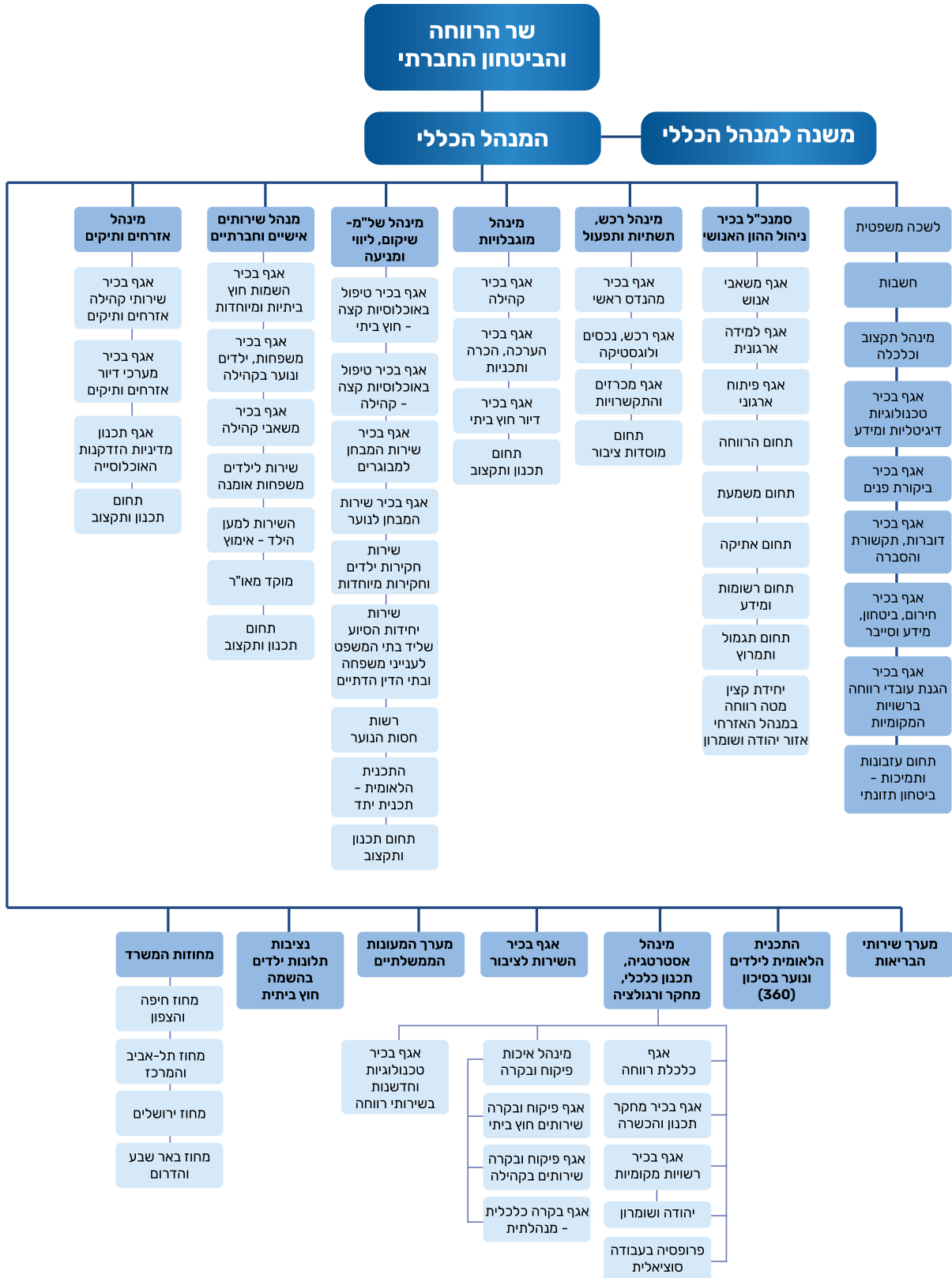

רשימת החוקים המרכזיים ששר הרווחה והביטחון החברתי וגורמי המקצוע במשרד מעורבים בביצועם

1. חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962.
2. חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006.
3. חוק הסכמים לנשיאת עוברים (איסור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996.
4. חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.
5. חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991.
6. חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000. (השר ימנה נציג למועצה הארצית לשיקום).
7. חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005.
8. חוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים), התשנ"א-1991.
9. חוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955.
10. חוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2000.
11. חוק להסדר התדייניות בסכסוכי משפחה, תשע"ה – 2014

מבנה ארגוני של המשרד

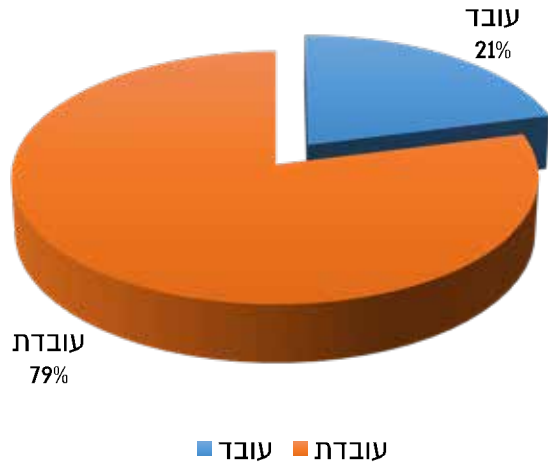

תקציב המשרד באלפי שקלים לשנת 2023

תקציב 2023 ברוטו	תקציב 2023 נטו		
1,419,356	1,372,529	מטה ושירותים מרכזיים	2301
972,710	964,781	מטה המשרד - כוח אדם	230101
446,646	407,748	שירותי משרד מרכזיים	230120
694,440	483,040	אזרחים ותיקים	2302
327,544	179,394	טיפול חוץ ביתי לאזרחים	230242
366,896	303,646	שירותים קהילתיים	230243
1,283,554	947,394	רשויות מקומיות -	2305
1,283,554	947,394	מחלקות לשירותים	230513
4,918,485	3,360,762	אנשים עם מוגבלות	2307
2,942,609	1,924,246	טיפול חוץ ביתי באנשים	230721
1,975,876	1,436,516	טיפול קהילתי באנשים עם	230722
57,861	57,861	אגף לטיפול באדם עם	2308
57,861	57,861	טפול חוץ ביתי	230856
392,874	392,874	רזרבה	2309
392,874	392,874	רזרבה	230902
3,052,170	2,426,458	שירותים אישיים וחברתיים	2310
1,539,001	1,187,829	טיפול חוץ ביתי -	231038
1,513,169	1,238,629	שירותים קהילתיים -	231039
894,728	812,305	תקון וסיוע לבתי משפט	2311
411,021	387,376	טיפול חוץ ביתי - תקון	231165
483,707	424,929	טיפול קהילתי - תקון	231175
86,308	86,308	פיתוח, בינוי ושיפוצים	2312
1,500	1,500	מוסדות ולשכות	231202
84,808	84,808	מוסדות ולשכות	231203
-	-	מעונות ומפתנים	231205
-	-	התקנות המשרד	231206
-	-	שירותים לזקן	231209
-	-	פיתוח במגזר הדרוזי,	231212
-	-	חשבון מעבר	2399
-	-	חשבון מעבר	239999

התפלגות כוח אדם לפי מגדר ודירוג

מגדר	כמות
נקבה	3,112
זכר	814
סה"כ	3,926

דירוג	כמות עובדים
152-העסקת בני נוער	2
264-ש.כולל נהגי שרים	1
514 כלכ. נבחרים-חדש	7
516-מזכירי מנכ"לים	6
517-עוזר/יועץ מנכ"ל	5
525-אזרח ותיק	9
551-כלכלנים נבחרים	44
555-מומחים	17
557 חוזה אישי-חדש	6
564 לש.שרים מנכ"ל-חדש	7
568 סגל בכיר מוביל	16
569 ס.בכיר לא מוביל	18
587 אקדמאי-חדש	140
764 נהג שר מנכ"ל-חדש	2
964 מומחים-חדש	11
987 משפטנים-חדש	89

דירוג	כמות עובדים
001 מינהלי	687
011 מח"ר	245
012 מהנדסים	3
013 הנדסאים/טכנאים	6
015 יועצים משפטיים	1
021 משפטנים	6
024 עובדים סוציאליים	1
031 רופאים	2
038 אחיות לברה"צ	6
039 אחיות	823
041 הוראה	59
048 פרא רפואיים	2
059 מנכ"ל חדש	1
071 סטודנטים לפי שע'	101
081 משפטנים מתמח'	6
124-דרגת עו"ס	1597

מינהל שירותים אישיים וחברתיים

אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה

תפקידי האגף

- ❖ אגף בכיר משפחות ילדים ונוער בקהילה אמון על הבטחת שלומם ורווחתם של אנשים, נשים, משפחות, ילדים ובני נוער ועל קידום יכולתם ומימוש הזדמנויות העומדות לרשותם ולמצות זכויותיהם, זאת באמצעות חיזוק החוסן האישי והמשפחתי של אנשים, נשים, משפחות וילדים. האגף אחראי על עיצוב המדיניות, פיתוח התורה המקצועית ופיתוח מענים איכותיים בקהילה, קידום חקיקה והתקצוב לטובת משפחות, ילדים ונוער במשבר, סיכון וסכנה. ובכלל זה עוסק במניעה, הגנה וצמצום תופעות חברתיות של אלימות במשפחה, עוני והדרה, ילדים ונוער בסיכון וכדומה כולל פעולות על פי חוק ובהתאם לצווים שיפוטיים, ובתכנון שירותים מותאמים.
- ❖ התפיסה המקצועית של אגף הינה שעל מנת שניתן יהיה לקדם את מצבם של פרטים ומשפחות יש להציב את המשפחה במוקד ההתערבות במחלקה לשירותים חברתיים כשעו"ס משפחה הוא איש המקצוע המרכזי שאמון על ניהול ההתערבות במשפחה.
- האגף מקדם פרדיגמה של עבודה סוציאלית מודעת עוני שמאפשרת התערבות מותאמת עם משפחות בעוני ובהדרה ואף עם אוכלוסיות שלא חיות בעוני והדרה ומתמודדות עם חסמים אחרים.

פעילויות עיקריות של האגף

- אגף בכיר משפחות, ילדים ונוער בקהילה אחראי על איתור, מניעה, טיפול, הגנה, שיקום וסיוע לאנשים, נשים, ילדים, בני נוער ומשפחות הנתונים במצב משבר זמני או מתמשך תוך חתירה להבטחת שלומם הפיזי והרגשי, פיתוח ותכנון שירותים עבורם ומימוש ההזדמנויות שעומדות לרשותם.
- תחת מנהלת האגף שלוש מנהלות שירותים מקצועיים שאמונים על טיפול באוכלוסיות לפי תחומי בעיה ותוכן, כאשר בכל שרות יש מספר נושאים ותחומי פעולה בראשות עובדים סוציאליים מנהלי תחומים. כמו כן תחת מנהלת האגף שתי עו"ס ראשיות לפי חוק – חוק הנוער וסדרי דין, כאשר תחת אחריותן מנהלי תחומים נוספים.

להלן פרוט המידע לפי שרותי האגף:

1. השרות לרווחת המשפחה והילד
2. שרות תכניות ומסגרות טיפול
3. שרות לטיפול בטראומה ומשבר
4. תחום חוק הנוער
5. תחום סדרי דין

1. השרות לרווחת המשפחה והילד

1.א. טיפול בפרט ובמשפחה במחלקות לשירותים חברתיים

1.ב. תהליכים ומנגנוני תכנון טיפול

1.ג. מערך המענים להתערבות עם משפחות בעוני ובהדרה ובסיכון

1.ד. שותפויות בין משרדיות ומגזריות

1.ה. סמך מקצועיים

1.א. טיפול בפרט ומשפחה במחלקות לשירותים חברתיים – עו"ס משפחה

- **עו"ס משפחה** – איש המקצוע המרכזי בהתערבות עם פרטים ועם משפחות במחלקות לשירותים חברתיים.
- בשנת 2023 המשרד הקצה 2343.23 תקנים עבור עו"ס משפחה. תקנים אלו כוללים גם עובדים סוציאליים משפחה בתחום קליטת עליה, בתכניות ייעודיות למשפחות עם ילדים בסיכון וכדומה. מכלל התקנים הללו 1985.88 תקנים היו מאוישים (85%). לציין כי יש מבין הרשויות המקומיות שמקצות תקינה נוספת לטובת שרות של עו"ס משפחה אולם למשרד אין מידע מלא ומהימן לגביה.
- מתוך 3,379 עובדים שמאיישים את תפקיד עו"ס משפחה 1,485 משתמשים בתפקיד עו"ס משפחה והם אינם משמשים באף תפקיד נוסף: עו"ס לפי חוק נוער, סדרי דין, וכדומה.
- **הכשרות** – בשנת 2023 התקיימו ארבעה קורסים להכשרה לתפקיד עו"ס משפחה בהשתתפות כ-120 עובדים סוציאליים וקורס אחד מתקדם להכשרה של עו"ס משפחה בהתערבויות עו"ס משפחה במצבי אלימות במשפחה.
- **מענים ייחודים לפרט ולמשפחה בקהילה** – בשנת 2023, המשרד העביר באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים ובהתאם להוראות תע"ס 3.16 סיוע חומרי ל 59,000 משפחות בהיקף כולל של 88 מש"ח. לציין כי 20 מש"ח היה מתקציב הקרן לידידות.

1.ב. תהליכים ומנגנוני תכנון טיפול

בשנת 2023 התקיימו 17,206* ועדות לתכנון טיפול והערכה ברשויות מהם 7,376 בהרכב רגיל והיתר בהרכב מורחב. וועדות אלו דנו בעניינים של 28,057 ילדים ובני נוער. עוד, התקיימו ועדות לפי חוק פעוטות בסיכון בעניינים של 17,246 פעוטות בגילאי לידה עד 3 שנים.

* לציין שהנתונים נאספו מ-246 רשויות מתוך 257, לגבי הרשויות שלא העבירו נתונים התבססנו על הנתונים משנת 2022.

1.ג. מערך המענים להתערבות עם משפחות בעוני ובהדרה ובסיכון

בשנת 2023, המערך פעל ב 128 רשויות מקומות ברחבי הארץ

תכנית "נושמים רווחה" – בשנת 2023, מערך התוכניות לסיוע אינטנסיבי למשפחות החיות בעוני סיכון ובהדרה פעל ב-125 רשויות מקומיות שנמצאות באשכול 1 – 5 וב 4 ערי המטרופולין. **התכנית** מציעה ליווי של עובד סוציאלי, מלווה משפחה וסל מענים גמיש להסרת חסמים וליצירת הזדמנויות. בשנה זו קיבלו מענה 3,693 משפחות שבהם חיים כ-7,600 ילדים ובני נוער. בשנת 2023, התחלנו בהפעלה של שני מודלים מודל שגרתי המציע ליווי של שנתיים למשפחה וסל מענים של 7,000 שו ומודל ממוקד המציעה ליווי של שנה וסל מענים של 3,500 שו.

מרכזי עוצמה – הם מרכזים מומחים במחלקות לשירותים חברתיים שמציעים מענים פרטניים, קבוצתיים, קהילתיים ופרקטיקות שינוי מדיניות בתחומי התעסוקה, מימוש זכויות, כלכלת המשפחה והקהילה. מרכזי עוצמה הנגישו שרות לכ-11,570 מקבלי שרות – יחידים או משפחות.

תקציב נושמים לרווחה ומרכזי עוצמה בשנת 2023 עמד על כ-165 מלש"ח מתוכם 20 מלש"ח מתקציב החלטות ממשלה.

תכנית מעטפת לשיקום משפחות וילדים בסיכון – מציעה מודל התערבות לחיזוק ושיקום משפחות הנתונות במצבי חיים מורכבים שילדיהן נמצאים במצבי הזנחה, עוני וסיכון גבוה, במטרה להבטיח לילדים הזדמנות להתפתחות תקינה ולמשפחה מיטיבה וקבועה. בשנת 2023, גיבשנו מודל להתערבות המאפשרת מענה לרצף מצבי הסיכון וההזנחה של ילדים.

בשנת 2023, התכנית פעלה ב-27 רשויות בהשתתפות 754 משפחות ובהן 2,311 ילדים בגילאי לידה עד 18, מתוכם 472 ילדים (20%) בגיל הרך, לידה עד גיל 6. 565 מכלל הילדים (24%) עם מעורבות חוק הנוער. 326 מילדים המהווים 14% מהילדים בתכנית שהו במסגרות חוץ ביתיות מרביתם כבר מתחילת התכנית השתתפתם בתכנית, 105 מהם הושמו במסגרת חוץ ביתית במהלך התכנית ו-14 מהילדים שהושמו במהלך התכנית (13%) שבו לגור בבית המשפחה לאור שינוי והתקדמות המשפחות.

תקציב התכנית לשנת 2023 עמד על כ-35 מ"ח: 20 מ"ח נש עבור סל המענים, 14.3 מ"ח לכח אדם, 0.9 מ"ח מעטפת מקצועית.

תכנית עולים לדרך קד"ם – תכנית מיועדת למשפחות עם ילדים ובני נוער בסיכון שנשקלת הפנייתן לוועדת תכנון טיפול והערכה. הליך קד"ם מהווה חלופה לוועדת תכנון טיפול במסגרתו ניתנת למשפחה הזכות והאחריות לבניית תכנית משפחתית לצמצום מצב הסיכון של ילדיה ולהטבת מצבם. המשפחה מקבלת ליווי של מתאם המסייע לה בבניית התכנית שאותה תציג במפגש המתקיים עם מוזמנים מטעמה ועם אנשי המקצוע. בצד מתאם שמלווה את המשפחה קיבלו המשפחות ליווי של מלווה משפחה וסל מענים גמיש בסה"כ 7,000 ₪ לשנה.

במהלך 5 שנות הפעלת פיילוט קדם, עד ליוני 2023, השתתפו בתכנית 216 משפחות, בהן 625 ילדים כש – 40% מהמשפחות היו משפחות עולים. המשפחות לוו על ידי 45 מתאמים ו-240 תומכים משפחתיים. במהלך השנים השתתפו בתכנית 68 עו"סי משפחה מהמחלקות.

בשנת 2023 השתתפו בהליכי יישום התכניות המשפחתיות שנקבעו במסגרת קד"ם 88 משפחות, בהן 210 ילדים. מתוכן 21 משפחות ו-36 ילדים נמצאים תחת חוק נוער ו-14 ילדים נמצאים בהשמה חוץ ביתית.

תקציב התכנית – במהלך שנות הפעלת הפיילוט התקציב השנתי הממוצע עמד על 1,200,00 ₪: 345 אל"ש"ח עבור סל המענים, 855 אל"ש"ח עבור כוח אדם ומעטפת מקצועית.

תכנית משכילה – בשנת 2023, התוכנית שהחלה כמיזם משותף עם קרן רשי הוטמעה במשרד ומופעלת באמצעות היחידה ללימודי חוץ שזכתה במכרז. מכרז משותף עם תכנית ית"ד שמפעילה באמצעותו את תכנית רקיע – השכלה גבוהה לצעירים. תכנית משכילה פועלת לקדם נגישות להשכלה גבוהה למשפחות שבראשן הורה עצמאי הנדרשים להתגבר על חסמים כלכליים, לימודיים וחברתיים כדי ללמוד באקדמיה.

התכנית מציעה למשתתפים מלגת שכר לימוד באקדמיה, מלגת קיום של 6,000 ₪, מעטפת של מענים לסטודנטים הכוללת ליווי תמיכה ואפשרות לאימוץ אישי וקבוצתי. בשנת 2023 השתתפו בתוכנית בתכנית 276 סטודנטיות וסטודנטים.

1.ד. שותפויות בין משרדיות ומגזריות

רשות האכיפה והגבייה יחד עם הסיוע המשפטי – משבר הקורונה הביא להגברת החובות בחברה בכלל ובחברה הערבית בפרט. כ-40% מכלל החייבים בהוצאה לפועל הינם מהחברה הערבית, שיעור כפול משיעורם באוכלוסייה. במהלך 2021 החל לפעול פיילוט עבור חייבים בחברה הבדואית במחוז דרום בשיתוף פעולה עם רשות האכיפה והגבייה ועם הסיוע המשפטי. לאור הצלחת הפיילוט, מוצב המיזם במסגרת החלטת ממשלה 550 לחברה הערבית והחלטת ממשלה 1279 לחברה הבדואית בדרום והוקצו לו משאבים נוספים. התכנית מציעה ליווי של סטודנטים שמועסקים על ידי רשות האכיפה והגבייה, עו"ד מהסיוע המשפטי ולווי בתחום כלכלת משפחה ומימוש זכויות ע"י צוות מרכז עוצמה למניעת הישנות של נושא החובות. השרות מאפשר הנגשה התרבותית, פיזית ושפתית של שירותי רשות האכיפה והגבייה לציבור אשר שירותים אלו נמנעו מהם או שנתקלו בקשיים לגשת אליהם. כיום המיזם פועל ב-10 ישובים בדרום ובצפון ונותן מענה אזורי.

משרד הבינוי והשיכון – מדי שנה מוגשים למשרד הבינוי והשיכון כ-8,000 דוחות סוציאליים עבור מקבלי שירות עבור בקשות כגון סיוע בשכ"ד, זכאות לדיור ציבורי וכדומה. במהלך 2021 יזם משרד הרווחה והביטחון החברתי שותפות עם משרד השיכון לטיוב העברת המידע הרלוונטי לצורך טיוב העברת הדו"חות הסוציאליים, לשם מימוש הזכאות של מקבלי השרות במחלקות לשירותים חברתיים לדיור ציבורי. לאחר ניסיונות הטמעה בפלטפורמות דיגיטליות שונות כגון מערכת ההזדהות הלאומית אשר לא עלתה יפה במסגרת פיילוט במחוז ירושלים, החליט המכרז לפתח זאת כחלק מתיק ההתערבות של העובד הסוציאלי במחלקה. הטופס המקוון היה אמור לעלות לאוויר בסוף 2023 אולם בשל המלחמה התעכבה עלייתו לאוויר וצפוי להיות מושק במהלך הרבעון השני של 2024.

נעים ביחד – עם פרוץ משבר הקורונה והפגיעה שהמשבר הביא עמו בחיי המשפחה בכלל ובילדים בפרט, הוביל לשותפות עם ג'וינט-אשלים, מועצת תנועות הנוער, מינהל חברה ונוער במשרד החינוך לשילוב מתנדבי שנת שירות עם ילדים במשפחות החיות בעוני ובהדרה כאמצעי הפוגה להורים וחיבורם של הילדים לדמות בוגר ולתנועות הנוער. שותפות מצומצמת זו נחלה הצלחה כבירה במהלך גלי התחלואה והובילה להרחבה ניכרת של השותפות והבנייה של תכנית פעולה סדורה להמשך. בשנה זו, התקיימו 7 שולחנות לומדים עם 4 תנועות מיישמות, מתקיימות כמאה פעילויות בממוצע לסניף לחודש ונבנו בסניפים תכניות עבודה ייעודיות להסרת חסמים, שיתוף פעולה עם המחלקות ברשויות, הגדלת סבסוד דמי חבר ועוד וכל זה במטרה לקדם השתתפות מיטיבה של הילדים ונוער החיים בעוני ובהדרה בתנועות וארגוני הנוער

ה.1. סמך מקצועיים

בשנת 2023 אגף בכיר משפחות, ילדים ונוער בקהילה, הפעיל את השירות עבור 7,267 מקבלי שירות של האגף משפחות וילדים, בעלות של 67 מ"ח שם המהווה 42% מתקציב השירות של כלל הסמך המקצועי.

השירות המוצע כולל טיפול אישי מטפלת בית, עזרה בניהול משק בית, טיפול כוללני, סומכת, מטפח לילד וסייעות. כלל המשרד על כל תחומיו, כולל אזרחים ותיקים ומנהל מוגבלויות, הסתייעו בשרות כ-13,400 מקבלי שירות.

2. השרות למסגרות ותכניות טיפוליות למשפחה ולילד

2.א. רצף מענים לגיל הרך – מסגרות שהייה ותכניות

2.ב. רצף תכניות ומענים טיפוליים רב תחומיים למשפחות וילדים

2.ג. מסגרות שהייה לילדים ונוער

2.ד. תכניות ייחודיות לנוער

2.א. רצף מענים לגיל הרך – מסגרות שהייה ותכניות

"**חוק פעוטות בסיכון**" (הזכות למעון יום) התש"ס 2000 הינו חוק המעניק לפעוטות בסיכון את הזכות לשהייה במסגרת יומית של מעון, משפחתון או מעון רב תכליתי. מעונות היום מפוקחים על ידי משרד החינוך והמשפחתונים מפוקחים על ידי משרד הכלכלה. הזכות ניתנת בכל פעם לשנת לימודים. החוק מקנה זכות לסבסוד השתתפות ההורים, קדימות בהרשמה למסגרת ובניית תכנית התערבות לפעוטות במצבי סיכון והוריהם. הזכות ותכנית ההתערבות נקבעות במסגרת ועדה ברשות המקומית, במחלקה לשירותים חברתיים ואישיים.

במהלך שנת הלימודים מספטמבר 2022 ועד 31.8.2023 שהו 20,813 פעוטות ותינוקות ב-3,755 מסגרות חינוכיות מגוונות: מעונות יום, משפחתונים ומעונות רב תכליתיים:

במעונות יום הושמו 12,669 פעוטות ב-1,332 מסגרות. במשפחתונים הושמו – 5,664 פעוטות ב – 1,854 מסגרות.

מעונות רב תכליתיים – מעון רב תכליתי הינו אחד מתכניות הליבה לטיפול בפעוטות בסיכון והוריהם. התכנית מעניקה שהייה וטיפול במסגרת יומית מפוקחת, עם אפשרות להארכת יום עד הערב בהתאם להמלצות התכנית הטיפולית. במסגרת

פועל צוות טיפולי רב מקצועי בתיאום ושיתוף הדוק עם מנהלת המעון וצוות המטפלות ומופעלות תכניות טיפוליות מגוונות ברמה פרטנית, משפחתית וקבוצתית, בהתאם לצורך.

בשנת 2023 נסגרו כיתות גן כחלק ממהלך לשינוי הפעלת המעונות והארכת יום השיייה במעון התקצרה בשעה (עד שעה שש במקום שבע).

במהלך שנת הלימודים מספטמבר 2022 ועד 31.8.2023 פעלו 74 מעונות ב-43 רשויות וקיבלו מענה טיפולי 2,470 ילדים והוריהם.

סייעות שילוב במעונות יום ומשפחתונים – סייעת שילוב הינו חלק ממערך שירותי הסמך מקצועי. מענה זה מיועד לתינוקות ופעוטות השוהים במסגרות מפוקחות וזקוקים לליווי טיפוחי והשגחה בחלק משעות השיייה.

בשנת הלימודים תשפ"ג קבלו מענה זה 807 תינוקות ופעוטות ב-48 רשויות. המענה ניתן ב-101 מעונות. כ-650 פעוטות מבין מקבלי המענה הינם פעוטות הסובלים מאלרגיה מסכנת חיים (על פי אבחנה מרופא אלרגולוג) וקיבלו מענה בהיקף של שעתיים ביום להשגחה בזמני הארוחות העיקריות במסגרת.

מעטפת רכה – תכנית טיפולית אינטנסיבית לתינוקות ופעוטות בסיכון (הזכאים למעון על פי חוק פעוטות בסיכון) והוריהם. תכנית זו פועלת הן במרחב הביתי והן במסגרת החינוכית (מעון יום/משפחתון) תוך תיאום ושיתופי פעולה בין צוות התכנית, צוות המסגרת, למחלקה לשירותים חברתיים וההורים. עקרונות ההתערבות מבוססים על ההתקשרות בין ההורה והפעוט וכן על התערבות טיפולית במצבי טראומה ומשבר בינקות. התכנית פועלת בשני מודלים, מודל של 10 פעוטות והוריהם ומודל של 20 פעוטות והוריהם.

בשנת 2023 פעלו תכניות ב 18 רשויות ונתנו מענה ל 298 תינוקות ופעוטות בסיכון והוריהם.

תכנית ראשית – תכנית התערבות ביתית במשפחות עם ילדים בגיל הרך (לידה-6) הנתונים במצבי סיכון. התכנית מיועדת עבור 10 משפחות המקבלות טיפול ותמיכה רגשית והתפתחותית לילדים והורים.

בשנת 2023, פעלו 59 תכניות בקרב 46 רשויות, ונתנו מענה ל-638 משפחות בתוכם 1,600 ילדים.

תכנית משפחות – תכנית לתמיכה והדרכה להורים ופעוטות בגיל הרך (לידה-4 שנים) לשם מניעת התפתחות מצבי סיכון, הזנחה, ועיכובים התפתחותיים באמצעות התערבות קבוצתית. התכנית מיועדת עבור 18 משפחות.

בשנת 2023, פעלו 12 תכניות בקרב 6 רשויות, שנתנו מענה ל 231 משפחות.

תכניות הורות למשפחות עולים – תכניות המיועדות למשפחות עולים עם ילדים בגיל הרך, חביון והתבגרות המתמודדות עם מעבר בין תרבותי וקשיים בהורות. משפחות אלו זקוקות לטיפול, תמיכה וחיזוק בתהליך קליטתם ובתפקודם ההורי, על מנת למנוע או לצמצם מצבי סיכון של הילדים.

בשנת 2023 פעלו 29 תכניות הורות רגישות לעולים בקרב 686 משפחות, לפי החלוקה הבאה:

- **התכנית הביתית לאימהות** – אימהות וילדים בגיל הרך – 16 תכניות שפעלו ב 14 רשויות ונתנו מענה ל 333 משפחות.
- **תכנית אבות** – תכנית קבוצתית לאבות לילדים בגיל רך וחביון – 4 תכניות שפעלו ב 2 רשויות ונתנו מענה ל 63 אבות.
- **תכנית מגשרים** – מיועדת למשפחות שילדיהם מושמים בפנימיות, לטובת חיזוק הקשר בין ההורים לילדים במסגרת ובין ההורים לצוותי המסגרת. 10 תכניות שנתנו מענה עבור 290 ילדים ב 10 רשויות.
- **ניצנים טיפולי** – תכנית חדשה הנותנת מענה טיפולי מותאם לילדים והוריהם בתוך מסגרת שהות אוניברסלית של צהרון. התכנית מיועדת לילדים בסיכון בגילאי 3-9 שנים (גן – כיתה ג'), המוכרים ברווחה ומשולבים בצהרונים המוכרים ע"י משרד החינוך, כמסגרות משלימות של גן או ביה"ס. התכנית תפעל במודל של 10 מושמים/ 15 מושמים/ 20 מושמים ובמקרים חריגים ובאשור המטה המקצועי ניתן להפעיל במודל של 5 מושמים.

בשנת 2023 נפתחה מסגרת אחת.

ב.2. רצף תכניות ומענים טיפוליים רב תחומיים למשפחות וילדים

מרכזי קשר הורים ילדים

מסגרת המעניקה שרות אזורי ומקצועי לקיום, פיתוח ו/או חיזוק קשר בין ילדים לבין הוריהם ובני משפחתם תוך שמירה על מוגנות. במצבי משבר וקונפליקט במשפחה על רקע פרידה וגירושין ו/או אלימות במשפחה ומצב של סיכון. השרות ניתן בהתאם להחלטות בית משפט או הגורם המקצועי המפנה.

בשנת 2023 פעלו 68 מרכזי קשר הורים – ילדים, בהם הסתייעו יותר מ-2,436 משפחות ויותר מ-4,272 ילדים.

תחנות לטיפול זוגי ומשפחתי

מסגרת מקצועית בעלת מומחיות בתחום הטיפול הזוגי והמשפחתי. מטרת הטיפול בתחנה הוא שיפור תפקוד המשפחה על רקע התמודדות עם קשיים ומשברי חיים, תוך התבססות על הכוחות החיוביים והמשאבים הטמונים בכל פרט ובמשפחה כולה. בתחנה ניתנים המענים הבאים: טיפול זוגי, טיפול משפחתי, טיפול בהורות, טיפול פרטני וטיפול דיאדי.

בשנת 2023 פעלו בארץ 155 תחנות לטיפול זוגי ומשפחתי במסגרת המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות. על פי נתונים מ-145 תחנות טופלו 7,784 משפחות.

תיאום הורי

מודל התערבות המיועד להורים בתהליכי פרידה וגירושין בקונפליקט גבוה ומתקשים לנהל את הורותם המשותפת, למרות החלטות שיפוטיות ברורות בנושא. התמשכות התהליכים, רמת הקונפליקט הגבוהה, תחושת חוסר היציבות והפגיעה האפשרית בתפקוד ההורי, חושפים את הילדים לקונפליקט באופן שעלול לסכן את מצבם הרגשי, ההתפתחותי והתפקודי.

מטרת תכנית התיאום ההורי היא לעזור להורים לקיים דיאלוג, לפעול בשיתוף פעולה ולקבל החלטות בענייני הילדים. התכנית מסייעת להורים לצאת ממקום של מאבק למקום של שיח, ממקום של שימוש במערכת המשפט וגורמים סמכותיים למקום של ניהול הורות ללא מעורבות גורמים חיצוניים.

התוכנית פועלת בתחנות לטיפול זוגי ומשפחתי ונותנת שירות אזורי.

בשנת 2023 פעלו 18 יחידות של תיאום הורי שנתנו שרות ל-448 מושמים.

טיפול במשפחות שכולות על רקע תאונות דרכים, התאבדות ועבירות המתה

מדי שנה נהרגים בישראל, באופן פתאומי כ-1100 איש כתוצאה מתאונות דרכים, התאבדויות ורצח. אירועים טרגיים אלה קוטעים באכזריות את מהלך חייהן של המשפחות ומשפיעים באופן קשה גם על המעגלים החברתיים השונים הקשורים אליהם. להוריהם, אחיהם, בני זוגם, סביהם וילדיהם של הקורבנות נכון תהליך ארוך וכואב של התמודדות עם אובדן וניסיון להסתגל לחיים ללא יקירם. בתהליך זה יש ערך רב להכרה ולתמיכה חברתית בכאב המתמשך. בשנים האחרונות מופעלים מענים מובנים לבני משפחות אלה.

פעילות הסיוע מתבצעת בשלושה תחומים עיקריים:

1. **תחום ההודעות המרות** – פעילות של יחידת הנכגעים באגף התנועה במשטרת ישראל בשילוב כוננים ברשויות המקומיות. תפקידם של צוותי ההודעה הוא למסור מידע רשמי ומהימן למשפחות אודות פטירת יקיריהן ולגבי אפשרויות הסיוע ההמשכיות.

בשנת 2023 נמסרו 204 הודעות מרות על ידי צוותי משטרת התנועה והמחלקות לשירותים חברתיים.

2. **מערך מרכזי הסיוע המרחביים** – פנייה יזומה ואיתור אקטיבי של משפחות שכולות ובניית מערך טיפול ותמיכה במסגרת מרכזי סיוע, הכולל בין היתר מסירת מידע וליווי המשפחות, התאמת תכנית טיפולים פרטניים ומשפחתיים, טיפולים קבוצתיים, מעקב אחר התקדמות התכנית הטיפולית, עריכת ימי עיון ופעילות לאנשי המקצוע מהתחום ובני משפחות.

מרכזי הסיוע פועלים בכפר כנא, חיפה, חדרה וירושלים באמצעות עמותת "מרכז אלה" ובטירה, תל אביב, אשקלון ובאר שבע באמצעות עמותת "בשביל החיים".

בשנת 2023 טופלו: 6,966 איש, מהן 697 משפחות חדשות, ובהן 2267 בני משפחה חדשים. מרכזי הסיוע יצרו קשר עם 86% מהמשפחות בחודש הראשון מאז מקרה המוות, עם 11% נוצר קשר בשלושת החודשים הראשונים ו 3% מהמקרים במועד מאוחר יותר. עם 80% נקבעו מפגשי המשך ועם 20% לא המשיך קשר. 1368 איש טופלו באופן פרטי דרך מרכזי הסיוע, 218 איש הסתייעו בליווי רוחני, 579 איש השתתפו בקבוצות תמיכה טיפוליות (ב 66 קבוצות).

3. **מערך טיפולי בתחנות לטיפול זוגי ומשפחתי ברשויות המקומיות** – הטיפול מתקיים בתעריף ייחודי וזאת בהתאם לנהלים ולתע"ס 3.11 שהוציא המשרד.

1299 איש טופלו בתחנות לטיפול זוגי ומשפחתי ברשויות המקומיות על רקע תאונות דרכים, רצח והתאבדות.

נפגעי כתות פוגעניות

בישראל פועלות כ 150 כתות עליהן התקבלו דיווחים כי מתרחשת בהן פגיעה בחבריהן, ובתוכן כ 30,000 איש. מעגלי הפגיעה המשפחתיים כוללים כ-100,000 איש. בשנת 2023 התקבלו דיווחים אודות פגיעות ב 130 כתות.

נפגעי פעולות איבה (במסגרת מבחן תמיכה)

משרד הרווחה והביטחון החברתי מעניק בשנים האחרונות, תמיכה לארגונים הפועלים למתן סיוע וליווי לנפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם וזאת למרות שמדובר בתחום באחריות המוסד לביטוח לאומי.

במסגרת זו חולקה תמיכה של 1,000,000 ₪ בשנת 2023 לשלושה ארגונים שונים. לאחר אירועי חרבות ברזל חולקה תמיכה נוספת בסך 3,900,000 ₪ לארבעה ארגונים.

מבין הפעולות השונות של הארגונים:

- מיצוי זכויות על ידי אנשי מקצוע בארגונים
- פרסום מידע במספר ערוצים ובהם: עלוני מידע, מוקדים טלפונים ומקוונים ומכתבים אישיים.
- התבצעו מאות פעולות העשרה והכשרה.
- נערכו מאות אירועי תרבות ופנאי.
- הארגונים נעזרו במאות מתנדבים קבועים.

מרכזי ילדים הורים ונתיבים להורות

מסגרות טיפוליות אינטנסיביות רב מקצועיות, לילדים מגיל לידה עד 18 והוריהם, הנמצאים במצבי סיכון שונים על רקע קשיים בתפקוד ההורי. מטרת הטיפול במסגרות אלה, היא לסייע בשיפור התפקוד ההורי ומערכת היחסים בין ההורים לילדיהם, על מנת להביא לקידום בתפקודי הילדים והתפתחותם התקינה.

המסגרות כוללות מגוון אנשי טיפול ושיטות טיפול, אותן ניתן להתאים עפ"י הצרכים כגון: טיפול באמצעות אמנות, בע"ח, מטבח טיפולי, טיפול ע"י עו"ס, התערבויות ע"י אימהות בית/מדריכים ועוד, כאשר הטיפול משולב הן להורה והן לילד (לא ניתן שרק אחד מהם יטופל). משך הטיפול הינו 12 חודשים עם אפשרות הארכה ל-18 חודשים.

מסגרות אלה פועלות במס' מודלים עפ"י גיל הילדים (גיל רך/יסודי/מתבגרים/רב גילאי) ומס' הנפשות המטופלות (מרכזי ילדים הורים 110-60 נפשות, נתיבים להורות 50-10 נפשות).

בשנת 2023 פעלו 80 מרכזי ילדים הורים בהם טופלו 9,615 נפשות (ילדים והורים). בנוסף פעלו 338 מסגרות של נתיבים להורות בהן טופלו 13,924 נפשות (ילדים והורים).

ג.2. מסגרות שהייה לילדים ונוער

פנימיות יום

מסגרת שהייה אינטנסיבית הפועלת בתוך פנימייה בה מקבלים טיפול הילדים והוריהם. המסגרת מיועדת לילדים בגילאי 6-12, הנמצאים במצבי סיכון גבוה. הילדים שוהים בפנימיית היום לאחר שעות הלימודים ועד השעה 19:00 ומקבלים טיפולים רגשיים, חינוכיים והעשרתיים. ההורים הם חלק אינטגרלי מהמערך הטיפולי. ילדים הזקוקים לכך מקבלים גם תכנית בוקר להיערכות לקראת יום הלימודים.

בשנת הלימודים ספטמבר 2022 ועד אוגוסט 2023, פעלו פנימיות יום ב – 20 פנימיות אינטרניות ובהן טופלו 730 ילדים והוריהם מ 94 רשויות.

מרכז חכ"מ

מרכזים לחיזוק כוחות משפחתיים: תכנית זהה לתוכנית פנימיית היום המאפשרת מתן שירות בקהילה באותם מקומות בהם אין אפשרות להקים פנימיות יום לאוכלוסיית יעד דומה.

בשנת הלימודים ספטמבר 2022 ועד אוגוסט 2023, פעלו 23 מרכזים חכ"מ בהם טופלו 477 ילדים והוריהם.

מועדוניות

מסגרת חינוכית – טיפולית משלימה הפועלת לאחר שעות הלימודים, מספקת מענים לצרכי הילדים בהיבטים החברתיים, רגשיים, התנהגותיים וחינוכיים ומהווה מרחב מוגן, יציב ובטוח עבור הילדים. קיימים מגוון מודלים של מועדוניות לילדים בגילאים שונים, מותאמים לצרכים שונים, ומופעלים באינטנסיביות שונה הן מבחינת היקף מענים חינוכיים וטיפוליים והן מבחינת ימים ושעות הפעלה. כך יש מועדוניות המופעלות 5 ימים בשבוע, 4 ו 3 ימים בשבוע. יש מועדוניות הכוללות אנשי טיפול, שעורי עזר ופעולות העשרה. בין המודלים ישנו מודל של מועדוניות משותפות עם משרד החינוך וכן מודל ייחודי לילדים המאובחנים עם בעיות התנהגות.

בשנת הלימודים מספטמבר 2022 ועד 31.8.2023 טופלו כ-14,862 ילדים ב-970 מועדוניות.

תמיכה ביתית ומועדוניות ביתיות

מסגרות ביתיות של משפחות מתוך הקהילה, בהן מושמים ילדים בשהות יומית. מטרתן להעניק לילד טיפול אינדיבידואלי וסיפוק הצרכים במסגרת משפחתית מבלי לנתק את קשריו עם הוריו ומשפחתו הביולוגית ועם הקהילה.

מועדונית ביתית היא מסגרת הפועלת בקהילה ומיועדת לילדים בגילאי 12-3, הזקוקים למענה לאחר שעות השהות במסגרת החינוכית ובחופשים בשעות הבוקר. השהות במועדוניות הביתיות היא 3-5 שעות ביום, תלוי במודל ההפעלה.

תמיכה ביתית מיועדת למצבי משבר במשפחה שכתוצאה ממנו ההורים מתקשים בטיפול ונוצר מצב של סיכון לילד. שעות השהות מותאמות לצרכי הילד והמשפחה, כאשר הן נעות בין 3 שעות ביום ועד 8 שעות.

בשנת הלימודים מספטמבר 2022 ועד 31.8.2023 טופלו 3,328 ילדים ב-397 מועדוניות ביתיות, ו-630 ילדים ב-364 מסגרות תמיכה ביתית.

2.2. תכניות ייחודיות לנוער

מרכז נוער יש מצ"ב – מעבר מוצלח לבגרות – מסגרת משלימה הפועלת לאחר שעות הלימודים כדי לתת מענה מניעתית-טיפולית לצרכי ילדים בגילאי 12-18 בהיבטים חברתיים, טיפוליים וחינוכיים. המרכז מציע מודל עבודה בין – משרדי ייחודי. תפיסת העבודה במודל נשענת על גישת 'ההתפתחות החיובית של בני הנוער' ('Positive youth development') ועקרונותיה המרכזיים הם: שיתוף בני נוער בקבלת החלטות, עבודה עם מתבגרים והוריהם ועבודה אינטגרטיבית עם מערכות קהילתיות ושותפויות רלוונטיות. מרכזי יש מצב מביאים גישה חדשנית הרואה את מקומו של הנער במרחב נורמטיבי שאינו מתייג הדורש שילוב כוחות, בעיקר חינוך רווחה, המאפשר ופותר הזדמנויות עבור נוער בסיכון מהמקום הנורמטיבי.

קיימים שני מודלים: מרכז ל-60 בני נוער ומרכז ל-100 בני נוער, כך שיהיו מותאמים לצרכים שונים ולישויים שונים. המרכזים מופעלים תוך התייחסות אישית לכל מתבגר ובניית תוכנית אישית על פי צורך.

בשנת 2023, פעלו 11 מרכזי יש מצ"ב בהם קיבלו מענה 625 בני/ות נוער.

תוכנית להב"ה – תוכנית להב"ה (למען הנוער בסיכון במרחב הכפרי) הינה פלטפורמה לאיתור ועבודה עם נוער במצבי סיכון במועצות האזוריות. התוכנית באה לענות על הדרישה להתמודדות חינוכית וטיפולית, מתוך תפיסה שמותאמת לייחודיות המרחב הכפרי, על יתרונותיו וקשייו ולצרכי הקהילה בו. תוכנית להב"ה משותפת למשרד הרווחה ומשרד החינוך ומרכז המועצות האזוריות. התוכנית יוצרת פלטפורמה לאיתור ולהתמודדות עם בני נוער על רצף הסיכון במועצה.

בשנת 2023 פעלו 29 תכניות להב"ה בהם קיבלו מענה 2,879 בני/נות נוער.

3. השרות לטיפול והגנה במצבי טראומה ומשבר

3.א. **טיפול ומניעת אלימות במשפחה:** מרכזים ויחידות למניעה וטיפול באלימות במשפחה באמצעות רשויות המקומיות, ועדות מחוזיות אלימות במשפחה וגילוי עריות ותכניות בין משרדיות.

3.ב. **טיפול בנפגעי תקיפה מינית:** מרכזי טיפול לפגיעות מיניות בקטינים ומרכזי טיפול בבגירים באמצעות הרשויות המקומיות וכתבת תסקירי נפגעי עבירה קטינים לבתי המשפט.

3.ג. **תסקירי נפגעי עבירה קטינים.**

3.א. טיפול והגנה באלימות במשפחה

מרכזים למניעה וטיפול באלימות במשפחה

בשנת 2023 פעלו 164 מרכזים ויחידות למניעה וטיפול באלימות במשפחה, המטפלים ביותר מ-11,000 משפחות. 59 מהמרכזים הם ייעודיים לחברה הערבית, וארבעה מרכזים מיועדים לחברה החרדית.

- נתוני מרכזים למניעה וטיפול באלימות במשפחה ברשויות (על בסיס נתונים שנאספו מ-150 מרכזים)

שנה	מספר מרכזים	משפחות שטופלו	יחידים	מתוכם נשים	מתוכם גברים	מספר קבוצות שפעלו לנשים וגברים
2020	111	9278	10338	7,039	2,309	198
2021	144	10913	12673	8378	2808	245
2022	149	11,233	12,913	8,907	2,834	249
2023	150	11,716	13,624	9,623	2,852	274

- 479 נשים הופנו במהלך שנת 2023 למקלטים, מרכזי אלומה או למסגרות הגנה אחרות.

ילדים חשופים לאלימות בין הוריהם (במסגרת המרכזים למניעת אלימות במשפחה)

שנה	בכמה מרכזים	מספר קבוצות טיפוליות	מספר ילדים ונוער מטופלים
2020	68	70	990
2021	75	102	1484
2022	82	61	1172
2023	82	44	1149

חברה ערבית

שנה	נשים	גברים	ילדים	סה"כ
2022	2142	508	408	3104
2023	2215	528	474	3217

מלחמת חרבות ברזל – בחודשים אוקטובר-נובמבר 2023, לאור מצב החירום, הועברו 5 הדרכות למטפלים במרכזים למניעת אלימות בנושא של חירום וטראומה והשתתפו בהן כ-150 עובדים ועובדות. כמו כן הועבר ריענון של נוהל כלי ירייה לאור העלייה המשמעותית בהיקף הבקשות לקבלת רישיונות להחזקת נשק. בנוסף הועברו הדרכות לצוותים במלונות המפונים בתחום של אלימות במשפחה, חולקו פלאיירים לזיהוי תמרורי אזהרה לאלימות במשפחה.

מרכזי "אלומה" – מרכז אלומה הנו מרכז חירום סיוע ויעוץ למניעה וטיפול בתופעת האלימות במשפחה אשר פועל במתכונת של 24/7 ומהווה חוליה ברצף השירותים הניתנים כיום בין קהילה לחירום. לאורך שנת 2023 פעלו 2 מרכזים, בבית שמש ובעכו. במהלך שנת 2024 עתידים להיפתח עוד שני מרכזים נוספים בבאר שבע ובראשון לציון.

מרכז אלומה פועל כ- ne stop center^o ובו צוות רב מקצועי הכולל עובדים סוציאליים, חוקרי אלימות במשפחה, צוות הדרכה, ושירותי בריאות הנפש וסיוע משפטי בהתאם לצורך. בנוסף, השירות מאפשר לינת חירום ביחידת הלנה ייעודית. קבלת השירות מתאפשרת תוך שמירה על אנונימיות וללא פתיחת תיק בשירותי הרווחה ו/או במשטרה. ניתן להגיע פיסית למרכז לקבלת השירות ו/או ליצור קשר טלפוני ולקבל שירות מרחוק.

מספר ההפניות למרכזי אלומה בעכו ובית שמש לשנת 2023:

מספר פניות: 1142 מתוכם 438 פניות ישירות של הנפגעות ו-704 פניות מצד קרובי משפחה ואנשי מקצוע.

התייעצות מרחוק: 335

לינת חירום: 94

במהלך שנת 2023 הרחבנו את מענה "סל גמיש" לסיוע מידי למשפחות במצבי אלימות אשר מבקשות לפתוח דף חדש. הסל מיועד הן לנפגעות.ים והן לפוגעים.ות. במהלך שנה זו הוקצו 3 מלש"ח באופן ישיר למחלקות הרווחה וכן 9 מלש"ח נוספים באמצעות מיזם משותף עם הקרן לידידות (4.5 מלש"ח מכספי משרד ו-4.5 מלש"ח נוספים מהקרן לידידות).

במהלך שנת 2023 המשכנו במאמצים לאיוש התקנים של עו"ס אלימות במשפחה קהילתי ונעשו וויסותים במחוזות. הוקצו 86 תקנים ב-1000 ישובים ועד כה אוישו 47.95 תקנים ב-58 ישובים. הסתיים הקורס הראשון להכשרה לתפקיד, נפתחה קבוצת ליווי והטמעה לליווי העובדים החדשים והתקבל תקציב ייעודי המאפשר לכל העו"סים הקהילתיים לקבל הדרכה פרטנית.

- **מרכזים ארציים לטיפול ומניעה בגברים** – בשנת 2023 המשכנו בקידום המיזם לפתיחת 2 מרכזים ארציים לטיפול ומניעה בגברים אשר נמצאים על רצף האלימות ומטרתו איתור ומניעה של הסלמה במערכת המשפחתית. המיזם משותף יחד עם ג'וינט אשלים. בשנת 2023 נבחרו 2 רשויות.
- **תכנית דף חדש ליוצאות מקלט ובקהילה** – תכנית דף חדש הורחבה בשנת 2022 גם לנשים בקהילה. במהלך שנת 2023 השתתפו בתוכנית – 595 נשים: 171 בתכנית דף חדש בקהילה ו-424 נשים השתתפו בתכנית דף חדש יוצאות מקלט. ליווי הנשים אורך בממוצע כ 15 חודשים. הנשים המשתתפות בתכנית זכאיות לקבלת סל שירותים לקידום תהליך השיקום שלהן, לצרכים אישיים ולקידום תעסוקתי. בשנה זו נוצלו 2,433,234 ש.
- **תכנית "בדרכה"** יחד עם קרן רש"י וגוגל – להכשרת נשים לשילוב בתחום הייטק וליווי להשמה. במהלך 2021-23 השתלבו בתוכנית 87 נשים, מתוכן, 85% שיפרו את מצבן התעסוקתי, 33 מהנשים הגדילו את שכרן, השכר הממוצע של הבוגרות שעובדות בתחום עומד על 10,500 ש"ח ומעל 80% דיווחו על עליה בתחושת המסוגלות העצמית, שייכות חברתית, סיפוק ושמחה.
- האמנה לזמינות פיננסית – התכנית המשיכה לפעול בשנת 2023 בכל המרכזים. במהלך שנה זו הושקה לומדה אינטרנטית אשר מנגישה את כל המידע הדרוש לצורך הפניית נפגעות ונפגעים לאמנה.
- **חברות וזוגיות מיטיבה** – במסגרת פעילות התכנית הלאומית למאבק באלימות במשפחה, הושקה בשנת 2022 תכנית מניעה חדשה: "חברות וזוגיות מיטיבה". התכנית הינה בהובלת אגף פסיכולוגי ייעוצי במשרד החינוך ואגף משפחה, ילדים ונוער בקהילה במשרד הרווחה. התכנית עברה התאמה לחינוך הדתי והערבי ותפעל בכיתות י"א בכלל בתי הספר בארץ. התכנית החדשה תהיה פרק מתוך תכנית "כישורי חיים" המתחדשת ותופעל במסגרת שעת חינוך בכיתה י"א. בתי הספר בהובלה מקצועית של היועצת החינוכית יפעילו את התכנית ויכללו ככל שהדבר מתאפשר, להסתייע בעו"ס מהמרכזים לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה. התכנית תורכב משבעה מפגשים הכוללים את הנושאים הבאים: נורות ירוקות ואדומות בקשר, תקשורת, שליטה בכעסים, פרידה, מעגל האלימות והתמודדות עם אלימות בזוגיות.
- בשנת 2023 השתתפו 62,812 תלמידים בתכנית מתוך 617 בתי ספר שהפעילו את התכנית מתוכם 149 בתי ספר מהחברה ערבית.
- **תכנית עו"ס משטרה** בשיתוף משטרת ישראל והמשרד לביטחון לאומי פועלת במרכזי הטיפול באלימות במשפחה ובתחנות משטרה. בשנת 2023 פעלו 80 עו"ס משטרה מטעם משרד הרווחה. סה"כ למעשה החל משנת 2022 התכנית הורחבה והיא כיום פעולת במעל 100 רשויות כאשר בנוסף ל-80 עו"ס שמועסקים באמצעות משרד הרווחה ישנם עוד 18 עו"ס משטרה שפועלים בחברה הערבית באמצעות הרשות לחיזוק קהילתי במשרד לביטחון לאומי. תפקידו של עו"ס המשטרה הינו גיוס נשים וגברים לטיפול עם הגשת התלונה ושיפור התיאום בין המרכזים לטיפול באלימות במשפחה ותחנות המשטרה בטיפול במקרי אלמ"ב.
- סיכום נתוני 2023: הופנו 8861 תיקי אלימות במשפחה הופנו מתחנות המשטרה לעו"ס משטרה. עו"ס המשטרה יצרו קשר וקיימו שיחה ראשונית בעקבות הגשת התלונה עם 4904 נשים מתוכן השתלבו בטיפול 1588. עו"ס המשטרה יצרו קשר וקיימו שיחה ראשונית בעקבות הגשת התלונה עם 2304 גברים מתוכם השתלבו בטיפול 412. עו"ס המשטרה קיימו התערבות חירום ב"זמן אמת" ב-1084 מקרים.

• **תכנית "גשרים"** – המשותפת עם משרד העלייה והקליטה ובמסגרתה תוקצבו עובדים סוציאליים ייעודיים לטיפול רגיש תרבות בעולים במסגרת מרכזי הטיפול באלימות במשפחה. התכנית פעלה ב-30 יישובים שבהם יש ריכוזי עולים דוברי רוסית ואמהרית.

במהלך שנת 2023 טופלו 686 עולים חדשים (עלו לאחר 2009) – נשים, גברים וילדים ו-868 עולים ותיקים (עלו בין השנים 1990-2009).

• **הכשרות** – במהלך שנת 2023 התקיימו 15 הכשרות בתחום אלימות במשפחה. ההכשרות הועברו באמצעות בית הספר המרכזי הן לעובדים במחלקות הרווחה ובמרכזים הטיפוליים והן לגורמים מחוץ למשרד באמצעות תקציב של הועדה הבינמשרדית. ההכשרות שהועברו לעובדים במרכזים לטיפול ומניעת אלימות: הכשרה לתפקיד לעו"ס טיפול בילדים נפגעי אלימות, הכשרה לעו"ס אלימות במשפחה קהילתי, עו"ס טיפול רגיש מגדר (חברה ערבית), קורס למנחי קבוצות וקורס ניהול למנהלי מרכזים. כמו כן ניתנו הכשרות בתחום האלימות במשפחה ליחידות למניעת התעללות בזקנה וכן לעוס משפחה. גורמים נוספים אשר קיבלו הכשרה בתחום האלימות במשפחה מחוץ למשרד הרווחה: עורכי דין בסיוע המשפטי, עורכי דין בבית הדין השרעי והכשרה לטראומה לעובדי בריאות הנפש.

• **הדרכות קבוצתיות** – בשנת 2023 הועברו 20 קבוצות ליווי והטמעה לעובדים במרכזים למניעת אלימות – 7 קבוצות לעובדים חדשים, וקבוצות נוספות לעו"ס ילדים, עו"ס משטרה, קבוצה בתחום פגיעות מיניות, עובדות בחברה הערבית, ליווי למנחי קבוצות.

• **ועדות מחוזיות לאלימות במשפחה וגילוי עריות** – מדובר ב-8 וועדות משותפות עם שב"ס שמקיימות דיונים במטרה לקדם את לסייע בשיקום נפגעי העבירה ובני משפחתם והאסירים. הוועדות מתבססות על מידע מבתי הכלא על האסירים ומידע על נפגעי העבירה משירותי הרווחה בקהילה. הוועדות מגישות המלצות טיפוליות הן לגבי האסיר והן לגבי נפגעי העבירה בהתאם לרמת הסיכון.

בשנת 2023 התקיימו 2102 דיונים: 1835 בוועדת אלימות במשפחה, 240 בוועדות גילוי עריות ועוד 27 דיונים בוועדות משולבות.

• **הוועדה הבין-משרדית לבדיקת רצח נשים בידי בן משפחה** – בהחלטת הממשלה (1820) שנת 2004, הוטל על המנהל הכללי של משרד הרווחה לכנס את נציגי משרדי הממשלה הרלבנטיים, לצורך בדיקת מקרי רצח נשים ע"י בני זוג. המנהל הכללי של משרד הרווחה הטיל על פורום הרכזים של הוועדה הבין-משרדית שבראשותו, לקיים את הליך הבדיקה הפרטני ולהביא בפניו את הממצאים לשם גיבוש המלצות. מטרתו של הליך הבדיקה ללמוד על תהליכי ההתערבות והטיפול שננקטו טרם הרצח, בניסיון להפיק לקחים ולשפר תהליכי עבודה למניעת מקרים דומים בעתיד. כולל מיקוד בממשקים הבין משרדיים, והבין שירותים שמאפיינים את הטיפול בתחום האלימות במשפחה.

בהחלטה הממשלה מספטמבר 2022 הורחבה סמכות הוועדה לדיון במקרים של רצח נשים גם על ידי בני משפחה ולא רק על ידי בני זוג.

פילוח נשים שנרצחו על ידי בני זוג ובני משפחה ב-6 השנים האחרונות

סה"כ נשים שנרצחו	נשים שנרצחו ע"י בן משפחה או גורם אחר	נשים זרות	ערביות	יוצאות אתיופיה	יוצאות בריה"מ לשעבר	יהודיות וותיקות	סה"כ נשים שנרצחו ע"י בני זוג	
23	16 (מתוכן 8 ערביות)	0	1	2	1	3	7	2018
13	8 (מתוכן 4 ערביות)	0	2	0	0	3	5	2019

סה"כ נשים שנרצחו	נשים שנרצחו ע"י בן משפחה או גורם אחר	נשים זרות	ערביות	יוצאות אתיופיה	יוצאות בריה"מ לשעבר	יהודיות וותיקות	סה"כ נשים שנרצחו ע"י בן זוג	
20	8 (מתוכן 6 ערביות)	0	4	1	1	6	12	2020
27	21 (15 מתוכן ערביות)	0	1	0	0	5	6	2021
23	13 (מתוכן 9 ערביות)	0	3	0	1	3	10	2022
32	17 (מתוכן 9 ערביות)	1	5	1	1	7	15	2023

מוקד 118 (מוקד חירום חברתי של משרד הרווחה באחריות אגף דוברות וקשרי חוץ) מוקד 118 חירום חברתי של משרד הרווחה באחריות אגף דוברות וקשרי חוץ. המוקד, הינו קו החירום הארצי המשותף לכלל השירותים במשרד. תפקידו לתווך ולקשר בין פונים שזקוקים מידע על שירותי המשרד או מביעים מצוקה וזקוקים מידע על הגוף המטפל המתאים והנגיש ביותר. קו החירום פועל 24 שעות ביממה לאורך כל ימות השנה ועובדים בו מוקדנים שעונים לפניות הציבור הרחב בנושאים הנוגעים לתחום פעילותו של המשרד במגוון שפות: עברית, ערבית, רוסית, אמהרית ואנגלית. פניות בנושא אלימות במשפחה מופנות לטיפולם של עובדים סוציאליים שמועסקים במוקד.

שנה	סך הכול פניות בנושא אלימות במשפחה	דיווחים על אלימות כלכי נשים במערכת יחסים זוגית	דיווח על אלימות כלכי גברים במערכת יחסים זוגית
2018	3,114	1,219	-
2019	4,652	1,414	-
2020	4,475	1,505	161
2021	6874	4331	244
2022	6551	4345	228
2023	5422	3409	233

3.3. טיפול בנפגעי אלימות מינית

מרכזי טיפול אזוריים לילדים ובני נוער נפגעי פגיעות מיניות ובני משפחותיהם במהלך שנת 2023, המשרד הפעיל ברחבי הארץ 21 מרכזי טיפול אזוריים למתן טיפול רגשי לילדים ובני נוער שנפגעו מינית והוריהם. לצדם של המרכזים פעלו כ-65 שלוחות טיפוליות אשר מנגישות את שירותי הטיפול לאוכלוסיות היעד. מרכזי הטיפול מופעלים על ידי 8 עמותות מקצועיות שזכו במכרזים של המשרד להפעלת המסגרות. הפיקוח על מרכזי הטיפול מבוצע על ידי מפקחות נפגעי עבירה קטינים במחוזות. המרכזים האזוריים מספקים שירותי טיפול לילדים ובני נוער המופנים מכל אחת מהרשויות המקומיות ברחבי הארץ, בהתאמה תרבותית/שפתית. במהלך שנת 2023 הוענקו כ-107,873 שעות טיפול לילדים ובני נוער ולהוריהם וטופלו 3,720 קטינים, בגילאים 3 עד 19, המהווה עלייה של 3.6% במספר המטופלים לעומת שנת 2022.

2,898 (78%) מהקטינים טופלו כאשר מוקד הטיפול היה פגיעה מינית שחוו בתוך המשפחה או מחוצה לה, ואילו 822 (22%) מהקטינים טופלו לאחר שהפגינו התנהגות מינית לא מותאמת ו/או פוגעת (קטינים שלא הובאו בפלילים בגין

התנהגות זו). לפחות 4% ממטופלי המרכזים גם חוו פגיעה מינית בעצמם וגם הפגינו התנהגות מינית לא מותאמת ו/או פוגעת. 10% מכלל המטופלים בשנת 2023 היו מהחברה ערבית ואילו 20% היו מהחברה החרדית.

41% מכלל הקטינים שטופלו במרכזים במהלך שנת 2023 היו בנים ו-59% היו בנות. 48% נפגעו בתוך המשפחה הגרעינית או המורחבת ו-52% נפגעו מחוץ למשפחה או על ידי פוגע זר או שלא ניתן לזהותו. בגילאים צעירים יותר (3 עד 12) אחוז הבנים המטופלים עומד על כ-47% לעומת כ-53% בנו אך בגיל ההתבגרות בולט אחוז גבוה של בנות בטיפול (66%) לעומת בנים 34%. 63% מהמטופלים חוו פגיעה מסוג "מגע מתחת לבגדים" או "פגיעה מסוג חדירה אוראלית ו/או גניטאלית". עבור המטופלים בגין התנהגות מינית לא מותאמת ו/או פוגעת, 16% טופלו בגין התנהגות מינית לא מותאמת ללא נפגע ישיר וכ-45% בגין פגיעה באח/אחות (38%) או בן/בת משפחה אחרת (7%). היתר (39%) טופלו בגין פגיעה במכר שאינו בן משפחה או בתלמיד במסגרת חינוכית.

במהלך שנת 2023 מרכזי הטיפול העסיקו כ-356 מטופלים מקצועיים בחלקיות משרה, כאשר כ-11% מהמטופלים היו דוברי ערבית וכ-28% מהמטופלים מתאימים להענקת טיפול למשפחות מהחברה החרדית. המטופלים במרכזים מלווים על ידי מנהל מרכז בעל מומחית בתחום פגיעות מיניות בילדים ונוער, ומקבלים הדרכה פרטנית וקבוצתית וכן הכשרה שוטפת על מנת לשמר את רמתם המקצועית.

בכ-32% מהמקרים המטופלים התקיימה חקירה פלילית בנוגע לפגיעה המינית בילד/נער המטופל וב-7% מהמקרים התנהל הליך משפטי – פלילי או אזרחי – בנוגע לפגיעה במקביל לתקופת הטיפול במרכז.

במהלך שנת 2023 כל המרכזים המשיכו לבצע עשרות פעולות של ייעוץ, הסברה והכשרה לאנשי מקצוע בסביבת המרכז בנושאים הקשורים באיתור וטיפול בקטינים שנפגעו מינית והתערבות במקרים מורכבים אלה. השירות הפעיל הכשרה מקצועית ל-24 מטופלים בילדים ובני נוער נפגעים מינית. בנוסף, הועברו מספר הרצאות בפני שופטים ואנשי משטרה במסגרת הטעמת חקיקה חדשה בנושא חסרת חיסיון מחומרי טיפול רגשי של נפגעי עבירות מין.

השפעת מלחמת חרבות ברזל

מאז אירועי 7 באוקטובר 2023 מרכזי הטיפול מעניקים טיפולים גם לילדים שפוננו מבתיהם וגם מסייעים לקהילות השוהות במגורים זמניים בבתי מלון בדגש על נושא מוגנות מפני פגיעה מינית. לדאבוננו, בין נרצחי ה-7 באוקטובר הייתה מטפלת ומדריכה ותיקה ואהובה מאחד המרכזים. מטפלים אחרים רבים חוו אובדן אישי, פוננו מבתיהם והתמודדו עם היעדרות ארוכה של בני משפחה עקב שירות צבאי, זאת לצד הטראומה הקולקטיבית במדינה. לאורך כל תקופת המלחמה, מרכזי הטיפול פועלים כסדרם, כולל מעבר לקיום טיפולים מרחוק במידת הצורך. נשמר קשר רציף עם מטופלי המרכזים ולצד המשך התמיכה בעקבות הפגיעה המינית, צוותי המרכזים מסייעים למטופלים ולהוריהם המתמודדים עם קשיים העולים מהשפעות המלחמה.

מטופלי המרכזים על פי מגדר

מגדר	אחוזים
בנים	41%
בנות	59%

חלוקה המטופלים על פי קבוצות גיל ומגדר:

2023	3 עד 6	7 עד 12	13 עד 19
אחוז מכלל המטופלים בכל קבוצת גיל	9%	41%	50%
בנים (% אחוז בנים בכל קבוצת גיל)	48%	46%	34%

19 עד 13	12 עד 7	6 עד 3	2023
66%	54%	52%	בנות (% בנות בכל קבוצת גיל)

על ידי מי הקטינים נפגעו

אחוזים	מגדר הפוגע (לפי הידוע לצוות המרכז)
94%	זכר
6%	נקבה

אחוזים	האם הפוגע הוא בגיר או קטין אחר? (לפי הידוע לצוות המרכז)
44%	בגיר
56%	קטין אחר

אחוזים	האם הילד/נער נפגע בתוך המשפחה או מחוצה לה?
48.2%	בתוך המשפחה
49.3%	מחוץ למשפחה
2.4%	פוגע לא ידוע

הקרבה בין הפוגע לנפגע/ת*

פגיעות בתוך המשפחה (48% מסך הנפגעים שטופלו במרכזים)			
% אחוז בנות עם סוג פגיעה זה	% אחוז בנים עם סוג פגיעה זה	אחוז מסך מטופלים נפגעים מינית עם פגיעה מסוג קרבה זה	קרבת הפוגע לילד הנפגע
78%	22%	7%	אב
75%	25%	0.1%	אם
83%	17%	18%	אח
61%	39%	1%	אחות
92%	8%	4%	סב/סבתא
75%	25%	4%	דוד/דודה
64%	36%	7%	בן/בת דוד/ה
92%	8%	3%	בן/בת זוג של הורה
90%	10%	0.4%	גיס/ה
71%	29%	2%	בן/בת משפחה אחר/ת
פגיעות מחוץ למשפחה (49% מסך הנפגעים שטופלו במרכזים)			
59%	41%	4%	בעל/ת סמכות**
65%	35%	33%	מוכר/ת מחוץ למשפחה
80%	20%	12%	זר מוחלט
פוגע לא ידוע			
67%	33%	2%	פוגע/ת לא ידוע

* חלק מהמטופלים חוו יותר מפגיעה אחת, על ידי פוגעים שונים

** פוגע מחוץ למשפחה אך בעל אחריות כלפי הקטין ואמון על שלומו ו/או חינוכו.

• **שירותי הטיפול בנפגעות ונפגעי אלימות מינית בגירים**

אוכלוסיית היעד: נפגעים ונפגעות מאלימות מינית בגילאי 18 ומעלה.

מטרות הטיפול: עיבוד הטראומה של הפגיעה המינית והפחתה בעוצמת הסימפטומים המקשים על הנפגעת לקיים אורח חיים מיטיב, שיפור תפקודי בחיי היום יום של הנפגעת באמצעות שיפור מיומנויות בינאישיות ושיפור יכולות צמיחה ועצמאות (שיקום תעסוקתי, לימודי וכו').

היקף השירותים הקיימים:

- 80 מרכזים ויחידות טיפול
- 6 מערכי יום
- תכניות לשיקום תעסוקתי.
- 2 הוסטלים:

❖ **"בית אלה" – הוסטל קצר מועד " המיועד לנשים אשר עקב החמרה בסימפטומים הפוסט טראומטיים והדיסוציאטיביים נזקקות למסגרת מגינה ומידית.**

❖ **"בית ענבל" – הוסטל טיפולי שיקומי לטווח ארוך המיועד לצעירות ונשים מעל גיל 18 שנפגעו מינית, חוות סימפטומים פוסט-טראומטיים כתוצאה מהפגיעה, מתקשות בתפקוד היום-יומי וזקוקות לתמיכה טיפול ליליון ארוך טווח.**

מרכזים ויחידות טיפול בקהילה:

המרכזים והיחידות הטיפוליות לנפגעות ונפגעי אלימות מינית נותנים מענה לכלל המגזרים בארץ ובפריסה גיאוגרפית רחבה על מנת שכל נפגעת ונפגע מינית יוכלו לקבל את המענה הטיפולי הראוי והמקצועי סמוך לאזור מגוריו ומותאם תרבותית לעולמו וחיייו.

כיום קיימים 80 מרכזים ויחידות טיפול – 9 מהם הינם מרכזים גדולים רב תחומים הנותנים מענה בו זמנית ל 120 עד 180 מטופלים, שמקבלים מענה רב תחומי וכולל מספר אנשי מקצוע מומחים בטיפול בטראומה מינית – עובדים סוציאליים, פסיכולוגים ופסיכיאטרים, בחלק מהמרכזים ישנם מרחבי יום הנותנים מענה נוסף של טיפול קבוצתי ייעודי לאנשים הסובלים מטראומה מורכבת.

ב-71 יחידות הטיפול הנותנות מענה ל 80-12 מטופלים ניתן טיפול פרטני ע"י עובדים סוציאליים המומחים בטיפול בטראומה מינית.

במהלך שנת 2023, פעלו ברחבי הארץ 80 מרכזים ויחידות טיפול.

במרכזים אלו טופלו בשנת 2023 2972 מטופלים.

להלן פילוח הנתונים:

גברים	נשים	סכום
366	2606	2972
12%	88%	100%

אחוז מטופלים לפי סטטוס משפחתי

אחוזים	סטטוס משפחתי
29%	נשואות/ים
44%	רווקות/ים
24%	גרופים/פרודים/אלמנים
3%	זוגיות/ידועים בציבור

אחוז מטופלים לפי גיל

אחוזים	גילאים
41%	18 עד 30
29%	30 עד 40
21%	40 עד 50
7%	50 עד 60
2%	מעל 60

אחוז מטופלים לפי גיל הפגיעה

אחוזים	גיל בעת פגיעה
23%	0 עד 6
38%	6 עד 12
26%	12 עד 18
11%	18 עד 30
2%	30+

אחוז מטופלים לפי זהות הפוגע

אחוזים	זהות הפוגע
61%	נפגעו ע"י בני משפחה
8%	נפגעו ע"י אדם שיש להם יחסי מרות איתו
22%	נפגעו ע"י מכר/שכן
9%	נפגעו ע"י זר

נפגעים ע"פ מאפייני מוצא ודת

אחוזים	מוצא ודת
89%	יהודים
7.5%	מוסלמים
2.5%	נוצרים
0.5%	דרוזים

מוצא ודת	אחוזים
אחר	1%
חילונים	58%
חרדים	16%
דתיים מסורתיים	18%
חוזרים בשאלה	8%

1. **מערכי היום** – נועדו לתת מענה קבוצתי טיפולי שיקומי באמצעים שונים. מערכי היום פועלים ב-6 מהמרכזים הגדולים ובחלק מיחידות הטיפול. בשנת 2023 טופלו במערכי היום סה"כ 534 נשים וגברים.

2. **מערך התעסוקה** – פועלים ב-3 מרכזים רב תחומים בראשון לציון, חיפה ובאר שבע בשנת 2023 טופלו 270 גברים ונשים במערכי התעסוקה.

3. **הוסטל בית אלה** – מסגרת חוץ ביתית שנותנת מענה טיפולי ייחודי ל 12 נשים בגילאי 18 ומעלה, הנזקקות לשירות קצר טווח (עד 4 חודשים) שירות שיאפשר מתן סיוע על רקע מצב משברי ממוקד והזדקקות למסגרת מגינה ומכילה מעבר למענים הטיפוליים הרגילים בקהילה. הוסטל בית אלה נתן בשנת 2023 מענה ל 38 נשים. מספר הממתינות לקליטה עומד היום על 3 נשים.

4. **הוסטל בית ענבל** – מסגרת חוץ ביתית שנותנת מענה טיפולי ייחודי ארוך טווח עד שנה וחצי ל-12 נשים בגילאי 18 ומעלה, נשים הזקוקות לשיקום ארוך הכולל עבודה על כישורים בין אישיים וחברתיים, שיקום תעסוקתי ולימודי ועוד.

בשנת 2023 טופלו בהוסטל 15 נשים.

מספר הממתינות לקליטה עומד היום על 13 נשים.

• מרכזי סיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית: במהלך שנת 2023 המשרד תמך בפעילותם של 13 עמותות ורשות מקומית אחת המפעילות מרכזי סיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית בפריסה ארצית, כולל מענה למגזרים שונים כגון חברה ערבית וחברה חרדית.

מרכזי הסיוע מספקים סיוע לנפגעים ולאנשים בסביבתם (כולל אנשי מקצוע) על ידי מענה לקו סיוע 24/7, ליווי והתערבות לאחר חשיפה של פגיעה מינית וכן פעולות של העלאת מודעות, הסברה, חינוך וחיזוק הקשר לקהילה.

בשנת 2023 מרכזי הסיוע נתמכו בסכום של 8,079,000 ₪.

8 מלש"ח למוסדות הציבור ועוד 79,000 ₪ למרכז הסיוע הרשותי בעיר אילת.

נפגעי עבירה קטינים

עריכת תסקירי נפגע עבירה קטינים

אוכלוסייה היעד: ילדים מגיל לידה עד גיל 18 אשר נעברה בהם עבירת מין, אלימות או בני משפחה בעבירות רצח והמתה.

תסקיר נפגע עבירה קטינים:

על פי חוק סדר הדין הפלילי, כחלק מההליך הפלילי בבית המשפט, לאחר שלב הכרעת הדין, רשאי בית המשפט לבקש תסקיר נפגע בעבירות מין, אלימות, רצח והמתה, סחר ועבדות.

מטרת התסקיר היא להביא בפני בית המשפט את נרטיב הנפגע: מהו טיב הנזק שנגרם לו, וההשלכות של הפגיעה על שלומו ועל התפתחותו בהווה ובעתיד.

בקשה לתסקיר נפגע עבירה מתקבלת מבית המשפט המחוזי, או השלום – בהליך הפלילי. כאשר מדובר בנפגע שהוא קטין בזמן הדיון בבקשת התסקיר, הבקשה תופנה למפקחות נפגעי עבירה קטינים מחוזיות, בשירות משפחה וילד בקהילה, שהינן בעלות מינוי על פי חוק לעריכת תסקיר נפגע עבירה. כאשר מתקבלת ההוראה לעריכת התסקיר ומידע ראשוני מן הפרקליטות, המפקחות יוצרות קשר עם הנפגע ומשפחתו, ונפגשות עמם. מטרת הפגישה הינה להעריך את השלכות הפגיעה מבחינה רגשית, חברתית, לימודית, תפקודית ועוד. בנוסף, המפקחות אוספות מידע מגורמים רלוונטיים כגון רווחה, טיפול, חינוך ובריאות. בתסקיר הנפגע, עורכת התסקיר מתארת את הפגיעה, בשפת הנפגע ובני משפחתו ובמילותיהם. בכתיבתה היא סוקרת את מצבו של הנפגע לפני שבוצעה בו העבירה, תוך כדי הפגיעה, בשלב חשיפת הפגיעה ואחרי החשיפה. בתסקיר נעשית אינטגרציה של כל המידע שהתקבל, יחד עם הערכה מקצועית לגבי השלכות הפגיעה על הקטין הנפגע ועל משפחתו, תוך התחשבות בגיל בעת הפגיעה, הימשכותה, טיב הקשר עם הפוגע, חומרת המעשה ועוד, ובהתבסס על ידע מקצועי ותאורטי מוכר. בעבירות רצח והמתה, מפקחות מחוזיות נפגעי עבירה קטינים עורכות תסקירי נפגע גם על בני משפחה בגירים.

בשנת 2023 היו 16 מפקחות נפגעי עבירה קטינים במחוזות עפ"י החלוקה הבאה:

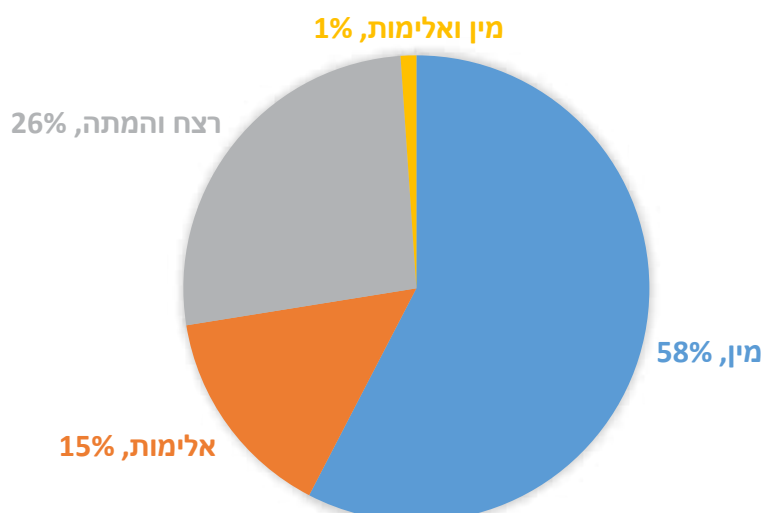
מחוז צפון – 5.5 תקנים, מחוז מרכז – 4.5 תקנים, מחוז ירושלים – 3 תקנים, מחוז דרום – 3 תקנים. תפקיד זה כולל בין השאר מיצוי זכויות נפגעי עבירה קטינים, פיקוח על מרכזים לטיפול בטרומה מינית, פיקוח על עו"ס נפגעי עבירה ברשויות ועריכת תסקירי נפגע עבירה כמבוקש ע"י בתי המשפט.

במהלך השנה הייתה תקינה חסרה, לסירוגין, בשל עזיבת מפקחות, קליטה של מפקחות חדשות ברבעון האחרון של השנה, חופשות מחלה ארוכות ומלחמת 'חרבות ברזל'.

בשנת 2023 התקבלו 282 בקשות לתסקירי נפגע, ובפועל נערכו 272 תסקירי נפגע עבירה אודות קטינים, בכל הארץ. 29 תסקירים, שהם 10% מהבקשות – לא נערכו מסיבות שונות, ובעיקר חוסר הסכמה של הנפגע, או האפוטרופוסים עליו. אחוז הסירוב לתסקירים הינו דומה, בקירוב, במרבית המחוזות.

פיזור וחלוקת התסקירים לפי מחוזות: מחוז צפון – 65 תסקירים, מחוז מרכז – 89 תסקירים, מחוז ירושלים – 66 תסקירים, מחוז דרום – 38 תסקירים. זוהי עלייה של כ-10% בכמות התסקירים, לעומת 247 תסקירים שנערכו בשנת 2022. מרבית העלייה הינה במחוז המרכז. ההסבר לכך נעוץ, בין היתר, בשל עליה כוללת בנפגעי עבירה, ועבירות רצח והמתה בפרט.

חלוקה לפי סוג העבירה:

מגדר: נערכו 99 תסקירי נפגע עבירה אודות בנים (35%) ו-180 תסקירים אודות בנות (65%).

תכיפות הפגיעה: 141 מקרי פגיעה חד פעמית (53%), ו-126 מקרי פגיעה מתמשכים (47%).

מגזר: 81% הינם נפגעי עבירה יהודים, 16% מוסלמים, 1% נוצרים, 1% דרוזים.

מוכרים לרווחה: מתוך כלל נפגעי העבירה עמם נפגשו מפקחות נ"ע לשם עריכת תסקירי נפגע, 82 (32%) היו מוכרים לשירותי הרווחה, בעוד 163 (63%) לא היו מוכרים. בהשוואה, בשנת 2022 אחוז המוכרים היה נמוך יותר (24%) ואחוז הלא מוכרים דומה (65%).

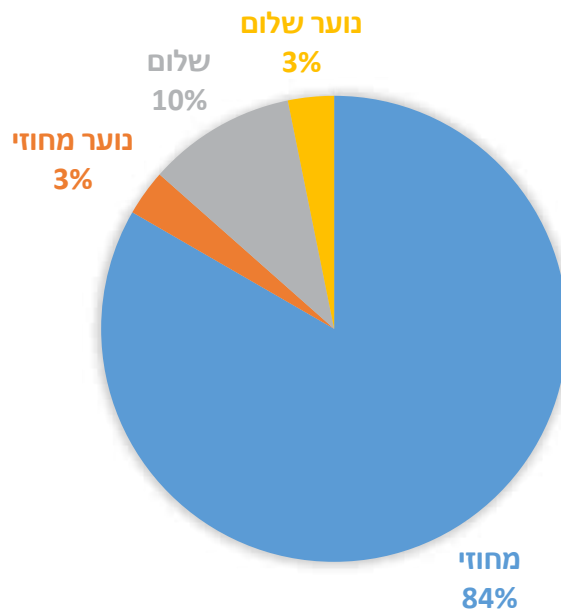
צרכים מיוחדים: ב-11 מקרים היו קטינים עם צרכים מיוחדים, המהווים 4% מכלל הקטינים שפגשנו לעניין עריכת התסקיר. מספר זה נמוך מאחוז הקטינים בעלי הצרכים המיוחדים שנערך אודותיהם תסקיר בשנת 2022 (6.5%). מספרים נמוכים אלו עשויים להעיד על האחוז הנמוך של נפגעי עבירה בעלי מוגבלויות, שהפוגעים בהם מגיעים לכדי מיצוי הליך פלילי והכרעת דין.

קיום מפגש עם הקטינים הנפגעים: מתוך 272 נפגעי עבירה עליהם נכתבו תסקירי נפגע, עם 104 קטינים (40%) לא התקיימה פגישה בפועל עם מפקחות נפגעי העבירה, לשם עריכת התסקיר. לרוב, בשל גיל צעיר של הנפגעים (מתוכם ריבוי פגיעות בתינוקות, וילדים צעירים) סירוב האפוטרופוסים ודאגה לשלומם הרגשי של הנפגעים בעת מפגש זה. זוהי עלייה של 10% משנה קודמת.

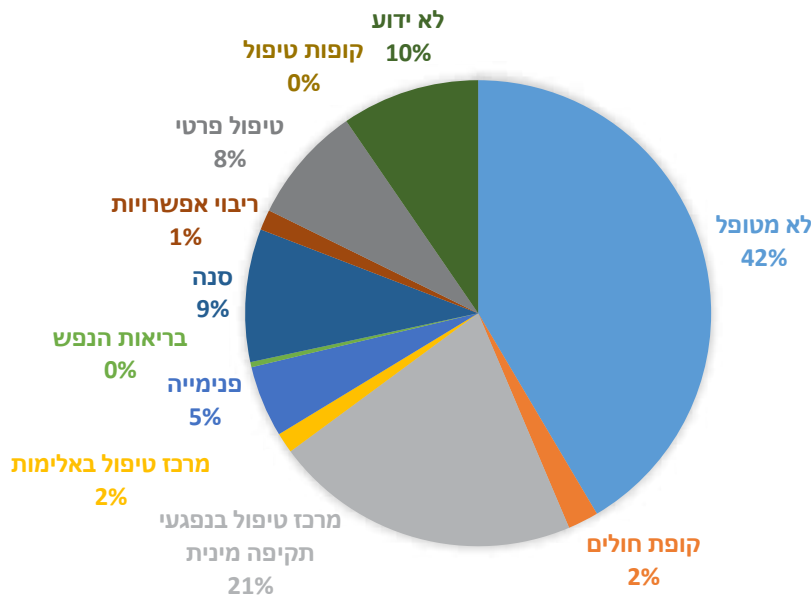
ריבוי פוגעים: ב-88% מהמקרים, האירוע הפוגעני התקיים על ידי פוגע יחיד.

ריבוי נפגעים: ב-65% מהמקרים, היו באירוע יותר מנפגע אחד.

חלוקה לפי בתי משפט:

במהלך שנת 2023 הוגשו 85 בקשות לבית המשפט בעניין **דחיית מועד הגשת התסקירים**, המהוות 31% מכלל הבקשות שהגיעו. זאת בהשוואה שנת 2022 בה היו כ-35% בקשות דחייה. ההסבר נעוץ בגדילה בכמות המפקחות ואיוש התקינה. מתוך 272 נפגעי העבירה עמם נפגשנו לשם עריכת התסקיר בעניינם, מצאנו כי 42% לא מטופלים בשל הפגיעה שעברו, בעוד השאר, לפי החלוקה הבאה:

אי השתלבות בטיפול יכולה להיות מוסברת בשל מגוון סיבות: נפגעי העבירה, או האפוטרופוסים עליהם, אינם מודעים לצורך בכך, אינם מעוניינים בכך, אינם מודעים לזכותם לקבל טיפול רגשי, או שלא קיימים מענים מתאימים ונגישים להם. במהלך הפגישה עם נפגעי העבירה והוריהם, מפקחות נפגעי עבירה מציגות בפניהם את זכויותיהם למידע, טיפול וליווי ובמידת הצורך מתווכות בינם לבין מסגרות רווחה, טיפול וסיוע משפטי.

זכויות נפגעי עבירה קטינים

מנהלת התחום ומפקחות מחוזיות נפגעי עבירה קטינים אחראיות גם על פיתוח והטמעה של זכויות נפגעי עבירה במשרד הרווחה. זאת על ידי מתן הרצאות, פגישות עבודה עם גורמים בתוך ומחוץ למשרד הרווחה, בעניין זכויות של נפגעי עבירה, יצירת שיתופי פעולה בתוך ומחוץ למשרד, השתתפות בוועדות כנסת סביב חקיקת חוקים, השתתפות בפורומים בין-משרדיים בעניין נפגעי עבירה קטינים ועוד. לכן, כחלק מפיתוח והנגשת נושא זכויות נפגעי עבירה קטינים, מפקחות מחוזיות נפגעי עבירה קטינים עשו את הפעולות הבאות: פגישות עם עו"ד בפרקליטות, ועו"ד מהסיוע המשפטי שמלווים נפגעי עבירה, הרצאות בימי עיון וכנסים, בפני עמותות, מרכזים ומטפלים בנפגעי עבירות מין, השתתפות בפורום של משרד הבריאות, מפגשים והרצאות בפני עו"סים במחלקות לשירותים חברתיים, ומפקחים מחוזיים, השתתפות בכנסים, ימי עיון ועוד.

בנוסף, השתתפנו בפורומים בין משרדיים, צוותי משנה של הוועדה הבין-משרדית ברשות השופטת ברלינר, ייצוג משרד הרווחה בוועדה בין משרדית לבחינת הנגשת ההליך האזרחי בהובלת משרד המשפטים, שולחנות עגולים על נפגעי עבירה ועוד.

פעילויות רבות הנוגעות לקידום זכויות נפגעי עבירה התמקדו בקידום המערך החדש של עו"ס נ"ע, וכללו מפגשים עם מנהלי מחלקות רווחה, השתתפות במכרזים וראיונות לעובדים חדשים.

פעילויות רבות נוספות נעשו החל מחודש אוקטובר, בעקבות מלחמת 'חרבות ברזל', והפגיעות המיניות שנעשו בה.

עו"ס נפגעי עבירה ברשויות

בשנים האחרונות משרד הרווחה עסוק בבניית מענים ייעודיים ומותאמים לנפגעי עבירה קטינים ובגירי בעבירות מין, אלימות, אלימות במשפחה ובמקרי רצח. הצורך בהתמחות בתחום וביצירת תפקיד של עו"ס ייעודי מומחה לטראומה, התגבשה אף היא בשנים אלו.

נפגעי טראומה מינית סובלים מהשלכות קשות ומתמשכות של הפגיעה על חייהם ותפקודם, מצבם הנפשי, הבריאותי, הכלכלי, בין אישי, חברתי ועוד. חלק משמעותי מנפגעי העבירה סובלים מקשיים פסיכולוגיים מתמשכים בעקבות החוויה הקשה שעברו. ככלל, בעקבות חשיפה לאירוע טראומטי, מועדים חלק מן הנפגעים לפתח הפרעת דחק פוסט-טראומטית (PTSD). קשיים נוספים, הנפוצים בקרב נפגעי עבירה בהשוואה לאוכלוסייה הכללית, הם דיכאון, חרדה, הפרעת פאניקה, סומטיזציה, שימוש בחומרים ממכרים והפרעות אכילה, המופיעים תכופות במקביל להפרעה פוסט-טראומטית.

משרד הרווחה, באמצעות מחלקות הרווחה ותכניות שונות, נותן מענה גם לאוכלוסייה של נפגעים מינית. מתוך הצורך להתאים את המענים לצרכים הייחודיים של אוכלוסייה זו, ומתוך הבנה של משמעות הטרומה וכיצד באה לידי ביטוי בקשיי התפקוד וההתמודדות היומיומית של הנפגעים לאורך זמן, נוצר תפקיד עו"ס נפגעי עבירה.

תפקיד עו"ס נפגעי עבירה הינו ללוות ולהעניק טיפול פסיכו-סוציאלי במחלקות הרווחה, לנפגעי עבירות מין קטינים ובגירים, לאורך חייהם, בהתאם לצרכיהם המשתנים וללא תלות בהליך פלילי. עו"ס נפגעי עבירה הינו עו"ס שמהווה דמות קבועה, אשר מלווה את נפגע העבירה מרגע החשיפה, לאורך כל התחנות אותן עובר נפגע העבירה, החל מהתערבות בשעת משבר, הגשת תלונה במשטרה, ליווי ותיווך בנושא זכויותיו, טיפול ושיקום, הליך משפטי פלילי ואזרחי ועוד. העו"ס מעניק תמיכה, מתווך בין נפגע העבירה לנותני שירותים שונים רלוונטיים, ומיידע אותו בדבר זכויותיו. כמו כן העו"ס ישמיע את קול נפגע העבירה בוועדות גילוי עריות המתקיימות במחוזות ויערוך תסקירי נפגע עבירה אודות קטינים בעבירות מין, אלימות ורצח, על פי חוק סדר הדין הפלילי סעיף 187(ב)(ב). עו"ס נפגעי עבירה יעבור הכשרה לתפקיד בבית הספר המרכזי, במהלכו אף יינתן לו מינוי על פי חוק לעריכת תסקירי נפגע.

מתוקף מסקנות ועדת ברלינר, ועדה בין – משרדית בהובלת משרד המשפטים, אשר בחנה את צרכיהם של נפגעי עבירות מין בהליך הפלילי ושמסקנותיה הוגשו לממשלה בשנת 2019, התקבל תקציב עבור 87 תקנים. שמונה תקנים נוספים התקבלו מתוקף החלטת ממשלה 549 לעניין החברה הערבית. סה"כ התקבל תקציב עבור 95 תקני עו"ס נפגעי עבירה, שהוקצו במהלך שנת 2022 לרשויות המקומיות. במהלך שנת 2023 עסקנו בפיתוח התפקיד החדש של עו"ס נפגעי עבירה במחלקות הרווחה, ותחילת קליטת עובדים ברשויות.

במהלך שנת 2023 אוישו 28 תקני עו"ס נ"ע ברחבי הארץ, לפי החלוקה המחוזית הבאה:

מחוז צפון – 14 תקנים, מחוז מרכז – 4 תקנים, מחוז ירושלים – 4 תקנים, מחוז דרום – 6 תקנים.

עו"ס נפגעי עבירה שהתקבלו לתפקיד, השתייכו לקבוצת אוריינטציה, מקדימה לקורס ההכשרה.

ממונות ומפקחות נפגעי עבירה במחוזות עברו אוריינטציה בנושא.

מגמות ותכניות עתידיות לשנת 2024

- המשך פיתוח, יישום והטמעה של תפקיד עו"ס נפגעי עבירה במחלקות הרווחה ובפיקוח המחוזי, על ידי בניית הכשרות, קורסים, קבוצות אוריינטציה, קבוצת חשיבה ומחקר מלווה.
- המשך קידום זכויות והליכי חקיקה בנושא נפגעי עבירה.
- המשך קידום הזכות לתסקיר נפגע, והיבטים מקצועיים.

4. סדרי דין

הנתונים נאספו באמצעות דיווח עצמי בסקר מקוון, על ידי רכזי סדרי דין ומנהלי המחלקות לשירותים חברתיים כמקובל באיסוף נתונים שנתי.

4.א. התערבות של עובדים סוציאליים לעניין סדרי דין

עובדים סוציאליים לעניין סדרי דין מהרשויות המקומיות מגישים תסקירים לערכאות משפטיות בעניינם של ילדים במשפחות בתהליכי פרידה וגירושין, אפוטרופסות על בגירים וקטינים, אלימות במשפחה ועניינים נוספים (היתרי נישואין, אמנת האג, שינוי שם, שינוי דת ועוד).

בשנת 2023 נכתבו כ 29,227 תסקירים בעניינן של כ 23,402 משפחות ויחידים.

4.ב. תסקירים על קטינים במשפחות בסכסוך על רקע פרידה או גירושין

בשנת 2023 נכתבו 16,569 תסקירים על ידי עו"ס לעניין סדרי דין בהתערבות עם 10,771 משפחות בתהליכי פרידה וגירושין.

מאפייני משפחות הנתונות בסכסוך גירושין שבעניינן נדרשה התערבות עובד סוציאלי לעניין סדרי-דין בשנת 2023

משך הזמן – דווח כי 1,560 משפחות טופלו על ידי עובדים סוציאליים לעניין סדרי-דין מעל שלוש שנים.

סמכויות על פי סעיפים 19 ו- 68 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות 1962 – עבור 2,954 משפחות ניתנו על ידי הערכאות המשפטיות צווים לסמכויות עבור עובדים הסוציאליים לעניין סדרי דין, על מנת להכריע בעניינם של ילדים שהוריהם אינם מגיעים להסכמות ביניהם.

המתנות – בשנת 2023 המתינו כ 2,368 משפחות ויחידים לכתיבת תסקיר.

שנה	סה"כ תסקירים	ילדים במשפחות פרידה וגירושין	אלימות במשפחה	כשירות משפטית
2016	25,015	14,778	1,088	8,487
2017	23,409	13,638	901	9,186
2018	25,169	13,917	890	9,616
2019	25,866	15,042	946	9,581
2020	27,687	15,963	1,041	10,247
2021	26,879	16,932	1,114	10,830
2022	27,863	16,223	993	9,233
2023	29,227	16,569	1,192	9,925

5. חוק הנוער טיפול והשגחה והמטה הלאומי מוקד 105 (מא"ר)

5.א. עו"ס לחוק הנוער ברשויות

חוק הנוער טיפול והשגחה, התש"ך-1960 תפקידו לסייע לילדים ובני נוער בסיכון ולנקוט בכל הפעולות על מנת להגן על שלומם וביטחונם הפיזי והנפשי באמצעות מתן טיפול סיוע והגנה לילדים ולנוער בסיכון באמצעות מסגרות בקהילה ומסגרות מחוץ לקהילה. במהלך שנת 2021 הופנו ודווחו לעו"סים לפי חוק הנוער:

מספר דיווחים	נושא
60,043	מספר דיווחים חדשים לעובדים סוציאליים לפי חוק הנוער
12,137	אלימות פיזית
9,959	הזנחה
6,805	אלימות מינית

ב.5. מענים חוץ ביתיים לילדים בסיכון גבוה

במהלך שנת 2023 פעלו 15 מרכזי חירום תחת הפיקוח של עו"ס מחוזיות לפי חוק הנוער ומנהלת תחום מסגרות חירום באגף בכיר משפחות ילד ונוער בקהילה. מרכזי חירום מיועדים לילדים ובני נוער אשר נתונים במצבי סיכון וסכנה וזקוקים להגנה מיידית, להערכה ואבחון מעמיקים של מצבם והקשר שלהם עם הוריהם טרם יינתנו המלצות טיפוליות להתערבות בעניינם לטווח הארוך.

ברובם של מרכזי החירום פועלות שתי יחידות:

- **יחידה אינטרנית** הכוללת לינה וקולטת ילדים, קליטה מיידית ובחירום, פועלת, במשך כל שעות היממה במהלך השנה. כל השמה ביחידה, מגובה בצו לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) והינה קצרת טווח למטרת הגנה, אבחון וגיבוש תוכנית טיפול. כל יחידה מונה בין 15-20 ילדים במסגרת.
- **יחידה טיפולית-ייעוצית (אקסטרנית)**, מעניקה טיפול ארוך טווח בקהילה עבור ילדים בסיכון גבוה ומשפחותיהם, המלווים על ידי עו"ס לפי חוק הנוער לאור/בתוקף החוק. לשם מניעת הוצאה מהבית או לאחר סיום שהות במרכז חירום בהינתן המלצה על חזרת הילד לקהילה. כל יחידה מונה כ-40 משפחות למסגרת, 70-85 ילדים.

מרכזי חירום אינטרניים

- בכלל מרכזי החירום ביחידות האינטרניות בשנת 2023, שהו **613 ילדים** (לעומת 521 ילדים בשנת 2022). נמשכת מגמת עליה משמעותית במספר הילדים ששהו במרכזי החירום אודות ל-4 מרכזים חדשים שנפתחו במהלך השנתיים האחרונות.
- מתוך כלל הילדים שהופנו למרכזי החירום – מחוז דרום 21.8%, מחוז ירושלים 23.8%, מחוז מרכז 26.7%, מחוז צפון 27%.
- גילם הממוצע של הילדים במרכזי החירום עמד על 9.2 שנים בדומה לשנה שעברה (9.4).
- מתוכם: 46.4% בנות ו-53.5% בנים, בדומה לשנה שעברה.
- 89.7% מהילדים הם אזרחי המדינה, 5.3% חסרי מעמד, 4.2% תושבי מזרח ירושלים ו-0.6% מוגדרים כעולים חדשים.
- משך הזמן הממוצע לשהות ביחידות האינטרניות עומד על כ-5 חודשים, בדומה לשנה שחלפה.

ג.5. יחידות טיפוליות ייעוציות

במהלך שנת 2023 פעלו במרכזי החירום במחוזות השונים, 11 יחידות טיפוליות-ייעוציות בהן טופלו 515 משפחות, ירידה ביחס לשנת 2022 בה טופלו 568 משפחות באקסטרני. הסיבה לירידה בתפוסה נובעת משינויים מבניים שערך המשרד והשפעה של זה על הפניות ליחידות. מעבר לתשלום לפי ילד וכן תקציב גמיש אשר בניהול המחלקות. פרק הזמן המוצע לטיפול עבור המשפחות המטופלות ביחידות הטיפוליות-ייעוציות עומד על שנה ושלושה חודשים בדומה לשנה שחלפה.

ד.5. מרכזי הגנה

8 מרכזים, המספקים שירותי הערכה, סיוע ראשוני וחקירה לילדים ובני נוער נפגעי אלימות מינית, פיזית או רגשית. נתונים לשנת 2023:

- ❖ ירושלים – 1543 ילדים ובני נוער טופלו במרכז מתוכם: 1354 על פגיעות מיניות, 175 על פגיעות פיזיות.
- ❖ מרכז הגנה באר שבע – 1417 ילדים ובני נוער מתוכם: 1029 על פגיעות מיניות, 314 על פגיעות פיזיות.
- ❖ מרכז הגנה חיפה – הופנו 810 ילדים מתוכם 611 על פגיעות מיניות, 186 על פגיעות פיזיות.
- ❖ מרכז הגנה נצרת – 571 ילדים הופנו 381 פגיעות מיניות, 163 פגיעות פיזיות.

- ❖ מרכז הגנה אשקלון – 924 ילדים הופנו, מתוכם 777 פגיעות מיניות, 114 פגיעות פיזיות.
  - ❖ מרכז הגנה צפת – 773 ילדים הופנו, מתוכם 571 על פגיעות מיניות. 173 על פגיעות פיזיות.
  - ❖ מרכז הגנה נתניה – 734 ילדים הופנו, מתוכם 578 על פגיעות מיניות, 155 על פגיעות פיזיות.
  - ❖ מרכז הגנה גוש דן (רמת גן) 850 ילדים הופנו מתוכם 703 על פגיעות מיניות, 142 על פגיעות פיזיות.
- קיבלו שירות – בכל המרכזים סה"כ: 7580 ילדים ובני נוער, מתוכם 5976 בשל פגיעות מיניות ו-1418 בשל פגיעות פיזיות.

5.ה. מטה לאומי להגנה על קטינים – המטה הלאומי מוקד 105 (מאור)

המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת 105 הוא מטה אזרחי-משטרה לטיפול ומניעה של עבירות כנגד קטינים המתרחשות ברשת המקוונת במגוון רחב של פגיעות: אזרחיות, פליליות ומשולבות. במטה הלאומי עובדים יחד גורמי מקצוע ממשרדי ממשלה (רווחה וביטחון חברתי, חינוך, בריאות, משפטים וביטחון הפנים) וכן משטרת ישראל. המוקד פועל 24/7 ע"י אנשי המשטרה ונציגי המשרדים מאיישים את המוקד במשמרות של עד 12 שעות, ובהמשך צוות עובדות משרד הרווחה והביטחון החברתי זמין לתת מענה במסגרת העבודה בכוננות. במוקד 105 עובדות מטעם משרד הרווחה והביטחון החברתי, חמש עו"ס מחוזיות לפי חוק הנוער וכן מנהל תחום משרד רווחה, עו"ס ארצי לפי חוק הנוער. המטה הלאומי נותן מענה ארצי.

תפקיד העו"סיות לחוק נוער במטה הלאומי 105 להוביל בצוות הרב מקצועי המאייש את המוקד, את תחום הערכת סיכון של הקטין הנפגע, לבחון את פרטי הפגיעה בקטין ולקבוע האם קיים צורך בהתערבות ע"פ חובת דיווח ובהמשך לבנות תכנית התערבות ראשונית מתואמת עם שאר המשרדים, לחבר את האירוע לגורמים בקהילה ובמקרים מסוימים לוודא מול גורמי הקהילה ביצוע תכנית טיפולית שהוחלט עליה.

מעבר לעבודת צוות הרווחה במוקד 105, מתקיימת עבודת הסברה של הצוות אל תוך משרד הרווחה והביטחון החברתי במפגשי הסברה והדרכה לשירותים המקצועיים במשרד וכן לתוך העבודה במחוזות ובשלטון המקומי, וכן זיהוי של סוגיות חשובות מעולם הרשתות החברתיות והבאתן לידיעת גורמי המקצוע הרלוונטיים במשרד.

דו"ח זה מבוסס על נתונים שנלקחו ממערכות ממוחשבות במטה הלאומי ומתוך האירועים שהתקבלו במוקד 105 בשנת 2023.

במהלך שנת 2023 התקבלו 8,210 אירועים במוקד 105, ע"פ הפרוט הבא:

מספר אירועים	פרוט	סיווג אירועי הפגיעה
2874	שידול והטרדה מינית, סחיטה מינית, הפצת תמונות וסרטונים מיניים, פדופיליה	35% עבירות מין
985	שידול והטרדת קטינים לא בתחום המיני, פריצה למחשב,	12% אירועים פליליים ואזרחית
2546	בריונות, חרם, ביוש והצקה	31% אירועים אזרחיים
1395	איום באובדנות, חשש לחיי אדם, חשש לפגיעה עצמית	17% אירועי חרום
410		5% אירועי התייעצות והסברה

ממצאים נוספים מדו"ח סיכום שנת 2023:

1. גילי הנפגעים העיקריים: 12 עד 17.
2. מגדר: 63% מהנפגעים היו ילדות ונערות, רובן בגילי 12 עד 14, 37% מהנפגעים היו ילדים ונערים ורובם בגילי 15 עד 17
3. נפגעים בעבירות מין: 42% מהנפגעים היו ילדים ונערים, כאשר 72% מהם נפגעו מסחיטה מינית.

4. פוגעים מאותרים: 70% מהפגועים המאותרים היו קטינים, כאשר 58% מהם פגעו מינית בקטינים אחרים. 30% מהפגועים המאותרים הם בגירים. כאשר 63% מהם פגעו מינית.

5. הפונים למוקד: הנפגעים עצמם וההורים (34% כל אחד).

פעולות שנעשו ב-2023:

- הרחבת ושיתופי הפעולה עם גורמי הרווחה בקהילה ובמחוז.
- הבניית תכניות העשרה לתוך מוקד 105.
- שותפות בפורומים מקצועיים שונים שמנוהלים מתוך המטה הלאומי.
- תכניות הסברה והדרכה לצוותים מקצועיים בשלטון המקומי.
- פיתוח עבודה קהילתית ושימת דגש על עבודה ברגישות תרבותית מול קהילות מיוחדות.
- פיתוח מענים ייחודיים לקטינים עם מוגבלויות שונות.
- פיתוח כלי מכוון להטמעת עולמות התוכן של המרחב המקוון בעולמות הטיפול.

1.5. פיתוח כוח אדם הכשרות והשתלמויות

❖ **מערך הטמעה וליוי (הדרכה) לעו"ס לפי חוק הנוער** – במהלך שנת 2021 הוקם, בהובלת מטה חוק הנוער באגף משי"ק ובשיתוף עם ביה"ס המרכזי, מערך הטמעה וליוי עבור העו"ס לפי חוק הנוער. מטרת מערך זה הן להעמיק את המיומנויות והידע המקצועיים של העו"ס לפי חוק הנוער ולאפשר להן. מרחב לתמיכה ועיבוד החשיפה לתכנים טראומטיים, כאמצעי למניעת טראומטיזציה משנית ושחיקה ולחזק את החוסן המקצועי.

מערך זה כולל מאגר המונה כיום 45 מדריכות.ים, מתוכן.ם 23 פעילות.ים, וכן הדרכות פרטניות וקבוצתיות בכל המחוזות בארץ.

להלן נתוני מערך ההדרכה:

- במחוז ירושלים פעילות 8 קבוצות ומתקיימות 13 הדרכות פרטניות. סה"כ 101 מודרכות.ים.
- במחוז צפון פעילות 16 קבוצות ומתקיימות 11 קבוצות הדרכה. סה"כ 173 מודרכות.ים.
- במחוז מרכז פעילות 9 קבוצות ומתקיימות 10 הדרכות פרטניות. סה"כ 104 מודרכות.ים.
- במחוז דרום פעילות 6 קבוצות ומתקיימות 5 הדרכות פרטניות. סה"כ 48 מודרכות.ים.
- במוקד 105 פעילה קבוצה אחת ומתקיימת הדרכה פרטנית אחת. סה"כ 5 מודרכות.ים.
- במרכזי ההגנה פעילה קבוצת הדרכה אחת, המונה 14 מודרכות.ים.

להלן סך כלל נתוני מערך ההדרכה:

- ✓ מס' תהליכי הדרכה קבוצתיים – 40
- ✓ מס' עו"ס שמודרכות.ים קבוצתית – 403
- ✓ מס' תהליכי הדרכה פרטניים – 43
- ✓ מס' עו"ס שמודרכות.ים במערך ההדרכה – 445

❖ במהלך שנת 2023 התקיימו בביה"ס המרכזי לעובדות.ים בשירותים החברתיים 3 קורסי הכשרה לתפקיד עו"ס לפי חוק הנוער, שיועדו לעו"ס במחלקות לשירותים חברתיים. להלן דגשים מרכזיים הנוגעים לקורסים אלה:

- בכל קורס שולבו 36-39 עו"ס מהמחלקות לשירותים חברתיים וסה"כ הוכשרו מעל ל-100 עו"ס.
- כל קורס עמד על 240 שעות למידה, נמשך כשנה והתקיים בבית הספר המרכזי להכשרת עובדים.ות בשירותים החברתיים.
- תכני הלימוד כללו היבטים הנוגעים להעמקת הידע אודות מצבי הסיכון והסכנה בהם קטינים עלולים להימצא; היבטים הנוגעים להערכת מידת ואופי הסיכון; השלכות התעללות, פגיעה והזנחה על התפתחותם ותפקודם של קטינים; אופני ההתערבות לשם הגנה והבטחת הטיפול בהם; הכרות עם החוקים הרלוונטיים לתפקיד, לרבות הפעלתם בעת הצורך, ייזום וניהול הליך משפטי; התערבות במצבי חירום; כינון שיח מקדם שיתוף פעולה ושותפות עם הורים וילדים; יצירת ושימור ממשקי עבודה מיטביים ועוד.
- אופני הלמידה בקורסים מגוונים וכוללים הרצאות פרונטאליות, סדנאות, סימולציות ולמידה בקבוצות פרקטיקום. כמו כן, הקורסים מחייבים למידה אקטיבית ועמידה במטלות שונות, כגון קריאת חומרים מקצועיים וגילוי בקיאות בהם, הגשת עבודות, עמידה במבחן מסכם וקבלת משוב כתוב חיובי מצוות הקורס.
- ❖ נוסף על האמור התקיימו 2 קורסי הכשרה נוספים לתפקיד עו"ס לפי חוק הנוער, שיועדו לאוכלוסיות ספציפיות:
  - קורס הכשרה לתפקיד שיועד עבור עו"ס המועסקות בעיריית ירושלים. הקורס פותח ביוזמת רשות מקומית זו, תוך שיתוף פעולה עם מטה תחום חוק הנוער (טיפול והשגחה) במשרד ובמימון חלקי שלו. בסיום קורס זה הוכשרו לתפקיד 15 עו"ס מעיריית ירושלים.
  - קורס הכשרה לתפקיד שיועד עבור מפקחות ההשמה של מינהל של"ם, במטרה להכשירן להתערבות בדיווחים המעלים חשד לפגיעה בקטין ששוהה במי מהמסגרות החוץ-ביתיות שמפעיל מינהל זה שחלה עליה חובת דיווח. במסגרת קורס זה הוכשרו לתפקיד 6 עו"ס.

פיתוח כלים דיגיטליים לייעול עבודת העו"ס לפי חוק נוער במחלקות לשירותים חברתיים ובמחוזות המשרד

- ❖ במהלך שנת 2023 קודמו ביתר שאת שני תהליכי דיגיטציה מרכזיים ומשמעותיים לעבודת העו"ס לפי חוק נוער במחלקות לשירותים חברתיים ובמחוזות המשרד:
  - סיום אפיון מודולה ממוחשבת לתיעוד עבודת העו"ס לפי חוק נוער במחלקות לשירותים חברתיים. נכון למועד כתיבת שורות אלה, פיילוט הטמעת מודולה זו נמצא בעיצומו ובמהלך שנת 2023 היא תוטמע בקרב כלל העו"ס לפי חוק נוער בכל המחלקות לשירותים חברתיים.
  - סיום אפיון מודולה ממוחשבת המותאמת למשימות וצורכי הפיקוח של העו"ס המחוזיות לפי חוק הנוער. מודולה זו הוטמעה בכלל המחוזות ונמצאת בשימוש מקצועי יומיומי מזה מספר חודשים.

אגף בכיר חוץ ביתי: משפחה, ילד, נוער והשמות מיוחדות

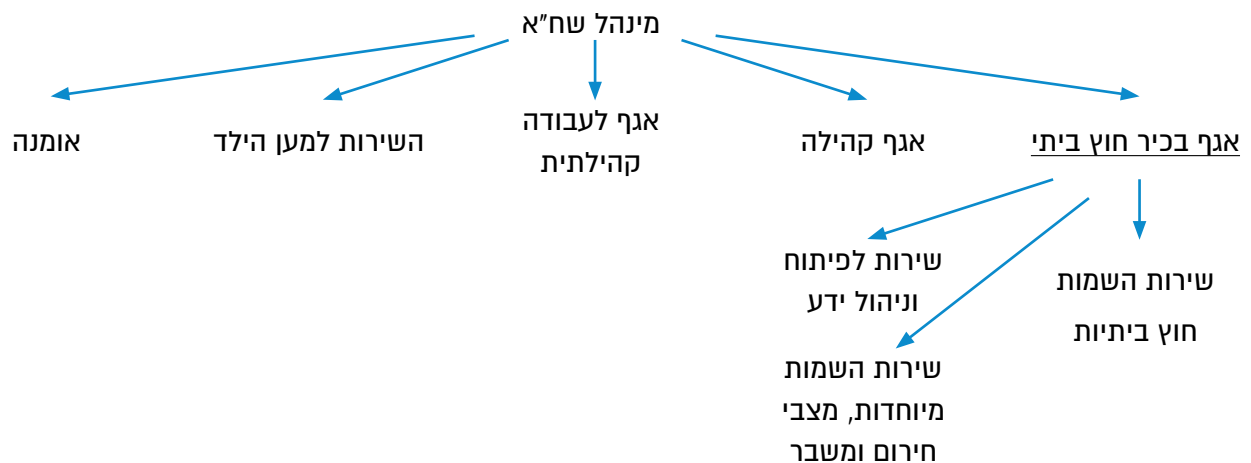
מבנה האגף

אגף בכיר חוץ ביתי משפחה ילד נוער והשמות מיוחדות, אחראי לגיבוש המדיניות ודרכי העבודה באמצעות מטה האגף. האגף כולל שלושה שירותים:

- ☒ שירות השמות חוץ ביתיות – השירות כולל תחומי ליבה הפועלים בפנימיות; תחום חינוך וחינוך בלתי פורמאלי, תחום הכשרות מקצועיות, תחום טיפול, תחום משפחות וילדים נעדרי עורף משפחתי, תחום בוגרים ומיצוי זכויות, תחום רישוי ותחום תזונה ובריאות.
- ☒ שירות השמות מיוחדות ומצבי חירום ומשבר – השירות כולל תחום הכשרות כוח אדם, תחום השמות והשמות מיוחדות, מסגרות ייחודיות, תחום חירום ביטחון ובטיחות, חקיקה, תחום תקצוב, רכש מכרזים והתקשרויות.
- ☒ שירות לפיתוח וניהול הידע – השירות כולל את תחומי המחקר, תכנון ותכניות עבודה, מדידה והערכה נתונים ותוצאות, חקיקה, נציבות תלונות ילדים, תע"ס, חופש המידע ופניות ציבור,

מערך הפיקוח על המסגרות החוץ ביתיות משולב במחוזות ופרוס בכל רחבי הארץ.

העבודה באגף נעשית בשותפות וברצף עם אגף בכיר משפחה וילד בקהילה במנהל שח"א.

תיאור תחומי האחריות של האגף

אגף בכיר חוץ ביתי, משפחה, ילד, נוער והשמות מיוחדות (להלן האגף) אחראי על מסגרות חוץ ביתיות לילדים, נוער ונשים במצבי סיכון בישראל: פנימיות לילדים ונוער, מסגרות לגיל הרך, מקלטים לנשים נפגעות אלימות וילדיהן ודירות מעבר לנשים נפגעות אלימות וילדיהן.

סקירת עיקרי פעילות האגף בשנה החולפת תוך התייחסות לתוכנית העבודה של האגף כפי שאושרה.

הישגים מרכזיים לשנת 2023:

פנימיות

- הרחבת המענים להשמת ילדים בפרופיל עוגן: 100 מכסות – עקב ריבוי פניות ומורכבות הפרופיל של הילדים המופנים הורחבו המענים והוגדלו המכסות. המהלך מוביל לצמצום וקצור רשימות ההמתנה של ילדים במחוזות.

- הטמעת חשיבה תוצאתית במערך הפנימיות הכולל תכנון, מדידה ושימוש מושכל בנתונים – במטרה להביא לשיפור בטיפול בחניכי הפנימיות הוטמעה החשיבה התוצאתית במסגרות ובפיקוח. נבנו 3 מודלים לוגיים ברמת החניך הפנימייה והמטה ע"פ תיאוריית השינוי ונבנו הכלים למדידה. מסד הנתונים המקיף שהתקבל יסייע למנהלי הפנימיות בתכנון העבודה השנתית ולמטה בגיבוש המדיניות.
- הבניית מערכת לתכנון ההתערבות לחניכי הפנימיות מעקב ומדידת תוצאות – המערכת מיועדת לעו"ס וצוות הפנימיה בעבודה השוטפת בבניית תכנית אישית לכל חניך, מעקב ומדידה של התקדמות החניך. המערכת מוחשבה הוטמעה בתל"ם ובפנימיות.
- קורס הכשרה לצוותי טיפול בפנימיות בנושא עבודה קבוצתית עם הורים – ניתנת הכשרה ייעודית לצוותים להנחיית קבוצות הורים ע"פ מדיניות שותפות הורים. התקיימו 9 מפגשים.
- הכשרות בפנימיות לשומרי הסף, בנושא אובדנות, להקניית ידע וכלים, בשיתוף משרד הבריאות – נתנו כלים לצוותים בפנימיות לאיתור וזיהוי סכנה של אובדנות ונתנו כלים לטיפול ראשוני.
- פיתוח תפיסת שותפות חניכים בפנימיות, מועצות חניכים וקיום כנס ארצי – הוקמו מועצות חניכים בפנימיות עם ליווי והדרכה של מנחי המועצות במטרה ליצור שותפות ומעורבות של חניכים בקבלת החלטות על חייהם ויצירת שינוי בפנימיות.
- פיתוח מענים ייחודיים לחניכים נעדרי עורף משפחתי, הקמת מרכז גיוס אבחון והכשרה לחונך מלווה לחיים – ילדי נע"ם זקוקים לליווי ייחודי עקב כך פותח מענה של "חונך מלווה לחיים" במסגרתו גויסו 25 מתנדבים חונכים. הוקם מרכז גיוס אבחון והכשרה לחונכים.

מקלטים:

- פיתוח מודולה להשמה במערכת המקלטים הממוחשבת – המודולה תאפשר שיקוף מדויק של התפוסה הקיימת במקלטים לנשים נפגעות אלינות וילדיהן ותסייע ותזרז תהליכי השמה מיטביים.
- הקמת מקלט בחירום לאוכלוסייה חרדית דתית – נפתח מקלט מס' 17 המיועד לאוכלוסייה הדתית חרדית שייתן מענה לנשים שזקוקות להשמה חירומית.
- הבניית מדיניות למתן רצף מענים מותאמים לנשים נפגעות אלימות וילדיהן המתמודדות עם אלימות במשפחה – לאחר מיפוי ואיתור צרכים גובשה מדיניות עדכנית מותאמת לפרופילים ומבוססת סקירת ספרות.

4.10 רשימת חוברות ועלוני מידע לציבור שהאגף פרסם בשנה החולפת.

האגף פרסם את קובץ הנהלים החדש לפנימיות בפרופילים מעוף, עוגן, מעוז. (פתח קישור).

אגף בכיר חוץ ביתי משפחה ילד נוער והשמות מיוחדות:

- אגף בכיר חוץ ביתי, משפחה, ילד, נוער והשמות מיוחדות (להלן האגף) אחראי על מסגרות חוץ ביתיות לילדים, נוער ונשים במצבי סיכון בישראל. המסגרות מספקות מענים מקצועיים בהתאם לאוכלוסיית היעד: במסגרות החוץ ביתיות לילדים ולנוער, מספקים מענים טיפוליים וחינוכיים למגוון הצרכים של החניכים ושל משפחותיהם בסביבה בטוחה. ההשמה במסגרות אלו, הינה אחד האמצעים לשמירה על שלומם ורווחתם של ילדים שאינם יכולים לקבל מענים אלו במשפחה ובקהילה.
- האגף אחראי על המקלטים ודירות המעבר לנשים נפגעות אלימות וילדיהן החל מאוקטובר 2020. מסגרות אלו, מספקות מענים של הגנה, טיפול ושיקום לנשים בסיכון וילדיהן.
- בנוסף האגף מפעיל מסגרת ארצית לטיפול בתינוקות ובפעוטות.

אוכלוסיית היעד בפנימיות:

ילדים בגילאי 6-21 הזקוקים למעטפת טיפולית חינוכית מחוץ לביתם לצורך התפתחותם התקינה ורווחתם הנפשית. הוצאתם של הילדים מביתם נעשית בעקבות קושי לספק את צורכיהם בין השאר על רקע רגשי-נפשי, העדר מוגנות של הילד ו/או קשיים משפחתיים.

אוכלוסיית היעד במקלטים:

נשים ללא הבדל גיל, מוצא, דת, לאום, רמת השכלה, שהן קורבנות אלימות (פיסית, מינית, נפשית, כלכלית וחברתית) מצד בני זוגן או ממשפחתן שאינן יכולות להישאר בביתן מפאת סכנה פיסית או נפשית לחייהן ומגיעות עם ילדיהן מכל רחבי הארץ. ילדים – ילדי הנשים המגיעים למקלטים. מנותקים מסביבתם הטבעית בה חוו על פי רוב, אלימות קשה במשפחתם והיו קורבן להתעללות ולהזנחה דבר שהינו בעל השלכות קשות על מצבם הנפשי והרגשי: הם לרוב, נתונים בטראומה מתמשכת, דימוי עצמי פגוע, וחסכים רגשיים, התפתחותיים, לימודיים וחברתיים.

אוכלוסיית היעד בדירות המעבר:

נשים נפגעות אלימות וילדיהן שעברו תהליך טיפולי בקהילה או במקלטים וזקוקות למשך זמן נוסף לשם העמקת התהליך השיקומי בדרך ליציאה ממעגל האלימות, שיקום בהיבטי החיים השונים, כולל שינוי נורמות שהופנמו באווירת האלימות שהיא וילדיהן חוו, הכשרה מקצועית שתאפשר יכולת פרנסה ועצמאות כלכלית.

הבסיס החוקי:

האגף פועל מתוקף החוקים והתקנות הבאים:

- ✓ חוק הפיקוח על המעונות, התשכ"ה-1965 ותקנותיו.
- ✓ חוק נוער טיפול והשגחה, תש"ך 1960.
- ✓ חוק אומנה לילדים, תשע"ו 2016.
- ✓ חוק אמוץ ילדים תשמ"א 1981.
- ✓ העבודה מתוקף חוקים אלו, מטילה על המדינה את האחריות לשלומם וביטחונם של ילדים שהוצאו מבתיים והושמו במסגרות ומעניקה לה את הסמכות לפקח על יישום החוקים.
- ✓ חוק למניעת אלימות במשפחה 1991 – היווה מפנה ביחס המדינה לתופעת האלימות במשפחה. בעקבות חקיקתו, המבטאת את אחריות המדינה להגן על נפגעים בתוך ביתם, הוא מאפשר להוציא צו הגנה במעמד צד אחד בהליך אזרחי..
- ✓ חוק שירותי הרווחה (זכויות נשים ששהו במקלט לנשים מוכות), תשע"ג-2012
- ✓ חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, תשע"ט-2019

יעדי האגף:

האגף החוץ-ביתי רואה את החניך בפנימייה, את האישה וילדיה במקלט ואת הפעוטות הנמצאים במסגרות לגיל הרך, והדאגה לשלומם כיעד מרכזי בעבודת האגף ופועל להעניק לכל אחד ואחת מהם, מסגרת מוגנת ומעצימה. מסגרת המאפשרת הזדמנות לשיפור המצב הפיזי, הרגשי, ההתנהגותי, הלימודי, החברתי, המשפחתי, ולמימוש הפוטנציאל האישי שלו. כל זאת במטרה לאפשר להם לחוות חוויות מיטיבות ומעצימות, הגנה טיפול ושיקום.

האגף פועל על פי מדיניות טובת הילד מתוך אמונה בערך שהפנימייה הינה מקום שנועד למימוש זכויותיו של החניך, באופן שמאפשר לו להשמיע את קולו בקבלת החלטות הנוגעות לענייניו ולהיות שותף כל תהליך קליטתו והשתלבותו בפנימייה ובבניית התוכניות עבורו.

הכנת החניך לציאה לחיים עצמאיים הינו אחד היעדים המרכזיים והאגף פועל להקנות לחניך כלים ומיומנויות ובכלל זה חינוך פורמלי, חינוך בלתי פורמלי ותוכניות להכשרה מקצועית שיכינו אותו לבגרות ועצמאות.

האגף פועל להגנתם, שלומם וטיפולם של נשים נפגעות אלימות וילדיהן המגיעים למקלטים ולדירות המעבר. המקלט, מהווה מסגרת חוץ ביתית המתפקדת כמרחב טיפולי מעצים, מגן ומטפל בנשים בסיכון ובילדיהן.

דירות המעבר מהוות המשך לרצף הטיפולי ולמגוון דרכי טיפול, ומעניקות הזדמנות לשיקום ארוך טווח.

עם המעבר לאחריות האגף, הוקמה וועדת מקלטים שמטרתה ללמוד את הנושא מכל הגורמים המעורבים על מנת לגבש תפישות עבודה כחלק ממדיניות האגף. נאסף ידע וממנו נגזרו ערכים עקרונות ודרכי פעולה. האגף נמצא בתהליך של עדכון רצף מענים חוץ ביתיים המותאם לצרכי נשים נפגעות אלימות וילדיהן וכותב את המדיניות המתגבשת.

מבנה הפנימייה ע"פ מודל הפעלה:

- ✓ מודל קבוצתי – מודל הפעלה המיועד למספר קבוצות של ילדים בהובלת צוות מדריכים.
- ✓ מודל הורי – מודל הפעלה המיועד למספר קבוצות של ילדים בעלי פרופיל מעוף, בהובלת בני-זוג, בין שהם נשואים ובין שאינם נשואים, המתגוררים באופן קבוע במקום.
- ✓ מודל הורי מפוזר – מודל הורי שאינו נמצא במתחם אחד, אלא מפוזר בפריסה גיאוגרפית ברדיוס של עד 2,000 מטרים.
- ✓ סיווג הפרופיל של החניכים בפנימיות:
- ✓ הצורך להשמה מיטבית של הילדים בפנימיות בהתאם למאפייניהם וצורכיהם הוביל לסיווג המענים בפנימיות לשלושה פרופילים:
- ✓ פרופיל מעוף (טיפולי): חניכים אשר לא ניתן לספק את כל צורכיהם במסגרת המשפחתית והקהילתית ואשר ועדת תכנון טיפול והערכה החליטה על הוצאתם לפנימייה עקב קשיים התנהגותיים, חברתיים או חינוכיים או עקב קשיים משפחתיים.
- ✓ פרופיל עוגן (פוסט אשפוזי) חניכים אשר לא ניתן לספק את כל צרכיהם במסגרת המשפחתית והקהילתית. וועדת תכנון טיפול והערכה החליטה על הוצאתם לפנימייה והם בעלי מאפיינים ייחודיים עם קושי ברמת התפקוד היום יומי ובוויסות רגשי, יכולת להיעזר בגורמים מוסתים חיצוניים אינטנסיביים, מסוכנות בינונית לעצמם ולסביבה ולאחר אשפוז פסיכיאטרי קצר.
- ✓ פרופיל מעוז (פוסט אשפוזי קצה): חניכים אשר לא ניתן לספק את כל צרכיהם במסגרת המשפחתית והקהילתית. וועדת תכנון טיפול והערכה החליטה על הוצאתם לפנימייה והם בעלי מאפיינים ייחודיים: הפרעה רחבה בתפקוד יום יומי, לאחר אשפוז פסיכיאטרי ממושך, בעיות רגשיות נפשיות מורכבות בשילוב בעיות התנהגות קשות, סף תסכול נמוך ויכולת נמוכה להסתייע בגורמים מוסתים חיצוניים אינטנסיביים. בעלי מסוכנות גבוהה לעצמם ולסביבה. חניכים אלו נמצאים תחת צו חוק הנוער (טיפול והשגחה) לאחר ניסיון אחד לפחות לקבלת מענה במסגרת עוגן, מעוף או מסגרות חוץ ביתיות אחרות.

מבנה המקלטים לנשים נפגעות אלימות וילדיהן:

מתוך 17 מקלטים הפועלים ברחבי הארץ:

14 מקלטים פועלים במודל אחיד המיועד ל 12 נשים וילדיהן

2 מקלטים פועלים במודל מורחב בו בנוסף ל 12 נשים וילדיהן ישנן 4 יחידות דיור ל 4 נשים עם

ילדיהן המתבגרים. 2 מקלטים לאוכלוסייה הדתית חרדית פועלים במודל ייחודי של 12 נשים

וילדיהן ולצידם דירה לאישה עם מתבגרים.

כמו כן מתוך 17 המקלטים:

2 מקלטים ייעודיים לנשים וילדים מהחברה הערבית.

3 מקלטים ייעודיים לנשים וילדים מהחברה הדתית חרדית.

2 מקלטים מיועדים לאוכלוסייה מעורבת יהודית ערבית.

מבנה דירות המעבר לנשים נפגעות אלימות וילדיהן

ישנם 20 סמלי מסגרת לדירות המעבר מתוכם:

6 דירות עם שתי נשים וילדיהן בדירה

26 דירות עם אישה אחת וילדיה בדירה מתוך דירות אלו:

2 דירות ייעודיות לחברה הערבית

2 דירות ייעודיות לחברה הדתית חרדית

2 דירות המיועדות לאוכלוסייה מעורבת יהודית ערבית

תקציב האגף החוץ ביתי בשנת 2023:

✓ פנימיות 600 מיליון ₪ נטו.

✓ מקלטים ודירות מעבר כ 30 מיליון ₪ נטו.

* נתוני בסיס תחילת שנה, ההוצאה בפועל מותאמת בסעיפים אלו לצרכים ולדרישות.

** נתוני בסיס פנימיות מחושב על סמך חלק היחסי של ההוצאה על הפנימיות מסך ההוצאה בתקנה בשנה קודמת.

מדיניות האגף החוץ ביתי:

בעשורים האחרונים, חלו שינויים במאפיינים של לקוחות הרווחה ובמגוון הצרכים שלהם, ובכלל זה במאפייני החניכים המופנים לפנימיות. שינויים אלו חייבו חשיבה מחודשת על המענים הניתנים לאוכלוסייה זו. כתוצאה מכך, ולאור ממצאי דוח מבקר המדינה (2016), האגף החוץ-ביתי פעל לעדכון המדיניות, לכתיבת נהלים ולבניית מודלים להפעלת הפנימיות בהתאם לצורכי החניכים המשתנים ולמען קידומם.

מסמך המדיניות החדשה (שהתפרסם בשנת 2019) בכל הנוגע להשמה החוץ-ביתית בפנימיות מציג את העקרונות המנחים ואת מודל ההפעלה של הפנימיות ויוצר אחדות בדרכי העבודה שלהן ובפיקוח עליהן.

המדיניות החדשה משקפת את מחויבותה של המדינה ליטול אחריות מלאה לילדים שהושמו במסגרת הפנימייה ולתת להם מענים מגוונים בהתאם לצורכיהם הפיזיים והרגשיים. המענים והשירותים שיינתנו, יאפשרו לחניכים בפנימיות לחוות ילדות מיטיבה, יבטיחו הגנה והתפתחות תקינה ויקנו להם כלים ומיומנויות חיים שיכינו אותם לבגרות ולעצמאות בעתיד.

המדיניות באה לידי ביטוי ברפורמה רחבה במערך המבני של הפנימיות ובשינוי ובהרחבה מקיפה של המענים לחניכים תוך הגדלת המשאבים הניתנים ומתן תוספות כוח אדם משמעותיות.

שינויי המדיניות באו לידי ביטוי גם בעדכון נהלים, בעדכון תעריפים וביציאה למכרז הפעלה חדש המגדיר את מערך היחסים בין המשרד לבין העמותות המפעילות את המערך של הפנימיות.

המדיניות מגדירה אף את מאפייני החניכים ואת הרכבי הקבוצות על פי חלוקה גילית ומגדרית. שינויים הוכנסו במערך הלמידה תוך שילוב למידה פורמלית ולמידה בלתי פורמלית בפנימיות והבניה של מערך ההכשרה המקצועית. משאבים רבים הושקעו כדי לאפשר את השגת היעדים; מערך כוח האדם בפנימיות הורחב באופן משמעותי תוך הוספת תקנים ותפקידים רבים ובייחוד תוך הגדלת התשומות לכל ילד/ה ונער/ה.

שנת 2023 מהווה ציון דרך משמעותי בתהליך יישום הרפורמה במסגרות.

נתונים:

מצ"ב נתונים אודות ילדים המושמים בהשמה חוץ ביתית בפנימיות

בשנת הלימודים תשפ"ב 1.9.22-31.8.23

✓ פנימיות ילד ונוער מונות: 130 מסגרות בכ-200 מתחמי מגורים.

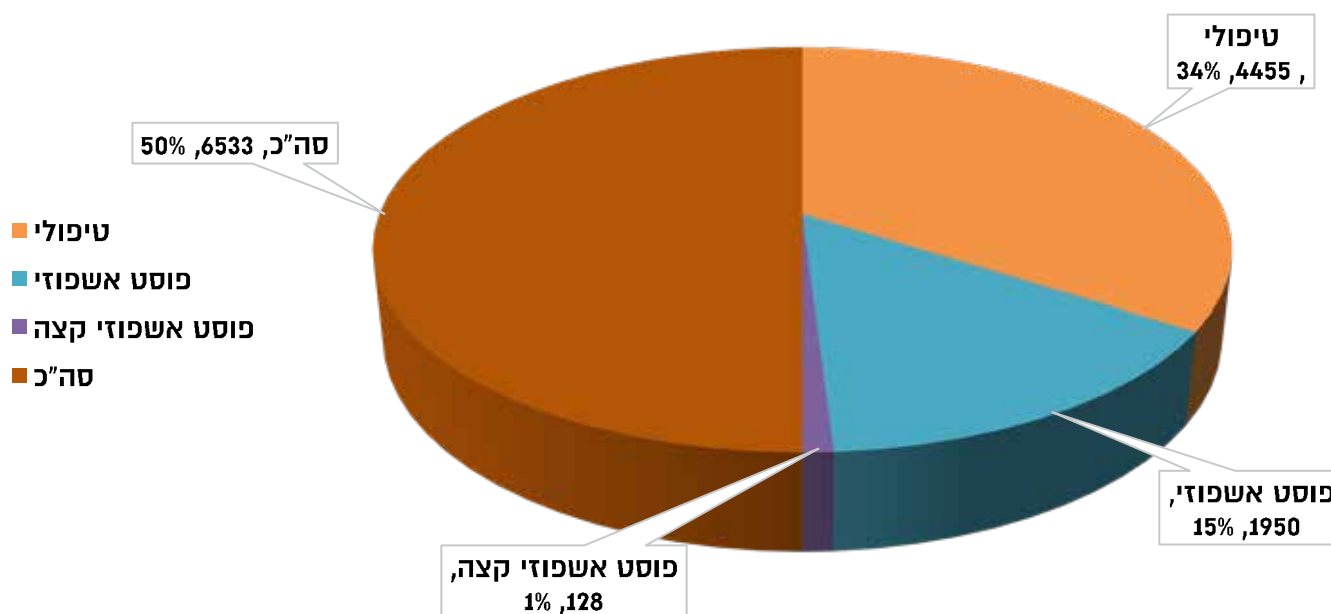
✓ סה"כ החניכים המושמים – 6076

חלוקה על פי סוג פנימייה

מספר חניכים	סוג פנימייה
4455	טיפולי
1950	פוסט אשפוזי
128	פוסט אשפוזי קצה
6533	סה"כ

(מתוך 6533 חניכים, 457 חניכים היו ביותר מסוג פנימייה אחד)

חלוקה על פי סוג פנימייה

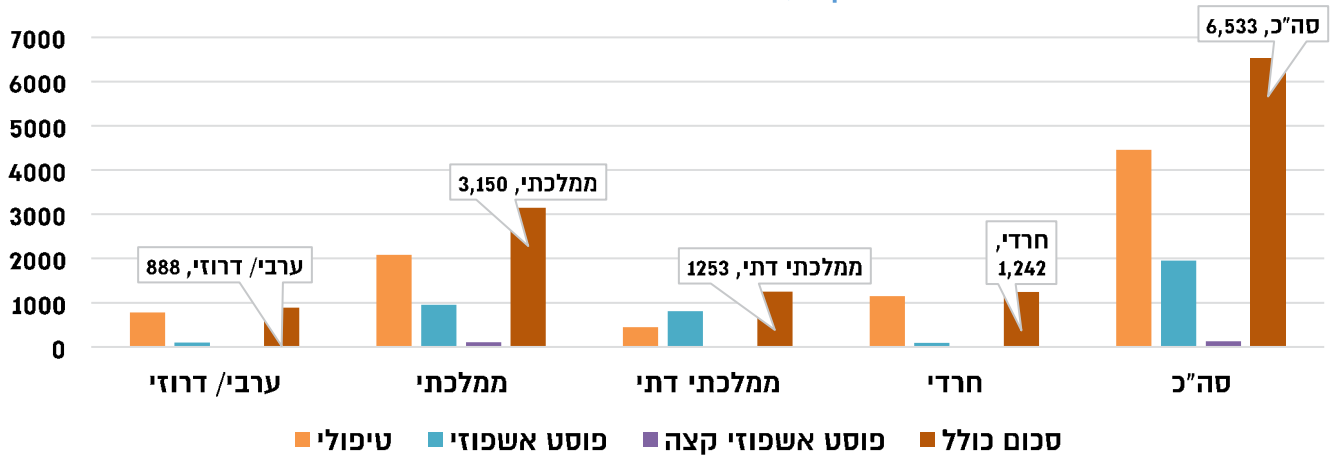

חלוקה על פי סוג פנימייה וזרם חינוכי

סוג פנימייה/זרם חינוכי	ערבי/ דרוזי	ממלכתי	ממלכתי דתי	חרדי	סה"כ
טיפולי	779	2084	446	1,146	4,455
פוסט אשפוזי	98	956	807	89	1,950
פוסט אשפוזי קצה	11	110	0	7	128
סכום כולל	888	3,150	1,253	1,242	6,533

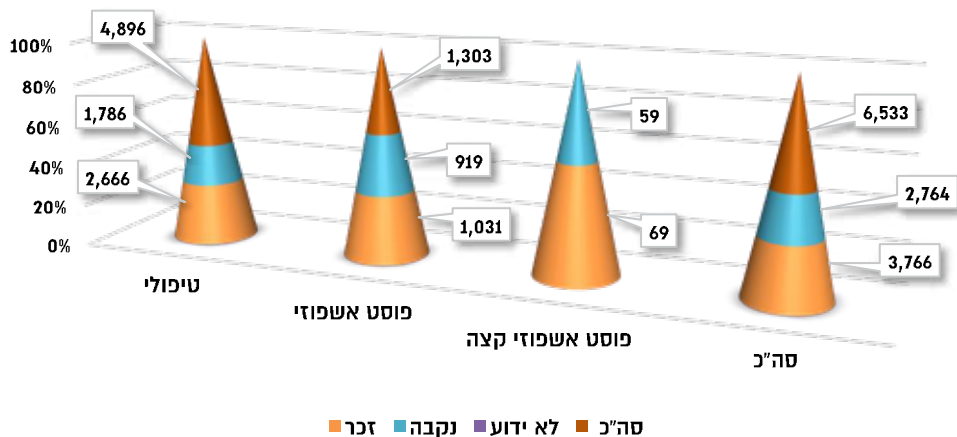
חלוקה על פי סוג פנימייה וזרם חינוכי

חניכים על פי מין החניך וסוג הפנימייה

סוג פנימייה	פוסט אשפוזי קצה	פוסט אשפוזי	טיפולי	מין החניך
זכר	69	1,031	2,666	3,766
נקבה	59	919	1,786	2,764
לא ידוע	0	0	3	3
סה"כ	128	1,303	4,896	6,533

חניכים על פי מגדר וסוג פנימייה

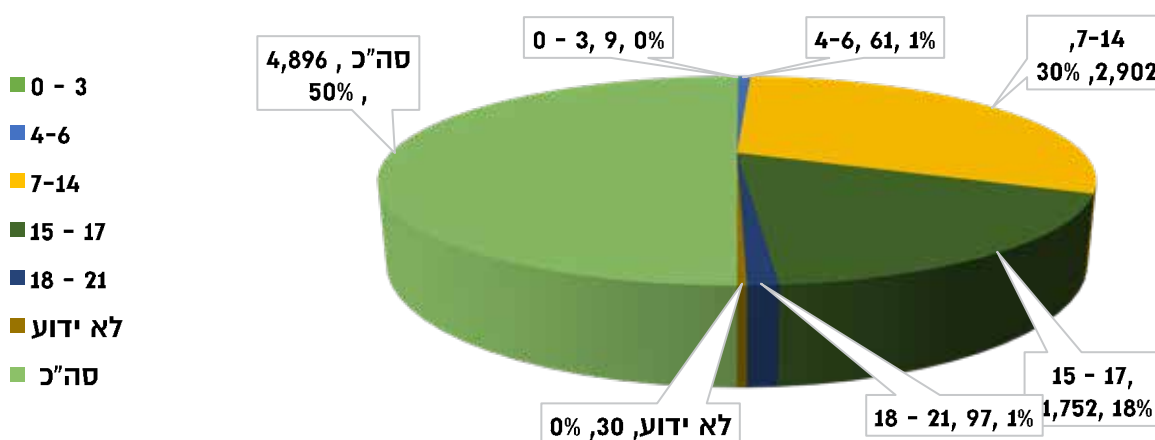

גיל החניכים על פי סוג פנימייה

סה"כ	לא ידוע	21 - 18	17 - 15	14 - 7	6 - 4	3 - 0	
4,455	30	97	1,549	2,709	61	9	טיפולי
1,950	5	69	789	1080	7	0	פוסט אשפוזי
128	2	3	49	65	6	3	פוסט אשפוזי קצה
6,150	37	169	2,387	3,854	74	12	סה"כ

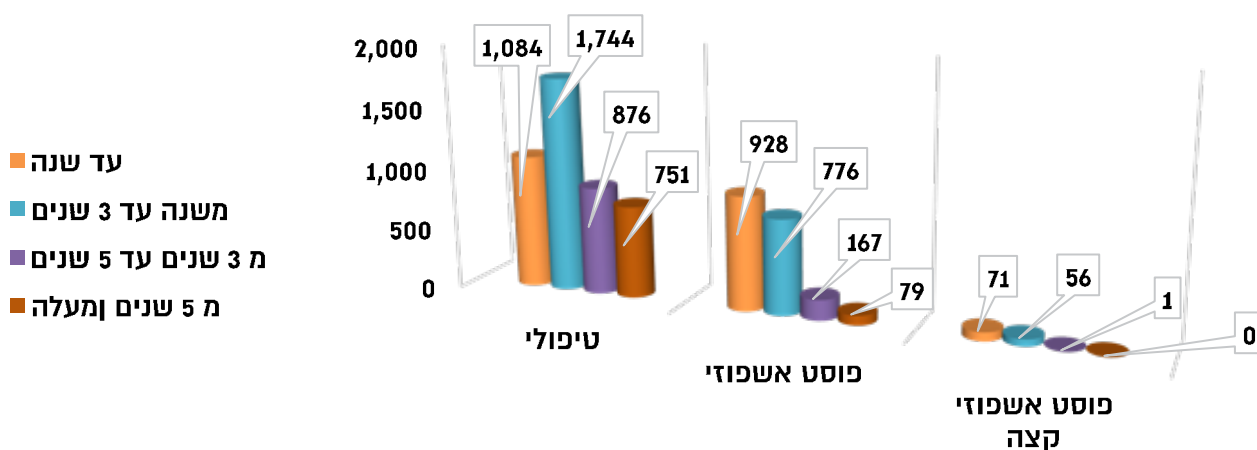
גיל החניכים על פי סוג הפנימייה

חניכים על פי ותק וסוג פנימייה

ותק	טיפולי	פוסט אשפוזי	פוסט אשפוזי קצה
עד שנה	1,084	928	71
משנה עד 3 שנים	1,744	776	56
מ 3 שנים עד 5 שנים	876	167	1
מ 5 שנים ומעלה	751	79	0

גיל החניכים על פי ותק וסוג פנימייה

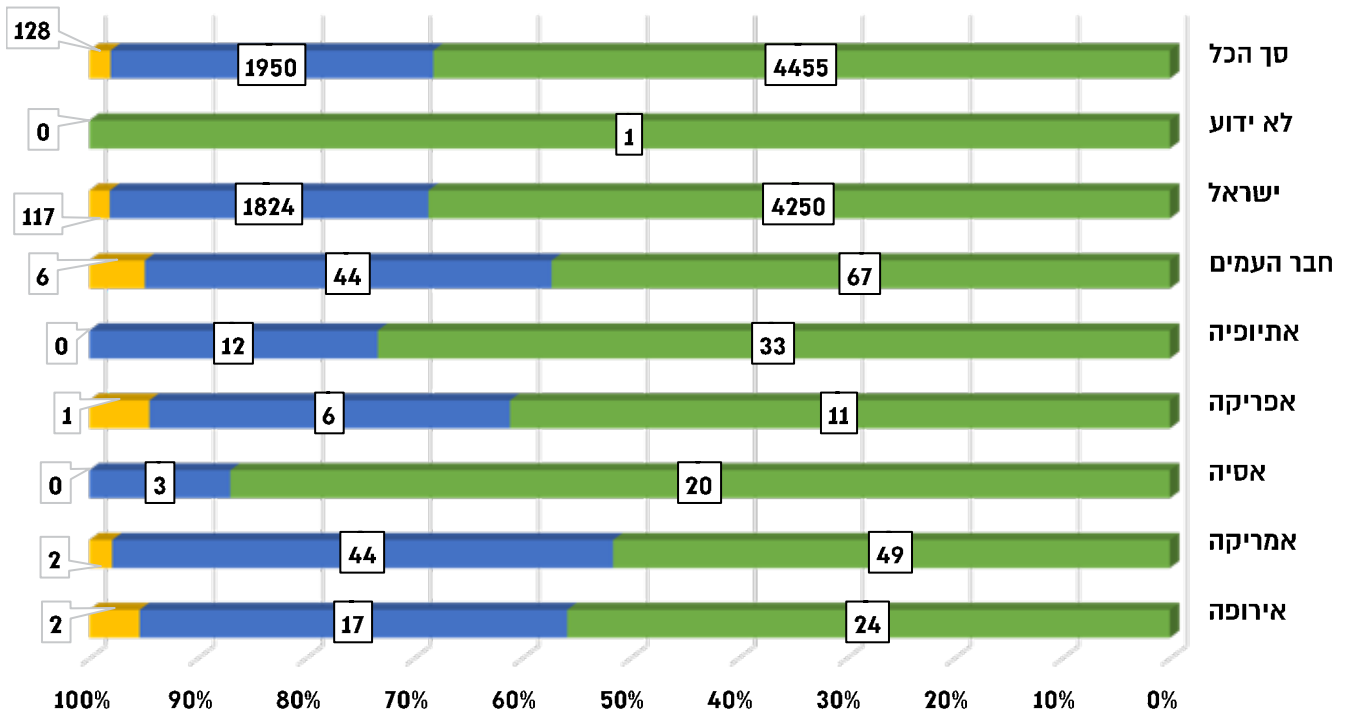

חניכים על פי ארץ מוצא וסוג פנימייה

סך הכל	פוסט אישפוזי קצה	פוסט אישפוזי	טיפול	ארץ מוצא
43	2	17	24	אירופה
95	2	44	49	אמריקה
23	0	3	20	אסיה
18	1	6	11	אפריקה
45	0	12	33	אתיופיה
117	6	44	67	חבר העמים
6,191	117	1824	4250	ישראל
1	0	0	1	לא ידוע
6,150	128	1950	4455	סך הכל

חניכים על פי ארץ מוצא וסוג פנימייה

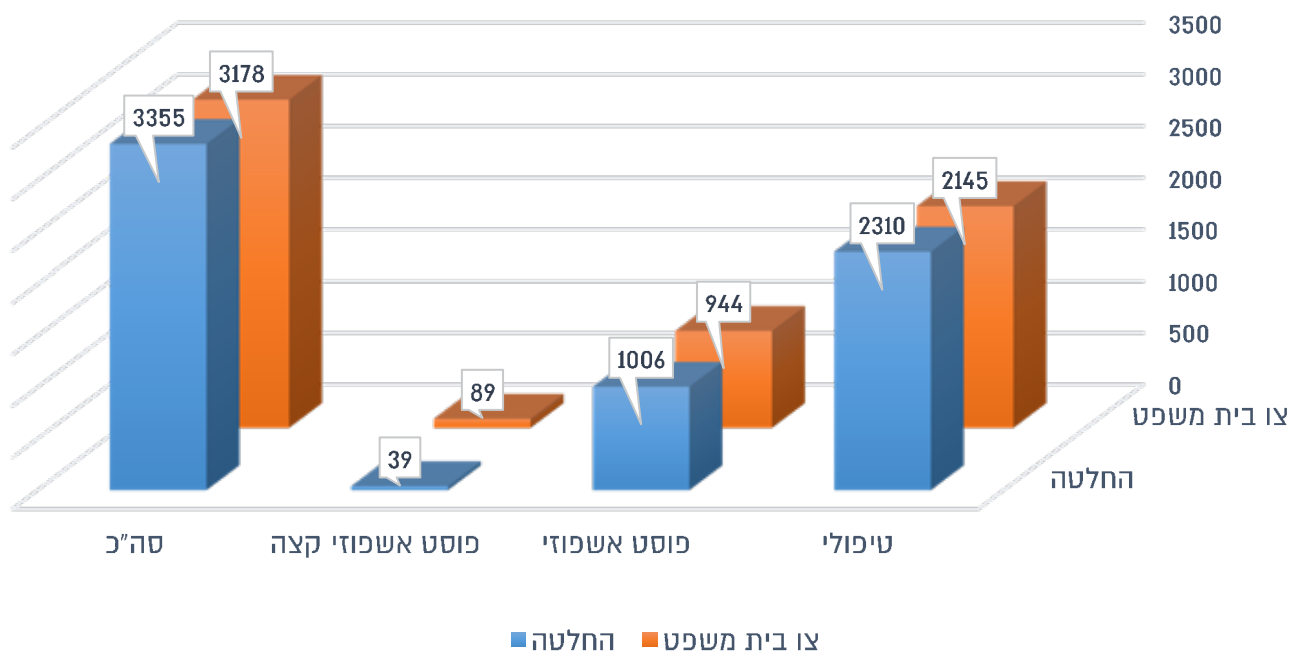

סיבת השמה

צו בית משפט	החלטה	
2,145	2,310	טיפול
944	1,006	פוסט אשפוזי
89	39	פוסט אשפוזי קצה
3,178	3,355	סך הכל

סיבת השמה

נתונים אודות נשים וילדיהן ששהו במקלטים לנשים נכגעות וילדיהן
לשנת 2023 – 1.1.23-31.12.23:

✓ ב 17 מקלטים שהו 701 נשים ו 1047 ילדים.

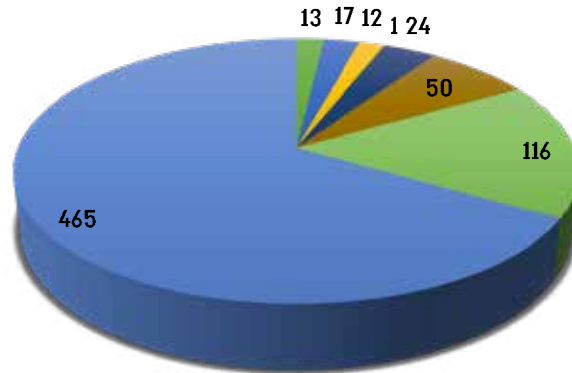
✓ התקבלו 529 פניות למקלטים

ארץ מוצא נשים (מתוך 698 נשים לגביהם מולא נתון זה)

אירופה (ללא בריה"מ): 13 נשים. אמריקה: 17 נשים. אסיה (ללא בריה"מ): 12 נשים. אוקראינה אישה אחת. אפריקה (ללא אתיופיה): 24 נשים. אתיופיה: 50 נשים. ברית המועצות: 116 נשים. ישראל: 465 נשים.

נשים במקלט על פי ארץ מוצא (מתוך 698 נשים)

- אירופה ללא בריה"מ
- אמריקה
- אסיה ללא ישראל
- אוקראינה
- אפריקה ללא אתיופיה
- אתיופיה
- ברית המועצות
- ישראל

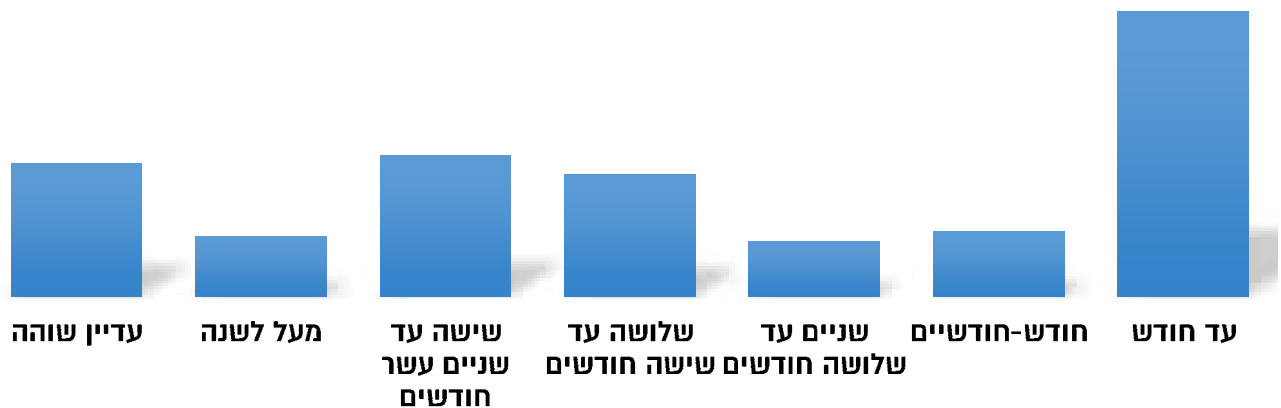

משך שהות נשים

0-1: 232 נשים. 1-2: 53 נשים. 2-3: 45 נשים. 3-6: 99 נשים.

6-12: 115 נשים. 12+: 49 נשים. עדיין שוהות: 108 נשים.

נשים במקלטים על פי משך שהות

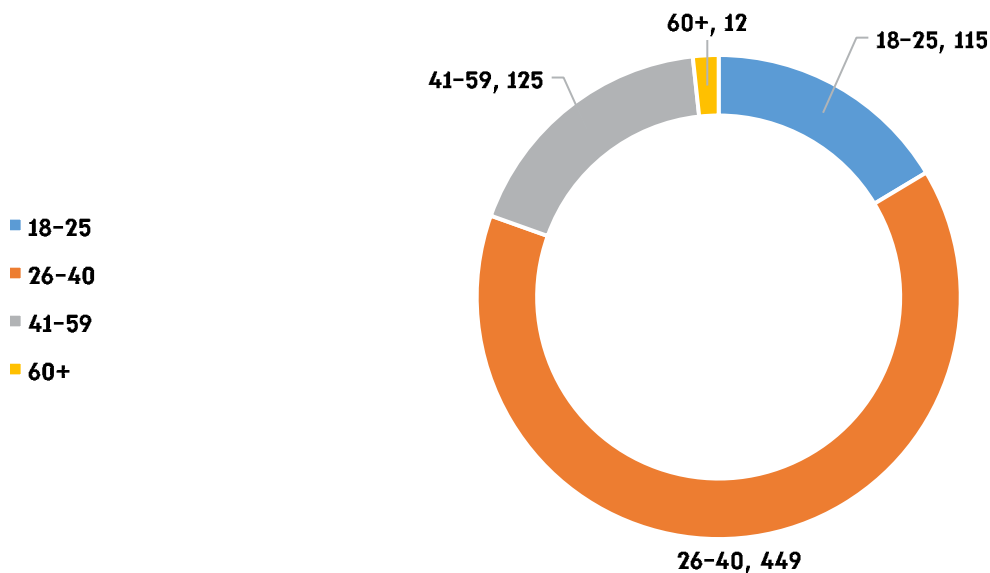

גיל נשים (מתוך 701 נשים שמולא לגביהן נתון זה)

18-25: 115 נשים. 26-40: 449 נשים.

41-59: 125. 60+: 12 נשים.

נשים במקלטים על פי גיל

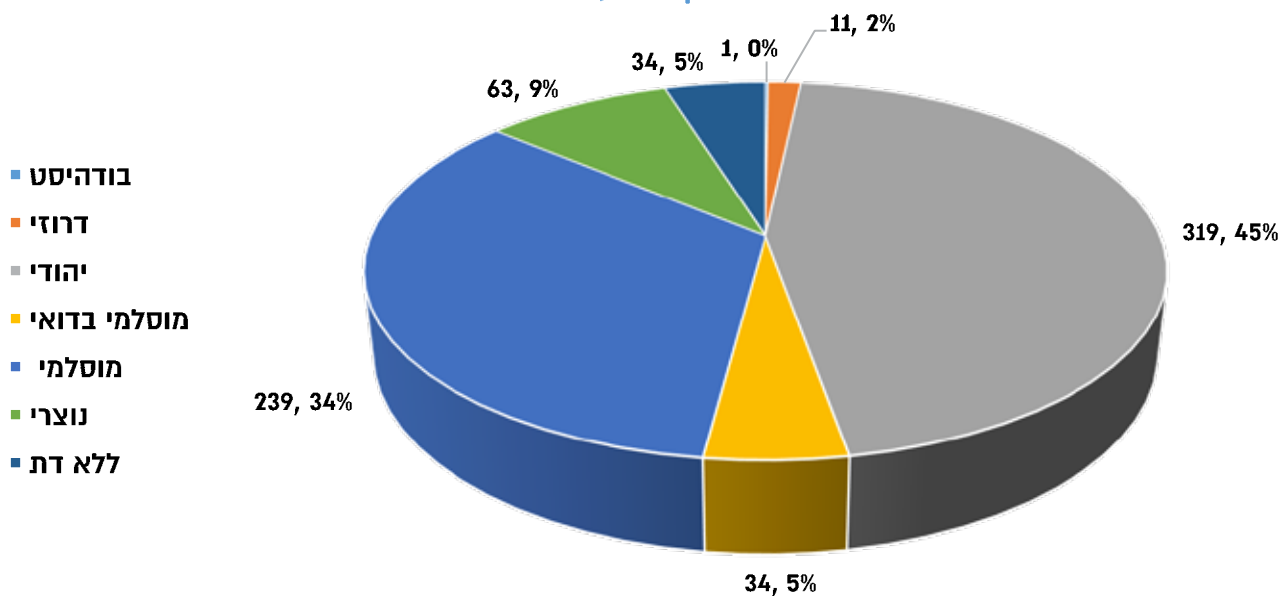

דת הנשים (מתוך 747 נשים לגביהן מולא הנתון)

בודהיסט: אישה אחת. דרוזי: 11 נשים. יהודי: 319 נשים מוסלמי בדואי: 34 נשים.

מוסלמי: 239 נשים. נוצרי: 63 נשים. ללא דת: 34 נשים.

נשים במקלטים על פי דת

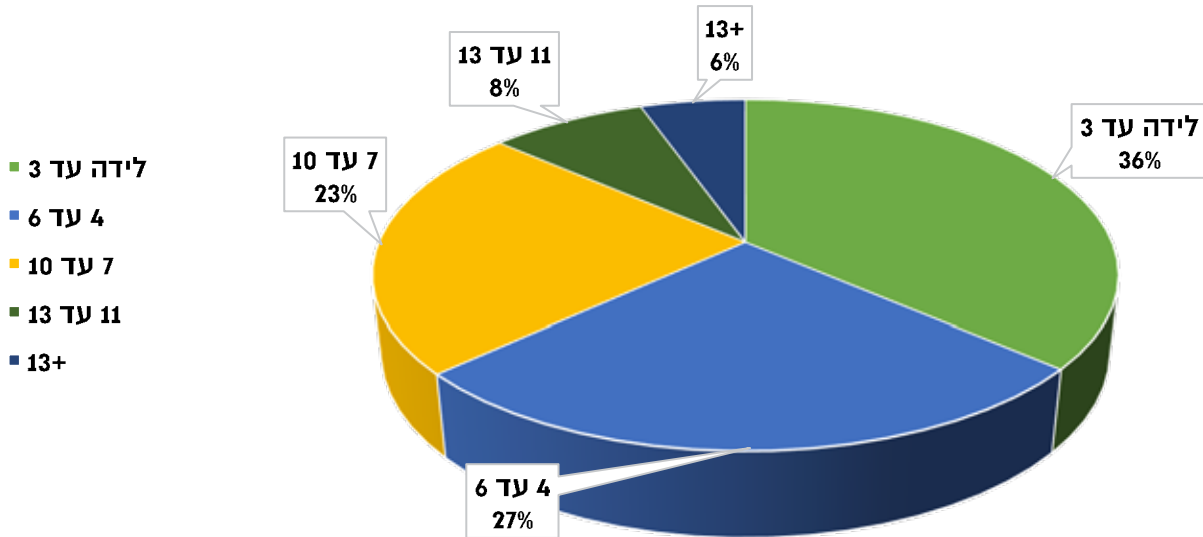

גיל ילדים

0-3 : 381 ילדים. 4-6 : 280 ילדים. 7-10 : 244 ילדים. 11-13 : 85 ילדים

13+: 57 ילדים.

ילדים במקלטים על פי גיל 2023

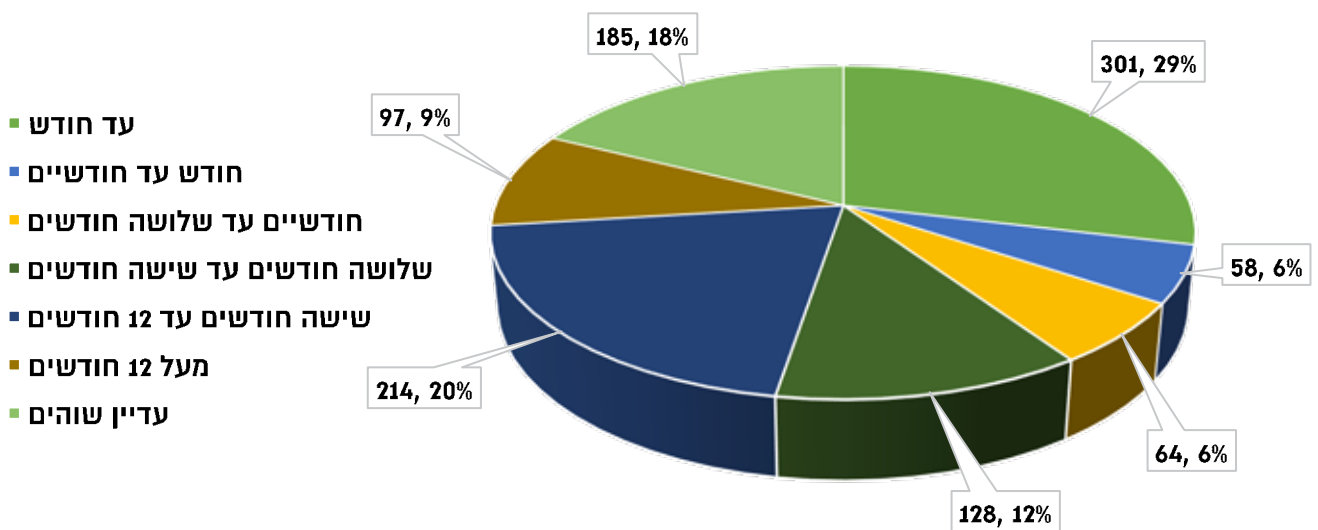

משך שהות ילדים

0-1 : 301 ילדים. 1-2 : 58 ילדים. 3-6 : 128 ילדים.

6-12 : 214 ילדים. 12+ : 97 ילדים. עדיין שוהים : 185 ילדים.

ילדים במקלטים על פי משך שהות 2023

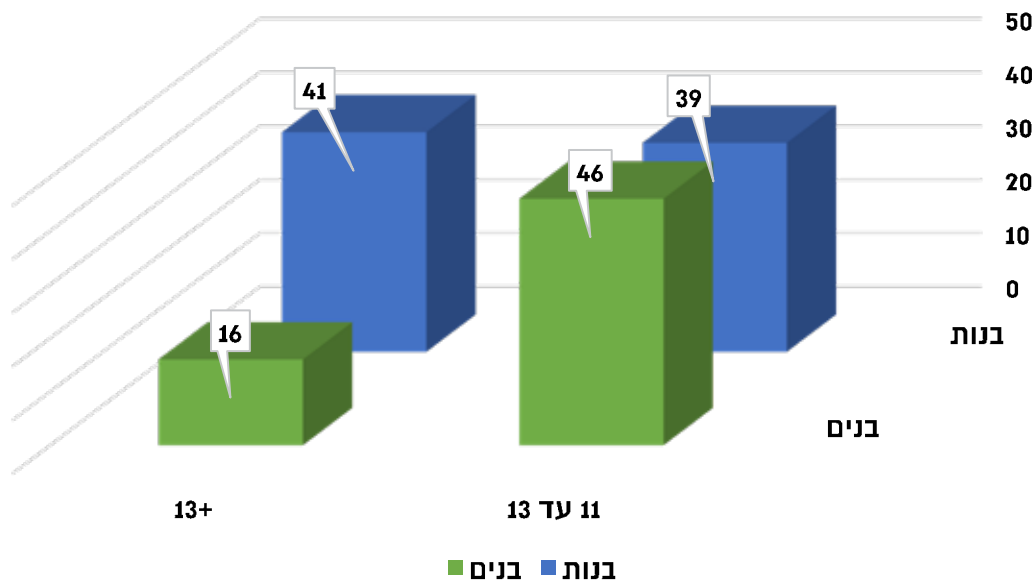
גיל ומגדר מתבגרים

11-13: 39 בנות 46 בנים

13+: 41 בנות 16 בנים

סה"כ: 142 מתבגרים.

מתבגרים במקלטים על פי גיל ומגדר 2023

פעילות מרכזית בשנת 2023

מכרזים והתקשרויות

פנימיות:

בשנת 2023 נבחרו ספקים ונחתמו הסכמים חדשים עם המגזר הדתי לאומי. שאר הליכי המכרז עם המקצים האחרים, נמצאים בשלבים מתקדמים ביותר.

הורחבו המענים להשמת ילדים בפרופיל עוגן: 100 מכסות עקב ריבוי פניות ומורכבות הפרופיל של הילדים המופנים. המהלך מוביל לצמצום וקצור רשימות ההמתנה של ילדים במחוזות.

מקלטים:

הוקם מקלט בחירום לאוכלוסייה חרדית דתית – שהינו המקלט ה-17 המיועד לאוכלוסייה הדתית חרדית שייתן מענה לנשים שזקוקות להשמה חירומית. מקלט נוסף בשלבי הקמה לאוכלוסייה הכללית.

השמות בפנימיות:

האגף רואה בתחום ההשמה נקודה משמעותית בתהליכי הטיפול בחניך.

נוכח הרחבות שנעשו בפנימיות, צומצמה באופן משמעותי רשימת ההמתנה

❖ האגף בעיצומו של תהליך הרחבה נוסף לפנימיות חדשות בכל המודלים הטיפוליים, על מנת לתת מענה לחניכים על פי הצרכים. האגף שיפר ושידרג את המערכת הדיגיטלית לניהול ההשמות על מנת לייעל תהליכי השמה למחלקות לשירותים חברתיים..

❖ הפניה להשמות במסגרות עוגן ומעוז מתקבלות מהמחלקה לש"ח באמצעות המערכת הדיגיטלית ישירות אל מפקח ההשמה במחוז. צוות ההשמה דואג למציאת מענה מיטבי לילד באמצעות וועדת השמה בינמחוזית וארצית המתקיימות אחת לשבוע. פיקוח ההשמה עוקב אחת תהליך ההשמה עד לקליטת הילד במסגרת.

❖ לצורך השמה מיטבית גובש כלי הפרופילים לאבחון והשמת החניכים במודל הפנימייתי

המתאים להם. מהלך זה נערך על-ידי האגף החוץ ביתי בשיתוף עם צוות חשיבה תוצאתית במכון ברוקדייל. כלי מיפוי זה בוחן את המאפיינים והצרכים של הילדים, כוחותיהם וההתערבויות הקודמות שנעשו עמם, כך שלאחר שהוחלט על הוצאתם לפנימייה בוועדת תכנון טיפול והערכה, יהיה ניתן לסווגם לאחד מסוגי המסגרות השונים (מעוף, עוגן או מעוז). יש לציין כי כלי המיפוי נבנה בזיקה לחלוקה לתחומים מרכזיים בהם החניך יקבל מעטפת מענים בעת שהותו בפנימייה: בריאות-פיזי, רגשי-נפשי. גיבוש פרופיל הילדים מהווה נדבך ראשון במהלך ההשמה. בהמשך מתוכנן פיתוח מחוון שיסייע בבחירת הפנימייה המתאימה.

מקלטים

פותחה מודולה להשמה במערכת המקלטים הממוחשבת – המודולה תאפשר שיקוף מדויק של התפוסה הקיימת במקלטים לנשים נפגעות אלינות וילדיהן, תסייע ותזרז תהליכי השמה מיטביים.

תהליכי הערכה ומדידה

כחלק מתהליך הטמעת חשיבה תוצאתית במערך הפנימיות הכולל תכנון, מדידה ושימוש מושכל בנתונים, במטרה להביא לשיפור בטיפול בחניכי הפנימיות, הוטמעה החשיבה התוצאתית במסגרות ובפיקוח. נבנו 3 מודלים לוגיים ברמת החניך הפנימייה והמטה ע"פ תיאוריית השינוי ונבנו הכלים למדידה. מסד הנתונים המקיף שהתקבל יסייע למנהלי הפנימיות בתכנון העבודה השנתית ולמטה בגיבוש המדיניות.

פיתוח והטמעה של מערכת שוטפת לתכנון ההתערבות מעקב אחר תפוקות ומדידת תוצאות:

בשנת 2023 החלה הטמעה בפנימיות של החלק הראשון של המערכת השוטפת לתכנון התערבות, ניטור תפוקות והערכת תוצאות הפעילות של הפנימיות.

המערכת מיועדת לשמש את העו"ס והצוות בפנימייה בעבודה השוטפת ולסייע בבניית תוכנית התערבות לחניך, מעקב ומדידה של התקדמותו.

המערכת החדשה מחליפה גם את מערכת הרף הישנה.

המערכת מבוססת על החשיבה התוצאתית והמודל הלוגי.

להלן התוצרים והכלים שפותחו עד סוף שנת 2023:

בוצעה סקירה של הכלים למדידת תוצאות שוטפת ועקרונות למדידה המקובלים בהוצאת חוץ ביתית במדינות שונות בעולם. נוסחה תיאוריית שינוי גנרית של פנימיות מדגמים שונים באמצעות עדכון וטיוב המודל הלוגי.

נבנו 3 מודלים לוגיים: ברמת החניך, הפנימייה, והמטה

פותח שאלון T0: החלק הראשון של המערכת הוא הכלי להערכת מצב של החניך עם כניסתו לפנימייה ובניית תוכנית טיפול אישית על בסיס הערכת המצב. מטרת השאלון להעריך את מצב החניך בזיקה לל תחומי החיים ע"פ המדיניות ובניית תוכנית טיפול אישית. השאלון עומד על המאפיינים והכוחות של החניך שיהיו בסיס להגדיר מה התוצאות הרצויות ומה הדרכים להשיג אותם.

פותח שאלון T1: כלי למדידת תוצאות בסוף השנה האם הושגו התוצאות שהוגדרו.

פותח שאלון שביעות רצון לחניכים:

ללמוד מהחניך מנקודת מבטו ותפיסתו את הטיפול שניתן לו ללמוד על שביעות רצונו

פותח שאלון שביעות רצון להורים:

כחלק חשוב בתהליך הטיפול בחניך יש חשיבות בהבנת תחושותיהם ותפיסותיהם של ההורים על המסגרת ואיכות הטיפול שילדיהם מקבלים.

שאלון T-0 בפנימייה מוחשב והוטמע במערכת תל"ם- מערכת ממוחשבת לניהול פנימייה ולניהול תיק החניך בפנימייה. השאלון הוטמע בכל הפנימיות.

פיתוח תחום המחקר

האגף מקדם מחקרים לפיתוח המדיניות, פיתוח וגיבוש פרקטיקה חדשנית וכלים מגוונים לשיפור וטיוב המענים לאוכלוסיות במסגרות.

לצד אשורים לפניות גורמים חיצוניים מהאקדמיה לבצוע מחקרים להלן יוזמות האגף במהלך 2023:

- **סקירת ספרות של המענים וההתמודדות במקלטים לנשים נפגעות אלימות במשפחה וילדיהן** – בתהליך מקביל לכתובת המדיניות נכתבה סקירת ספרות שנערכה על ידי מכון ברוקדייל לצורך תיקוף המודלים המקצועיים והמדיניות שעיצב האגף ביחד עם ד"ר דניאלה שבאר שפירא מאוניברסיטת בר אילן. [הסקירה פורסמה במהלך 2023](#)
- **סקירת ספרות התערבות מיטבית במסגרות לנוער קצה** – כבסיס לקדום המענים בפנימיות המעוז.
- **מחקר לפיתוח כלי למפקח לראיון חניכים** – המחקר שבוצע ביחד עם מכון ברוקדייל נועד לטייב את המפגש של המפקחים עם החניכים, לבסס את יחסי האמון, במטרה לשמוע מהחניכים על מצבם ברמה האישית, כאינדקסיה להתנהלות הכוללת של המסגרת בטיפול בפרט. כמו כן המחקר יסייע לטייב את הכלי הקיים במידת הצורך ובהתאם לממצאים.

- ניתוח יומן ארועים – ניתוח עבודת החמ"ל של מטה האגף בתקופת המלחמה בשיתוף מכון ברוקדייל.
- מופעי טראומה בקרב ילדים במסגרות החוץ ביתיות – הפרויקט כולל קידום תהליך של מחקר ולמידה במטרה לפתח מומחיות טראומה בקרב אנשי מטה, מפקחים וצוותים בפנימיות, בשיתוף פרופ' כרמית כץ.
- שאלון "מה נשמע" – שאלון לחניכי הפנימיות מגיל 12 על מנת ללמוד באופן ישיר על מצבם בתקופת המלחמה – שאלון אנונימי קצר שפותח יחד עם מכון ברוקדייל. אנונימי קצר
- מעקב אחר בוגרי פנימיות ממודלים שונים של השמה – ביוזמת "אור שלום" בשיתוף אנשי אקדמיה.

רישוי פנימיות

פנימיות ילד ונוער עובדות בכפיפות לחוק הפיקוח על המעונות ומקבלות רישיון בהתאם באמצעות המשרד.

הכשרת צוותי כוח אדם של הפנימיות:

האגף החוץ ביתי, שם לנגד עיניו את חשיבות תהליכי הפיתוח והלמידה של אנשי צוות הפנימיות. האגף אחראי למתווה הפיתוח המקצועי של אנשי הפנימיות ומפתח קורסים והשתלמויות לצוותי הפנימיות המקצועיים והטיפוליים. מגוון הקורסים נרחב ונותן מענה לימודי והכשרתי לכלל אנשי הצוות.

במהלך 2023 התקיימו בבית הספר המרכזי בדימול קורסי הכשרה לצוותי הפנימיות:

- התקיימו 9 מפגשים במסגרת הכשרה ייעודית לצוותים להנחיית קבוצות הורים בהתאם למדיניות שותפות הורים.
- התקיימו בשיתוף משרד הבריאות הכשרות "שומרי סף" לצוותים בפנימיות בנושא אובדנות, להקניית ידע וכלים לאיתור וזיהוי סכנה של אובדנות וכלים לטיפול ראשוני.
- התקיים קורס בסיסי של הט"מ (התערבות טיפולית מרסנת).
- התקיים קורס מנחי הט"מ (התערבות טיפולית מרסנת) – קורס המכשיר אנשי צוות נבחרים להתוות ולהנחות את צוותי הפנימיות לשימוש מותאם בתכנית הט"מ.
- התקיים קורס מדריך מוסמך.
- התקיים קורס עו"ס פנימיות.

קשר עם הורים, תוכניות חזרה לקהילה

שותפות ההורים בחיי ילדיהם במהלך שהותם בפנימייה חיונית להתפתחותם התקינה של הילדים ומהווה זכות בסיסית של ההורים וילדיהם.

מדיניות האגף קובעת כי שותפות הורים בהשמה, בחיי היומיום ובתהליכי הטיפול של ילדים בפנימייה מהווה עקרון יסוד בתהליכי העבודה ושגרות החיים של החניכים בפנימיות.

במהלך 2023 הושם דגש על הטמעת התפיסה של שותפות ההורים בתהליך הטיפול – חינוכי בתוך המערך הפנימייתי. הפנימייה והמש"ח בקהילה מהווים חלק מרצף הטיפול המכיר בחניך.

ובמשפחתו לקוח המחייב ראייה מערכתית ושיקומית. מתוקף העבודה המשותפת של הפנימייה והמש"ח נערכים תהליכים משמעותיים המאפשרים קידום כלל חלקי המשפחה במטרה למצות את תהליכי הטיפול, לאור התשתית הערכית והתפיסה הטיפולית של המשרד.

האגף מקיים הכשרות שוטפות במסגרת קורסים מגוונים של צוותי הפנימיות –מנהלים, רכזי טיפול, רכזי חינוך, מדריכים, אימהות בית, ועו"ס פנימיות.

בנוסף מתקיימות הכשרות לצוותים באגף קהילה – עו"ס משפחה, יו"ר ועדות תכנון טיפול, עו"ס יתד/נוצץ במש"ח במטרה להטמיע את רצף העבודה בין עו"ס המשפחה במחלקות לשירותים חברתיים לעו"ס הפנימייה ולקדם את שיתוף הפעולה למען שיפור וקידום הקשר בין הילד להוריו.

ילדים נעדרי עורף משפחתי (ילדי נע"מ)

כ-20% מילדי הפנימיות הינם ילדים נעדרי עורף משפחתי. האגף שם דגש על הצרכים הייחודיים של ילדים נעדרי עורף משפחתי ועל פיתוח מענים מותאמים עבורם.

במהלך שנת 2023 נערכו מס' תהליכים שעקרום:

- ✓ פיתוח והטמעת נוהל ילדי נע"ם –הנוהל מגדיר את הילדים ואת המענים המתאימים למצבם.
- ✓ מרכז אבחון "משפחות מלוות לילדים חסרי עורף משפחתי" פועל עפ"י תכנית -התכנית מופעלת בכלל הפנימיות וכוללת מיפוי מעמיק של הילדים, שיווק ערבי מתעניינים למשפחות מלוות, הליך אבחון ראשוני למשפחות, פיתוח מאגר דיגיטאלי של משפחות מלוות לכלל הפנימיות.
- ✓ התכנית פועלת במיזם משותף עם עמותת "ילדים בסיכוי" בהיקף של כ-898,000 ₪.
- ✓ עד כה שולבו כ-377 חניכים נעדרי עורף משפחתי אצל משפחות מלוות.
- ✓ התקיים קורס הכשרה למחזיקי תחום נע"ם בפנימיות בהשתתפות כ-40 פנימיות. ההכשרה כללה למידה תאורטית על מאפייני האוכ', דרכי טיפול ופיתוח דרכי עבודה וליווי משפחות מלוות.
- ✓ צוותי הטיפול בפנימיות מקבלים ליווי והדרכה צמודים במטרה ליישם את מדיניות האגף וללוות את הליך האבחון, צימוד ושימור המשפחות המלוות.
- ✓ המשפחות המלוות מקבלות הדרכה קבוצתית בפלטפורמה דיגיטאלית.
- ✓ האגף מיישם תכנית אופרטיבית למיצוי זכויות כלל החניכים בדגש על ילדים נעדרי עורף משפחתי בשיתוף עם הביטוח הלאומי.
- ✓ פיתוח מענה "חונך מלווה לחיים" עבור חניכי נע"ם שאינם מתאימים לשילוב במשפחה מלווה –הוקמה קבוצת פנימיות פיילוט המונה 26 פנימיות ממגזרים ופרופילים שונים במטרה לפתח מענה מותאם לצרכי השטח.

הכנה לקראת יציאה, בוגרים ותוכניות ל+18 בוגרים

האגף מוביל פיתוח מדיניות ותוכניות לחניכים בוגרים בגילאי 16-18, לקראת סיום שהותם בפנימייה. התכנית מותאמת לגיל הבוגרים ולצרכיהם ונותנת מענה לחניכים בתחומים הבאים: כישורי חיים, חוסן, השתלבות בצה"ל /בשירות לאומי, הכשרה מקצועית, פתרונות דיור ותעסוקה.

מוטמע מתווה עבודה בשיתוף עם התכנית הלאומית לצעירים בסיכון "יתד" ואגף קהילה ילד ומשפחה במטרה לקיים ועדות תכנון טיפול בשנת ההשמה האחרונה (כיתה י"ב) של החניכים בפנימייה –המתווה המשותף מדגיש את חשיבות ההכנה והיישום של תכנית העבודה לבניית תכנית המשך לחניך בשיתוף עם כלל הגורמים הרלוונטיים –החניך, הוריו/אפוטרופוס, עו"ס הפנימייה, עו"ס הרשות המפקנה ועו"ס יתד/נוצץ שתמשיך ותלווה אותו על פי צורך. המתווה מבטיח מתן רצף מענים והשמה בתוכניות המשך לאחר סיום שהותם של החניכים בפנימייה.

בשנת 2023:

השתלבו 74 בוגרי פנימיית רווחה (המהווים 67% מכלל בוגרי השמה חוץ ביתית) בדיוור לבוגרי השמה חוץ ביתית "גשר לעצמאות". במסגרת המרכז החדש של הפנימיית, יועד תקן לתפקיד רכז בוגרים כחלק מצוות הפנימייה אשר יפעל ליישום מתווה העבודה והכנת החניכים לקראת יציאתם לחיים עצמאיים.

במקביל, מתקיימת הטמעת תפיסת העבודה בקרב קורסי הכשרה לצוותי הפנימיית הכוללים: רכז חינוך, רכזי טיפול, מנהלים, מדריכים, אימהות בית.

צה"ל – במסגרת שיתוף פעולה הדוק עם גורמים בצה"ל ובשירות הלאומי במטרה להביא להעלאת אחוז המשרתים בצבא/שירות לאומי ולסייע בהשלמת השירות הצבאי תוך מיצוי זכויות החניכים כחיילים וגיוסם באופן מיטבי, מיושם מערך משולב עם הצבא הכולל הגעת מש"קיות ת"ש לכלל הפנימיית, כמו כן, קיום צווים אחודים לפנימיית הרלוונטיות, במטרה להנגיש את הליך הגיוס לילדי הפנימיית ולהרחיב את הכלים היישומיים. בנוסף, קודם הליך ההכרה למיצוי זכויות החניכים והכרתם "כחיילים בודדים" תוך מיקוד ותעדוף צרכיהם הייחודיים.

מיצוי זכויות:

חניכים השוהים בפנימיית הרווחה זכאים למגוון זכויות אשר יש לפעול למיצויים ומימושם בפועל. בשנת 2023 נערכו מס' מהלכים לקידום מיצוי זכויות החניכים:

פותח מתווה עבודה עם קרן קצבאות השאירים במטרה לוודא הנגשת המידע לצוותים ולחניכים בפנימיית ומימוש זכאות החניכים המגיעים לגיל 18.

האגף פועל לקידום וזירוז הליך ההכרה בנכות נפשי בשיתוף עם משרד הבריאות זאת, על מנת לקדם את תכניות ההמשך לחניכים בוגרי הפנימיית הפוסט אשפוזיות אשר מתעתדים להשתלב במענים הקיימים מתוקף חוק סל שיקום.

נשים השוהות במקלטים ובדירות המעבר מלוות על ידי צוות המקלט באופן הדוק במטרה למצות את זכויותיהן בהתאם לחוקי הביטוח הלאומי ובהתאם לחוק שירותי הרווחה, זכויות נשים יוצאות מקלטים.

נשים יוצאות מקלט ודירות המעבר זכאיות על פי חוק להמשך ליווי בקהילה אחרי יציאתן מהמקלט. תוכנית הליווי שנקראת "דף חדש" מופעלת על ידי ארגון בעצמי שזכה במרכז להפעלתו.

בשנת 2023 הופנו 224 נשים להמשך ליווי. תמיכה והשתלבות מיטבית בקהילה. כמו כן 222 נשים הזכאיות על פי חוק קבלו מענק הסתגלות במטרה לסייע להן בהתחלה החדשה בחייהן ללא אלימות.

נציבות פניות ילדים ונוער

האגף פועל במספר מישורים לשמיעת קולם של הילדים בפנימיית ורואה חשיבות בהקניית מיומנויות אלו לחניכים כההליך טיפולי מעצים. האגף רואה בנציבות תלונות ילדים, אמצעי חשוב לשמיעת קולם של ילדים הנמצאים במסגרות. ערוץ זה מאפשר לילדים לפנות ולהתלונן באופן עצמאי ופרטי ללא חשש. זהו ערוץ נוסף המאפשר גם לוודא כי הילדים אכן מקבלים את צורכיהם בהתאם לסטנדרטים שהאגף הציב למסגרות.

במהלך 2023 מפקחי המחוזות המשיכו בהגברת המודעות וחשיפת הנציבות לחניכי המסגרות, חולקו כרטיסים לכל החניכים עם כל פרטי ההתקשרות לנציבות, והבטיחו כי בכל פנימייה יש מקום ייעודי שבו החניך יכול להתקשר לנציבות. בנוסף, כדי להגביר את חשיפת הנציבות לחניכים הותקנו על גבי מסכי המחשבים שסופקו לחניכים פרטי ההתקשרות לנציבות.

התלונות שמגיעות לנציבות נבחנות גם ע"י המפקחים בהיבטים של התנהלות המסגרות ע"פ קובץ הנהלים, בצוע ההמלצות שגובשו ומעקב אחר ביצוע התיקונים הנדרשים. תהליכי ברור ובדיקה אלו מתועדים ע"י המפקח במערכת נתיב הממוחשבת.

נציגי האגף היו שותפים במיזם ה-Twinning, תהליך למידה של הנציבות מתהליכי עבודה במדינות האיחוד האירופי.

תחום החינוך והלימודים בפנימיות

מדיניות האגף קובעת כי מטרת הפנימייה הן להעניק לחניך מסגרת מוגנת ומקיפה שתספק לו ביטחון והזדמנות לשיפור מצבו הפיזי, הרגשי-נפשי, ההתנהגותי, הלימודי, החברתי והמשפחתי ולמימוש הפוטנציאל האישי שלו.

הפנימייה פועלת לשיפור תפקודם של החניכים ולמתן מענים לצורכיהם בהתאם לגילם וליכולותיהם. הפנימייה מקנה לחניכים כישורי חיים ומיומנויות למידה, ומחזקת את תחושת המסוגלות האישית שלהם. מושם דגש על הקניית מיומנויות שיאפשרו השתלבות במעגלים חברתיים, משפחתיים ותעסוקתיים.

לאור זאת נקבעו תפקידים ייעודיים לתחום החינוך ברמת המטה, המחוזות והפנימיות:

תפקיד מנהל תחום חינוך והשכלה במטה ורפרנטים לתחום החינוך במחוזות.

רכז למידה בפנימיות (תקינה חדשה במכרז) – אחראי על תהליך הלמידה של החניכים, על קשר רציף עם בתי הספר להעברת מידע שוטף ולעדכון הדדי לגבי החניך, התאמת תכנית לימודים אישית, מערך שיעורי עזר ומרכז למידה.

רכז חינוך בפנימיות – אחראי על החינוך הלא-פורמלי ובכלל זה לחינוך לערכים, ללימוד של כישורי חיים, של מיומנויות בכלכלת בית ולחינוך לעצמאות. אחראי על הפעלת מערך מגוון של תכניות תרבות, פנאי וחוגי העשרה, בדגש על פיתוח כישרונות ייחודיים של החניך, מתוך ההבנה כי חוויות הצלחה, סיפוק והנאה מהווים גורם מוטיבציוני ללמידה.

כמו כן, האגף פיתח תפיסת שותפות חניכים בפנימיות, מועצות חניכים וקיום כנס ארצי שהוקמו עם ליווי והדרכה של מנחי המועצות במטרה ליצור שותפות ומעורבות של חניכים בקבלת החלטות על חייהם ויצירת שינוי בפנימיות.

בשנת 2023 קודמו הפעולות שלהלן:

- הוטמעו נהלים לתחום החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי בהתאם למדיניות החדשה.
- פותחו כלי מדידה עדכניים (שינוי הרף) בהם מודולה ייחודית לתחום החינוך, הכוללת התייחסות לשביעות רצון החניכים וההורים. באמצעות כלי המדידה תתאפשר בניית תכנית לימודית אישית ומותאמת לכל חניך ומעקב אחר ביצועה.
- המשך קשר עם בעלי תפקידים במשרד החינוך לטיוב העבודה המשותפת
- מועצות חניכים פועלות מזה השנה השנייה בפנימיות והן מקבלות ליווי אינטנסיבי וימי הכשרה במסגרת המיזם המשותף של המשרד ו"ילדים בסיכוי".
- התקיים יום עיון ייעודי למנחי מועצות חניכים בפנימיות.
- התקיימו ימי מליאת מועצת חניכים ליו"רים ולסגניהם. השתלמויות מחוזיות לרכזי החינוך בפנימיות לפיתוח כישורי חיים ומיומנויות לחניכים.

תחום החינוך במקלטים

התבצעה עבודה של אבחון ודיוק הצרכים החינוכיים במקלטים.

לגבי הילדים השוהים במקלטים, הן בהיבטים של לימודים, שילוב במסגרות וצמצום פערים, והן בהיבט של חינוך לא פורמלי, חוגים, העשרה ופנאי.

ולגבי הנשים – בעיקר בהיבט של כישורי חיים, העשרה, פנאי והכשרות מקצועיות.

פורסם מסמך מסכם עם המלצות ליישום.

פיקוח ובקרה

במהלך שנת 2023:

- פורסמה חוברת הנהלים החדשה לפנימיות, בה נמצאים 30 נהלים להפעלת הפנימיות, 12 נהלי תזונה בפנימייה, 9 הגדרות עיסוק לעובדים בפנימייה – בהתאם למכרז ולמדיניות. התקיימה השקת חוברת הנהלים במעמד המטה והנהלה בכירה ונערכו ארבעה ימי הטמעה במחוזות.
  - פותחה מערכת נתיב ייחודית לפיקוח על הפנימיות המותאמת באופן מדויק לנהלים החדשים, לדרך הפעלת הפנימייה תוך התייחסות ייעודית לצרכי הפיקוח החוץ ביתי על הפנימיות. כלי פיקוח זה מאפשר למפקח לנתר את עבודת הפנימייה באופן מדויק, מדיד ובהתאם לדרישות המשרד. הכלי גם מאפשר לוודא תיקון ליקויים ולעקוב אחר לוחות הזמנים.
  - הורחבה תפיסת תפקיד המפקח והושם דגש על פיקוח על מסגרות חוץ ביתיות הפועלות 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע (ובהתאם לפרק המדיניות העוסק בנושא הפיקוח).
  - הורחב באופן משמעותי מספר המפקחים המחוזיים, מה שמאפשר עבודה מקצועית יותר וממוקדת של הפיקוח.
  - הנחיות האגף הן כי תדירות ביקורי הפיקוח תהיה לכל הפחות אחת ל 3-4 שבועות ובהתאם לסטטוס המסגרת.
  - ביקורי הפיקוח כוללים ביקורים שגרתיים המתואמים מראש וביקורי פתע ללא תיאום.
  - תדירות ביקורי הפיקוח במסגרות הנמצאות במצב משברי מתגברת וגבוהה באופן משמעותי.
  - כלי פיקוח נוספים העומדים לרשות האגף הם נוהל האכיפה המשרדי, עצירת השמות למסגרת, וועדות בדיקה – במקרים בהם קיימים ליקויים חריגים או מתמשכים, או לחילופין חשש למוגנות החניכים, וועדות מלוות – המלוות את הפנימיות בעתות משבר או לאחר פרסום מסקנות ועדות בדיקה.
  - אוריינטציה וליווי הפיקוח – מתקיימים מפגשים תדירים של הצוות המקצועי במטה עם המפקחים במחוזות לצורך הכשרה, ליווי ולמידת תפקיד הפיקוח והתכנים המקצועיים הרלוונטיים.
  - פיתוח דיגיטלי – מערכת התל"ם
- 80% מהפנימיות עובדות עם מערכת התל"ם- תיק לקוח מסגרת, מערכת ממוחשבת.
- לניהול פנימייה ולניהול תיק החניך בפנימייה.
- באמצעות מערכת זו צוות הפנימייה מפעיל ומנהל אותה. דרכה הוא מתעד ומדווח אודות אירועים חריגים, יומן המשמרת היומי מתנהל במערכת וכן כתיבה וניהול של תוכנית ההתערבות לכל חניך. מערכת התל"ם מחוברת ל"דשבורד המשרדי" ולנתונים הקיימים במערכות המשרד, דבר המאפשר בקרה, איסוף נתונים וקבלת תמונה ארצית המשקפת את המצב בכלל הפנימיות. בהתאם לכך, באים לידי ביטוי הצרכים והקשיים המשמשים בסיס לדיון על פיתוח מענים בהתאם למדיניות.
- בשנת 2023 הוטמעה המערכת לתכנון ההתערבות לחניכי הפנימיות (ראה לעיל) במערכת תל"מ.

מקלטים ודירות מעבר לנשים נפגעות אלימות וילדיהן

במהלך 2021 נעשה מיפוי ואיתור צרכים במסגרת וועדת מקלטים שהתייחסה ל 4 תחומים שונים: פרופיל הנשים ותורת העבודה, תחום הילדים, תחום קשר מקלט וקהילה, ותחום דירות המעבר. , 2023, גובשה מדיניות עדכנית מותאמת לממצאי הוועדה. בתהליך מקביל נכתבה סקירת ספרות שנערכה על ידי מכון ברוקדייל לצורך תיקוף המודלים המקצועיים והמדיניות שגיבש האגף ביחד עם ד"ר דניאלה שבאר שפירא.

בשנת 2023 קודמו הפעולות כדלהלן:

- פותחה מודולה להשמה במערכת המקלטים הממוחשבת המאפשרת שיקוף מדויק של התפוסה הקיימת במקלטים לנשים נפגעות אלינות וילדיהן, תזרז ותסייע לתהליכי השמה מיטביים.
- הוקם מקלט בחירום לאוכלוסייה חרדית דתית שהינו המקלט ה-17. המקלט מיועד לאוכלוסייה הדתית חרדית הזקוקה להגנה וטיפול במקלטים.
- נפתחו יחידות מתבגרים בשני מקלטים המיועדים לחברה הדתית/חרדית.
- פותח שאלון שביעות רצון לנשים במקלטים ובדירות המעבר.

פעילויות מיוחדות ב"חרבות ברזל":

- גובשו ופורסמו 8 הנחיות לפנימיות מותאמות למצב – הנהלים שגובשו נתנו מענים לשאלות וצרכים שהועברו מהמסגרות לחמ"ל האגף והסדירו את ההתנהלות של המסגרות בתקופת החירום.
- גובשו ופורסמו 4 הנחיות למקלטים מותאמות למצב הנהלים שגובשו נתנו מענים לשאלות וצרכים שהועברו מהמקלטים ודירות המעבר לחמ"ל האגף והסדירו את התנהלותם בתקופת החירום.
- פונו ל-4 פנימיות מאזור הדרום.
- נתנו מענה לאוכלוסייה 24/7 גם במצב של צוות חסר (מילואים, חירום ועוד)
- התקיימו מפגשי הדרכה וחוסן: התקיימו מפגשי זום של הנהלת אגף עם מנהלי המסגרות ע"פ מחוזות לתמיכה והעלאת צרכים. במהלך מפגשים המנהלים העלו את הצורך שלהם ושל הצוותים לקבלת תמיכה מקצועית. לאור זאת ובזמן קצר גובש והופעל מערך של מפגשי הדרכה ותמיכה:
- 17 מפגשי הדרכה בחירום לצוותי הפנימיות והמקלטים עם מנחות מביה"ס המרכזי.
- 20 מפגשים למשפחות מלוות ולצוותי הטיפול בפנימיות בנושא עבודה עם הורים בזמן שגרת חירום.
- פותח והופץ שאלון אנונימי קצר לחניכים לאבחון מצבם באופן ישיר ואיסוף צרכים בעקבות המצב.
- ניתן שיכוי כוח האדם של המדריכים בפנימיות.

אגף משאבי קהילה

אגף משאבי קהילה, שינה לאחרונה את פניו מבחינה ארגונית והוא כולל עתה ארבע יחידות:

- שירות ההתנדבות.
- תחום מיצוי זכויות.
- מחלקת ועדות ערר, תמיכות וסיוע לבודדים ומשפחות.
- השירות לעבודה קהילתית.

האגף הינו חלק ממינהל שירותים חברתיים ואישיים במשרד הרווחה, אך פועל רוחבית עם כל מינהלי המשרד, אגפיו ושירותיו, כמו גם עם משרדי ממשלה נוספים וארגוני החברה האזרחית.

האגף אמון על קדום השתתפות חברתית ואזרחית, התנדבות, מעורבות והשפעה על ידי:

מיצוי ומינוף של משאבים אישיים, חברתיים וסביבתיים.

בניית שיתופי פעולה ושותפויות עם שירותים חברתיים, שלטון מקומי, חברה אזרחית, וארגונים עסקיים.

אנו שואפים למתן מענים מגוונים ומותאמים לצרכים אנושיים משתנים במצבי שגרה וחירום ולפיתוח וביסוס תשתיות חדשניות של מידע, ידע, כלים ותוכניות.

כל זאת לשם:

מניעה וצמצום בעיות חברתיות.

ביסוס קהילות חסונות וסולידריות היודעות למצות זכויותיהן.

השירות לעבודה קהילתית 2023

השירות לעבודה קהילתית אמון על קידום קהילות מיטיבות המחוללות תמורות חיוביות במוביליות החברתית-קהילתית, בחוסן הקהילתי ובאיכות החיים של חבריהן תוך עיצוב מדיניות המושתתת על ערכי השוויון והצדק החברתי. זאת באמצעות התערבויות קהילתיות ותכניות, בנייה ומיסוד של שותפויות רחבות ויישום פרקטיקות מערכתיות קהילתיות לשינוי חברתי ולמניעה של מצבים חברתיים טעוני שינוי.

אנו שואפים לקדם קהילות חסונות, ממצות ומקדמות זכויות ושינוי חברתי תוך שהן מממשות את הפוטנציאל, הכוחות ומשאבי הקהילה והסביבה.

אנו פועלים ביחד עם התושבים, הקהילות והשותפים במרחבים השונים:

- לחיזוק יכולת ההתארגנות הקהילתית והשפעה על צמצום האי שוויון.
- להגברת הערבות ההדדית והסולידריות החברתית.
- לחיזוק החוסן הקהילתי במובנו הרחב (כלכלי מרחבי חברתי) וחיזוק החוסן הקהילתי מכוון הערכות הקהילות לשעת משבר וחירום.
- להרחבה, מיצוי ומינוף של משאבים כלכליים, חברתיים סביבתיים ופיזיים.
- למניעה וצמצום מצבים חברתיים טעוני שינוי.
- להגברת הלכידות החברתית באמצעות:
- בניית שותפויות ברמת השכונה, היישוב והאזור.
- פרקטיקות מערכתיות קהילתיות של פיתוח וארגון קהילתי, פיתוח כלכלי קהילתי, פיתוח רשתות, פעילים ומנהיגים, דיאלוג קהילתי, סינגור קהילתי, קידום ומיצוי זכויות ושינוי מדיניות.

מתוך תהליך התכנון האסטרטגי שקיימנו בשנת 2020-2021 הגדרנו את התפיסה האסטרטגית של השירות המורכבת משלושה מיקודים מרכזיים:

מיקודים אסטרטגיים 2022-2025

מיקודי תוכן

- מוביליות חברתית קהילתית
- חוסן קהילתי - כלכלי - חברתי
- סביבתי - ברשיות עירוניות
- סביבות חיים מיטיבות בקהילות
- המתמודדות עם מצבי הונחה
- והדרה סביבתית וכלכלית
- לכידות חברתית בדגש על קהילות רב תרבותיות
- קהילות פונקציונליות

תשתיות ובניית יכולות

- חיזוק ההון האנושי ומעמד העו"ק
- יצירת תשתית מידע ומדידה
- מנגנון תקצוב גמיש

תפיסה מקצועית

העמקת הרב ממדיות בתהליכי התערבות קהילתית - שימוש באסטרטגיות קהילתיות מגוונות וחיזוק העבודה הבינתחומית

- א. מדיניות השירות מוטמעת דרך תכניות השירות המוטמעות ביחידות /מחלקות לעבודה קהילתית /משאבי קהילה ברשויות השונות באמצעות ייעוץ ופיקוח מקצועי של המפקחות המחוזיות בעבודה קהילתית.
- ב. פיתוח תפיסות עבודה ופרקטיקות פעולה התואמות את מיקודי השירות. אלו מועברות דרך הכשרות בביה"ס המרכזי לעובדי רווחה, דרך תהליכי הדרכה פרטניים /קבוצתיים מטעם השרות ודרך קבוצות עמיתים במחוזות בהשתתפות עובדי היחידות לעבודה קהילתית/ משאבי קהילה במחלקות לשירותים חברתיים.
- ג. קידום ועיצוב מדיניות נעשית באמצעות עבודת מטה עם מינהלים מקבילים במשרד, וכן עם משרדי ממשלה שונים, ארגוני מגזר שלישי וחברה אזרחית, אקדמיה ועוד.

כחלק ממימוש האסטרטגיה קודמו **המהלכים** הבאים:

- יציאה לדרך בהובלת מנהלת אגף משאבי קהילה, לשלב היישום של מהלך אסטרטגי הכולל שתי תכניות דגל לקידום מוביליות חברתית וחוסן קהילתי. המהלך מבטא תפיסה בינתחומית ועבודה בינמגזרית ופועל לחיזוק החוסן הקהילתי במובנו הרחב – **חברתי, מרחבי וכלכלי**, וקידום המוביליות החברתית והרשותית.
- הטמעת התפיסה הבינתחומית וחשיבות השימוש באסטרטגיות שונות בעבודה קהילתית (פיתוח קהילתי מקומי – בניית קהילה, תכנון חברתי ושינוי מדיניות) בקורסים ובהכשרות המתוכננות השנה תוך מתן דגש, החל מתחילת מלחמת חרבות ברזל, על הפעלת התשתיות הקהילתיות שנבנו בשגרה בזמן חירום כמו גם התערבויות קהילתיות ממוקדות זמן חירום.
- חיזוק שותפויות עם משרדי ממשלה, עמותות וארגוני מגזר שלישי לשם קידום מטרות משותפות.
- המשך פיתוח **תיק התערבות קהילתית ממוחשב** יחד עם אגף מחשוב וישראל דיגיטלית. המערכת תסייע לעוס"קיות במחלקות בניהול, תכנון והערכה של ההתערבויות המקומיות כמו גם בעבודה מבוססת נתונים.
- הנכחת העשייה הקהילתית במטה, במחוזות וביחידות לעבודה קהילתית באמצעות הוצאת מידעון <https://simplebooklet.com/202312>
- המשך הפעלת מעטפת מקצועית לחיזוק ההון האנושי ורשותו. המעטפת מעניקה העשרה מקצועית לעובדי היחידות לעבודה קהילתית / משאבי קהילה ומעמיקה את קשרי העבודה ביניהם.
- המשכנו בהפעלת **לוח משרות** מתעדכן לסיוע למנהלות המחלקות בפרסום ובגיוס עובדות ועובדים.

השירות במספרים

בשרות לעבודה קהילתית 4 מנהלות תחומים.

השרות אחראי מקצועי על 8 מפקחות מחוזיות הכפופות להנהלות מחוזות משרד הרווחה, שמקיימות תהליכי בקרה פיקוח וייעוץ על כל היחידות/מחלקות לעבודה קהילתית/משאבי קהילה בארץ.

בתחילת שנת 2023 פעלו כ- 705 עובדים סוציאליים קהילתיים ב-200 מחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות.

גם בשנה זו היוו היחידות לעבודה קהילתית/משאבי קהילה את חוד החנית בהובלת ההתמודדות עם אתגרים קהילתיים חברתיים יחד עם השותפים במש"ח ברשות ובמרחב הרשותי.

היחידות עובדות בשותפויות נרחבות יחד עם גורמים בקהילה ומחוצה לה.

- 200 יחידות לעבודה קהילתית

- 483 תקנים:

- 408 תקני עובדים סוציאליים קהילתיים

- 75 תקני עובדים שאינם עובדים סוציאליים קהילתיים

- 844 עובדים ועובדות ביחידות לעבודה קהילתית שה"כ מהם:

- עובדים סוציאליים קהילתיים, מתוכם, 27 מנהלי מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה

- עובדים שכונתיים ורכזים תעסוקתיים

- כ-50,000 פעילים ופעילות קהילתיות

למלחמת חרבות ברזל השלכות משמעותיות על חוסן של קהילות והמצבים החברתיים עימם הן מתמודדות: טראומה קהילתית, אובדן ושכול, היחלשות החוסן הקהילתי על מרכיביו (מנהיגות, אמון, שייכות למקום) ירידה במצבן הכלכלי של קהילות ופרטים, קהילות עקורות וקטיעה ברציפות התפקודית בתחומי חיים שונים.

מתחילת מלחמת חרבות ברזל – אוקטובר 2023, השירות קידם והיה שותף בתהליכים הבאים:

1. **חדר מצב משאבי קהילה – בשת"פ עם אגף מתו"ה, השירות להתנדבות והמועצה להתנדבות – היבטי תוכן ותפעול.**

2. **צוותי עבודה משרדיים ובין משרדיים לבניית תכניות לשיקום קהילתי בטווח קצר, בינוני וארוך**

- צוות שיקום פסיכוסוציאלי וקהילתי בהובלת אגף מתו"ה – גובשה תכנית עבודה משרדית הכוללת התייחסות לשיקום הקהילתי בכל מעגלי הפגיעות.

- צוות שיקום קהילתי בוועדה בין מגזרית בהובלת משרד רוה"מ – שילוב דגשים לשיקום קהילתי, הצפת חסמים וצרכים.

- צוות אדם וקהילה במנהלת תקומה – שילוב מרכיבי החוסן והשיקום הקהילתי בהצעת מחליטים של מינהלת תקומה.

3. **התאמת נוהלי עבודה של עבודת העו"ס הקהילתי לזמן חירום – עדכון הנחיות ופיתוח חומרים**

<https://www.gov.il/he/Departments/General/molsa-iron-swords-community-work>

4. **מערך בין מגזרי להתערבות קהילתית במלונות**

- תכלול, סנכרון ותיאום בין הגופים הנותנים מענה קהילתי במלונות באמצעות ועדת היגוי בהובלת השירות. בין השותפים: קרן שחף, יד הנדיב, הג'וינט, מרכזי החוסן בצפון בהפעלת מרכז משאבים, החטיבה להתיישבות, החברה למתנ"סים, פיקוד העורף, מרכזי החוסן בדרום ובאיו"ש בהפעלת הקואליציה הישראלית לטראומה. בניית מודל עבודה להתערבות קהילתית במלונות בשיתוף המחוזות וחמ"ל מלונות.

- הקמת מיזם משותף עם קרן שח"ף לעבודה קהילתית ב 120 מלונות. המערך מסייע בהתארגנות הקהילתית במלונות בהם מתגוררים מפונים מיישובי הדרום והצפון ופועל, בין היתר, לחיזוק המנהיגות, ליצירת רציפות תפקודית, לסיוע בפתרון סכסוכים ולבניית מענים קהילתיים בשותפות המחוזות והרשויות המפנות והקולטות.
  - נערכה התאמת תכניות השירות החדשות לעבודה בחירום
  - 5. נערכו סקרים בקרב יחידות לעבודה קהילתית לקבלת תמונת מצב אודות צרכי הקהילות והיחידות לעבודה קהילתית, ההתערבויות הקהילתיות שמפותחות בעת הזו ומהם המענים הנחוצים כדי לתמוך בעבודת המחלקות והמחוזות.
- להלן ממצאי הסקר באשר פעילות ת היחידות לעבודה קהילתית/משאבי קהילה מה-7.10.2023 ועד 31.12.2023:

עבודה סוציאלית קהילתית במלחמת חרבות ברזל במספרים

מספר פעילים ממוצע שכלל העובדות מפעילות בשגרה	35,250	מספר פעילים ממוצע שכלל עובדת מפעילה בשגרה	47
מספר פעילים ממוצע שכלל העובדות מפעילות במלחמה	51,000	מספר פעילים ממוצע שכלל עובדת מפעילה במלחמה	68
מספר ממוצע של הנהגים מהעשייה של כלל העובדות במלחמה	2,406,000	מספר ממוצע של הנהגים מהעשייה של כלל עובדות קהילתית במלחמה	3208

תחומי העיסוק העיקריים של המחלקות למשאבי קהילה/עבודה קהילתית -

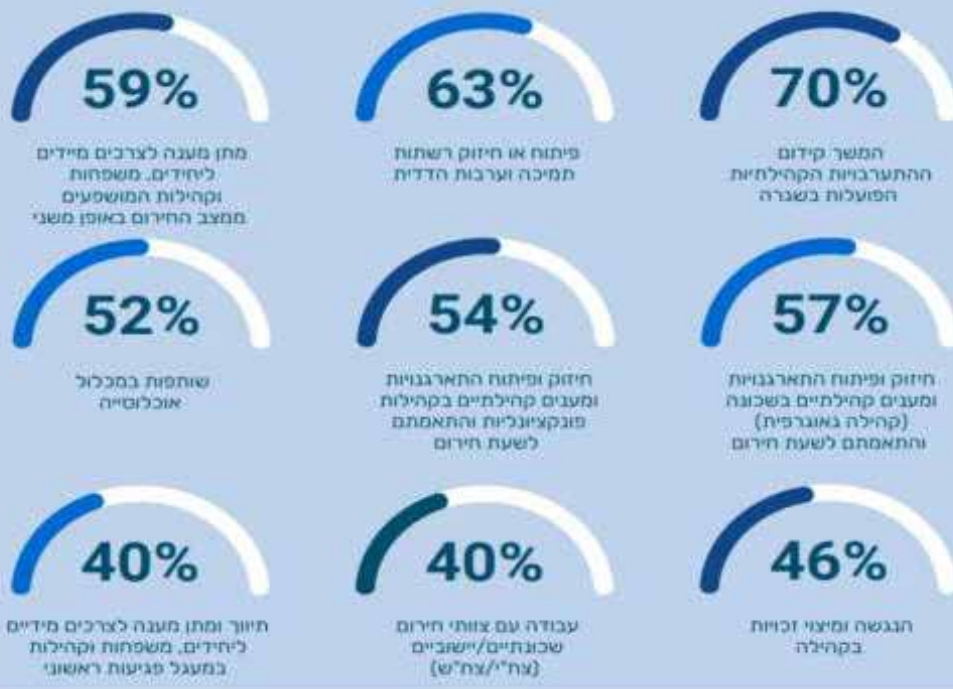

תחומי העיסוק העיקריים של העובדות הסוציאליות הקהילתיות במלחמת חרבות ברזל

שיעור העובדות שדירגו את התחומים הבאים כתחומים שהן עסוקות בהם בתקופה זו במידה בינונית-רבה

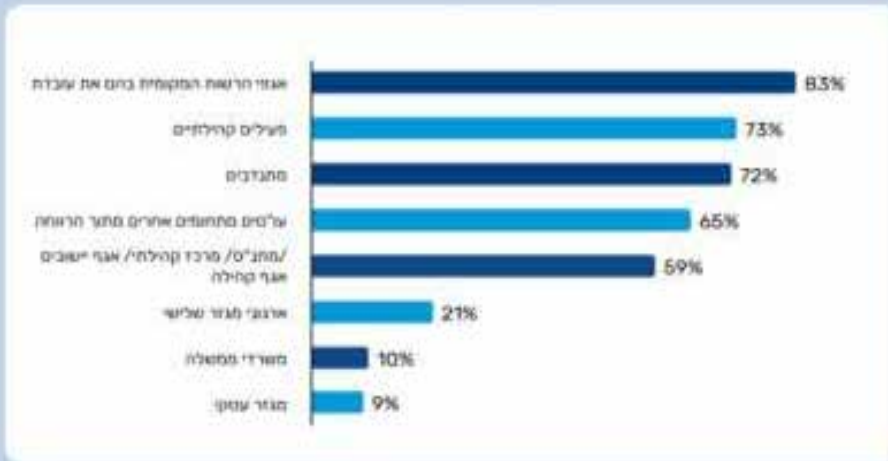

אוכלוסיות היעד העיקריות של העובדות הסוציאליות הקהילתיות בתקופת המלחמה

השותפים העיקריים לעבודה הקהילתית במלחמת חרבות ברזל

המחלקה/יחידה למשאבי קהילה/ עבודה קהילתית

תפקיד היחידה / המחלקה לעבודה קהילתית במחלקה / באגף לשרותים חברתיים הוא לבנות ולטפח קהילות חסונות סולידריות ומשגשגות מבחינה כלכלית – חברתית – מרחבית; קהילות המאמינות בכוחותיהן להוביל שיפור איכות חייהם בתחומים שונים תוך הגברת יכולתן למיצוי וקידום זכויותיהן ולמעורבות מלאה בהובלת שינויים נחוצים. זאת דרך בניית מנהיגות שותפיות תכניות התערבות קהילתיות.

היחידות/מחלקות לעבודה קהילתית/משאבי קהילה משתמשות בפרקטיקות מערכתיות קהילתיות של פיתוח וארגון קהילתי, פיתוח כלכלי קהילתי, פיתוח רשתות, פעילים ומנהיגים, דיאלוג קהילתי, סינגור קהילתי, קידום ומיצוי זכויות ושינוי מדיניות.

היחידות/מחלקות מקדמות תהליכי התערבות קהילתיים ותכניות מקומיות מבוססי צרכים וכוחות קהילתיים ובחלקן פועלות חלק מתכניות הארציות של השרות לעבודה קהילתית.

העובדים הסוציאליים הקהילתיים הפועלים ביחידות / מחלקות לעבודה קהילתית / משאבי קהילה במחלקות לשרותים חברתיים ברחבי הארץ, עוסקים בעבודה סוציאלית קהילתית גאוגרפית ופונקציונלית ברמה המקומית, במגזר העירוני ובמגזר הכפרי.

במסגרת תפקידם הם מפתחים תכניות התערבות קהילתיות ומקדמים תהליכים של שינוי חברתי עם תושבים פעילים וארגונים שותפים בנושאים הרלוונטיים להם, לסביבת מגוריהם ולקבוצות נוספות בקהילתם. הפעילות נעשית עם מנהיגות קהילתית / פעילים קהילתיים, בשותפויות פנים וחוץ ארגוניות, תוך כדי חיבור של התושבים למוסדות ציבור, ארגונים וולונטריים ועסקים בקהילה, על מנת להביא לקידום ושיפור איכות החיים בקהילה.

אוכלוסיות היעד המרכזיות לתכניות ההתערבות המקומיות כוללות

- תושבים המתגוררים באזור גיאוגרפי מוגדר (שכונה, עיר, יישוב, מועצה אזורית, קיבוץ, מושב וכדומה). בשנה זו פעלו תכניות התערבות מקומיות שנתנו מענה גם ברמה האזורית, לא רק המקומית, כגון תושבים ממספר יישובים ששייכים למועצות אזוריות שונות.
- תושבים המשתייכים לקבוצת גיל מסוימת כגון: ילדים בגיל הרך, ילדים, בני נוער, צעירים ובדגש על אזרחים ותיקים.

- תושבים שהם חלק מקהילה פונקציונאלית, שההשתייכות אליה קשורה במאפיין משותף כגון: אנשים עם מוגבלות, משפחות בהן ילד עם מוגבלות, משפחות שחוות אלימות במשפחה, משפחות החיות בעוני והדרה, משפחות עצמאיות ועוד.

הפעולות המרכזיות שנעשות במסגרת תכניות ההתערבות הקהילתיות

- קורס פעילים / קורס מנהיגות.
- קורס יזמות חברתית (הכשרות ופיתוח מיומנויות).
- סדנת העצמה.
- ליווי/ הנחיית קבוצות פעילים.
- הכשרת קבוצה לעזרה עצמית.
- הקמת רשת חברתית (כולל בדיגיטל).

מפגשי שיח ודיאלוג קהילתיים

- אירועים קהילתיים.
- הוקרת פעילים.
- הקמת שירות חדש / פיתוח מענה לצורך.
- מתן שירות / סיוע במימוש זכויות.
- הקמת מנגנונים בין מגזריים / בין תחומיים.
- פעולות לשינוי עמדות (קמפיינים להעלאת מודעות ושינוי עמדות).
- הנגשת מידע / הסברה על זכויות ושירותים.
- הקמה / השתתפות בקואליציות לשינוי מדיניות.
- השתתפות פעילה בוועדות בכנסת.
- ליווי / הנחיית מפגשי שיתוף ציבור/ מקבלי שירות.
- עבודה עם תקשורת.

1. תכניות קהילתיות ארציות 2023

תכניות	כמות
שיקום שכונות	62 רשויות מקומיות
מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה	70
מיצוי זכויות וקהילה – נושמים לרווחה במרכזי עצמה בשת"פ משיק	132 מרכזי עצמה
קידום דיאלוג קהילתי בערים מעורבות	13
צח"י – צוותי חירום וחוסן יישוביים	41
צח"ש	8
קהילה נגישה – שת"פ מינהל מוגבלויות	35
שותפות במרכזי חוסן בהובלת משרד הבריאות.	12

תכניות	כמות
מרכזי חוסן קהילתיים	2
מעברים	7
משעול	25
מוטב יחדיו	10
קבוצות לעזרה עצמית ויזמות חברתית	8
קהילה מיטיבה	16
עוס"ק אלמ"ב- בהובלת שירות טיפול והגנה במצבי טראומה ומשבר	99 רשויות, סה"כ 86.25 תקנים
מוביליות רשותית	8

סקירת הנעשה בתחומי השירות דרך התכניות הארציות כולל העשייה בעקבות מלחמת חרבות ברזל

התכניות הארציות פועלות על פי תחומי ההתערבות שמוביל השירות, ברשויות המקומיות, באמצעות מחלקות משאבי קהילה / עבודה קהילתית בהובלת עובדים סוציאליים קהילתיים ואנשי מקצוע מתחומים נוספים. חלק מן התכניות פועלות בשותפות עם שירותים נוספים במשרד וחלקן בשותפות משרדי ממשלה אחרים וארגוני מגזר שלישי. בכל התכניות הפעילות נעשית בשותפות עם פעילים קהילתיים, מנהיגות חברתית מקרב קהילת היעד ובעלי עניין נוספים.

מוביליות חברתית וחוסן חברתי – כלכלי מרחבי –רשותי-קהילתי

קהילה מיטיבה

מהלך אסטרטגי בינמגזרי שואף לחזק ולפתח קהילות מיטיבות ברשויות המקומיות ולהגביר את יכולתן להתארגן ולפעול לטובת קידום המוביליות חברתית-כלכלית, חוסן ושיפור איכות החיים של חבריהן, מלידה ועד זקנה. המהלך כולל פיתוח ראייה אסטרטגית עירונית לתחום הקהילה והקהילתיות ביישוב וחיזוק יכולות הקהילה להשפיע על חיי חבריה, תוך רתימת הגופים העוסקים בתחום הקהילה ברשות.

המהלך מובל ע"י שותפות רחבה הכוללת את אגף משאבי קהילה ועבודה קהילתית במשרד הרווחה והביטחון החברתי, ג'וינט ישראל אשלים, קרן רש"י, קרן שח"ף, קרן יד הנדיב, קרנות הביטוח לאומי והחברה למתנ"סים.

החל לפעול בסוף 2023 ב-16 יישובים מהפריפריה החברתית-גיאוגרפית בחברה הישראלית בהם מתקיים תהליך משתף ורב מגזרי בארבעה אפיקי פעולה: כלכלי, אורבני, חברתי, חינוכי.

מוביליות רשותית

תכנית מוביליות חברתית פועלת לפיתוח אקוסיסטם רשותי לשם קידום מוביליות חברתית של ילדים, נוער וצעירים ברשויות מקומיות בפריפריה החברתית-גיאוגרפית; בחברה הערבית, הבדואית והחרדית; זאת באמצעות התערבות ושיפור מצבם בחמישה תחומי חיים שנמצאו במחקר כמנבאים מוביליות חברתית: חינוך והשכלה, כלכלה, בריאות, דיגיטל ושייכות.

התוכנית היא פיתוח משותף של משרד הרווחה וג'וינט אשלים ואומצה על ידי אגף משאבי קהילה לפיילוט שיימשך חמש שנים. החלה לפעול ביוני 2023 בשמונה רשויות מקומיות בפריפריה החברתית והגאוגרפית בחברה הישראלית.

חוסן קהילתי: היערכות קהילתית לשעת חירום ומשבר

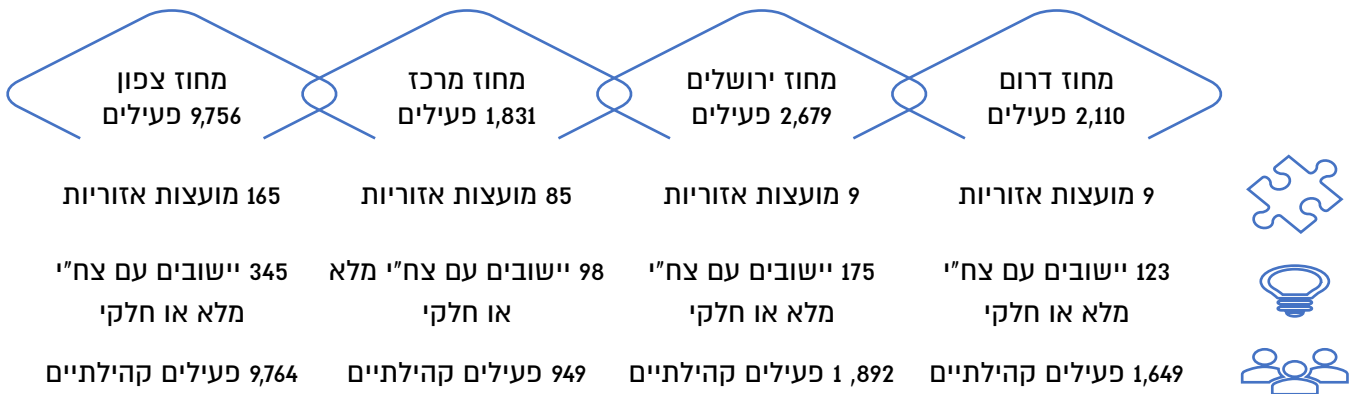
תכניות המיועדות לשפר את יכולתן של הקהילות להתמודד בהצלחה עם מצבי משבר וחירום מסוגים שונים (ביטחוני, חברתי, בריאותי, כלכלי ועוד). הנחת המוצא היא שתשתיות קהילתיות הנבנות ומאומנות בשגרה ייכנסו לפעולה בצורה אפקטיבית בזמן

חירום. מלחמת חרבות ברזל שבה והוכיחה את חשיבות החוסן הקהילתי להיערכות והתמודדות הקהילות השונות ביישובים קהילתיים ובשכונות עירוניות בתקופת החירום המתמשכת.

צח"י (צוותי חוסן וחירום יישוביים)

במסגרת התוכנית פועלים ביישוב בעלי תפקידים המתגוררים במקום, יחד עם פעילים קהילתיים, על מנת לסייע לתושבים ולאוכלוסיות מיוחדות להתמודד במצבי משבר וחירום. התכנית פועלת ב – 41 מועצות אזוריות בפריסה הבאה: 16 מועצות אזוריות במחוז צפון, 8 מועצות אזוריות במחוז דרום, 9 מועצות אזוריות במחוז ירושלים ו-8 מועצות אזוריות במחוז מרכז. **צוותי צח"י במספרים:**

צח"ש – צוותי חוסן וחירום שכונתיים

פועלים בשכונות באמצעות פעילים קהילתיים העוברים הכשרה ייעודית, המש"ח וגורמים רלוונטיים ברשות המקומית על מנת לסייע להתארגנות הקהילה ולתת מענה לתושבים ולאוכלוסיות מיוחדות בהתמודדות במצבי משבר וחירום. צוותים אלו פעלו ב-2023 5-רשויות עירוניות: עכו, נתיבות, קצרין, צפת, ושדרות וב – 4 רשויות ערביות באשכול בית הכרם.

בשנת 2023 וכחלק מההיערכות בזמן מלחמת חרבות ברזל עסקנו בחיזוק משאבי ההתמודדות של צוותי צח"י וצח"ש:

- התקיימו 103 סדנאות חיזוק משאבי התמודדות לצוותי צח"י בעבודה משותפת עם הקואליציה לטראומה;
- פותח כלי חדשני להפגה ושיח העושה שימוש במתודות יצירתיות בקרב צוותי רווחה בצח"י
- פותח פנקס כיס דיגיטלי ופיזי לצוותים בשיתוף פעולה עם המועצה להתנדבות ואגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, הפיקוח ובשיתוף עו"סים קהילתיים מהמחלקות לשירותים חברתיים.
- בוצעה הנגשה דיגיטלית של החלק השני של תיק צח"י.
- נכתב פרוטוקול עבודה להקמת צח"ש – שת"פ עם מגוון גורמים לרבות פיקוד העורף ואנשי מקצוע מומחים.
- התקיימו וובינרים שהוקדשו לנושא הקמת צח"ש כהתארגנות קהילתית שכונתית – לקהל הרחב ולעובדים סוציאליים קהילתיים בשיתוף מרכז הידע והמחקר במצבי משבר וחירום באוניברסיטת חיפה.
- התקיימו מפגשי הדרכה קבוצתיים ל-25 עובדים סוציאליים קהילתיים העוסקים בהקמת צוותי צח"ש.
- הותנע תהליך פיתוח גוף ידע מחקרי ויישומי תומך לתוכניות החוסן הקהילתי – * חילוץ פרקטיקות מיטביות ומתהוות בתכניות: צח"י, צח"ש, שכונות טובה, עבודה קהילתית בזמן חירום ברשויות המקומיות ועבודה קהילתית במלונות בשותפות אוניברסיטת חיפה.

מרכזי חוסן

המרכזים, בהובלת משרד הבריאות ובהשתתפות משרד הרווחה ומשרדי ממשלה נוספים, פועלים על מנת לתת תמיכה וסיוע רב ומקצועי ליחידים, משפחות וקהילות המתמודדים עם מצבי משבר, חירום ואסון, ולחזק את חוסנם. בשנת 2023 פעלו 12 מרכזי חוסן בפריסה הבאה: 5 במחוז דרום, 4 במחוז ירושלים, ואחד במחוז מרכז. בשנה זו נכנסו למערך מרכזי החוסן 2 מרכזי חוסן אשכוליים בצפון הארץ-גליל מזרחי וגליל מערבי. בצפון הארץ פועלים בהובלת השירות לעבודה קהילתית 2 מרכזי חוסן קהילתיים במודל מצומצם בגולן וקצרין.

מאז תחילת מלחמת חרבות ברזל:

- א. חיזקנו את ממשקי העבודה, וקידמנו עבודה מתואמת עם כלל השותפים בוועדה העליונה של מרכזי החוסן בהובלת משרד הבריאות
- ב. הוארכה פעילות מרכזי החוסן הקהילתיים גולן וקצרין לאור המצב הביטחוני.

פיתוח קהילתי-כלכלי

התכניות עוסקות בשיפור הרווחה הכלכלית של הקהילה וחבריה באמצעות תהליכי פיתוח כלכלי קהילתי, חיזוק יכולות התארגנות הקהילה בנושאים אלו, יצירת רשת קשרים חברתיים תעסוקתיים, חיזוק הכלכלה המקומית המקיימת וקדם הסולידריות התעסוקתית קהילתית.

הפעילות בתחום מתקיימת באמצעות:

- בכ 20 יחידות לעבודה קהילתית ברחבי הארץ.
- במסגרת שיקום שכונות פועלים תקני 23 תקנים של רכזי פיתוח כלכלי קהילתי תעסוקתי העוסקים בתחום.
- במסגרת תכנית מעברים.

תכנית מעברים

תכנית לקידום הפיתוח הכלכלי קהילתי במגזר הכפרי. כוללת קידום תעסוקה, יזמות ופיתוח כלכלי קהילתי במועצות אזוריות. בשנת 2023 פעלה ב 7 מרכזים הנותנים שרות ל 7 – 17 מועצות אזוריות, שבהם 360 יישובים (מושבים, קיבוצים, יישובים קהילתיים) בפריסה הבאה: 11 מועצות אזוריות במחוז צפון (254 יישובים) ו-6 מועצות אזוריות במחוז דרום (106 יישובים). במסגרת הרחבת השותפויות, בשנת 2023 נכנס משרד החקלאות כשותף בתכנית. מעטפת התכנית פעלה במסגרת מיזם משותף עם עמותת בעצמי.

תכנית נושמים לרווחה במרכזי עוצמה – מיצוי זכויות וקהילה במרכזי עוצמה

עוסקת בשילוב בקהילה של אנשים החיים בעוני והדרה חברתית, תוך שיפור יכולת התמודדותם עם מצבם. העשייה הקהילתית נעשית במסגרת תכנית "נושמים לרווחה" שמובלת על ידי אגף מש"ק –משפחה וילד בקהילה, השירות לרווחת המשפחה והילד בשיתוף עם השירות לעבודה קהילתית, ומתמקדת בקידום זכויות והגברת שילובם של אנשים החיים בעוני בקהילה, תוך הגברת יכולתם לפעול לקדם סוגיות טעונות שינוי הקשורות בעוני הדרה וזכויות.

בשנת 2023 פעלו 132 מרכזי עוצמה ברחבי הארץ.

הפעילות בתחום זה בתקופת מלחמת חרבות ברזל

- א. השירות גיבש תכנית לשיקום תעסוקתי – כלכלי-קהילתי – ליישובי חבל תקומה באמצעות מעברים, תכניות תעסוקה הפועלות באגף מש"ק, ואגף תעסוקה במינהל השירותים החברתיים והאישיים.
- ב. **תכנית מעברים – לפיתוח חוסן כלכלי-קהילתי במגזר הכפרי**
- פיתוח מענים ייחודיים לחירום וחיזוק חוסן כלכלי קהילתי – בכלל המועצות האזוריות.
  - נערך סקר צרכים לרשויות מפונות מהצפון והדרום ופיתוח מענים קהילתיים ייחודיים – קמפיינים לעידוד צריכה מקומית בארץ ובעולם, חיזוק הקשר עם קהילות העסקים, רפרנטים יישוביים תומכים ועוד.
  - פיתוח מענים ייחודיים למפונים מהדרום והצפון במועצות בהן פועלים מרכזי מעברים.
  - גיוס כ"א ייעודי למתן מענה עבור מפונים ביישובים וקיבוצים במועצות אזוריות בהן פועלת תכנית מעברים ובמלונות בהם מתגוררים מפונים – במועצות עמק יזרעאל, עמק המעינות, עמק הירדן, מגידו, חוף הכרמל ומנשה – שת"פ עם אגף תעסוקה לאוכלוסיות רווחה וארגון "בעצמי".
  - פיתוח מודל עבודה מקצועי שמחבר בין מעברים ברשות המכנה למעברים ברשות הקולטת.
  - לינק לפעילות במעברים בתקופת חרבות ברזל <https://drive.google.com/drive/home>

מרכזי עוצמה – החל מתחילת מלחמת חרבות ברזל

- נערכו התאמות במודל ההתערבות הקהילתי במרכזי עוצמה.
- הונגשו יוזמות קהילתיות ומודלים להתערבות למרכזי עוצמה.
- פותח כלי דיגיטלי לשיתוף יוזמות לחיזוק החוסן הקהילתי בקרב מקבלי השירות במרכזים.

אחריות קהילתית בקהילות פונקציונליות

התכניות עוסקות בשיפור איכות חייהן ורווחתן של קהילות שונות, הנמנות על קהלי היעד של המשרד, בעלות מאפיין משותף המבדיל בינן לבין קהילות אחרות, ללא קשר למיקומם הגאוגרפי של חברי הקהילה.

קהילה נגישה

תכנית לקידום שיתופי פעולה בין אנשים עם מוגבלות לאנשי מקצוע ברשות המקומית על מנת לשפר את איכות החיים בקהילה. התכנית פועלת בשותפות עם שירות משפחה, קהילה ואומנה במינהל מוגבלויות. בשנת 2023 פעלה ב 35 יישובים.

קבוצות לעזרה עצמית והדדית

מאפשרות לאנשים הנמצאים במצב חברתי משברי דומה או בעלי בעיה משותפת להיפגש יחד, לתמוך אחד בשני ולהתארגן לפעולה. בשנת 2023 התכנית פעלה ב-8 רשויות בפריסה הבאה: 4 רשויות במחוז מרכז, 2 במחוז צפון וברשות אחת במחוז ירושלים וברשות אחת במחוז דרום.

מוטב יחדיו

תכנית לפיתוח קהילתי-שכונתי ממוקד ילדים ונוער במצבי סיכון ומשפחותיהם, הפועלת בקהילות גאוגרפיות בהן הם מהווים אחוז גבוה, במטרה ליצור שינוי משמעותי ומתמשך שיביא לשיפור ושינוי במצבם. בשנת 2023 התכנית פעלה ב-10 רשויות.

כיתוח קהילתי בין-תרבותי לחיזוק הלכידות החברתית

תכניות בתחום זה עוסקות בקידום תהליכים של עבודה משותפת, המבוססת על הבנות ודיאלוג, בקהילות גאוגרפיות רב תרבותיות, על מנת להביא לשיפור איכות החיים בהן.

תכנית גישורים

תכנית ארצית המסייעת בפיתוח תשתית מקצועית, ארגונית ואזרחית בתחומים של גישור ודיאלוג בקהילה, הידברות, בניית הסכמות ויישוב סכסוכים. התוכנית מציעה מעטפת ארצית מקצועית למרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ולתכנית קידום דיאלוג קהילתי בערים מעורבות ומרחבי חיים משותפים. התכנית מלווה בוועדת היגוי בינמשרדית ונציגי המרכזים. המעטפת ניתנת ע"י עמותת מוזאיקה בהובלת השרות.

מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה – מרכזים הפועלים לחיזוק הלכידות החברתית דרך קידום הגישור והדיאלוג בקהילה כחלופה ליישוב סכסוכים והטמעת שפת הגישור והדיאלוג כדרך חיים. המרכזים כוללים מתן שירות לפרט, משפחה קבוצה וקהילות ומובילי תהליכי פיתוח קהילתי מקומי והנחלת השפה הגישורית.

בשנת 2023, בעקבות החלטות ממשלה 550, 549 ותקצוב סל גמיש למחלקות לשירותים חברתיים גדל מספר המרכזים ועומד כיום על 70.

בתקופת מלחמת חרבות ברזל הוקם במסגרת תכנית גישורים של השרות, המופעלת ע"י עמותת מוזאיקה, מערך ארצי של 150 מגשרים במתקני הפינוי (מלונות) המתבסס על מגשרים מתנדבים ממרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ברחבי הארץ לסיוע ביישוב סכסוכים ובקידום תהליכי שיח, דיאלוג ובניית הסכמות בקרב המפונים במלונות. נערכו כ-60 התערבויות גישוריות עד סוף 2023.

סיכום נתונים מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה-2023

לסקר ענו 61 מרכזים.

סה"כ כ-1,300 מגשרים, מתנדבים ופעילים במרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה.

מתוכם מספר מגשרים בוגרי פרקטיקום: כ-855. ממוצא של כ-14 למרכז.

מתוכם מספר מגשרים בוגרי פרקטיקום הרשומים לתביעות קטנות: 388.

מספר מרכזי הגישור העוסקים ב:

סכסוכי שכנים – 54.

משפחה – 39.

בין דורי – 35.

גירושין – 32.

עסקים – 28.

תביעות קטנות – 27.

תהליכי התחדשות עירונית – 14.

גישורי ית"צ- תלונות ציבור – 12.

נחלות וירושות – 10.

הסדר מותנה – 4.

מגבלויות – 4.

אחר (מקרקעין, בית הדין לעבודה וכו')- 6.

מספר מרכזים העוסקים בתחום הדיאלוג הקהילתי

תהליכי דיאלוג קהילתי כללי – 39 מרכזים.

תהליכי דיאלוג קהילתי בין תרבותי – 17 מרכזים.

תהליכי דיאלוג קהילתי המרחב הכפרי – 15 מרכזים.

תהליכי דיאלוג קהילתי בתחום ההתחדשות העירונית – 15 מרכזים.

תהליכי דיאלוג קהילתי בתחום בניית ההסכמות בבתיים משותפים – 23 מרכזים.

תהליכי דיאלוג קהילתי בתחום מפגשי רשות תושבים – 16 מרכזים.

תהליכי דיאלוג קהילתי בתחום אקטיביזם לסובלנות – 10 מרכזים.

אחר – 9 מרכזים.

מספר פניות למרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה בשנת 2023: כ-2,900

תהליכי גישור שהיו בפועל: 1,490.

תהליכי בניית הסכמות: 212.

תהליכי דיאלוג קהילתי: 164.

22 מרכזים טיפלו בכ-1,608 תיקי תביעות קטנות.

20 מרכזים טיפלו בכ-60 תיקים שהופנו מהמשטרה.

7 מרכזים טיפלו ב-12 תיקים שהופנו מהסדר מותנה.

7 מרכזים טיפלו בכ-20 תיקים שהופנו על ידי יחידת הסיוע.

50 מרכזים טיפלו בכ-1,010 תיקים שהופנו על ידי גורמים ברשות המקומית.

ב-2023 התקיימו כ-118 תהליכי גישור בזום.

מספר אנשים אשר לקחו חלק בתהליכי גישור: כ-6,000.

מספר אנשים אשר לקחו חלק בתהליכי דיאלוג ובניית הסכמות: 3,300.

מספר אנשים אשר עברו הכשרות, סדנאות וקורסים: כ-12,000.

מספר אנשים אשר לקחו חלק באירועי 'דיבור חדש': 5,122.

מספר בתי ספר אשר עברו תהליכי 'גישור בחינוך': 148.

מספר תלמידים אשר לקחו חלק בתהליכי גישור בחינוך: 6,400.

*סך האנשים אשר לקחו חלק בפעילות מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה בשנת 2023: כ-33,000.

תכנית קידום דיאלוג קהילתי בערים מעורבות ומרחבי חיים משותפים

בשנת 2023 המשכנו בהפעלת התכנית ב-13 רשויות מקומיות. התכנית פועלת להקמת תשתית במרחב הרשות המקומית אשר תוכל לסייע בקיום דיאלוג בשגרה ובחירום ותיתן מענה לסוגיות קונפליקטואליות ומניעת מקרי אלימות. זאת באמצעות תיווך בין מנהיגים, מתן כלים לניהול סכסוכים, יישוב קונפליקטים תוך שימוש בכלי גישור ודיאלוג ובמידת האפשר קיום תהליכי דיאלוג בין הקבוצות. במקומות בהם קיימים מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה, המרכז מפעיל את התוכנית ועובד בשיתוף עם גורמים ברשות המקומי, המשטרה וגורמים נוספים בהתאם לאופי וצרכי האוכלוסייה המקומית.

ההתערבות בערים המעורבות במסגרת התוכנית לקידום דיאלוג בערים מעורבות ובמרחבי חיים משותפים – מלחמת חרבות ברזל כללה מגוון רחב של פעולות לאורך ולרוחב בכל הרשויות הכלולות בתכנית. להלן פירוט החלק הארי של פעולות אלה:

• דגשים בעבודה החל מתחילת מלחמת חרבות ברזל:

1. עבודה מול ראשי העיר והנהגה להוצאת מסרים מרגיעים, מאחדים ואחראיים עם דגש על כלל האוכלוסייה (בפרט אוכלוסייה ערבית).
2. עבודה מול כל הפעילים והמנהיגים אשר הרכזים היו איתם בקשר לאורך השנה החולפת. מטרה ראשונית: קשר מייד, רלוונטיות, הרגשת דופק של הקהילות. מטרה שנייה: עידוד פעילות רלוונטית.
3. עבודה בתחום הפייק ניוז:

- קשר שוטף עם כל המנהיגים ערבים ויהודים אשר בקשר עם התוכנית לקבלת תמונת מצב מתמשכת, ולהעברת מסרים של אחריות משותפת.
- פגישות חשיבה עם ראשי הרשויות לניהול תקשורת שוטפת בנושא.
- הקמת צוותי פעילים ערבים יהודים לחירום.
- הקמת חמ"ל לנושא חיים משותפים בחירום.
- הקמת צוותים הממפים ונותנים מענה מיידי בנושא פייק ניוז ורשתות חברתיות.
- הודעות מתורגמות באמצעות מרכז גישור והנהגה מקומית במסר של אחריות משותפת בעיר.
- התארגנות פורום פעילים לעזרה הדדית ערבים ויהודים.
- קידום התמודדות עם פייק ניוז: קשר עם גורמים שונים לווידוא ואימות מידע, ניסוח הודעות להרגעה לכל הצדדים בעקבות מידע מאומת או שגוי. כולל קיום פגישות חשיבה להתמודדות עם פייק ניוז מקומי, קידום קמפיין מסרים לשכנות טובה ומסרים מרגיעים.
- הוקם צוות ארצי בנושא פייק ניוז ועבודה ברשתות. בליווי צוותי פייק-ריפורטר וארגון האינטרנט הישראלי.
- נכתבו הנחיות לרכזי הדיאלוג בשטח לעבודה בחירום ברשות המקומית ומול התושבים עצמם, כולל טיפים לניהול דיאלוג אפקטיבי.
- הוכנו סרטוני הסברה בהם משתתפים תושבים ובעלי תפקידים במטרה לשתף בנעשה במרחב, ולהעביר מסרים של חשיבות החיים המשותפים במיוחד בתקופה הנוכחית.
- סדנאות למנהלי ומנהלות מחלקות ברשויות המקומיות בנושא כלים לעבודה בצוותים מעורבים בשגרת המלחמה.
- **עבודה סוציאלית קהילתית גאוגרפית (מקומית):** בשיקום שכונות פועלים שלושה בעלי תפקיד מרכזיים לפיתוח וחיזוק הקהילה במסגרת שכונות השיקום, בהיבטים החברתיים פיזיים וכלכליים: עובדים סוציאליים קהילתיים, עובדים שכונתיים לרכזי פיתוח תעסוקתי כלכלי קהילתי. סה"כ 182 תקנים פועלים במסגרת שיקום שכונות.
- פרויקט שיקום שכונות – (החלטת ממשלה משנת 1977) בשותפות משרדי ממשלה נוספים.

משעול:

תכנית לפיתוח קהילתי-שכונתי ממוקד לשיפור איכות החיים ואיכות המגורים בקרב כלל הדיירים, בשכונות המאופיינות בהזנחה פיזית ובהן לפחות 20% תושבים המקבלים שירות במחלקה לשירותים חברתיים. בנוסף לאור התרחבות תהליכי התחדשות עירונית בכל רחבי הארץ, החל משנת 2022 פועלת תכנית "משעול" גם בשכונות בהן מקודמים תהליכי פינוי ובינוי בהיקף של לפחות 250 עד 300 יחידות דיור.

מודל ההתערבות מבוסס על עבודה משותפת של תושבים פעילים ואנשי מקצוע מאגפים ומחלקות רלבנטיות ברשות המקומית על מנת לקדם סביבת חיים איכותית, מכילה, מנוהלת ובטוחה ולסייע בהתארגנות התושבים בתהליכי ההתחדשות העירונית. בשנת 2023 פעלה התכנית ב 25 מתחמים ברשויות מקומיות כולל בחברה ערבית – בחירת מנהלי מחלקות לשירותים חברתיים במסגרת החלטת ממשלה 550.

פיתוח אורבני קהילתי – התחדשות עירונית ושינויי אקלים

לתהליכי התחדשות עירונית השפעה מכרעת על פני החברה הנוכחית והעתידית, הפרט והקהילה, ועל איכות חייהם. לפיכך, עליהם להיות מותאמים לצרכי התושבים והקהילות – בהיבט הפיזי תכנוני ובהיבט החברתי.

התחדשות עירונית מגלמת בתוכה הזדמנויות ייחודיות ומנוף לחילוץ אנשים ומשפחות מחיים בעוני רב דורי ומתמשך ולמוביליות חברתית, לצד איומים ואתגרים עצומים לאנשים וקהילות, ובפרט עבור קהילות פגיעות החיות בעוני והדרה.

בשנת 2023 הוסיפה להתרחב פעילות הקבוצה הארצית של העובדים והעובדות הסוציאליות הקהילתיות בנושא התחדשות עירונית. בשנה זו הוביל השירות קבוצת למידה בין מגזרית ובין תחומית במסגרת ביה"ס המרכזי להכשרת עובדים בשירותי הרווחה, ובשיתוף הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית. הקבוצה גיבשה קווים עיקריים כהמלצה למדיניות משרד הרווחה ביחס להיבטים חברתיים וקהילתיים בתהליכי התחדשות עירונית. בעקבות התהליך יכתבו המלצות מקצועיות למהלכים שיש לקדם בתחום.

בשנת 2023 מופו מקבלי שירות במחלקות לשירותים חברתיים המתגוררים במתחמי התחדשות עירונית, בעזרת ובשיתוף הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית. מטרת איסוף המידע היא לסייע לגורמים החברתיים ברשויות באיתור האוכלוסיות הפגיעות המתגוררות במתחמי התחדשות עירונית ובבניית מענים מותאמים עבורן. לשם כך נבנתה על ידי אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע אפליקציית GIS חדשנית וייעודית. בנוסף נעשה ניסיון ראשון לבדוק האם מתרחשים תהליכי דחיקה של אוכלוסיות פגיעות ממתחמי התחדשות עירונית – באמצעות האפליקציה האמורה.

שינויי אקלים ואוכלוסיות פגיעות

ממשבר האקלים כולנו ניכגע אך אוכלוסיות פגיעות עליהן אמון משרד הרווחה והביטחון החברתי צפויות להיפגע יותר. לפי החלטת ממשלה 4079 כלל משרדי הממשלה מחויבים להכין תכנית היערכות למשבר האקלים. בשנתיים האחרונות, בהובלה של עמיתת תכנית ממשק במשרד הרווחה ובשיתוף השירות לעבודה קהילתית, פיתחנו את תחום הידע בנושא "משבר האקלים ואוכלוסיות פגיעות", קידמנו שיתופי פעולה עם גורמים שונים, וכן בנינו את תכנית ההיערכות של משרד הרווחה למשבר האקלים. כיום, משרד הרווחה הוא אחד ממשרדי הממשלה הראשונים ואחד ממשרדי הרווחה הראשונים בעולם שהכין תכנית היערכות.

השירות לעבודה קהילתית קיבל את המנדט להוביל את נושא משבר האקלים במשרד, והוקצתה לו משרת סטודנטית המאוישת מאז ינואר 2023. ביולי 2023 תיקצב אגף מתו"ה תהליך ייעוץ של צוות מומחים לשם עדכון תכנית ההיערכות לשינויי אקלים של משרד הרווחה, בדצמבר 2023 החל תהליך העבודה לעדכון התכנית והשלמתה. בין היתר תהליך העבודה כולל למידה ובחינה של המערכים להתמודדות עם מצב החירום שפועלים במשרד ופותרו על ידו עקב מלחמת "חרבות ברזל" – מתוך הבנת חשיבותם וערכם הגדול גם להיערכות לשינויי אקלים.

במסגרת הכנת תכנית ההיערכות קודם, בשיתוף אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, פיילוט לחיבור מחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המכילות תכניות היערכות לשינויי אקלים למערכת ה-GIS של משרד הרווחה והביטחון החברתי. מטרת הפיילוט היא לסייע לרשויות המקומיות במיפוי מרחבי של אוכלוסיות פגיעות, והצלבתו עם מידע אודות סיכוני אקלים בתחומי הרשות. זאת, במטרה לתעדף אזורים פגיעים מבחינה סביבתית ואקלימית בבניית מענים במסגרת תכנית ההיערכות.

השירות להתנדבות

שירות ההתנדבות במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים הוקם בשנת 2012 במטרה להוביל ולפתח תשתיות שיתרמו להגדלת מספר המתנדבים. כמו כן, תחום ההתנדבות פועל לשיפור איכות הפעולה ההתנדבותית, על קידום החברה האזרחית וקידום שיתופי פעולה בין מגזרים מבוססי התנדבות ועל סיוע ביצירת פתרונות לצרכי הקהילה והמערכת באמצעות מערך המתנדבים הישראלי. בשנת 2022 הפך תחום ההתנדבות לשירות תחת אגף משאבי קהילה.

השירות להתנדבות תחומי פעילות מרכזיים

יחידות ההתנדבות של הרשויות המקומיות

הבית של ההתנדבות בקהילה. יחידות ההתנדבות ברשויות המקומיות הן מרכז מקצועי לניהול תחום ההתנדבות ברשות המקומית. המרכז עוסק בגיוס, בהכשרה ובהפעלה של מתנדבים וייזום פרויקטים התנדבותיים, מתן ליווי ותמיכה מקצועית ומקסום היכולות של המתנדבים למען חיזוק הקהילה שבה הם פועלים. כיום השירות נמצא ב-205 רשויות. במרבית המקרים, רשויות שבהן אין יחידה כזו כוללת 10,000 תושבים או פחות.

יחידת ההתנדבות הרשותית מהווה מרכז מקצועי לניהול התנדבות ברשות המקומית. היחידה עוסקת בתכלול פעולות ההתנדבות, בגיוס והכשרת מובילים ומתנדבים, ייזום פרויקטים, מתן ליווי ותמיכה מקצועית ומקסום יכולות המתנדב למען חיזוק הקהילה בראיה בין מגזרית.

תפקידי יחידות ההתנדבות

פיתוח פרויקטים התנדבותיים בהתאם לצרכי הקהילה והרשות (לאחר מיפוי).

- תמיכה ביזמות חברתית של הקהילה וארגונים מקומיים.
- תפעול ותכלול מערך התנדבות בזמן חירום בכללי ובשנת 2023 במלחמת חרבות ברזל.
- הכנת מערך להפעלת מתנדבים בשעת חירום.
- חיזוק ערך ההתנדבות ביישוב ופיתוח פלטפורמות חדשות לאוכלוסיות שאינן מתנדבות.

- גיוס, השמה וביטוח מתנדבים.
- ביצוע פעולות הדרכה, הכשרה, מדידה ופיקוח לשיפור מקצועיות הפרויקטים.
- ביצוע פעולות העשרה והוקרה לשימור המתנדבים.
- הובלת פורומים הקשורים לפעילות בקהילה כגון פורום עמותות, עסקים מתנדבים וכד'.
- חיזוק המנהיגות ההתנדבותית בקהילה והכשרת רכזי פרויקטים מתנדבים.
- איגום משאבים.

תכניות מיוחדות ושיתופי פעולה

- הכשרת רכזי התנדבות: בשנת 2023 הוכשרו רכזי ההתנדבות בהכשרת התנדבות בזמן חירום קורס ראשון מסוגו אשר יוצאים עם תוצר של הכנה ההתנדבות לפי התרחישים לחירום. בנוסף, בעקבות המלחמה, יצאנו עם מגוון הדרכות זום מותאמות לצרכים.
- תגמול מתנדבים ברשויות: **שיתוף פעולה עם האר המשאלות: השירות להתנדבות במשרד הרווחה והביטחון החברתי יצא בתכנית לתגמול מתנדבים בעקבות מלחמת 'חרבות ברזל'**. אנו רואים כי התנדבות הינה משאב משמעותי להרחבת השירותים החברתיים שניתנים על-ידי רשויות מקומיות ומשרד הרווחה. בזמן מלחמה 'חרבות ברזל' עולה קרנה של ההתנדבות כאשר צרכים רבים של האוכלוסיות נענו על-ידי מתנדבים שחברו לרשות המקומית ויצרו מערך אחיד תחת הובלתה של הרשות.
- כחלק תהליך מקצועי של הובלת התנדבות והמתנדבים, מרכיב חשוב הינו שימור המתנדבים להמשיך הפעילות. ממחקרים רבים שנעשו בעולם, מצאו קשר ישיר בין מהלכי ההוקרה לאורך תקופת התנדבות למתנדבים לשימורם. לשם כך ומתוך הראייה כי בשנה זו לא ייערכו ערבי הוקרה, אנו רואים הצורך הגדול בתגמול המתנדבים והפעילים, אשר מובילים כרגע מענה לצרכים הרבים בשטח.
- **פיתוח תשתית התנדבות צעירים:** הובלת מיזם משותף עם עמותת תיקום עולם one day: אנו רואים כי הצרכים לסיוע במתנדבים במסגרות המשרד עולים, וישנו צורך בסיוע של עמותה היודעת לתפעל התנדבויות בקבוצות וניתנת מענה מותאם למסגרות. העמותה הוקמה במיוחד על מנת להעלות את שיעורי ההתנדבות בקרב צעירות/ים בישראל. **העמותה מפעילה בכל שבוע מספר התנדבויות חד פעמיות לצעירים וקבוצות ונותנת מענה מותאם למסגרות ופרויקטים.** על כך מאוד לפתח תשתית מותאמת להתנדבות צעירים.
- **פיתוח תוכנית למניעת עושק קשישים** – הכשרה והדרכה של מובילי התנדבות ברשויות המקומיות לפיתוח מתוים מותאמים להתמודדות עם תופעת עושק הולכת וגדלה.
- רכזי התנדבות חדשים היו עוגן משמעותי למערך ההתנדבות במלחמת חרבות ברזל
- כמו כן נמצא כי לרכזי התנדבות חדשים יש תרומה עצומה בשגרה ובחירום, הן בייזום המענים הנדרשים ברשות והן ביכולת לגייס ולרתום מתנדבים חדשים לצורך מענים אלה.

השירות להתנדבות במלחמת חרבות ברזל

תיאור	התנדבות
הקמה ותפעול מוקד מענים והפניות לשלושת השבועות הראשונים במלחמה בסיוע אגף אסטרטגיה, הרשת להתנדבות	מוקד ההתנדבות – פתיחה ותפעול מוקד מענים לצרכים ולהתנדבות
הקמה ותפעול מוקד מענים לצרכי אנשי המקצוע במלונות. בתאום והובלת מנהל מוגבלויות ובשיתוף הג'וינט והרשת להתנדבות	מוקד התנדבות מלונות – פתיחה ותפעול מוקד ייעודי לאנשי המקצוע במלונות
קיום קשר רציף ומתן מענים מקצועיים לרכזים ומפקחים בשטח	חיזוק ההון האנושי – רכזי התנדבות ברשויות
קיום הכשרות ומפגשים לחיזוק רכזי ההתנדבות הפריזמה הרגשית אל מול תפקידם בפריסה ארצית בסיוע בית הספר	
כתיבה, הפצה וקיום הכשרות לרכזי ההתנדבות על מערך כלים חדש הנוגע לצרכי יחידות ההתנדבות בפריסה ארצית בסיוע הרשת להתנדבות ובית הספק המרכזי ניתן לראות באתר המשרד, חרבות ברזל תחת השירות להתנדבות	פיתוח והפצת כלים לניהול התנדבות בחירום ושגרת חירום
ביצוע סקרים ומדידה של העשייה בשטח. בסיוע הרשת להתנדבות	ביצוע סקרים ומיפוי להבנה ומיפוי כוחות ההתנדבות בשטח ומגמות עתידיות
<ul style="list-style-type: none"> ● הנחיות לקליטת התנדבות במלונות ● הנחיות לקליטת התנדבות במסגרות ● הרחבת תבחיני הביטוח ● חידוד נהלין לרשויות מקומיות 	כתיבת הנחיות והמלצות לניהול והובלת התנדבות בגין המציאות החדשה
בניית מערך לקליטת ותמיכה במתנדבי חו"ל למשרד ולמשלה למקצועות נדרשים ולסיוע כללי. לפרקי זמן קצרים ובינוניים.	בניית מעטפת לקליטת מתנדבי חו"ל
בניית כלים לסיוע לרכזי ההתנדבות לתעד ולמפות את העשייה הנרחבת בשטח.	פיתוח כלים טכנולוגים למדידה ותיעוד של פעולות ההתנדבות השדה
ביצוע סקרים וקידום התקשרויות לסייע במתן מענים התנדבותיים למסגרות המשרד	פיתוח מתווה לסיוע למסגרות המשרד בקבלת כח התנדבות להפוגה
קידום התקשרויות לחיזוק מערך מעני ההתנדבות ולהוקרת מתנדבים	קידום התקשרויות לסיוע במתן מענים לצרכי ההתנדבות והוקרת מתנדבים
ביטוח מעל 40,000 מתנדבי חברה אזרחית ופיתוח ביטוח עבור מתווה התנדבות חדשים (חלקאות וכד')	מעטפת התנדבות חברה אזרחית
ביצוע הכשרות לתמיכה הכח התנדבות שנחשף לזוועות המלחמה	חיזוק ההון האנושי – חברה אזרחית בשיתוף הרשת להתנדבות ושולחן עגול – מסייעים למסייעים
חשיבה לארגז הכלים שנכתב לאור המלחמה	

תיאור	התנדבות
השתתפות בדיוני רוחב וחיתך מצב והצגת תמונת המצב של ההתנדבות הרשותית ומיצוי המענים. שימוש בנתוני משל"ט ינאי ואגמים	חיזוק הקשר ושיתופי הפעולה – פקע"ר
פתיחת תפקיד חדש ביקל"ר – רכז התנדבות רשותי. סיוע בהגדרת התפקיד ובהכשרות	חיזוק השטח חשיפה והכרות יחידות ההתנדבות – פקע"ר

הרשת להתנדבות ישראלית

באפריל 2019 הוקמה באופן רשמי "הרשת להתנדבות ישראלית" – שותפות בין מגזרית, בין משרדית ובין ארגונית, במסגרתה מגוון של ארגונים שותפים פועלים יחד ולוקחים אחריות משותפת לקידום ולהרחבת ההתנדבות והשתתפות החברתית בחברה הישראלית, בשגרה ובשעת חירום. הרשת פועלת על ידי ארגון גג מתכלל: **המועצה הישראלית להתנדבות**. ברשת שותפים כיום לצד משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (כמתכלל הממשלתי) גם משרד החינוך, המשרד לשוויון חברתי, רשות החירום הלאומי, המרכז לשלטון מקומי, ג'וינט ישראל, קרן רש"י, קרן גנדיר, מפעל הפיס ואינטל.

במסגרת תפקידה במשך כל שנת 2023, פעלה המועצה הישראלית להתנדבות כמתכללת פעילות החברה האזרחית והמגזר העסקי בכל הקשור להתנדבות במסגרת המרס"ל (מרכז סיוע אזרחי שהוקם לצורך יצירת שת"פ בין מגזרי מבוסס התנדבות) ואף הייתה שותפה לניהול המרס"ל עצמו לצד פיקוד העורף והתחום. כמו כן, לאור צרכים שעלו במשרד הרווחה ושאר משרדי הממשלה, כמו גם הארגוני הפילנתרופיה הגדולים (ג'וינט, קרן רש"י) החלה המועצה להפעיל מעטפת למגוון מענים מבוססי התנדבות בשדה לרבות לנושא תכנית "מחברים" ושמירת הקשר עם אוכלוסיית האזרחים הוותיקים.

ערוצי הפעולה של הרשת:

הרשת פועלת בארבעה ערוצי פעולה, בכל אחד מהם מוקמות תשתיות שהן אבני היסוד לפיתוח תחום ניהול ההתנדבות. מבין התהליכים שבוצעו בשנת 2020:

- ניהול ביה"ס הבין מגזרי לניהול התנדבות, במסגרתו התקיימו לאורך השנה קורסים, ימי הדרכה, סדנאות מקוונות ואף כנס בינ"ל למנהלי התנדבות ומתנדבים בכל המגזרים.
- פיתוח ידע באמצעים שונים, בהם כתיבת סקירות ספרות, מאמרים ומערכי שיעור.
- ביצוע סקרים סביב מלחמת חרבות והשירות להתנדבות.
- ביצוע סקר מקיף אודות ההתנדבות בישראל, בדגש על חסמים להתנדבות, ואשר צפוי להתקיים בכל שנה על מנת לזהות מגמות ותהליכים.
- סיום פיתוח כלי להערכת האימפקט של ההתנדבות ויציאה לפיילוט לקראת השקתו בשטח.
- פיתוח קהילה של מנהלי התנדבות בשלושת המגזרים, כולל מפגשים ייעודיים וקידום קבוצה מקוונת לשיתוף ידע ולמידת עמיתים.

הרשת להתנדבות במלחמת חרבות ברזל:

המועצה הישראלית להתנדבות הפעילה עבור משרד הרווחה את תכלות פעילות ההתנדבות בארגוני החברה האזרחית:

תשתיות טכנולוגיות לקידום ההתנדבות ובמעורבות החברתית:

- הוקמו סביבות עבודה לעבודת המוקדים השונים: מוקד התנדבות רווחה, מוקד חדר מצב משאבי קהילה, הכולל בניית דשבורד, הדרכה על המערכות והפעלתן.

- הפעלה קבועה של המוקד ההתנדבות של הרווחה, כולל בניית שדות מותאמות, אפיונים ע"פ צורך ודוחות ביצוע מהמערכות לעוסקים בתחום.
- הוקם מאגר מענים לצרכים שעלו מהמוקדים ומהשטח.
- הוקמה סביבה לאיתור עתודות של עובדים סוציאליים.
- ניבנו שני כלי תיעוד (להתנדבות ולעבודה קהילתית) כלים שיאפשרו קבלת תמונת מצב מדויקת וניתוח נתונים של הרשויות השונות.
- ניבנה תהליך משותף לביטוח, וקידמנו את הטופס הדיגיטלי לביטוח מתנדבים.
- ניתן מידע רב ליוזמות התנדבותיות בשדה, וסייענו למיזמים דיגיטליים שונים שמקדמים התנדבות בדגש על חירום. למשל אתר "מפת ההתנדבות" המאגד את כלל אפשרויות ההתנדבות והתרומה ומאפשר חיפוש חכם באמצעות AI. הקמת אפליקציות ומערכות מידע למוקדים שונים ויזמות מגוונת.
- סייענו בחלוקת תעודות הוקרה למתנדבים ביום ההתנדבות הבינלאומי לשימוש רכזי הרווחה.

פיתוח ידע ומידע

- נכתב מתווה העבודה המוקד ההתנדבות של הרווחה.
- נכתב כלי מקיף על טראומה משנית בקרב מתנדבות ומתנדבים, יחד עם שותפים מתחום בריאות הנפש. הכלי מכיל מידע רב אודות טראומה משנית, דרכים למניעתה בקרב מתנדבים, סימני אזהרה וכיצד יש לפעול אם זיהינו אותה. הועברו הדרכות רבות על הכלי.
- נכתבו הנחיות לקליטת מתנדבים במלונות מפונים.
- הוכן והופץ קול קורא לשילוב מתנדבים במסגרות הרווחה של המשרד.
- נערכו 3 סקרים בציבור הרחב, אחד סקר ארוך ורחב ושני סקרי אומניבוס (גיאוקרטוגרפיה).
- נכתבו שאלונים ונערך סקר בקרב רכזי התנדבות ברשויות (כולל תרגום לערבית).
- נכתב שאלון ונערך סקר לעמותות וארגוני חברה אזרחית.
- נכתב שאלון ונערך סקר להתארגנויות וחמלים.
- נכתב שאלון ונערך סקר לעסקים.
- החלה העבודה על שנתון ההתנדבות בחרבות ברזל בעיצומה. הוכנה אינפוגרפיקה עם נתונים ראשוניים.

הפעלת הכשרות והדרכות

- ערכנו הכשרות בנושא ניהול ההתנדבות במלחמה, מעבר משגרה לחירום ושימור מתנדבים בתקופת מלחמה, עבור למנהלי התנדבות בעמותות, בארגונים, בחמלי"ם ובהתארגנויות.
- ביחד עם השירות לאומי, התקיימו מפגשי הכשרה לגופים המוכרים ונערך מפגש כולל לטובת למידה והעמקה בידע בניהול מתנדבים במשרה מלאה בתקופת מלחמה.
- ביחד עם השירות להתנדבות ובה"ס המרכזי של משרד הרווחה (אסטרטגיה), הועברו ההדרכות הבאות: ניהול התנדבות בחירום, ביטוח מתנדבים, שימור, טראומה משנית.
- טראומה משנית, התקיימו הדרכות: לנציגי משרד הרווחה, שיל, משרד החינוך ומנהל חברה ונוער, נציגי עמותות וארגונים, נציגי חמלים ארציים.

- ערכנו הדרכות ייחודיות וליווי התארגנויות אזרחיות - התקיימו פגישות, הדרכות והכוונות פרטניות חמלים והתארגנויות אזרחיות, בניהם חמל דיזינגוף, מטה החטופים, מטה יוזמות חושך צהליות. יצא לדרך עם מפגשי הכשרה להתארגנויות אזרחיות ובלתי פורמליות, אשר קמו בעקבות המלחמה, על מנת לתת את הכלים לניהול נכון של המתנדבים בשעה זו.
- **הופעל קו חם למנהלי התנדבות, הקן החם** נתן מענה לרכזי התנדבות ברשויות, להתארגנויות ולארגונים, במטרה להיות מענה מהיר לכל שאלה וצורך.
- **הפעלת קהילות שיתוף צרכים ומענים בוטאפ**, הפעלנו את קהילות המקצועיות בקבוצות הווטאפ כמענה על כל צורך, וחיבור בין הרשויות, הארגונים והעסקים.

השתתפות בפגישות אסטרטגיות למיצוב ההתנדבות בראיה בין מגזרית:

- פגישות עם השולחן העגול ומיצוב ההתנדבות ככלי לחיזוק קהילה.
- פגישות והבנת הצרכים של התארגנויות אזרחיות.
- פגישות עם מינהלת תקומה למיצוב ההתנדבות.

הפעלת המרס"ל – מרכז סיוע לאזרח בין מגזרי:

- ניהול פעילות דסק ארגונים במ"רסל מלחמת חרבות ברזל.
- הפעלת 50 ארגוני חירום החל מהיום הראשון של המלחמה.
- בניית תהליכי עבודה צמודים מול נציגי פיקוד העורף, ונציגי משרדי הממשלה, בשעון פעילות קבוע.
- ערכת פגישות תיאום מול הארגונים ונציגי המדינה והמגזר העסקי והפילנתרופי באופן קבוע.
- ניהול עבודת הפורום הארגונים חיבור ובניית תמונת מצב יומית לצרכים ומשימות.
- הטמעת מידע על התנדבות באתר ישראל מתגיסת, (עם פורום העסקים והפילנתרופיה).

פיתוח תפיסה וקידום מדיניות ההתנדבות במשרד:

גם בשנת 2023 המשיך השירות להתנדבות לפתח ולקדם תפיסת עבודה מוסדרת מול אגפי ושירותי המשרד השונים. במהלך השנה המשיך התחום לקדם את ממשקי העבודה הקיימים עם שירותי משרד מגוונים, תוך ביסוס עקרונות פעולה מנחים ואחידים. חלק ניכר ממאמצי תחום התנדבות בשנת 2023, בהקשר לעבודה הפנים משרדית, הופנה לפעילותו כגוף המלווה, מייעץ, תומך ומכשיר לאגפים ושירותים מקצועיים במשרד בכל הנוגע לבניית מענים מבוססי התנדבות לצרכי השירותים השונים כתוצאה ממלחמת "חרבות ברזל" וליווי בבניית נהלי עבודה לקליטה מיטבית של מתנדבים במסגרות השונות.

מלבד חשיפה והיכרות פנים משרדית עם השירות להתנדבות, עיקר הפעילות הרחבת התמקדה בהנחת היסודות ובניית תשתית ערכית להתנדבות במטה המשרד ובמחוזות, זאת באמצעות קידום שיח מקצועי פנים משרדי בנושאי התנדבות ופיתוח שותפויות חדשות. חלק מרכזי משיח זה הפנה זרקור לאוכלוסיות היעד של המשרד כמתנדבים בעצמם, כחלק מתפיסת "גיוון התנדבותי" – התנדבות של לקוחות שירותי הרווחה ואוכלוסיות בסיכון, עבורן התנדבות עשויה להיות חלק מתהליך שיקום, שילוב והעצמה.

מעטפת ליווי ופיתוח פנים ארגונית:

כאמור, השירות להתנדבות פעל כגוף מלווה, מייעץ, תומך ומכשיר עבור שירותים נוספים במשרד. מבין תהליכי הליווי השירות אל מול שירותי המשרד בשנת 2023 ניתן למנות:

- הפצת כלי למתנדבים לשיחות עם אזרחים ותיקים בשיתוף מינהל אזרחים ותיקים.
- סיוע בכתיבת וחיודוד נהלים לקליטת מתנדבים במסגרות חוץ ביתיות ילד ונוער ושל"מ.
- חיבור לרכזי התנדבות ברשויות המקומיות.
- ביטוח מתנדבים ללקוחות המשרד שיצאו להתנדב ולתת כתף במאמץ המלחמתי.

מתנדבי חו"ל

תכנית התנדבות חו"ל הושפעה מהמלחמה בשנת 2023.

ב-2023 הדגש הושם על שימור המערך הקיים של מסגרות הרווחה, וארגונים הבינ"ל.

במהלך שנת 2023 הגיעו לישראל 624 מתנדבים מחו"ל, אשר פעלו ב-82 מסגרות רווחה ברחבי הארץ. המתנדבים הגיעו מ-45 מדינות שונות. מספר המתנדבים ירד השנה באופן משמעותי.

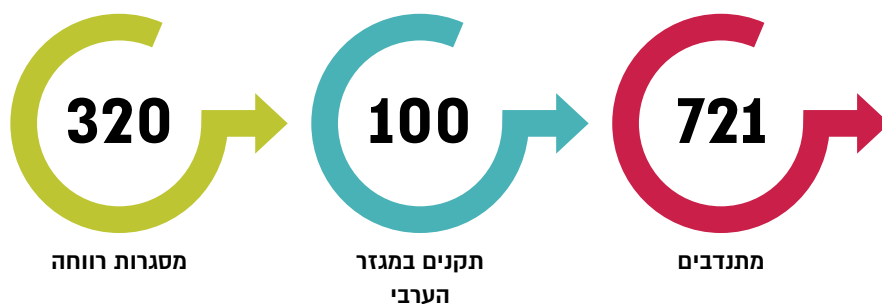
תהליכים מרכזיים שהתרחשו ב-2023:

1. הושלמה עבודה על תע"ס מתנדבי חו"ל המסדיר עבודת המסגרת ואת יחסי מתנדב ומסגרת.
2. ניהול מצב חרום מלחמת חרבות ברזל למתנדבי משרד הרווחה ובחברה האזרחית.
3. קיום קורס הכשרת רכזי מתנדבי חו"ל.
4. הושלם תהליך פיתוח והטמעה של הליך וטופס ביטוח התנדבות למתנדבים זרים, הן במערכת הרווחה והן בחברה האזרחית.

כמות	סיכום מתנדבי חו"ל 2023
488	מתנדבי חברה אזרחית 2023
316	לפני 7 באוקטובר
172	אחרי 7 באוקטובר
624	מתנדבי VolS 2023
565	לפני 7 באוקטובר
59	אחרי 7 באוקטובר

שירות לאומי אזרחי

שירות לאומי ואזרחי הוא שירות התנדבותי לתועלת הציבור. השירות פתוח לכל מי שקיבל פטור מהצבא או שלא נקרא לשרת בצבא (ובכלל זה בני המגזר הערבי). השירות מתבצע בין היתר במשרדי הממשלה, ובכלל זה גם במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, המסייע לאוכלוסיות בעלות מוגבלויות שונות, לגורמים שונים בעבודה סיעודית וחינוכית, בתי אבות, השירות למפגר, סיוע לטיפול בילדים ונוער בסיכון ועוד.

ב-2022, 721 תקני שירות לאומי בתחום הרווחה החברתית והסיוע לנזקקים, המופעלים באמצעות חמש עמותות בכל רחבי הארץ: אגודה להתנדבות, בת-עמי, עמינדב, שלומית, חיבור חדש. התקנים חולקו ל-320 מסגרות רווחה. 132 תקנים הינם תקנים חוץ ביתים במימון מלא של המשרד ואילו שאר התקנים (589) ממומנים 50% על ידי המשרד ו-50% על ידי מסגרת הפעילות. בנוסף חולקו 100 תקנים השייכים למתנדבים מהמגזר הערבי. התקנים משובצים כולם באמצעות עבודה עם חמש עמותות המפעילות שירות לאומי-אזרחי.

מיצוי זכויות

קליק לרווחה

קליק לרווחה הינה פלטפורמה אינטרנטית המנגישה לאזרח, בשפה אזרחית, את המידע על כל השירותים והמענים באחריות משרד העבודה והרווחה והיא נבנתה בסיוע של "ישראל דיגיטלית".

הנגשת המידע, מבוצעת באמצעות מערכת נוחה הכתובה בשפה אזרחית פשוטה ומאפשרת חיפוש בצורות מגוונות.

חלק מהמידע מוגש היום גם באמצעות מנוע הזכויות של ישראל דיגיטלית.

המידע מוגש גם בשפה הערבית, בצורה ניסיונית.

המידע אמור לשמש בעיקר את כלל האזרחים במדינת ישראל, אך גם את העובדים הסוציאליים ברשויות ואת עובדי המחוזות והמטה במשרד.

בהמשך, מתוכננים:

- חיבור הפלטפורמה לתיק לקוח, אשר יסייע לעו"ס במיצוי זכויות אקטיבי של מקבל השירות.

- חיבור לתע"ס והצגתו לציבור.

חשיבות מאגר השירותים עבור האזרח הינה בהיותו – מעודכן, אמין ובשפה ברורה.

באתר קיימים 278 פרטי מידע על שירותי המשרד ולכל פריט מידע קיים נאמן ידע, שאחראי על עדכון פריט המידע.

האתר עלה לאוויר בדצמבר 2020. ב 15 לנובמבר 2023, האתר ירד, לאור מתקפת סייבר גדולה. במהלך ראשית שנת 2024 האתר יעלה שנית.

תוצאות תנועה בין ה 1.1.2022 ל 15.11.23

שירות ייעוץ לאזרח (שי"ל)

שי"ל הוא שירות הפועל למתן הכוונה וייעוץ לפונים בנושאי זכויות, חובות, ושירותים העומדים לרשות האזרח. השירות פועל במסגרת תחום מיצוי זכויות באגף למשאבי קהילה ועבודה קהילתית במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ומופעל בשיתוף הרשויות המקומיות.

השירות ניתן בחינם ובסודיות לכל פונה על ידי צוות עובדים ומתנדבים בתחנות שי"ל הפזורות בארץ. השירות מבוסס על תפיסת משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, לפיה מיצוי זכויות תורם ומשפר את איכות החיים. בשנת 2023 השירות ניתן ע"י 1,279 מתנדבים המאיישים 83 תחנות בפריסה ארצית, וכן באמצעות פניות בדף הפייסבוק של שי"ל. מטרת שי"ל: לסייע לאזרח במיצוי זכויותיו ופתרון בעיותיו על ידי הכוונה וייעוץ ולהעמיד לרשותו מאגר מידע על חוקים, תקנות, מוסדות וארגונים.

סיכום פניות לשי"ל בשנת 2023

- בשנת הפעילות 2023 מספר הפניות לשי"ל, על כל שלוחותיו, סה"כ 138,069 פניות.
- 105,258 פניות לתחנות שי"ל בכל רחבי הארץ.
- 26,602 פניות לשי"ל באמצעות מוקד הרווחה הטלפוני 118.
- כ-1,420 פניות ייעוץ בדף הפייסבוק של שי"ל.
- 4,789 פניות לשי"ל באמצעות קליק לרווחה וכל זכות.
- 15 תחנות חדשות נפתחו – 12 תחנות ברשויות חדשות ועוד 3 תחנות שחזרו השנה לפעילות אחרי שסגרו בעבר.

1. נושאי הפניות לפי מחוז בשי"ל

תחום	צפון	מרכז	דרום	ירושלים	סה"כ
בריאות, רפואה ועזרים	185	1083	223	105	1596
סוגיות דיור	684	7202	306	1038	9230
חינוך והשכלה	119	925	69	419	1532
אימוץ אומנה ואפוטרופוסת	54	827	96	109	1086
יחסים במשפחה	544	7377	273	2558	10752
קצבאות, מענקים וסיוע כלכלי	329	3100	203	2498	6130
עבודה ותעסוקה - זכויות ומסגרות תעסוקה מוגנות	1386	19820	715	2198	24119
ביטוח לאומי	1970	10197	632	5444	18243
גורמים ומשרדים ממשלתיים ורשויות מקומיות	2015	8049	563	1601	12228
צרכנות וחברות תשתית	1022	3892	210	639	5763
שירותי מומחים	1405	9380	440	2447	13672
סה"כ	9713	71852	3730	19056	104351

2. תחומים דומיננטיים בשי"ל (ארצי)

תחום	סה"כ
עבודה ותעסוקה – זכויות ומסגרות תעסוקה מוגנות	24,119
ביטוח לאומי	18,243
שירותי מומחים	13,672
גורמים ומשרדים ממשלתיים ורשויות מקומיות	12,228
יחסים במשפחה	10,752
סוגיות דיור	9,230
קצבאות, מענקים וסיוע כלכלי	6,130
צרכנות וחברות תשתית	5,763
בריאות, רפואה ועזרים	1,596
חינוך והשכלה	1,532
אימוץ אומנה ואפוטרופוסת	1,086
סה"כ	104,351

3. שיתוף פעולה שי"ל ועיר מקדמת זכויות

עקב שיתוף פעולה עם עיר מקדמת זכויות בוצעו מספר פעילויות משותפות:

- ✓ קיום מערכי הכשרות משותפים למנהלי התוכניות ולמתנדביהן.
- ✓ החלפת מידע ויצירת תוצרי ידע משותפים. צירוף צוות עיר מקדמת לקב' הוואטסאפ של שי"ל להתייעצויות.
- ✓ איפיון מערכת (CRM) משותפת.
- ✓ תמיכה הדדית ושיתופי פעולה לצורך מענה למפונים.

4 מתנדבים בשי"ל

מספר המתנדבים בשי"ל בשנת 2023: 1,253 מתנדבים.

מתוכם: 63 מתנדבים חדשים הצטרפו לשי"ל ו-17 פרשו מסיבות שונות.

3 תחנות שי"ל חדשות

במהלך שנת 2022 נפתחו 12 תחנות שי"ל חדשות ו 3 תחנות שנסגרו בעבר חזרו לפעול.

תחנות שנפתחו השנה: מ"א אשכול, באר יעקב, ג'לג'וליה, לב השרון (מ"א השרון), אבן יהודה (מ"א השרון), פרדסיה (מ"א השרון), קדימה-צורן (מ"א השרון), תל מונד (מ"א השרון), כוכב יאיר, כפר יונה, רמת השרון, חולון (מוקד חדש לעולים חדשים). תחנות שחזרו לפעילות: אלפי מנשה, יהוד-מונטסון, ערד.

5 שיתופי פעולה נוספים בשי"ל

שי"ל דואג לטפח שיתופי פעולה עם משרדים ממסלתיים, עמותות, אגפים עירוניים, גופים וולונטריים וגופים פרטיים המספקים שירות רלוונטי לתושבים, במטרה למקסם את הסיוע לאזרח מתוך אינטרס משותף ולתת מענה הוליסטי וכולל.

- ✓ מרכזי עוצמה, מרכזי גישור, מרכזי חוסן ומפעל הפיס.
- ✓ עם קרן שמפעילה את סמל, לסיוע מיסוי לתושבים.
- ✓ דוברות הרשות/המועצה.
- ✓ הקמת שירות פרטני לתושבי הרווחה, באמצעות קבוצות שונות כגון: אימהות חד הוריות, נשים יוצאות אתיופיה ועוד.
- ✓ האגודה לתרבות הדיור.
- ✓ ארגון פעמונים.
- ✓ עמך: מרכז ישראלי לתמיכה נפשית לניצולי שואה ושכר מצווה.
- ✓ בנושא אזרחים וותיקים שת"פ עם חברות סיעוד, ג'וינט ומשרד הקליטה.
- ✓ פעילי קהילה נגישה.
- ✓ מרכז למשפחות עצמאיות.
- ✓ שת"פ עם מספר מכללות: מכללת רופין, מכללת נתניה, מכללת פרס, קרית אונו, אונ' בר-אילן, אונ' רייכמן לצורך שילוב סטודנטים בתחנות שי"ל.

6 שי"ל -מלחמת חרבות ברזל – 07/10/23

מלחמת חרבות ברזל הקשה והממושכת השפיעה עמוקות על החברה הישראלית וכמו כן על זכויות האזרח. אף אל פי שעובדי ומתנדבי שי"ל נאלצו גם להתמודד עם תחושות של פחד ודאגה, ועם השפעות המלחמה על חייהם וחיי הקרובים, הם מיד נתרמו ע"מ להעביר לתושבים את המידע הכי מעודכן ורלוונטי עבורם.

פעילויות מיוחדות בתחנות עקב המלחמה:

- פניות יזומות לגמלאים המטופלים ברווחה.
- פריסה במלונות המפונים, הרצאות והעברת מידע בנושא זכויות, הקמת דוכנים לפניות של המפונים בנושאי זכויות: דיני עבודה, חל"ת, ביטוח לאומי, מילואימניקים ונשותיהם.
- שיחות טלפוניות יזומות לנשות מילואים לסיוע במיצוי זכויות.
- בניית מאגר אנשי מקצוע עירוני לשיקום פגיעות במבנים ורכוש.
- עזרה במיצוי זכויות בנושא תשלומים למפונים, שיחות עם משפחות המפונים וסיוע בבעיות שצפו תוך כדי והעברתם לגורם המטפל ברשות/המועצה.
- קיום ישיבות צוות לעיתים תכופות עם צוותי המתנדבים על מנת לשמוע את הצרכים המשתנים שלהם.

מחלקת ועדות ערר, סיוע ותמיכות

1. ועדות ערר

ועדות ערר פועלות מתוקף חוק שירותי הסעד תשי"ח-1958 וחוק בתי דין מנהליים, תשנ"ח-1992.

בוועדת ערר 3 חברים: עו"ד (יו"ר הוועדה), נציג ציבור ועו"ס.

ייעוד הוועדה הוא להבטיח מימוש זכויותיו של האזרח הפונה למחלקה לשירותים חברתיים ולבדוק אם אמנם המחלקה לשירותים חברתיים פעלה בהתאם להוראות, באותם המקרים שהאזרח עורר על החלטת המחלקה, ולדאוג לכך שהמחלקה לשירותים חברתיים תודיע לפונה על החלטותיה במקרה שהאזרח טוען שלא קיבלת תשובה על פנייתו.

במהלך 2320 דנו בוועדות ב-210 ערעורים.

הערעורים אשר הוגשו היו מהתחומים הבאים:

- פרט ומשפחה – 84 ערעורים.
- ילד ונוער – 74 ערעורים.
- אנשים עם מוגבלויות – 37 ערעורים.
- אזרחים ותיקים – 15 ערעורים.

החלטות הוועדה בעררים היו:

- נדחו – 165 (78.57%).
- בדיקה חוזרת – 27 (12.86%).
- החלטת ביניים – 6 (2.86%).
- שונו – 12 (5.71%).

2. סיוע למשפחות ויחידים

לאדם נזקק הזכות לפנות למחלקה לשירותים חברתיים (ש"ח) ולבקש סיוע חומרי או טיפולי. תקציב המחלקה לש"ח (רובו מתקציב משרד העבודה והשירותים החברתיים) מוגבל ולא תמיד הם יכולים לסייע ללקוח או שיכולים לסייע באופן חלקי או חלקי מאוד. למשרד העבודה והשירותים החברתיים (המשרד) ישנו תקציב נוסף לשם סיוע לאוכלוסייה במצב כלכלי קשה מאוד. יכולת הסיוע גם מותנית בתקציב. הסיוע יכול להינתן לתחומים הבאים:

1. הוצאות לציוד אישי בסיסי אשר יתרום לקידום מצב הנזקק.
  2. הוצאות לציוד ביתי בסיסי לשיקום משפחות, ובהתאם לתוכנית טיפול.
  3. הוצאות לציוד אישי וביתי בסיסי במקרי שריפה (כאשר אין ביטוח).
  4. הוצאות עבור פריטים ושירותים מיוחדים ובנסיבות מיוחדות.
  5. טיפולי שיניים. לא לשתלים.
- הפנייה למשרד יכולה להיעשות רק ע"י עו"ס המחלקה לש"ח: המחלקה מגישה טפסים למשרד. במשרד ישנה וועדה שדנה בבקשות ומחליטה האם ניתן לסייע, ואם כן: בכמה. בשנת 2023 הוועדה אשרה סיוע בסכום של 1,068,984 ₪ עבור 334 בקשות. התחומים המרכזיים בהם ניתן הסיוע: טיפולי שיניים, ציוד ביתי, מכשירי שמיעה, סיוע לאחר שריפה ועוד. הסיוע ניתן מתקציב המשרד.

3. סיוע מקרנות והקדשים של האפוטרופוס הכללי, משרד המשפטים

במסגרת האפוטרופוס הכללי (מחלקת עיזבונות לטובת המדינה) יש מספר הקדשים / קרנות שמחלקתנו אחראית על טיפול בבקשות. כאשר התקציב לסיוע מאושר, מועבר הסיוע לנזקקים ע"י האפוטרופוס הכללי, ישירות לחשבון המשפחה או לספק (במקרים חריגים).

להלן פירוט הקרנות:

- **קרן פרידל** – מיועדת לסיוע בשיקום ילדים עם נכות או מחלה כרונית. הוועדה מהווה גורם מייעץ לאפוטרופוס הכללי. בשנת 2023 אשרה הקרן את המלצות הוועדה על סיוע בסך 75,997 ₪ עבור 13 בקשות. הסיוע ניתן עבור רכישת ציוד שיקום, כגון: כסאות מותאמים, הליכונים, משקפיים מיוחדות, חליפה מיוחדת ועוד.
- **קרן שוקן** – תמיכה כספית ליתומים עבור העשרה תרבותית ופיתוח כישרונות (כולל חוגים ונסיעה במשלחת לפולין). בשנת 2023 הוועדה אשרה סיוע בסכום של 248,383 ₪ ל – 60 בקשות (עבור 89 ילדים).
- **קרן רוזן הרברט** – לטובת ילדים מוכי גורל. בשנת 2023 הוועדה אשרה סיוע בסכום של 27,000 ₪ ל – 3 ילדים.

הסיוע ניתן עבור רכישת רכב להסעת נכים, כיסא אוכל מותאם וטיפול שיניים מיוחד.

- **הקדש ע"ש זקהיים רחל וויליאם** – סיוע עבור תשלומי הורים לבתי ספר ו/או ציוד לבית הספר עבור תושבי ירושלים. בשנת 2023 הוועדה אשרה סיוע בסכום של 57,671 ₪ ל – 55 משפחות.
- **הקדש ע"ש פיוניקה הנרייטה** – מתן סיוע לקשישים נזקקים. בשנת 2023 הוועדה אשרה סיוע בסכום של 9,506 ₪ ל – 3 קשישים.

4. סיוע מהוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה, משרד המשפטים

במסגרת האפוטרופוס הכללי (הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה) ישנם עיזבונות לטובת סיוע ליתומים. מחלקתנו קבלה תקציב לחלוקה לילדים יתומים / נטושים (בקהילה ובמסגרות חוץ ביתיות). הוועדה פועלת בהתאם לחוזר מנכ"ל מחודש 1/2018. הסיוע המאושר מועבר:

- **למשפחות** (למי שגר בקהילה) – מועבר שובר למשיכה בבנק הדואר (באמצעות המחלקה לש"ח ביתית).
- **למסגרת החוץ ביתית** – עבור ילדים הגרים במסגרת חוץ ביתית.

גובה הסיוע:

- **ילדים בקהילה:** ילד ראשון – 2,200 ₪. כל ילד נוסף – 1,650 ₪ לכל ילד. אם יש ילד עם נכות – עוד 1,000 ₪.
- **ילד במסגרת חוץ ביתית** – 2,200 ₪.

הסיוע ניתן עבור רשימת צרכים המפורטים בנוהל (בהתאם לסוג המגורים), כגון: דמי כיס, ביגוד והנעלה, החזר עבור שיעורי נהיגה, טיפולי שיניים, מחשב ועוד. בשנת 2023 הוועדה אשרה סיוע:

- לילדים הגרים בקהילה – 398,450 ₪, עבור 99 בקשות, עבור 206 ילדים.
- לילדים הגרים במסגרת חוץ ביתית – 48,400 ₪, עבור 22 ילדים.

אגף התעסוקה

חזון האגף

מיצוי יכולות ורצונות תעסוקתיים וכלכליים לאנשים עם חסמים תעסוקתיים, תוך השתלבות מיטבית בקהילה ובשוק העבודה הפתוח.

מטרות

אגף התעסוקה אמון על גיבוש ויישום מדיניות התעסוקה של המשרד. תפקידו כולל קביעת חזון ואסטרטגיה, הצבת יעדים ומדדים תעסוקתיים, השפעה ברמה הפרטנית, הקהילתית והמערכתית, קידום תשתיות תעסוקה לתוכניות, ויצירת תשתית למדידה, לקשרי מעסיקים ולהכשרה מקצועית. תפקיד האגף לקדם מקצועיות וסטנדרטים בתעסוקה, לרבות פיתוח והכשרה לפרופסיות המתמחות בתעסוקת רווחה עפ"י אמות מידה מקצועיות. האגף יעסוק בגיבוש והטמעה של תפיסות ופרקטיקות בתעסוקה לכלל המשרד (מינהלים, מחוזות, מחלקות) וישפיע על מדיניות התעסוקה הממשלתית. כל זאת על מנת לתרום לתוצאות החברתיות שמציב משרד הרווחה והביטחון החברתי.

האוכלוסיות המטופלות

אוכלוסייה עם תיק ברווחה או בעלי פרופיל רווחה (משתתפים שאינם בעלי תיק ברווחה). אוכלוסייה זו מתאפיינת במיעוט הזדמנויות, בהדרה חברתית תעסוקתית ובחסמים תעסוקתיים מורכבים או בשילוב חסמים (אישיים, בין-אישיים, משפחתיים, סביבתיים), ובפירוט:

4. אנשים עם יציבות ו/או מסוגלות תעסוקתית נמוכה.
5. עובדים בעבודה מתמשכת בתת-תעסוקה (היקף עבודה בכחות מעשר שעות שבועיות או במקצוע שאינו מקדם קריירה או עובדים עניים).
6. כונים שעברו טראומה, משבר אישי/משפחתי אשר השפיע על מצבם התעסוקתי.
7. אנשים שאינם עובדים לאורך תקופה ממושכת (מעל שנה).
8. אוכלוסייה מודרת.

עקרונות מנחים אסטרטגיים ויישומיים של אגף התעסוקה

עיקרון מוביל של האגף הוא כי קידום תעסוקה הוא מומחיות. תהליכי קידום תעסוקה במשרד הרווחה והביטחון החברתי נועדו לתרום לתהליכי קידום רווחה במובן הכולל, רווחה אישית ורווחה חברתית.

התערבות תעסוקה מותאמת למאפייני האוכלוסייה: פיתוח התערבויות תעסוקתיות מותאמות בשיתוף עם המינהלים, מתוך הכרת הערך במפגש בין המומחיות למאפייני האוכלוסייה והמומחיות בתעסוקה. עיקרון של "bottom up / top down" – טיפוח יוזמות תעסוקה שצומחות מהשטח במקביל לפיתוח תוכניות כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של האגף.

תעסוקה היא מומחיות: על מנת להביא למקצועיות בתעסוקה יש להכיר בקידום תעסוקה כפרופסיה מובחנת עם מומחיות ייחודית. על מנת ליצור התערבות תעסוקתית אפקטיבית, יש לשלב מומחי קידום תעסוקה בהתערבות.

רצף שירות: האחריות של אגף התעסוקה היא לתת שירותי תעסוקה איכותיים ומותאמים, באופן שמשתלב עם רצף השירות: רצף בין תוכניות ומינהלים שונים, רצף גילאי, רצף בפריסה גיאוגרפית. חשוב לציין כי האחריות על שאר השירותים למשתתף

היא של המינהל, שכן אותו משתתף ימשיך להזדקק לכלל השירותים. מהצגת המינהלים, כמפורט בהמשך, עלה כי היעדר רצף בשירותי תעסוקה מביא לכפילויות, בזבוז משאבים והגברת הביורוקרטיה, ואף חמור מכך לאוכלוסיות ש"נפלות בין הכיסאות".

עיקרי הפעילות

האגף יממש את ייעודו במגוון דרכים:

- קביעת **סטנדרטיזציה** לתוכניות תעסוקה ברווחה.
- קביעת **מדיניות מדידה והערכה** ופיתוח כלי מדידה ותיעוד מתקדמים.
- **דיגיטציה ומערכות מידע** בתעסוקה.
- **כשירות מקצועית** בתעסוקה – הכשרה והסמכה של אנשי המקצוע ברווחה על פי ציר התפתחות וקידום, וקביעת אמות מידה למומחיות.
- הפיכת תעסוקה ברווחה ל**מומחיות** – אסדרת הפרופסיה של עו"ס תעסוקה ומקדם התעסוקה ברווחה.
- **מגמות בתעסוקה** – חיישנות ואיסוף ידע, זיהוי מגמות חדשות בארץ ובעולם.
- **הפצת ידע** בתעסוקת רווחה – הפצה במגוון ערוצים ומדיות, הן פנים-משרדי בין המינהלים ובכך לקדם את רצף השירות, והן להוות גורם מומחה בתעסוקת רווחה בשדה התעסוקה.
- **ייצוג והשפעה על מדיניות** – פנים משרדי וחוץ משרדי, בממשלה ובכנסת. פיתוח שותפויות והשפעה על שדה התעסוקה, לרבות הסרת חסמים מערכתיים.
- פיתוח והקמת **תשתיות** ומרכזי תעסוקה רשותיים ואזוריים לתכלול כלל תוכניות התעסוקה.
- מתן **שירותים בתחום התעסוקה** – דוגמת קשרי מעסיקים, הכשרות מקצועיות, פיתוח והפצה של פרקטיקות התערבות בתחום הכישורים ועוד, פורומים מקצועיים לכלל העוסקים בתעסוקה במשרד.
- עבודה ב**שותפות עם המינהלים** ויישום מנגנונים לעבודה סינרגטית המשלבת בין מומחיות התעסוקה והמומחיות באוכלוסיית היעד (מנגנונים דוגמת ועדות היגוי, שימוש במידע ונתונים כמותיים והעברת דוחות בתדירות קבועה). דגש יינתן לזיהוי צרכים ייחודיים לאוכלוסיות היעד במינהלים, ופיתוח משותף של מענים מותאמים. כמו כן, המינהלים הדגישו את החשיבות של טיפוח יוזמות והזדמנויות תעסוקתיות מקומיות. האגף ילווה יוזמות אלה, להפיכתן לתוכניות תעסוקה העומדות בסטנדרטים וביעדי התעסוקה.

הגדרה לתוכנית תעסוקה

לצורך הגדרה של תחומי אחריות וממשקי עבודה של אגף התעסוקה יש להבין תחילה מהי תוכנית תעסוקה מתוך התוכניות העוסקות בתעסוקת רווחה.

מוצעים קריטריונים לפיהם תוגדר "תוכנית תעסוקה":

- תעסוקה היא יעד מרכזי בתוכנית להשגת מטרות-העל (לעומת תוכניות בהן התעסוקה היא מרכיב חלקי בלבד).
- התוכנית כוללת את מרכיבי התעסוקה הבאים:
  - ליווי אישי/קבוצתי.
  - פיתוח כישורי תעסוקה וחוללות עצמית תעסוקתית.
  - קשרי מעסיקים.

- הכשרות מקצועיות.
- תחום התעסוקה בתוכנית מעוגן במודל עם רציונל מקצועי המכוון לתוצאות תעסוקתיות.
- עבודה על פי תוצאות (בסעיף תוצאות לעיל).
- תהליכי מדידה והערכה של תוצאות תעסוקתיות.

תוצאות קידום תעסוקה ברווחה

קידום תעסוקה בקרב קהלי היעד הוא אמצעי להשגת מטרות-העל של איכות חיים ורווחה אישית, שיקום והשתלבות בקהילה, צמצום פערים, שוויון הזדמנויות ומוביליות חברתית. תפיסה זו המייחדת את משרד הרווחה תבוא לידי ביטוי בקביעת תוצאות ומדדים.

ברמת הפרט והמשפחה

נמדדת השמה במקומות עבודה ל-3 חודשים לפחות עבור לפחות מחצית המשתתפים.

נמדדים שיפור בתפיסה ובחוללות העצמית, שיפור כישורים והתנהלות פיננסית ושיפור בחוסן ובתפקוד המערך המשפחתי:

- עובד בעבודה ומקבל שכר עפ"י חוק.
- עובד בעבודה מיטבית (decent work).
- עובד עם כישורים מותאמים לעולם עבודה משתנה.
- עובד בעבודה המבטאת את שאיפותיו ובחירותיו בתחום התעסוקה.
- התמדה בתעסוקה.
- שביעות רצון ממקום העבודה.
- בהיבט ההכנה לעולם העבודה – משתתף מיומן ומוכן לתעסוקה.

ברמת המעסיק, נמדדים שינוי עמדות, הגדלת מקומות עבודה נגישים והנגשת מידע על משרות.

ברמת הקהילה הכוונה לשינוי עמדות ביחס לתעסוקת רווחה, ופיתוח כלכלי-קהילתי למענים תומכים לעידוד יציאה לעבודה (כגון תחבורה ומסגרות לילדים).

כלים ופעולות

- גיבוש ויישום מדיניות – חזון, אסטרטגיה ואסדרת תחום התעסוקה במשרד תוכנית עבודה משרדית.
- מדידה ואפקטיביות – הגדרת מדדי תוצאה (קשיחים בתעסוקה ומדדים אישיים ומשפחתיים). תהליכי בקרה על ביצוע וניתוח נתונים ובדיקת מגמות. בניית "דש בורד" משרדי וכלי דיגיטלי.
- מניעה – בניית מודלים לאיתור וגיוס אוכלוסיות לתוכניות תעסוקה. עבודה מול מנהלי המשרד (בקהילה ובדירור), מול המש"ח ומול ארגונים במגזר השלישי. עבודה מול גורמי חוץ כגון משרד החינוך, ביטוח לאומי, שרות התעסוקה ועוד.
- Scaling – תכנון והבניה של תוכניות תעסוקה גנריות מותאמות לאוכלוסיות יעד שונות. העברת ידע בין מינהלים, איגום משאבים, גמישות בסוגי האוכלוסיה.
- האדם במרכז – שמירה על רצף גילאי, גיאוגרפי, מגזרי.

- מובילות – השקעה בהון האנושי – פיתוח מודל עבודה בכישורים, הכשרות מותאמות לאוכלוסייה (הסרת חסמי כניסה, עידוד יציאה להכשרות – שוויון הזדמנויות).
- מיקוד בבניית תשתיות – מרכזים ומוקדי תעסוקה – תכניות מותאמות אישית, חיבור למעסיקים.
- מומחיות – ביצוע סקרים ומחקרי רוחב ומחקרי עומק, הכשרת צוותים למקצועיות בתעסוקה עפ"י אמות מידה.
- פיקוח ובקרה.

תוכניות האגף

1. מרכזי הזדמנות – כ-6000 משתתפים בשנה

אוכלוסיית היעד

אנשים בעלי חסמים מורכבים בתחום התעסוקה.

מטרות

שילוב מיטבי של אוכי היעד בעולם התעסוקה.

כריסה

מרכזים ב-17 רשויות מקומיות בפריסה ארצית (תל אביב, באר שבע, אשדוד, חיפה, ירושלים, נתניה, רחובות, ראשון לציון, אילת, נתבות, אופקים, טבריה, ירוחם, רמלה, עפולה, בית שמש, שדרות).

פעילות/ כלים עיקריים

מרכזים אינטגרטיביים במודל ne stop shop^o המהווים מענה אזורי ועירוני מקיף בתחום התעסוקה וכוללים ליווי אישי וקבוצתי ע"פ תפירת "חליפה אישית", הפניה לתוכניות מסלול הכוללות: מסלולים אינטנסיביים ייעודים לאוכי ייחודיות, עובדים סוציאליים תעסוקתיים, תוכנית פוקוס למשתתפים בעלי לקויות למידה ובעיות קשב וריכוז, קשרי מעסיקים, סיוע וליווי בהשמה ומשמש כפלטפורמה לתוכניות אחרות במינהל.

2. מוקדי תעסוקה

אוכלוסיית היעד

אנשים בלתי מועסקים או נמצאים בתת תעסוקה בעבודה שאינה ממצה את יכולותיהם וכישוריהם.

מטרות

שיקום תעסוקתי-כלכלי לבלתי-מועסקים או מועסקים בתת-תעסוקה ובני משפחותיהם.

כריסה

23 ישובים בארץ.

פעילות/ כלים עיקריים

ליווי משפחות ויחידים ע"י עובדים תעסוקתיים באמצעות סדנאות, ליווי אישי וקבוצתי.

סל שירותים גמיש.

3. תעסוקה נתמכת

אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלות בגילאי העבודה (18-67).

מטרות

1. שילוב אוכלוסיית היעד בשוק החופשי, בהיקף של חצי משרה לפחות.
2. תמיכה באוכלוסיית היעד לצורך התמדה בעבודה וקידום תעסוקתי.

פריסה

12 ספקים בפריסה ארצית.

פעילות/ כלים עיקריים

הערכת מסוגלות תעסוקתית, בניית תוכנית קידום אישית, מפגשי הכנה לתעסוקה, סדנאות והכשרות תעסוקתיות שונות, עזרה בהשמה, ליווי במהלך העבודה על פי תוכנית סדורה, הכשרות מקצועיות וליווי ותמיכה במהלך ההכשרות.

4. תוכניות מעבר

א. יוצרים עתיד –

תוכנית הפועלת במסגרת בית ספרית בשיתוף ומשרד החינוך ומתקיימת כחלק משעות הלימוד של בית הספר.

אוכלוסיית היעד – תלמידים עם מוגבלות בביה"ס גילאי 16-21.

מטרות – הכנת בני נוער עם מוגבלות במעבר מבית הספר לעולם העבודה והכנתם לחיים עצמאיים.

פריסה

90 בתי"ס

פעילות/ כלים עיקריים

ידע על עולם העבודה, יצירת זהות תעסוקתית והתנסות בעבודה. במסגרת התוכנית יוצאים התלמידים להתנסות בתעסוקה אצל מעסיק בשוק הפתוח אחת לשבוע. ליווי להתנסות בעבודה, ויצירת מהלך התפתחות אישית תעסוקתית.

ב. מגמה לעתיד –

תוכנית משותפת עם משרד החינוך, לצעירים עם מוגבלות המסיימים את הלימודים ללא תעודת בגרות וללא תעודת מקצוע. התוכנית מספקת הזדמנות ללימודי חינוך טכנולוגי מקצועי מותאם עבור צעירים עם מוגבלות. בסיומה יהיו הצעירים זכאים לתעודת הסמכה טכנולוגית של משרד החינוך.

אוכלוסיית היעד – צעירים עם מוגבלות בביה"ס גילאי 16-21.

מטרות –

- הסמכה מקצועית במקצועות לא אקדמיים שיש להם דרישה בשוק העבודה, במטרה לשפר את סיכוייהם לשילוב מיטבי בשוק העבודה.
- הקניית מסוגלות תעסוקתית למשתתפים.

- לימודי המשך בחינוך הטכנולוגי המקצועי המותאם עבור צעירים עם מוגבלות. התלמידים מקבלים תעודה מוסמכת של משרד החינוך
פריסה – 16 בתי"ס ברחבי הארץ
פעילות/ כלים עיקריים
התנסויות בתחום המקצועי במקומות עבודה בתחום ההסמכה.
ליווי הכולל: בניית תוכנית אישית, התנסויות בעבודה בקהילה, וליווי בתהליך הבחירה וההשתלבות במסלול ההמשך.

5. תוכנית ענ"ן

אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלות וחסמים מורכבים.

מטרות

קליטה לעבודה בהעסקה כחוק אצל המעסיק.

פריסה

קליטה אצל מעסיקים בשוק החופשי.

פעילות/ כלים עיקריים

התוכנית מתבצעת בקבוצות של חמישה אנשים לפחות ובליווי צמוד.

ליווי על ידי מומחה שיקום.

בניית תוכנית תעסוקה אישית – הכוללת הצבת יעדים בשיקום תעסוקתי.

טיפול בהיבטים הפסיכוסוציאליים של המועסק.

תרגול והקניית מיומנויות תעסוקתיות, הרגלי עבודה וקידום מקצועי של מועסקים.

6. מרכז לקידום קריירה

אוכלוסיית יעד: אנשים עם מוגבלות וחסמים תעסוקתיים מורכבים מסיימי תוכניות.

מטרות: תוכנית למעקב אחר משתתפים וסיוע להשתלבות בעבודה עבור אנשים עם מוגבלות.

פריסה: תוכנית ארצית.

פעילות/ כלים עיקריים:

מעקב טלפוני אחר המשתתפים, הפעלת מוקד לקבלת שיחות ממשתתפים, סיוע למעסיקים, הכוונת המשתתפים למסלולים של התפתחות, הכשרה והעשרה מקצועית, התערבות בשעת משבר במקום העבודה, השמה במקומות עבודה מותאמים.

7. מעסיקים

אוכלוסיית היעד: אוכלוסיות רווחה המשתתפות בתוכניות התעסוקה של המשרד.

מטרות: יצירת מערך של קשרי מעסיקים, מאגר משרות ושימור מעסיקים.

פריסה: ארצית

פעילות/ כלים עיקריים: הקמת מאגר מעסיקים מעודכן, התאמת משרות לאוכלוסיות רווחה, שמירה על קשר רציף עם מעסיקים, יצירת הכשרות ממוקדות.

8. הכשרות מקצועיות

אוכלוסיית היעד: אוכלוסיות רווחה המשתתפות תוכניות התעסוקה של המשרד.

מטרות: קידום אוכלוסיות רווחה ע"י הכשרה מקצועית על מנת ליצר מוביליות חברתית.

פריסה: ארצית.

פעילות/ כלים עיקריים:

קורסי הכשרה מקצועית, שיעורים באסטרטגיות למידה ולקויות למידה, סדנאות יזמות עסקית, מכינת טרום תעסוקה, סדנאות הכנה לעבודה, הפעלת מנטורים.

9. תוכנית פוקוס

תוכנית המטפלת בהפרעת קשב (ADHD) ולקויות למידה (LD) המשפיעות על קשיים בניהול קריירה יציבה ומציאת עבודה והתמדה בה.

אוכלוסיית היעד:

בוגרים בעלי פרופיל רווחה עם הפרעת קשב (ADHD) ולקות הלמידה (LD) כאשר השלכותיהן מהוות חסם מרכזי ומהותי בהשתלבות במקום עבודה.

מטרות:

מתן מענה להשתלבות בעולם.

שילוב, התמדה וקידום בעבודה.

פריסה: מרכזי הזדמנות ברחבי הארץ.

פעילות/ כלים עיקריים:

ליווי פרטני ע"י רכזת מומחית.

מתן כלים ואסטרטגיות להתמודדות עם לקויות למידה והפרעות קשב וריכוז הבאות לידי לביטוי בעולם העבודה.

מיקוד בכוחות ובכישורים של הלקוח והעצמתם בעולם העבודה.

ליווי קבוצתי סביב נושאים של תפקודים ניהוליים, ארגון וניהול זמן, מודעות ללקות בתעסוקה, יחסים בינאישיים בעבודה ועוד.

שירות האומנה

כללי

משפחות אומנה: חלופה טיפולית לילדים במצבי סיכון וסכנה. משפחה אומנת, היא משפחה אשר פתחה את ביתה לקליטת ילד אחד או יותר, שהגורם המוסמך (החלטת בית משפט או המלצת ועדת תכנון טיפול והערכה), החליט כי לפרק זמן ומסיבות שונות לא יוכל להמשיך לגדול בחיק משפחתו. הגדילה בבית האומנים מאפשרת לילדים להפנים דמויות הוריות/בוגרות קבועות, לפתח דפוסיים בריאים של התקשרות ולגדול לצד מודל תקין של יחסים משפחתיים.

אוכלוסיית היעד – ילדים מגיל לידה עד גיל 18 ולבעלי צרכים מיוחדים ופרופיל פוסט אשפוזי עד גיל 21.

חזון השירות הוא מתן מענה טיפולי מטיב ומפתח לילדים במסגרת משפחתית יציבה ומגנה באמצעות מערך משפחות אומנה אשר נבחרו לתפקיד ומקבלות ליווי ייעוץ והכוונה עם פיקוח ובקרה. במקביל לבניית הקשר בין הילד לאומנים, נעשית עבודה טיפולית לבנייה חיזוק ושיקום הקשר בין הילד להוריו. השירות רואה לעצמו יעד מרכזי להגדלת מספר הילדים שיוכלו לגדול במשפחות אומנה ובייחוד במשפחות בהן ניתן בהתאם לצרכיהם לגדול עם קבוצת האחאים.

השירות ניתן באמצעות חמישה גופי אומנה להם חוזה התקשרות מכוח מכרז עם משרד הרווחה והביטחון החברתי המפקח על עבודת גופי האומנה באמצעות הפיקוח המחוזי.

הליך המכרז נמצא כיום בעיצומו. מדובר במכרז אחד למתן שירותי אומנה והוא נבנה בשני שלבים. שלב א' הסתיים וכיום אנו בשלב השני במטרה לסיים הליכים עוד לפני סוף שנת 2024.

הבסיס החוקי

חוק אומנה לילדים, תשע"ו 2016.

חוק נוער טיפול והשגחה, תש"ך 1960.

חוק אמוץ ילדים תשמ"א 1981.

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות תשכ"ו 1962.

העבודה מתוקף חוקים אלו, קובעת את דרכי הטיפול וההתערבות.

חוק אומנה לילדים התשע"ו 2016 - קובע כי ילדים יגדלו בבית הוריהם או באומנה או פנימייה וכל סידור אחר שהיה עד כניסת החוק מחייב בהסדרה. החוק עיגן בחקיקה זכויות ילדים, חובות וזכויות הורים וכן סמכויות משפחות אומנה לניהול שגרת היומיום של הילדים הגדלים בביתם.

תיקוני חקיקה – בשנת 2023 תוקנו שני תיקוני חקיקה מהותיים.

אומנת חירום – אושר שיקול לממונה הרישוי לקביעת גיל האומנים באומנת החירום וכן ניתן לאומנים סמכות לניהול שגרת הטיפול הרפואי לילדים (סעיף 1 בתוספת הראשונה –סמכויות אומנים).

גמלת נכה – נוספה סמכות אומנים להגשת בקשה לביטוח לאומי להכרה בילד כזכאי לגמלת נכות, וקבלת גמלת הנכות ישירות אליהם כאומנים.

החוק קובע שכל השמה של ילד מחוץ לבית הוריו תבדק קודם אפשרות השמה באומנה אצל קרובי משפחה מדרגה ראשונה, במידה ולא ימצא סידור בקרב המשפחה, יושם הילד באומנה מחוץ למשפחה ורק במידה ולא תמצא משפחת אומנה מתאימה יושם במסגרת פנימייתית.

החוק הרחיב את אוכלוסיית היעד למקבלי שירות כך שניתן להאריך את תכנית הטיפול באומנה לבעלי צרכים מיוחדים ופרופיל פוסט אשפוזי, עד גיל 21.

השירות הינו שירות כלל משרדי רוחבי הנותן שירות לאוכלוסיית אגף משפחה ילד ונוער בקהילה (מנהל שירותים חברתיים ואישיים), ולאוכלוסיית ילדים בעלי מוגבלויות שונות – מוגבלות שכלית התפתחותית, אוטיזם ושיקום (ממנהל מוגבלויות).

שנת 2023 בה מתחוללת **מלחמת חרבות ברזל** הוסיפה למבנים השונים של משפחות אומנה מבנה נוסף, משפחות אומנה המטפלות בילדים יתומים משני ההורים כתוצאה מפעולת איבה.

האומנה נותנת שירות ומענים בהתאם לצרכי הילדים ברבעה מבני אומנה שונים:

אומנה: רגילה לילדים המסוגלים לתפקד במסגרות חינוך רגילות ולהשתלב בקבוצת בני גילם בקהילה בה גרה המשפחה האומנת ללא סיוע ייחודי.

אומנה טיפולית: המיועדת לילדים הנמצאים בטיפול פסיכיאטרי וזקוקים לליווי טיפולי אינטנסיבי. בשנה זו נוספו 10 ילדים המוכרים כנפגעי פעולות איבה – אחד מהוריהם נרצח – והם גדלים במשפחות קרובי משפחה ולא בבית ההורה החי.

אומנת חירום: מהווה מסגרת חירום לקליטת ילדים בגילאי לידה עד שש (באישור פיקוח ארצי עד גיל 8), הנמצאים במצבי סכנה ויש הכרח להוציאם באופן מיידי למסגרת מחוץ לביתם, לצורך הגנה, אבחון וטיפול. משפחות אומנת החירום קולטות ילדים במשך כל היום וכל השנה.

משפחות הקולטות ילדים מכל סוגי החברה בישראל.

משפחות אומנה לפי סעיף 88 לחוק אומנה לילדים: סעיף 88 לחוק מורה על תנאים שונים להכרה במשפחות המטפלות ביתומים משני הוריהם כתוצאה מפעולת איבה. יש כיום 11 משפחות המטפלות ב21 ילדים יתומים העונים להגדרה זו – במהלך תקופה קצרה – שולבו מנחות אומנה מומחיות ומנוסות לטיפול במשפחות אלה ופותחה מודולת הכשרה והדרכה ייחודית.

תהליך רישוי אומנה – חוק אומנה לילדים, מחדש וקובע כי משפחת אומנה אשר הציעה עצמה למילוי תפקיד מורכב זה, ועברה את תהליך הערכה בהצלחה, תוכר כמשפחת אומנה על ידי ממונה על רישוי משפחות האומנה. רישוי שיש לחדשו כל שלוש שנים. הערכת כשירות המשפחות לשמש כמשפחות אומנה, מתבצעת על ידי גופי האומנה ועוברת להמלצת ואישור הפיקוח המחוזי והחלטת ממונה הרישוי. בשנת 2020 החלה לפעול מערכת ממוחשבת לניהול מערך רישוי האומנה. במסגרת הליך רישוי אומנה, המשפחה מקבלת הכשרה לתפקיד, במסגרת קורס במה.

נתונים ממערכת רמ"א – בשנת 2023 פותחו ונוספו במערכת רמ"א תהליכים חדשים: עיון מחדש, הוספת מושם, שינוי במבנה משפחה, הליך חידוש רישוי וכן נוסף בהתאם להוראת החוק הליך השימוע. בשנת 2023 טופלו במערכת 1,047 בקשות שונות. טופלו 787 ואושרו 730 נדחו 57. טופלו במסגרת הליך רישוי במערכת רמ"א (מערכת רישוי משפחות אומנה) 595 בקשות מועמדים להכרה כאומנים. מתוכם 437 קרובי משפחה ו-158 למאגר משפחות אומנה ו-73 משפחות מיועדות לאומנה לילד שיש להם הכרות מוקדמת איתם בחלוקה בין המנהלים 563 לילדי מנהל שח"א ו-32 ילדים השייכים לאוכלוסיית היעד של מנהל מוגבלויות. במהלך השנה עסקנו בהליכי חידוש רישוי עבור 355 משפחות.

משפחה אומנת מוכרת כמתנדבת, ומקבלת דמי אחזקה עבור הטיפול בצרכי הילדים. משפחות האומנה הינן משפחות השייכות לכלל המגזרים הקיימים במדינת ישראל.

החוק קבע את תפקיד ממונה ברור תלונות ילדים, לילדים המסודרים בסידור חוץ ביתי (אומנה ופנימיות). הילדים כיום יכולים לפנות לממונה על ברור תלונות בכל תחום שמטריד אותם במסגרת בה שוהים – תחום הטיפול, חינוך, מזון, סדר יום ועוד. בשנת 2023 היו 14 פניות מילדי האומנה בנושאי החזרי תשלום עבור טיפולי שיניים אורטודנטיים, חופשות לידה לאומנים. במהלך שנת 2023 חולקו לכל ילדי האומנה כרטיסי מידע על אפשרות הפנייה לממונה על ברור תלונות ילדים. הממונה על ברור תלונות ילדים נפגשה עם צוותי האומנה בכל חמשת הגופים המפעילים את האומנה מכוח מכרז.

תוכניות טיפול

מימד – מדיניות שירות האומנה היא לחזק ולשקם את הקשר בין הילד להוריו וזאת כיום באמצעות תכנית ההתערבות – מימד (החלה כפיילוט –אשרה בשנת 2020 כתכנית טיפול באומנה). המופעלת באמצעות מנחות האומנה. מנחות האומנה פועלות באמצעות התערבות דיאדית של ילד והוריו למשך חמישה עשר חודשים באופן אינטנסיבי, במטרה להביא למיצוי היכולות המיטביות של ההורים לבחינת אפשרות חזרת הילד לחיק משפחתו. צוותי האומנה השונים מקבלים הכשרה והדרכה מיוחדים במסגרת פיילוט זה. במהלך שנת 2023 טופלו בו זמנית 90 משפחות בהן חוזק ושוקם קשר הורה –ילד. יש כ-20 משפחות הממתינות להצטרפות לתכנית הטיפולית. הפיילוט הסתיים לאחר שש שנות פעילות ובשנת 2023 בעיקר עסקנו בסיומי טיפולים וניצול תקציבי הדרכות להעמקת הידע ושימורו.

קבוצות אומנים –מפגש תקופתי של משפחות אומנה להעלאת סוגיות, שיתוף, ייעוץ ותמיכה. קבוצת סבים אומנים – מפגש קבוע לתמיכה וליווי ייחודיים לבני הגיל השלישי.

קבוצת אחים קולטים – מפגש תקופתי לאחים קולטים באומנה על סוגיות משותפות, חוויות, והמקום במשפחה. בנוסף מתקיימות קבוצות למתבגרים באומנה וכן קבוצת הכנה לחיים לבני 16-18 לקראת סיום האומנה.

קבוצות למידה – תורת העבודה נקבעת לאור קבוצות למידה בתחומי העשייה בתחום האומנה –הליך הערכת כשירות, עבודה טיפולית עם אומנים קרובי משפחה, איתותים לאיתור חשד לפגיעות מיניות או אלימות, אומנה על רצף אומנה אימוץ. במהלך שנת 2020 התמקדה קבוצת הלמידה בבניית מודל עבודה עם אומנים קרובי משפחה וכן בקבוצת למידה על רצף אומנה –אימוץ. תוצרי הלמידה הפכו כתורת עבודה עם המשפחות.

בשנת 2021 הוקמה קבוצת למידה בתחום גיוס משפחות אומנה מהחברה הערבית. חברי הקבוצה היו נציגי ציבור מהחברה הערבית, אנשי דת, נציגי אקדמיה, ייעוץ משפטי, גופי אומנה, פיקוח מחוזי וארצי. בסיום עבודתה – הוצע מודל גיוס משפחות מתוך ראיית צרכי החברה וייחודה בשנת 2022 נערכה סקירת ספרות על תחום האומנה במדינות ערביות ומדינות שיש בהן אוכלוסייה ערבית גדולה. בנוסף, יושמו חלק מהמלצות קבוצת הלמידה בשנת 2023 תוצרי הלמידה של קבוצת הלמידה והלמידה הייחודית יושמה עם גופי האומנה לבניית מתווה ארגוני ייחודי בהתאם לאוכלוסיית היעד של אותו גוף מפעיל כולל המיקום הגיאוגרפי –מחוז בו עובד. הצפי לסיום משימה זו –סוף 2024.

בשנת 2023 קבוצת עבודה: תכנית +18 באומנה – לבניית מסלולי טיפול לבני 18 עד 23 באומנה, העמיקה את עבודתה בצרכי הבוגרים מהחברה החרדית והחברה הערבית. צוות החשיבה בו נציגים של כל גופי האומנה והפיקוח המחוזי להעמקת צרכי המתבגרים והתאמת תכניות טיפול עבורם סיים עבודתו והגיש את המלצותיו להנהלת המנהל להארכת תקופת האומנה ותגבור תכניות טיפול לקראת עצמאות. הורחב שיתוף הפעולה עם תכניות פנים משרדיות –ית"ד וניצוץ. החל תהליך למיצוי זכויות בוגרים עם הביטוח הלאומי. בנוסף הועמקו ודויקו נהלי העבודה עם הצבא בכל הנוגע לגיוס בוגרי אומנה.

העצמת אומנים – הסרת חסמים – בשנת 2023 הסתיים הליך למידת "מסע לקוח" עם אוניברסיטת רייכמן ווייט בורד על הליך קדם השמה וכן לאחר קבלת רישוי וקבלת ילדים – ניתנו המלצות לשינוי שיוביל לגיוס יותר משפחות אומנה.

הכשרה –במסגרת בית הספר לעובדים סוציאליים מתקיים מערך הכשרה לתפקידים השונים –מנחות אומנה, ראשי צוותים, פיקוח ובקרה וכאמור הכשרה לתכנית ההתערבות הדיאדית מימד.

תקציב – כ-200 מיליון ₪. המתחלק בין תשלום דמי אחזקה לאומנים ותשלום לגופי האומנה לבניית תכניות טיפול לילדים ותשלום עבור ניהול מערכת האומנה.

בשנת 2023 כאמור אמור להסתיים הליך המכרז ותחל רפורמה באומנה שתיושם באמצעות מכרז אחד לאומנה כך שזוכי המכרז יטפלו ברצף צרכי הילדים (איחוד של האומנה הרגילה והטיפולית).

ועדה ציבורית – - **בחינת חוק האומנה** – השר הורה על הקמת ועדה ליישום החוק – חברי הועדה הינם נציגי אקדמיה, נציגי רשויות מקומיות, נציגי מומחים לתחומי עומק באומנה, מנהלות שירותים במנהל. יו"ר הועדה – מנהלת מנהל שירותים חברתיים ואישיים – המלצות הועדה הוגשו לשר ובתכנית העבודה לשנת 2024 –השרות יעסוק ביישום ההמלצות.

נתונים לשנת 2023

- ❖ במהלך השנה טופלו 5,505 ילדים , בקרב 4,600 משפחות אומנה.
- ❖ מתוכם 6% - ילדים עם צרכים מיוחדים (מוגבלות שכלית התפתחותית, אוטיזם, נכויות שונות) כולל 170 בני 21 ומעלה.
- ❖ מתוכם 3,107 ילדים המושמים בקרב 2,400 משפחות קרובי משפחה.
- ❖ 2,598 ילדים מושמים בקרב 2,200 שאינן משפחות קרובי משפחה.
- ❖ מתוך כלל הילדים 4,757 באומנה רגילה וכ-948 ילדים נמצאים במסגרת האומנה הטיפולית.
- ❖ מכלל הילדים ישנם 1,200 מלידה עד גיל שש.
- ❖ מכלל הילדים ישנם כ-1,000 מתבגרים בגילאי 14-18.
- ❖ מכלל הילדים ישנם 700 יתומים מהורה אחד או שניים.
- ❖ שירותי האומנה ניתנים באמצעות חמישה גופי אומנה שזכו במכרזים להפעלת שירות האומנה (שח"ר, מכון סאמיט, אור שלום , א.ד.נ.מ, מט"ב).
- ❖ שירות האומנה נותן הגנה ואבחון לילדים במסגרת מערך אומנת החירום. במערך יש 28 משפחות אומנת חירום ובמהלך שנת 2023 טופלו 152 ילדים בכלל המשפחות בפריסה הארצית.

השירות למען הילד (אימוץ)

חזון השירות

- הבטחת זכותו של ילד שאינו יכול לגדול בבית הוריו לבית קבוע בדרך של אימוץ.
- תמיכה בעמידות האימוץ וחיזוק קהילת האימוץ.
- הבטחת רצף הטיפול במאומצים בוגרים.
- הסדרת מעמדם של קטינים והסדרת הורות במשפחות מיוחדות (בין השאר אימוצי קרובים ופונדקאות).

המצע החוקי במסגרתו פועל השירות

- חוק אימוץ ילדים, התשמ"א – 1981, תיקון: 1996 התשמ"ו (הסדרת האימוץ הבין ארצי), תיקון: 2010 התשע"א (הסדרת חתימה על הסכמת הורה לאימוץ) תיקון 2016 (תנאים לפרסום פרטים ומידע הנוגעים לאימוץ).
- חוק "ההסכמים לנשיאת עוברים" (פונדקאות) התשמ"ו – 1996

האוכלוסיות המטופלות

- ילדים טרם אימוצם, ילדים מאומצים וילדים לאחר אימוצם, לאורך שנות התבגרותם ועד הגיעם לגיל בגרות.
- מאומצים בוגרים, בכל הנוגע לפתיחת תיק אימוץ, ונושאים רלוונטיים בין השאר קבלת היתרי נישואין ולמימוש זכויות יורש.
- הורים המבקשים למסור את ילדם לאימוץ ומשפחות שילדיהן גדלים במשפחות מאמצות.
- משפחות מועמדות לאימוץ בישראל ומשפחות מאמצות באימוץ בישראל ובאימוץ בין-ארצי.
- אוכלוסיות ייחודיות: נערות נשים בהיריון מחוץ למסגרת הנישואין, אימהות נשאות והורים מיועדים בהליך פונדקאות בישראל ובני זוג של הורה השותפים בגידול ילד ומבקשים להסדיר את מעמדם המשפטי כלפיו.

כלים ופעולות

- חוק אימוץ ילדים; החתמת הורים על הסכמות הורה לאימוץ, הגשת תסקירים להכרזת קטינים כברי אימוץ, הגשת תסקירים בבקשות לצווי אימוץ.
- נציגות קבועה בוועדות לתכנון טיפול ומעקב ברשויות המקומיות הדנות בעניינים של קטינים בסיכון בגיל הרך וקטינים חסרי עורף משפחתי בהתאם למדיניות הבית הקבוע של המשרד.
- מסירת ילדים למשפחות למטרת אימוץ.
- עבודה עם הורים שילדיהם עשויים להימסר לאימוץ ועם הורים שילדיהם נמסרו לאימוץ.
- טיפול בנשים/נערות בהריון השוקלות מסירת ילדיהם לאימוץ.
- עבודה ישירה עם משפחות מועמדות לאימוץ כולל אבחון המשפחות.
- ביצוע החלטות בית המשפט לאימוץ פתוח (צמצום תוצאות האימוץ): הכנה וליווי הקשר של שלושת צלעות האימוץ: מאומץ, הורה ביולוגי והורה מאמץ.

- פיתוח והפעלת שירותי טיפול וייעוץ פרטניים, קבוצתיים ומשפחתיים למשפחות המאמצות.
- פיתוח קבוצות תמיכה להורים מאמצים ופיתוח מנהיגות בקרבם והפעלת שירותי טיפול לאחר האימוץ הפורמלי, לאורך כל שנות האימוץ.
- מענה למשפחות ביולוגיות אשר ילדיהם נמסרו לאימוץ, באימוץ עם קשר (אימוץ פתוח).
- טיפול בפניות מאומצים בוגרים בגיל 18 ומעלה בבקשה ל"פתיחת תיק האימוץ" בקשות להיתרי נישואין, מימוש ירושות וקצבאות.
- ליווי, ייעוץ והדרכה לגורמים השונים בקהילה בנושא אימוץ.
- פעילות קהילתית והסברה.
- ליווי עמותות בתחום האימוץ.

פעולות בנושא אימוץ בין ארצי

- מתן רישוי לעמותות לפעול בתחום האימוץ הבין ארצי, בסיוע ועדה מייעצת לשר.
- פיקוח, הדרכה וייעוץ לעמותות.
- פיתוח קשרים בין-לאומיים עם רשויות אימוץ בחו"ל.
- עבודה משותפת עם משרדי הממשלה השונים העוסקים בתחום (משפטים, חוץ, פנים ודתות).
- רישום בפנקס האימוץ.

נתוני שנת 2023:

- 105 ילדים נמסרו לאימוץ קלאסי.
- 48 ילדים אומצו במסגרת אימוצי בן/בת זוג, מתוכם:
  - 23 למשפחות הטרוסקסואליות;
  - 25 למשפחות חד מיניות.
- 18 פניות חדשות של נשים בהריון.
- ילד אחד מעל גיל שנתיים אומץ באימוץ בין ארצי באמצעות עמותה.
- השרות היה מעורב ב-105 תהליכי פונדקאות בארץ.
- 472 ילדים קיבלו סבסוד במסגרת האימוץ.
- טופלו 524 מאומצים בוגרים מתוכם:
  - 56 פניות חדשות של מאומצים בוגרים מחו"ל.
  - 70 פניות בנושאי רבנות.
  - 138 איתורי הורים ביולוגיים ואחים.
  - 104 פניות של משפחות ביולוגיות.
  - 43 טיפולי ירושה.

מינהל מוגבלויות

מינהל מוגבלויות מורכב משלושה אנפים. כל אגף נותן שירות לפי נושא, לאנשים עם סוגי המוגבלויות, שהוגדרו בחוק שירותי הרווחה, תשפ"ב – 2022, מגיל לידה ועד זקנה:

- אגף בכיר הערכה, הכרה ותוכניות – אמון על תהליכי האבחון וההכרה של מקבלי השירותים במינהל, פיתוח ומתן שירותים לאנשים עם מגבלות חושיות, וכן על פיתוח ידע, מומחיות מקצועית ושיטות התערבות.
- אגף בכיר קהילה – האמון על פיתוח ומתן שירותי יום לאנשים עם מגבלות החיים בבתיים או במסגרות דיור בקהילה, באמצעות שירותים יומיים בקהילה.
- אגף בכיר דיור – אמון על פיתוח ומתן מענים ותוכניות עבור אנשים עם מגבלות החיים מחוץ לביתם.

במינהל פועלות יחידות מקצועיות נוספות:

יחידת תכנון תקצוב, תחום רכש חברתי, יחידת ייעוץ משפטי, עו"ס ראשי לחוקי הגנה ואגף יישום חוק שירותי הרווחה לאנשים עם מגבלות.

הקמת המינהל, הייתה מהלך אסטרטגי יזום של המשרד, אשר התבסס על שינוי תפיסה לגבי האנשים עם מגבלות ולגבי אופן מתן השירותים לאנשים עם מגבלות:

משירותים הניתנים קודם כל על פי אבחנת הלקות של האדם – לשירותים המכוונים לצרכי האדם, רצונותיו, רמת תפקודו והתמיכות הנדרשות לו בתחומי חייו השונים ולאורך מעגל החיים, בהתאם לגישה מכוונת אדם. כמו גם עבודה עם הקהילה לצורך הסרת חסמים, הכלה והשתתפות של אנשים עם מגבלות בחברה.

חוק שירותי הרווחה לאנשים עם מגבלות, תשפ"ב 2022. בא לחזק תפיסות אלה במדיניות המנהל. החוק מגדיר לראשונה את זכויותיהם של אנשים עם מגבלות, לחיות חיים עצמאיים, אוטונומיים ופעילים, בחברה ובקהילה, תוך שמירה על זכותם וביטחונם האישי. החוק מבוסס גם על האמנה לשוויון זכויות לאנשים עם מגבלות (CRPD) של האו"ם, שעליה חתמה מדינת ישראל.

חקיקת חוק שירותי הרווחה לאנשים עם מגבלות, התשפ"ב-2022

בשנת 2021 מינהל מוגבלויות, ביוזמת שר הרווחה והביטחון החברתי ובהובלת אגף הערכה, הכרה ותוכניות, גיבש נוסח להצעת חוק שירותי רווחה לאנשים עם מגבלות. החוק נחקק בסוף יוני 2022. גיבוש ההצעה ותהליך החקיקה נעשה לאחר הליך של שיתוף ציבור ומשרדי ממשלה רלבנטיים אחרים ומטרתו לעגן זכותם של אנשים עם מגבלות המוכרים ע"י מינהל מוגבלויות, לשירותי רווחה המותאמים להם.

החוק מקדם ומעגן את זכותם השוויונית של אנשים עם מגבלות לחיות חיים עצמאיים, אוטונומיים ופעילים בחברה ובקהילה, תוך שמירה על זכויותיהם וביטחונם האישי.

החוק מגדיר את אוכלוסיית הזכאים ומנגנונים מרכזיים דוגמת גורם מאבחן וגורם מכיר. כמו כן, החוק נותן ביטוי לתמורות המרכזיות בארץ ובעולם וביניהם חוק שוויון זכויות לאנשים עם מגבלות ועקרונות אמנת האו"ם בדבר זכויות אנשים עם מגבלויות:

- עיגון זכותם של אנשים עם מגבלויות לחיים עצמאיים ואוטונומיים בקהילה.
- הגדלת הבחירה האישית (הרחבת המענים, יצירת מעטפת וליווי אישי והחלטה משותפת עם מקבל השירות ובני המשפחה).

- יציאה של אנשים עם מוגבלויות לחיים עצמאיים בקהילה.
  - צמצום מספר מסגרות מרובות דיירים ומספר הדיירים במסגרות ושיפור המענים.
  - התאמת היקף מענים לרמת תמיכה.
- החוק נכנס לתוקף בינואר 2024, ובמהלך שנת 2023 ו-2024 נכתבות תקנות החוק לקראת יישומו.

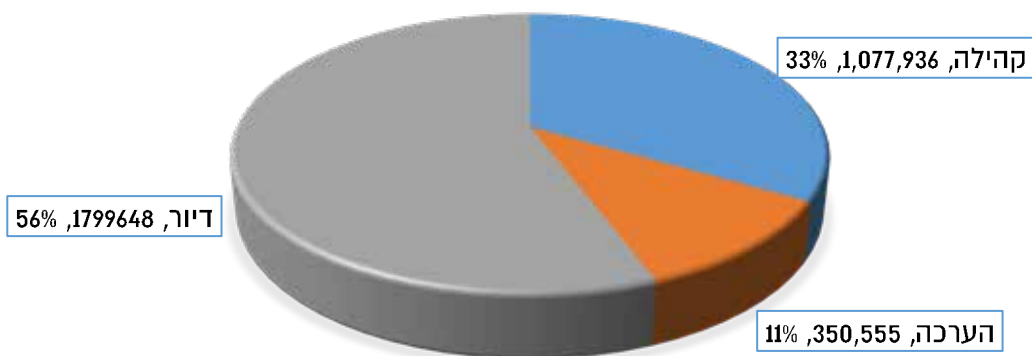
אוכלוסיות היעד

אוכלוסיות היעד של המינהל כוללות אנשים עם מוגבלות מלידה ועד זקנה, הנמצאים על רצף תפקודי נרחב, כפי שמופיע בחוק שירותי הרווחה לאנשים עם מוגבלות התשפ"ב – 2022:

- פעוטות וילדים עד גיל שש עם עיכוב התפתחותי
- אנשים עם אוטיזם
- אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית
- אנשים עם מוגבלות קוגניטיבית נירופסיכולוגית
- אנשים עם מוגבלות מוטורית
- אנשים עם מוגבלות בראייה
- אנשים עם מוגבלות בשמיעה

בשנת 2023 היו מוכרים למינהל 173,959 אנשים עם מוגבלות ובני משפחותיהם. אנשים אלה קיבלו מענים במגוון רחב של שירותים ותוכניות בהיקף תקציבי שנתי של 4.32 מיליארד ₪ ברוטו.

תחילת שנת 2023

אגף בכיר הערכה הכרה ותוכניות

עקרונות מנחים בעבודת האגף

האגף אחראי על כלל הנושאים בשער הכניסה למינהל מוגבלויות וביניהם הגדרת האוכלוסייה, רמות תמיכה, תהליכי אבחון והכרה וועדות אבחון על פי חוק.

עוד אחראי האגף למתן שירותים ישירים לאנשים עם מוגבלות בראייה ולאנשים עם מוגבלות בשמיעה, הכרה בזכאים לקבלת השירותים וסיוע במיציא זכויותיהם וכן על ניהול הידע המצטבר בתחום זה.

בנוסף, האגף פועל לקביעת מדיניות, פיתוח תורה מקצועית ומומחיות, פיתוח ידע והכשרה לכלל אנשי המקצוע בשדה. כמו כן, האגף ממונה על תחומי רוחב הרלוונטיים הן למשתתפים בתוכניות בקהילה והן בשירותי הדיור, כמו תוכניות אישיות, התערבות בתחום המיני חברתי, התנהגות מאתגרת ועוד.

כחלק מתפישת ההפעלה של מינהל מוגבלויות ועל מנת לאפשר שירות מיטבי, האגף אחראי על פיתוח תפישת שירותים מכווני אדם ותפישת האדם על יכולותיו התפקודיות לפי מודל ה-ICF, פיתוח כלים יישומיים של התפישה, הטמעתה בקרב עובדי המינהל במטה ובמחוזות והנחלתה לכלל נותני השירותים.

באגף שני שירותים:

שירות הערכה והכרה – האמון על שירותי אבחון, הכרה וקביעת זכאות לשירותי מינהל מוגבלויות, הגדרת אוכלוסיית הזכאים לשירותים מטעם המינהל ועל תכניות אישיות וייחודיות כמו התערבות בתחום המיני חברתי והתנהגות מאתגרת.

שירות ראייה, שמיעה וטכנולוגיה – רש"ט – האמון על השירותים הישירים לאנשים עם מוגבלות בשמיעה או בראייה, השיקום התפקודי וההנגשה וכן על שימור ופיתוח מומחיות של אנשי המקצוע בכל סוגי המוגבלויות בהן מטפל המינהל. השירות אמון גם על פיתוח תחום הטכנולוגיה המסייעת לאוכלוסיית המינהל.

בנוסף אמון האגף על תחומים נוספים:

תחום תכנון מדיניות – האמון על תכנון אסטרטגי, ניתור מידע נתונים ומגמות בארץ ובעולם, ואיגום ידע ומידע עבור מטה מינהל מוגבלויות וליצירת תחזיות צרכים בקרב אוכלוסיית המינהל.

תחום פיתוח מקצועי והכשרות כח אדם.

פירוט השירותים הניתנים:

שירות הערכה והכרה

אבחונים וועדות אבחון במרכזי אבחון

מהות השירות

הפעלת ועדות אבחון על פי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית) 1969, תשכ"ט.

חברי הוועדות ממונים על ידי שר הרווחה והביטחון החברתי. מינוי הרופאים לוועדה מתקיים לפי חוק בהיוועצות עם שר הבריאות. ישנן ועדות ראשונות וועדות חוזרות, ועדות בהליך רגיל וועדות בהליך פלילי. הוועדות מתקיימות הן לגבי אנשים המתגוררים בקהילה והן לגבי אנשים המתגוררים בדיור חוץ ביתי תומך. לרוב טרם התכנסות הוועדה, מתקיים אבחון מקדים ומקיף באחד ממרכזי האבחון שזכו במכרז להפעלת שירותי אבחון. הוועדות והאבחונים מתקיימים בפריסה ארצית. תהליך האבחון וועדות האבחון ממומנים במלואם על ידי המדינה, ללא צורך בהשתתפות עצמית.

אוכלוסיית היעד במרכזי האבחון

- כלל האנשים בכלל הגילאים עם מוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה) או יסוד סביר למוגבלות מסוג זה.
- אנשים בוגרים עם יסוד סביר לאוטיזם, שאין ברשותם את מלוא המסמכים הנדרשים ע"פ כללי חוזר מנכ"ל משרד הבריאות וזאת על מנת לקבל הכרה במינהל מוגבלויות בגין אוטיזם.
- אנשים המוכרים במינהל מוגבלויות, כולל אנשים עם אבחנות כפולות, אשר עולה לגביהם הצורך בדיוק צרכים ומענים.
- אנשים עם יסוד סביר למוגבלות שכלית התפתחותית, הנמצאים בהליך פלילי, ע"פ הוראת שופט.

מקבלי השירות בשנת 2023

התקיימו 4580 אבחונים ו – 4,579 ועדות אבחון לילדים ובוגרים.

מתוכן התקיימו 2,152 ועדות ראשונות ו 2,427 ועדות חוזרות.

מתוך 2,152 ילדים ובוגרים שעברו ועדות לראשונה, 1,171 הוכרו כאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית.

ועדות ראשונות וחוזרות שנת 2023

ועדות ראשונות וחוזרות

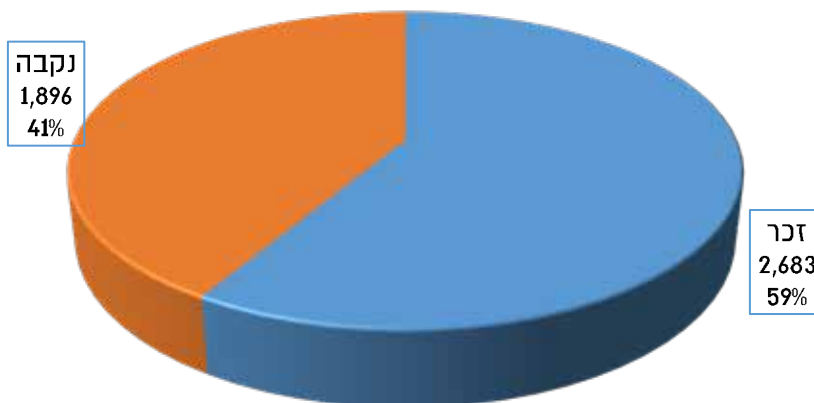
הוכרו עם מש"ה בוועדה ראשונה

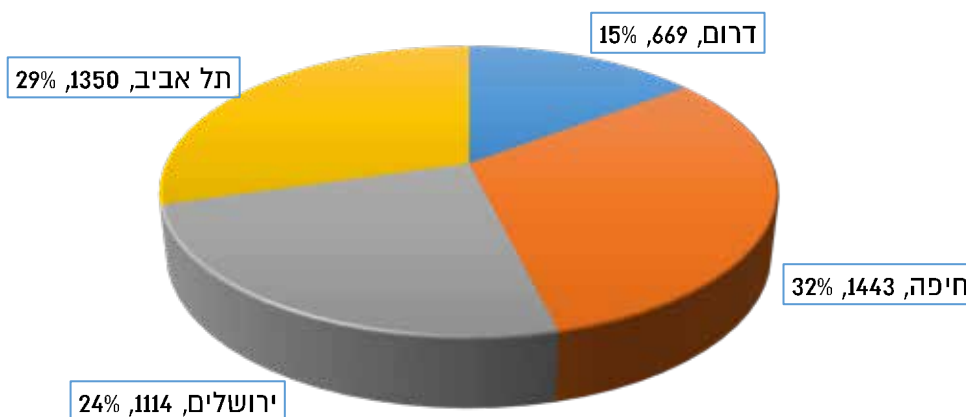
מקבלי השירות – וועדות אבחון לפי מגדר שנת 2023

לפי מגדר

מקבלי השירות – הוכרו כמש"ה לפי מחוז שנת 2023

הוכרו כמש"ה לפי מחוז

תקציב

וועדות אבחון 2023	13 מיליון
מרכזי אבחון 2023	21 מיליון

תהליך ההכרה של אנשים עם אוטיזם לצורך קבלת שירותים ממינהל מוגבלויות

מהות השירות

מינהל מוגבלויות מכיר באנשים עם אוטיזם לצורך קבלת שירותים במסגרתו. תהליכי ההכרה שונים במקצת בין ילדים עד לגיל 18, ובוגרים שלא אובחנו בילדותם, וצעירים בני 18 ומעלה שכבר הוכרו במינהל ומבקשים להמשיך לקבל שירותים במסגרתו. המינהל מסתמך ככל הניתן על אבחונים חיצוניים שמוגשים לו ועומדים בכללי חוזרי מנכ"ל משרד הבריאות לאבחון ילדים ובוגרים עם אוטיזם וזאת על מנת לפשט את התהליך ולהימנע מכפילויות. המינהל אף פועל לסנכרון מול קביעות המוסד לביטוח לאומי,

במצבים המאפשרים זאת. עם זאת, במצבים בהם הדבר נדרש, מרכזי האבחון של מינהל מוגבלויות ערוכים לאבחן אוטיזם בהתאם לסטנדרטים מקובלים.

אוכלוסיית היעד

ילדים ובוגרים שיש יסוד סביר להניח שהם עם אוטיזם.

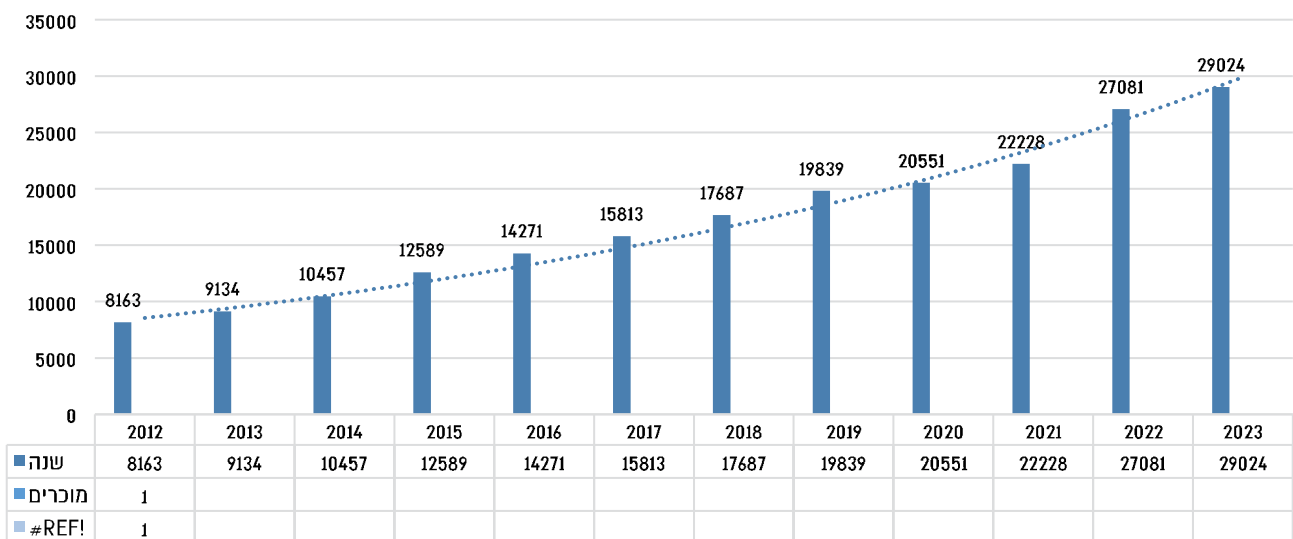
בוגרים שעברו את תהליך ההכרה בילדותם (בטרם הגיעו לגיל 18) ויש לבצע הערכת צרכים עם בגרותם.

לאור הסנכרון עם הביטוח הלאומי, החל משנת 2021 ניתנת האפשרות למחלקות לשירותים חברתיים, לתת הכרה לילדים עם אוטיזם, בהסתמך על זכאותם במוסד לביטוח הלאומי. חלק מהילדים קיבלו הכרה בדרך זאת וחלק מהילדים קיבלו הכרה ע"י הגשת מסמכים למחוזות.

בשנת 2021 בה החלה ההטמעה, 8% מהילדים קיבלו הכרה באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים. בשנת 2023, השנה השלישית להטמעה, קרוב ל-50% מסך המוכרים, בחרו באפיק זה.

במהלך שנת 2023, 2,139 ילדים ובוגרים ביקשו לקבל באמצעות המחוזות הכרה וזכאות לשירותים על רקע אבחנה על הרצף האוטיסטי, מתוכם 2,050 נמצאו זכאים.

ניתן לראות כי קצב הגידול באוכלוסיית אנשים עם אוטיזם ממשיך לעלות. מדובר על קצב גידול שנתי של כ-10% בשנה, שהם כ-2,000 אנשים נוספים בשנה. כפי שבא לידי ביטוי בגרף להלן:

גרף זה מציג מגמה קבועה של גידול כמותי באוכלוסייה משנה לשנה, תופעה המוכרת בעולם המערבי. עליה קיצונית נצפתה בין שנת 21 לשנת 22, בשל מעבר בין מאגרי נתונים שונים וטיוב איכות הנתונים ובעקבות עבודה משותפת שנעשתה מול המחלקות לשירותים חברתיים.

תקציב שנתי להכרה באמצעות המשרד – כ-500 אש"ח.

תוכניות אישיות

למרבית האנשים המשולבים במסגרות של המינהל נבנית תוכנית התערבות אישית, בהתאם למדיניות המינהל כאמור במתווה לבניית תוכנית אישית. התוכנית נבנית על בסיס תהליך הערכה מקיף המתמקד ברצונותיו וצרכיו של האדם, תוך הערכת התמיכות הנדרשת לו בתחומי החיים השונים. התוכנית נבנית בעבודה משותפת של האדם ושל איש מקצוע המכיר אותו

היטב ומתעדכנת אחת לשנה בהתאם לשינויים שחלים ברצונותיו של האדם ובצרכיו. בשנה האחרונה פעל המינהל לבניית כלי ממוחשב אינטגרטיבי, המתכלל את צרכיו של האדם, רצונותיו ואת יעדי התוכנית האישית.

• אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלות המקבלים שירות במגוון תוכניות המינהל במסגרות החוץ ביתיות ובקהילה.

תוכניות ייחודיות

התערבות בתחום המיני חברתי

מהות השירות

מענה מקצועי וטיפול ייחודי לאנשים עם מוגבלויות בגילאים ורמות תפקוד שונות, לבני משפחותיהם ולמטפלים בהם בנושאים הקשורים בתחום המיני-חברתי, במצבי משבר שונים ומניעת פגיעות וניצול באמצעות חינוך, ייעוץ והדרכה. המענה ניתן במצבים הנובעים כתוצאה ממצבי משבר אישיים, משפחתיים ואחרים הנובעים מפגיעה פיזית ו/או פגיעה על רקע מיני וכן התערבות בתחום מיני-חברתי לאנשים עם מוגבלות מסוגים שונים.

המענה ניתן באופנים שונים כגון טיפול אישי, משפחתי, קבוצתי, הדרכה הורית, הדרכת צוותים וכו' וכולל פיתוח תוכניות התערבות למניעה והעלאת מודעות לנושא.

המענה מסופק באמצעות שלושה ספקים, בשישה מרכזים בפריסה ארצית, במימון מלא של המשרד (ללא השתתפות עצמית)

אוכלוסיית היעד

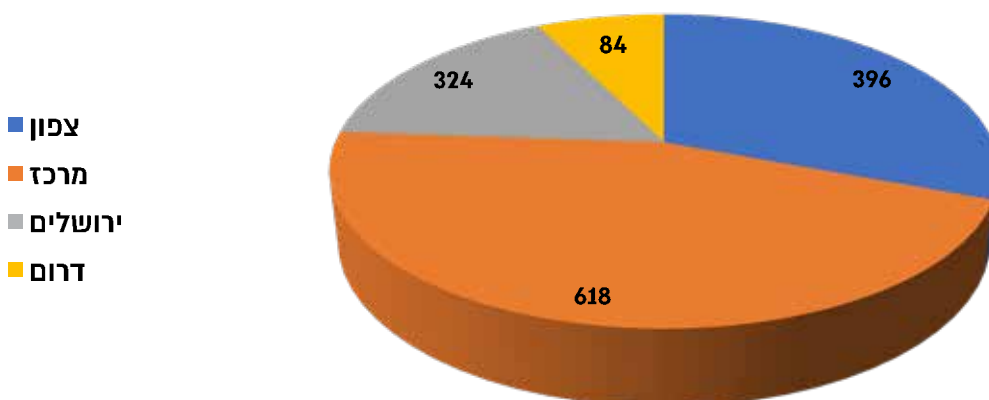
אנשים עם מוגבלות עפ"י הגדרת אוכלוסיית המינהל בחוק שירותי הרווחה, בכל הגילאים, בני משפחותיהם, אנשי צוות המטפלים בהם.

מקבלי השירותים בשנת 2023

1383 אנשים החיים בקהילה ובמסגרות הדיור של המינהל קיבלו טיפול פרטני.

תקציב: סך תקציב הטיפולים ב-2023 עומד על 10 מיליון ₪.

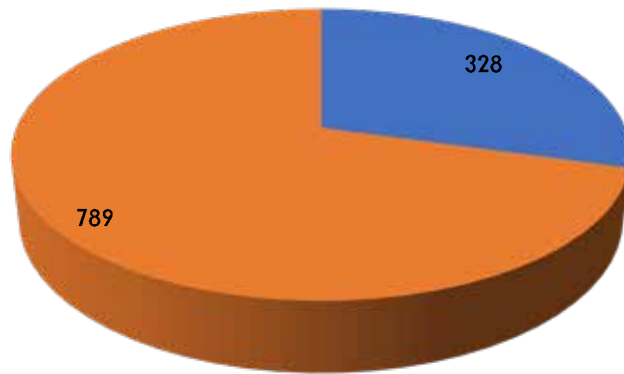
הפניה לפי מחוזות

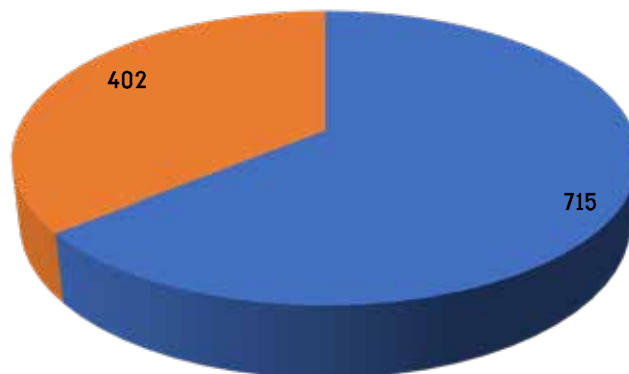
קטין - בגיר

- קטין
- בגיר

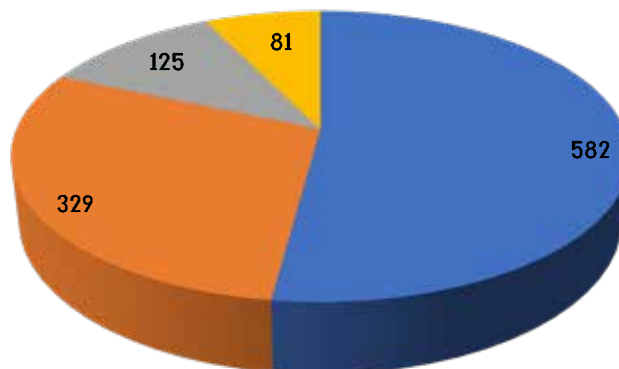
מגדר

- זכר
- נקבה

מרכזי טיפול

- אדנמ
- ארגמן
- שקל י-ם
- שקל דרום

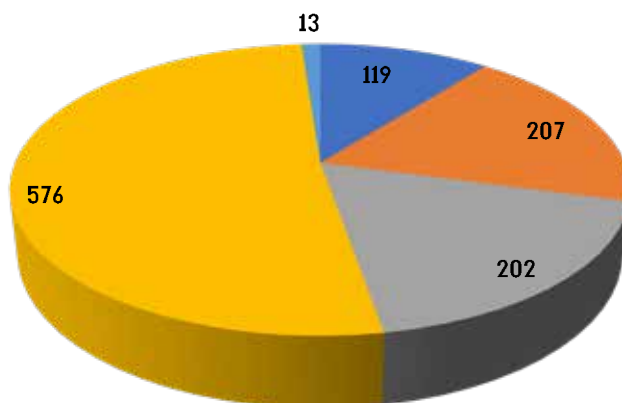
מגורים

- בית
- דיור

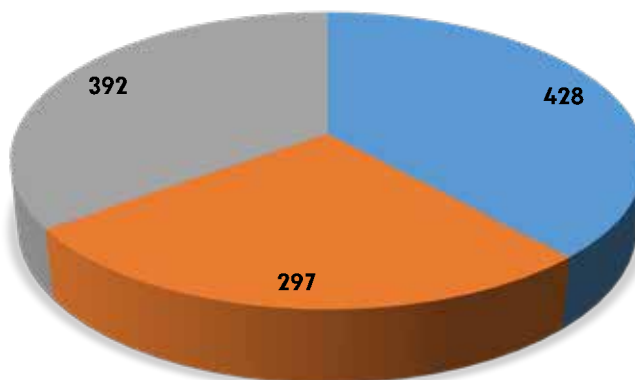
סיבת ההפניה

- פוגע
- נכגע/ת
- חינוך מיני
- התנהגות ל.מ.
- אחר

סוג מוגבלות

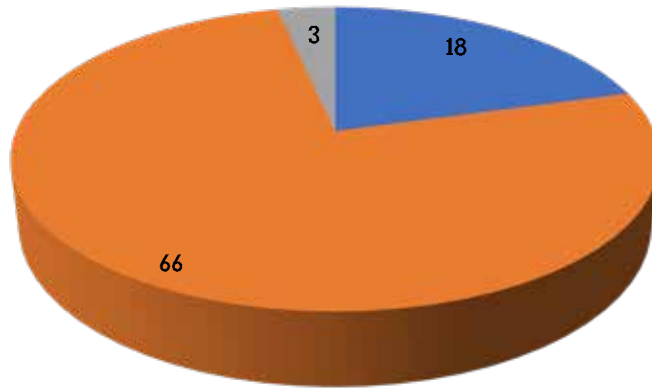
- מ.ש.ה
- אוטיזם
- נירוקוגניטיבי, מוטורי, לקויות חושיות

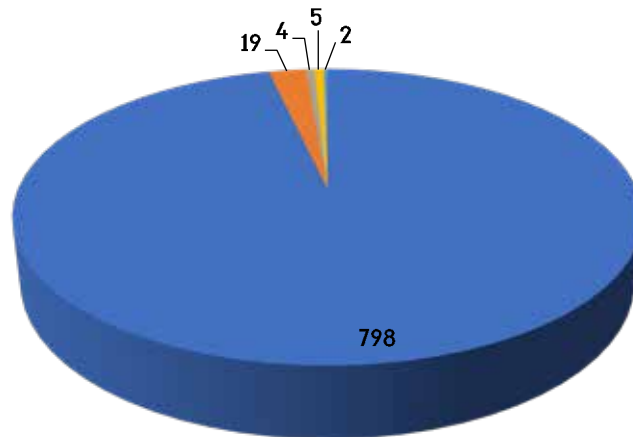
התערבות מערכתית

- מקבלי שירות
- צוות
- הורים

סוג התערבות

- פרטני
- זוגי
- משפחתי
- הערכת סיכון וצרכים
- קבוצתי

בנוסף ניתן מענה רגשי למלחמת חרבות ברזל כפי שיורחב בהמשך.

התנהגות מאתגרת

מהות השירות

הסדרת מדיניות בתחום התמודדות עם התנהגות מאתגרת מסכנת במסגרות מינהל מוגבלויות.

בשנת 2022 פורסם חוזר מנכ"לית ותדריך עבודה מקצועי. מאז פועל המינהל בתהליכי העמקה והתמקצעות של כלל הגורמים הרלבנטיים לצורך למידה והטמעה של החוזר באופן מעמיק ואפקטיבי. במסגרת זו נערכו הכשרות, מפגשי למידה (שיפורטו בהמשך), וובינרים ועוד לצורך הקניית כלים ליישום החוזר תוך שינוי עמדות ותפיסות בנוגע לנושא תוך הפחתת השימוש באמצעי הגנה והתמקדות בזיהוי ומניעה של מצבי סיכון הנגרמים כתוצאה מהתנהגות מאתגרת.

במסגרת זו, אנו פועלים באופן שוטף לפיתוח כלים לאיסוף מידע, נתונים, משוברים והתייחסויות בנושאים שונים תוך שקיפות ושיתוף הגורמים הרלוונטיים.

בנוסף פותחו כלים לפיקוח ומעקב אחר יישום החוזר ושימוש באמצעי הגנה המטווייבים מעת לעת.

במקביל נעשות פעולות לפישוט וחיידוד הנהלים בתחום זה כגון:

- ❖ פיתוח תדריך חדר הגנה – תהליך של למידה וכתובת סטנדרטים בליווי אדריכלי ובניית נוהל לאישור הקמת חדר הגנה.
- ❖ פיתוח מדיניות להתמודדות עם התנהגות מאתגרת בקרב ילדים ונוער – בתהליך למידה.
- ❖ פיתוח כלים לפישוט ההנחיות ע"י כלים גרפיים, פיתוח כלים מקונים (בתהליך פיתוח) ועוד.
- ❖ יצירה של מנגנון ייעוץ במקרים מורכבים כמענה למסגרות.
- ❖ עבודה על פיתוח תדריך להתאמת סביבה מותאמת וכו'.

ניהול ידע והכשרות כוח אדם

מהות השירות: שימור ופיתוח ידע בתחום המוגבלויות, פיתוח מקצועי והכשרות כוח אדם.

קורסים והכשרות בשיתוף בית הספר המרכזי להכשרת עובדים בשירותים החברתיים:

במהלך שנת 2023 התקיימו כ-55 קורסים והכשרות, בהם למדו כ-1650 עובדים. פעילויות אלו יועדו, לקשת בעלי תפקידים האמונים למתן שירותים עבור אנשים עם מוגבלות ומשפחותיהם ומגיעים מתפקידי ניהול, טיפול, ריכוז והדרכה.

תכניות ההכשרה כללו תכנים לביסוס תפקיד הלומד, ורכישת כלים ומיומנויות, לביצוע תפקידו בצורה מיטבית, וברוח התפיסה המקצועית המונהגת במינהל מוגבלויות.

במהלך שנת 2023 במערך ההכשרה ניתן דגש משמעותי על: בשורת החוק ועקרונותיו, היכרות עם אוכלוסיית המינהל ומאפייניה, ממשקי העבודה, עקרונות גישה מכוונת אדם, מתן שירות על פי עקרונותיה של גישה זו, מתווה תכניות אישיות.

התמודדות עם התנהגות מאתגרת

- תכנים העוסקים בהתמודדות עם התנהגות מאתגרת ומתן כלים פרקטיים ליצירת סביבה ואינטראקציה מותאמת ומכבדות, נוספו כמודולות חובה במרבית ההכשרות שהתקיימו בהתאמה למטרת ההכשרה וקהל יעד הלומד.
- התקיימו הכשרות ייעודיות רבות בנושא של התמודדות עם התנהגות מאתגרת ולכול השרשרת ההיררכית בארגונים ובמסגרות (בכלל זה, פיקוח המשרד, צוותים מובילים במסגרות, אנשי מקצוע, דרגי ביניים וצוותי הדרכה).
- ובינרים וימי עיון – התקיימו מספר מפגשים מקצועיים מקוונים שהיו מיועדים למפקחים המחוזיים ולצוותים מובילים במסגרות, ועסקו בהטמעת חוזר מנכ"לית לאיתור, זיהוי, פעולות מנע והתמודדות עם התנהגות מאתגרת. פעולות ההכשרה שפותחו בצורה עצמאית על ידי מינהל מוגבלויות:

חרבות ברזל – התמודדות עם טראומה במצבי משבר ופיתוח חוסן

מתקפת הפתע של החמאס בשבעה באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל גבתה (ועדיין גובה) פגיעה חסרת תקדים בגוף ובנפש בקרב אזרחים וחיילים, בכלל זה גם אנשים עם מוגבלות ובני משפחותיהם, אשר היו חשופים ופגיעים למסעות הרצח, החטיפה, הפגיעה וההרס שביצע החמאס. אירועים קשים אלו זימנו בפנינו אתגר להבטיח את זכותם הבסיסית של אנשים עם מוגבלות לקבל ולצרוך מידע מותאם ומונגש, ולהבטיח את תחושת שייכותם לחברה הישראלית גם ובפרט כאשר שרויה באבל לאומי, ולמנוע את הדרתם. לשם כך נקטנו בפעולות הבאות:

עבור צוותים מקצועיים:

• מפגשי הדרכה וסדנאות:

התמודדות עם טראומה ומצבי משבר – התקיימו 14 סדנאות לצוותים מובילים ולצוותי טיפול והדרכה במהלכן רועננו\ נרכשו כלים פרקטיים מותאמים להתמודדות עם טראומה ומתח שנובעים מהשלכות המלחמה בקרב עובדים, מקבלי שירותים ובני משפחה. בסדנאות אלו השתתפו מעל 330 עובדים.

התאמת מסירה בשורה מרה וקשה לאנשים עם מוגבלות שכלית – 4 מפגשים חד פעמיים לעוס"ם ואנשי מקצוע במסגרות ובמש"חים שעסקו בהתמודדות תהליכי אבלות בקרב אנשים עם מוגבלות שכלית וקבלת כלים פרקטיים לתיווך אירועי מוות או פגיעה פיזית משמעותית והמלצות לליווי ומתן תמיכה רגשית. בארבעת המפגשים השתתפו מעל ל-100 עובדים.

ניהול צוותים רב תרבותיים – מלחמת חרבות ברזל השפיעה על האיזון הרגיש שקיים במקומות עבודה בהם מועסקים צוותים רב תרבותיים ועיתים דווחו קונפליקטים גלויים וסמויים בין חברי צוות מהחברה הערבית והיהודית. לכן קיימנו 3 מפגשים למנהלים ולמנהלות של מסגרות הדיור והקהילה שעסקו בקונפליקטים אלו במקומות עבודה וכלים לניהול הקונפליקט באופן שמחדד ומחזק את הערכים המקצועיים המשותפים לנו.

• וובינרים (בשיתוף אגפי המינהל וביה"ס המרכזי):

1. ניהול מסגרות דיור בחירום וחיזוק חוסן ניהולי – יועד למנהלים\ות וצוותים במסגרות דיור עבור אנשים עם מוגבלות. השתתפו מעל ל-100 מאזינים.

2. מתמודדים. התנהגות מאתגרת גם בחירום – יועד לצוותים העובדים במסגרות המינהל (דיור וקהילה): השתתפו כ-90 איש.

עבור בני משפחות לאנשים עם מוגבלות והקהילה הרחבה:

• וובינר בנושא התמודדות עם התנהגות מאתגרת בתקופת המלחמה – יועד לבני משפחה לאנשים עם מוגבלות, השתתפו 60 איש.

• השתתפות בפודקסט 'אימהות על הרצף' – על טיפול רגשי למשפחות מיוחדות – דיון על התנהגויות שעלולות לבוא לידי ביטוי כתגובה לתקופה זו, מתן כלים וטיפים להורים כיצד להתמודד וכן הצגת המענים הרלבנטיים ואופן מימושם.

• פרסום מדריך להתמודדות בתקופות לא שגרתיות באתר המשרד – מדריך (שהופץ בעבר) ורלבנטי מאוד לרוח התקופה, מספק כלים וטיפים להורים ולבני משפחה כיצד לצור שיגרה לילדים עם מוגבלות גם בעתות לא שגרתיות ובעתות חירום. לתדריך הופק סרטון עם התייחסות ישירה לחרבות ברזל.

מענים רגשיים:

בעקבות מלחמת חרבות ברזל פיתח המינהל מגוון מענים בתחום החירום לכלל אוכלוסיית האנשים עם מוגבלות, בני משפחותיהם ואנשי צוות מטפלים. אחד המוקדים הוא מענה רגשי בתקופת החירום אשר ניתן החל מהיום הראשון של המלחמה (7.10.23) והתמקד במתן מענה רגשי ראשוני-חירומי, עבודה טיפולית לחיזוק החוסן האישי, הדרכת הורים ועוד.

המענה ניתן באמצעות כלל מוקדי תמיכה טלפוניים, התערבויות פרטניות וקבוצתיות בבתי מלון למפונים, התערבויות פרטניות בקהילה והתערבויות קבוצתיות לדיירים ולאנשי צוות במסגרות דיור שפוננו או שנמצאות בסמיכות לחזית המלחמה. בנוסף, התקיימו וובינרים בתחומים רלוונטיים לבני משפחה וצוותים. המענים הותאמו לקהל היעד סביב אירועי המלחמה ע"י הקלה באופן הפניה, הנגשת המענים, קביעת סטנדרטים לטיפול ועוד.

המענים סופקו על ידי אנשי הטיפול של שלושת הגופים שנבחרו באמצעות מכרז ומפעילים את מרכזי הייעוץ, חינוך וטיפול בתחום המיני חברתי ובמצבי משבר לאנשים עם מוגבלות: עמותת שק"ל מכון ארגמן ומרכז לאורך הדרך של חברת א.ד.נ.מ. מימן

המענים הטיפוליים: סה"כ בשנת 2023 תוקצב המענה החירומי בסך של כמיליון ₪. סך מס' המענים הרגשיים מתחילת חרבות ברזל ועד סוף 2023 – 1200- מקבלי שירות. ההתערבויות מומנו באופן מלא ע"י מינהל מוגבלויות, ללא צורך בהשתתפות עצמית.

פיתוחי ידע נוספים שפורסמו באתר המשרד:

- הנחיות לשיח מותאם עם אנשים עם מוגבלות ופנקס כיס קצר שמיועד למתנדבים עם טיפים ליצירת קשר מותאם ומיטבי.
- התאמת בשורה מרה – התאמת מסירת בשורה מרה לאנשים עם מוגבלות קוגניטיבית ומוגבלות שכלית התפתחותית. התאמה נעשתה בעזרת אונ' בר אילן ובית איזי שפירא, ומבוססת על נוהל ותיק של המשרד. בהתאמה זו, יש הנגשה קוגניטיבית למושגים כמו "חטוף" ו-"נעדר". בהמשך בשיתוף עם קרן שלם, נכתב מילון מושגים בפישוט לשוני ככלי עזר לאנשי מקצוע, בעלי תפקידים שונים ובני משפחה לשיח מותאם עם אנשים עם מוגבלות.
- סרטונים שהופקו לאנשי מקצוע, בני משפחה ואנשים עם מוגבלות, להעלאת מודעות לצרכים יחודיים שעלולים לצוף הצגת מענים ואופן הגישה אליהם.
- הרצאות והדרכות שהתקיימו באופן מקוון ועלו לאתר על ידי אירגונים המספקים שירותים לאנשים עם מוגבלות. הרצאות אלו מיועדות למשפחות ואנשי מקצוע ומטרתן, לעורר שיח, להכיר התנהגויות שעלולות לבוא לידי ביטוי במצבי טראומה בקרב אנשים עם מוגבלות וכלים כיצד להתמודד בצורה מיטבית.
- פיתוח וכתובת אוגדן עם דגשים וקווים מנחים לטיפול קצר מועד בטרואמה ומשבר עבור מטפלים במרכזי הטיפול (תתקיים הדרכה בנושא, בהמשך).

שירות רש"ט (ראיה שמיעה וטכנולוגיה)

הכרה באנשים עם מוגבלות בראייה ובאנשים עם מוגבלות בשמיעה

מהות השירות

בחנית זכאותם של אנשים עם מוגבלות בראייה או בשמיעה בהתאם לתקנות שירותי הסעד (מבחני נזקקות), תש"ל-1970 ולקריטריונים הקבועים בחוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות ותקנותיו, לצורך הכרה בזכאות לשירותים ולזכויות הנלוות.

אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלות בראייה – אנשים בכל הגילים העונים לתנאים לתעודת עיוור הקבועים בהוראת תע"ס 6.3 וכן נושאי תעודת עיוור העונים לקריטריונים הנקובים בהוראת תע"ס 6.1 לדמי ליווי.

אנשים עם מוגבלות בשמיעה – אנשים העונים לתנאים הקבועים בהוראת תע"ס 5.7 וזכאים לקבלת שירותי תמיכה בתקשורת.

מקבלי השירותים בשנת 2023:

אנשים עם מוגבלות בראייה

2556 ביקשו הכרה בזכאות לתעודת עיוור, 1962 קיבלו הכרה בזכאות (77%). מתוך מקבלי ההכרה: 1722 (88%) נמצאו זכאים לתעודה קבועה, 240 נמצאו זכאים לתעודה זמנית.

אנשים עם מוגבלות בשמיעה

234 אנשים ביקשו לקבל הכרה וזכאות לשירותי תמיכה בתקשורת, מתוכם 225 נמצאו זכאים (96%).

תחנת מידע והכוונה לאנשים עם מוגבלות בראייה או בשמיעה

מהות השירות

תחנות הממוקמות במרפאות עיניים גדולות או במכוני שמיעה, אשר מטרתן לספק מידע והכוונה לאנשים שזה מקרוב התבשרו על היותם סובלים מירידה משמעותית בשמיעה או בראייה. התחנות מספקות תמיכה ראשונית ומהוות גשר לשירותים השונים, למיצוי זכויות במשרדי הממשלה וברשויות המקומיות.

בנוסף, השירות מיועד לסיוע לאנשים עם מוגבלות בראייה, נושאי תעודת עיוור ותיקים, במטרה לסייע במיצוי זכויותיהם ובהכוונתם לקבל סיוע הולם.

אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלות בראייה – מתעוורים חדשים וותיקים.

אנשים עם מוגבלות בשמיעה – מתחרשים חדשים.

מקבלי שירות בשנת 2023

עיוורים – 17,549 פניות טופלו בתחנות המידע:

4,513 פניות חדשות.

13,036 פניות חוזרות.

חירשים – 8847 אנשים קיבלו את השירות.

עלות לעיוורים – 2,3500,000 מיליון ₪ לשנה.

עלות לחירשים – 600 אלף ₪ לשנה.

דמי ליווי לעיוורים

מהות השירות

גמלה חודשית הניתנת לזכאים לצורך סיוע בניידות ומקבילה לגימלת ניידות לחסרי גפיים.

אוכלוסיית היעד

נושאי תעודת עיוור עם מוגבלות ראייה קשה, העונים לתנאים הנקובים בהוראת תע"ס 6.1.

מקבלי השירות בשנת 2023

8665 אנשים קיבלו את הגמלה.

עלות

252,266,100 ₪.

סבסוד נופש לעיוורים

מהות השירות

סבסוד פעילות נופש קבוצתי מונגש לעיוורים זכאים.

אוכלוסיית היעד

נושאי תעודת עיוור העונים לתנאים הנקובים בהוראת תע"ס 6.14.

מקבלי השירות בשנת 2023
279 זכאים קיבלו סבסוד נופש.

עלות
153,680 ₪.

דמי תקשורת לחירשים

מהות השירות
השתתפות חודשית בהוצאות הנובעות מלקות בשמיעה הניתנת לזכאים בכפוף להוראת תע"ס 5.7 על-פי ההסכם שנחתם בין הממשלה לארגוני החירשים בשנת 2002.

אוכלוסיית היעד
מי שעונה לתנאים הנקובים בהוראת תע"ס 5.7.

מקבלי השירות בשנת 2023
6607 זכאים קיבלו את הגמלה.
עלות: 34,141,319 ₪.

סל תקשורת ושירותי תרגום/תמלול/העתקת סימנים לחירשים

מהות השירות
שירותי תרגום, תמלול והעתקת שפת סימנים וכן סיוע ברכישת עזרי תקשורת.

- אוכלוסיית היעד**
- סל תקשורת – אנשים מגיל 18 ומעלה עם לקות שמיעה של 70 דציבלים לפחות באוזן הטובה, בתנאי שמצב זה ארע עד גיל שלוש, ושהאדם לא הגיע לגיל זיקנה ב – 15/8/02.
  - שירותי תרגום/תמלול/העתקת סימנים – אנשים מגיל 12 ומעלה עם לקות שמיעה של 50 דציבלים לפחות באוזן הטובה.

מקבלי השירות בשנת 2023
סל תקשורת – סיוע ברכישת עזרי תקשורת ניתן ל-1722 זכאים.
שירותי תרגום שפת סימנים – ניתן ל-2654 אנשים, באמצעות כ – 290 מתורגמנים. סך שעות התרגום שניתנו: 123,022.

עלות:
סל תקשורת – 5,583,474 ₪.
שירותי תרגום – 13,148,591 ₪.

התאמה וסיוע ברכישת עזרים לעיוורים

מהות השירות
התאמה מדויקת של עזרים שתורמים לתפקוד מיטבי בכל תחומי החיים (אישי, חברתי וכ') וסיוע ברכישתם. הסיוע ניתן מתוקף חוזר מנכ"ל 001-2023 מיום 23.04.2023.

אוכלוסיית היעד
נושאי תעודת עיוור.

מקבלי השירותים בשנת 2023
3,217 זכאים קיבלו את השירות.

עלות
15,734,486 ₪.

השאלת עזרים

מהות השירות
השאלת ציוד טכנולוגי לנושאי תעודת עיוור שמשתלבים במקום לימודים, עבודה בשירות לאומי או צבאי, עד לקבלת העזרים מהמקור הממשלתי או המעסיק. השירות נועד לגשר על הצורך עד למיצוי ההליכים הבירוקראטיים, בכדי להקל על שילוב מייד.

אוכלוסיית היעד
נושאי תעודת עיוור בגיל העבודה, המשתלבים בלימודים, בתעסוקה בשירות לאומי או צבאי.

מקבלי השירותים בשנת 2023
146 אנשים קיבלו עזרים בהשאלה.

עלות
603,406 ₪ מאגר השאלה.

שירותי הקראה לעובדים עם עיוורון

מהות השירות
סיוע לעובדים עם מוגבלות בראייה בקריאת חומרים הנדרשים להם בעבודה.

אוכלוסיית היעד
אנשים עם מוגבלות ראייה/עיוורון המועסקים בשוק העבודה ונדרשים מתוקף תפקידם להתמודד עם חומרי קריאה מרובים, או כאלה שאינם ניתנים להקראה בתוכנות קיימות.

מקבלי השירות בשנת 2023
34 אנשים.

עלות
115,320 ₪.

שיקום תפקודי לעיוורים

מהות השירות
מורים שיקומיים מקנים טכניקות ועקרונות המאפשרים תפקוד עצמאי, ככל שניתן, בכל תחומי הפעילות היומיומית, לאנשים עם עיוורון או לקות ראייה. שירות זה הינו שירות מרכזי בתחום השיקום התפקודי.

אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלות בראייה, עם וללא תעודת עיוור בכל הגילאים.

מקבלי השירות בשנת 2023

2,082 אנשים קיבלו את השירות.

עלות

9,394,944 ₪.

הדרכה טכנולוגית לעיוורים כולל מוקד הדרכה מרחוק

מהות השירות

מתן שרותי הדרכה טכנולוגית על מחשב/טלפון סלולרי לאנשים עם מוגבלות בראייה. השירות ניתן בשני אופנים: מקרוב או מרחוק באמצעות מוקד טלפוני או במייל.

אוכלוסיית היעד

נושאי תעודת עיוור ואנשים עם מוגבלות ראייה משמעותית שהמוגבלות פוגעת בתפקודם.

מקבלי השירות בשנת 2023

218 אנשים קיבלו את השירות בצורה פרונטלית.
1,546 קיבלו את השירות באמצעות מוקד טלפוני.

עלות

91,492 ₪ לתמיכה פרונטלית.
588,000 ₪ למוקד תמיכה מרחוק.

אוריינות מחשבים לחרשים וכבדי שמיעה

מהות השירות

מתן שירותי הדרכה ביישומי מחשב בסיסיים ומתקדמים לאנשים עם מוגבלות שמיעה.

אוכלוסיית היעד

בני נוער מגיל 14 ובוגרים עם סף שמיעה של 40 דציבלים או חמור מכך באוזן הטובה.

מקבלי השירות בשנת 2023

206 אנשים קיבלו את השירות.

עלות

224,910 ₪.

אוריינות מחשבים לחרשים-עיוורים

מהות השירות

מתן שירותי הדרכה ביישומי מחשב ודיגיטציה בסיסיים ומתקדמים לאנשים חרשים-עיוורים.

אוכלוסיית היעד

נושא תעודת עיוור שיש לו גם לקות שמיעה של 40 דציבלים לפחות באוזן הטובה מגיל 18 ומעלה.

מקבלי השירות בשנת 2023

30 אנשים קיבלו את השירות.

עלות

120000 אש"ח.

כלבי נחייה

מהות השירות

אחת הדרכים המאפשרות לאדם עם עיוורון ניידות מחוץ לבית הוא כלב נחייה. קבלת כלב נחייה מותנית בעמידה בדרישות ניידות והתמצאות, וכן בהשתתפות בהדרכה ייעודית הניתנת בתי ספר מיוחדים בארץ ובחוץ לארץ.

אוכלוסיית היעד

נושאי תעודת עיוור מעל גיל 16 העונים על הקריטריונים שבהוראת התע"ס 6.2.

מקבלי השירות בשנת 2023

22 כלבי נחייה הוצמדו לזכאים.

עלות

415,170 ₪.

דמי אחזקת כלב נחייה

מהות השירות

תשלום חודשי הניתנת לאנשים הנעזרים בכלב נחייה לצורך סיוע באחזקת הכלב.

אוכלוסיית היעד

נושאי תעודת עיוור הנעזרים בכלב נחייה.

מקבלי השירות בשנת 2023

262 זכאים קיבלו את התשלום.

עלות

1,956,088.00 ₪.

ליווי הנעזרים בכלב נחייה

מהות השירות

סיוע וליווי נושאי תעודת עיוור הנעזרים בכלב נחייה או המתעניינים ושוקלים אפשרות להיעזר בכלב נחייה, השירות מפעיל מוקד מידע ומענה לפניית, סיוע וליווי בתחום הרגשי והמשפחתי סביב בעיות העולות בניהול הכלב, על-ידי עובד סוציאלי או פסיכולוג וסיוע בקבלת חוות דעת וטרינריות בהתאם לצורך.

אוכלוסיית היעד

נושאי תעודת עיוור הנעזרים בכלב נחייה.

מקבלי השירות בשנת 2023

321.

עלות

₪ 540,475.

תוכנית שיקומית לתינוקות עם מוגבלות בראייה

מהות השירות

תוכנית תמיכה בהורים, הדרכה וטיפול לצמצום האיחור ההתפתחותי של תינוקם הנובע ממוגבלות בראייה.

אוכלוסיית היעד

תינוקות מתחת לגיל שנה עם מוגבלות בראייה והוריהם.

מקבלי השירות בשנת 2023

8 תינוקות והוריהם.

עלות

₪ 29,424.

מרכזים לשיקום הראייה הירודה

מהות השירות

השירות הינו חלק ממכלול השירותים לשיקום תפקודו של האדם עם מוגבלות בראייה ומקנה כלים להתמודדות עם הראייה הירודה. השירות במכון כולל ייעוץ אופטי, התאמת עזרי ראייה, תרגול וטיפול תומך רגשי להתמודדות עם המגבלה.

אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלות בראייה העומדים בקריטריונים הנקובים בהוראת תע"ס 6.11.

מקבלי שירות בשנת 2023

2622 אנשים קיבלו את השירות ב-5 מכונים.

עלות

₪ 2,221,290.

תמיכה חזותית בחירשים עיוורים

מהות השירות

תיאור ויזואלי של הסביבה לאדם עם מוגבלות בו זמנית בראיה ובשמיעה, על ידי אדם שהוכשר לתפקיד תומך חזותי. התיאור החזותי מסייע בהכרת הסביבה במצבים שגרתיים כגון: קניות, סידורים, מצבים רפואיים, וכן במצבים לא שגרתיים כגון אירועים שונים, טיולים ועוד. מטרתו לאפשר לאנשים עם מוגבלות בראיה ובשמיעה גם יחד עצמאות רבה ככל שניתן ולקיחת חלק פעיל בקבלת החלטות ובביצוע פעולות.

אוכלוסיית היעד

אנשים עם שילוב של חרשות ועיוורון.

מקבלי השירות בשנת 2023

96 אנשים.

עלות

604,340 ש"ח.

חונכות לילדים עם עיוורון וילדים רואים להורים עם עיוורון

מהות השירות

חונכות לילדים עם מוגבלות בראייה וכן לילדים רואים להורים עם מוגבלות בראייה.

אוכלוסיית יעד:

ילדים בגילאי 5-21.

מקבלי השירות בשנת 2023

365 ילדים.

עלות

382090 ₪.

מענק השתתפות בשיחות טלפון

מהות השירות

השתתפות בשיחות טלפון לאנשים עם מוגבלות. השירות הסתיים בסוף שנת 2021. החל מ-1.1.2022 ניתנה הנחייה ממשרד האוצר, לפיה כלל נושאי תעודת עיוור זכאים למענק חד שנתי בגובה 360 ₪.

עלות

8.2 מיליון ₪.

תמיכה במיזמים לשינוי עמדות הציבור כלפי אנשים עם מוגבלות בראייה ו/או בשמיעה

מהות השירות

מבחן תמיכה שנועד לסייע לארגונים המבצעים פעילויות פרונטאליות או מקוונות משותפות הכוללות מפגש בין אישי של אנשים עם מוגבלות חושית או עם מוגבלות חושית כפולה יחד עם אנשים מהציבור הרחב, המתבצעת על ידי אנשים אלה במטרה להגביר את המודעות בחברה הישראלית ולשנות את עמדות הציבור ביחס ליכולותיו של האדם עם המוגבלות החושית או עם המוגבלות החושית הכפולה, ולצורך קידום אפשרויות שילובם של אנשים עם מוגבלות חושית ועם מוגבלות חושית כפולה בכל תחומי החיים; הפעילות יכולה להיות חד פעמית או מתמשכת לאורך השנה.

אוכלוסיית יעד:

מוסדות ציבור המפעילים תוכניות המיועדות לשינוי עמדות הציבור ביחס לאנשים עם מוגבלות בראייה או בשמיעה.

מקבלי השירות בשנת 2023

בשנת 2023 ניגשו למבחן התמיכה 8 מציעים, מתוכם עמדו בדרישות הסף 5.

עלות:

2.2 מיליון ₪.

הנגשת תרבות לאנשים עם מוגבלות בראייה

מהות השירות

מיזם משותף עם הספרייה לעיוורים המטרה לגשר על פערי המידע בקליטת מסרים חזותיים באמצעות תיאור קולי. שירות זה עוזר לקהל הזקוק לכך, ליהנות מצריכה מלאה ואיכותית יותר של סרטים, תכניות טלוויזיה, הצגות, אירועי תרבות, טקסים ועוד.

עלות

133 אלף ₪ המהווים 50% מעלות המיזם.

אגף בכיר קהילה

עקרונות מנחים בעבודת האגף

אגף קהילה פועל לשילובו של האדם עם המוגבלות באופן מיטבי בקהילה ובסביבתו הטבעית. האגף רואה חשיבות רבה בפיתוח שירותים ותוכניות בקהילה לאנשים עם מוגבלות ולבני משפחותיהם, במטרה לאפשר להם להתפתח בסביבתם הטבעית והתומכת ככל הניתן. במהלך השנים האחרונות פותחו תוכניות ושירותים נוספים ומגוונים, המסייעים להורים לגדל את ילדיהם בצורה מיטבית בחיק משפחתם ובקהילה. חזון האגף הוא לאפשר חיים עם משמעות לכל אדם עם מוגבלות, לפעול לשיפור מתמיד באיכות חייו, רווחתו וקידומו בהתאם לצרכיו, יכולותיו ורצונותיו – בשיתוף בני המשפחה והקהילה, עם הקפדה על ערכים של כבוד האדם, בחירה אישית, פרטיות, הכללה בקהילה, מקצועיות, חדשנות ויזמות. בשנת 2023 נתן האגף שירות ל-103,000 יחידים ומשפחות ב-2,258 מסגרות שונות ומגוונות.

מבנה האגף

באגף שלושה שירותים:

- שירות לילדים ומתבגרים
- שירות לבוגרים מזדקנים ותעסוקה
- שירות משפחה, קהילה ואומנה

שירות לילדים ומתבגרים

תוכניות ושירותים לפעוטות, ילדים בני נוער וצעירים מעונות יום שיקומיים

מהות השירות

מסגרת יומית במתכונת של מעון יום רגיל אשר ניתנים בה שירותי חינוך, טיפול אישי, העשרה, שירותים במקצועות הבריאות ושירותים פסיכו סוציאליים לפעוטות ולבני משפחותיהם. מעונות אלו פועלים מתוקף חוק מעונות יום שיקומיים ונותנים מענה לפעוטות עם עיכוב התפתחותי ומוגבלות העונים לדרישות הזכאות המצוינות בחוק.

אוכלוסיית היעד

פעוטות בגילים חצי שנה עד 3 שנים עם עיכוב התפתחותי ניכר על פי הגדרות חוק מעונות יום שיקומיים.

שנת 2023

בסוף שנת הלימודים תשפ"ב היו 6,084 פעוטות ב-179 מעונות יום שיקומיים.

עלות
39.5 מלש"ח.
שנת 2023:

מיקום המסגרת / מחוז	כמות מושמים בחודש הדיווח	כמות מסגרות	סכום לתשלום
דרום	579	21	30,016,870.40
חיפה והצפון	1,269	46	66,961,993.67
ירושלים	1,532	43	85,395,255.57
תל אביב והמרכז	2,147	70	106,191,159.64

תוכנית מסיכון לסיכוי

מהות השירות

שילוב קבוצתי של פעוטות עם מוגבלות במעונות יום רגילים. במסגרת זו מקבלים הפעוטות טיפולים משלימים במקצועות הבריאות וכן ליווי אישי ע"י סייעת במעון.

התוכנית מרוכזת על ידי עובדות סוציאליות המתמחות בטיפול בגיל הרך, תשומות אלו ממומנות ע"י השירות.

אוכלוסיית היעד

פעוטות גילאי חצי שנה עד 3 שנים עם עיכוב התפתחותי קל.

שנת 2023

השירות ניתן ל-327 פעוטות ב-23 מעונות יום.

עלות

4.7 מש"ח לשנה.

שילוב במעון יום רגיל

מהות השירות

שילוב פעוטות עם מוגבלות במעונות יום רגילים בקהילה, זאת באמצעות סייעת לקידום אישי, אשר מקבלת הדרכות מצוותי מקצועות הבריאות המטפלים בפעוט.

אוכלוסיית היעד

פעוטות בגילים חצי שנה עד 3 עם עיכוב התפתחותי.

שנת 2023

השירות ניתן ל-680 פעוטות ב-27 מעונות.

עלות

17.6 מלש"ח.

מועדוניות שיקומיות ומסגרות הארכת יום לימודים

מהות השירות

המועדוניות והארכות יום הלימודים הנן שירות שיקומי, חברתי וחוייטי. המסגרות פרוסות ברחבי הארץ ומספקות תמיכה והעשרה בשעות אחר הצהריים. המענה הניתן במסגרת זו הינו אוניברסלי ומתאם לכלל המגזרים וילידים עם כל סוגי המוגבלות על מאפייניהם הייחודיים בחלוקה בין קבוצות הגיל השונות בהתאמה. העבודה הטיפולית במועדוניות הינה בהתאם לכלי לקידום אישי אשר נבנה בהתאמה ומלווה את תהליך העבודה עם כל ילד וילד המשולב במסגרת.

אוכלוסיית יעד

ילדים עם מוגבלויות מגיל 3 שנים ועד גיל 21 הלומדים במסגרות החינוך המיוחד.

שנת 2023

10,265 מקבלי שירות לקוחות בכ-346 מסגרות.

עלות 183 מלש"ח.

מרכזי נוער

מהות השירות

השירות נועד להקנות כישורי חיים, להוביל לעצמאות תפקודית, לשפר כישורי תקשורת ולאפשר התנסות תעסוקתית. עבור מתבגרים עם מוגבלות בני 15-21. המרכזים מופעלים בשעות אחה"צ על פי מודלים דיפרנציאליים, כאשר חלקם משלבים את בני הנוער עם קבוצות נוער אחרות בקהילה והינם חלק ממערך תוכניות המעבר בקהילה. המרכזים פרוסים ברחבי הארץ.

שנת 2023

2.5 מלש"ח שמועברים למשרד לשוויון חברתי. ומתקצבים רכז לצעירים עם מוגבלות ב-55 רשויות.

שילוב בני נוער במכינות קדם צבאיות

מהות השירות

תוכנית המשותפת למשרדים: רווחה, ביטחון וחינוך בשיתוף והובלה של אשלים – ג'וינט ישראל. השירות נועד לצעירים בוגרי תיכון ומטרתו שילוב מיטבי במכינה הקדם צבאית תוך התנסות בתרומה לקהילה, הובלה ומנהיגות, וכל פעילות אחרת המתקיימת במכינה.

אוכלוסיית יעד

צעירים עם מוגבלות, המשתתפים בתוכנית למשך שנה עד שנה וחצי, ולאחר מכן משתלבים במערך ההתנדבותי של צה"ל בליווי אגף קהילה.

שנת 2023

50 צעירים בתוכנית.

עלות שנתית של 1.5 מלש"ח.

מועדונים חברתיים לצעירים – תוכנית "רעים"

מהות השירות

פעילות חברתית משלבת במועדונים קהילתיים ובמתנ"סים לבני נוער אוטיסטים המשולבים בבתי ספר רגילים (לא בתי ספר לחינוך מיוחד).

אוכלוסיית יעד

התוכנית מזמנת מפגש עם "קבוצת השווים" שמטרתו לסייע לנערות ונערים עם מוגבלות בהשתלבות בחברה ובהכנה לחיים עצמאיים.

מקבלי שירות לשנת 2023

כ-650 בני נוער משתלבים בפעילות זו ברחבי הארץ.

עלות

כ-3 מלש"ח.

שילוב בתנועות נוער ובפעילות פנאי משלבת

מהות השירות

שילוב יחידי וקבוצתי של בני נוער עם מוגבלות ברשת תנועות הנוער. פעילות פנאי משלבת – הינה פעילות שהחלה בשנת 2019 בצורה של תמיכות. המשרד תומך ב-14 ארגונים שפועלים לשלב בפעילויות פנאי ילדים עם מוגבלות ביחד עם ילדים ללא מוגבלות.

אוכלוסיית היעד

בני נוער עם מוגבלות.

עלות: תקציב התמיכה הכולל בשנת 2023 היה 16 מיליון ₪.

קייטנות

מהות השירות

בחודשי הקיץ ובחופשות הגדולות מבית הספר, מבקרים ילדים עם מוגבלות בקייטנות ברחבי הארץ, המופעלות בשני אופנים:

- קייטנות ייעודיות לילדים עם מוגבלות.
- שילוב בקייטנות עירוניות.

אוכלוסיית היעד

ילדים עם מוגבלות בני שלוש עד 21 המתגוררים בבית הוריהם.

שנת 2023

2147 ילדים

עלות כוללת של כ-1.5 מ"ש"ח.

נופשוניים ונופשון הקלה

מהות השירות

- **נופשון** מסגרת נופש לילדים עם מוגבלות המתקיימת בפנימייה בית הארחה או מלון. במסגרת הנופשון נערכות פעילויות חינוכיות ופעילויות בילוי ונופש. הנופשון מאפשר לילדים ליהנות ממסגרת חברתית שיקומית ולהורים לצאת לחופשה (הפגה) או למלא אחר כל צורך משפחתי אחר.
- **נופשון הקלה** מענה לצורך בהקלה על הורי ילדים עם מוגבלות, במסגרתו ילדים עם מוגבלות מבליים מספר ימים במשפחה מארחת, המקבלת הדרכה כיצד לטפל בהם בזמן אירוחם.

אוכלוסיית היעד

אנשים עם מוגבלויות הנמצאים בביתם, בכל הגילאים, אך בעיקר בני נוער וצעירים.

שנת 2023

7578 אנשים. כ-10% לינות נופשון – 97,000 כולל נופשוני חירום.

עלות

40,6 מל"ח.

מטפחים, חונכים ומטפלים אישיים

מהות השירות

קידום בתחומי חיים אישיים כגון מתן כלים להתפתחות עצמאות תפקודית וחברתית, פיתוח מיומנויות חברתיות ואישיות, באמצעות קשר בין אישי עם מטפח המונחה ע"י עו"ס המחלקה.

אוכלוסיית היעד

ילדים ובוגרים עם מוגבלות.

שנת 2023

3220 מקבלי שירות מרביתם ילדים ובני נוער עד גיל 17, קיבלו יותר מ-520,000 שעות טיפול.

עלות

כ-35.5 מיליון ₪.

שירות לבוגרים מזדקנים ותעסוקה תוכניות ושירותים לבוגרים ומזדקנים מועדונים חברתיים

מהות השירות

פעילות חברתית לאנשים עם מוגבלות המתקיימת פעמיים בשבוע בשעות אחה"צ והערב, וכוללת הרצאות ומגוון פעילויות חברתיות משותפות. מטרתה יצירת מרחב למפגש חברתי, העשרה תרבותית והפגת הבדידות.

אוכלוסיית היעד

בוגרים ומזדקנים עם מוגבלות החיים בקהילה.

שנת 2023

6,140 אנשים עם מוגבלות קיבלו את השירות ב-241 מסגרות.

עלות

27.8 מלש"ח.

שינויים מתוכננים

- פיתוח מודלים להפעלת מועדון סביב עניין משותף: ספורט, קיימות ואיכות סביבה, אורח חיים בריא, ומועדונים לזקנים ומזדקנים. ותעריפים למגוון אופנים של פנאי – אישי וקבוצתי. בנוסף, פיתוח מועדוני פנאי למזדקנים.
- האחדת תעריפים לפי רמות תפקוד (ולא לפי לקות, לפי מבנה האגפים הישן).
- כתיבת תע"ס והנחיות להפעלת מועדונים.

פנאי משולב (לרון)

מהות השירות

שירות פנאי נופש והפגה לבוגרים עם וללא מוגבלות, כגון: חוגי סיור, טיולים, נופש, מקהלות, חוגי ריקוד ועוד.

אוכלוסיית היעד

אנשים עם וללא מוגבלות בכל הגילאים ובני משפחותיהם.

התוכנית מופעלת דרך מיזמים משותפים למשרד ולחברה האזרחית.

שנת 2023

התקשרות עם 37 מיזמים המשלבים כ-2,000 אנשים עם וללא מוגבלות בפעילות פנאי.

עלות

3,000,000 ₪.

שירות צבאי ושירות לאומי

מהות השירות

תוכנית שילוב של צעירים עם מוגבלות בהתנדבות בשירות צבאי או במסגרת השירות הלאומי. במסגרת התוכנית הצעירים מאותרים כמעוניינים ומתאימים לשירות צבאי/שירות לאומי, עוברים תהליך של הכנה, משובצים בתפקידים לפי בחירתם והתאמתם ומקיימים שירות צבאי/שירות לאומי מלא ועשיר. הצעירים מלווים לאורך כל שירותם הצבאי/שירות לאומי ועוברים תהליך של הכנה לקראת סיום שירותם בצבא/שירות לאומי וכניסתם לעולם העבודה.

אוכלוסיית היעד

צעירים בגילאי 18-25 המעוניינים לשרת שירות צבאי/שירות לאומי מלא.

מקבלי השירות בשנת 2023

שירות צבאי – 670 צעירים וצעירות. בשירות לאומי – כ-1200 צעירים וצעירות.

עלות

שירות צבאי – 77 מלש"ח.

שירות לאומי – 2.3 מלש"ח.

מרכזי יום לבוגרים

מהות השרות

מרכזים המספקים מסגרת יומית – שיקומית טיפולית וסיעודית לאנשים עם מוגבלות מוטורית, מש"ה ואוטיסטים, הזקוקים לרמות תמיכה גבוהות, החיים בבתיהם בקהילה או בדיור חוץ ביתי בקהילה. המרכזים מספקים מגוון שירותי טיפול, שירותים פסיכו-סוציאליים, פנאי ושירותי מקצועות הבריאות על בסיס יומי, במשך 5 ימים בשבוע.

שנת 2023

מרכזי יום לנכים עם מוגבלות מוטורית

1,200 מקבלי שירות ב-24 מרכזים.

עלות 72 מלש"ח.

מרכז יום לנפגעי ראש פוסט טראומטיים

מרכזי יום ניסיוניים יחידים מסוגם בארץ, המיועדים לתת מענה יומי-כוללני לאנשים עם פגיעת ראש פוסט-טראומטית החיים בקהילה.

כ-95 מקבלי שירות בשלושת המרכזים. יש צפי הרחבה לשתי שלוחות נוספות.

עלות 7,9 מלש"ח.

מרכזי יום טיפוליים סיעודיים +21 לאנשים עם מש"ה

6,300 מקבלי שירות ב-203 מרכזים. מרכזי יום.

עלות 347 מלש"ח.

מרכזי יום /תעסוקה לאוטיסטים

1,300 מקבלי שירות ב-59 מרכזים.

עלות 65 מלש"ח

תעסוקה מוגנת

מהות השרות

מיצוי יכולות ושאיפות תעסוקתיות וכלכליים תוך השתלבות מיטבית בקהילה ובשוק העבודה הפתוח.

אוכלוסיית היעד:

אנשים עם מוגבלות, כפי שהוגדרו בחוק שירותי הרווחה לאנשים עם מוגבלות תשפ"ב-2022, להם חסמים תעסוקתיים הזקוקים לתמיכה וליווי בעבודה.

מיועד לאוכלוסייה עם חסמים תעסוקתיים מורכבים שאינה יכולה לעבוד בשוק הפתוח ומהווה פתרון תעסוקתי לטווח ארוך. בשנה הקרובה נפעל, יחד עם משרד הבריאות, להעברת חוק "מפעלים מוגנים" אשר יסדיר את מעמדם החוקי של המפעלים והפיכתם למפעלים מקדמי תעסוקה הפועלים לקידום מקבל השרות על רצף התעסוקה ומוגבלים בזמן.

מרכיבי הפעילות במפעלים:

1. עבודה.
  2. פיתוח מסוגלות תעסוקתית.
  3. יחידות הכשרה – איתור אנשים עם יכולת לעבודה מחוץ למפעל והכנתם לעבודה בשוק הפתוח.
- ❖ יחידות הכשרה בתוך מפעלים מקדמי תעסוקה לשיפור מיומנויות תעסוקתיות במטרה להוציא אנשים לעבודה בשוק הפתוח.

שנת 2023

- ❖ 7,500 מקבלי שירות במפעלים מוגנים בכ-191 מפעלים.
- ❖ עלות 150 מלש"ח + 28 עלות של סובסידיה שכר ושכר קבוע.

חברת המשקם

מפעיל 23 מפעלים מוגנים ועוד 4 מתפרות

- ❖ מענה תעסוקתי לכ-2,600 עובדי חב' המשקם.
- ❖ עלות כ-85 מלש"ח.

מפעלים מוגנים לעיוור

- 340 מקבלי שירות ב-6 מפעלים.
- עלות כ-9 מלש"ח.

מרכזי תעסוקה אוטיסטים

- כיום כ-372 מקבלי שירות בכ-71 מרכזי תעסוקה.
- עלות כ-14 מלש"ח.

מח"ר תעשייתי.

- מהות התוכנית היא קבוצות תעסוקה בשוק חופשי או יזמות עסקית קבוצתית בתוך מפעלים מוגנים.
- בתוכנית זו כ-1,300 מקבלי שירות ב-162 קבוצות.
- עלות כ-36.3 מלש"ח.

מרכזי הכוון לאוטיסטים

- מרכזים להכוונה הכשרה והשמה.
- 700 מקבלי שירות ב-9 מרכזים.
- עלות כ-17 מלש"ח.

תוכניות השכלה

מהות השרות

תוכניות השכלה לסטודנטים שלא מן המניין ותוכניות משולבות בתוך קמפוסים אקדמיים לאנשים עם מוגבלות.

תוכניות כגון להיות סטודנט תכנית המהווה לימודי המשך לאנשים עם מוגבלות, במוסדות השכלה גבוהה בארץ, אשר אינם מתקבלים מן המניין ללימודים. התכנית הינה תכנית מכוונת אדם המאפשרת בחירת מסלול לימודים מתוך מניפה של קורסים אקדמיים.

מרש"ל – מרכז רב שיקומי לעיוורים

מהות השרות

מרכז רב שירותים לעיוורים ולקויי ראייה, המקיים גם פעילות לשעות הפנאי. המרכז הוא חלק ממחלקת הרווחה, והוא מעניק שירותי מועדון חברתי, מועדוני, שיקום תפקודי, ייעוץ והכוונה.

אוכלוסיית היעד

נושאי תעודת עיוור בכל גיל.

מקבלי השרות בשנת 2023

כ-1,586 אנשים קיבלו שירותים ב-23 מרש"לים ברחבי הארץ בשנת 2023.

עלות כ-17 מלש"ח.

שירות משפחה, קהילה ואומנה

סביבה תומכת

מהות השרות

מעטפת לתמיכה, ליווי והכוונה אישיים, חברתיים ותעסוקתיים לבוגרים עם מוגבלות שכלית המתגוררים בגפם או הגרים עם הוריהם ונמצאים במצבי סיכון. למשתתפים בתוכנית נבנית תוכנית אישית בהתאם לצרכים והם מלווים על ידי מדריכים המסייעים להם להשתלב בפעילויות חברתיות ותעסוקתיות, ובתוכניות ומסגרות שמפעיל מינהל מוגבלויות.

אוכלוסיית היעד

בוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בני 21 ומעלה.

שנת 2023

830 אנשים ב כ-70 רשויות.

עלות

15 מלש"ח.

קהילה תומכת

מהות השרות

רשת ביטחון לאדם עם מוגבלות מוטורית ו/או מוגבלות קוגניטיבית נירופסיכולוגית המסייעת לו להמשיך לנהל את חייו בביתו ובקהילה בביטחון, בתחושת שייכות ובאופן מותאם לגילו. זאת באמצעות הענקת שירותים תומכים הכוללים: שירותי תחזוקה קלים, חיבור למוקד מצוקה, פעילות חברתית וקשר שוטף.

אוכלוסיית היעד

בוגרים מעל גיל 18 עם מוגבלות מוטורית או מוגבלות קוגניטיבית נירופסיכולוגית, שלהם לפחות 40% נכות מהמוסד לביטוח לאומי.

שנת 2023

כ-2,100 מקבלי שירות ב-86 רשויות.

עלות

8,130 מלש"ח.

מעטפת מגורים עצמאיים בקהילה

מהות השירות

ליווי תהליך המעבר למגורים עצמאיים לאנשים עם מוגבלות שגרים בבית הוריהם או במסגרות חוץ ביתיות ומעוניינים לחיות באופן עצמאי בקהילה. לכל חבר נבנית תוכנית אישית מותאמת לצרכיו בכל היבטי החיים הקשורים לחיים עצמאיים בקהילה. למשל: במציאת דירה והתאמתה לצרכים שונים (מגורים לבד או עם שותף – לפי בחירת המשתתף), רכישת כישורי חיים כולל הכשרה בניהול משק הבית, תיווך לשירותים קהילתיים ולתעסוקה, פעילויות פנאי וחברה, מוקד מצוקה, תיקונים, ועוד. במהלך שנת 2023 ניתן דגש גם תוכנית ליווי לאנשים הזקוקים לרמות תמיכה גבוהות יותר.

אוכלוסיית היעד

בוגרים עם מוגבלות בגילים 21-55, המתגוררים בקהילה בבית הוריהם, מעונות, הוסטלים היכולים להתגורר בצורה עצמאית בקהילה.

מקבלי השירות בשנת 2023

350 אנשים, כולל אנשים ברמות תמיכה גבוהות יותר.

עלות

4,000,000 ₪.

לאנשים ברמות תמיכה גבוהות התקצוב נעשה במסגרת פיילוט.

קהילה נגישה

מהות השירות

התארגנות מקומית של אנשים עם מוגבלות הפועלים בליווי אנשי מקצוע בקהילתם לשילוב מלא של אנשים עם מוגבלות באמצעות מיקוד בארבעה תחומי עשייה: הסברה והעלאת מודעות, הגברת הנגישות, היערכות לחירום והשתלבות בפנאי.

אוכלוסיית היעד

רשויות רווחה בשילוב תושבים עם וללא מוגבלות.

שנת 2023

התוכנית פעלה ב-30 רשויות.

עלות

1.5 מלש"ח. התוכנית משותפת למינהל מוגבלויות והיחידה לעבודה קהילתית ועל כן מתקצבת בשיתוף.

מרכזים למשפחה

מהות השירות

מסגרת הפועלת באוריינטציה משפחתית רחבה ונותנים מענה קהילתי וקבוצתי לכל חברי המשפחה – הורים, אחים, סבים, סבתות ועוד. השירות מתמקד בהעצמת החוסן המשפחתי וזאת באמצעות מתן מידע, ידע והכוונה להורים, מיצוי זכויות, קבוצות תמיכה וסדנאות, פעילות פנאי והפגה למשפחות, גיוס והפעלת מתנדבים, פיתוח מנהיגות הורים ועוד.

אוכלוסיית היעד

משפחות בהם ילדים וצעירים עם מוגבלות.

שנת 2023

כ-84 מרכזים למשפחה ברחבי הארץ בהם קיבלו מענה כ-20,000 משפחות.

עלות

23 מלש"ח.

משפחות אומנה

מהות השירות

גיוס, הכשרה וליווי משפחות המטפלות בילד אשר בגין סיבות שונות אינו יכול להמשיך לחיות בחיק משפחתו. מסגרת האומנה מאפשרת לילדים ובוגרים אלה לגדול במשפחה מיטיבה לפרק זמן קצר או ארוך. משפחות האומנה עוברות תהליך מיון קפדני, מקבלות רישיון לפי חוק ומלוות באופן סדיר על ידי עו"ס מנחת אומנה. הן דואגות לצרכיהם הפיזיים, הרגשיים, ההתפתחותיים והחינוכיים של ילדים ובוגרים עם מוגבלות, בהתאם לתוכנית הטיפולית הנבנית עבור כל ילד תוך שמירת קשר עם הוריו הטבעיים.

אוכלוסיית היעד

תינוקות, ילדים ובוגרים עם מוגבלות שאינם יכולים לגדול בבית הוריהם, והשמה במסגרת משפחתית עשויה להיטיב עמם.

שנת 2023

כ-900 ילדים ובוגרים עם מוגבלות חיים במשפחות אומנה וקיבלו ליווי מאחד מ-5 ארגוני אומנה הפועלים לפי מרכז בפריסה ארצית ומלווים משפחות אומנה המטפלות בילדים עם וללא מוגבלות.

עלות

43 מלש"ח.

שינויים מתוכננים

מתן גמלאות ילד נכה לילדים עם מוגבלות השוהים במשפחות אומנה.

חרבות ברזל

מאז ה-7/10/2023 אגף קהילה פעל בשני מישורים מרכזיים (יחד עם המחוזות, הרשויות המקומיות והארגונים המפעילים):

- עבור אנשים אשר פונו מבתיהם לבתי מלון. פותחו מוקדי שירותים לבוגרים ובעיקר לילדים סמוך לבתי המלון באמצעות המפעילים של שירותים לאנשים עם מוגבלות. מסגרת אלו נתנו שירותים לכ-1,000 ילדים ובוגרים, במימון מלא של המדינה והרשויות המקומיות.
- עבור אנשים שנשארו בבתיהם, נעשתה פעילות ענפה למען החזרת עבודת המסגרות והשירותים בהתאם להנחיות פיקוד העורף. כאשר בתחילת המלחמה חלק מהפעילויות ניתנו באופן מקוון, ולאחר כשבועיים כמענה פרונטאלי.
- נופשוניים ניתנו מענה של נופשוניים לכ-400 מקבלי שירות ומלווה לכל אחד.

אגף בכיר דיור

א. אוכלוסיית היעד

ילדים ובוגרים עם מוגבלות על כל רצף רמות התמיכה הגרים במסגרות הדיור של האגף.

ב. חזון האגף

לאפשר לאנשים עם מוגבלות, כהגדרתם בחוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות תשפ"ב-2022, המעוניינים במגורים בסביבה עם מעטפת תמיכות ברמות שונות – בית.

בית, זמני או קבוע, שבו יוכלו לחיות בביטחון, באיכות חיים טובה, עם משמעות, תוך קידום אוטונומיה ורווחה אישית בהתאם ליכולות, לרצונות ולבחירות, והקפדה על ערכים של כבוד האדם, בחירה אישית, פרטיות, הכללה והשתתפות בקהילה, מקצועיות, חדשנות ויזמות.

ג. מטרות האגף

- ✓ פיתוח ובניית רצף ומגוון של מענים ותוכניות בדיור, המותאמים לרמות התמיכה השונות והמאפשרים בחירה, תוך מתן דגש לדיור בקהילה.
- ✓ הבטחת תנאי דיור ואיכות חיים ראויים, ומותאמים לצרכי האנשים, כך שתהיה להם סביבת מגורים בטוחה, מכבדת, משמעותית, מקדמת ברמה האישית ומאפשרת: בחירה, קידום חיים עצמאיים ואוטונומיים ככל הניתן והכללה והשתתפות מיטבית בקהילה.
- ✓ הובלת תהליכי מעבר לקהילה וצמצום של מגורי אנשים עם מוגבלות במסגרות מרובות דיירים – מעבר של אנשים עם מוגבלות אשר מתגוררים במסגרות דיור מרובות דיירים (מעונות והוסטלים) לדירות בקהילה ו/או למגורים עצמאיים.
- ✓ ראיית האדם במרכז – שירות מכוון אדם – פיתוח ומתן שירותים, בניית תוכנית קידום והתפתחות אישית המותאמת לרמת תפקודו, צרכיו, יכולותיו רצונותיו ובחירותיו של האדם.

ד. מבנה האגף

באגף 3 שירותים:

- **שרות לדיור תומך** – האמון על מסגרות הדיור לאנשים עם מוגבלות-הזקוקים לרמת תמיכה גבוהה ו/או רמת מוגנות גבוהה.
- **שרות לדיור בקהילה** – האמון על מסגרות הדיור לאנשים עם מוגבלות, הזקוקים לרמת תמיכה ו/או מוגנות ברמה בנונית – נמוכה.
- **שירות לסטנדרטים ותמיכה** – האמון על תחום ההשמה, העבודה הסוציאלית והטיפול, הפנאי והחינוך במסגרות וכן על הסטנדרטים לכלל מסגרות הדיור באגף.

ה. עקרונות מנחים בעבודת האגף

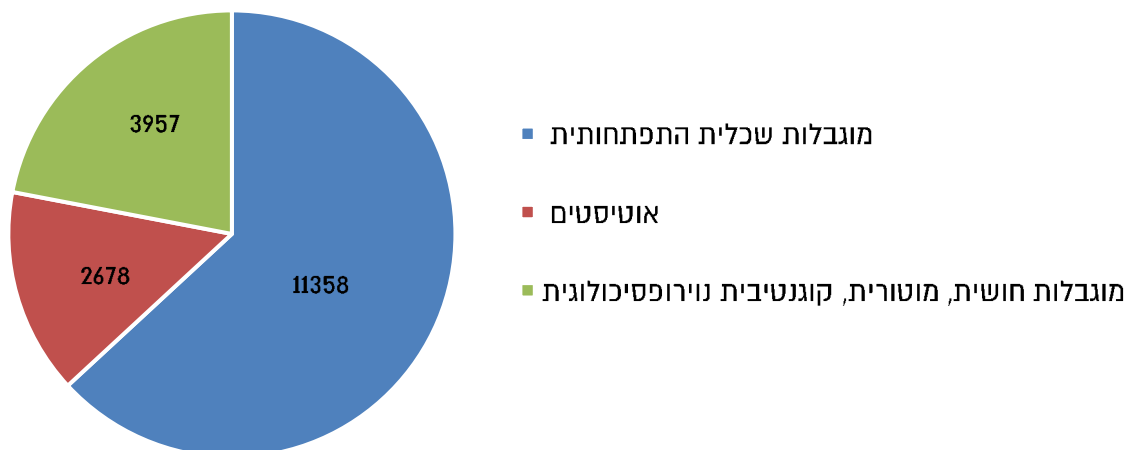
- מענים נגישים וזמינים – פיזור מסגרות הדיור ביישובים בכל רחבי הארץ, כחלק אינטגרלי מהקהילה.
- מסגרות הדיור פועלות 365 ימים בשנה ומשמשות בית העונה על כל צרכיו של האדם עם המוגבלות בכל תחומי החיים (צרכים פיזיים, רגשיים/נפשיים, רפואיים, תעסוקתיים, חברתיים ועוד).
- המסגרת מפעילה צוות רב מקצועי על פי מודל כ"א שנקבע ע"י המשרד לצורך מתן מענה ההולם את צרכי הדיירים ויכולותיהם.
- לכל דייר במסגרת נבנית תוכנית אישית בהתאם לצרכיו ויכולותיו ותוך שותפות הדייר ו/או נציגיו בתהליך בניית התכנית האישית וקבלת השירותים.
- מרבית המסגרות מהוות בית לחיים עבור הדיירים, מקצת מהמסגרות מהוות מסגרות זמניות (3-5 שנים) לצעירים ומהוות תוכניות הכנה לחיים עצמאיים.

ו. נתונים ומספרים

- בשנת 2023 אגף הדיור נתן מענה ל-17,993 דיירים עם מוגבלויות ב-388 סמלי מסגרות שונים ומגוונים הכוללים כ-1800 יחידות קצה של בתים/דירות/ מבנים (היות ובכל סמל מסגרת יכולים להיות מספר בתים/מבנים/דירות).
- **תקציב האגף הוא כ-2.3 מיליארד ש.**

מספר דיירים	מאפייני מוגבלות
11358	אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית
2678	אנשים עם אוטיזם
3957	אנשים עם מוגבלות חושית, מוטורית ומוגבלות קוגניטיבית נירופסיכולוגית
17993	סה"כ

- פילוח אוכלוסיות:

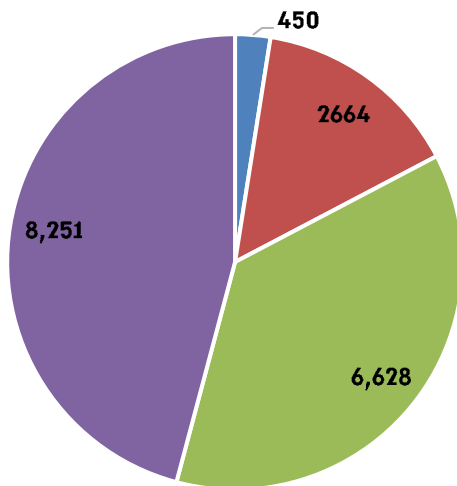

- **מגדר** – 10,956 מהדיירים הם גברים ו-7037 נשים.

סוגי המסגרות:

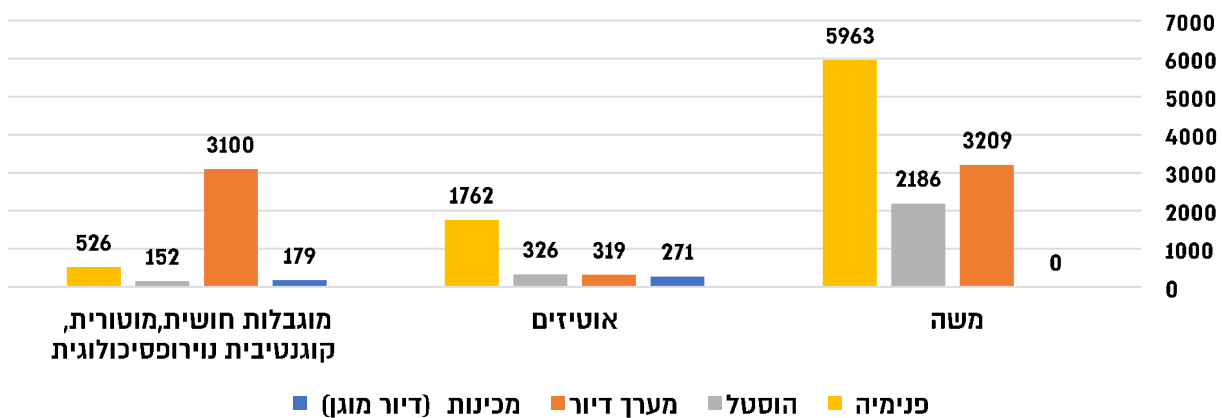
כנימייה	הוסטל	מערך דיור	מכינות (דיור מוגן)	סוג מסגרת אוכלוסייה
5963	2186	3209	0	מש"ה
1762	326	319	271	אוטיזם
526	152	3100	179	אנשים עם מוגבלות חושית, מוטורית ומוגבלות קוגניטיבית נירופסיכולוגית
8251	2664	6628	450	סה"כ

מספר דיירים בחלוקה
לסוגי מסגרות - כללי

- מכינות
- הוסטל
- מערך דיור
- פנימייה

מספר דיירים בחלוקה לסוגי מסגרות בכל אוכלוסייה

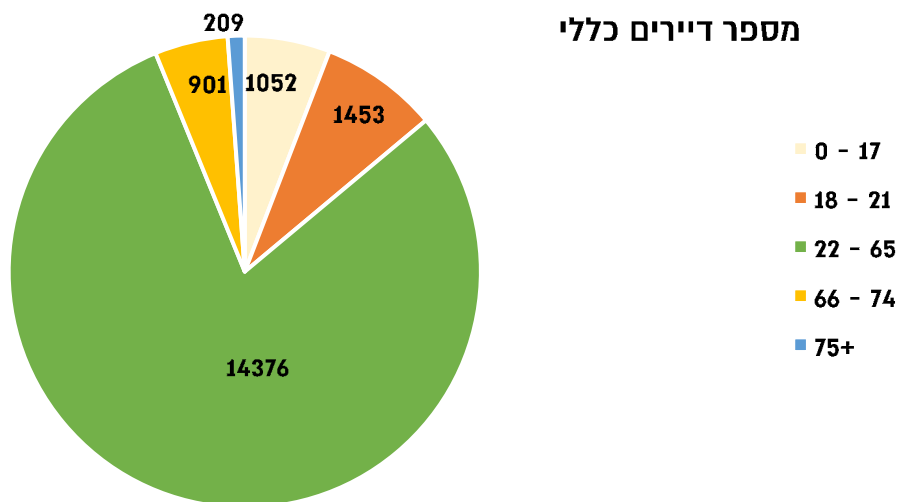

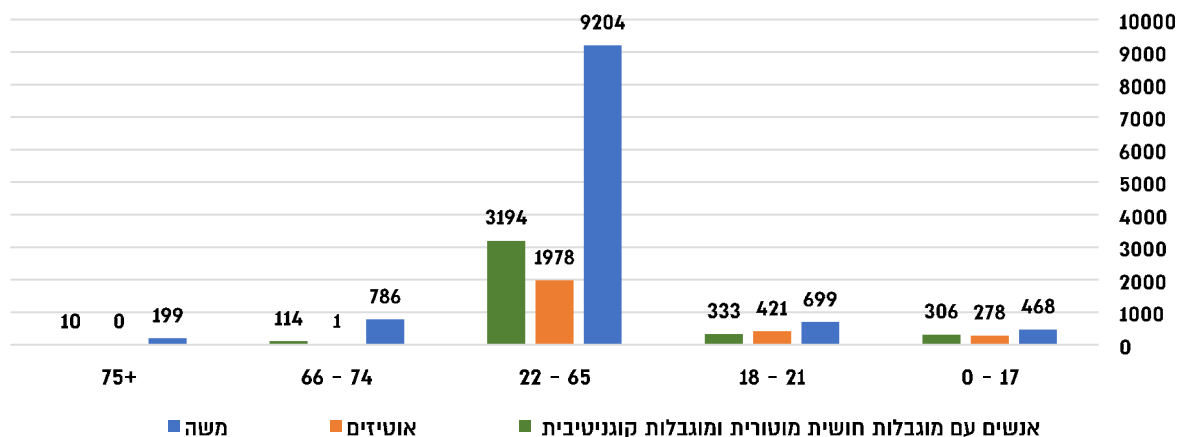
• חלוקה גילאית של הדיירים:

1052 הם ילדים עד גיל 18 ו-1110 דיירים הם מעל גיל 65 (מתוכם 209 דיירים מעל 75).

מספר דיירים כללי

בחלוקה לאוכלוסיות

• חלוקה מגזרית:

מספר מסגרות	מספר דיירים	מגזר
47	2072	חרדי ודתי
40	1430	ערבי
301	14,491	כללי

ז. סוגי המענים והשירותים:

מעון / פנימייה – מסגרות דיור לאנשים הזקוקים לרמת תמיכה ו/או מוגנות גבוהה. מסגרת כוללת הפועלת 365 ימים בשנה והנותנת מענה של 24/7 כולל מענה של מרכז יום ו/או תעסוקה לאוכלוסייה הבוגרת.

בשנת 2023 פעלו 145 מעונות / פנימייה שנתנו מענה ל-8251 דיירים (כולל את דיירי השלוחות). יותר ממחצית מהמעונות (75 מסגרות) הם מעונות קטנים עד 24 דיירים שברובם מחולקים לפחות לשתי יחידות קצה נפרדות (וילות לעד 12 דיירים).

שלוחה – מסגרת בה גרים דיירים של המעון במבנה/בית/דירה בקהילה, מחוץ למעון, כחלק מתהליך של מעבר והכללה בקהילה.

בשנת 2023 היו כ-150 שלוחות בהם גרו כ-1200 אנשים.

הוסטלים – מסגרות דיור בקהילה עבור עד 24 דיירים, בדרך כלל לאנשים הזקוקים לרמת תמיכה בינונית.

בשנת 2023 פעלו 81 הוסטלים בהם 2664 דיירים.

מערכי דיור – רצף של מסגרות דיור בקהילה בהם דירות הכשרה, הוסטלים ודירות (עד 6 דיירים) המיועדות לאנשים הזקוקים לרמות תמיכה נמוכות ובינוניות. רצף שמטרתו הכנה למעבר לדירות עצמאיות בקהילה עם סל תמיכות וליווי מקצועי.

בשנת 2023 פעלו 153 מערכי דיור שנתנו מענה ל-6628 דיירים.

מתוכם שני סוגי מערכים ייחודיים:

קהילות ייחודיות – מערכי דיור של דירות עד 6 דיירים הממוקמות בקהילת המוצא המאפשרים שילוב מרבי בסמוך לבית המשפחה או בקהילה בעלת מאפיינים משותפים בהתאם לרצונו של האדם.

מערכי דיור לצעירים סיעודיים – קיימים שני הוסטלים, 7 דירות ו-6 יחידות עצמאיות בצפון, במרכז ובירושלים בהם מתגוררים כ-75 אנשים עם צרכים סיעודיים.

מכינות (דיור מוגן) ותוכניות הכנה לחיים עצמאיים – תוכניות זמניות המיועדות לצעירים בגילאי 18-25 במטרה להכשיר לחיים עצמאיים ואוטונומיים ככל הניתן באמצעות הקניית מיומנויות וכלים לניהול עצמי בקרב קבוצת שווים. במכינות והתוכניות דגש על הקניית מיומנויות והכנה להשתלבות בקהילה ובעולם העבודה (כוללות שילוב בשירות לאומי, גיוס/התנדבות לצבא, שילוב בלימודים ובעבודה).

בשנת 2023 פעלו 16 תוכניות ומכינות לצעירים עם מוגבלות שנתנו מענה ל-610 צעירים.

ח. תוכניות ותהליכים מרכזיים בשנת 2023:

❖ **יישום התוכנית למעבר של אנשים עם מוגבלות לקהילה ולצמצום הדרגתי של מגורי אנשים עם מוגבלות במסגרות מרובות דיירים ושל מספר הדיירים שמתגוררים בהן, לרבות ייעוד התקציב לעניין זה, כמתחייב על פי סעיף 44(ד) לחוק לאנשים עם מוגבלות.**

מטרות העל של התכנית:

1. מעבר של אנשים עם מוגבלות אשר מתגוררים במסגרות דיור מרובות דיירים (מעונות והוסטלים) לדירות בקהילה.
2. מעבר של אנשים עם מוגבלות מכלל מסגרות הדיור למגורים עצמאיים בקהילה עם תכניות תומכות.
3. צמצום מסגרות מרובות דיירים.

במהלך שנת 2023 בוצעו התהליכים/הפעולות הבאות לצורך היערכות ליישום התכנית:

1. פיתוח והקמת דירות המיועדות לעד 6 דיירים בקהילה לאנשים הזקוקים לרמות תמיכה גבוהות

המינהל גיבש מודל תעריף חדשני המתאים לאנשים עם מוגבלות הזקוקים לרמות תמיכה גבוהות. המודל מיועד להפעלת דירות בקהילה המיועדות לעד 6 דיירים, וכולל תקינת כח אדם מגוונת גבוהה ומותאמת לחיים בקהילה. מודל זה יאפשר לאנשים שעד היום התגוררו במסגרות דיור מעוניות, בשל הצורך שלהם בתמיכה מרובה, לקבל שירותים בדירות בקהילה המותאמות לצרכיהם.

במהלך שנת 2023, נערך קול קורא במסגרתו אושרו פתיחתן של 24 דירות במודל הנ"ל, שיתנו מענה לכ-140 דיירים, שלפחות מחצית מהם, כ-70 דיירים, יהיו דיירים שיצאו ממסגרות מעוניות מרובות דיירים. עד היום נפתחה דירה אחת בבאר שבע ובימים אלו נמצא המינהל בשלבי התקשרות אחרונים עם יתר המפעילים שנבחרו. הצפי הינו שעד חודש מאי 2024, ייפתחו מרבית המסגרות (כ-19 דירות נוספות) ועד סוף שנת 2024 ייפתחו שאר הדירות.

תכנית זו מהווה פיילוט למתן מענה של דיור בקהילה לאנשים הזקוקים לרמות תמיכה משמעותיות ולתהליכי המעבר בין מגורים במסגרות דיור מעוניות למגורים בקהילה. הפיילוט יאפשר למינהל לבצע תהליכי למידה והפקת לקחים לקראת הרחבתו עבור דיירים נוספים. בנוסף, המשרד ייעד תקציב של כ-250,000 ש"ח לצורך ליווי מחקרי של הפיילוט, לשם הערכה ולמידה, דיוק וטיוב מודל ההפעלה לצורך הטמעתו בהמשך. בימים אלו המשרד נמצא בתהליך אישור של נותן שירותים שילווה מחקרית את הפיילוט.

נציין כי המוסד לביטוח לאומי הינו שותף בפיילוט, ובמסגרת זו ניתנה לדירות האפשרות להגיש בקשה למימון לצורך הצטיידות והתאמת הדירות לצרכים הייחודיים של האוכלוסייה על ידי המוסד לביטוח לאומי, בסך של עד 250,000 ש"ח לדירה, בהתאם לצרכיה.

התקציב שיועד לצורך הפיילוט מתוך תקציבי החוק הוא 17.5 מל"ח.

2. המשך הגדלת מספר הדירות בקהילה בתכניות השונות והגברת הבחירה לאדם בבחירת מפעיל הדירה

המינהל פעל במהלך השנה החולפת להגדלת מספר הדירות בקהילה בתכניות השונות, ובכלל זה: דיור במרחב הכפרי, דיור בקהילות ייחודיות, מערכי דיור בקהילה ועוד.

במסגרת זו נפתחו בשנת 2023, כ-30 דירות חדשות בקהילה המיועדות לאנשים הזקוקים לתמיכות בינוניות היכולות לתת מענה לכ-180 דיירים חדשים. בנוסף, פורסמה אפשרות להצטרפות למאגר הספקים להפעלת דירות בקהילות ייחודיות, המעודד פתיחת דירות בקהילת המוצא ומקדמת את השתתפות האנשים בקהילה, וישנה היענות גדולה בעניין.

3. הרחבת תכניות המעבר והמכניות

במסגרת אגף הדיור פועלות, כאמור, תכניות מעבר ומכניות לחיים עצמאיים.

המינהל פרסם מכרז נוסף להפעלת מכניות ל-23 תוכניות שיתנו מענה לכ-700 צעירים, מכרז שמרחיב את המענה שניתן כיום.

4. גיבוש מכרז חדש להפעלת כלל מסגרות הדיור של מינהל מוגבלויות ("מכרז הדגל")

על מנת ליישם את תפיסת המדיניות של מינהל מוגבלויות נוכח השינויים בתפיסות המקצועיות שחלו במהלך השנים האחרונות בתחום המוגבלויות (כולל המעבר לעבודה על פי רמות תמיכה) ולאור הוראות החוק ובפרט בכל הנוגע למעבר של אנשים עם מוגבלות למגורים בקהילה וצמצום מסגרות מרובות דיירים, החל האגף בשנת 2023 לגבש מכרז חדש להפעלת כלל מסגרות הדיור של האגף, אשר יחליף את כלל ההתקשרויות הקיימות כיום.

הערכת המשרד כי המכרז יפורסם **במהלך השנתיים הקרובות**. המכרז מגובש בשיתוף עם משרד ראש הממשלה ובהתאם לעקרונות הרכש החברתי והחוק.

5. ביצוע התאמות במסגרת התקשרויות קיימות

כדי לתת כבר עתה, ועוד לפני יישום מכרז הדגל כמפורט מעלה, ביטוי לתפיסות המקצועיות והוראות החוק בכל הנוגע למגורים בקהילה וצמצום מסגרות מרובות דיירים, הוחלט על ידי המשרד לבצע מספר התאמות ושינויים בהתקשרויות הקיימות.

בשנת 23 הסתיימה תקופת מימוש האופציה למכרז להפעלת מרבית המסגרות לאנשים עם מוגבלות שכלית ולאחר תהליך של עבודה משותפת עם מפעילי המסגרות נערכו שינויים בהתקשרות אשר מעודדים ומקדמים את תהליך הוצאת דיירים לקהילה, הקטנת מסגרות מרובות דיירים והטמעת מודלים המותאמים לרמות תמיכה.

❖ חלוקת המעונות ליחידות קטנות – "קפסולת הנהלה"

כדי להביא לשיפור איכות החיים של הדיירים, מוגנותם והשירות הניתן במעונות גדולים, באופן בו תתחזק מוטת השליטה של הצוות המוביל במסגרות, הוחלט לאפשר חלוקה של המסגרות המעוניות הגדולות ליחידות תפעוליות וטיפוליות קטנות יותר, של עד 60 דיירים בכל יחידה.

כל יחידה תפעל כייחידה ניהולית עצמאית ("קפסולת הנהלה") – במסגרתה יועסקו: מנהל יחידה, אם בית ועו"ס.

מטרת החלוקה היא לאפשר מתן שירות מכוון אדם לכל דייר ויישום תוכניות האישיות, תפעול טוב יותר של המסגרת, תיקון וזיהוי ליקויים במהירות ומניעת אירועים חריגים, זיהוי מצבי משבר, הגברת הליווי והבקרה על התנהלות המטפלים במסגרת וצמצום שחיקת צוות.

בשנת 23 החל תהליך מימוש החלטה זו שבאה לביטוי בשינוי בהסכמים של הארכת התקשרות עם מרבית מפעילי המעונות הגדולים.

❖ **קרן 30%** – עוסקת בפיתוח וקידום פעולות לרווחת הדיירים במסגרות בתחומי חיים שונים, הן ברמת המסגרת והן ברמה ארצית משותפת. ברמת המסגרת עיקר הפעילות בקרן מכוונת לתוכניות פנאי והעשרה אישית ומסגרתית. ברמה ארצית משותפת, בין תחומי הפעילות המרכזיים הם מערך מרפאות השיניים וסיוע בהתאמה ורכישה של טכנולוגיות שיקום וניידות.

בשנת 2023 תקציב הקרן מפיצול קצבה היה 145,000,000 ₪.

❖ **פתיחת מסגרות על רצף האוטיזם** – בשנת 2023 המשיך תהליך פתיחת מסגרות דיור על בסיס מכרז הרשימה להפעלת מסגרות לאנשים על רצף האוטיזם, מכרז שבא לתת מענה לצורך ההולך וגדל בפתיחת מסגרות דיור, באופן שוטף, בשל גידול משמעותי באוכלוסייה זו.

בשנת 2023 נפתחו כ-30 מסגרות חדשות בפריסה ארצית.

❖ בשנת 2023 המשיך האגף בשיתוף עם אגף הערכה, הכרה ותוכניות בהטמעת חוזר מנכ"לית בנושא "כלים ותהליכים לזיהוי, מניעה ומענה למצבי התנהגות מאתגרת מסכנת" ובמתווה וכלי עבודה לתוכניות אישיות במסגרות הדיור.

❖ "חרבות ברזל" – פעולות מרכזיות

✓ פינוי 13 מסגרות בהן כ-300 דיירים, כולן צמודות גדר בצפון ובדרום.

✓ ציוד תומך-נרכשו בסיוע הג'וינט, 15 מיטות סיעודיות למכונים סיעודיים במסגרות קולטות.

✓ נופשוניים – במסגרות הדיור עבור אנשים מהקהילה.

✓ פרסום הנחיות ונהלים – פורסמו 6 קבצים לכלל המסגרות.

- ✓ שיפוי כספי למסגרות עבור הוצאות תוספתיות סביב המלחמה ועבור מתן מענה חילופי לפעילות היומית.
- ✓ פנאי מרכזי – הספקת תכניות פנאי והפגה ע"י מפעיל מרכזי –אקים-- ניתן לכ-160 מסגרות..
- ✓ פרסום קולות קוראים של האפוטרופוס הכללי, בשיתוף האגף לפעילויות הפגה למסגרות דיור ציבוריות שיש בהן ילדים וצעירים (עד גיל 21) ולתוכניות להפחתת מתח וחרדה והתמודדות בעת משבר – לכלל מסגרות לבוגרים.
- ✓ מתן מענה רגשי פרטני – פניות פרטניות של דיירים, בשיתוף עם אגף הערכה, הכרה ותוכניות.
- ✓ מתן תמיכה ומתן כלים להתמודדות בזמן חירום ע"י הדרכות, סדנאות והכשרות לצוותי המסגרות ולבעלי תפקיד שונים במסגרות הדיור בכלל ולמסגרות המפונות בפרט.

מינהל של"מ – שיקום, ליווי ומניעה

מנהל של"מ עוסק במתן שירותי טיפול ופיקוח חברתי, שיקום, ליווי ומניעה לעוברי חוק ולאוכלוסייה במצוקה קשה. אוכלוסייה זו מתקשה בתפקוד אישי וחברתי ונמצאת בתהליכי ניתוק חברתי ובסכנת הידרדרות לעבריינות וסטייה חברתית. המנהל מטפל גם בסיוע לבתי המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הדתיים, וכן בביצוע חקירות ילדים ואוכלוסיות מיוחדות.

שירות המבחן למבוגרים

שירות המבחן למבוגרים הוא שירות ממלכתי סוציאלי הפועל למיגור העבריינות, לשיקום של מבוגרים מבצעי עבירות פליליות ולשילובם מחדש בחברה. השירות פועל לפי החוק הפלילי ומסייע בתהליך קבלת ההחלטות במערכת אכיפת החוק בכלל, ובבתי המשפט בפרט, באמצעות הגשת תסקירים. השירות ממונה על מתן שירותי אבחון, טיפול ושיקום של מעורבים באירועים פליליים, לנאשמים, לחשודים ולנפגעים מעל גיל 18. השירות ניתן באופן ישיר לכלל האוכלוסייה, והטיפול ניתן לעוברי החוק במגוון התערבויות, על פי צווים, במטרה לשקם, לשלבם מחדש בחברה ולמנוע ביצוע עבירות בעתיד.

האוכלוסייה בטיפול – מבוגרים מעל גיל 18.

פעילות השירות מעוגנת בחוקים שלהלן:

- סעיפים 37 ו-38 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977, שעניינם מתן שירותי חקירה, אבחון והערכה של מבצעי עבירות פליליות והגשת תסקיר קצין מבחן, שבו המלצה לבתי המשפט ולגורמים משפטיים נוספים.
- פקודת המבחן (נוסח חדש), תשכ"ט 1969-, בעניין הגשת תסקיר בכתב על ידי קצין מבחן בטרם הטלת צו מבחן ובעניין ביצוע צווי מבחן שהוטלו בהוראת בתי המשפט.
- סימן ד' לחוק העונשין, תשל"ז – 1977 (שירות לתועלת הציבור), ביצוע צווי שירות לתועלת הציבור (של"צ), שהוטלו על ידי בתי המשפט כענישה במסגרת גזר הדין.
- סעיפים 82-85 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977, בעניין צווי מבחן למשתמשים בסמים מסוכנים, אשר נמצאים בהליכי גמילה ושיקום ושקצין המבחן המליץ על העמדתם בצו מבחן לצורך כך.
- סעיף 86 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977, העוסק בביצוע צווי מבחן אלימות במשפחה, לאלימים במשפחה.
- סעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו 1996-, בעניין ביצוע תסקירי מעצר על חשודים בשלב מעצר ימים.
- סעיף 21 א' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו 1996-, בעניין ביצוע תסקירי מעצר על נאשמים עד תום ההליכים המשפטיים.
- סעיף 48 (א) (6) (7) (12) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996, לעניין ביצוע פיקוח וטיפול במשוחחרים בערובה, בתנאים מגבילים.
- סעיף 4 לתקנות המבחן (תסקיר קצין מבחן), תשס"ז – 2006, עוסק בהכנת תסקיר בהתאם להוראות היועץ המשפטי לממשלה או לבא כוחו, בעניין עיכוב הליכים ובעניין העמדה לדין.
- סעיף 8 לתקנות המבחן (שירותי המבחן), התשי"ט – 1959, בעניין טיפול באנשים שהופנו לשירות המבחן ואשר הוחלט לעכב את ההליכים המשפטיים נגדם או להימנע מהעמדתם לדין, בתנאי שיהיו בטיפול השירות.

3. ביצוע צווי של"צ (שירות לתועלת הציבור) שניתנו מטעם בתי המשפט כסנקציות עונשיות וטיפוליות.
4. ביצוע צווי מבחן למשתמשים בסמים מסוכנים.
5. ביצוע צווי מבחן במקרים של אלימות במשפחה.
6. ביצוע תסקירי מעצר של חשודים בשלב מעצר ימים.
7. ביצוע תסקירי מעצר של נאשמים המצויים במעצר עד תום ההליכים המשפטיים.
8. ביצוע פיקוח וטיפול של משוחררים ממעצר בתנאים מגבילים.
9. הכנת תסקיר בהתאם להוראות היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לעניין עיכוב הליכים ולעניין העמדה לדין.
10. טיפול באנשים שהוחלט לעכב את ההליכים המשפטיים כנגדם, או להימנע מהעמדתם לדין, בתנאי שיהיו בטיפול השירות, על פי החלטת היועץ המשפטי לממשלה.
11. הכנת תסקיר על מצבו של נפגע עבירת מין, אלימות חמורה, אלימות במשפחה, סחר בבני אדם ומצבם של בני משפחה בעבירות של המתה.
12. הכנת תכניות לשיקום מונע לעברייני מין לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין.
13. ביצוע תכניות טיפול תיקון ושיקום, לרבות ביצוע שירות לציבור ופיקוח קצין מבחן, במסגרת הליך סגירת תיק בהסדר.
14. ביצוע תכניות ליווי ושיקום לעובדי שירות במסגרת הליך קיצור עבודות שירות.
15. הפעלת האמצעי החלופי לקנס, על פי תקנות חוק איסור צריכת זנות, סדנה פסיכו חינוכית, בה מועברים תכנים ובהם מידע על בריאות הציבור, מידע על ההשפעות השליליות של הזנות על האוכלוסייה העוסקת זנות, מידע בנושא החקיקה והפסיקה בנושא, בדגש על החוקים הרלוונטיים, ושינוי עמדות בקשר לצריכת הזנות וניפוץ מיתוסים קיימים על זנות.

היקף האוכלוסייה בטיפול השירות:

- בשנת 2023 הופנו ממערכת בתי המשפט וגורמים משפטיים נוספים 18,488 הפניות חדשות לאבחון, הערכה ובחינת המלצה לטיפול והגשת תסקיר קצין מבחן, בשלבים השונים של ההליך הפלילי, לפי החלוקה הבאה:
8,812 הפניות חדשות לגז"ד, שיקום מונע, אי העמדה לדין, עיכוב הליכים, חנינה וערעורים.
6,233 הפניות חדשות לחקירת מעצר.
2162 הפניות חדשות להליכים חלופיים.
1388 הפניות חדשות לתכניות בתי המשפט הקהילתיים.
- 9,892 צווים שיקומיים, כולל הארכות צווים שיקומיים (שהוטלו בשנת 2022) – צווי מבחן, צווי שירות לתועלת הציבור וצווי פיקוח מעצר, טיפול לפי סעיף 8' לתקנות המבחן, וכן תכניות תיקון טיפול ושיקום ותכניות ליווי וטיפול, בביצוע ובפיקוח קצין מבחן.

ב. תפקידי טיפול, שיקום, פיקוח וליוי מקצועיים:

1. בשנת 2022 הוטלו 9,892 צווי טיפול ושיקום חדשים (כולל הארכות צווים), לפני החלוקה הבאה:
3,347 צווי טיפול.
4,560 צווי שירות למען הציבור (של"צ) ועבודות התנדבות.

1985 צווי פיקוח מעצר.

2. בתים טיפוליים לגברים הנוהגים באלימות כלפי בנות זוגם, הכוללים שלבים על רצף השיקום: הוסטל, מרכז יום, מרכז ערב, מסלול משולב בקהילה ושלב בוגרים. בשנת 2022 פעלו שני בתים, אחד במרכז ואחד בדרום.
3. מסגרת חוץ ביתית על רצף השיקום לטיפול בעברייני מין, על פי רמת האינטנסיביות הנדרשת, בהתאם להערכת המסוכנות.
- המסגרת כוללת: מסגרת חוץ-ביתית סגורה המיועדת לשהיית מטופלים בכל שעות היממה, מרכז לשהיית מטופלים בחלק משעות היממה (מסלול בוקר או מסלול ערב בשעות אחר הצהריים). כמו כן, מתן טיפול פסיכיאטרי או תרופתי להפחתת הדחף המיני.
5. מסגרת חוץ ביתית לטיפול בעברייני מין גבוליים, עם הפרעות התנהגות, אינטליגנציה גבולית ואוטיסטים.
6. מרכזים לטיפול ייעודי לעברייני מין בדרך של קבוצות טיפוליות בקהילה או טיפול פרטני בקהילה (למי שאינו מסוגל להשתלב בטיפול קבוצתי), וכן לעברייני מין גבוליים.
7. מגוון של קבוצות טיפוליות אותן מנחים קציני מבחן בפריסה ארצית – רכוש ומרמה, הורים אלימים, אלימות זוגית, עבירות מין, אלימות, קבוצות צעירים עוברי חוק, קבוצות נשים עוברות חוק ועוד.
8. מגוון תכניות ייחודיות לטיפול ולשיקום עוברי חוק בקהילה (הורים אלימים וילדיהם בחוות טיפוליות, צעירים אלימים, אוניברסיטה בעם, סדנאות לניהול כלכלת בית, סדנאות תעבורה, שילוב פעילות שטח אתגרית בטיפול קבוצתי, צדק מאחה, ועוד).

תקציב השירות

בשנת 2023 הוקצה 40,066 א"שח.

שירות המבחן לנוער

שירות המבחן לנוער הוא שירות ממלכתי – טיפולי – סוציאלי הפועל על-פי חוק למניעת התנהגות עבריינית חוזרת בקרב קטינים עוברי חוק, להבטחת שילובם בחיי חברה תקינים, ולהתאמת ההליכים המשפטיים לקטינים אלו במסגרת מערכת אכיפת החוק. תפקידו באבחון והערכת מצב הנער וצרכיו, טיפול בנער על-פי תוכנית טיפול שנבנתה יחד איתו ועם הוריו ועל פי צווי בית משפט, בחינת חלופות מעצר עבור נערים בהליך מעצר, והגשת המלצות למשטרה ותסקירים לבתי המשפט.

השירות פועל לפי חוק הנוער שפיטה ענישה ודרכי טיפול ומסייע למערכת אכיפת החוק באמצעות הגשת תסקירים וחוות דעת. השירות אמון על מתן שירותי אבחון, טיפול ושיקום של קטינים עוברי חוק, בשיתוף משפחותיהם והקהילה בה הם חיים. השירות ניתן באופן ישיר ע"י קציני המבחן לכלל האוכלוסייה ובמגוון התערבויות.

האוכלוסייה בטיפול – בני נוער בגילאי 12-18, או צעירים מעל גיל 18 שחשודים בביצוע עבירה לפני גיל 18, שהופנו על-ידי המשטרה כחשודים בביצוע עבירה, או שנעצרו בהוראת בית המשפט והוטל עליו צו טיפולי, או שנפתח בגינם כתב אישום והוטל עליהם צו ביניים טיפולי ע"י בית המשפט, או שנמצאו אשמים בבית המשפט והוטל עליהם צו טיפולי.

פעילות השירות מעוגנת בחוקים שלהלן:

- חוק הנוער שפיטה ענישה ודרכי טיפול התשל"א 1971.
- סעיפים 37 ו-38 לחוק העונשין, תשל"ז – 1977, שעניינם מתן שירותי חקירה, אבחון והערכה של מבצעי עבירות פליליות והגשת תסקיר קצין מבחן, שבו המלצה לבתי המשפט ולגורמים משפטיים נוספים.
- פקודת המבחן (נוסח חדש), תשכ"ט 1969-, בעניין הגשת תסקיר בכתב על ידי קצין מבחן בטרם הטלת צו מבחן ובעניין ביצוע צווי מבחן שהוטלו בהוראת בתי המשפט.
- סעיף 21 א' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו 1996-, בעניין ביצוע תסקירי מעצר על נאשמים עד תום ההליכים המשפטיים.
- סעיף 48 (א) (6) (7) (12) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו 1996-, לעניין ביצוע פיקוח וטיפול במשוחחררים בערובה, בתנאים מגבילים.
- סעיף 4 לתקנות המבחן (תסקיר קצין מבחן), תשס"ז – 2006, עוסק בהכנת תסקיר בהתאם להוראות היועץ המשפטי לממשלה או לבא כוחו, בעניין עיכוב הליכים ובעניין העמדה לדין.
- סעיף 8 לתקנות המבחן (שירותי המבחן), התשי"ט – 1959, בעניין טיפול באנשים שהופנו לשירות המבחן ואשר הוחלט לעכב את ההליכים המשפטיים נגדם או להימנע מהעמדתם לדין, בתנאי שיהיו בטיפול השירות.
- חוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב – 1982, סעיף 191 – בנוגע לגילוי תסקיר ולתוצאות של בדיקות וחקירות, ולפיו העתק התסקיר של קצין מבחן ושל תוצאות הבדיקות והחקירות יימסרו לתובע ולסנגורו של הנאשם. עוד מצוין כי בית המשפט רשאי לצוות שהעתק התסקיר כאמור יימסר גם לנאשם, וכן על פי הצעה מנומקת של קצין המבחן או על פי יוזמתו, לצוות מטעמים מיוחדים שאין לגלות, את תוכנם כולו או מקצתו לבעלי הדין.
- סימן ג': מעצר בפיקוח אלקטרוני, בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו – 1996, תחילתו נקבעה לשנת 2016, ועל פיו, לבקשת בית המשפט, ניתן לכלול בתסקיר מעצר התייחסות גם לאפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני. למעט טעמים חריגים, לא יורה בית המשפט על מעצר בפיקוח אלקטרוני בלא קבלת תסקיר מעצר.
- סימן ב': נשיאת מאסר בעבודת שירות בחוק העונשין, התשל"ז – סעיף 1977-51(2), לעניין קיצור עבודות שירות, לאחר אישורו של קצין מבחן בדבר עמידתו של עובד השירות בתכנית ליווי ושיקום, שנקבעה לו על ידי קצין המבחן, כאחד התנאים לקיצור משך ביצוע עבודת השירות.

תפקידי השירות:

א עיקר התפקידים המוגדרים בחוקים:

- עריכת חקירה פסיכוסוציאלית ואבחון;
- הגשת חוות דעת על קטינים עוברי חוק, למשטרה, פרקליטות, יועמ"ש;
- הכנת תסקיר מעצר והמלצה על חלופות למעצר;
- הכנה והגשת תסקירים עם המלצות לבתי המשפט;
- הכנת תסקיר בהתאם להוראות היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לעניין עיכוב הליכים ולעניין העמדה לדין;
- טיפול על פי צווים (ביניים וקבועים) של בתי המשפט;
- הכנה ומסירת דו"חות ללשכת גיוס;
- ביצוע פיקוח וטיפול בקטינים המשוחררים ממעצר בתנאים מגבילים;
- טיפול בקטינים שהוחלט לעכב את ההליכים המשפטיים כנגדם, או להימנע מהעמדתם לדין, בתנאי שיהיו בטיפול השירות, על פי החלטת היועץ המשפטי לממשלה;
- ביצוע תכניות ליווי ושיקום לעובדי שירות במסגרת הליך קיצור עבודות שירות.

היקף האוכלוסייה בטיפול השירות בשנת 2023:

- בשנת 2023 הופנו מהמשטרה 19,696 הפניות חדשות בגין קטינים.
- טופלו בשירות 22,924 קטינים – חקירה פסיכוסוציאלית, אבחון והערכה, טיפול ושיקום.
- 6,501 צווים טיפוליים ניתנו ע"י בתי המשפט – צווי מבחן, צווי מעון, צווי מעון נעול, וכל הוראה אחרת (של"צ), צווי השגחה זמנית, צווי הסתכלות וצווי פיקוח מעצר.
- 1132 הפניות חדשות לחקירת מעצר.

ב. תפקידי טיפול, שיקום, פיקוח וליווי מקצועיים:

1. בשנת 2023 הוטלו כ-6,501 צווי טיפול ושיקום לקטינים עוברי חוק.
2. התקיימו 218 קבוצות טיפוליות אותן מנחים קציני מבחן בפריסה ארצית, לקטינים ולהורים - בתחומי אלימות, עבירות תנועה, עבירות מין, עבירות רכוש, עבירות סמים, פיקוח מעצר, עבירות ברשת, לחץ חברתי, עיבוד עבירה, השגחה הורית.
3. 3,646 קטינים השתתפו במגוון תכניות ייחודיות לטיפול ולשיקום קטינים עוברי חוק בקהילה - תוכנית סיכויים לחונכות, תוכנית דרך המלך לאופק תעסוקתי, תוכנית מעטפת, תוכנית צדק מאחה – קד"ם (קבוצת דיון משפחתי) והנ"ף (היוועדות נפגע-פוגע), פעילות שטח, משפחה תומכת לבני העדה האתיופית, של"צ.

יחידות הסיוע ליד בתי המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הדתיים

יחידות הסיוע שליד בתי המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הדתיים (להלן יחידות הסיוע), הוקמו על פי חוק בית משפט לענייני משפחה, תשנ"א – 1995, שנחקק בעקבות המלצות ועדת שיינבוים (1986). עיקרי החוק נגעו לאיחוד הטיפול המשפטי בענייני משפחה תחת בית משפט אחד, המומחה לנושאים אלה. בשנת 2011 נחקק חוק בתי הדין הדתיים (יחידות סיוע).

בתי המשפט למשפחה הוקמו בישראל, כמו בארצות רבות בעולם, מתוך הכרה בהשלכות הייחודיות של סכסוכים משפטיים משפחתיים, בעיקר אלה הנוגעות לגירושין, על כל בני המשפחה ובעיקר על ילדים. בעקבות עליה ניכרת בשיעור הגירושין בעולם ובישראל עלה צורך לתת גם מענים טיפוליים בנוסף למשפטיים על-מנת לעזור לבני משפחה הנמצאים במשבר להתמודד עמו, תוך מציאת הסדרים הולמים, וחלופות לפתרון הסכסוך בהסכמה מחוץ לכותלי הערכאה השיפוטית.

לבתי הדין הדתיים בישראל סמכות ייחודית לדון בענייני נישואין וגירושין ובעניינים שונים הכרוכים בכך.

הרעיון שעמד מאחורי הקמת היחידות הוא כי מאחר ולסכסוכים משפחתיים השפעה לטווח קצר וארוך על כל בני המשפחה ובעיקר על הילדים, וכן כי סכסוכים אלה מערבים מטענים ומורכבות רגשית שאין בידי המערכת המשפטית לתת להם מענה מספק, יש צורך בשילוב יחידה טיפולית לצד בית המשפט לענייני משפחה.

מטרת היחידות:

לסייע למשפחות שפנו להתדיינות משפטית ליישב את הסכסוך בהסכמה, תוך התייחסות לצרכים הרגשיים של בני המשפחה ובעיקר אלה של הילדים.

לסייע לבית המשפט/בית הדין הדתי במילוי תפקידו תוך שילוב היבטים טיפוליים ורגשיים.

לסייע בשמירת צורכיהם וזכויותיהם של ילדים במהלך סכסוכים משפחתיים.

ההתערבות הטיפולית:

היחידות עוסקות במגוון התחומים שבהם עוסקות הערכאות המשפטיות, כמו: סכסוכים בין בני זוג, יחסי הורים-ילדים (הסדרי שהות, משמורת, חינוך וכו'), אלימות במשפחה, סכסוכים בין הורים לילדים בוגרים.

בשנים האחרונות, במסגרת החוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה מופנות כל המשפחות ליחידת הסיוע לצורך הערכה ראשונית, מתן מידע וניסיון להגיע להסכמות זמניות או הסכמות בדבר אופן ניהול הסכסוך. תהליך זה מתנהל על פי חוק תוך 45-60 יום מיום ההפניה.

בנוסף, חלק מהמשפחות מופנות ע"י שופט או דיין במהלך הדיון (אלימות במשפחה), וחלק אחר תוך כדי הליך ההתדיינות המשפטית. עובדי היחידה נדרשים, לפיכך, לתת לעתים מענה מידי לבית המשפט או בית הדין, לעתים תוך 30 יום מיום ההפניה.

ביולי 2016 נכנס לתוקף החוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה אשר נחקק ב-2014 (חוק המהו"ת). בחוק זה יש משום מהפכה בטיפול המדינה בסכסוכים במשפחה, שכן הוא מחייב פתיחת הליך בקשה לשוב סכסוך לפני הגשת תביעה לערכאה משפטית. הצדדים מופנים ליחידת הסיוע למפגש אחד עד ארבעה מפגשים, שמטרתם מתן מידע למשפחות והערכה האם ניתן ליישב את הסכסוך בהסכמה.

בדרך כלל מוזמנת המשפחה למפגש ראשון עד חודש מיום פתיחת התיק במזכירות הערכאה המשפטית.

במהלך המפגשים מתמקדים העובדים הסוציאליים בצרכים הייחודיים של כל בני המשפחה ומתייחסים למשבר שהמשפחה שרויה בו, בניסיון לסייע להגיע להסכמות או להפנות להמשך טפול בקהילה. במקרים בהם עולה הצורך במידע משפטי, מצטרפות לתהליך עורכות דין, שהן חלק מצוות יחידות הסיוע. הליך אינטנסיבי זה מאפשר למשפחה להחזיר לעצמה את השליטה על החלטות המשפיעות על חייה, מונע התדיינות משפטית על כל השלכותיה הרגשיות והכלכליות, מאפשר אבחון קשיים כבר בתחילת הסכסוך ותורם למניעת הסלמה של הסכסוך.

צוות היחידות מורכב ברובו מעובדים סוציאליים, וכן מעורכי דין, עובדות מינהל. וכן פסיכולוגים ופסיכיאטרים המועסקים ביחידות על-פי שעות.

הבסיס החוקי:

- ❖ **חוק בית משפט לענייני משפחה, התשנ"א, 1995** – סעיף 5 לחוק מתייחס להקמת יחידת סיוע ליד בית משפט לענייני משפחה ש"תיתן בעצמה או באמצעות אחרים שרותי אבחון, יעוץ וטפול בענייני משפחה".
- ❖ **צו בית משפט לענייני משפחה (יחידות הסיוע – כישורים מקצועיים ופיקוח מקצועי), התשנ"ו-1996**, קובע את הכפיפות המנהלית והמקצועית של הממונות המחוזיות ושל העובדים הסוציאליים ואת הכישורים המקצועיים הנדרשים מעובדי היחידה. כמו כן נקבע בצו כי בכל יחידת סיוע יועסק פסיכולוג, וכן יועסק פסיכיאטר על-פי הצורך.
- ❖ **צו בית משפט לענייני משפחה (הקמת יחידות הסיוע, דרכי פעולתן וסדרי עבודתן), תשנ"ו-1996**: סעיף 1 בצו קובע כי ביחידות הסיוע יועסקו עובדים סוציאליים, פסיכולוגים ופסיכיאטרים וכי **מספר העובדים הסוציאליים בכל יחידה לא יפחת ממספר השופטים המכהנים בבית המשפט או ממספר ההרכבים בבית הדין הדתי**.
- ❖ **חוק בתי דין דתיים (יחידות סיוע), 2011** – חוק זה נחקק על-מנת להרחיב את השרות גם לבתי הדין הדתיים, כאשר הצווים והתקנות שנוסחו עבור היחידות ליד בתי המשפט לענייני משפחה תקפים גם בבתי הדין הדתיים.
- ❖ בעקבות חקיקת חוק בתי דין דתיים הוקמו 12 יחידות ליד בתי הדין הרבניים, 9 יחידות ליד בתי הדין השרעיים ואחת ליד בית הדין הדרוזי.
- ❖ **החוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה, התשע"א 2014** – מחייב את הפונים לערכאות שיפוטיות להגיש בקשה ליישוב סכסוך טרם הגשת תביעות משפטיות, ולקיים סדרת מפגשי מהו"ת (מידע, הערכה ותיאום) עם עובדים סוציאליים ביחידת הסיוע לצורך קבל מידע ובחינת דרכים חלופיות לפתרון הסכסוך, ללא צורך בהתדיינות משפטית. החוק נכנס לתוקף ביולי 2016. בעקבות החוק שולבו עורכי דין בצוות המקצועי של השרות.

בעלי התפקידים הבכירים בשירות:

מטה:

- ד"ר חנה לאופר – מ"מ מנהלת השרות.
- עו"ד הילה יפה, ממונה ארצית על עורכי הדין.

מחוז ת"א:

- עדי שפרמן לילינג – מ"מ ממונה מחוזית מחוז תל אביב.
- דפנה שפר, מנהלת נפת יחידת הסיוע שליד ביהמ"ש למשפחה בתל אביב.
- אורלי שור – מנהלת נפת יחידת הסיוע שליד ביה"ד הרבני בתל אביב.

מחוז מרכז:

- עדי שפרמן לילינג – ממונה מחוזית, מחוז מרכז.
- איילת גומא – מנהלת נפת ראשל"צ, רחובות ויפו.
- חניתה כהן – מנהלת נפת פ"ת והשרון.
- עו"ד ענת ליפשיץ -ממונה מחוזית על עורכי הדין תל אביב והמרכז.

מחוז חיפה והצפון:

- מונירה ח"ר – ממונה מחוזית, מחוז חיפה והצפון.
- מנהלת נפת חיפה – המשרה בתהליכי איוש.
- סאידיה רינאוי – מנהלת נפת יחידות הסיוע בנצרת וסח'נין.
- מיה דובדבני – מנהלת נפת יחידות הסיוע קריות, חדרה ועכו.
- מעין סקל – מנהלת נפת טבריה, צפת, קרית שמונה.
- עו"ד פליאה כהן סעדון – ממונה מחוזית על עורכי הדין.

מחוז ירושלים והדרום:

- דבי בן-אור – ממונה מחוזית, מחוז ירושלים והדרום.
- רינת אבדר – מנהלת נפת ירושלים.
- סימון בוזנח – מנהלת נפת אשדוד, אשקלון וקריית גת.
- לי זמיר – מנהלת נפת באר שבע ואילת.
- עו"ד קרן קידר – ממונה מחוזית על עורכי הדין.

תחומי האחריות של השירות:

תפקידי יחידת הסיוע:

- ❖ סיוע נגיש ומקצועי למשפחות המופנות באמצעות בקשה ליישוב סכסוך או הפנייה מדיון ע"י שופט בית המשפט למשפחה/ דיין/קאדי.
- ❖ הערכה ראשונית של הסכסוך ומידת הנכונות ליישוב הסכסוך בדרכים חלופיות להליך משפטי.
- ❖ מתן מידע אודות השלכות הגירושין, כפי שמוגדר בחוק.
- ❖ סיוע בגיבוש הסכמות (הסכמים), תוך שימוש במיומנויות טיפוליות וגישוריות.
- ❖ הסכמות זמניות וקבועות בנושאים כגון עתיד הנישואין, הורות וילדים.
- ❖ הסכמי גירושין במקרים מסוימים. (ע"פ קריטריונים).
- ❖ תיווך והפניה לשירותי טיפול בקהילה.
- ❖ יעוץ לבני המשפחה, על השלכות הסכסוך, בעיקר על ילדים.

- ❖ סדנאות להורים בהליכי גירושין.
- ❖ הערכה והתערבות ממוקדת קצרת מועד במערכות יחסים בין בני זוג ובין הורים וילדים.

יעוץ לבית המשפט/בית הדין:

- ❖ השתתפות בראיון קטינים על ידי השופט.
- ❖ המלצות בשאלת הצורך בתסקיר או אפוסטרופוס לדין.

התערבות בתחום האלימות במשפחה:

- ❖ הערכת הדינמיקה המשפחתית (לא הערכת מסוכנות!).
- ❖ הרגעה ומניעת הסלמה במצב.
- ❖ פריסת אלטרנטיבות להמשך ההתנהלות.
- ❖ תיווך והפניה לשירותים בקהילה.
- ❖ גיבוש הסכמות זמניות: בנוגע להמשך ההתנהלות לאחר הגשת הבקשה לצו הגנה, טיפול וקשר הורים וילדים לאחר הוצאת צו הרחקה ונושאים אחרים הדורשים התייחסות בתקופת הרחקת מי מהצדדים מהבית.
- ❖ סיוע לבית המשפט.

דרכי התקשרות

רשימת כתובות וטלפונים של יחידות הסיוע ליד בית המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הדתיים.

משרד ראשי: רח' ירמיהו 39 ירושלים.

טלפונים: 02-5085818, 02-5085643, 02-5085680, 02-5085954. פקס: 02-5085954.

יחידות הסיוע שליד בית המשפט לענייני משפחה

שם היחידה	כתובת	טלפון	פקס
אילת	יותם 3, אילת	072-3745165 072-3745210	02-5085983
אשדוד	רח' הבנים 5 אשדוד – מרכז הקריה, שער ירושלים, קומה 3	08-8519735	02-5085116
באר שבע	היכל המשפט, התקווה 5 באר שבע	072-3745231/2	02-5085088
חדרה	הילל יפה 7 א' קומה 1, חדרה	072-3744060	02-5085197
חיפה	פלי"ם 7 חיפה. קומה 2, חדר 212	072-3744380	02-5085195
טבריה	רחוב יהודה הלוי 1 קניון ביג פאשן קומה 4, טבריה	072-3744010	02-5085199
ירושלים	בית הדפוס 12 אגף B קומה 2 ירושלים	072-3742101	02-5085982
בית שמש	הרצל 9	072-3742101	02-5085982
נצרת	דרך החטיבות 1, נצרת עילית קניון מבנה קומה ג'	072-3744251	02-5085198
פתח תקווה	גרניט 5 פ"ת	072-3743100	02-5085192
צפת	מעלה כנען, צפת	072-3744210	02-5085331
קרית	שד' ההסתדרות 271, קריית חיים - מתחם WAY I, קומה 2	074-7177300	02-5085115
קריית גת	הגפן 3 קריית גת	0723745340	02-5085098
קריית שמונה	שד' תל חי 106 קריית שמונה, בניין צחר קומה 3	072-3744210	02-5085114
ראשון לציון	גלילי 3 ראשון לציון	072-3743330	02-5085028
רמת גן	דוד בן גוריון 38 רמת גן	072-3743050	02-5085004

יחידות הסיוע שליד בתי הדין הרבניים

שם היחידה	כתובת	טלפון	פקס
אילת	שד' התמרים 3, ק. הממשלה, קומה 1 אילת	072-3745394/5	02-5085983
באר שבע	תקווה 4, באר שבע	072-3745231/2	02-5085088
אשדוד	רח' מנחם בגין 1 אשדוד – בניין צימר, שער 2 קומה 2	08-6214971 072-3745350	02-5085117
אשקלון	שד' בן גוריון 19, אשקלון	072-3745360	02-5085118
חיפה	פלי"ם 5 חיפה. קומה 1	072-3744370	02-5085196
טבריה	רחוב יוחנן בן זכאי 16, טבריה	072-3744512 04-8583286	02-5085113
ירושלים	עם ועולמו 4 ירושלים	02-5479690	02-5085145
נתניה	ראובן ברקת 3 נתניה	03-7790623	02-5095193
פתח תקווה	שפיגל 6, פתח תקווה	03-7574660	02-5085194
צפת	ויצמן 6 צפת	04-9657801	02-5085331
רחובות	מוטי קינד 10, רחובות	072-3743990	02-5085133
תל אביב – ביה"ד	שדרות דוד המלך 33 ת"א	03-79473473	02-5085134

יחידות הסיוע שליד בתי הדין השרעיים

שם היחידה	כתובת	טלפון	פקס
באקה אל-גרבייה	אלקודס, באקה אל-גרבייה	073-3924511	
חיפה	שיבת ציון 60 חיפה	074-7177307 073-3929696	02-6462689
טייבה	מחמוד דרוויש טייבה	073-3929782	
באר שבע	קרן היסוד 4, בניין קרסו, קומה א', ב"ש	072-3745230	02-5085088
ירושלים	הלל 37 ירושלים	02-5788834	073-3929548
נצרת	תאופיק זיאד 1, נצרת	073-3929654	04-6461310
עכו	שלום הגליל 1 עכו	072-2537800 073-3929670	04-9913875 02-6467041
עכו – ביה"ד הדרוזי	שלום הגליל 1 עכו	072-3744991/2/3 04-6297600	04-9550757
תל אביב	יפת 246, תל אביב – יפו	03-6599656	03-6598142
סכנין	אופל 16 סכנין	0733929740	02-6462689

יחידת הסיוע שליד בית הדין הדרוזי

שם היחידה	כתובת	טלפון	פקס
עכו	רחוב שלום הגליל 1 עכו	074-7177308	04-9550757

כל 38 יחידות השירות עוסקות בטיפול ישיר ונותנות שירות ישיר לאזרח.

עקרי פעילות השירות במהלך 2023:

* יחידות הסיוע עוסקות בטיפול ישיר, ומתן מענה טיפולי לאוכלוסיית הפונים לערכאות השיפוטיות בנושא סכסוכים במשפחה.

יישום החוק להסדר התדייניות בסכסוכי משפחה:

במהלך השנים האחרונות, מאז כניסתו לתוקף של החוק להסדר התדייניות בסכסוכי משפחה, הפעילות המרכזית של יחידות הסיוע היא יישום החוק.

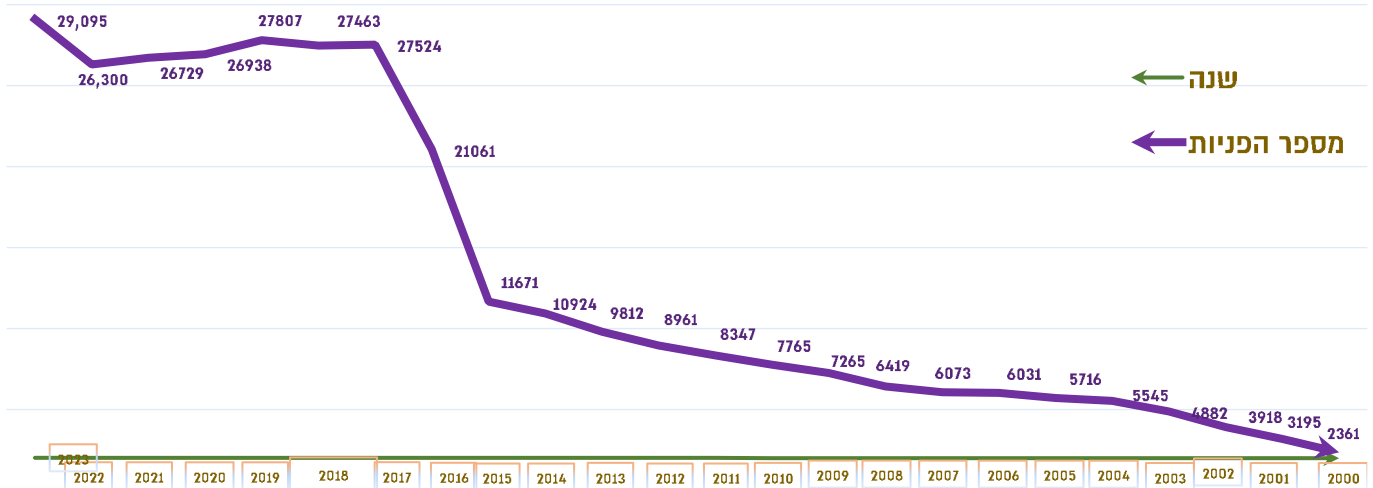
מטרת החוק להכניס שינוי בדפוסי ההתמודדות והתנהלות של משפחות בסכסוך משפטי, ולשם כך מחייב החוק לקיים עד 4 פגישות עם עובד סוציאלי ביחידת הסיוע, ובמידת הצורך עם עו"ד יחידת הסיוע.

במהלך מפגשים אלה מתקיימת הערכה ראשונית של המשפחה ומוקד הסכסוך, מתן מידע לגבי התהליך והשלכות המשבר, והתאמת מענים ליישוב הסכסוך בהידברות, כחלופה להליכים משפטיים.

במהלך שנת 2023 נפתחו ברחבי הארץ 29,065 תיקים.

מספר התיקים שנפתחו ביחידות הסיוע לאורך השנים, כולל נתוני 2023

בדצמבר 2022 התחלנו ביישום החוק להסדר התדיינות בתי הדין השרעיים.

נקלטו 13 עובדים חדשים – עו"ס, עו"ד ועובדי מינהל, נפתחו יחידות סיוע חדשות בבאר שבע ובסחנין, התקיימו פעילויות ראשונות לבניית ממשקי עבודה עם עובדי בתי הדין השרעיים והקאדים, טפסים הותאמו ותורגמו לערבית, נבנו מערכי הדרכה ולווי לעובדי היחידות ועוד, כל אלה בהובלה משותפת עם הנהלת בתי הדין השרעיים.

גישה:

עובדי היחידות התמקצעו בתחום הגישור, בעיקר בנושאים הקשורים לילדים. ביחידות פיתחו מודל גישור לעבודה עם משפחות בקונפליקט גבוה, כולל אלימות במשפחה, כאשר הגישור שם במוקד את צרכי הילדים ובניית תכנית הורות לאחר הגירושין. נעשה שימוש תדיר בכלים טיפוליים וגישוריים לעזרת המשפחות.

אלימות:

חלק מההפניות הן בנושא אלימות במשפחה בעקבות בקשות לצו הרחקה המוגשות לבית המשפט לענייני משפחה. חלק אחר ממקרי האלימות מזוהים תוך כדי טיפול במחלוקות בנושא אחר.

ההתערבות ביחידת הסיוע היא לצורך הגעה להסכמות זמניות לאחר הוצאת צו הרחקה, או לצורך הערכת המצב המשפחתי במהלך שבעת הימים בין הוצאת הצו במעמד צד אחד לבין דיון במעמד שני הצדדים או הערכת הצרכים הטיפוליים והפניה לטיפול מותאם.

יחידות הסיוע מפנות מקרי אלימות למרכזים למניעת אלימות לצורך טיפול.

סדנאות להורים:

היחידות מפעילות קבוצות להורים בהליכי גירושין (למעלה מ-25 קבוצות מדי שנה), בהן מקבלים ההורים מידע על השלכות הסכסוך על ילדיהם ועל דרכים להסתגלות למשבר המשפחתי.

בכל סדנא משתתפים כ-12 אבות ואימהות, שאינם בני זוג, למשך כ-4 מפגשים. הסדנא פתוחה גם למשפחות שאינן מוכרות ביחידות הסיוע, הנמצאות בתהליכי פרידה וגירושין. בסדנא נדונות דרכים לשיפור יכולת ההתמודדות של ההורים ובשינויים בחיי ילדיהם, תוך פתיחת ערוצי תקשורת חדשים. ההשתתפות בסדנא אינה כרוכה בתשלום! הסדנאות (שלוו במחקר הערכה), פותחו כאחד המענים, לאחר שנמצא במחקרים כי במצבי משבר וקונפליקט אנשים זקוקים לקבוצות וקהילות להשתייך אליהן. בעידן בו המסגרת המשפחתית מתפרקת, הקבוצה תופסת מקום משמעותי כמסגרת השתייכות ותמיכה. התערבות מתוכננת, ממוקדת ומוגבלת בזמן, המלווה בתמיכה, הדרכה ופתרון בעיות, יכולה לסייע להסתגלות לגירושין ולהביא לשינויים משמעותיים. את הסדנא מנחים 2 עובדים סוציאליים מיחידות הסיוע, כאשר ההנחיה המשותפת מהווה מודל להידברות וערוצי תקשורת פתוחים.

השתתפות ילדים:

בעקבות חקיקת תקנות השתתפות ילדים (2014) מפעילות היחידות מחלקות לשיתוף ילדים (מש"י), בהן נפגשות עובדות סוציאליות עם ילדים שעניינם נדון בבית המשפט כדי לברר אם ברצונם להישמע על ידי שופט או על ידי איש טיפול. בעקבות הצלחתה של תכנית פיילוט בבתי המשפט לענייני משפחה בירושלים וחיפה ב-7-2006 אשר לוותה במחקר ע"י מכון ברוקדייל, הורחבו התקנות, המבוססות על המלצות ועדת רוטלוי ליישום אמנת האו"ם לזכויות הילד בתחום החקיקה. אמנת האומות המאוחדות מפרטת את זכותו של כל ילד להשתתף בהליכים הנוגעים לו בהתאם לגילו ומידת בשלותו. מטרת השמיעה – לסייע לילדים להשמיע את קולם בעניינים הנוגעים להם לפני קבלת החלטה ע"י השופט. חלק מהילדים נשמעים ע"י עו"ס יחידת הסיוע וחלקם ע"י שופט ועו"ס היחידה במשותף. בספטמבר 2014 הורחבו התקנות לכל בתי המשפט לענייני משפחה בארץ והוקמו מחלקות לשיתוף ילדים בכל היחידות ליד בתי המשפט לענייני משפחה. עובדי היחידות עוברים הכשרות בנושא שמיעת ילדים לצורך יישום התקנות. שמיעת הילדים מהווה היום כלי נוסף בידי בית המשפט ויחידות הסיוע ומאפשרת לילד להשמיע את קולו בהתאם לגילו ומידת בשלותו, טרם קבלת החלטות הנוגעות לגורלו – בין אם באמצעות החלטה שיפוטית ובין אם באמצעות הליכי גישור והסכמה בין הוריו. בשנת 2023 נשמעו ביחידות 737 ילדים על-פי התקנות, מתוכם 222 ילדים נפגשו עם שופט, יחד עם עו"ס הסיוע.

קשר עם שירותים בקהילה:

מאחר וההתערבויות ביחידות הסיוע קצרות טווח, היחידות עובדות בתאום עם שרותי הרווחה בקהילה ומפנות אליהם משפחות להמשך התערבות.

תיק מטופלים ממוחשב:

עבודת היחידות מתנהלת בתיק ממוחשב לכל משפחה. המערכת הממוחשבת מתעדת את הטיפול במשפחה ותוצאותיו ומשמשת לאיסוף נתונים בזמן אמת. המערכת מאפשרת לקבל דוחות עדכניים בתחומי העבודה השונים ולאפשר פיקוח מיטבי על העבודה. תהליך שדרוג התיק הממוחשב משתנה בהתאם לצרכים הנלמדים תוך כדי הטמעה.

למידה ארגונית, ניהול ידע והכשרות:

התפקידים המגוונים שמבצעות היחידות דורשים הכשרה פנים שירותית ייחודית לתפקיד. ההכשרה מתקיימת במהלך השנה הראשונה לקליטתו של עובד חדש. בנוסף מתקיימות הכשרות לכלל העובדים בנושאים נוספים (גישור, הנחיית קבוצות, שמיעת ילדים, טיפול קצר מועד, הכשרת עורכי הדין ועוד), בהתאם לסדר עדיפויות המשתנה מדי שנה. רוב ההכשרות מתקיימות בבית הספר המרכזי לעובדים סוציאליים במטרה להתאים את התכנים לתפקידים הספציפיים של היחידות.

העובדים, כחלק מארגון לומד, מגבשים ערכים וידע משותפים ומחויבים לאמנת השרות ולחזון יחידות הסיוע.

התוויית תכנית סדירה של הדרכות והכשרות מקדמת הטמעה של עקרונות הארגון הלומד בכמה אופנים:

- ❖ ידע תאורטי ומעשי בפתרון בעיות: באמצעות הדרכות, ייעוץ, הנגשה למקורות ידע בקהילת הידע הממוחשבת, באמצעות מדריכים, ישיבות צוות, וקורסים.
- ❖ פיתוח רעיונות חדשים באמצעות ישיבות צוות וישיבות הנהלה, צוותי חשיבה, ועדות שיפור ולמידה מהצלחות של שירותים אחרים.
- ❖ הדרכה לבעלי תפקידי ניהול והדרכת עובדים.
- ❖ הדרכות קבוצתיות לעובדים ע"י מדריכים חיצוניים והדרכות פרטניות ע"י מדריכים פנימיים (מדריכות ומנהלות היחידות).
- ❖ אוריינטציה לעובדים חדשים, הכוללת 3 תחומים עיקריים: חוק, אלימות, ילדים וגישור. בנוסף, עוברים העובדים החדשים קורס בגישור כללי וגישור במשפחה.
- ❖ בהתאם למתווה נתיב הצמיחה ופיתוח מקצועי של השירות מתקיימות הכשרות בתחומים כגון: מגדר, התערבות קצרת מועד, וכשלים בקשר בין הורים וילדים במשפחות בסכסוכי גירושין.
- ❖ מתקיימת הכשרה לעובדות המינהל שמטרתה העשרה ולימוד שיטות עבודה בשרות ציבורי.
- ❖ קהילת ידע – היחידות מפעילות קהילת ידע – משפחות בסכסוך משפטי – במסגרת מיזם קהילות הידע של משרד הרווחה. בקהילה נמצא חומר תאורטי רב, חקיקה, פסקי דין, דיונים והודעות. בקהילה חברים למעלה מ-1,000 אנשי מקצוע (עובדים סוציאליים, שופטים, עורכי דין, ומטפלים).

סקירת פעילות 2023 – נתונים:

- בבתי המשפט לענייני משפחה – הופנו ליחידות הסיוע בס"ה 17,835 משפחות, מהן 16,119 על-פי החוק להסדר התדיינויות במשפחה.
- בבתי הדין הרבניים – הופנו ליחידות הסיוע 7,109 משפחות מהן 6,830 על-פי החוק להסדר התדיינויות.
- בבתי הדין השרעיים – הופנו ליחידות הסיוע 4,109 משפחות, מהן 4,078 על-פי החוק להסדר התדיינויות.
- בסך הכל הופנו ליחידות הסיוע במהלך שנת 2023 29,065 משפחות, מהן 27,037 על פי החוק להסדר התדיינויות.

- ביחידת הסיוע שליד בית הדין הדרוזי בעכו טופלו 12 משפחות. החוק להסדר התדיינות לא הוחל על ערכאה זו.

נושאי הפניה עיקריים במהלך 2023:

- תיקי מהו"ת: 27,037 משפחות.
- ייעוץ לבית משפט וראיון ילדים: 308 משפחות.
- תיקי מש"י: 271 משפחות.
- הסכמות או גישור: 323 משפחות.
- הערכה וברור עתיד הנישואין: 40 משפחות.
- אלימות במשפחה: 657

תוצאות ההתערבויות לשנת 2023 (הפניות מבית המשפט):

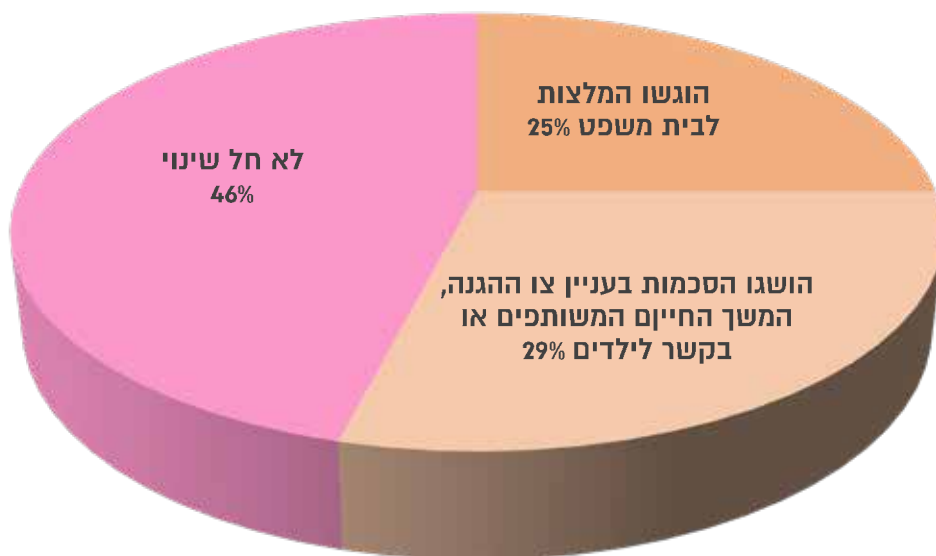
המערכת הממוחשבת מכוונת בשלב סגירת התיק לחישוב תוצאות ההתערבות בתחום בו התקיימה: התוצאות מתייחסות לתיקים שנסגרו במהלך שנת 2023, כאשר עיקר התיקים שטופלו השנה היו סביב החוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה.

תוצאות ההתערבות בתיקים בהם נושא ההפניה הוא אלימות במשפחה:

במהלך השנה טופלו 1,448 משפחות בהן דווח על אלימות במשפחה, גם כאשר מטרת ההפניה הייתה אחרת. מבין אלה, 657 משפחות הופנו סביב בעיית אלימות במשפחה. על סמך תיקים אלה אשר הטיפול בהם הסתיים והם נסגרו בשנת 2023 נאספו הנתונים הבאים:

- 25% – הוגשו המלצות לבית המשפט.
- 29% הושגו הסכמות בעניין צו ההגנה, המשך החיים המשותפים או בקשר לילדים.
- 46% לא חל שינוי.

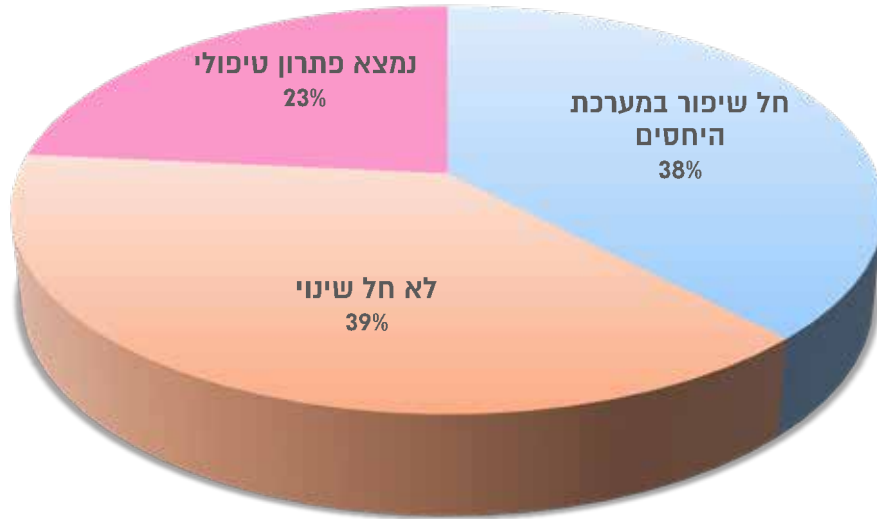
התערבויות טיפוליות בתיקים שאינם תיקי מהו"ת (התערבויות קצרות לשיפור יחסים בין בני משפחה, הורים וילדים):

בתיקים שנסגרו בשנת 2023:

- חל שיפור במערכת היחסים.
- לא חל שינוי.
- נמצא פתרון טיפולי בקהילה.

התערבויות טיפוליות בתיקים שאינם תיקי מהו"ת

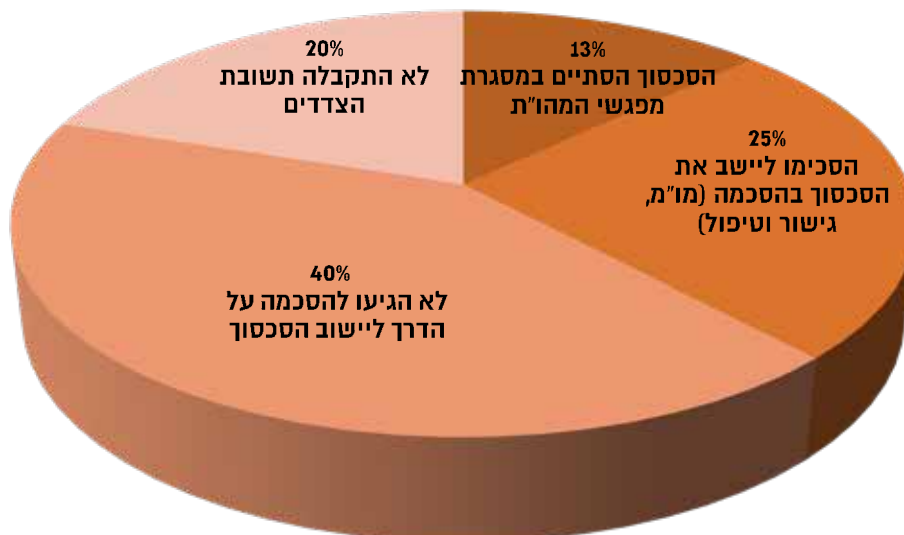

תוצאות העבודה בתיקי מהו"ת

במקרים בהם הסתיים הטיפול על פי החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה, והתיקים נסגרו בשנת 2023: התוצאות משקפות את החלטת הצדדים לגבי המשך ניהול הסכסוך לאחר סיום מפגשי המהו"ת:

- 13% הסכסוך הסתיים במסגרת מפגשי המהו"ת.
- 25% הסכימו ליישב את הסכסוך בהסכמה (מו"מ, גישור וטיפול).
- 42% לא הגיעו להסכמה על הדרך ליישוב הסכסוך.
- 20% לא התקבלה תשובת הצדדים.

תוצאות העבודה בתיקי מהו"ת

עיקרי פעילות השירות המתוכננת ל-2023:

1. המשימה המרכזית העומדת בפני יחידות הסיוע היא המשך יישום החוק להסדר התדייניות בסכסוכי משפחה, תוך צמצום נוסף של מועדי ההמתנה לפגישה ראשונה ביחידות הסיוע.
2. אנו נמצאים בשלבים ראשונים של יישום החוק להסדר התדייניות בבתי הדין השרעיים, משימה המורכבת מתחומי עיסוק שונים. ראשית המשימה היא לאייש תקנים קיימים אשר לא אויישו עדיין, בבית הדין בבאר שבע ובבית הדין בחיפה וכן איוש תקני עו"ד לא מאויישים. בנוסף, ישנם אתגרים מתחום הדיור, כאשר היחידות ממוקמות בתוך בתי הדין השרעיים, אלא שבשונה מהתכניות המקום המוקצה ליחידות הסיוע אינו תואם את הצרכים. המדיניות המתוכננת היא להוציא את היחידות למבנים סמוכים לבית הדין – תהליך בו מעורבים משרדים נוספים. תחום נוסף לפיתוח הוא בניית ממשקי עבודה ונהלים משותפים עך צוות בתי הדין והקאדים, שיווק השירות בקרב האוכלוסיה הפונה לבתי הדין השרעי ובקרב משפיעים במגזר המוסלמי, פיתוח דרכי התערבות וטיפול מותאמים למאפיינים התרבותיים של האוכלוסיה ועוד.
3. תגבור ההפניות של משפחות לגישור באמצעות הפניה לרשימת המגשרים כפי שמתחייב בתקנות. זאת תוך שימוש במנגנון ממוחשב להפניה לגישור בהתאמה לצרכי המשפחה.
4. כרסום והטמעת שינויים המתבססים על נוהל מחודש להתמודדות עם מצבי אלימות במשפחות המגיעות לטיפול במטרה למנוע סיכונים ולהפנות לטיפול מתאים.
5. הטמעת כלי אבחוני שמטרתו לבצע הערכה ראשונית של קשיים בקשר הורה – ילד במשפחות עם קשיים בדרגות שונות ומורכבות. מטרת ההערכה היא גיבוש המלצות והפניה לגורם טיפול מותאם בעיה.
6. השתלבות בתהליכי דיגיטציה אותם מוביל המשרד, תוך הובלת שינויים בתוכנה המרכזית ושיפור היכולת להוציא נתונים ודוחות. בנוסף, פיתוח פורטל פנים שירותי.
7. תורגמו חלק מעלוני המידע לשפה הערבית בנושא החוק להסדר התדייניות בסכסוכי משפחה. בתכנית לתרגום פרסומים נוספים, כמו למשל מידע על עבודה עם ילדים ביחידות הסיוע – מש"י (המחלקה לשיתוף ילדים).
8. פעולות שנועדו להגברת שיעור ההתייצבות לפגישות ביחידות הסיוע: פיילוט תז בהמשך לפעולות אלה, תיבנה תכנית מותאמת להעלאת שיעור ההתייצבות. כורות טלפוניות, וכן מחקר שנועד להתחקות אחר הגורמים לאי ההתייצבות.

פירוט תקציב והוצאות:

כל תקציב השירות מיועד להוצאות תפעול המממנות את הוצאות אחזקת היחידות ופעילות שוטפת.

תקציב השירות:

בשנת 2023 התקציב עמד על 3,106 מיליון ₪.

לא היה שינוי בשנת 2023 והשירות התנהל עם אותו תקציב. בנוסף מוקצה לשירות תקציב לצרכי תחזוקה ובינוי, המנוהל ע"י מחלקת מינהל, רכש, תשתיות וטיפעול.

נהלים

נהלי יחידות הסיוע נמצאים בתהליך שינוי מתמשך ככל שמתפתח תהליך הלימוד והטמעת חוק המהו"ת ותוך התאמה לשינויי חקיקה המתקיימים מעת לעת.

העבודה על נוהל מחודש לטיפול במצבי אלימות הושלמה והנוהל נמצא בתהליכי הטמעה. הנוהל מתייחס הן למצבי אלימות במשפחה והן למצבי אלימות ביחידות הסיוע.

רשימת החוקים מופיעה בתחילת הדברים, תוך תיאור עבודת יחידות הסיוע.

אגף הקהילה:

אגף בכיר קהילה במינהל של"ם עוסק בקידום פעולות לאיתור, מניעה טיפול ושיקום אוכלוסייה על רצף הסכנה, הסיכון והניתוק ובני משפחתם בקהילה. זאת באמצעות יצירת רצף מענים תשתיתיים מותאמים תרבותית, מגדרית ורשותית תוך שיח מתמיד מטה, מחוז, שדה/רשויות.

אוכלוסיית היעד:

בני נוער, צעירים ובוגרים בעלי אינטליגנציה תקינה ללא מוגבלות שכלית, נפשית ופיזית הנמצאים על רצף הסיכון הסכנה והניתוק. אוכלוסייה זו מאופיינת באחד או יותר מהביטויים ההתנהגותיים הבאים: קושי בקבלת סמכות וגבולות, אלימות פיזית, אלימות מינית, ונדליזם, שוטטות, נשירה סמויה וגלויה, שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים, התמכרות התנהגותית, התנהגות מינית לא מובחנת, זנות, התנהגות עוברת חוק, התנהגות הנובעת מטראומה ופוסט טראומה או ללא עורף משפחתי וקורת גג. אוכלוסיית היעד כוללת את בני המשפחה הן ככוח תומך שינוי והן כגורם מקבל טיפול בהתאמה וכן אוכלוסיות של להט"ב ויוצאים בשאלה העונים למאפייני אוכלוסייה אלה. בנוסף האגף מטפל בצעירים בגילאי 18-26 שנים על רצף הסיכון כמתואר לעיל, ברשויות בהן לא פועל עו"ס יתד.

השירות לטיפול בנוער וצעירים ברצף הסיכון, הסכנה והניתוק בקהילה

השירות לטיפול בנוער וצעירים על רצף הסיכון, הסכנה והניתוק בקהילה מופקד על איתור, טיפול ושיקום של נערים ונערות, צעירים וצעירות, בגילאי 12-25, הנמצאים בדרגות שונות של ניתוק מהחברה ומנותני השירותים.

בני נוער וצעירים אלו מאופיינים בקשיים מורכבים בכל תחומי התפקוד: המשפחתי, הרגשי, החברתי, הלימודי והתעסוקתי. האוכלוסייה חשופה למצבי מצוקה במשפחה בחברה ולמציאות חיים פוגענית, מדירה, מפלה ולעיתים אלימה. מצבי מצוקה אלה נובעים ממצואות חיים היוצרת או המחריפה את בעיותיהם ומקשה על השתלבותם במערכות חיים משפחתיות, חינוכיות, קהילתיות, חברתיות וכלכליות.

השירות, עובד על פי עקרונות עבודה של "סביבה טיפולית" מודעת טראומה. מרבית בני הנוער, הצעירות והצעירים חוו/חווים טראומות מורכבות הכוללות פגיעה פיסית, נפשית, מינית והזנחה מתמשכת. טראומות אלו, הינן מקור להפרעות התנהגות קשות ולקשיים רגשיים ותפקודיים רבים. הבנת הטראומה שעומדת בבסיס הסימפטומים הרגשיים וההתנהגותיים, מחייבת עבודה על פי גישות התערבות מרפאות שמתאפיינות בחמלה, בשקיפות, הדדיות, תוך שיתוף מלא של המטופלים בתהליכי הטיפול ובתהליכי קבלת ההחלטות.

עבודת השירות מתבצעת בשני מישורים מרכזיים:

1. הרשויות המקומיות – עובדי נוער צעירות וצעירים הפועלים לפי תכניות מאושרות לרשויות.
2. מיקור חוץ – עמותות וארגונים המפעילים עבור המשרד תכניות מקומיות וארציות.

יעדי הטיפול:

- איתור אוכלוסיית היעד.
- פיתוח תכניות ייחודיות ודרכי טיפול מותאמות, גמישות ומונגשות בעלות רגישות מגדרית, מגזרית ותרבותית עבור כל אחד מבני הנוער או הצעירים.
- יציאה ממעגל הפגיעות המיניות והפסקת האלימות על כל סוגיה.
- העצמה אישית, חיזוק וצבירת התנסויות חיוביות.
- שדה התאמנות לפיתוח מיומנויות בכל תחומי התפקוד.
- בניית מערכת יחסים מיטיבה ותקשורת בונה במשפחה.
- חיזוק יכולת לפתח קשרים חברתיים ובין-אישיים נורמטיביים הדדיים ושיווניים.
- הרחבת הזדמנויות ופיתוח תנאים ותהליכים המאפשרים לממש אותן.
- מיצוי זכויות ותיווך אקטיבי לשירותים קיימים.
- הנגשה של מסגרות אוניברסליות חברתיות, לימודיות ותעסוקתיות ופיתוח מיומנויות ותמיכה בהשתלבות במסגרות אלו.
- השירות התמחה בהקמה ובהפעלה של מענים אינטנסיביים ומענים משלימים.

מענים אינטנסיביים:

שם השירות: מפתן

מסגרת טיפולית שיקומית-חינוכית המיועדת לבני נוער בגילאים 13 – 18 הנמצאים על רצף הסיכון ונפלטו ממסגרות חינוכיות. המפתן פועל בין השעות 08:00 ל-16:00. משך השהות במפתן הוא עד ארבע שנים. תכנית הפעילות במפתן משלבת פעולות בשלושה תחומים:

- תכניות התערבות טיפוליות להתמודדות עם קשיים רגשיים, התנהגותיים, חברתיים ומשפחתיים.
- הכנה לעולם התעסוקה באמצעות הסדנאות היצרניות, מרחבי תעסוקה, יזמויות עסקיות, והכנה למבחני סיווג מקצועי.
- לימודים עיוניים לקראת מבחני בגרות ותעודה של 12 שנות לימוד – באחריות של משרד החינוך.

נתונים – 12 מפתנים.

בשנת הפעילות תשפ"ג ספטמבר-2022 יולי 2023 (-ועד לסיום השנה הקלנדרית) שהו במפתנים – 698 בני נוער.

שם השירות: מית"ר כוללני (מרכז יום רב תחומי)

פועל כמרכז יום תומך רב תחומי המיועד לבני נוער בגילאים 12 – 18 הנמצאים על קצה רצף הסיכון, הסכנה והניתוק. מסגרת המית"ר מיועדת לטיפול קצר מועד ואינטנסיבי במטרה לשלב את בני הנוער במסגרות נורמטיביות. המית"ר פועל על פי עקרון של זמינות ונגישות מידית – מתן מענה מידי הכולל הזנה ומקלחת לכל אחד מהפונים אליו. שעות הפעילות של המית"ר הן מ-08:00 עד 22:00 בכל ימות השנה.

המית"ר מטפל בשתי אוכלוסיות למשך של 18 חודשים לכל היותר:

- בני נוער המנותקים מכל מסגרת וזקוקים למענים בסיסיים ביותר.
  - בני נוער הזקוקים לליווי ותמיכה על מנת שיתמידו במסגרות שבהן הם שוהים.
- נתונים – 21 מית"רים, מתוכם 3 מית"רים לנוער חרדי במסגרת נוח"מ (-נוער חרדי מנותק).
- בשנת הפעילות תשפ"ג ספטמבר-2022 יולי 2023 שהו במית"רים – 1000 בני נוער.

בשנת 2024 עתידים להיפתח עוד 3 מית"רים.

שם השירות: מית"ר משולב במפתן

מית"ר המאריך את שעות הפעילות של המפתן עד שעות הערב, תוך שימוש בתפיסת עבודה ובכלים של המית"ר. המסגרת מיועדת ל:

- בני נוער המתחנכים בבוקר במפתן וממשיכים את פעילותם עד שעות הערב על פי תכנית אישית.
  - בני נוער שבשעות הבוקר מנותקים מכל מסגרת ובשעות אחר הצהריים מגיעים לפעילות במית"ר, כשהמטרה היא לשלבם בפעילות בשעות הבוקר במפתן.
  - בני נוער בסיכון המשולבים עדיין במערכות נורמטיביות בקהילה והם מצטרפים לפעילות המית"ר בשעות אחה"צ כ"רשת ביטחון" כדי למנוע את נשירתם.
- נתונים-4 מית"רים המשולבים מפתן.

שם השירות: מית"ר תעסוקתי

מית"ר שיעקר עבודתו מבוססת על תעסוקת בני נוער באוריינטציה טיפולית. מפעל התעסוקה המיועד לבני נוער בגילאים 15-18 הנמצאים על קצה הרצף של סיכון וניתוק. בני הנוער משתלבים בעבודה בשכר, במטרה לשלבם במערכות נורמטיביות בקהילה. משך התוכנית עד שנה וחצי.

נתונים – 4 מית"רי תעסוקה.

במהלך שנת 2023 התפרסם מכרז להקמת 6 מית"רים תעסוקתיים נוספים בפריסה ארצית (כולל חקלאיים) – אותרו 5 מציעים – במהלך פתיחה והקמה.

שם השירות: מרכזי עד"י

מענה כוללני לנערות בקצה רצף הסיכון, סכנה וניתוק המנותקות ממערכת החינוך, כחלופה להוצאה למסגרת חוץ ביתית. מטרת התכנית: שילוב במסגרת טיפולית יומית, מכילה ותומכת תוך מזעור גורמי סיכון, שיפור יכולות לימודיות, חברתיות ואישיות. יציאה ממעגלי הפגיעות והעצמה.

נתונים – 12 מסגרות, מתוכן 4 מסגרות למגזר החרדי במסגרת נוח"מ.

במהלך שנת 2023 שהו במרכזי עד"י – כ-170 נערות.

מענים משלימים:

שם השירות: בתים חמים

הבית החם הינו מסגרת טיפולית חינוכית לנערות. המסגרת נותנת מענה פרטני וקבוצתי.

מדובר במסגרת יומית המעניקה מענים טיפוליים, חברתיים, לימודיים ותרבותיים. הבית החם הינו מסגרת טיפולית שמטרתה להעניק ולאפשר חוויה חיובית של קבלה, חום, שייכות, העצמה וכישורי חיים. בנוסף מאפשר הבית מתן ביטחון תזונתי הכולל ארוחת צהריים וערב. הבית החם מיועד לנערות שחשופות לפגיעה ולמצבי מצוקה עקב מצבן ומעמדן במשפחה ובחברה. המסגרת מהווה עבור הנערות בית שני בשעות אחה"צ והערב ומשמשת תחליף לשוטטות ברחוב או לשהייתן בביתן ללא מעש הבית החם פועל בכמה מודלים: פעמיים, שלוש פעמים או חמש פעמים בשבוע ונותן מענה לקבוצה של 15 נערות.

אוכלוסיית היעד

נערות בגילאי 13-18 הנמצאות במצבי מצוקה וסיכון, המתקשות בהתמודדות בחיי היום יום ואשר זקוקות למסגרת טיפולית, תומכת, מעצימה ומעשירה, ומאופיינות באחד או יותר מהמאפיינים הבאים:

קושי בקבלת סמכות וגבולות, אלימות פיזית, אלימות מינית, ונדליזם, שוטטות, נשירה גלויה וסמויה, פגיעות מיניות, פוסט טראומה מורכבת, זנות, פגיעה עצמית. התוכנית מיועדת לבעלי אינטליגנציה תקינה וללא מחלת נפש פעילה.

מי מפעיל את השרות

רשות מקומית או ארגון שזכה במכרז של הרשות המקומית.

השרות פועל בפריסה ארצית.

כוח אדם בשירות

- עו"ס.
- מדריכה.
- אם בית.

תקני כ"א הם בהתאם למודל ההפעלה: בית חם מודל א, מודל ב, מודל ג'.

מימון/ השתתפות/תעריף

משרד הרווחה. רשות מקומית.

שם התוכנית	סמל תעריף	תעריף ברוטו	תעריף נטו	כמות מושמים מקסימלית	עלות תוכנית לשנה
בית חם יומיים בשבוע	2552	954	715	15	128700
בית חם 3 ימים בשבוע	2553	1314	985	15	177300
בית חם 5 ימים בשבוע	2554	981	735	30	264600

- ישנם 145 בתים חמים, הנותנים מענה ל 1984 נערות.

שם התוכנית: מעגל בנות/בנים

מעגלי בנות ובנים הינן מסגרות טיפוליות חינוכיות לנערות ונערים. המסגרת נותנת מענה פרטני וקבוצתי בהפרדה מגדרית. מדובר במסגרות הפועלות בתדירות חד שבועית המעניקות מענים טיפוליים, חברתיים ותרבותיים, זאת במטרה להעניק לבני הנוער חוויה חיובית של קבלה, חום, שייכות, העצמה וכישורי חיים. המעגלים מיועדים לנערות ונערים שחשופים לפגיעה ולמצבי מצוקה. המעגל פועל אחת לשבוע למשך 5 ש"ש ונותן מענה לקבוצה של 12 משתתפים.

אוכלוסיית היעד:

נערות/ים בגילאי 13-18 העונים על שניים או יותר מהמאפיינים הבאים:

- קשיי הסתגלות למסגרות למידה.
- נשירה גלויה או סמויה ממסגרת למידה.
- המצאות במצב ניתוק ממסגרות למידה.
- המצאות במצב ניתוק ממסגרות חברתיות וקהילתיות.
- בני נוער החווים ניצול.
- בני נוער תוקפניים כלפי אחרים או חוו תוקפנות.
- בני נוער מודרים חברתית.
- בני נוער המשתמשים באופן מזדמן בסמים או/ו אלכוהול.

מי מפעיל את השרות:

רשות מקומית או ארגון שזכה במכרז של הרשות המקומית.
השרות פועל בפריסה ארצית.

כוח אדם בשירות:

- עו"ס.
- מדריכה.

סל השירותים:

- טיפול קבוצתי ופרטני.
- פעילות חברתית קבוצתית.

אמות מידה לקבלת השרות או השתתפות בתוכנית:

רישום במחלקת הרווחה לשירותים חברתיים והתאמה לאוכלוסיית היעד.

משך מתן השירות:

שנה, עם אפשרות הארכה לשנה נוספת.

מימון/ השתתפות/תעריף:

משרד הרווחה. רשות מקומית.

שם התוכנית	סמל תעריף	תעריף ברטו	תעריף נטו	כמות מושמים מקסימלית	עלות תוכנית לשנה
מעגל בנות	2925	372	279	12	40,176
מעגל בנים	2926	372	279	12	40,176

- ישנם 6 מעגלי בנות הנותנים מענה ל-1152 נערות.

- ישנם 64 מעגלי בנים הנותנים מענה ל-768 נערים

שם התוכנית: מט"ל

השרות נותן מענה טיפולי משלים בשעות אחה"צ לנערים במצבי סיכון כולל Reaching out.

הפועל בתדירות של 3 פעמים בשבוע, ומעניק מענה ל-15 נערים בפועל ו-15 נוספים בתהליך איתור ויישוג.

- מט"ל – מרכז טיפול לנוער הינו מסגרת טיפולית, מגדרית, בקהילה, המעניקה לנערים במצבי סיכון ומצוקה מענים פרטניים וקבוצתיים.
- פעילות המט"ל כוללת הן עבודה במסגרת והן עבודת רחוב לאיתור.
- הפעילות בתחום עבודת הרחוב כוללת איתור אקטיבי של בני נוער, תוך סיור רגלי, יצירת קשר לא פורמלי ("בגובה העניים").
- המט"ל פועל שלושה ימים בשבוע, ארבע שעות בכל יום.

תיאור אוכלוסיית היעד

נערים בגילאי 13-18 העונים על שניים או יותר מהמאפיינים הבאים:

- הישגים לימודיים נמוכים.
- קשיי הסתגלות למסגרות למידה.
- נשירה גלויה או סמויה ממסגרת למידה.
- המצאות במצב ניתוק ממסגרות למידה.
- המצאות במצב ניתוק ממסגרות חברתיות וקהילתיות.
- בני נוער החווים ניצול.
- בני נוער תוקפניים כלפי אחרים או חוו תוקפנות.
- בני נוער מודרים חברתית.
- בני נוער המשתמשים באופן מזדמן בסמים או/ו אלכוהול.

מי מפעיל את השרות

רשות מקומית או ארגון שזכה במכרז של הרשות.

התוכנית בפריסה ארצית.

כוח אדם בשירות

- עו"ס.
- מדריך.

מימון/ השתתפות/תעריף

משרד הרווחה. רשות מקומית.

עלות תוכנית לשנה	כמות מושמים מקסימלית	תעריף נטו	תעריף ברוטו	סמל תעריף	
175680	15	976	1320	2563	מטל

- ישנם 99 מט"לים הנותנים מענה ל 1485 נערים

שם התוכנית: מעטפת

מעטפת הינה תכנית טיפולית המופעלת עבור נוער במצבי סכנה (בקצה הרצף), ובשיתוף פעיל של הנער/ה, משפחתם, גורמי הטיפול והקהילה בה הם חיים.

מטרת התכנית היא שיקום הנער/ה בתוך המשפחה והקהילה ומניעת ניתוק ויציאה למסגרת חוץ ביתית.

התכנית מופעלת בשיתוף מלא של המשפחה באמצעות צוות ליווי משפחתי (צל"מ), בו שותפים הנער/ה, המשפחה, אנשי מקצוע, מתנדבים וכל מי שמקדם תהליך שיקומי.

התכנית מתקיימת בבית המשפחה.

התוכנית נותנת מענה ל-5 נערים.ות.

אוכלוסיית היעד

נערות ונערים בגילאי 13-18.

- הנמצאים במצבי סכנה, המתמודדים עם קשיים להם לא נמצאו מענים בתוך הקהילה ובעקבות כך מועמדים להוצאה למסגרת חוץ ביתית.
- בני נוער אלה מתאפיינים באחד או יותר מהמאפיינים הבאים:
  - קשיים בתקשורת משפחתית.
  - קשיים בתקשורת בין אישית.
  - עברו התעללות מינית, פיזית, נפשית.
  - משבר הגירה והבדלי תרבות.

מי מפעיל את השרות

רשות מקומית.

כוח אדם בשירות

עו"ס 50% משרה (תקן רשות) – מתאמת התוכנית.

צוות צלם – המורכב מתאמת התוכנית, עו"ס הנער, משפחתו, צוות בה"ס.

מימון/ השתתפות/תעריף

משרד הרווחה. רשות מקומית.

מל תעריף	תעריף ברוטו	תעריף נטו	כמות מושמים מקסימלית	עלות תוכנית לשנה
2519	2,526	1,895	5	113,670

- ישנם 11 מעטפות ברחבי הארץ נותנות מענה לעד 55 משתתפים.

שם התוכנית: המרחב הכתוח

מסגרת הנותנת מענה מידי לבני נוער וצעירים במצבי ניתוק חסרי עורף משפחתי. התוכנית נותנת מענה של צרכים בסיסיים – מזון, ביגוד וכן פעילות חוגים, פעילות חברתית וליווי סוציאלי טיפולי.

המסגרת מיועדת לצעירות וצעירים הנמצאים על רצף מצבי הסיכון, חשופים למצבי מצוקה במשפחה, בחברה וכן למציאות חיים פוגענית, מדירה, מפלה ולעיתים אלימה, זאת בשל מיקומם החברתי, הכלכלי, אתני, לאומי, גאוגרפי, מגדרי.

המענה לצרכי הצעירות והצעירים הנתונים במצבי סיכון, הינו מסגרת מרחב פתוח אשר ייתן מענה מידי וכן יפנה לטיפול המשכי למסגרות שונות על פי צרכיהם.

מתקיימות במרחב גם פעילויות שונות לאיתור בני נוער וצעירים הזקוקים לסיוע בשעות הערב והלילה.

אוכלוסיית היעד

נערים ונערות בגילאי 13-25 חסרי עורף משפחתי בקצה הרצף המצויים במצבי סיכון וסכנה.

מי מפעיל את השרות

המסגרות מופעלות ידי ארגון מפעיל שזכה במכרז של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים – החוט המשולש.

כוח אדם בשירות

- מנהל.
- עובדים סוציאליים.
- מדריכים חברתיים.
- מדריכי חוגים וסדנאות.
- התוכנית פועלת בירושלים ונותנת מענה ל-40 בני נוער וצעירים בחודש בעלות 129,600 ₪.
- בסה"כ בשנת 2023 נתנה מענה ל-473 בני נוער וצעירים.

שם התוכנית: סל"ע – חונכות וליווי חינוכי חברתי

מתן מענה חינוכי טיפולי לבני נוער – התכנית כוללת חונכות אישית, פעילות קבוצתית, סדנה תהליכית ופרויקט תרומה לקהילה.

- תכנית סלע נותנת מענה לנערות ונערים במצבי סיכון ומצוקה.
- שילוב בין עבודה פרטנית ועבודה קבוצתית, בדגש על התנסות חווייתית וחברתית של הנערים/ות בקבוצה שווים, מאפשר מרחב עשייה המוביל לשינוי משמעותי.
- הפעילות המתקיימת במסגרת התכנית מציעה מענה טיפולי – חינוכי בלתי פורמאלי, אשר מספק תמיכה להתמודדויות מורכבות של אותם נערות ונערים.
- התכנית משלבת מתן ידע, תמיכה, ייעוץ, הכוונה, עזרה והדרכה, תוך רגישות להבדלים הבין – תרבותיים ולצרכים של כל אחד ואחת.
- בכל קבוצה משתתפים 12-15 נערים/ות אשר לכל אחד ואחת מהם מוצמד חונך אישי לפגישה של 2-4 שעות בכל שבוע. התכנית כוללת פעילות קבוצתית, סדנא תהליכית בהקשר טיפולי, חינוכי, ופעילות תרומה לקהילה.
- המפגשים מתקיימים אחה"צ.

אוכלוסיית היעד

בני נוער בגילאי 13-18 המצויים על רצף מצבי הניתוק וסיכון, חלקם בנשירה גלויה וסמויה ממסגרות לימודים, אשר חוו וחווים קשיים בתפקוד ברמה הרגשית, התנהגותית, משפחתית וחברתית.

מי מפעיל את השרות

ההפעלה באמצעות עמותת ידידים.
התוכנית פועלת ב-18 רשויות (מתוך 20) וניתנת בהועדות של המחלקה לשירותים חברתיים.

כוח אדם בשירות

- מנהלת תוכנית – 100% משרה.
- רכזת יישובית – 50% משרה (מקצועות טיפוליים).
- חונך – 15% מכלל החונכים בשכר, השאר בהתנדבות ומלגות.

מימון/ השתתפות/תעריף

משרד הרווחה, רשויות מקומיות.

עלות תוכנית לשנה	כמות מושמים מקסימלית	תעריף נטו	תעריף ברוטו	סמל תעריף
166140	15	923	1,230	2931

- התוכנית פועלת ב-18 רשויות ונותנת מענה ל-213 נערים/ות

שם התוכנית: להב"ה

פעילות חינוכית, הפגתית, קהילתית, איתור והפניה לטיפול לנוער במועצות אזוריות. התוכנית מיועדת לכלל בני הנוער במועצה האזורית והינה תוצר של שותפות של מינהל תקון עם מינהל שח"א ומשרד החינוך.

אוכלוסיית היעד

בני נוער בגילים 13-18 הגרים במועצות אזוריות.

מי מפעיל את השרות

התוכנית מופעלת במועצות האזוריות בשותפות של מחלקת הנוער והמחלקה לשרותים חברתיים.

תפקיד	אחוזי משרה
רכז תוכנית	היקף של 50% משרה – מחלקת הנוער במועצה
עו"ס תוכנית	היקף של 50% משרה – המחלקה לשרותים חברתיים

כוח אדם בשירות

מימון/ השתתפות/תעריף

מימון משותף: מינהל שח"א באמצעות הועדות.

80 הועדות בסך 125 ש"ל להועדה.

מינהל ש.ל.מ – תקציב פעילות של 30,000 ש"ל למועצה.

- התוכנית פועלת ב-32 מועצות אזוריות ונותנת מענה ל-2560 משתתפים

שם התוכנית: צל"ש-צעירים/ות לקראת שרות

תיאור השירות

תכנית הכנה לצבא או לשרות לאומי לצעירים וצעירות במצבי סיכון בפריסה ארצית. התוכנית בשיתוף זרוע העבודה – בתי הספר להכשרה מקצועית, בטוח לאומי, הצבא. התוכנית מופעלת ע"י עמותת בת עמי.

התוכנית מלווה את הצעירים/ות ומסייעת להן ברכישת מקצוע, העצמה אישית והכנה רגשית ותפקודית לקראת החיים הבוגרים. התוכנית כוללת 4 ימים למידה לקורס הכשרה מקצועית, ליווי פרטני וקבוצתי על ידי עו"ס – רכזת הקבוצה וכן סדנאות ופעילויות שעיקרם מיומנויות הכנה לצבא וכן שבוע גדנ"ע. שנת הפעילות מתחילה בכל שנה ב-1/9 ומסתיימת ב-31/8.

אוכלוסיית היעד

צעירים/ות בגילאי 18-20 הנמצאים במצבי סיכון ומאופיינים בנשירה ממסגרות לימוד או תעסוקה, אי התמדה וקשיים בתפקוד על רקע חסכים רגשיים וחינוכיים ו/או חוסר במיומנויות אישיות וחברתיות. צעירים וצעירות המיועדים לקבל פטור מהצבא, מיועדים לגיוס מיוחד או שקבלו פטור מהצבא. צעירים/ות המעוניינים בשרות לאומי וזקוקים להכוונה והכנה.

מי מפעיל את השרות

עמותת בת עמי זכתה במכרז של משרד הרווחה להפעלת התוכנית. התוכנית בהועדות של המחלקה לשרותים חברתיים.

כוח אדם בשירות

מנהלת תוכנית ארצית.

עו"ס (רכזת) – 50 % משרה לקבוצה.

מחנכת כיתה – מטעם זרוע העבודה.

מימון/ השתתפות/תעריף

עלות תוכנית לשנה	כמות מושמים מקסימלית	תעריף נטו	תעריף ברוטו	סמל תעריף
1,360,800	240	473	630	2551

התוכנית פועלת ב-10 רשויות הנותנות מענה אזורי ל-126 משתתפים

מענים לנוער חרדי מנותק – נוח"ם

שם המענה: נוח"ם בקהילה (נוער חרדי מנותק)

תכנית נוח"ם (נוער חרדי מנותק) הנה תכנית אב לבני נוער וצעירים, במצבי סיכון מצוקה וסכנה, מהחברה החרדית. התכנית פותחה כמענה לצרכים שעלו מהשטח, וההכרה כי לאוכלוסייה זו צרכים ייחודיים המצריכים מענה מותאם תרבותית ויעודי למאפייני החברה החרדית.

בשנים 2010-2012 נערך מיפוי ארצי מקיף, ובעקבותיו הותאמו תכניות משרדיות לנוער וצעירים בסיכון למאפיינים הייחודיים של החברה החרדית.

התכנית כוללת מענים מגוונים עבור בני נוער צעירות וצעירים ומתייחסת לפרטים הבאים:

- פעולות איתור וישוג, התערבות טיפולית פרטנית ו/או קבוצתית.
- התערבות במצבי חירום ומתן מענים ראשוניים.
- קשר ומענה טיפולי המשכי לפי הצורך.
- תמיכה, וליווי בקהילה.
- ייעוץ והדרכה.
- אבחונים.
- פעילות קבוצתית, סדנאות ופעילות העשרה והפגה.
- פעילות לקהל ההורים כחלק מהסברה וחשיבה על שלבי מניעה.
- מרכזי יום.
- מרכזי צהריים וערב.

מטרות ויעדים:

- הפחתת מספר בני נוער וצעירים המגיעים למצבי ניתוק.
- השבתם של בני הנוער והצעירים המנותקים למערכת הקהילתית באמצעות שילוב מענים להם ולבני משפחותיהם.
- איתור וטיפול בנוצ"צ חרדי מנותק, בהתאם לצרכים של הפרט.
- מניעת נשירה של בני נוער ממסגרות חינוכיות, בקרב בני נוער הנמצאים על רצף הסיכון.
- טיפול להשבת נוצ"צ בקצה הרצף לקהילת המוצא.
- הפחתת תופעת שוטטות בני הנוער ברחובות.
- צמצום של תופעות אלימות ועבריינות.
- הבניית קשר ואמון עם הקהילה.

אוכלוסיית היעד:

- בני נוער צעירות וצעירים בגילאים 13-25 חרדים מנותקים ממסגרות חינוכיות ותעסוקתיות ונמצאים בקצה הרצף. חלקם בתהליכי ניתוק מהמשפחה והקהילה הרחבה ולא כולם מוכרים במערכת הרווחה.
- בני נוער בנשירה גלויה.

- בני נוער בסיכון בנשירה סמויה.

תכניות:

1. תכנית איתור וטיפול – 35 מסגרות

תכנית ייחודית הנותנת מעטפת היקפית הכוללת איתור וישוג, טיפול וליווי פסיכו-סוציאלי, אבחונים, פעילות סדנאית, פעילות הפגתית ופעילות העשרה, בצוות המטפל עובדים סוציאליים ומדריכים העושים בין היתר גם עבודת רחוב.

2. בית חם – 4 מסגרות

תכנית יום הנותנת מענה של ליווי סוציאלי, פעילות חינוכית והפגתית, ארוחה חמה. בד"כ אחר הצהריים 3-5 ימים בשבוע.

3. מט"ל (מרכז טיפולי לנוער) – 3 תכניות

תכנית יום הנותנת מענה של ליווי סוציאלי, פעילות חינוכית והפגתית. בנוסף מתקיימת פעילות של המדריכים לאיתור בני נוער מנותקים, בד"כ אחר הצהריים 3-5 ימים בשבוע.

4. מית"ר – 2 תכניות

מסגרת יום אינטנסיבית לבני נוער, פועלת 5 ימים בשבוע לאורך כל היום, נותנת מענה של ליווי סוציאלי, השלמת השכלה, פעילות חינוכית וסדנאית, הכוונה לשילוב מחודש במסגרת.

5. מרכז עד"י -

מסגרת יום אינטנסיבית לנערות, פועלת 5 ימים בשבוע לאורך כל היום, נותנת מענה של ליווי סוציאלי, השלמת השכלה, פעילות חינוכית וסדנאית, הכוונה לשילוב מחודש במסגרת, הכוונה לתעסוקה.

6. נתיבים להורות – 2 תכניות

מסגרת טיפולית משולבת להורים ולמתבגרים הנותנת מענה לטיוב הקשר הורה-מתבגר ומסייעת לשיפור קשר ותקשורת בונה.

7. **ניידת רחוב** – צוות טיפולי הכולל עו"ס, מדריכים ומתנדבים, נותנים מענה של עבודת רחוב במקומות ריכוז של בני נוער בלילות, בכלל זה גנים ציבוריים ואתרים שונים בהם מתרכזים בני נוער בד"כ. מטרת צוות נייד הרחוב ליצור קשר של אימון ולסייע בפניה והפניה לגורמי טיפול בקהילה.

מי מפעיל את השרות

מחלקות לשירותים חברתיים.

איתור

שם התכנית: ניידת כתובת רחוב

מערך ניידות הרחוב נועד לאתר בני נוער על רצף הסיכון, הסכנה והניתוק וכן לספק מענים מיידיים בשטח לנוער צעירות וצעירים נערות ונערים במצבי מצוקה אקוטיים. צוותי הניידות יוצאים אל זירות הפעילות הליליות, פוגשים שם את בני הנוער ומבקשים ליצור עמם קשר ראשוני ולרכוש את אמונם, זאת במטרה לקרב אליהם את השירותים וגורמי הטיפול המתאימים בקהילות. פעולה זו נועדה לאפשר לבני הנוער להתחיל בתהליך שיקומי ולחזור למסלול חיים במסגרות נורמטיביות תומכות ומותאמות. ניידות כתובת רחוב הינן כלי רכב שהותאמו לשמש בסיס למפגש אישי עם בני הנוער. ברכב פינת ישיבה הכוללת שולחנות וכסאות, שתייה חמה וכיבוד קל, טלפון, דפי מידע ועוד. צוותי הניידות מורכבים מאנשי מקצוע, עו"ס ומתנדבים המעניקים סיוע תוך מפגש פתוח ולא פורמלי.

אוכלוסיית היעד:

נוער, צעירות וצעירים בגילאי 13-25 הנמצאים על רצף הסיכון, הסכנה והניתוק.

מי מפעיל את השירות:

רשות מקומית או ארגון שזכה במכרז של הרשות המקומית.

כוח אדם בשירות:

- עו"ס.
- רכז/ת.
- מדריך/ה.
- מתנדבים.

מימון/השתתפות/תעריף:

עלות הפעלה שנתית של הניידת עבור לילה אחד בשבוע הינה 96,756 ₪.

- ישנן 34 רשויות בהן פועלות ניידות.

שם התכנית: עד אליך – יחידות איתור יישוביות

היחידה פועלת תחת המחלקה לטיפול בהתמכרות נוער במחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית ותפקידיה:

- איתור בני נוער במצבי סיכון, המצוי על רצף השימוש באלכוהול ובסמים, בזירות ובמרחבים בהם שוהים.
- אבחנה מבלדת/הכרות מעמיקה בדבר המענים הנדרשים לצרכים של כל נער/ה וזאת באמצעות יצירת קשר בינאישי תומך, נגיש ולא מאיים עבור הבני נוער המאותרים.
- הנגשת שירותים וחיבור בני הנוער אליהם.

אוכלוסיית היעד:

בני נוער בגילאי 13-18 על רצף הסיכון, הסכנה והניתוק.

כוח אדם בשירות:

- עו"ס מטפל.
- 2 מאתרים.

מי מפעיל את השירות:

רשות מקומית.

מימון/השתתפות/תעריף:

משרד הרווחה והרשות המקומית.

עלות הפעלה שנתית של יחידת האיתור עבור לילה אחד בשבוע היא 99,195 ₪. ישנן 12 יחידות איתור.

שם התכנית: מתחברים לנוער בגבעות

התכנית "מתחברים לנוער בגבעות" היא מודל התערבות המבוסס על איתור, יישוג והתערבות קצרת מועד במטרה לצמצם את מצבי הניתוק והסיכון של בני הנוער והצעירים/ות בגבעות.

חלק מבני הנוער והצעירים/ות השוהים בגבעות, בחוות ובישובים הצעירים, נושאים בקרבם היסטוריה של חוויות כישלון, קורבנות לפגיעות והזנחה מתמשכת ונעדרי דמויות מיטיבות בחייהם. חוויות אלו, לצד תפיסות אידיאולוגיות לאומיות והתנגדות לממסד, עלולות להוביל למצבי סיכון, עד כדי מעורבות בפעילות עבריינית לאומית.

אוכלוסיית היעד:

בני נוער, צעירות וצעירים בגילאי 13-25 החיים, באופן קבוע או זמני בגבעות ובחוות, או כאלה המגיעים אליהן בעקבות אירועים שונים.

מי מפעיל את השירות:

הרשות המקומית.

כח אדם בשירות:

- עו"ס.
- 2 מדריכים מאתרים.

מימון/השתתפות/תעריף:

עלות שנתית של התכנית לרשות היא 290,000 ₪. התכנית פועלת ב-4 רשויות מקומיות.

שם התכנית: איתור ויישוג בקהילה

צוות התכנית מאתר באופן אקטיבי וגם מקבל דיווחים מגורמים בקהילה על בני נוער העונים למאפיינים הנ"ל. לאחר תקופה של הכרות ובניית אמון עו"ס התכנית מבצעת איבחון והערכת מצב, התערבות טיפולית בשעת משבר ובונה עם הנער ומשפחתו תוכנית עבודה שכוללת הפניה למסגרת טיפולית בקהילה/תיווך חזרה למערכת החינוך/ליווי למסגרת חוץ ביתית מתאימה וכו' (בהתאם לצרכי הנער/ה).

אוכלוסיית יעד:

נערים ונערות בגילאי 13-18 המצויים במצוקה, סיכון וניתוק חברתי אשר להם קשיים מהותיים בהסתגלות למסגרת נורמטיבית, בעלי דימוי עצמי נמוך, סף תסכול נמוך ויחסים בין אישיים לקויים.

מי מפעיל את השירות:

רשות מקומית.

כח אדם בשירות:

- עו"ס.
- מדריך. ה מאתר.ת.

מימון/השתתפות/תעריף:

עלות שנתית של התכנית עבור לילה אחד בשבוע היא 60,000 ₪ התכנית פועלת ב8 רשויות.

שם התכנית: מתחברים לנוער בחופים

המטרה המרכזית של התכנית היא לפרוס רשת תמיכה לבני נוער וצעירים הנמצאים בחופים ובמוקדי בילוי הרחוקים מבתיהם בזמן חופשת הקיץ. וזאת באמצעות:

- הסברה ומניעת מצבי סיכון ומשבר בקרב בני הנוער הנמצאים במקומות בילוי מרוחקים.
- איתור וזיהוי בני נוער במצוקה מיידית וכרונית.
- מתן תמיכה רגשית והתערבות ראשונית לבני הנוער שנקלעו למצוקה בהיותם בחוץ.
- התערבויות טיפוליות מיידיות והפניה ע"פ הצורך של הנער/ה.
- זיהוי בני נוער אשר מצוקתם מתמשכת, לווים והפניתם לטיפול הגורמים המוסמכים.

התכנית מושתתת על מודל עבודת נוער הכולל התערבות במרחב טיפולי בלתי פורמאלי במקומות בילוי. התכנית פועלת מתוך ניסיון להפיק את המרב מתוך המתח שבין שני עקרונות מקצועיים: מחד יצירת מרחב תמיכה נגיש, בלתי אמצעי ולא מאיים לנערים והנערות השוהים בחופים ובמרחבי הבילוי ומאידך הבטחת שלומם ומתן מענים לאחר תקופת החופשה לבני הנוער הזקוקים לכך.

אוכלוסיית יעד:

בני נוער בגילאי 13-18 הנמצאים בחופשה במוקדי בילוי מרוחקים מבתיהם.

מי מפעיל את השירות:

ברשויות מקומיות בהן יש מאסה גדולה של בני נוער המגיעים אליהן במסגרת תיירות פנים.

כוח אדם בשירות:

- מנהל.ת.
- עו"ס.
- רכז.ת יישוג.
- רכז.ת לוגיסטי.ת.
- מדריכים.
- מתנדבים.

מימון/השתתפות/תעריף:

250,000 ₪ לרשות. התכנית פועלת ב7 רשויות.

מרחבי איתור בני נוער מכונה במלונות – מלחמת 'חרבות ברזל'

במסגרת מצב החירום הנוכחי בני הנוער נחשפו לאירועים קשים ביותר וטראומטיים הכוללים אובדנים ברמה אישית, ברמה המשפחתית וברמה הקהילתית, העשויים להשפיע על חייהם באופן קיצוני. 60,000 איש פונו מבתיהם והועברו לשהייה בבתי מלון שונים בעיקר באילת, ים המלח, אזור המרכז וירושלים.

לאור המתואר הוחלט באגף בכיר קהילה מנהל של"מ, בהובלת השירות לנוער, כי בשלב זה המענה המתאים ביותר הינו הקמת מערך של תכניות "אני פה" לאיתור לוווי וטיפול לבני הנוער השוהים במלונות ברחבי הארץ.

אוכלוסיית היעד:

אוכלוסיית היעד כוללת בני נוער בגילאי 13-18 מקרב אוכלוסיית המפונים השוהים בשלב זה בעיקר בבתי מלון. ככלל מדובר על מודל איתור נייח, המייצר זירות שמטרתן למשוך את בני הנוער השוהים בבתי המלון ובמקומות שהייה חלופיים, למרחב מוגדר.

המתווים:

- מורחב – פועל 5 לילות ומהווה מענה משולב למספר בתי מלון בנקודה מרכזית שנקבעת.
- מצומצם – פועל בבית מלון אחד, 3 ערבים, בהתאם לצרכים שמופו.

סה"כ תקציב:

סוג המודל	סה"כ תקציב לחודש מודל בסיסי – מלון אחד	מס' בתי מלון מינימאלי להפעלת מרחב	סה"כ עלות 37 חודשים למרחב אחד
מודל מורחב 5 ימים	₪ 52,200	3	₪ 156,600
מודל מצומצם 3 ימים	₪ 25,734	1	₪ 77,202
תקציב בסיסי נדרש			₪ 233,802

מאז פרוץ המלחמה הופעלו 22 מרחבים במלונות המפונים ברחבי הארץ: 14 מרחבים מצומצמים ו-8 מרחבים. מעל ל-1000 בני נוער מגיעים למרחבים ומקבלים מענה.

החל מחודש פברואר 24 בעקבות חזרה של חלק מהמפונים ליישובי האם או ליישובים זמניים – צומצם סך המרחבים לכדי 19: 15 מצומצמים ו-4 מרחבים.

מענים לבני נוער על רצף ההתמכרות

שם התוכנית: יחידות אמבולטוריות לטיפול בהתמכרויות – נוער

מענה טיפולי בקהילה המספק רצף של שירותים והתערבות טיפולי לבני נוער על רצף השימוש בחומרים פסיכואקטיביים, הימורים והתמכרות התנהגותית.

השירות פועל מתוקף החוק לפיקוח על המוסדות לטיפול במשתמשים בסמים.

היעוד של הפעילויות במסגרת היחידה הינו הקניית כלים לתפקוד נורמטיבי של בני הנוער, התמדה בהפסקת/הפחתת השימוש בחומרים פסיכואקטיביים והימורים וקידום יכולת לפיתוח כישורים אישיים.

ביחידות הנוער מופעלות תכניות התערבות אינטגרטיביות המותאמות לצרכי המטופלים, מתודולוגיית הפעילות הטיפולית כוללת ליווי, קיום תהליכי למידה, בניית תכנית טיפולית אישית ממוקדת תוצאות וקידום הצמיחה האישית של מקבלי השירות. הטיפול הניתן במסגרת היחידה מתמקד במישור האישי, הקבוצתי, הבין אישי והמשפחתי. להפעלת היחידה נדרש רישיון על פי הוראות חוק הפיקוח על המוסדות לטיפול במשתמשים בסמים.

אוכלוסיית היעד

בני נוער בגילאי 12-18:

- על רצף ההתמכרות לחומרים פסיכו אקטיביים – אלכוהול, סמים והתמכרות התנהגותית – הימורים ו-GAMING, אשר ממשיכים בשימוש/התנהגות ומבקשים עזרה להפסיק/להפחית את השימוש או שהפסיקו את השימוש/ההתנהגות באופן עצמאי או נגמלו פיזית במסגרת אשפוזית של משרד הבריאות.
- החווים קשיי תפקוד בלימודים, קשיים נפשיים ותלות בחומר הפסיכואקטיבי ו/או בהתמכרות התנהגותית ו/או מעורבים בהתנהגות פלילית ו/או חסרי עורף משפחתי.

מי מפעיל את השרות

- האחריות להפעלת היחידה האמבולטורית הינה של אגף הרווחה ברשות המקומית.

שם התוכנית: מרכזי יום לנוער נפגעי התמכרויות

מרכז היום מהווה חלק מיחידת הטיפול בנפגעי התמכרויות והינה עובדת ע"פי חוק הפיקוח על מסגרות המטפלות במכורים לסמים 1993 ותקנותיו. המרכז מהווה מסגרת תומכת, מגינה, יציבה וקבועה לבני נוער בתקופה שלאחר הגמילה הפיזית או עם חזרתם למקום מגורם לאחר שהות וטיפול במסגרת חוץ ביתית. המטרה הינה שימור תהליך הפסקת השימוש בסמים, אלכוהול, הימורים והתנהגויות כפייתיות נוספות ו/או אחרות, ע"י הקניית כלים להתמודדות והשתלבות מחדש במסלול החיים הנורמטיבי, תוך שילוב במסגרת טיפולית מובנית.

אוכלוסיית היעד

נער/ה צעיר/ה בגילאי 12-18 הנמצאים על רצף השימוש לסמים/אלכוהול/הימורים ו/או בעלי התנהגות כפייתיות נוספות ו/או אחרות, אשר נמצאים בתחילת התהליך הטיפולי של עו"ס נוער התמכרויות ונקי לפחות שבועיים בהתאם לתוצאות בדיקות שתן/נשיפה.

מי מפעיל את השרות

מחלקת הרווחה ברשות באמצעות יחידת הטיפול בנוער נפגע התמכרויות.

תמיכות שהעניק האגף בשנת 2023

- עיריית בני ברק 249,127 ש"ח עבור הקמת מיזם תעסוקתי במית"ר.
- עיריית שפרעם 225,000 ש"ח עבור הצטיידות למרחבי תעסוקה במפתן.
- עיריית אשדוד 218,487 ש"ח עבור פיתוח ושיפוץ המבנה, השטח ומתקני החצר במית"ר.
- עיריית מג'אר 250,000 ש"ח, עבור שיפוץ לסדנאות מקצועיות במפתן.
- עיריית נצרת 229,748 ש"ח עבור שיפוץ והצטיידות לסדנאות מקצועיות במפתן.
- עיריית חולון 147,304 ש"ח עבור שיפוץ ופיתוח ושיפוץ המבנה, השטח ומתקני החצר במית"ר.
- עיריית אום אל פחם 222,247 ש"ח עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר במפתן.
- עיריית מודיעין עילית 221,367 ש"ח למית"ר בנים עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר וכן עבור הצטיידות לרווחת חניכים.
- עיריית מודיעין עילית 161,840 ש"ח למית"ר בנות עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר וכן עבור הצטיידות לרווחת חניכים.
- עיריית ירושלים 142,744 ש"ח למית"ר ג'בל מוכבר עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר.
- עיריית טירת כרמל 188,790 ש"ח עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר במית"ר.
- עיריית חדרה, 149,938 ש"ח עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר במית"ר.
- עיריית יבנה 142,044 ש"ח עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר במפתן.
- עיריית קרית ים עבור שיפוץ והצטיידות סדנאות מקצועיות ומרחבי תעסוקה וכן עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח והחצר במפתן.
- עיריית שדרות 249,127 ש"ח עבור שיפוץ והצטיידות סדנאות מקצועיות ומרחבי תעסוקה וכן עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח והחצר במית"ר.
- עמותת קיימא בית זית, 155,938 ש"ח למית"ר תעסוקתי במ.א. מטה יהודה עבור ציוד לעבודה חקלאית.
- עמותת ארפאד 249,414 ש"ח למית"ר רהט, עבור הצטיידות לרווחת חניכים.
- עמותת בית חגי 189,710 ש"ח, למפתן בית חגי" עבור שיפוץ ופיתוח המבנה, השטח ומתקני החצר.
- עמותת מוזות 155,938 ש"ח למסגרת בתחום אומנויות הבמה בתל אביב יפו, עבור שיפוץ והצטיידות סדנאות מקצועיות ומרחבי תעסוקה.

השירות למשפחה, קהילה ותכניות שיקום

- מדובר בשירות הנותן מענה רוחבי באגף בכיר קהילה העוסק בעולמות התוכן הבאים:
- פיתוח והטמעה של עבודה מערכתית, משפחתית וקהילתית של אוכלוסיות האגף.
- פיתוח והטמעה של תפיסה מכוונת אדם – בניית חליפה אישית המותאמת לצרכיו, יכולותיו ובחירותיו של מקבל השרות בשותפות עמו.
- פיתוח וקידום תכניות מעטפת תומכות מגורים עצמאיים בקהילה.
- אחריות על מענים לאוכלוסיות האגף מקרב קהילת הלהט"ב.

- אחריות על מענים לאוכלוסיות האגף מקרב יוצאים בשאלה.
- אחריות על תחום האיתור והיישוג של אוכלוסיות האגף.
- שילוב תפיסות לקידום מניעה שיקום ומוביליות חברתית באמצעות השכלה ותעסוקה ככלים טיפוליים שיקומיים מרכזיים.
- השירות מהווה גורם מתכלל מטעם האגף בתחומי המעברים של מקבלי שירות בין מסגרות ובין הקהילה והאגף החוץ ביתי.

שירותים לקהילה הלהט"בית

תכניות אגף בכיר של"מ קהילה בתחום להט"ב.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים פיתח בשנים האחרונות מגוון שירותים לאוכלוסייה הלהטבית בישראל. פיתוח זה התרחב והתעצם במהלך השנה האחרונה באמצעות הגדלת תקציבים ופיתוח תכניות חדשות לפרט, למשפחה ולקהילה. להלן פירוט מערך השירותים והתכניות:

עו"ס להט"ב ברשויות המקומיות – מעגלי להט"ב

מתן מענה של טיפול סוציאלי פרטני לאוכלוסיות להט"ב באמצעות עו"סים ייעודיים במחלקות.

לש"ח ברשויות המקומיות. נכון להיום היקף השירות גדל מעת לעת וכיום הוא פועל ב 90 רשויות ומטפל ב 1000 מקבלי שירות בו זמנית.

מפעיל: רשויות מקומיות.

מעבר לקשת – תכנית לאוכלוסייה הטרג'נדרית

מרכז במסגרתו מתקיימות הפעולות הבאות לאוכלוסייה הטרג'נסית, איתור, ליווי, קו קשב ומיצוי זכויות בעלות של 1,096,000 ₪. מפעיל: מעברים – מעבר לקשת.

ליווי עו"ס לחברה הערבית

עו"ס להט"ב ארצי לחברה הערבית הנותן מענה לחברי הקהילה הזקוקים לטיפול פסיכוסוציאלי.

מפעיל: אגודת הלהט"ב.

כ-20 מטופלים.

עלות שנתית: 150,000 ₪ בשנה.

קו קשב בעברית

קו קשב הנותן מענה לפניית להט"ב בטלפון, במדיות הרשת וברשתות החברתיות.

מפעיל: אגודת הלהט"ב.

עלות שנתית: 85,000 ₪ בשנה.

קו קשב בערבית

קו קשב הנותן מענה יעודי מותאם לאוכלוסיית הלהט"ב הערבית לפניית להט"ב בטלפון, ובאמצעות הרשת וברשתות החברתיות. מפעיל: אגודת הלהט"ב. עלות שנתית: 140,000 ש"ח.

קבוצות חברתיות לאוכלוסיות ייחודיות

יעוץ, ליווי אישי וליווי קבוצתי לבני נוער וצעירים מקהילת הלהט"ב. בנוסף התכנית מציעה מענה לקבוצות אוכלוסייה ייחודיות כגון טרנסג'נדרים/ת, חרדים, ערבים, לאוכלוסייה דתית וכללית. מפעיל: עמותת "איגי" לנוער גאה. 225 משתתפים בו זמנית עלות שנתית 1,436,400.

מכללת מרשה

הכשרה תעסוקתית לאוכלוסיות להט"ב – צעירים בסיכון. במסגרת זו מופעלות מערך של הכשרות תעסוקתיות שונות ומגוונות בהתאמה למאפייני וצרכי אוכלוסיית היעד. כ-80 סטודנטים לומדים וכ-70 בוגרים שמלווים לצורך השתלבות במסגרות תעסוקה. מפעיל: בהפעלה של ארגון "איגי". תקציב שנתי הינו 1,918,636 ש"ח.

קליניקה למשפחה הגאה

מתן מענה של טיפול זוגי ויעוץ משפטי למשפחות גאות, השרות מופעל באמצעות אגודת הלהט"ב. נכון להיום פועלות 4 קליניקות ברשויות הגדולות, הנותנות מענה ברמה המחוזית. מפעיל אגודת הלהט"ב. כ-40 זוגות מטופלים. עלות שנתית 851,200 ש"ח.

מוקדי מטר"א לאוכלוסייה על רצף ההתמכרות

מתן מענה טיפולי לאוכלוסיית הלהט"ב המשתמשת בחומרים פסיכואקטיביים. במסגרת זו מתבצעות הפעולות הבאות: איתור, אבחון טיפול פרטני, קבוצתי, מיצוי זכויות, שילוב בתעסוקה ובקהילה, הפנייה לביצוע. ניטור חומרים פסיכואקטיביים. השרות פועל בתל אביב והסביבה ובעפולה והסביבה. מפעיל: רשות המקומית. במימון המשרד.

תכנית תהל"ה למשפחות

קבוצות תמיכה וסיוע להורים ללהט"בים, ביותר מ-20 רשויות מקומיות בכלל הקבוצות שתי המסייע להורים בהתמודדות בתהליך היציאה מהארון של ילדיהם.

מפעיל: ארגון תהלה.

התקשרות עם ארגון תהל"ה עלות שנתי 219,375 ש"ח.

טיפול ביוצאים בשאלה

אוכלוסיית יוצאי החברה החרדית מונה על פי הערכות 3,500 יוצאות ויוצאים בשאלה מדי שנה, וכ-13.3% מהפרטים הגדלים בבתים חרדיים עוזבים את אורח החיים החרדי. חלקם עוזבים את הדת לחלוטין ו'יוצאים בשאלה' וחלקם נשארים מסורתיים או דתיים, אך בחרו לעזוב את החברה החרדית ולקיים אורח חיים שונה מאורח החיים החרדי.

אוכלוסייה זו מתמודדת עם אתגרים שונים, לרבות היעדר עורך משפחתי, בדידות, ניכור והיעדר תחושת שייכות, פערים תרבותיים מהותיים, קשיים כלכליים, פערי השכלה, קשיים בשילוב בשוק התעסוקה, קשיים ביחסים בין המינים, התמודדות עם טראומה ועוד.

מינהל של"מ מפעיל רצף של מענים לאוכלוסייה זו ביניהם מענים ייעוץ וליווי פרטני וקבוצתי, סיוע במיצוי זכויות, חיבור לשירותי רווחה, סדנאות תרבות ופנאי, סדנאות להשלמת השכלה וסיוע פרטני, פעילויות קהילתיות (כולל ארוחות שישי וחג), חונכות אישית, סדנאות לצמצום פערים בתחום המיני וסיוע משפטי בליווי בסכסוכי גירושין.

מפעילים: עמותת הלל ועמותת יוצאים לשינוי.

עלות שנתי של פעילות זו הינה 5,972,000 ₪.

השירות לטיפול בהתמכרויות ואוכלוסיות ייחודיות

השירות לטיפול בהתמכרויות ואוכלוסיות ייחודיות בקהילה עוסק בטיפול בצעירים ובוגרים (18+) על רצף ההתמכרויות, דרות רחוב ושורדי/ות זנות במטרה לקדם את שיקומם ואת יכולתם להשתלב במשפחה ובחברה.

תפקידי השירות

- איתור, יישוג ושילוב בטיפול של אוכלוסיות חדשות המצויות על רצף ההתמכרות, דרות רחוב ושורדי/ות זנות.
- הגדלת מספר המטופלים שהצליחו להשלים את הטיפול.
- הגדלת מספר המטופלים אשר השיגו את יעדי הטיפול.
- פיתוח, ייזום והקמת שירותים ייעודיים ומתאמים לצורכי האוכלוסייה.
- כתיבה ועדכון מדיניות הטיפול באוכלוסיית השרות.
- כתיבה והתאמת מודלים ייחודיים ותורה טיפולית בהתאם לשינויים באוכלוסיית היעד.
- תקצוב שירותים ברשויות המקומיות.
- מחשוב פעילות השירות – הטמעת תוכנה לפיקוח, פיתוח תחום רישוי, תיעוד ואיסוף מידע, הערכה ומדידת תוצאות טיפול.
- פיתוח כוח אדם – הכשרה והדרכת עובדים על פי מתווה צמיחה להכשרה והדרכה.
- רישוי מוסדות בקהילה.

טיפול בהתמכרויות מסגרות

- 231 יחידות אמבולטוריות לטיפול בצעירים ומבוגרים נפגעי התמכרויות (סמים, אלכוהול והתמכרות התנהגותית), המספקות שירותי טיפול ושיקום.
- 22 מרכזי יום/ערב אזוריים (14 לגברים, 6 לנשים ו-2 מרכזי ערב) המספקים מסגרת טיפולית חינוכית-תעסוקתית קבוצתית לצעירים ומבוגרים בתקופה שלאחר הגמילה.
- הפעלת 15 מרכזי מטר"א – מרכז טיפולי ראשוני אבחוני.
- הפעלת 15 מרכזי שיקום תעסוקתי לאוכלוסייה על רצף ההתמכרות המופעלים במסגרת המחלקות לשירותים חברתיים.
- הפעלת 500 קבוצות טיפוליות לנשים ובוגרים.

יחידות לטיפול בהתמכרויות – צעירים ובוגרים

תיאור השירות:

- מסגרת שיקום סוציאלית שיעודה לסייע בתהליך הפסקת השימוש בחומרים פסיכואקטיביים והימורים תוך שיפור התפקוד האישי, התעסוקתי והמשפחתי של מקבל השירות.
- ביחידה מופעלות תכניות התערבות אינטגרטיביות המותאמות לצרכי מקבלי השירות.
- מתודולוגיית הפעילות הטיפולית כוללת יישוג, ליווי, בניית תכנית טיפולית אישית ממוקדת תוצאות וקידום הצמיחה האישית של מקבל השירות.
- להפעלת היחידה נדרש רישיון על פי הוראות חוק הפיקוח על המוסדות לטיפול במשתמשים בסמים 1993 תשנ"ג.
- היחידה פועלת בשעות מגוונות לאורך שעות היום במשך 5 ימים בשבוע.

אוכלוסיית היעד:

- צעירים/ות בוגרים/ות בגילאי 18-67 הנמצאים על רצף השימוש בחומרים פסיכואקטיביים (אלכוהול, סמים), הימורים ו/או התנהגות התמכרותית אחרת אשר נמצאים בתהליך גמילה או עברו גמילה פיזית באשפוזית של משרד הבריאות או נגמלו באופן עצמאי משימוש בחומרים פסיכו אקטיביים.
- מטופלים המקבלים טיפול תרופתי ארוך טווח – סובוקסון.
- מטופלים המקבלים מענה להתמכרות להימורים והתמכרות התנהגותית – (התמכרות למין ולמסכים) גיימינג) מצויים בפיילוט).
- גברים, נשים, צעירות וצעירים מכורים/ות שהינם/ בעלי/ות בעיות מרובות ומצויים/ות בסיכון גבוה בתחום האישי התפקודי הנפשי והפיזי.
- אוכלוסייה שאובחנה כסובלת מתחלואה כפולה הנמצאת בטיפול וליווי פסיכיאטרי.

מי מפעיל את השירות:

- האחראיות להפעלת היחידה האמבולטורית הינה על אגף הרווחה ברשות המקומית.
- מבנה היחידה מוקצה על ידי הרשות המקומית (היחידה יכולה לפעול במבנה פיזי של המחלקה לשירותים חברתיים או במבנה ייעודי אחר).
- חלק מהיחידות האמבולטוריות הטיפוליות נותנות מענה אזורי לפונים מרשויות סמוכות בהן אין יחידה טיפולית.

כוח אדם בשירות:

- מנהל יחידה טיפולית אמבולטורית (ביחידות גדולות).
- עו"ס מטפל.
- מדריך חברתי / מאתר (מדריך זה פועל רק בחלק מהיחידות).
- מתנדב (נמצא רק בחלק מהיחידות).

סל השירותים:

- היחידה נותנת מענה פסיכוסוציאלי ופועלת באופן רציף לאורך שנת פעילות.
- מקבלי השירות משתתפים לפחות בשיחה טיפולית פרטנית אחת לשבוע ובקבוצה טיפולית אחת או יותר במהלך שנה, וזאת בהתאם לתוכנית הטיפול האישית.
- התערבות טיפוליות עם משפחת המטופל עד 10 מפגשים מעבר לכך באישור פיקוח.
- ביצוע בדיקות קבועות או מזדמנות לניטור סמים ואלכוהול.

אמות מידה לקבלת השרות או השתתפות בתוכנית:

פניה באופן עצמאי או באמצעות גורם טיפולי/ קהילתי אחר.

משך מתן השירות:

- עד שנתיים לגברים.
- עד 4 שנים לנשים.

מימון/ השתתפות/תעריף:

השתתפות בסך 50 שקלים לחודש של מקבל השירות.

סעיף תקציבי: 1175060.

מרכזי יום וערב לטיפול בנפגעי התמכרויות צעירים ובוגרים

תיאור השירות:

- מרכז היום/ערב פועל כמסגרת משלימה לעבודת היחידה לטיפול בהתמכרויות ברשות המקומית.
- מטרת המרכז היא הקניית מיומנויות בסיסיות וכישורים לניהול אורח חיים תקין, בריא, יצרני, מועיל ומיטיב למקבל השירות ולסביבתו, תוך מתן טיפול אינטנסיבי של מספר ימים בשבוע, בשעות היום או בשעות הערב.
- הטיפול במרכזי היום/ערב, הוא בעיקרו טיפול קבוצתי + פעילות חברתית וחינוכית, מתן ייעוץ ומבוסס על עבודה על פי עקרונות מודעי טראומה ומתייחס לכלל תחומי החיים.
- המרכז מיועד ל-12 נשים/גברים. פועל 5/3 ימים בשבוע.
- מקבל/ת השירות משתתף/ת בטיפול פרטני ובדיקת ניתור סמים ואלכוהול – ביחידה האמבולטורית.

אוכלוסיית היעד:

צעירים ובוגרים מגיל 18 ומעלה, בעלי אחד או יותר מהמאפיינים האלה:

- א. נמצאים על רצף ההתמכרות לחומרים פסיכו אקטיביים (סמים ואלכוהול), המעוניינים לטפל בבעיית ההתמכרות, באמצעות טיפול פסיכוסוציאלי.
- ב. נמצאים על רצף ההתמכרות ההתנהגותית הכוללת: הימורים, (פיילוט ל GAIMING, קניות ומין).
- ג. מיוצבים בטיפול תרופתי (סבוקסון) אשר נמצאים בטיפול ופיקוח רופא מאושר מטעם משרד הבריאות.
- ד. מקבלים טיפול תרופתי בקנאביס רפואי ותרופות מרשם.
- ה. מאובחנים בתחלואה כפולה: התמכרות ומחלת נפש, הנמצאים במעקב רופא פסיכיאטרי.

מי מפעיל את השרות:

- האחריות להפעלת מרכז היום הינו על אגף הרווחה ברשות המקומית.
- מבנה המרכז מוקצה על ידי הרשות המקומית (המרכז יכול לפעול במבנה פיזי של המחלקה לשירותים חברתיים או במבנה ייעודי אחר).
- חלק ממרכזי היום נותנים מענה אזורי לפונים מרשויות סמוכות בהן אין מרכזי יום.

כוח אדם בשירות:

- מנהל/עו"ס מטפל ב-100% – משרה.
- מדריך חברתי ב-50% משרה.
- מתנדבים (נמצאים בחלק מהמרכזים).

סל השירותים:

- א. במודל הפועל ביום – ארוחה בוקר קלה וארוחת צהרים.
- ב. במודל הפועל בערב – ארוחת ערב קלה.
- ג. אחזקת מקבל השירות – לדוגמא -תשלום עבור הוצאות נסיעה ממקום מגוריו של מקבל השירות למרכז הטיפול ובחזרה.
- ד. טיפול קבוצתי.
- ה. חוגים, תכנית העשרה וסדנאות.
- ו. ציון חגים וטיולים.

אמות מידה לקבלת השרות או השתתפות בתוכנית:

מקבלי שרות אשר עברו גמילה פיזית (שבועיים לפחות) המופנים למרכז היום ע"י עו"ס היחידה האמבולטורית לטיפול בנפגעי התמכרויות ועברו וועדת קבלה.

מסמכים נדרשים:

דו"ח סוציאלי/מכתב הפניה מהיחידה לטיפול בהתמכרויות.

משך מתן השירות:

- א. הטיפול במרכז הוא עד 9 חודשים.
- ב. ניתן להאריך את הטיפול בעוד 3 חודשים, וזאת רק במקרים מיוחדים בהתאם להחלטת ועדת הערכה ולאחר קבלת אישור מהפיקוח המחוזי.

מימון/ השתתפות/תעריף:

כל מקבל שרות חייב בהשתתפות עצמית אחת בגובה 50 ₪ לחודש. (גם אם הוא מקבל טיפול במספר מסגרות של היחידה).
סעיף תקציבי: 1175060.

מוקדי מטר"א

תיאור השירות:

1. מרכז מטר"א (מוקד טיפולי ראשוני אבחוני) פועל כמסגרת משלימה לעבודת היחידה לטיפול בנפגעי התמכרויות ברשות המקומית.
2. המרכז מספק שרות עבור הרשות המקומית ורשויות אחרות.
3. המסגרת מתמקדת במתן מענה אבחוני טיפולי ממוקד לאנשים מכורים.
4. המרכז מספק שירותים כוללניים כגון: ייעוץ, ליווי, סנגור, שילוב בטיפול קבוצתי, התערבות במשפחה, מיצוי זכויות והכנה לחיי עבודה.
5. המרכז מיועד ל-20 מטופלים על פי אפיון אוכלוסיית היעד.
6. מקבל השירות מגיע לשני ימי פעילות 7 שעות בשבוע.
7. המרכז פועל באופן רציף לאורך שנת פעילות.

אוכלוסיית היעד:

צעירים ובוגרים בין הגילאים 18-67 הנמצאים על רצף השימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים או התמכרויות התנהגותיות, מוקד מטר"א ככלל נותן מענה לאוכלוסייה ייעודית המקבלת טיפול נפרד:

א. צעירים בגילאי 18-25.

ב. נשים.

ג. גברים.

ד. אוכלוסייה בתחלואה כפולה.

ה. אוכלוסיית להט"ב.

מי מפעיל את השירות:

- האחריות להפעלת מוקד מטר"א הינו על אגף הרווחה ברשות המקומית.
- מבנה המרכז מוקצה על ידי הרשות המקומית (המרכז יכול לפעול במבנה פיזי של המחלקה לשירותים חברתיים או במבנה ייעודי אחר).
- חלק ממרכזי מטר"א נותנים מענה אזורי לפונים מרשויות סמוכות בהן אין מרכזי יום.

כוח אדם בשירות:

0.1. עו"ס מטפל – 75% משרה.

0.2. מדריכים מקצועיים בתחום: איתור, הדרכה הורית, הכנה לתעסוקה ומיצוי זכויות – 75% משרה.

סל השירותים:

- א. השתתפות בסדנא/ קבוצה טיפולית, ייעוץ.
- ב. פעילות ליווי השמה ומיצוי זכויות.

אמות מידה לקבלת השרות או השתתפות בתוכנית:

ניתן לכנות באופן עצמאי או באמצעות גורם טיפולי/קהילתי.

משך מתן השירות:

12 חודשים.

מימון/ השתתפות/תעריף:

כל מקבל שרות ביחידה לטיפול בנפגעי התמכרויות מבוגרים, חייב בהשתתפות עצמית אחת בגובה 50 ₪ לחודש גם אם הוא מקבל טיפול במספר מסגרות של היחידה.

סעיף תקציבי: 23117506.

מרכז שיקום באמצעות תעסוקה לאוכלוסייה על רצף ההתמכרות

תיאור השירות:

המרכז פועל כמסגרת משלימה לטיפול ביחידה האמבולטורית ברשות ומתמקד בבניית תכנית אישית לשיקום מקצועי תעסוקתי. במסגרת המרכז יתקיימו תהליכי למידה, השלמת השכלה, שילוב בהכשרה מקצועית, ליווי פרטני אבחוני וקבוצתי תעסוקתי, מתן כלים תעסוקתיים וסיוע בתכנון קריירה מקצועית ארוכת טווח, תוך העצמת המשאבים האישיים והיכולות של מקבלי השירות בתחום התעסוקה.

בכל מרכז תעסוקה מטופלים כ-20 איש.

מרכזי התעסוקה הינם אזוריים.

אוכלוסיית היעד:

צעירים צעירות ובוגרים ובוגרות מעל גיל 18, המצויים על רצף ההתמכרות לחומרים פסיכואקטיביים והתנהגות התמכרותית, בעלי המאפיינים הבאים:

א. השלימו את תהליך הגמילה הפיזי ותהליכי הטיפול הפסיכוסוציאליים הראשוניים ונמצאו לאחר וועדת הערכה כמתאימים להמשך התערבות בשיקום תעסוקתי.

ב. בעלי קשיים תפקודיים, תעסוקתיים, חברתיים וכלכליים.

ג. חסרי השכלה יסודית ותיכונת, חסרי הרגלי למידה ובעלי לקות למידה.

מי מפעיל את השרות:

- האחראיות להפעלת מרכז התעסוקה הינה של היחידה האמבולטורית לטיפול בהתמכרויות – אגף הרווחה ברשות המקומית.
- המבנה למרכז מוקצה על ידי הרשות המקומית (המרכז יכול לפעול במבנה פיזי של המחלקה לשירותים חברתיים או במבנה ייעודי אחר).
- חלק ממרכזי התעסוקה נותנים מענה אזורי לפונים מרשויות סמוכות בהן אין מרכז תעסוקה.

כוח אדם בשירות:

- מנהל/עו"ס תעסוקה – 75% משרה.
- מדריך השמה בתעסוקה – 50% משרה.
- מתנדבים (נמצאים בחלק מהמרכזים).
- מורים (נמצאים בחלק מהמרכזים).
- מרכזים/מנחים בתחום הכנה לחיי עבודה.

סל השירותים:

- א. אבחון תעסוקתי.
- ב. השלמת השכלה.
- ג. הכשרה מקצועית.
- ד. סדנאות הכנה להשתלבות בתעסוקה.
- ה. השמה בתעסוקה.
- ו. הפנייה ללימודים גבוהים.
- ז. מעקב לאחר השמה.

אמות מידה לקבלת השרות או השתתפות בתוכנית:

- א. השלמת תהליך של ועדת אבחון ביחידה לטיפול בהתמכרויות.
- ב. הימצאות בטיפול פסיכוסוציאלי וליווי ע"י עו"ס היחידה.
- ג. דו"ח סוציאלי מעו"ס היחידה.

משך מתן השירות:

- בין 6-18 חודשים.
המרכז פועל באופן רציף לאורך שנת פעילות.
4 ימי פעילות בשבוע.

מימון/ השתתפות/תעריף:

כל מקבל שרות ביחידה לטיפול בנפגעי התמכרויות מבוגרים, חייב בהשתתפות עצמית אחת בגובה 50 ₪ לחודש, גם אם הוא מקבל טיפול במספר מסגרות של היחידה.

סעיף תקציבי 23117506.

טיפול בהתמכרויות סך תקציב: (פעילות יחידות, מרכזי יום, מרכזי תעסוקה ומטר"א) – 28,000,000 ₪.

התמכרויות בוגרים מספר מטופלים:

בשנת 2023 ניתן טיפול ל-12,651 נפגעי התמכרויות, בוגרים +18.
מספר מטופלים כולל בני נוער, בטווח הגילאים 67-12+: 13,278, מתוכם:

11,253 – נפגעי התמכרויות לסמים ואלכוהול.

1,147 – נפגעי הימורים והתמכרות התנהגותית.

878 – שילוב של נפגעי סמים/אלכוהול והתמכרות התנהגותית.

מגדר והתמכרות:

- סך כל המטופלות – 2,939 נשים.
- סך כל המטופלים – 10,339 גברים.

תחום הטיפול בדרי רחוב

תחום הטיפול בדרי רחוב בקהילה עוסק באיתור וטיפול בדרי רחוב בגילאי 18+ במטרה לשקמם, ולהחזירם לחיים נורמטיביים והשתלבות תקינה במסגרת הקהילה בה היא חיה.

הגדרה:

דר רחוב: גבר או אישה מעל גיל 18 השוהים במרחבים ציבוריים: רחובות, בבתים נטושים, גנים ושטחים ציבוריים, אתרי בניה. אוכלוסייה זו שרויה בהזנחה גופנית ו/או נפשית, ובדרך כלל נמצאת בניתוק או ניכור ממשפחה תומכת. דר הרחוב מתקשה לערוך שינוי במצבו.

לדר רחוב אחד או יותר מהמאפיינים הבאים:

- היסטוריה של אי יציבות ברוב תחומי החיים וניידות רבה ברחבי הארץ.
- חסר תעודות אישיות (תעודת זהות, תעודת עולה וכו').
- חסר מקורות קיום קבועים.
- התמכרויות לחומרים פסיכואקטיביים כמו אלכוהול וסמים.
- היסטוריה של משברים אישיים ומשפחתיים.
- היסטוריה של חולי גופני ו/או נפשי או הפרעות נפשיות, עם רקע של אשפוזים פסיכיאטריים.
- חוסר אמון בסיסי באחרים וחשדנות כלפי רשויות וממסד.
- אי תפקוד ברוב תחומי החיים ורצף של כישלונות ודחיות.

תפקידי תחום דרי רחוב:

- מזעור נזקים ומניעת מוות ברחובות.
- שיקום והחזרה לחיים נורמטיביים של דר הרחוב.
- צמצום התופעה של דרות רחוב.

דרי הרחוב עוברים תהליך של התאמת המענה הטיפולי לצרכיהם, הכולל בניית תכנית טיפול אינדיבידואלית המתאימה לפרט, למאפייני אישיותו ולצרכיו. כל דר רחוב שגיע לטיפול יעבור תהליך אבחוני, ותואם עבורו תכנית טיפול שתיתן מענה לצרכיו האישיים.

מסגרות הטיפול בקהילה:

יחידה לדרי רחוב:

קיימות 29 יחידות עירוניות בפריסה ארצית בערים הבאות: תל אביב, ירושלים, חיפה, באר שבע, ראשון לציון, הרצליה, גבעתיים, נתניה, לוד, חולון, פתח תקווה, בת ים, בני ברק, אשדוד, אשקלון, חדרה, אילת, אופקים, קריית גת, בית שמש, עכו, טבריה, נהריה, אור עקיבא, פרדס חנה כרכור, עפולה, פרדס חנה, קריית ביאליק, רחובות.

היחידה לטיפול בדרי רחוב הינה מסגרת שיקום שיעדה לתת מענה פסיכוסוציאלי ושיקומי ברמה התפקודית אישית, משפחתית וחברתית במטרה להחזיר את האוכלוסייה לחיים נורמטיביים והשתלבות בתוך הקהילה בה היא חיה. במסגרת היחידה ניתנים מספר שירותים, החל מאיתור אוכלוסיית היעד, אבחון וקביעת תכנית אישית, טיפול פסיכוסוציאלי מותאם, הנגשת שירותים, מיצוי זכויות ועוד.

רצף ההתערבות והטיפול בדרי רחוב כולל פעילות ייעודית ורציפה בעלת מספר שלבים:

איתור, יישוג ותיווך לשרותי המשך בהתאמה לצורכי מקבל השרות. ביצוע אבחון ראשוני ואיסוף מידע. תיווך וליווי של דר הרחוב לקורת גג ראשונית. התערבות טיפולית מודעת טראומה ברמה פרטנית, קבוצתית ומשפחתית בהתאמה לצרכי האדם.

מטרות ויעדי היחידה:

מזעור נזקים, נתינת מענים אינסטרומנטליים בסיסיים.
שיקום וחזרה לחיים נורמטיביים ככל שניתן.

מי מפעיל את השרות:

- האחראיות להפעלת יחידת דרי רחוב הינה של המחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית.
- המבנה ליחידה מוקצה על ידי הרשות המקומית (המרכז יכול לפעול במבנה פיזי של המחלקה לשירותים חברתיים או במבנה ייעודי אחר).
- חלק מהיחידות נותנים מענה אזורי לפונים למאותרים מרשויות סמוכות בהן אין יחידות.

כוח אדם בשירות:

- מנהל - עו"ס היחידה הטיפולית אמבולטורית (קיים ביחידות גדולות בלבד).
- עו"ס מטפל.
- מדריך חברתי.
- רכז מתנדבים – המפעיל מערך של מתנדבים.

סל השירותים:

איתור אוכלוסיית היעד, איבחון וקביעת תכנית אישית, טיפול פסיכוסוציאלי מותאם, שילוב במסגרות טיפול משלימות בקהילה – מרכז יום, הבניית תכנית אישית לשיקום מקצועי תעסוקתי בהתאמה, הנגשת שירותים ומיצוי זכויות.

אמות מידה לקבלת השרות או השתתפות בתוכנית:

כל דר רחוב זכאי לקבל שרות מהיחידה.

משך מתן השירות:

בהתאם לתוכנית הטיפול האישית.

מימון/ השתתפות/תעריף:

אין השתתפות כספית של דר הרחוב בטיפול.

תקנה תקציבית: 1165530.

סך תקציב דרי רחוב בקהילה: 6000000 ₪.

• סך דרי רחוב מטופלים: 2134

מענים לא.נשים במעגל הזנות

מהות הטיפול

סיוע לא.נשים על רצף הזנות. משרד הרווחה באמצעות השירותים שמפעיל מכיר בכ-3000 א.נשים על רצף הזנות והערכה כי קיימים בישראל כ-12-14 אלף א.נשים על רצף הזנות.

מדובר בא.נשים אשר לרוב מוכרים המתמודדים עם פוסט טראומה מורכבת (CPTSD) הן על רקע פגיעות מניות בעברם והן כתוצאה מהיותן בזנות. רב בני הנוער בזנות נפלטו ממסגרות חינוכיות חסרי עורף משפחתי וחברתי.

כתפיסת בסיס טיפולית, אנו רואים נשים וגברים הנמצאים על רצף הזנות (החל ממין תמורת אתנן, חשפנות ועד זנות לסוגיה) ככאלו שנקלעו אליה כאסטרטגיה של הישרדות. על-פי רוב מתמודדת אוכלוסייה זו עם קשיים פסיכולוגיים, טראומות נפשיות ופגיעות מיניות (הרמן 1994).

אוכלוסייה זו מוכרת המתבטאת במגוון רחב של סימפטומים: דיסוציאציה, סומטיזציה, קשיים בוויסות רגשי, תנודתיות במצבי הרוח, פגיעה ביכולת לקיים מערכות יחסים, שחזור טראומה בתקווה לתיקון, הפרעות אכילה, פגיעה עצמית והפרעות חרדה (הרמן, 1994).

לאור חקיקת החוק לאיסור צריכת זנות (הוראת שעה תשע"ט -2019) והחלטת ממשלה 4462 מינואר 2019 לצמצום צריכת זנות, התקבלו תקציבים תוספתיים ייעודיים לטובת הטיפול בתחום זה. בשנים 2019-2020 התבצעה עבודת מטה מקיפה שכללה פיתוח מותאם של תכניות, התקשרויות עם עמותות וארגונים המתמחים בתחום.

החל משנת 2021 ועד עתה (שנת 2023) – המשרד הפעיל תכניות אילו, כאשר לאורך השנים אוכלוסיית המאותרים והמטופלים על רצף הזנות הלכה וגדלה. בהתאמה הוקמו יותר מסגרות טיפול במחלקות הרווחה בפריסה ארצית (מרחבי הלב ויחידות לטיפול בזנות).

בהתאם לדו"ח שנתי שנערך במסגרת הוראת השעה של החוק, ע"י מכון ברוקדייל עולה כי בשנת 2021 המשרד טיפל בכ-1800 א.נשים על רצף הזנות ובשנת 2023 – טופלו כ-3000 א.נשים.

שם המענה: מרחב הלב

תיאור השירות:

תכנית ה"לב" (המרחב לטיפול בזנות) הנה מסגרת ייעודית לבני נוער, צעירים וצעירות הנמצאים על רצף הזנות. התוכנית נותנת מענה של ליווי וטיפול פסיכוסוציאלי פרטני ארוך טווח להפחתת נזקים, סיוע אישי, להיחלצות ממצבי מצוקה ומעגל הזנות וזאת תוך כדי רכישת כלים להתמודדות עם מצבם הייחודי. בנוסף ניתנים במרחב מענים הומניטריים מגוונים בנוסף לביצוע תהליכים של מיצוי זכויות, ליווי, הכשרה ושילוב בתעסוקה ועוד.

תכנית הלב בקהילה פועלת בשני מודלים:

מודל מצומצם – הפועלת בתדירות תלת שבועית למשך 10 שעות מדי יום, במסגרתה ניתן מענה ל-25 מקבלי שירות (לא כולל אוכלוסייה הנמצאת בשלבי איתור ויישוג).

מודל מורחב – הפועלת בתדירות של 5 ימים בשבוע למשך 10 שעות מדי יום, המשלבת במסגרתה מיטת חירות אחת המאפשרת הלנת חירום במידת הצורך. המרחב נותן מענה ל-40 מקבלי שירות. (לא כולל נערות וצעירות הנמצאות בשלבי איתור ויישוג).

מטרות ויעדי התכנית:

- יציאה מרצף הזנות והניצול המיני.
- מזעור נזקים – הקניית מרחב מוגן ולא שיפוטי עבור מקבלי השרות שהינם לרוב חסרי עורף משפחתי, בו ניתן לקבל מענה פיזי ראשוני של קורת גג, ארוחה חמה, מקלחת, מוצרי היגיינה ובגדים.
- התמודדות עם טראומה מורכבת של ניצול מיני – המרחב מציע טיפול פרטני ע"י עו"ס וכן סדנאות קבוצתיות הנוגעות בטרומה המורכבת והתמודדות עם הניצול והפגיעה המינית. כמו כן, המרחב גם מאפשר טיפול פסיכיאטרי במידת הצורך.
- הבניית תחושת ערך ומסוגלות עצמית תוך שיקום האמון ביכולות העצמיות ואל מול המערכות השונות.
- שילוב בתעסוקה – הכנה לעולם התעסוקה, הפניה להכשרה ורכישת מיומנויות, קשר עם מעסיקים יידיים וליווי בשלבים הראשוניים בעבודה.
- מיצוי זכויות – ליווי מקבלי השרות אל מול הגופים השונים כדוגמת הכרה ע"י בטל"א כבעלת נכות על רקע פוס טראומה מורכבת, מימוש סל שיקום, הפניה לסייע משפטי, התמודדות עם חובות, זכאות לסייע בשכ"ד ועוד.
- הכנה לחיים עצמיים – הקניית כלים לשילוב מיטבי בחברה וכן השתלבות בסדנאות מגוונות דוגמת תקשורת בין אישית, מיניות בריאה ועוד.
- מיטת חרום (במודל מורחב).

אוכלוסיית היעד:

נערות וצעירות הנמצאות על רצף הזנות בטווח גילאים 13-25.
בשנת 2023 פעלו ברחבי הארץ 12 מרחבים, בהם טופלו 430 נערות וצעירות.

יחידה לטיפול בזנות – יט"ב

היחידה לטיפול בזנות הינה מסגרת שיקום שמטרתה לתת מענה פסיכוסוציאלי ושיקומי בגישה מודעת טראומה ומודעת עוני. במסגרת היחידה ניתנים מספר שירותים, החל מאיתור אוכלוסיית היעד, אבחון וקביעת תכנית אישית, טיפול פסיכוסוציאלי מותאם, הנגשת שירותים, מיצוי זכויות ועוד.

התערבות טיפולית מודעת טראומה ברמה פרטנית, קבוצתית ומשפחתית בהתאמה לצרכי האדם.

מטרות ויעדי היחידה:

טיפול באנשים על רצף הזנות החל ממזעור נזקים, מתן מידע ומענים אינסטרומנטליים בסיסיים ועד שיקום כוללני. במטרה לשפר את התפקוד, היכולות הבינאישיות והחברתיות, קשרים משפחתיים ומיומנויות הוריות. במטרה ללוות, לתמוך ולסייע לאנשים על רצף הזנות כדי לסייע להן לצאת מרצף הזנות לחיים עצמאיים והשתלבות בתוך הקהילה.

אוכלוסיית היעד:

אנשים על רצף הזנות, מגיל 18 ומעלה, מהישוב בו ממוקמת היחידה וישובים סמוכים.

מי מפעיל את השרות:

- האחראיות להפעלת יחידה לטיפול בזנות הינה של המחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית.
- המבנה ליחידה מוקצה על ידי הרשות המקומית.
- חלק מהיחידות נותנות מענה אזורי לפונים מאותרים מרשויות סמוכות באמצעות הועדה מחוזית.

סל השירותים:

איתור אוכלוסיית היעד, איבחון וקביעת תכנית אישית, טיפול פסיכוסוציאלי מותאם, שילוב במסגרות לשיקום מקצועי תעסוקתי בהתאמה, מיצוי זכויות אקטיבי, שיפור מיומנויות הוריות וקשרים משפחתיים.

מימון/ תעריף:

- השירות ניתן במימון מלא של משרד הרווחה.
- סמל תעריף 2510.

תקנה תקציבית: 23117537.

בשנת 2023: הוקמו והופעלו שתי יחידות באופקים ובפרדס חנה. מתוכננות לקום עוד יחידות רבות בשנת 2024.

שם המענה: מניעת התדרדרות למעגל הזנות – עמותת "תודעה"

רציונל ותאור התכנית:

הכניסה לעולם הזנות מגיעה מרקע מורכב של הצטלבות מיקומי שוליים, הכולל: מגדר, עוני, אפליה על רקע מוצא ו/או נטייה מינית, רקע של טראומה, טראומה מינית ועוד.

פעילות מניעתית, חינוכית והסברתית כדי לאתר נוער בסיכון להפחית ולמנוע התדרדרות לזנות, ולהפחית צריכת זנות בקרב נערים זאת באמצעים שיפורטו להלן.

מטרות ויעדי התכנית:

הגברת המודעות בקרב בני נוער בקהילה לסכנות שבהידרדרות לזנות, איתור בני נוער שמצויים בראשית הרצף והפנייתם לטיפול, הגברת המודעות ומניעה של צריכת זנות בקרב בני נוער. הכשרה והשתלמות לאנשי מקצוע וצוותי נוער, לזיהוי מוקדם של נערים בסיכון, שיח פתוח בנושא והגברת המודעות למיניות בריאה.

אוכלוסיית היעד:

התכנית פונה לבני נוער, צעירות וצעירים, רובם במסגרות של אגף של"מ קהילה הנמצאים בסיכון לכניסה לרצף הזנות. כמו כן, לגורמי טיפול וצוותים מקצועיים שעובדים עם נוער בסיכון בקהילה.

בשנת 2023 הורחבה הפעילות גם לנערים ולימי עיון שמטרתם להפחית צריכת זנות.

מפעיל התכנית:

עמותת "תודעה".

היקף הפעילות בשנת 2023:

46 סדנאות נוער כ-600 משתתפים.

7 ימי עיון פתוחים לאנשי מקצוע בערים שונות.

10 הכשרות צוותים כ-350 משתתפים.

שם המענה: מערך סיוע ארצי לאנשים על רצף הזנות

רציול ותיאור התכנית:

סיוע דיגיטלי-ארצי המפעיל מתנדבים שונים לסיוע שוטף לאוכלוסיות במעגל הזנות. [החל מהתנדבות חד פעמית, ועד להתנדבות קבועה ולקיום קשר וליווי שוטף של שורדת זנות.

במסגרת התכנית פועל מערך סיוע ארצי – באמצעות קו חם 5 ימים בשבוע, לאוכלוסיות ברצף הזנות. במסגרת מערך זה, ניתן סיוע בתחומי חיים בסיסיים שונים (כולל מזון, סיוע בשינוע ציוד ותרומות, סיוע בשכ"ד, טיפולי שיניים, סיוע משפטי ועוד) כמו גם ביצירת קשר והפניית האוכלוסייה לקבלת טיפול משמעותי ממרכזי הטיפול השונים שמפעיל משרד הרווחה והביטחון החברתי.

מטרות ויעדי התכנית:

- מזעור נזקים.
- לאפשר לאוכלוסיות במעגל הזנות לשקם את האמון בחברה ובתכניות השיקום.
- לעורר מוטיבציה לפנות לשילוב בתכנית שיקומית מעמיקה, עד ליציאה מרצף הזנות.
- סיוע אלמנטרי.

אוכלוסיית היעד:

נשים, גברים, טרנסג'נדרים/יות, על רצף הזנות, אשר פונים לקבלת סיוע מהתכנית.

מי מפעיל את השרות:

עמותת "לא עומדות מנגד".

בשנת 2023 – היקף מקבלות השירות בעמותה כ-1300 אנשים על רצף הזנות.

שם המענה: מעבר לקשת – הנגשת מידע וסיוע חומרי לקשת הטרנסית

רציול ותאור התכנית:

בהתאם להערכות ואומדנים שונים חיים בישראל כ-50,000 אנשים על הקשת הטרנסית – מי שחווים פער בין זהותם המגדרית למין בו סומנו בלידתם. חלק ניכר מאנשים אלו מגיעים למעגל הזנות, בין אם כמנגנון התמודדות והישרדות, כדרך למימון ניתוחים, או כדרך השתכרות לאור קשיים מהותיים בהשתלבות בתעסוקה מיטיבה בשוק החופשי. זאת ועוד, האוכלוסייה מתמודדת עם קשיים מתמשכים למול נותני שירות וגורמי מקצוע שונים, שאינם מכירים ומודעים לצרכים הייחודיים של האוכלוסייה ולאופן ההתמודדות מולה.

התכנית נותנת מענה של הנגשת מידע והכוונה לאוכלוסייה הטרנסית, לבני משפחותיהם ולאנשי מקצוע.

מטרות ויעדי התכנית:

- סיוע באמצעות הנגשת מידע ע"י הפעלת קו חם.

- הכוונה לסיוע או טיפול מותאם.
- מתן מענה של יעוץ ליווי ותמיכה של עו"ס.
- סיוע אלמנטרי.

אוכלוסיית היעד:

אנשים על הקשת הטרנסית מגיל 13 ומעלה.

מפעיל התכנית:

עמותת מעברים – הינה חלק מהמרכז הטרנסי הישראלי.

בשנת 2023 – כ-3000 פניות לקו קשב. וכ-200 מטופלים לטווח ארוך (לא כולם בזנות).

שם המענה: מרכז הוליסטי לנשים בזנות – מי"ה

רציונל ותיאור השירות:

מרכז ייעוץ הוליסטי לנשים הנמצאות על רצף הזנות והחשפנות המצויות ברמת תפקוד גבוהה יחסית ומתגוררת בקהילה. יחד עם כך, הן סובלות מנזקי הזנות המוכרים, מעוניינות לקבל סיוע על מנת לצאת מהזנות.

מטרות ויעדי התכנית:

נתינת מענה ארצי וסיוע לנשים בתהליך היציאה ממעגל הזנות זאת באמצעות מענה הוליסטי לקבלת שירותים מקצועיים הכוללים: טיפול פסיכוסוציאלי, סיוע משפטי, מיצוי זכויות, הדרכה הורית, הכוונה, תמיכה ולייווי. כמו גם השתלבות בהכשרה תעסוקתית בתחום הטקסטיל המתקיימת במקום.

המקום מתפקד במודל של מרכז פתוח, עם אפשרות לקבל מענה כוללני.

כל פונה תתקבל באינטייק ומיפוי צרכים ראשוני, לפיו תמשיך לקבל סיוע בתחומים שתרצה.

תיאור אוכלוסיית היעד:

נשים על רצף הזנות, מגילאי 18 ומעלה, מכל ישוב בארץ. הנשים יופנו למרכז באמצעות הפניות מגורמי מקצוע רלוונטיים ובאמצעות איתור יזום של העמותה או הפניות של נשים מקבלות שירות אחרות.

מי מפעיל את השירות:

עמותת הופכות את היוצרות.

בשנת 2023 – 360 מקבלות שירות לאורך זמן ובהתאם לצורך האישי.

שם המענה: המכללה – בית ספר טיפולי חברתי לשורדות זנות

רציונל ותיאור התכנית:

בית ספר חברתי-טיפולי ייעודי לאנשים במעגל הזנות, כאשר במסגרת התכנית האנשים משולבים בקורסים לימודיים שונים, וזאת בכדי לקדם את התהליך הטיפולי, להעצימם, ולאפשר להם להתמודד עם אתגרים נוספים, לרבות לימודים מתקדמים והשתלבות בשוק העבודה.

מטרות ויעדי התכנית:

מטרת בית הספר החברתי-טיפולי הינה לאפשר לאנשים על רצף הזנות הזדמנות להעצמה אישית, פיתוח כישורים לימודיים, אישיים, ותעסוקתיים, חיזוק ושיקום –ליווי פסיכו-סוציאלי מתמשך, ועד לשילוב בשוק העבודה או בלימודי המשך כחלק מהליך השיקום והיציאה מרצף הזנות.

תיאור אוכלוסיית היעד:

נשים וטרנסג'נדריות על רצף הזנות (מגיל 18 ומעלה), המופנות על ידי גורמי הטיפול השונים בקהילה לשילוב בתכנית.

מי מפעיל את השרות:

עמותת "המכללה".

בשנת 2023: שולבו כ-140 נשים בקורסים השונים, חלקן לוו באופן פרטני לשילוב תעסוקה.

שם המענה: הופ סנטר – תעסוקה מיטיבה

רציונל ותיאור התכנית:

אנשים הנמצאים על רצף הזנות, מתמודדים עם קשיי תפקוד והשתלבות בתעסוקה.

תכנית תעסוקה מיטיבה נותנת מענה של הכנה לתעסוקה, ליווי להשמה וליוו ותמיכה בעבודה במשך שנתיים לאחר הסדנא.

מטרות ויעדי התכנית:

לאפשר לאנשים על רצף הזנות יציאה מרצף הזנות באמצעות שילוב בתעסוקה מסודרת ובעבודה שיקומית קבועה, זאת תוך קבלת ליווי פסיכו-סוציאלי מתמשך לשם הסרת חסמים וצמצום קשיים ואתגרים שעשויים לעלות בתהליך ההשתלבות בשוק העבודה.

אוכלוסיית היעד:

אנשים וטרנסג'נרים/יות על רצף הזנות (מגיל 18 ומעלה), אשר מופנים על ידי גורמי הטיפול השונים לשילוב בתכנית לתעסוקה מיטיבה ויימצאו כמתאימים להשתלבות בתכנית.

מי מפעיל את השרות:

עמותת "הופ סנטר".

בשנת 2023: כ-50 נשים סיימו את הסדנאות ומלוות באופן פרטני בתעסוקה.

אגף בכיר לטיפול באוכלוסיות קצה – חוץ ביתי

האגף מפעיל כ-300 מסגרות ונותן מענה לאלפי מקבלי שרות באמצעות טיפול חוץ ביתי למקבלי שירות אשר נמצאים על קצה רצף הסיכון והסכנה. מקבלי שירות אלה זקוקים להתערבות טיפולית אינטנסיבית לאורך כל שעות היממה המחייבת סביבה מוגנת 24/7. משך השהות והטיפול במסגרות, נקבע בהתאם לצרכי מקבל השירות, כוחותיו והאתגרים הרב מימדיים עימם הוא מתמודד.

השתלבות וקבלת מענה טיפולי במסגרות החוץ ביתיות של האגף, נתונה לבחירת מקבל השירות, למעט בני נוער המשולבים במסגרות רשות חסות הנוער וקטינות המשולבות במקלטים אשר השמתם במסגרות אלו מתבצעת ככלל באמצעות צו של בימ"ש. מסגרות החוץ ביתיות מעניקות למקבלי השירות מענה טיפולי במהלך כל ימות השנה ולאורך כל שעות היממה. הטיפול במסגרות כולל מענה לצרכים פיזיים ראשוניים בסביבה מוגנת, תוך שימוש במגוון כלי התערבות. מסגרות החוץ – ביתיות מספקות למקבלי השירות רצף מענים בהתאם למצבם וצרכיהם המשתנים:

- 'מסגרות חירום' – מסגרות המספקות מענה קצר טווח, והתערבות בשעת משבר, ומיועדות למקבלי שירות הנמצאים בסיכון מוגבר וזקוקים באופן מיידי למענה ראשוני לצורך מוגנות, מענה לצרכים פיזיים והתארגנות הכוללת הערכה ואבחון. מסגרות אלו כוללות: מקלטים, והלנות חרום, לכלל האוכלוסיות על פי חלוקה גילאית ועל פי פרופיל האוכלוסייה.
- 'מסגרות ארוכות טווח' – מסגרות טיפוליות שיקומיות המספקות מענה ארוך טווח, בין 6 חודשים ל-18 חודשים. המסגרות מיועדות למקבלי שירות הזקוקים להתערבות טיפולית אינטנסיבית הכוללת טיפול רגשי לצד חיזוק מיומנויות תפקוד תקין. מסגרות אלו כוללות: הסטלים שיקומיים וקהילות טיפוליות.
- 'דירות מעבר' – מסגרות המספקות מענה ארוך טווח – עד 18 חודשים, ומיועדות למקבלי שירות הנמצאים בשלב רגשי ותפקודי טוב, המאפשר להם תחילת השתלבות עצמאית בקהילה. שהותם בדירות המעבר, מוקדש לחיזוק השלמת ההכנה לקראת מעבר לחיים עצמאיים בקהילה.
- 'בית לחיים' – מסגרות המספקות מענה ארוך טווח, המשמש עבור מקבלי השירות במידת הצורך 'בית לחיים'. המסגרות מיועדות למקבלי שירות אשר אובחנו כזקוקים לטיפול אינטנסיבי קבוע בכל היבטי התפקוד. מסגרות אלו נותנות מענה ארוך טווח, לעיתים לכל החיים, ומטרתן לספק מוגנות, מענה לצרכים פיזיים, ושמירה על איכות חיים טובה ומקדמת. לרוב, מענה זה מיועד לדרי רחוב אשר נעדרים כל תמיכה משפחתית ומצואיים בגילאים מתקדמים ובמצב כרוני המצריך החזקה וטיפול האופן קבוע.

אוכלוסיית יעד

אוכלוסיית היעד המקבלת שירות על ידי האגף החוץ ביתי במינהל של"מ כוללת בני נוער, צעירים ובגירים הנמצאים בקצה רצף הסיכון הסכנה והניתוק, רובם גדלו בילדותם בסביבה מגבירת סיכון אשר לעיתים קרובות ממשיכה לסכנם גם כיום, והם נפגעי טראומות מורכבות הכוללות אלימות פיזית, פגיעות מיניות, התעללות פסיכולוגית והזנחה מתמשכת בכל תחומי החיים. כדי להבין את מורכבות מצבם של מקבלי השירות, יש לבחון לצד הטראומה המורכבת את הצטלבות מיקומי השוליים שלהם (intersectional theory), את הקשרים ביניהם – מגדר, מעמד, שיוך אתני, דמוגרפי, גיל, נטייה מינית וזהות מינית אשר מצטלבים זה בזה ויוצרים מצבי שוליות ייחודיים. רוב מקבלי השירות חיים בהיעדר עורף משפחתי, בתנאי עזובה, הדרה, ניכור ושוליות חברתית. כמו כן, מקבלי שירות רבים חשופים לטראומות חברתיות, שהינן תוצר של הבניות חברתיות ומציאות חברתית פוגענית מתמשכת.

לפגיעות המתמשכות שחוו מקבלי השירות, אשר רובן התרחשו בתקופת הילדות והנערות, לצד מצבי השוליות וטראומות חברתיות, משמעות מרכזית בהתפתחות הפיזית והרגשית שלהם כמו גם בהתפתחות עיוותי תפיסה וחשיבה ופגיעה ערכית הרואה בעולם מקום לא בטוח ופוגעני. כל אלו הינם מקור לקשיים רב מימדיים הכוללים: דפוסי התנהגות עבריינית וביצוע עבירות על החוק, הפרעות אכילה, היעדר ויסות רגשי, שוטטות, עזובה, התמכרויות, פגיעות עצמיות, קורבנות חוזרת, כניסה

למצבי סיכון, היעדר כוחות ליציאה ממצבי סיכון, פגיעה אמון בסביבה ובעלי דפוסי אישיות והתנהגות כרוניים, המקבעים את מצבם ואף גורמים להתדרדרות במצבם עד כדי סכנת חיים. ניתן לראות בקשיים אלו מנגנוני הישרדות אותם סיגלו מקבלי השרות כחלק ממנגנוני ההתמודדות עם הפגיעות המתמשכות.

חזון

האגף הבכיר החוץ ביתי מהווה מודל למצוינות ביצירת מרחבי טיפול ושיקום חוץ ביתיים לאוכלוסיות הנמצאות על קצה רצף הסיכון, הסכנה והניתוק, מתוך אמונה כי טיפול מיטבי יביא לריפוי ולשיקום, למוביליות אישית וחברתית ולהשתלבות מיטבית במשפחה ובחברה.

האגף חורט על דגלו שמירה על זכויות מקבלי השרות, ללא הבדל דת, גזע ומין ובהתאם לעקרונות חוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

ערכים

תפישת הטיפול החוץ ביתי מושתתת ודוגלת בערכים הבאים:

מוגנות – יצירת מרחב מוגן בהיבט הפיזי והרגשי, עבור מקבלי השירות ואנשי הצוות במסגרות החוץ ביתיות, עובדי המחוזות והמטה. בהקשר מקבלי השירות, מוגנות כוללת שמירה על זכויותיהם, כתנאי בסיסי וראשוני לקידום תהליכי טיפול ושיקום במסגרות השונות: שמירה על ביטחונם האישי בכך הרגשי והפיזי ושמיר על סביבה מכבדת ומעצימה.

מקצועיות – פיתוח ואספקת מענים המבוססים על ידע עדכני וחדשני בארץ ובעולם, בהתאם לצרכים המשתנים בשטח. כל זאת, באמצעות תהליכי למידה המובנים בשגרות עבודת האגף הכוללים – הכשרות, השתלמויות, הדרכות שוטפות, למידה מהצלחות והפקת לקחים מכישלונות, קיום תהליכי שיתוף ציבור לפיתוח, דיוק ועדכון המענים השונים. כמו כן, קידום חשיבה חדשנית ויצירתית הפורצת דרך.

מוביליות – הטיפול החוץ ביתי מבוסס על האמונה כי כל אדם הוא בעל יכולת להיות בתנועת התקדמות והתפתחות בהיבטי חייו השונים, כל העת. רצף המענים השונים באגף, מעודד את מקבלי השירות להתקדמות, שאיפות אישיות וצמיחה. ושיקום.

רגישות מגדרית ומגזרית – הטמעת עבודה רגישה תרבותית, מגדרית ומגזרית, באמצעות הכרות, הבנה וידע של מאפיינים מגדריים ותרבותיים, ערכים וקודים חברתיים של קבוצת ההשתייכות של מקבל השירות. בהתאם לכך, זיהוי מצבי סיכון ייחודיים, והתאמת דרכי התערבות מובחנות ומותאמות עבור מקבל שירות.

התערבות ממוקדת תוצאות – לצד החשיבות הרבה בתהליך אותו עובר מקבל השירות, קיימת חשיבות רבה בקביעת יעדים מותאמים לכל מקבל שירות בכל סוג של מסגרת. ההתערבות הטיפולית מבוססת על תכנון, הנגזר מהתוצאות הרצויות והיעדים שהוגדרו בהתאם להן. תכנון ההתערבות יסייע בהגדרת שיטות ההתערבות המיטביות ביחס ליעדים שהוצבו, ויהוו בסיס למדידת התוצאות, למען שיפור מתמיד של דרכי ההתערבות.

איכות השירות – מתן שירות מיטבי למקבלי השירות במסגרות, תוך עמידה ביעדי השירות הבאים:

- זמינות** – מתן שירות ומענה טיפולי מיידי לאורך כל שעות היממה, בהתאם למצבם ולצרכיהם המשתנים של מקבלי השירות. זמינות המענה תחול בתהליכי השמה, קליטה, התערבות טיפולית, התערבות במצבי חירום וכן בעת הפניה וליווי לתכניות המשך.
- טיפול** – טיפול מותאם אוכלוסיית יעד וצרכים, המבוסס על ידע ועקרונות התערבות מודעות טראומה בסביבה טיפולית. הטיפול יהיה מושתת על ערכי כבוד האדם, האמונה בכוחותיו וזכותו להיות שותף מלא בהחלטות הנוגעות לחייו.
- תנאים פיזיים נאותים** – קיומם של מבנים, ציוד, תשתיות ומזון – ברמה ראויה המכבדת את מקבלי השירות וצוותי המסגרות.

4. בקרה – קיום תהליכי בקרה על איכות השירות הניתן במסגרות, בהתאם למדיניות והנחיות המשרד. תהליכי הבקרה מבוססים על הסטנדרטים ואמות המידה המוגדרות על ידי האגף.
5. מהימנות ואמינות – שמירה על ערכי מהימנות ואמינות במתן השירות, ובהתאם לאמות המידה שנקבעו על ידי האגף, בשקיפות ובאופן מיטבי.

מסגרות חוץ ביתיות לצעירים וצעירות במצבי סיכון

מקלטים לנערות וצעירות בגילאי 14-25 במצבי בניתוק ובסכנה

המקלטים מיועדים לנערות וצעירות אשר נמצאות בסכנת חיים ומצוקה סכנה לביטחון הנפשי והפיזי, ניתוק ומצבי משבר (שאינן מאובחנות כבעלות מוגבלות שכלית התפתחותית או מחלת נפש פעילה והפרעות אכילה מאובחנות, שאינן בהריון) והזקוקות להגנה פיזית אבחון ולמענה טיפולי כוללני ומידי.

השהות במקלט היא עד 4 חודשים, המסגרת תבנה ביחד עם הנערה/צעירה תוכנית המשך המתחשבת ביכולותיה ובדרגות הסיכון בה היא נמצאת. התוכנית תהיה משותפת עם העו"ס בקהילה.

ההפניה למקלט תעשה ע"י הרשות המקומית או ע"י מרכזי חרום/משטר וכו' אך באישור ומימון ההשמה ע"י הרשות המקומית. בשנת 2023 פעלו 2 מקלטים.

הלנת חירום:

הלנת החרום הינה מסגרת טיפולית קצרת מועד, זמינה ונגישה בכל שעות היממה לצורך מתן מענה הלנתי וסיפוק צרכים ראשוני, אבחון טיפול ובניית תוכנית המשך. מוקד ההתערבות הנו ייצוב המצב הרגשי והתפקודי של הצעירה, התארגנות, מיצוי זכויות, אבחון וליווי ושילוב בתוך מסגרות ו/או תכניות בקהילה או בדיוור. ההגעה להלנה הינה עצמאית ואין צורך בהשמת רשות.

בשנת 2023 פעלו הלנות חרום:

- מחוז תל אביב: הלנת חרום ללהט"ב, וצעירים.
- מחוז ירושלים: הלנת חרום לצעירים, הלנת חרום לצעירות קצה הרצף הלנת חרום לצעירות חרדיות.
- מחוז צפון: הלנת חרום לצעירות, הלנת חרום לצעירים.
- מחוז דרום: הלנה מעורבת לצעירים וצעירות.

הוסטלים לצעירים וצעירות:

הוסטלים מאפשרים לצעירות וצעירים בגיל 18 – 25 התארגנות ושיקום בסביבה מוגנת, תומכת וטיפולית, המספקת קורת גג, טיפול, לימודים ו/או תעסוקה והעשרה. משך השהות בין 12 ל-18 חודשים מסגרת הוליסטית שדואגת לצעירה/ה בכל תחומי החיים כשלב הכנה לעצמאות ולחיים נורמטיביים בקהילה.

בסיום ההוסטל מופנה הצעירה לתוכנית המשך בקהילה או במסגרת מותאמת לצרכיו ורצונותיו, תוכנית שנבנית ביחד עם עו"ס הקהילה המפנה.

ההפניה להוסטל נעשית ע"י עו"ס ית"ד מהרשות המקומית.

בשנת 2023 פעלו בארץ:

צפון:

הוסטל עדן לצעירות מהחברה הערבית.

מרכז:

נשימה – הוסטל לצעירות פתח תקווה.
בית משלך – הוסטל לצעירות ראשון לציון.
ברושים – הוסטל לצעירים – ראשון לציון.
אבני דרך – הוסטל לצעירים מהקהילה הגאה.

ירושלים:

החוט המשולש – הוסטל לצעירים והוסטל לצעירות (יחידה להריוניות).
חמלה – הוסטל לצעירות דתיות.
מורשת אברהם – הוסטל לצעירות חרדיות (2 הוסטלים).
בית הצברית – הוסטל לצעירות.
הלל – הוסטל ליוצאים בשאלה.

דרום:

הוסטל סחלב – לצעירות בבאר שבע.

דירות מעבר – גשר לעצמאות:

דירות גשר לעצמאות מיועדות לצעירים. ות בגילאי 18-25, בוגרי פנימיות ואומנה.
סה"כ 55 דירות מעבר גשר לעצמאות – מתוכם 21 דירות בנים, 34 דירות לבנות.
בניהן 2 דירות לצעירות חרדיות, דירה לשומרות שבת ואפשרות לדירה לשומרי שבת.

הדירות מיועדות לצעירים וצעירות שמסוגלים לנהל אורח חיים עצמאי. המענה מספק ליווי של רכזת דירה שמלווה את הצעירים במפגש שבועי בהתמודדויות יומיומיות וכהכנה לחיים עצמאיים והשתלבות בקהילה, לרבות בשירות צבאי ו/או לאומי-אזרחי, לימודים ועבודה. תקופת הליווי המקסימלית יכולה להגיע עד ארבע וחצי שנים והיא כוללת את תקופת השירות הצבאי או הלאומי. הפניות לדירות גשר לעצמאות נעשות על ידי הפנימיות ובאישור הרשות המפנה.

דירות מעבר – לצעירים וצעירות

בשנת 2022 פעלו 33 דירות מעבר. חלקן מופעלות על ידי הרשות המקומית, חלקן על ידי עמותות וחלקן מיועדות לאוכלוסייה עם מאפיינים ייחודיים.

הדירות מיועדות לצעירים וצעירות בתפקוד גבוה אשר יכולים לעבוד או ללמוד, מוכנים להיכנס למסגרת ליווי של שנה על ידי עו"ס דירה – מתקיים מפגש פרטני שבועי ומפגש קבוצתי של דיירי הבית – במטרה לבנות תכנית להמשך כהכנה לחיים עצמאיים. בדירות מעבר לא משלמים שכר דירה אך משלמים חשבונות והצעירים מכלכלים את עצמם בכל הקשור לאוכל וביגוד.

דירות לאוכלוסיות מוגדרות כחלק מתהליך המשך של שהות בהוסטל-

2 דירות מעבר לצעירות חרדיות – בעיר ירושלים וכן 2 דירות מעבר בחוט המשולש אשר מהוות מסגרת שומרת שבת וכשרות במרחב הציבורי (דירה לצעירים ודירה לצעירות).

3 דירות מעבר לצעירות מהחברה הערבית – בצפון.

2 דירות ליוצאים בשאלה, בירושלים ו-2 דירות ליוצאים בשאלה במרכז (תל אביב ורמת גן).

2 דירות להט"ב בחולון (1 טרנסג'נדריות ו-1 לטרנסג'נדרים).

דירית – במעונות:

דירית הינה מסגרת דיור (פועלות במעונות סטודנטים) לצעירות בגילאי 18-26. מספקת דיור עצמאי ל-16 צעירות, הזקוקות למענה דיור זמני ומידי (לא חירומי) לתקופה של שלושה חודשים עד שנה. בדירית צעירה יכולה לבחור להשתמש במעטפת ליווי גמישה המותאמת לצרכיה וליכולותיה, להתארגנות בתחומי חיים שונים: תעסוקה, עבודה, השכלה, מיצוי זכויות, סגירת חובות ועוד תוך ליווי והנגשת שירותים הקיימים בקהילה.

בשנת 2023 פעלו 3 מסגרות של דירית:

דירית הר הצופים, בירושלים – מיועדת לצעירות מרקע חרדי ודתי. מסגרת שומרת שבת וכשרות.

דירית, אוניברסיטת תל אביב.

מענים לאוכלוסייה הלהט"ב

הלנת חרום:

לצעירים וצעירות המשתייכים לקהילה הלהט"בית. ההלנה קולטת ופועלת 24/7 עבור צעירים וצעירות חברי קהילת הלהט"ב, חסרי עורך משפחתי. המסגרת מציעה מגוון רחב של מענים: ראשית קורת גג זמינה המציעה מקום בטוח ללינה, מענה לצרכים ראשוניים (אוכל, כביסה, וכו') עזרה במיצוי זכויות, חיבור לגורמים טיפוליים וחברתיים בקהילה, שירותי רפואה ורווחה, ליווי רגשי ותעסוקתי, עזרה במציאת מסגרות המשך.

המסגרת ייחודית, לא שיפוטית, מכילה ועוטפת המקנה להם קרקע בטוחה ויציבה לחקור את הזהות המגדרית ולהשיב לעצמם את תחושת המסוגלות והשליטה על מסלול חייהם.

המסגרת נמצאת במחוז מרכז,

אין צורך בהפניית רשות.

הוסטל אבני דרך:

ההוסטל נותן מענה לצעירים וצעירות בגילאי 18-25 חסרי עורך משפחתי מאוכלוסיית הלהט"ב.

ההוסטל נותן מענה דיורי, מעטפת כוללנית, ליווי אישי צמוד כחלק מההכנה לחיים בוגרים ועצמאיים. ליווי רגשי, סיוע בהתמודדות ביציאה מהארון, בהעדר תמיכה משפחתית ליווי בתהליך המגדרי על כל היבטיו נפשי/ רגשי/ רפואי/משפטי וכו'. צמצום מצבי סיכון וניצול. מיצוי זכויות. המסגרת נותנת מענה ל 14 דיירים לתקופה של שנה עד שנה וחצי.

הפניה: ע"י עו"ס בקהילה/עו"ס יתד.

דירות מעבר לטרנסג'נדרים:

בתל אביב פועלות שתי דירות מעבר, בכל דירה עד 4 דיירים, החולקים יחד את הדירה.

על הדיירים להיות עצמאיים בתפקודם בעלי יכולת לצאת לעבודה ו/או לימודים.

הדיירים משתתפים בעלות סמלית של שכר הדירה והוצאות הדירה.

בית דרור:

בית למחסורי קורת גג להט"בים, המיועד בני נוער בגילאי 13-18 מכל המגדרים וכל המגזרים. מכסה של 14 מיטות. "בית דרור" הוא מרכז חירום טיפולי ייחודי לנערים ונערות להט"בים (הומואים, לסביות, טרנסג'נדרים ובי-סקסואליים), החווים דחייה וניתוק על רקע האוריינטציה המינית שלהם ונמצאים בזמן משבר. בבית דרור ימצאו הנערים/ות פינה שקטה, ארוחות מסודרות, מקום בטוח לישון בו, מקלחת חמה, תמיכה נפשית, הכוונה במציאת פתרונות לעתיד, מסגרת לימודית וחברתית תומכת, שמלווה ע"י צוות מקצועי חם וקשוב.

מענים ליוצאים בשאלה

באגף פועל: הוסטל חירומי ושש דירות מעבר למתן שרותי חרום לצעירים בסיכון וחסרי עורף משפחתי מרקע חרדי, אשר עזבו את קהילתם החרדית ואת מסגרות ההשתייכות שחיו בהם ומתקשים בהשתלבות בהשכלה, בתעסוקה ובחברה החילונית. לחלק מצעירים וצעירות אלה אין מקום מגורים והם משוטטים ברחוב, אינם צורכים את שרותי מערכת הרווחה וחשים זרות וניכור מהסביבה.

המסגרות נותנות דגש על מתן מענים במצבי חרום, ייעוץ, ליווי, סיוע אישי, מתן מענה בתחום הלינה, טיפול סוציאלי, מענים אינסטרומנטליים ושילוב במסגרות חברה קהילה וצבא.

מענים לנוער

קורות הגג:

מטרת קורות הגג לאפשר לבני נוער בגילאי 18-21 הנמצאים במשבר אקוטי, מוגנות מידית, מרחב רגיעה והתארגנות, עריכת אבחון רב מיימדי, כל זאת במטרה להתאים עבורם תכנית המשך (בקהילה או במסגרות חוץ ביתיות), כחלק מתהליך הטיפול לקראת ייצוב ושיפור מצבם הרגשי כתוצאה מכך, שיפור במיומנויות התפקוד השונות. התערבות זו יש בה כדי לעצור את תהליך ההידרדרות במצבם, למזער את העמקת המשבר בו הם מצויים ואת הנזקים הנגרמים להם.

קורות הגג נותנות לבני הנוער מענה חירומי ומיידי בכל שעות היממה ובכל ימות השנה.

קליטות בני הנוער בקורות הגג נעשות ללא היכרות מוקדמת עם בני הנוער, ללא התניה של תנאי סף קבלה, ללא הבחנה מגדרית ומגזרית ולעיתים, ללא קשר עם גורמי טיפול בקהילה.

בשנת 2022 פעלו 8 קורות גג לנוער.

מחוז צפון: קורת גג מעורבת נערים ונערות.

מחוז מרכז: קורת גג מעורבת נערים ונערות + קורת גג לנוער להט"ב.

מחוז ירושלים: קורת גג לנערות חרדיות, קורת גג לנערים חרדיים, קורת גג לנערים, קורת גג לנערות.

מחוז דרום: קורת גג מעורבת נערות ונערים.

דרי רחוב:

השרות לבוגרים בקהילה תחום דרי רחוב עוסק באיתור וטיפול בדרי רחוב בגילאי 18+ במטרה לשקמם ולהחזיר אוכלוסייה זו לחיים נורמטיביים והשתלבות בתוך הקהילה בה היא חיה.

הגדרה:

דר רחוב: הינו אדם (גבר או אישה) מעל גיל 18 הגר ברחוב, בבתים נטושים, גנים ושטחים ציבוריים, אתרי בניה וכו". שרוי בהזנחה גופנית ו/או נפשית, בדרך כלל נמצא בניתוק או ניכור ממשפחה תומכת. דר הרחוב אינו נאבק לשנות מצבו ואינו מסוגל לנהל חיים נורמטיביים ולו אחד או יותר מהמאפיינים הבאים:

- היסטוריה של אי יציבות במגורים וניידות ברחבי הארץ.
- חסר תעודות אישיות (תעודת זהות, תעודת עולה וכו').
- חסר מקורות קיום קבועים.
- התמכרויות לחומרים פסיכואקטיביים כמו אלכוהול וסמים.
- היסטוריה של אלימות ומשברים אישיים ומשפחתיים.
- היסטוריה של חולי גופני ו/או נפשי או הפרעות נפשיות, עם רקע של אשפוזים פסיכיאטריים.
- חוסר אמון בסיסי באחרים וחשדנות כלפי רשויות וממסד.
- אי תפקוד ברוב תחומי החיים ורצף של כישלונות ודחיות.

תפקידי השרות:

מזעור נזקים ומניעת מוות ברחובות.
שיקום וחזרה לחיים נורמטיביים ככל שניתן של דר הרחוב.
צמצום התופעה של דרות רחוב.
דרי הרחוב עוברים תהליך של התאמת מענה טיפולי לצרכיהם. מדובר בבניית תכנית טיפול אינדיבידואלית.
המתאימה לפרט, למאפייני אישיותו ולצרכיו. כל דר רחוב שיגיע לטיפול יעבור תהליך אבחוני, יבדקו כל המאפיינים הקשורים אליו ותותאם עבורו תכנית טיפול שתיתן מענה לצרכיו האישיים.

שירותים ומענים

1. יחידות עירוניות לטיפול בדרי רחוב (אמבולטורי)

27 יחידות עירוניות בפריסה ארצית בערים הבאות:

תל אביב, ירושלים, חיפה, באר שבע, ראשון לציון, נתניה, לוד, חולון, פתח תקווה, בת ים, בני ברק, אשדוד, אשקלון, חדרה, אילת, אופקים, קריית גת, חולון, בית שמש. בנוסף נמצאות בתהליך הקמה 6 יחידות נוספות.

צוות היחידה: עובדים סוציאליים ואנשי סמך מקצועי בהתאם למספר מקבלי השירות.

סוג השירות: סיורי רחוב, פעולות איתור ושכנוע, חלוקת שמיכות, שתיה ומזון, הפניה לשלטרים/ למוסדות עם לינה, אבחון וסיוע במיצוי זכויות, טיפול פסיכוסוציאלי, סיוע בהגשת מסמכים לוועדות רפואיות, ליווי מקצועי במהלך השיקום.

2. קורת גג זמנית / שלטרים

מסגרת שנפתחת בחמש אחר הצהריים ונסגרת בשעות הבוקר. השירות המסופק: לינה, מקלחת, בגדי החלפה, מזון. השירות הפסיכוסוציאלי ניתן על ידי היחידה אמבולטורית (סעיף 1).

השירות פועל בערים הבאות: תל אביב (3 קורות גג), חיפה, אשדוד, חדרה, נתניה, ראשון לציון, לוד, ירושלים, סה"כ כ-230 מיטות.

מוסדות שיקום עם לינה

3. קלט חרום

מדובר במסגרת חרומית ארצית, הנותנת מענה של הצלת חיים, ייצוב פיזי רפואי וגם שירותי גמילה, ייצוב וטיפול באמצעות טיפול תרופתי ארוך טווח (תחליפי סם).. 75 מכסות.

4. הוסטלים

המשרד מפעיל 5 מוסדות טיפול ושיקום בתנאי פנימייה. סה"כ כ-188 מכסות. ההוסטלים ממוקמים בירושלים, בבית שמש, בטבריה ובבאר שבע. המשרד עובד על רפורמה במענה זה כאשר הכיוון הוא בניית הוסטלים שיקומיים תעסוקתיים שיתנו מענה ממוקד וישלבו בהכשרות ובתעסוקה. מהלך זה מלווה במחקר. הוסטל שיקומי תעסוקתי ראשון נפתח בשנת 2023 בחדרה והוא נותן מענה ל-327 מבקשי שרות. במהלך 2024 יפתחו שאר ההוסטלים ברחבי המדינה.

5. בית לחיים

השרות פועל בערים הבאות: מושב בני ציון, הוד השרון ואשדוד. מדובר במסגרות אחזקתית המתמחות בטיפול באוכלוסייה עם צרכים כרוניים. 122 מכסות.

6. דירות מעבר (ליווין)

שרות בשלבי הקמה. דירות אלה יהוו מדרגה אחרונה בדרך לעצמאות לאחר סיום תקופת טיפול. השהות תתאפשר בדירות למשך שנה ותלווה בצוות טיפולי ממקצועי שיעזור לדר הרחוב להגיע לעצמאות מלאה ולהתכונן לקראת מעבר לדירה ולחיים עצמאיים. בשלב זה דר הרחוב ישולב גם בטיפול ביחידה אשר תקלוט אותו לטיפול המלא אחרי סיום תקופת הטיפול בדירה.

7. מסגרת שמטפלת בדרי רחוב עם מורכבות פיזית גבוה

בשנים האחרונות עלה צורך אקוטי של התאמת מענה לדרי רחוב שסובלים מתחלואה פיזית כפולה. עד כה לא הייתה במדינה מסגרת שספקה מענה מסוג זה. העובדה שדרי הרחוב במדינה הופכים להיות חולים יותר וזקנים יותר אילצה אותנו להתאים מענים בהתאם. בימים אלה אנו בתהליך הכנת מכרז שיאפשר הקמת מסגרת שתספק מענה לאוכלוסיית דרי הרחוב המורכבים והחולים ואשר משרד הבריאות מסרב לקחת תחת חסותו בטענה שמוגדרים כתשושים ולא כסיעודיים. המכרז פורסם בסוף שנת 2023. כיום דרי רחוב שנפלים בהגדרה זו נקלטים בבית חולים קריית שלמה למסגרת זמנית עד אשר תיפתח מסגרת ייעודית עבורם. מסגרת זו מספקת מענה של בידוד רפואי בעת הצורך.

קורבנות סחר

כחלק מהמאמץ הממשלתי למיגור תופעת הסחר בבני אדם, מפעיל משרד הרווחה והביטחון החברתי, באמצעות האגף הבכיר החוץ ביתי במנהל של"מ שלושה מקלטים שמטרתם מתן הגנה וסיוע עבור קורבנות סחר ועבדות. במקביל, מופעל מרכז טיפולי בקהילה עבור קורבנות סחר המופעל על ידי אגף בכיר קהילה במנהל של"מ.

התקציב המושקע מקלט קורבנות סחר הנו 7,843,023 שקלים ובמרכז הטיפול בקהילה 1,006,959 שקלים. סה"כ 8,849,982 ₪.

המקלטים עבור קורבנות הסחר כוללים 2 מסגרות אשר נותנות מענה ל-75 קורבנות:

- מקלט "מעגן" לנשים ונשים וילדים – 45 מקומות.

● מרכז "אטלס" לגברים – 30 מקומות.

כל אדם שהגיע למדינת ישראל והוכח כי יש ראשית ראייה בעניינו על כך שנסחר לעבדות או לזנות זכאי להגנה כקורבן סחר ומופנה לטיפול משרד הרווחה במקלטים. משרד הרווחה שם לו מטרה לתת מענה לאוכלוסיית קורבנות הסחר הכולל הגנה וטיפול פסיכוסוציאלי מוכוון טראומה על רקע החוויות הקשות אותם חוו הקורבנות. המענה הטיפולי מבוסס על רצף שירותים – החל ממקלט הגנה לקורבנות סחר ועד למענה טיפולי בקהילה. המענים יקבעו בתאום עם האדם מקבל השרות ותוך בחינת צרכיו ומאפייניו.

במהלך תקופת השהות במקלטים מקבלים קורבנות הסחר מענה לצרכיהם הפיזיים (הגנה, הזנה, היגיינה), הרפואיים, הרגשיים, המשפטיים, החברתיים והתעסוקתיים.

הקורבנות זכאים לדיור במקלטים המופעלים ע"י צוות רב-תחומי ומאוישים 24 שעות ביממה. ממועד הקליטה ולאורך תקופת העדות במסגרת ההליך הפלילי ולאחר מכן בתקופת השיקום אשר נקבעה לשנה, נבנית עבור כל אחד מהמטופלים תוכנית שיקום ייחודית, הכוללת טיפול פסיכו-סוציאלי קבוצתי ופרטני, הקניית כישורי חיים, גישור תרבותי, מפגשי העשרה, הכשרה מקצועית והשמה בשוק העבודה בישראל. צוות המסגרות מלווה את המטופלים בהליכים המשפטיים והרפואיים בליווי פיזי ורגשי. השהות במסגרות הנה וולונטרית. כמו כן, המטופלים רשאים לצאת מהמסגרת במהלך היום באופן חופשי, אך מחויבים לשמירה על כללי המסגרת הכוללים לינה במקלט והשתתפות בפעילויות המתקיימות במסגרת.

בהתאם להחלטת ממשלה 1862 והודות לשיתוף פעולה בין-משרדי עם משרד הבריאות, המשפטים, הפנים והמשרד לביטחון פנים, זכאים המטופלים במסגרות לסל מענים הכולל:

א. טיפול רפואי מטעם משרד הבריאות, הניתן ע"י רופאה המגיעה למקלט פעמיים בשבוע לרבות הפניה לביצוע בירורים ופרוצדורות רפואיות בבתי החולים הסמוכים למסגרות, מימון תרופות וטיפול אמבולטורי במצבי חירום. כמו כן, ניתן שירות פסיכיאטרי ייעודי לקורבנות סחר במרפאת יחד בביה"ח איכילוב.

ב. סיוע משפטי בהליכים אזרחיים, הניתן ע"י הסיוע המשפטי במשרד המשפטים. במסגרת סמכותו מגיש הסיוע המשפטי בקשה לרשות ההגירה לצורך קבלת אשרה לשנה של שיקום עבור הקורבנות, בתום ההליך הפלילי, וזאת על בסיס חוות דעת מקצועית מטעם המסגרת.

ג. אשרת עבודה מסוג ב/1 (רישיון כללי) ניתנת על ידי רשות האוכלוסין וההגירה לכל קורבן סחר במהלך תקופת העדות בהליך הפלילי ובמהלך תקופת השיקום. צוות המקלט ומרכז היום במסל"ה דואגים להסדיר את האשרות אחת לחצי שנה כנדרש.

ד. אבטחה 24/7 – עד לשנת 2023 אבטחת המקלטים בוצעה על ידי חברת אבטחה במימון ופיקוח משטרת ישראל. החל משנת 2024 אבטחת המקלטים הועברה למשרד הרווחה ונעשית תחת פיקוח ובסטרנדרטים המקובלים במשרד הרווחה. הודות לשיתוף פעולה עם משטרת ישראל ועם תחנת המשטרה המקומית בפרט, ניתן סיוע משטרת מהיר לדיירים ולצוות המסגרות במקרים שונים הדורשים את התערבות המשטרה.

שיקום אנשים במעגל הזנות

מהות הטיפול

משרד הרווחה מכיר בכאלף ושמונה מאות קטינים/ות, צעירים/ות וא. נשים על רצף הזנות והערכה היא כי קיימים עוד אלפיים שטרם אותרו. התפיסה הנה כי נשים וגברים הנמצאים על רצף הזנות הם מי שנקלעו אליה כפרקטיקה של הישרדות. על-פי רוב מתמודדת אוכלוסייה זו עם קשיים פסיכולוגיים, טראומות נפשיות, ופגיעות מיניות (הרמן 1994).

אוכלוסייה זו מוכרת כסובלת מפוסט טראומה מורכבת (CPTSD) הבאה לידי ביטוי במגוון רחב של סימפטומים דוגמת דיסוציאציה, סומטיזציה, קשיים בוויסות רגשי, תנודתיות במצבי הרוח, פגיעה ביכולת לקיים מערכות יחסים, שחזור טראומה בתקווה לתיקון, הפרעות אכילה, פגיעה עצמית והפרעות חרדה (הרמן, 1994).

לאור חקיקת החוק לאיסור צריכת זנות (הוראת שעה תשע"ט-2019) והחלטת ממשלה 4462 מחודש ינואר 2019 לצמצום צריכת זנות, התקבלו תקציבים תוספתיים ייעודיים לטובת פיתוח מענים ייעודיים וחדשניים לאנשים על רצף הזנות.

האגף החוץ ביתי שם לו למטרה לטפל באנשים על רצף הזנות על פי שלושה עקרונות מנחים:

- טיפול מודע טראומה – תפישה המתווה עקרונות ודרכי התערבות המבוססים על גישה מעצימה, כבוד וחמלה ובהחזרת השליטה של מקבל השירות על חייו.
- שיקום – תפישת השיקום מבוססת על מימוש הפוטנציאל המיטבי הטמון בכל אדם באמצעות חיזוק תחושת המוגנות, צמצום מצבי סיכון ופיתוח תחושת מסוגלות לטובת מוביליות אישית וחברתית.
- עבודה מבוססת תוצאות – תכנון התערבות תוך קביעת יעדים מותאמים ובדיקת השגת התוצאות ברמת הפרט, התוכנית ועבודת המטה. עבודה מבוססת תוצאות מאפשרת פיקוח, בקרה, דיוק ופיתוח תוכניות ברמת הפרט, המסגרת והמשרד, כל זאת לצמצום צריכת זנות.

בהתאמה, אסטרטגיית הפעולה של האגף החוץ ביתי היתה:

- הפעלת מענים טיפוליים בקהילה ובמסגרות חוץ ביתיות המייצרות רצף שירותים, המאפשר לכל מקבל שירות קבלת מענה מותאם לצרכיו על פי תכנית אישית.
- פיתוח ובניית מערך שירותים חדשניים ומגוונים בהתאם לצרכים המשתנים העולים מהשטח.
- חיזוק מעגל השותפויות עם משרדי ממשלה והחברה האזרחית לטיוב מערך המענים.

בשנת 2023 טיפל משרד הרווחה ב כ-2900 אנשים על רצף הזנות (האגף החוץ ביתי ואגף קהילה יחד).

עלות התוכניות באגף החוץ ביתי לשנת 2023 עמד 35,000,000 שקלים. 21,000,000 שקלים התקבלו מתוקף החלטת ממשלה 4462.

מענה לנערות וצעירות על רצף הזנות:

מודל ה"ב"ב הינו מודל טיפולי הממוקד ברובו בנערות וצעירות (גילאי 13-26) המצויות על רצף הזנות ובמצבים של ניצול מיני תמורת אתנן. ה"ב"ב הנו מרחב מוגן ובטוח המעניק מענים ראשוניים של מזעור נזקים, קורת גג, ארוחה חמה, מקלחת, מוצרי היגיינה בגדים ומיצוי זכויות, לצד טיפול בטראומה של הניצול המיני, השתלבות בלימודים/הכשרה מקצועית, ותעסוקה במטרה לסייע בתהליך היציאה מהזנות. כיום מופעלים 16 מרחבים ברחבי הארץ לנערות וצעירות בקהילה בחלקם קיימת הלנת חירום של מספר לילות בודדים ועד למציאת מענה טיפולי ארוך טווח.

בחיפה, פתח תקווה ותל אביב המרחבים הפועלים במתכונת של 24/7. המסגרות בנויות מהלנת חירום בה יכולים מקבלי השרות לשהות לתקופה של עד חצי שנה לצורך בניית תהליכי שיקום ותכנית טיפול ארוכת טווח. בהלנות אלו קיים מרחב פתוח אליו יכולים להגיע גם השוהים בקהילה למגוון המענים המפורטים.

ה"ב"ב פתח תקווה מיועדת לנערות, צעירות וטרנסג'נדריות ואילו ה"ב"ב חיפה ותל אביב מיועדים לכל הרצף המגדרי – קטינים, קטניות, צעירים, צעירות ורצף הטרנסג'נדרים.

בתכניות ה"ב"ב 24/7 קיימת גם תכנית מעטפת במסגרתה לכל מקבל שרות תקציב אישי חודשי אותו ניתן לנצל במסגרת בניית תכנית אישית ויעדים הנבחנים אחת לשבועיים.

סוג מרחב	היקף פעילות שבועי	יישובים בהם פועל	מספר מקבלי שרות בכל מרחב
מצומצם	3 ימים, 10 שעות כל יום	אילת (שני מרחבים), אשדוד, חדרה, נתניה, ראשון לציון ורמת גן	25 מקבלי שירות
מורחב	5 ימים, 10 שעות כל יום	רחובות, לוד, דימונה, באר שבע, אום אל-פאחם, בית שמש	50 מקבלי שירות
24/7	מסביב לשעון, כולל מרחב פתוח	פתח תקווה, חיפה (מעורב מגדרית), תל אביב (מעורב מגדרית)	חיפה ופתח תקווה - 12 מיטות הלנה ו-35 מרחב פתוח תל אביב - 18 מיטות הלנה, 45 מרחב פתוח

מענים לנשים על רצף הזנות:

הטיפול החוץ ביתי עבור נשים ברצף הזנות כולל מספר מענים:

הלנת חירום – מענה טיפולי הלנתי החל מימים ספורים ועד לשהות של חצי שנה. מטרת המסגרת לסייע לכל מקבלת שרות במתן מענים ראשוניים של מזעור נזקים, קורת גג, ארוחה חמה, מקלחת, מוצרי היגיינה ומיצוי זכויות ועד למתן טיפול מעמיק בהתמודדות עם הטראומה של הניצול המיני ובניית תכנית המשך בחליפה אישית המותאמת לכל אישה.

מרכז יום וערב – מענה טיפולי הפועל בשעות היום והערב במסגרתו מקבלות השרות משתתפות בטיפול פרטני וקבוצתי, מלוות בתהליך של מיצוי זכויות ולקוחות חלק בסדנאות העשרה ופעילויות חברתיות. מרכז היום והערב מהווה גם מרחב בטוח המאפשר תחושת מוגנות ותמיכה בקרב קבוצת השוות שלהן. לכל אישה במרכז נבנית תכנית אישית בהתאם למצבה וצרכיה האישיים. בשנת 2024 מרכזי היום והערב עתידים להפוך לחלק מהיחידות לטיפול בזנות.

הוסטל – מסגרת טיפולית חוץ ביתית ארוכת טווח במסגרתה משולבות המטופלות בתכנית טיפול אינטנסיבית הכוללת טיפול פרטני, קבוצתי ושילוב בתעסוקה. במסגרת ההוסטל המטופלות מחזקות מיומנויות חיים עצמאיים לקראת יציאתן לחיים בקהילה. לכל אישה תכנית אישית המתאימה לצרכיה ולהשגת מטרותיה האישיות.

משך השהות בהוסטל נע בין שנה לשנה וחצי.

המרכזים הטיפוליים קיימים ב-3 מוקדים ברחבי הארץ:

סלעית – אשכול תל אביב, 25 נשים בהלנת החרום, 15 נשים בהוסטל ו-100 במרכז היום והערב.

אופק נשי – אשכול חיפה, 15 נשים בהלנת החרום, 14 נשים בהוסטל ו-65 במרכז היום והערב.

הרדוף – אשכול באר שבע, 12 נשים בהלנת החרום, 6 נשים בהוסטל ו-35 במרכז היום והערב.

אשכול מענים לגברים וטרנסג'נדרים – "רואים שקוף":

הטיפול עבור גברים וטרנסים (F2M) ברצף הזנות כוללים שני מענים:

הוסטל – מסגרת טיפולית חוץ ביתית ארוכת טווח במסגרתה משולבים המטופלים בתכנית טיפול אינטנסיבית הכוללת טיפול פרטני וקבוצתי ושילוב בתעסוקה. במסגרת ההוסטל ניתנת למקבלי השרות הזדמנות לחזק מיומנויות של חיים עצמאיים לקראת יציאתם לחיים מתפקדים בקהילה. דגש רב מושם בטיפול על הקשר בין המטופלים למשפחתם. בהוסטל 12 מיטות.

מרכז יום וערב – מענה טיפולי הפועל בשעות קבועות במסגרתו מקבלי השרות משתתפים בטיפול פרטני וקבוצתי ולוקחים חלק בסדנאות העשרה ופעילויות חברתיות שמטרתן לחבר אותם לקבוצת השווים. כמו כן, ניתן סיוע במיצוי זכויות ושילוב בתעסוקה. 65 מקבלי שרות.

אשכול מענים לטרנסג'נדריות – "בית לינה":

הלנת חרום חדשנית ופורצת דרך בארץ ובעולם, עבור נשים טרנסג'נדריות בזנות פעילה. הוקמה בפברואר 2022. המענה מיועד לנשים טרנסג'נדריות (M2F) הנמצאות ברצף הזנות, מעל גיל 18.

המסגרת ממוקמת בסמוך מאוד לתחנה המרכזית בתל אביב כדי לאפשר נגישות מרבית למקבלות השרות למענה זה.

המסגרת נותנת מענה של הלנת חרום החל מימים ספורים ועד לשהות של תשעה חודשים במטרה לסייע למקבלת השרות במתן מענים ראשוניים של מזעור נזקים, קורת גג, ארוחה חמה, מקלחת, מוצרי היגיינה ובגדים, מיצוי זכויות מול גופים שונים ועד לגיוסה לטיפול מעמיק בהתמודדות עם הזהות המגדרית, הטראומה של הניצול המיני ומציאת תכנית המשך המתאימה לצרכיה.

בשנת 2023 התכנית הורחבה מ 12 מיטות ל 18 מיטות לאור הצרכים שעלו מהשטח, כולל דירת המשך לנשים בשלבי שיקום מתקדמים יותר.

שני אשכולות הטיפול בטרנסג'נדרים הם הנם מענים חדשניים וייחודיים בארץ ובעולם וההבניה שלהם נעשית תוך למידת הצרכים בשטח והתאמה מתמדת.

תודעה – הפעלת מערך להכשרה לאיתור מוקדם ומניעת התדרדרות למעגל הזנות,

הנגשה של כלים טכנולוגיים בהם בני הנוער יוכלו לקבל מידע ולתרגל קבלת החלטות, לשוחח בצ'ט באופן אנונימי.

במסגרת התכנית נעשית עבודה משמעותית להסרת תפיסת האשמת הקורבן וגילוי אמפטיה לפרקטיקה של הישרדות הנערה.

התאמה לקהילות ספציפיות – התכנית פיתחה תכנים מותאמים לחברה הערבית, החרדית, האתיופית ולקהילת הלהט"ב.

מניעת צריכת זנות – 30% מצרכני הזנות התחילו בכך לפני גיל 18. לפיכך עולה הצורך לקיים שיחות ופעילויות מניעת צריכת זנות עם נערים וצעירים. שיחות אלה מתמקדים במיניות בריאה ובחוסר הלגיטימציה לניצול נערות ונשים בזנות.

במסגרת התכנית מתקיימים: ימי חשיפה במחוז / ברשות מקומיות בין 80 ל-200 משתתפים, בהם משולבים עו"סים מהמחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות, פיקוח מחוזי, עובדי מסגרות קהילתיות ו/או חוג ביתיות ואנשי מקצוע שונים המופנים על ידי המשרד.

סדנאות חווייתיות – הכוללות הצגת תיאטרון וכלים נוספים המובילים לפיתוח דיון וחשיבה.

יעדים לשנת 2024 באגף החוץ ביתי בתחום הזנות:

בהתאם לחוק לאיסור צריכת זנות (הוראת שעה) תשע"ט-2019, והחלטת ממשלה 4462 מינואר 2019 לצמצום צריכת זנות, ובהמשך לעבודת משרד הרווחה והביטחון החברתי בשנת 2023, להלן יעדי האגף החוץ ביתי במנהל של"ם בתחום הזנות:

1. מעורבות בקידום החקיקה של חוק איסור צריכת זנות מהוראת שעה לחוק קבוע.
2. בניית וטיוב תכניות ושירותים לטיפול בנשים בקצה רצף הסיכון אשר יתנו מענה למכלול צרכיה הטיפוליים והשיקומיים של כל אישה, בהתאם לתפיסה העדכנית של המנהל בשיתוף פעולה בלא בין האגף החוץ ביתי לאגף קהילה.
3. קיום הכשרות מקצועיות והדרכות ייעודיות לאנשי טיפול במסגרות החוץ ביתיות בתחום הזנות.
4. בניית תכנית השכלה ו/או תעסוקה לכל מקבל שירות.
5. הקמת אשכול מענים חוץ ביתיים וקהילתיים לנשים על רצף הזנות במחוז ירושלים.
6. הקמת הלנת חירום לגברים בזנות מעל גיל 21.

התמכרויות

התמכרויות – מסגרות חוץ ביתיות:

אוכלוסיית היעד של המסגרות החוץ ביתיות זה כוללת גברים ונשים, בגיל 18 ומעלה, נפגעי התמכרויות לסמים, אלכוהול והימורים, הזקוקים למענה כוללני של 24 שעות ביממה ומוכנים לשהות בטיפול בתנאי פנימייה במשך הזמן הנדרש לצורך כך. המסגרות פועלות בכל ימות השבוע, לרבות שבתות וחגים ולאורך כל ימות השנה.

מסגרות אלו פועלות על פי אמות מידה לעבודה מקצועית במסגרות פנימיות בהתאם לחוק הפיקוח על מוסדות לטיפול בנפגעי סמים התשנ"ג (1993) ותקנותיו.

המטרות המרכזיות של טיפול בקהילה טיפולית, הן לאפשר שינוי בסגנון החיים, התפתחות ללא שימוש בחומרים, באוירה המשלבת הכלה שלצידה גבולות ברורים ובסיוע הדדי של קבוצת השווים. המתודה דוגלת בעיקרון של חיים קהילתיים המבוססים על נורמות וערכים, שמובילים להחלמה עצמית.

תכניות הטיפול כוללות טיפול פרטני, טיפול קבוצתי, התערבויות משפחתיות, שיקום תעסוקתי, העשרה והשכלה, מיצוי זכויות. תקופת הטיפול תהיה בהתאם לצרכי המטופל כפי שיוגדר מראש ועל פי המודל הטיפולי שיאושר. תכניות הטיפול השונות מוענקות על ידי צוות רב מקצועי.

הטיפול במסגרות מבוסס על הסכמה ורצון של מקבל השירות להשתלב במסגרת.

במרבית המסגרות תכנית הטיפול כוללת מוביליות בין שלב לשלב, בהתאם לתכנית הטיפול הפרטנית וקצב ההתקדמות של כל מקבל שירות.

משך השהות במסגרות נע בין 6 חודשים לשנה.

תפוסת המסגרות נעה החל מ 12 מקבלי שירות בקהילה הקטנה ביותר ועד ל 150 מקבלי שירות במסגרת הגדולה ביותר.

במהלך שנת 2022 שולבו 1969 מקבלי שירות במסגרות החוץ הביתיות של נפגעי התמכרויות, בפריסה של 16 תכניות טיפול חוץ ביתיות בפריסה ארצית המספקות מענה למגוון אוכלוסיות בעלות אפיונים וצרכים שונים:

קהילות טיפוליות ייעודיות לגברים.

קהילות טיפוליות ייעודיות לנשים.

קהילות טיפוליות ייעודיות לסובלים מתחלואה כפולה פיזית.

קהילות טיפוליות ייעודיות לסובלים מתחלואה כפולה נפשית.

קהילות טיפוליות ייעודיות למכורים צעירים.

קהילה טיפולית ייעודית לחברה החרדית (גברים ונשים).

קהילה טיפולית ייעודית לחברה הערבית.

הוסטלים לבוגרי הקהילות.

שלטרים לגברים ולנשים בקצה הרצף, טרום גמילה.

דירות מעבר לנשים מכורות נקיות.

הוסטל ייעודי באוריינטציה לשיקום תעסוקתי.

בית לחיים.

תכנית ייעודית למהמרים.

תכנית ייעודית לצרכני טיפול תרופתי ממושך (סבוקסון).

תקציב שהוקצה בתחום זה לשנת 2022 עמד על 84,404,149 ₪.

נוח"ם – נוער חרדי מנותק

נוער חרדי מנותק מענה חוץ ביתי

ישיבות נוחם פועלות כמסגרות מוכרות בקהילה החרדית.

הישיבות פועלות במתכונת של ישיבה נורמטיבית ונותנות מענה לצעירים חרדים שרוצים לשמור על מקומם בקהילה החרדית ולנהל אורח חיים מותאם לנורמות הקהילתיות והמשפחתיות שבהן הם חיים למרות קשיים אובייקטיביים בהם נמצאים אותם צעירים.

הישיבות פועלות כשייכות נורמטיביות לכל דבר ועניין תוך הכלה משמעותית של הקשיים וההתנהגויות של הצעירים שלומדים באותן ישיבות.

ברחבי הארץ פועלות 22 ישיבות החל מחיפה בצפון עד תפרח בדרום וכוללות מגוון של זרמים במגזר החרדי ועל מנעד רחב של מצבי סיוע ובהן לומדים צעירים בגיל 16-23.

אופן הפניה לישיבה.

הצעיר מגיע לישיבה באופן עצמאי ויכול להיות מוכנה על ידי גורמים שונים כגון פעילים בקהילה משפחה או חבר מביא חבר. במהלך שהותו בישיבה הצעיר יכול לקבל סיוע בכל תחום שרלוונטי לצרכים ולמצוקות שלו, מתוך מגמה לסייע לצעיר לממש את שאיפותיו האישיות תוך שמירה על קשר מיטיב עם משפחתו והקהילה ממנה מגיע הצעיר ובהתאם לשאיפות הצעיר.

רשימת הישיבות

שם הישיבה	מחוז	כתובת המסגרת	רשות	טלפון
ישיבת דרך תקווה	תל אביב והמרכז	הרב יעקב דייטש 3	פתח תקווה	039033493
ישיבת כנסת שלמה	ירושלים	מירסקי 3	ירושלים	025867903
ישיבת מאור הרים	תל אביב והמרכז	עזרא ונחמיה 36	פתח תקווה	039093902
ישיבת עטרת הלויים	תל אביב והמרכז	יואל 10	פתח תקווה	039091583
ישיבת תורת יהודה	תל אביב והמרכז	יואל 2	פתח תקווה	039091583
ישיבת התפוצות תורת ישראל	ירושלים	הר ציון 1	ירושלים	026716841
ישיבת אור יצחק יהוד	ירושלים	חזון איש 32	ירושלים	02-5410551
ישיבת אור יצחק יהוד	תל אביב והמרכז	ויצמן 83	יהוד	02-5410551
ישיבת חסידי גור	חיפה והצפון	יהודה הלוי 44-46	חיפה	048645120
ישיבת דולה ומשקה -	ירושלים	גבעת שאול 40	ירושלים	026536474
ישיבת אור אלחנן	ירושלים	עזרת תורה 16	ירושלים	025383666
ישיבת בני ראם	תל אביב והמרכז	האורן 40	בני ראם	086839000
ישיבת שער התלמוד	תל אביב והמרכז	צבי הרלינג 21/15	בני ברק	035782712
ישיבת פאר אבות	ירושלים	שטראוס 17	ירושלים	025638093
ישיבת הב"ח	תל אביב והמרכז	מושב בית חלקיה	בית חלקיה	086387977
ישיבת נחלת שלמה שע"י עמותת יפוצו מעיינותיך	תל אביב והמרכז	חי טייב 6 \	בני ברק	036163497
ישיבת נטעי אורה (משכן החכמה)	צפון	יגאל 10	חדרה	039324340
ישיבת "ופרצת" מוסדות ליובאוויטש	ירושלים	בן עזאי 4	בית שמש	025805991

שם הישיבה	מחוז	כתובת המסגרת	רשות	טלפון
ישיבת מלכות התורה – ביתר עילית	ירושלים	בלילוס 4	ירושלים	025770779
ישיבת רש"י ירושלים	ירושלים	ישא ברכה 35	ירושלים	025822223
ישיבת רש"י תפרח	דרום	משק 99	תפרח	025822223

חסות הנוער

רשות חסות הנוער אמונה על טיפול חוץ-ביתי סמכותי כופה כאסטרטגיית התערבות במתבגרים במצבים של סיכון מוגבר, סכנה ועבריינות. החוק הוא שמקנה למדינה את הסמכות להתערב בחייהם של מתבגרים אלה באמצעות השמה במערך המעונות של רשות חסות הנוער, וזאת כדי להגן עליהם ועל סביבתם, על-מנת לספק להם מענים חינוכיים-טיפוליים המותאמים לצורכיהם. הרשות מטפלת במסגרת מוסדית סמכותית וכופה, בבני נוער שהוצאו מבתם על פי חוק או בצל החוק, לאחר שכל ניסיונות הטיפול הקודמים בהם נכשלו.

המטרה המרכזית של הרשות היא שבוגרי חסות הנוער יהיו עצמאיים ובריאים, בעלי תחושת רווחה, איכות חיים ומסוגלות אישית תוך שהם משתלבים בכל מעגלי החיים כאזרחים נורמטיביים ותורמים.

מערך המעונות בחסות הנוער כולל ארבעה מרחבים תפיסתיים:

המרחב התפיסתי הראשון כולל מעונות שבהם מרחבי התערבות קצרי טווח המהווים את "שערי הכניסה" העיקריים והראשוניים למערך המענים ברשות:

- מעונות ממשלתיים לאבחון והתערבות במשבר (הכוללים מרחבי 'מגן' ו'קידום').
- חלופות מעצר.
- מסגרת אבחון באמצעות השטח.
- מסגרת אבחון לטיפול בהתמכרויות.

המטרות של כלל המענים להלן הן: אבחון והסתכלות, הגברת המוטיבציה והבשלות לטיפול, השמה ושילוב בני הנוער במסגרות חינוכיות-טיפוליות מתאימות להמשך תהליך ארוך טווח.

המרחב התפיסתי השני כולל את המעונות ארוכי הטווח האחריות מקצה לקצה להביא את הנער/ה להצלחה בתהליך החינוכי-טיפולי, שבהם פועלים מגוון מרחבי התערבות:

- מעונות פנימייתיים כוללניים (לרבות קהילות טיפוליות) – שבהם פועלות קבוצות בתנאי פנימייה כוללנית – מכונים 'מרחב הקידום' והם מהווים את עיקר המאסה של המענים ארוכי הטווח;
- הוסטלים כוללניים – מסגרות קטנות בתנאי פנימייה כוללנית המיועדות להעניק מענה ייחודי לצורך מוגדר (לבני נוער מונמכים ומונמכות קוגניטיבית, לצעירות בנות 17 – 20 וכיו"ב).
- הוסטלים משלבים בקהילה – מכונים 'מרחב השילוב' והם מתאימים למאפייני האוכלוסייה מוגדרים כגון מענה רצף למעונות ממשלתיים ולקהילות הטיפוליות, וכן גם עבור בני נוער בצו שעד"ט בגילאי 18 – 21. מספר המעונות האלה גדלו לאורך שנים, אך הם אינם עוד מתאימים למאפייני האוכלוסייה ולצרכיהם (רובם עומדים על תפוסה של 50% בשלוש השנים האחרונות) ועל כן מענה זה נדרש להצטמצם.

המרחב התפיסתי השלישי כולל מעונות שבהם מרחבי התערבות הם קצרי טווח ושהם מהווים עבור המסגרות במרחב התפיסתי השני מרחבי הכלה עבור בני נוער הנדרשים להתערבות בשעת משבר במטרה להחזירם למסגרות הפנימייתיות שלא הצליחו להכילם. מעונות אלו הם בגדר מעונות מסייעים למעונות הפנימייתיים והן נועדו למנוע נשירה של בני נוער:

- מעונות ממשלתיים – שבהם פועלות קבוצות בתנאי נעילה – מכונים "מרחב המגן".

- חוות חקלאיות בהן הטיפול הוא פרטני והגישות הטיפוליות והפרקטיקות המיושמות בהן שונות ואחרות.

המרחב התפיסתי הרביעי הוא מעקב אחר הבוגרים ומתן ליווי ותמיכה בעת שילובם במסגרות המשך (מכינות, צבא, שנת שירות, שירות אזרחי לאומי וכדומה), חזרה לקהילה, בין בחזרתם למשפחותיהם ובין בשילובם בדירות הבוגרים של הרשות. בנוסף, הרשות מאמינה במעורבות ובשילוב בוגרות ובוגרים נבחרים באפיון התהליכים המרכזיים ברשות, לרבות השתתפות בדיונים, בקבוצות מיקוד, בהכשרות והדרכות של הצוותים במעונות, כולל השתתפות פעילה בפעילויות שונות במעונות.

תפקידי רשות חסות הנוער:

1. מתן רשת מענים חוץ ביתיים למתבגרים המצויים במצבי סיכון וסכנה.
2. קידום ופיתוח מענים ייחודיים בהתאם לצרכי בני הנוער.
3. פיתוח ושימור כוח אדם למתן מכלול השירותים הנדרשים.
4. פיתוח מימוניות טיפול וחינוך ותוכניות ייחודיות ומותאמות למרחבי ההתערבות השונים.
5. הפעלת מערך השכלה ותעסוקה המעצים את יכולות ומסוגלות בני הנוער.
6. יצירת מוגנות המעניקה הגנה מלאה לבני נוער ואנשי הצוות המטפלים בהם, מתוקף מחויבות והאחריות המופקדת בידיה לטיפול והגנה על בני הנוער, מתן מענה לכלל צרכיהם, ושמירה על זכויותיהם וכבודם תוך שיפור מתמיד.
7. קיום קשר שוטף עם משפחות, הגורמים המפנים והקהילה כחלק מתהליכי הטיפול של בני הנוער.
8. קביעת מדיניות פיקוח ובקרה על מכלול השירותים הניתנים.
9. מדידה והערכת השירותים הניתנים לרבות מידת האפקטיביות של השירותים.

מעונות החסות:

רשות חסות הנוער הפעילה בשנת 2022, 57 מעונות לפי הפירוט הבא:

2 מעונות אבחוניים לאבחון והתערבות בשעת משבר.

4 מעונות ממשלתיים בעלי מרחב מגן וקידום.

2 מעונות ממשלתיים בעלי מרחב מגן בלבד.

1 מעון ממשלתי בעל מרחב קידום בלבד.

12 מעונות פנימייתיים.

8 הוסטלים כוללניים.

11 הוסטלים שילוביים.

2 חלופות מעצר מוסדיות.

2 קהילות טיפוליות לנוער נפגע התמכרויות.

2 מרחבי הכלה בשטח להתנהגויות קצה במעונות.

12 דירות מדרגה לבוגרים.

השירות לחקירות ילדים

השירות לחקירות ילדים וחקירות מיוחדות אחראי לחקירתם בהליך הפלילי של ילדים עד גיל 14 ולחקירתם של אנשים עם מוגבלות שכלית בכל הגילאים. החקירות מונגשות תרבותית ומתאמות התפתחותית לנחקרים. מטרתן להפיק עדות עשירה ומהימנה תוך מתן תמיכה והנגשה לנחקרים בחקירה ובהעדה בבית המשפט, למען עשיית צדק.

תפקידי חוקר הילדים:

המחוקק הכיר בצורך להגן על אוכלוסיית הילדים הן בשל אופי העבירות והן בשל הקשר של הילד לפוגע ותפקיד חוקר הילדים מעוגן **בחוק לתיקון דיני ראיות (הגנת ילדים), תשט"ו-1955.**

להלן סמכויותיו ותפקידיו הייחודיים של החוקר:

- א. חקירת ילדים לצורך איסוף ראיות בהליך הפלילי, תוך תיעוד החקירה בווידיאו, שכפול ותמלול החקירות.
- ב. אישור ומתן הנחיות לפעולות נוספות הנדרשות לחקירה: ביקור בזירת האירוע, מסדר זיהוי, בדיקה רפואית ועוד.
- ג. קבלת החלטה לגבי איסור או התרת עדות הילד בבית המשפט: במקרים בהם אסר חוקר הילדים את העדת הילד בבית המשפט, חוקר ילדים מעיד בבית המשפט במקום הילד. במקרים בהם התיר חוקר הילדים את העדת הילד בבית המשפט, ממליץ על תנאי העדה, מכין את הילד למשפט ומלווה אותו בעת ההעדה.
- ד. הערכת מהימנות עדות הילד.
- ה. מתן המלצות להמשך טיפול.

האוכלוסיות הנחקרות על ידי חוקר הילדים:

- ❖ ילדים המעורבים בעבירות מין: כנפגעים, כעדים וכחשודים.
- ❖ ילדים המעורבים עבירות של חבלה של ממש, חבלה חמורה, התעללות והזנחה של ילדים הנפגעים ועדים בתוך המשפחה ועל ידי האחראי עליהם.
- ❖ עדים לעבירות רצח, ניסיון לרצח והריגה או קורבנות לניסיון לרצח, כולל בעבירות טרור.
- ❖ עדים לעבירות אלימות חמורה שבוצעו כלפי בן משפחה, או על ידי בן משפחה.
- ❖ בהוראת שעה – ילדים עד גיל 15 שהיו עדים לעבירות שבוצעו במסגרת מלחמת חרבות ברזל.

תפקידי החוקר המיוחד:

תפקיד החוקר המיוחד לחקירת אנשים עם מוגבלות שכלית מעוגן **בחוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית) התשס"ו-2005.** המשימה של חקירת אנשים עם מוגבלות שכלית הוטלה על חוקרי הילדים שעוברים הכשרה ייעודית לתפקיד.

להלן סמכויותיו ותפקידיו הייחודיים של החוקר:

- א. חקירת אנשים עם מוגבלות שכלית (נפגעים, עדים וחשודים) – לצורך איסוף ראיות בהליך הפלילי תוך תיעוד החקירה בווידיאו, שכפולה ותמלולה.
- ב. קביעת הנוכחים בעת החקירה.
- ג. מתן הוראות על אופן ביצוע פעולות נוספות בחקירה.

- ד. מתן המלצות בדבר אמצעי הגנה לאדם עם המוגבלות לפני ההעדה ובמהלכה.
ה. ליווי הנחקר בעת מתן עדותו בבית המשפט.
ו. משמש "מתווך" בבית המשפט בעת מתן העדות.

האוכלוסיות הנחקרות על ידי חוקר מיוחד:

על פי חוק זה נחקרים ילדים ואנשים עם מוגבלות שכלית:

- ❖ מי שאובחן כאדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית.
  - ❖ אדם עם לקות שכלית אחרת שבשלה מוגבלות יכולתו להיחקר או למסור עדות.
  - ❖ אדם עם הפרעה התפתחותית מורחבת, לרבות אדם עם אוטיזם שבשלה מוגבלת יכולתו להיחקר או למסור עדות.
- הנחקרים מעורבים בעבירות המפורטות להלן:
- ❖ חשודים בכל העבירות.
  - ❖ נפגעים ועדים בעבירות מין זנות ותועבה.
  - ❖ נפגעים ועדים בעבירות ניסיון לרצח והריגה וכן עבירות נלוות.
  - ❖ נפגעים ועדים לפי כל דין שביצע אחראי על הקטין או חסר הישע כלפי האדם שהוא אחראי לו.
  - ❖ נפגעים ועדים בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה וחבלה חמורה (בלא אבחנה מי הפוגע, גם בפגיעות מחוץ למשפחה).

היקף האוכלוסייה המטופלת על ידי השרות על פי נתוני שנת 2023:

בשנה זו הופנו וטופלו סך הכל 12592 בקשות לחקירות.

בוצעו סך הכל 9361 חקירות: 8262 חקירות ילדים, 1099 חקירות מיוחדות.

להלן נתוני חקירות הילדים שבוצעו לפי מעמד הנחקר:

- 2310 ילדים נפגעים ועדים בעבירות מין.
- 5759 ילדים נפגעים ועדים באלימות חמורה בתוך המשפחה וע"י אחראי.
- 193 ילדים החשודים בבצוע עבירות מין.

להלן נתוני חקירות מיוחדות שבוצעו לפי מעמד נחקר:

- 770 עדים ונפגעי עבירה.

- 329 חשודים.

תקציב השירות לשנת 2023: 2,625,000 שקלים חדשים.

כוח אדם בשירות: 123.75 סך הכל תקנים.

תוכנית יתד

במהלך שנת 2023 קיבלו שירות במחלקות לשירותים חברתיים ביתד 22,076 צעירים וצעירות, ועוד כ-15,000 צעירים וצעירות במטריה הרחבה יותר של יתד (באמצעות משרדי ממשלה אחרים, ובאמצעות ארגונים ועמותות).

הישגים מרכזיים:

תהליכים פנים משרדיים

הטמעת יתד במנהל של"מ תוך הסדרת מנגנוני עבודה עם של"מ קהילה, חוץ ביתי והסדרה לגבי תכניות תעסוקה. שותפויות בין מגזריות – הרחבת ועדת מנכ"לי העמותות והארגונים המתמחים באוכלוסיית צעירים בסיכון. מיקוד/ פיתוח מענים לאוכלוסיות ייעודיות חברה חרדית וחברה ערבית תוך מיפוי, בניית תכנית ותחילת יישום כפי שיפורט בהמשך, וכן אוכלוסיית צעירים חסרי עורף משפחתי באמצעות הקמת ועדה מקצועית בהובלה של מטה תכנית "יתד" – משרד הרווחה, שהוקמה בעקבות הצעות חוק עבור צעירים חסרי עורף, שהוגשו בכנסת הקודמת והתכנסה על מנת לגבש המלצות לתמיכה ודיוק והתאמת הצעת החוק.

פעולות מרכזיות 2023:

קיום פיזי ומוגנות

מענה לצורך בדיור

השנה המשכנו במתן סיוע בשכר דירה לצעירי יתד, במהלך 2023 נוספו 1,500 חודשי סיוע נוספים, מהם נהנו 327 צעירים, בשותפות עם משרד השיכון.

יצא מכרז לדירות מעבר לבוגרי מסגרות חוץ ביתיות.

נעשה תהליך הסדרת תהליכי העבודה של יתד עם אגף חוץ ביתי במנהל של"מ.

החלה הקמת מסגרות הכנה לחיים עצמאיים – במסגרת שותפות עם הקרן לילדים ונוער בביטוח לאומי, החלה עבודה להפעלת 6 מסגרות חוץ ביתיות לצעירים מהחברה הכללית, מהחברה החרדית ומהחברה הערבית. המסגרת לחברה הערבית הינה בשיתוף משרד לשיוויין חברתי, הרשות לפיתוח כלכלי של המיעוטים.

טיפול בחובות של צעירים -

תכנית החובות של יתד נועדה לסייע לצעירים וצעירות לצאת ממעגל החוב. במסגרת זו, זכתה עמותת יחדיו יחד עם חברת עת לדעת במכרז להפעלת מגוון של מענים עבור צעירים וצעירות בחובות. במהלך 2023 התרחבה פעילות התכנית. מעל ל-1500 צעירים וצעירות היו בליווי התכנית!

- רכזי התכנית להתמודדות עם חובות חיזקו מנגנוני עבודה במחוזות, עם הסיוע המשפטי, ההוצאה לפועל והמרכז לגביית קנסות, עסקו באיסוף צרכים פרטניים וקבוצתיים שעולים בהקשר של חובות ברחבי המחוז ובחיבור בין הצעירים והמלווים שלהם לבין המענים שמציעה התכנית.
- התקיימו 50 סדנאות קבוצתיות של ליווי כלכלי לצעירים בחובות וסדנאות רבות נוספות נמצאות בקנה. עד כה 700 צעירים קיבלו ליווי כלכלי פרטני שכלל כמה מפגשים עם מלווה כלכלי מטעם התכנית.

- 90 צעירים קיבלו הלוואה ללא ריבית, במסגרת השותפות עם "עוגן" לצורך כיסוי חובות ופתיחת דף כלכלי ומשפטי חדש, צעירים נוספים נמצאים בתהליך.
- 350 צעירים קיבלו ייעוץ ו/או ייצוג משפטי לפי הצורך, מעורכי הדין הייעודיים לצעירים מטעם הסיוע המשפטי וקו הייעוץ המופעל על ידי משרד עורכות הדין רמתי-שלו.

השכלה תעסוקה ומיומנויות

מיזם השכלה

מיזם ההשכלה הוא שותפות של יתד עם ג'וינט אשלים וקרן רש"י שמטרתו להגדיל את מספר הצעירים שמשתלבים בהשכלה על תיכונית ולצמצם את הנשירה במוסדות הלימוד.

מחוז צפון ודרום הם המחוזות שנבחרו להפעלת המיזם. בכל מחוז נבחרו כ-12 ישובים עם אופי עירוני וכפרי ובעלי אוכלוסייה מגוונת. במהלך השנה התקיימו מפגשים עם מנהלי המחוזות, נערך מיפוי צרכים שימשם בסיס ליצירת המענים, התקיימו ימי חשיפה במחוזות עבור מלווי צעירים והחלה עבודה מול מוסדות הלימוד באזורים שנבחרו.

- המיזם ליווה 305 צעירים ועוד 472 צעירים קיבלו ליווי ע"י המלווים בקהילה ותמיכה מקצועית מצוות המיזם.
- התקיימו ימי למידה למלווים בהשתתפות אנשי הצוות.
- התקיימו 6 מפגשי למידה בנושאי השכלה, בהשתתפות כ-80 מלווים.
- נפתחו 10 קבוצות של צעירים במכללות בהשתתפות סה"כ 100 צעירים.
- עבודה עם 11 מוסדות לימוד – בצפון ובדרום.
- המיזם החל הטעמה במחוזות.

תכנית רקיע

תכנית יתד במשרד העבודה, יחד עם מפעל הפיס וקרן רש"י מאפשרים לצעירים המעוניינים להתחיל לימודי תואר ראשון, ליהנות מתכנית הוליסטית שכוללת ליווי אקדמי אישי נרחב, מלגת שכ"ל, מלגת קיום, העשרה אישית וקבוצתית ומחשב נייד לכל סטודנט.

התכנית פועלת בשיתוף 21 מוסדות אקדמיים במסגרת תכנית קציר, שכוללת רכז/ת שיושבת בתוך הדיקנט. במהלך שנת 2023 חולקו 193 מלגות.

מלגות קק"ל

82 צעירים קיבלו מלגות בשנת 2023, לסטודנטים הלומדים סיעוד, הנדסאי בניין, חשמל, תוכנה ועוד.

מלגות מפעל הפיס

מפעל הפיס משתף פעולה עם רשויות מקומיות ויחד פועלים לקידום ההשכלה הגבוהה בישראל וכן לקידום המעורבות החברתית של הסטודנטים בישראל במסגרת "שיתופי פעולה במיזם מלגות הפיס עם הרשויות המקומיות". בשנת 2023 בשותפות עם מפעל הפיס איפשרנו לרשויות שרצו בכך להגדיל את מכסת המלגות ולהציע גם מלגות ייעודיות לצעירי יתד.

מה"ט

בשנת 2023 יצאה לדרך תכנית של מה"ט ותכנית יתד, לתמיכה ותקצוב בהיקף של 5 מיליון ₪. למכללות טכנולוגיות אשר יפתחו ויישמו תכניות הפועלות לצמצם את שיעור הנשירה. לקול הקורא ניגשו וזכו 17 מכללות בהן פועלים רכזי צמצום נשירה.

התכניות כוללת מענה לצורכי הסטודנטים בהיבט הלימודי, האישי, הקבוצתי, התעסוקתי ועוד, באופן שיספק לסטודנטים מעטפת תמיכה רחבה, במטרה לצמצם את הנשירה בקרב סטודנטים צעירים במצבי סיכון, ולתמוך ולסייע להם לסיים את לימודיהם בהצלחה.

תעסוקה

מרחב לקידום תעסוקה

מקדמי התעסוקה של התכנית מלווים את הצעירים במשך שנה ופועלים יחד עימם לשינוי תפיסות מעכבות, הכרה בחוזקות, הגדרת מטרות, רכישת מיומנויות וכלים להשתלבות מוצלחת בעולם העבודה. בשנת 2023 פעלו 160 תכניות מרחב לקידום תעסוקה בהן לקחו חלק כ-18500 משתתפים.

מיומנויות וכישורי חיים

תל"מ – תעסוקה לימודים ומגורים בקיבוצים, הוקמה בשנת 1998 על ידי התנועה הקיבוצית בשיתוף משרד העלייה והקליטה כמענה לקליטת צעירים וצעירות יוצאי אתיופיה. ביולי 2021 עברה להיות תחת אחריות מקצועית ותקציבית של משרד הרווחה – תכנית יתד ובמהלך 2022 עברה הטמעה מלאה ומופעלת בשיתוף פעולה מלא על ידי התנועה הקיבוצית ומטה יתד.

תכנית תל"מ מציעה לצעירים וצעירות חסרי עורף משפחתי שנת התמקדות בעצמי, תוך תרגול מיומנויות חיים וכישורים שונים לצד פיתוח אישי, השכלתי ומקצועי. במסגרת התכנית, הצעירים מועסקים במשרות בקיבוצים, גרים בחדר פרטי, עוברים תהליך ייעוץ קריירה, יוצאים ללימודים ומשתלבים בפעילויות שונות, כגון: סדנאות כישורי חיים, טיולים, פעילויות קבוצתיות ועוד.

התכנית מיועדת ל-70 צעירים וצעירות בשנה ובשנת 2023 נקלטו בה כ-60 צעירים.

בשבילי - תכנית בשיתוף מרכזי הצעירים לשילוב צעירי יתד במרכזי הצעירים ברשויות.

במהלך שנת 2023 השתתפו כ-600 צעירים ב-25 רשויות.

איתור והכוון

תכנית המתמקדת באיתור אקטיבי, ליווי קצר מועד ומיצוי זכויות.

במהלך שנת 2023 השתתפו 1650 צעירים בתוכניות ב-30 רשויות.

רווחה ובריאות רגשית

קול קורא למרכזי טיפול

במסגרת הבנת הצורך להרחבת המענה לטיפול רגשי, ובשיתוף פעולה עם קופות החולים ומערכת בריאות הנפש, פורסם קול קורא לרשויות מקומיות להקמת מרכזי טיפול בשותפות עם גופים בתחום בריאות הנפש. במהלך 2022 פנו 21 רשויות לקול הקורא, מהן התקבלו 15 רשויות, בשלושה סבבים של דיונים וראיונות. בשנת 2023 הוקמו ופעלו 8 מרכזי טיפול מתוכם.

הפיילוט מלווה במעטפת מקצועית, פיתוח ומחקר בשותפות עם קרן רש"י והצלחתו תאפשר להרחיב את המודל ואת היקף המענים שהוא מציע. לצד הקמת מרכזי הטיפול, המיזם מקדם שיתופי פעולה עם קופות החולים.

פיתוח בשותפות עם קרן גנדיר, "מפת ידע" שעוסקת בכלל מעני הטיפול הנפשי לצעירים.

שייכות חברתית ומשפחתית

מקושרים

מיזם "מקושרים" פעל בארבע שנים האחרונות כתוכנית משותפת ביוזמת משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים תחום התנדבות, קרן רש"י, ארגון הג'וינט והרשת להתנדבות ישראלית.

המיזם ליווה ארגונים ורשויות בפיתוח תחום המנטורים המלווים צעירים וצעירות במצבי סיכון ואיגד את כל המידע הכלים והנחיות בתחום לכדי תדריך מקצועי מקיף.

בעקבות הצלחת המיזם והלמידה המקיפה שנעשתה בו, הוטמע במנגנון של "מבחן תמיכה". בתחילת שנת 2022, פורסם מבחן התמיכה ונבחרו 13 ארגונים שילוו כ-700 צעירים בסיכון. הארגונים קיבלו תמיכה לאורך שנת 2023 ואנו לקראת יציאה למבחן תמיכה נוסף ומורחב יותר.

בית טייבר

מרכז לצעירים וצעירות במצבי סיכון, נפתח בשיתוף פעולה של יתד, אשלים ג'וינט ועיריית גבעתיים, בתרומתה של קרן טייבר ובהפעלה של החצר הנשית. המרכז אמור לתת מענה עוטף טיפולי וחברתי לצעירים מגבעתיים והאזור, תוך קידום בתחומי החיים השונים שהוגדרו במסגרת יתד. במהלך 2023 השתתפו 70 צעירים וצעירות.

צבא וחברה

תחום צבא-חברה ביתד שם למטרה למסד מנגנוני עבודה מוסדרים עם הצבא וללוות צעירים משלב ההכנה לשירות ועד אחרי השחרור. במהלך 2023 המשכנו ליצור שיתופי פעולה רחבי היקף המבוססים על יחסי אמון עמוקים עם גורמים צבאיים שונים ולעצב שיח פורה המבוסס על תפיסה מקצועית הרואה את הצעירים במרכז העשייה תוך ניסיון להתאים מענים לצרכיהם.

- ליווינו בתכנית ניצוץ כ-3000 צעירים וצעירות ב-46 רשויות. כמו כן, מאות חיילים וחיילות לוו על ידי עובדי התכניות השונות של יתד ברחבי הארץ.
- לאור ההכרה בצורך הגובר החלו לפעול תכניות ניצוץ בכ-10 רשויות חדשות במהלך 2023.
- 150 צעירים וצעירות השתתפו ב-5 מכינות ניצוץ ו-84% מתוכם התגייסו לשירות צבאי או לאומי. במהלך השנה יצא מכרז להטמעת המכינות ונבחרו גופים מפעילים 5 המכינות.
- פרויקט בית הדין המשלב התרחב והגיע לליווי של כ-600 חיילים וחיילות ונמצא בהרחבה מתמדת של היקפי הפעילות.
- תכנית נושמים לרווחה למשפחות חיילים סיימה את שלב הפיילוט שלה ב-10 רשויות, נכתב תדריך הטמעה למחלקות המעוניינות בכך.

צוות צבא-חברה היה שותף בתהליכי מדיניות ועבודה רבים בתוך הצבא וביניהם:

ועדת פריפריה של אכ"א, הטמעת אינדיקציית יוצאי בתים חרדיים, הסדרת מנגנון העברת מידע עם לשכות הגיוס, הסדרת נוהל הליכי שחרור על רקע נפשי וחיבור לקהילה, הסדרת נהלי שחרור ומענים עבור חיילים בודדים במצבי חירום מורכבים, פורום הקראת נתוני גיוס ונשר ברשויות המקומיות ושותפות במודל הרשויות שמפעילים בלשכות טבריה ובאר שבע.

- התקיימו הכשרות סדירות בכלל קורסי הת"ש והמשא"ן בצבא, הכשרות לסגלי פיקוד בבסיסים במיקוד, ימי עיון משותפים בהם גורמי צבא מגיעים להכשרות מקצועיות בנושא צבא לעובדים הסוציאליים. הכשרת מפקדים ובניית ממשקים עם חיל החינוך.
- חיילים בודדים משוחררים - במהלך שנת 2023 המשכנו לקדם הקמת מענה חירום לחיילים בודדים משוחררים בשותפות עם קרן רש"י, הקרן לידידות, צהל והאגף והקרן לחיילים משוחררים.
- נצח יהודה – ליווי של מלשבים וחיילים מהחברה החרדית, התכנית החלה פעולתה ובמהלך 2023 הורחבה למתן מענה לכ-1000 חיילים ומלשבים.

תחום חברה ערבית

במהלך שנת 2023 המשכנו בחיבור תכנית יתד להחלטות הממשלה הנוגעות להשקעות בחברה הערבית וייצוג הצעירים בסיכון בחברה זו.

יתד הייתה שותפה לצוותים בהובלת הרשות לפיתוח חברתי-כלכלי במשרד לשוויון חברתי והביאה לידי ביטוי את הצרכים של הצעירים בסיכון בחברה הערבית בהחלטה 550 לפיתוח כלכלי-חברתי ובהחלטה 549 למניעת אלימות. במהלך 2023 המשכנו בתהליך יישום של כל אחת מההחלטות: פתיחת תכניות ברשויות, גיוס כח אדם, הסרת חסמים, בניית תשתית מקצועית מלווה, מנגנוני פיקוח ובקרה – עד להפעלת התכניות במגזר הערבי.

במסגרת החלטה 550 בחרו 19 רשויות תכניות של יתד מהסל הרשותי אשר החלו לפעול במהלך 2023.

במסגרת החלטה 549 נבחרו הקריטריונים ונפתחו במהלך שנת 2023 מענים לצעירים בניס חסרי מעש.

- תכניות למעורבות חברתית בשיתוף קרנות למפעלים מיוחדים בביטוח לאומי, קרן גנדיר וקרן לאוטמן. במהלך 2023 הוקמו 17 תכניות למעורבות חברתית ברשויות ברחבי הארץ.

- הסתיימה בהצלחה קבוצה ראשונה, פיילוט להשלמת 12 ש"ל בבוועיינה נוג'ידאת בשיתוף שוויון חברתי החלטת ממשלה 550, מיזם השכלה בשותפות קרן רש"י וג'וינט אשלים, בקבוצה לומדים 14 תלמידים, חלקם קיבלו זכאות לאבטחת הכנסה מביטוח לאומי.

- על בסיס הלמידה מהפיילוט בבוועיינה נוג'ידאת פותח מודל איזור להשלמת השכלה.

- נפתחו מרחבי תעסוקה איזוריים בהפעלת אשכולות שניגשו לקול קורא ייעודי.

- רכזת מחוזית של יתד לרשויות הבדואיות בדרום מיפתה צרכים של רשויות בדואיות בדרום והחלה לתת מענה מקצועי לרשויות.

- מיזם נור לקידום צעירות בחברה הערבית

מטרת מיזם נור ("אור" בשפה הערבית) היא להביא לשיפור מעמדן של המשתתפות, נשים בגילאי 16-25 המתמודדות עם מצוקה חברתית, כלכלית או משפחתית וממיעוט הזדמנויות ולהעצים אותן במגוון היבטים: מצב אישי ורגשי, השכלה, עצמאות כלכלית, מנהיגות ומעורבות חברתית.

המיזם המשותף למשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, קרן רש"י, קרן ביידר וקרנות ביטוח לאומי פועל כיום ב-7 יישובים ובקרוב יופעל ביישוב נוסף.

העבודה במרכזי נור המשרתים כ-100 צעירות היא קבוצתית, מלווה בהתייחסות פרטנית לכל משתתפת ומלווה בפעילות קהילתית ביישוב.

במהלך 2023 פורסם קול קורא להטמעת מיזם נור ב-20 רשויות מקומיות – המרכזים החלו פעולתם כבר במהלך 2023.

כמו כן פורסם קול קורא להרחבת המודל גם לצעירים בניס והחלה בניית מודל העבודה.

- התאמת מענים: כל המענים הקיימים ביתד עברו תהליכי עומק לפיתוח רמת הכללה גבוהה יותר של המענים הקיימים (חובות, מיזם השכלה, מרכזי טיפול ועוד) על ידי התאמה תרבותית, נגישות שירותים בשפה הערבית וגיוס צוות מקצועי ערבי.

תחום חברה חרדית

אשלים ויתד חברו על מנת לפתח תפיסה כוללת ומענים לצעירות וצעירים מהחברה החרדית לצורך קידום המוביליות החברתית-כלכלית שלהם.

מטרות תחום החרדים ביתד:

1. לסייע לצעירים לתפקד באופן נורמטיבי לשלב החיים בקהילה, ולשגשג בקהילה החרדית אליה רוצים להשתייך.
  2. להרגיש שייכים, נמצאים בקשר עם משפחה ו/או דמויות נורמטיביות בקהילה.
  3. להימצא במסגרת שתאפשר להם בחירה ומימוש יכולות.
  4. ליצור לעצמם תמונת עתיד: לראות כיצד הם יכולים להתקדם בלימודים, בתעסוקה ובבניית משפחה.
- במהלך 2023 המשיכה לפעול ועדת משנה לפיתוח מענים לצעירים חרדים במצבי סיכון, שהוקמה על ידי התחום. בוועדה השתתפו נציגים מאגפים שונים ממשרדי ממשלה ונציגי ארגונים העובדים עם צעירים חרדים והיא תלווה את העבודה לכל אורכה. פורסם קול קורא לחממות ידע ברשויות מהחברה החרדית, 4 רשויות הגישו תכניות וקיבלו תקציב וליווי מקצועי. הוקם מיזם "אור" – מיזם הוליסטי לצעירות בחברה החרדית, במהלך 2023 התרחב המיזם לרשויות נוספות והוא פועל ב7 רשויות.

פיתוח מקצועי

- במסגרת בית הספר המרכזי להכשרת עובדים סוציאליים, התקיים מחזור תשיעי לקורס הבסיס לעובדי יתד החדשים וקורס המשך לעובדי יתד – מחזור 3. כמו כן, נערכו הכשרות למקדמי התעסוקה, עובדי איתור והכוון, עו"ס "בשבילי ועובדי "ניצוץ".
- התקיימו 15 מפגשי למידה ארציים בזום, לכלל מלווי הצעירים בתחומי תוכן מגוונים. פורום ארגוני צעירים הצטרף במהלך השנה לפיתוח משותף והפקת ימי למידה משותפים.
- הוענקו חמש מלגות מחקר לסטודנטית לתואר שני ושלישי שעוסקים בתחום.
- פעל מערך הדרכה לכלל עובדי יתד ברשויות המקומיות.

מינהל אסטרטגיה, תכנון כלכלי, מחקר ורגולציה

תיאור ותחומי אחריות עיקריים של היחידה

מינהל אסטרטגיה, תכנון כלכלי, מחקר ורגולציה הוקם במאי 2019 וייעודו: יצירת תשתית משרדית שתתמוך בעבודה מתוכננת, יעילה ואפקטיבית יותר במערכת הרווחה. המינהל אמון על הובלת פעילות המשרד בנושאים רחביים כגון גיבוש והטמעת אסטרטגיית המשרד; טיוב תהליכי הרכש החברתי; פיקוח ובקרה; מחקר; איכות השירות; הכשרת מנהלים; תיאום הקשר בין מטה המשרד למחוזותיו ועוד מגוון רחב של משימות:

- הובלת התהליכים האסטרטגיים במשרד ויישומם.
- הובלת אסטרטגיית דאטה.
- הובלת שינוי תיק ההתערבות.
- תכלול התכנון הדיגיטלי המקצועי במשרד.
- הובלת תהליכי תכניות העבודה במשרד.
- אחריות כוללת על תחומי המחקר והמידע במשרד.
- אחריות על ניהול בית הספר המרכזי להכשרת עובדים בשירותי הרווחה.
- ניהול קהילות הידע של מערך שירותי הרווחה.
- הצגת תמונה מאקרו-כלכלית שוטפת של השירותים החברתיים.
- אחריות על תחום האיכות והמידע במשרד – קידום חשיבה תוצאתית במשרד וגיבוש מדדי תוצאה.
- הבנייה והטמעה של תורת הפיקוח במשרד.
- ניהול ובניית ידע וכלי הפיקוח.
- כתיבה והטמעה של נהלי עבודה.
- ביצוע תחזיות ארוכות טווח למערכת הרווחה והשירותים החברתיים.
- תכלול הקשר של המשרד עם הרשויות המקומיות.
- ליווי מחוזות המשרד בסיוע למחלקות במשבר.
- אחריות על למעלה מ-7,000 תקנים שמממן המשרד לרשויות המקומיות.
- חיזוק קשרי העבודה עם משרדים מקבילים.

בעלי תפקידים בכירים

סמנכ"ל בכיר וראש מינהל אסטרטגיה, תכנון כלכלי, מחקר ורגולציה – איריס פלורנטין.

תקציב (כלל המינהל)

סך שימושי התקציב (הוצאות) בתקנות מינהל אסטרטגיה בשנת 2023 – 1,552,756,649 ₪.

1. ארגון ומינהל ברשויות המקומיות: 1,516,407,580 ₪.
2. אסטרטגיה, כלכלה, מחקר והפעלת בית הספר המרכזי: 11,470,000 אש"ח.
3. הערכת תכנית רווחה (מדידה) – 9,950,000 אש"ח.
4. איכות פיקוח ובקרה: 14,929,069 ₪.

אגף בכיר רשויות מקומיות

תיאור ותחומי אחריות עיקריים של היחידה

האגף הוא ציר הקשר המרכזי של משרד הרווחה והביטחון החברתי עם הרשויות המקומיות, ואחראי על מערך משאבי האנוש בתחומי הרווחה הרשויות המקומיות. האגף עוסק בתכלול מדיניות המשרד בתחומים שונים; פרסום הנחיות לרשויות המקומיות למען שיפור השירות לאזרח מקבל השירות; קידום ופיתוח המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות; אחריות מקצועית ישירה על עבודת עובדי המינהל והזכאות ועובדי תכנון ומידע.

נושאים עיקריים בטיפול האגף:

1. **מדיניות רגולציה:** פיתוח המש"חים בהתאם לעקרונות המשרד, תכלול כתיבת הוראות התע"ס, ביצוע בקרה על יישום הוראות התע"ס והערכת ביצוען, ניהול הרגולציה בתחומי השתתפות עצמית של מקבלי שירות, הפעלת ועדות חריגים מחוזיות וארציות, הכרעת סוגיות השתייכות לתחומי אחריות מוניציפלית, אישור "מקרים ארציים" והשמות "100% מדינה".
2. **פיתוח משאבי אנוש:** תקינה ושכר עובדים, ניהול מערכת ההקצאה, הדיווח, התקצוב והוויסות של תקני כוח אדם לרשויות המקומיות, קידום מבנים ארגוניים ברשויות התואמים את מבנה המשרד וצרכי המש"חים, קידום מיומנויות ניהול ומינהל, ביצוע קורסי הכשרה, סדנאות והדרכות פרטניות וקבוצתיות.
3. **מערך התשתיות:** פיתוח התשתית הדיגיטלית במש"חים, בינוי ושיפוץ, קידום מוגנות עובדים בשיתוף אגף בכיר מוגנות עובדים.

תפקידים בכירים

- מנהל אגף בכיר ארגון, מינהל ופיתוח ברשויות המקומיות, ד"ר רון שביט.
מנהל תחום בכיר רשויות מקומיות, לא מאויש.
מנהלת תחום בכיר (כוח אדם ושכר ברשויות המקומיות), עדי נירלב ניסן.

עיקרי הפעילות בשנה החולפת

שם המשימה	תיאור הפעילות
פרסומי הוראות המנהל הכללי	1. פורסמו 21 חוזרי מנכ"ל.
	2. פורסמו 14 הוראות תע"ס חדשות או מעודכנות.
	3. פורסמו 22 טבלאות תעריפים.
כוח אדם במחלקות לשירותים חברתיים	1. נבחנו מחדש מבנים ארגוניים ב-59 רשויות מקומיות.
	2. עודכנו 8,274 תקנים במערך התקינה
שכר עובדים – רשויות מקומיות	1. עודכן שכר העובדים על פי הסכמי שכר ל-13,537 עובדים על בסיס חלקיות משרה.
	2. נערכה בקרה ברמת רשויות מקומיות: 147 רשויות מקומיות. 63 רשויות ממחוז חיפה, 31 ממחוז ירושלים, 33 ממחוז דרום, 24 ממחוז תל – אביב.
	1. נערכו 2,400 רישומים לעובדים סוציאליים חדשים.
רישום ועיון בפנקס העובדים הסוציאליים	2. בוצע עיון ב-223 רישומים קיימים על פי התקנות.
	3. בשנת 2023 נערכו שתי וועדות להכרה במסודות ותארים, שדנו ב-15 בקשות. ונערכו 2 וועדות רישום שדנו ב-3 בקשות.
	1. נשלחו 517 הסכמי לימודים לשנת 2023
פיתוח כוח אדם מקצועי: קורסים, השתלמויות והדרכות	2. 137 רשויות קיבלו הדרכה קנויה לרשות קטנה.
	3. 84 רשויות קיבלו ליווי למנהל חדש.
	4. נערכו 3 מפגשים ארציים בזום למדריכים וליועצים עם כ-220 משתתפים
	5. התקיימו 3 קורסים לתחשיבנים ותקציבנים עם כ-95 משתתפים
	6. החלו 4 קורסים למדר"צים בהשתתפות 120 עובדים
	7. התקיים כנס למנהלים בהשתתפות 120 מנהלים מכל הארץ
	בשנת 2023 קיבלו 37 רשויות תמיכה בבינוי/שיפוץ/הרחבה ובנוסף 6 רשויות קיבלו תקציב מהחלטות ממשלה
פיקוח ובקרה מערכתיים במחלקות לשירותים חברתיים	בסה"כ נערכו 480 ביקורי פיקוח ובקרה מערכתיים ברשויות מקומיות שונות:
	מחוז ירושלים – 87
	מחוז דרום 54
	מחוז חיפה 194
	מחוז תל אביב 229
ועדות מחוזיות להגנה על עובדים	עריכת ועדות הגנה על עובדים לגבי 106 מקרים מתוך 97 דיווחים על מקרי אלימות כלפי עובדים.
	ועדות חריגים מחוזיות להנחות דנו ב-2,405 בקשות להנחה/פטורים בהשתתפות הורים במסגרות קטינים מהשירותים השונים.
ועדות חריגים	ועדות חריגים להנחות לסידורים לבתי אבות הופעלו בב-271 מקרים.
	וועדת חריגים לאישורי השמות רטרואקטיבית דנה ב-1,490 בקשות
מאגר מידע נתוני יסוד אודות משפחות מטופלות	כאשר 1399 אושרו ו-91 נדחו
	סך הכל טופלו 445,393 משפחות, שבהן 1,086,690 נפשות במהלך 2023

תקצוב

ארגון ומינהל ברשויות המקומיות: 1,516,407,580 ש"ח.

אגף בכיר איכות, פיקוח ובקרה

תיאור ותחומי אחריות עיקריים של היחידה

אגף בכיר איכות, פיקוח ובקרה הוקם בשנת 2018 כחלק מהשינוי הארגוני הכולל שנועד להסדיר את המבנים הארגוניים, התפקידים, דרכי העבודה והטכנולוגיות הדרושות למימוש השליחות החברתית של משרד הרווחה. במסגרת שינוי זה הוגדר ייעודו של האגף כגורם האמון על קביעת תורה מקצועית והסדרת תורה מקצועית לפיקוח מכלול תהליכי הפיקוח והבקרה על השירותים החברתיים הניתנים במסגרות הדיור והקהילה והמחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות, כאמצעי להבטחת איכותם. תהליכים אלו כוללים גיבוש נהלי פיקוח ודרכי עבודה, פיתוח מערכות טכנולוגיות, מתודולוגיות וכלים, קידום הכשרת לבעלי תפקידים ופיתוח מערך של מדדי איכות.

כדי להגשים את מטרותיו, מהווה האגף יחידת חוליה המקשרת בין הפיקוח לאיכות השירות, ומהווה גשר בין מכלול היחידות המקצועיות השונות. משמעות ייעוד וחזון האגף היא שלקוחות האגף כוללים את השר והמנכ"ל, את כלל הדרגים המקצועיים הבכירים במטה, את כל דרגי הפיקוח הארצי והמחוזי, את דרגי הניהול של שירותי הרווחה וכמובן את עובדי השטח הנותנים טיפול ישיר לאוכלוסיות היעד של המשרד. לפיכך, רואה המנהל בשיתוף כערך מרכזי בתשתית עבודתו ופועל ליצירת שיתופי פעולה מקצועיים פוריים עם מכלול יחידות המשרד ועם גורמים משיקים מחוצה לו.

פירושו של החזון גם שעל עובדי האגף להתמחות בתורת הפיקוח הקיימת, להכיר על בוריו את עולם העבודה הסוציאלית והמדיניות החברתית, וכן בשיטות מתקדמות לקביעת מדדי איכות ותוצאה, תהליכי מדידה ושיתוף, ניהול ידע ולמידה ארגונית.

אגף בכיר איכות, פיקוח ובקרה פועל למימוש חמישה יעדים עיקריים:

1. פיתוח תפיסת הפיקוח והבקרה (כולל בקרה רב תחומית), כולל גיבוש והטמעה של נהלי פיקוח ודרכי עבודה.
2. פיתוח מערכות טכנולוגיות, מתודולוגיות וכלים לתמיכה בתהליכי הפיקוח (ומהלכי התייעלות שונים), וביניהם, מערכת נתיב, מערכת הרישוי, מכלול למחלקות, כלי BI, מערכת פתיחת מסגרות בקהילה וכד'.
3. הסדרת תהליכי עבודה, כולל תהליך הגדרת תכנית העבודה למפקח, תהליך הרישוי וכד'.
4. קידום ויישום הכשרות למפקחים ולבעלי תפקידים, לרבות, תהליכי קבלת החלטות מבוססות נתונים.
5. פיתוח מדדי איכות גנריים למסגרות הרווחה: בחירה, אפיון, חישוב ומדידה שוטפת.

תפקידים בכירים

ראש אגף בכיר איכות, פיקוח ובקרה (לא מאויש).

מנהלת אגף א' איכות, פיקוח ובקרה – בקהילה, מריאן סעדה.

מנהלת אגף א' איכות, פיקוח ובקרה – חוץ ביתי, ד"ר אלה סלמן.

מנהלת אגף א', איכות פיקוח ובקרה כלכלית מנהלית, רוזה נפתלי.

תקצוב

איכות פיקוח ובקרה: 14,929,069 ₪.

עיקרי הפעילות בשנה החולפת

שם המשימה	תיאור הפעילות
פיתוח והטמעת תפיסת הפיקוח, נהלים ודרכי עבודה	<ul style="list-style-type: none"> גיבוש מדיניות הפיקוח והבקרה בראיה גנרית. גיבוש נהלים וחוזרי פיקוח שמטרתם להסדיר את הפיקוח על השירותים בקהילה ועל המסגרות החוץ ביתיות. דיוק והתאמת תמהיל הפיקוח. בשנה זו גובשו ועודכנו מספר נהלים וביניהם נוהל מדרג כלי אכיפה על מסגרות, נהלי אירועים חריגים, ועדות בדיקה, עדכון נוהל חיתום מצבת מושמים. המשך תהליכי ההטמעה: דיוק התמהיל ובניית תכנית עבודה למפקח, רישוי מסגרות, אישור מצבת מושמים וכד'. כתיבה, הטמעה ויישום של נהלי אירועים חריגים, נוהל ועדות בדיקה ליווי ועדות בדיקה ומעקב ביישום ההמלצות
פיתוח והטמעת מערכת נתיב	<ul style="list-style-type: none"> טיוב השימוש במערכת – לתיעוד ולניהול הידע פיתוח כלים מותאמים לסוגי מסגרות פיתוח והטמעת מודלות "הארגונית שלי" המרכזת את המידע על ממצאי הפיקוח פיתוח אפשרות לטיוב נתונים ושימוש בהם (מסר שלי, הפקת אקסל נתונים) פיתוח דו"חות מושקפים לציבור
פיתוח תחום הבקורות הרב תחומיות	<ul style="list-style-type: none"> פיתוח מודל הפעלת בקורות רב תחומיות מול המחוזות פיתוח הפרקטיקה לשילוב בקרים בעבודת המפקח התנעת הבקורות במסגרות הטמעת דוחות וממצאי הבקורות במערכת נתיב
מדדי איכות	<ul style="list-style-type: none"> בחירה ואפיון של מדדי איכות נוספים פיתוח פורטל מדדי איכות פיתוח דשבורד להצגת המדדים (מחובר למערכת נתיב) פיתוח תכנית ההטמעה הטמעת מדדי איכות במערכת ה"ארגונית שלי"
מהלך השקפת דוחות	<ul style="list-style-type: none"> ניהול מהלך שבו דוחות המפקחים בדיוור יושקפו באתר האינטרנט המשרדי לכלל הציבור. במהלך השנה נבנה המהלך עם כלל המינהלים במשרד, אופיינו כלים ונהלי העבודה, והושקפו דוחות באתר המשרד
הסדרה גנרית – רוחבית	<ul style="list-style-type: none"> הסדרת תהליכי ודרכי עבודה רוחביים בשירותי הרווחה באמצעות: גיבוש מדיניות המסדרת היבטים רוחביים בהפעלת שירותים חברתיים כגון נוהל בדיקת מרשם פלילי לעובדים במסגרות החוץ ביתיות, נוהל טיפול באירועים חריגים במסגרות הרווחה בקהילה, עדכון פרטי המסגרות החוץ ביתיות במערכות וועדות בדיקה פיתוח מערכות רוחביות: המכלול (דשבורד למחלקות), מערכת פתיחת מסגרות בקהילה, מערכת מי"לה – מערכת ייעודית לניהול השמות למסגרות חוץ ביתיות ופיתוח מערכת לדיווח אירועים חריגים ועוד

שם המשימה	תיאור הפעילות
פיתוח מערכות טכנולוגיות וכלים	<ul style="list-style-type: none"> • ייזום, אפיון ופיתוח (בשותפות עם בעלי העניין) המערכות: <ul style="list-style-type: none"> • מכלול (דשבורד למחלקות) • מערכת פתיחת מסגרות בקהילה • מערכת הרישוי והרשויות • מערכת השיום • מערכת מרשם פלילי • שדרוג כלי ה-BI השונים וכד' • דשבורד אירועים חריגים • כלי לתכנון ביקורי פיקוח על בסיס ניהול סיכונים • מערכת מי"לה – מערכת ייעודית לניהול תהליך השמה למסגרות חוץ ביתיות. • מערכת לדיווח כ"א ע"י המסגרות החוץ ביתיות • מערכת לדיווח מושמים ע"י המסגרות החוץ ביתיות • פיתוח כלי הבקרה בנתיב במובייל
הכשרות	<ul style="list-style-type: none"> • פיתוח הכשרות שיקנו את הידע והכלים למימוש תפיסת הפיקוח המשרדית. • שלוש קבוצות של קורס מפקחים – לסך הכלל כ-90 מפקחים (שנערך עם האוניברסיטה הפתוחה) • פיתוח הכשרות למפקחים במחוזות – הדרכות ויעוץ ארגוני לכ-75 מפקחים • הכשרות שונות לבעלי התפקידים השונים הקשורים לפיקוח בדיוור החוץ ביתי ולפיקוח על שירותים בקהילה, אשר נועדו להקנות את הידע והכלים שיתמכו בתהליכי ההסדרה ולסייע בהטמעת המדיניות, הנהלים והאמצעים הטכנולוגיים למימושם.

אגף בכיר מתו"ה (מחקר, תכנון והכשרה)

תיאור ותחומי אחריות עיקריים של היחידה

אגף בכיר למחקר, תכנון והכשרה במשרד הרווחה והביטחון החברתי מעצב ותומך בקידום תהליכי מחקר ודאטא, תכנון אסטרטגי, תכנון מדיניות, מדידת תוצאות ואימפקט בשדה הרווחה, תכנון מרחבי של שירותי רווחה, הכשרה ופיתוח ידע. זאת, במטרה להבטיח מערכת רווחה איכותית, זמינה ונגישה המשיאה את רווחת מוטבי הקצה, בהווה ולעתיד.

יעדי האגף הבכיר למחקר, תכנון והכשרה

1. פיתוח מיומנות וחוסן מקצועי בקרב עובדי רווחה: הכשרות, הדרכות ופיתוח ידע באמצעות ביה"ס המרכזי להכשרת עובדים ברווחה.
2. יצירת מידע, ידע ותובנות שיסייעו בהערכות מערכת הרווחה לעתיד: זיהוי המגמות הדמוגרפיות, כלכליות, חברתיות ומקצועיות בישראל ובעולם וסיוע להנהלת המשרד וליחידות המקצועיות בהיערכות להן.
3. פיתוח מדיניות, ידע, מידע, כלים ויכולות שמטרתם שיפור מתמיד של השירותים, הגדלת האימפקט של שירותי הרווחה על מקבלי השירות וסיוע לעובדים בשירותי הרווחה להגיע להחלטות טובות יותר המבוססות על ידע, מידע ותאוריות לוגיות סדורים.

4. הובלה, תמיכה וייעוץ למהלכי רוחב אסטרטגיים.
5. פיתוח, מיסוד והטמעה של החשיבה התוצאתית בשירותי הרווחה בישראל.
6. קידום פריסה מיטבית של שירותים חברתיים ומסגרות רווחה בהלימה לפריסת האוכלוסייה וקידום תכנון מרחבי בראיה חברתית כולל קידום מדיניות דיוור חברתית – דיוור בהישג יד בקהילה למכלול האוכלוסיות.

תחומי אחריות עיקריים

1. אגף א' – מחקר, הערכה וסטטיסטיקה

אגף מחקר עוסק במחקר אודות אוכלוסיות הרווחה, בהערכת המענים שפיתח המשרד עבור מקבלי השרות, בהנגשת מידע וידע, בזיהוי מגמות הנוגעות לאוכלוסיות ומערך שירותי הרווחה, ובמיקוד קובעי המדיניות בצרכים בהווה ולעתיד.

תחום אחריות

אגף מחקר אחראי על כלל הפעולות המחקריות במסגרת עבודת המשרד:

- סטטיסטיקה, ניתוח והנגשת נתונים;
- תמיכה באמצעות ידע ובנתונים בקידום הנושאים האסטרטגיים של סדר יומו של המשרד;
- ייזום מחקרים;
- ייעוץ, ליווי ופיקוח על הליכי מחקר:
  - תיעדוף הבקשות למחקר;
  - תכנון התקציב;
  - בקרה על ביצוע פעילויות המחקר.

המחקרים שהמשרד עורך מבוצעים על ידי חוקרים בכירים במוסדות להשכלה גבוהה ובמכוני המחקר. פעילות המחקר נועדה לסייע בתכנון האסטרטגי של פעילות המשרד בדרגים השונים, תכנון וקביעת מדיניות חדשנית ומבוססת נתונים, לטובת פיתוח מערך שירותי הרווחה והביטחון החברתי בארץ.

פעולות האגף

- יזום וביצוע מחקרים עבור המינהלים השונים ועבור המחוזות במשרד בנושאים אסטרטגיים למשרד;
- ניתוח, עיבוד וריכוז נתונים מהמשרד וממשרדים אחרים וביצוע ניתוחים סטטיסטיים לצורכי קבלת החלטות, ובכלל זה עריכה ופרסום של דוח סטטיסטי שנתי הסוקר את פעילות המשרד בשנה החולפת;
- ייעוץ, ליווי ופיקוח על תהליכי מחקר המתנהלים על ידי היחידות השונות:
  - תיעדוף הבקשות למחקר;
  - תכנון התקציב;
  - בקרה על ביצוע פעילויות המחקר;
- בחינה וניהול של פניות חוקרים מהאקדמיה וממכוני מחקר לביצוע מחקרים בקרב אוכלוסיות היעד של המשרד (בהתאם לנוהל המשרד) ומתן אישור לביצועם; מטרת הנהל היא לקבוע את דרכי הפעולה של מנהלים וחוקרים המעוניינים לבצע מחקר בקרב אוכלוסיות היעד של המשרד, מתוך שמירה על פרטיות הנחקרים וקיום ההוראות, החוקים והתקנות הרלוונטיים

כך שקיים נוהל ברור לבקשות למחקרים אותו ניתן למצוא במשרד. את תקצירי המחקרים שבוצעו, לשנים 2009-2019 ניתן למצוא באתר;

- **הפצה ופרסום** של תוצרי המחקרים בפלטפורמות שונות: אתר המשרד, באופן מקוון (ניוזלטר) ובאמצעות הספרייה המרכזית של המשרד (המשמשת את עובדי המשרד ותלמידי בית הספר המרכזי);
- **חילוץ ידע ומידע** מנתוני המשרד ומנתוני משרדים אחרים, ממחקרים וסקירות ספרות (מהלך נרחב מסוג זה נעשה בעריכת סקירת העשור של השירותים החברתיים).
- **תיווך והנגשת ידע ומידע** לקובעי מדיניות במשרד;
- **ייצוג המשרד בפורומים מחקרניים** (לדוגמה משרדי ממשלה ופורום מדענים ראשיים).
- **קיום מפגשים ושיתופי פעולה** עם חוקרים, אקדמיה, המחלקות לשירותים חברתיים, עמותות וארגונים לזיהוי מגמות ואתגרים, למיפוי צרכים וקביעת סדרי עדיפות בתחום הרווחה;
- **הפקת כתב העת** "חברה ורווחה" בשותפות עם האגודה לקידום העבודה הסוציאלית ומועצת בתי הספר לעבודה סוציאלית בישראל שנועד להרחבה והעמקת הידע התאורטי, המחקרי והיישומי של עובדים סוציאליים בישראל. כתב העת "חברה ורווחה" יצא לאור לראשונה בשנת 1978 ונועד להרחיב ולהעמיק את הידע התאורטי, המחקרי והיישומי של עובדים סוציאליים ושל אנשי מקצועות רווחה אחרים, כגון פסיכולוגים, קרימינולוגים, עובדי בריאות הציבור וסוציולוגים. כתב העת מקבל הצעות לפרסום של מאמרים המבוססים על מחקרים אמפיריים, מאמרים עיוניים העוסקים ברווחה חברתית, במדיניות ובחיקה חברתית, ומאמרים המתארים התערבויות עם פרטים, עם משפחות, עם קבוצות ועם קהילות הכוללים הערכה ביקורתית על יעילות ההתערבות. בראש המערכת עומדת פרופ' ורדה ססקולני.

2. אגף א' – תכנון מדיניות ואסטרטגיה

האגף אחראי על הטמעת האסטרטגיה המשרדית ויישומה באמצעות ליווי יחידות המשרד בעת תכנון, יישום ומדידת עשייתן על מנת להשיג את מירב האימפקט מהעשייה המצטברת של כלל המשרד ולשיפור רווחת הציבור בישראל.

אגף תכנון מדיניות ואסטרטגיה מוביל את יישום מעגל התכנון השנתי המבוסס על ארבעה נדבכים:

- א. **האסטרטגיה המשרדית**: בשנת 2023 פעל האגף לעדכן את מטרות העל המשרדיות לאור הקמתה של הממשלה החדשה: **מחויבות לתוצאות ואימפקט** בדגש על: חיזוק החוסן הפיזי והכלכלי, חיזוק השלמות האישית חברתית והמשפחתית וחיזוק החוסן הקהילתי; **מצינות בפקוח ובתהליכי פיתוח** והפקת לקחים; **חיזוק המחלקות לשירותים חברתיים** בדגש על גיוס ושימור כח אדם; **חיזוק החוסן, השייכות והמיומנות** של עובדי המשרד.
- ב. **מדיניות**: זיהוי ה"מנופים" המרכזיים לשיפור רווחת האוכלוסייה באמצעות מיקוד באוכלוסיות יעד וצרכים מרכזיים; הובלת תהליכי תכנון וגיבוש מדיניות המשרד על בסיס תהליכים משתפים, מבוססי מידע, ידע ונתונים עדכניים מהארץ ומהעולם. חתירה ככל שניתן לשינוי כלל בעלי העניין, לרבות הציבור על מנת לייצר מענים מותאמים מיטביים.
- ג. **תכניות עבודה**: ריכוז וליווי תהליכי כתיבת תכניות העבודה המשרדיות, המעקב אחר יישומן ופרסומן בספר תכניות העבודה של משרד ראש הממשלה. מובילי התכנון בכל יחידה מגבשים תכניות עבודה מפורטות הכוללות מגוון גדול של תכניות אותן מפעיל המשרד, לצד בניית תכניות חדשניות המוציאות לפועל את מדיניות המשרד המתעדכנת כל העת כמתואר לעיל. מעקב אחר ביצוע תכניות העבודה מאפשר לאתר חסמים בהוצאת התוכניות לפועל ולקדם.
- ד. **מדידת תוצאות בשירותי הרווחה**: קידום תהליכי מדידת תוצאות מתקיימים במשרד שנים רבות וחותרים לפיתוח, למיסוד ולהטמעה של החשיבה התוצאתית בשירותי הרווחה בישראל החל בהשקת "מיזם התוצאות" ב-2007 שהווה תשתית לבניית השפה התוצאתית בעבודת המשרד.

האגף מוביל תפיסת עבודה מכוונת תוצאות שכוללת מגוון נורמות ומנגנונים המעודדים חתירה מתמשכת להשגת תוצאות רצויות (outcomes) בקרב מנהלים ועובדים בכל הרמות של מערך שירותי הרווחה. יישום החשיבה התוצאתית כולל:

- הגדרת הצורך לו רוצים לתת מענה;
- הגדרת מאפייני אוכלוסיית היעד;
- ניסוח התוצאה הרצויה;
- תכנון דרכי הפעולה להשגתה;
- ביצוע תהליכי מדידה כדי לבדוק אם התוכנית בוצעה, האם תוצאותיה אכן הושגו, באיזו מידה ובקרב מי;
- הפקת לקחים ולמידה לאור ממצאי המדידה;
- הטמעת השינויים הנדרשים לאור התובנות שהופקו.

בתחום זה העבודה מתמקדת במדידה עצמית של הצוות המקצועי המפעיל את השירות של מידת השגת התוצאות בקרב מקבלי השירות באופן סדיר ומתמשך.

3. תחום בכיר – תכנון ודיוור בראייה חברתית

קידום והטמעת ראייה תכנונית חברתית ומדיניות דיוור חברתית בפעילות מערכת התכנון הציבורית, למזעור השלכות חברתיות פוגעניות על הפרט והקהילה, ואספקת פתרונות דיוור למכלול האוכלוסיות.

פעולות מרכזיות:

א. תכנון שירותי רווחה:

- כתיבת מדריך תכנון שירותי רווחה ראשון מסוגו בישראל הכולל כללי הקצאה למכלול של כ-70 סוגי שירותי רווחה – בכלל זה מסגרות יום, מסגרות דיוור ומסגרות תעסוקה;
- פיתוח כלי עבודה תכנוניים נוספים לניתוחים בראיה מרחבית: אפליקציות ממ"ג (GIS), סקרים מקוונים ועוד;
- ניהול צוות פנים ובינמשרדי לפיזור ופריסת מסגרות דיוור חדשות;
- ניתוח פריסת שירותי רווחה נדרשת בכלי GIS – כיום ובראיית הפיתוח העתידי המתוכנן, עפ"י מפתחות ההקצאה המוגדרים במדריך;
- ייעוץ ליווי והדרכה למש"חים להשתלבות בתהליכי התכנון ברשויות המקומיות, לתכנון שירותי רווחה בתוכניות המקודמות בשטחן;
- קידום תכנון מסגרות לצרכי רווחה נפתיים, מחוזיים וארציים;
- תכנון שירותי רווחה לישובי "מינהלת תקומה".

ב. קידום מדיניות תכנון חברתית

- ייצוג המשרד בוועדות הכנסת ובמוסדות התכנון הארציים – ותמ"ל, מועצה הארצית, משרד השיכון והבינוי ועוד, לקידום מדיניות תכנון חברתית – דיוור בר השגה לאוכלוסיות מוחלשות עניות ופגיעות, נגישות שוויונית מרחבית לאזורי תעסוקה כולל נגישות לתחבורה ציבורית, נגישות לשירותים ציבוריים, ומרחב ציבורי איכותי.
- מתן חוות דעת לשינוי חקיקה מוצעים בנושאי תכנון, דיוור, מקרקעין והתחדשות עירונית.
- קידום מדיניות דיוור חברתית ליצירת פתרונות דיוור לאוכלוסיות המשתייכות לעשירוני הכנסה נמוכים ולמעמד הביניים, בכלל זה קידום תמהיל גדלי דירות ודיוור בהישג יד, פתרונות לשכירות ארוכת טווח מוזלת, קידום תהליכי התחדשות

עירונית הנותנים מענה גם לאוכלוסיית השוכרים ומחוץ לאזורי הביקוש, דיור מוגן בהישג יד לאוכלוסיית האזרחים הוותיקים, תמהיל גדלי דירות קטנות לזוגות צעירים מהחברה החרדית למיגור תופעת המגורים במרתפי חניה, פתרונות למשפחות מהחברה הערבית שאינן בעלות קרקע ועוד.

- קידום שת"פ עם האקדמיה והמגזר השלישי בנושאי תכנון ודיור בראיה חברתית.

4. בית הספר המרכזי להכשרת עובדים לשירותי רווחה

בית הספר משמש כזרוע פדגוגית של המשרד ובית מקצועי להתפתחות וניהול קריירה של העובדים בכל מגוון תפקידי הרווחה וזאת באמצעות יצירת מרחב ייחודי שמתקיים בו מפגש בין ידע אקדמי, מדיניות ונהלים וחכמת המעשה של אנשי השטח. כל זאת במטרה להעניק ידע, ערכים ומיומנויות לכלל המנהלים והעובדים במגוון שירותי הרווחה, כדי שאלה יוכלו לספק התערבות ושירות עדכניים ומיטביים לתועלת הלקוחות ולרווחתם. בנוסף בית הספר הוא כלי להטמעת מדיניות המשרד באמצעות: הכשרות, הדרכות, כתיבת תורה מקצועית, פיתוח ידע, ניהול ושימור תחת קורת גג אחת ובבעלות המשרד.

תכניות הלימודים מתקיימות בבית הספר במרכז דימול ברמת גן ובשלוחות בחיפה, ירושלים, ובאר שבע, ועל פי צרכי השירותים גם במקומות שונים הפזורים בארץ.

בבית הספר מרכז ידע-הספרייה המרכזית לעבודה סוציאלית ומקצועות הרווחה המשמשת בית לניהול הידע באמצעות איסוף, פיתוח והנגשת הידע הנצבר.

בית הספר מאמין ודוגל בשותפויות ומקיים באופן שוטף מפגשי התייעצות, ארגון לומד, סיורים, ושיתוף בידע עם מגוון גורמים בארץ ובעולם לרבות משרדי ממשלה, שירותי הביטחון, אקדמיה, החברה האזרחית וגורמים אקדמיים ומקצועיים ברחבי העולם, במטרה לקדם את איכות ההוראה ולטייב את הידע העדכני עבור הלומדים בארץ ובעולם.

קהל יעד:

- הדרג הבכיר במטה ובמחוזות משרד הרווחה;
- עובדים ומנהלים במשרדי ממשלה אחרים ובנציבות שירות המדינה בתחומים משיקים לרווחה;
- מנהלים ועובדים בכל המחלקות לשירותים חברתיים;
- כלל העובדים הסוציאליים ועובדי הרווחה – עובדים ומנהלים בגופים המפוקחים בקהילה ובמסגרות חוץ ביתיות, עמותות, קרנות, ארגוני מגזר פרטי ועו"סים במשרדי ממשלה אחרים;
- דרג סמך מקצועי (מדריכים, מטפלים).

פעולות מרכזיות:

- עיצוב והובלה של מערך הלמידה, ההכשרה וההדרכה המסייעים למשרד, למחלקות לשירותים חברתיים ולארגוני רווחה נוספים לטפח את ההון האנושי ולפתח אנשי מקצוע ועובדים מיומנים ומומחים, שיבטיחו מתן שירות איכותי ומיטבי ללקוחות. זאת, בהלימה למתווה הצמיחה לפיתוח מקצועי ולמומחיות בעבודה סוציאלית, ברוח כללי האתיקה המקצועית של הע"ס ומדיניות המשרד. מרבית תכניות הלימודים מוזמנות על ידי הנהלות השירותים במשרד הרווחה, מגובשות בבית הספר ונדונות בוועדות היגוי ובוועדות פיתוח. בכלל התכניות מתקיים תהליך פדגוגי בראייה תוצאתית, תוך ניתוחי עיסוק של כל תפקיד והתאמתו לשלב התפתחות הקריירה של העובד, וכן ביצוע משובי הערכה.
- פיתוח, ניהול, הפצה ושימור ידע ותורה מקצועית, בראיה מקצועית ופדגוגית מתכללת ליחידות המשרד, תחת קורת גג אחת, אשר מבטאים ומטמיעים את המדיניות, החוקים, הנהלים והוראות התע"ס של המשרד ומבטיחים את המשילות של המשרד.

5. אגף עתודות רווחה

אגף 'עתודות' במשרד הרווחה והביטחון החברתי, הינו אגף תחת אגף בכיר מתו"ה- מחקר תכנון והכשרה במינהל אסטרטגיה. האגף הוקם מתוקף החלטת ממשלה מס' 1653 מיום 10.07.2016 בדבר "עתודות לישראל" - תכנית אסטרטגית לבניית עתודות הון אנושי למגזר משרתי הציבור בישראל, במטרה לשפר את תהליכי פיתוח ההון האנושי במגזר משרתי הציבור בישראל במובנו הרחב. בבסיס תפיסת האגף ניצבת ההנחה כי בעידן שבו קצב השינויים מהיר ואף מתגבר, מנהיג יחיד – מוכשר ככל שיהיה – לא יוכל להתמודד בהצלחה לאורך זמן עם שלל האתגרים וההזדמנויות שעומדים, ויעמדו בעתיד, בפני מדינת ישראל בכלל זה פיתוח ההון האנושי במגזר השירותים הציבוריים בישראל באמצעות מגוון תכניות שמטרתן להזין למערכות הרווחה הציבוריות אנשים שיוכשרו לאיש את תפקידי המפתח ובעלי השפעה כדי לקדם עבודה משותפת ואינטרדיספלינרית בשדה הרווחה.

אוכלוסיית היעד:

התוכניות במסגרת אגף עתודות מיועדות לאנשים מרקע חברתי מגוון, בעלי פוטנציאל לניהול והובלת שינוי, והן מכשירות מרשתות ומסייעות להם לפעול יחד. כלל התוכניות מאופיינות בתהליך איתור ומיון קפדני, הכשרה קבוצתית אינטנסיבית, רישות ולייווי בתהליכי הובלת שינוי.

מטרות ויעדים:

- הגדלת מספר העובדים במשרות המטרה ובצמתי ההשפעה אשר יהיו בוגרי תכניות עתודה ומנהיגות;
- יצירת מסלולי מצויינות מבוקשים לעובדים בשדה הרווחה;
- חיזוק וביסוס רשת בוגרים בשדה הרווחה הפועלת לפתרון אתגרים רחביים;
- יצירת מסלולי הזנה לתפקידי ליבה במערכת;
- תכניות העתודה יהוו חלק מרצף התפתחות מקצועית של העובדים בשדה על ידי שיתוף פעולה עם היחידות השונות לגיבוש תכנית אסטרטגית לפתרון אתגרי כח האדם במערכת.

פעולות האגף

אגף עתודות רואה את עצמו כבית לקידום מצוינות בקרב אנשי מקצוע העוסקים בשדה החברתי בכלל ובשדה הרווחה בפרט:

1. פיתוח אסטרטגיה כוללת:

- מיפוי כלל האתגרים בתחום כח האדם בשדה, בכלל זה נתונים ומגמות;
- מיפוי כלל המענים והגורמים העוסקים באתגרים אלו;
- הקמת צוות עבודה של הגורמים הרלוונטיים;
- בניית תוכניות עתודה רלוונטיות;
- מיפוי צמתי ההשפעה ומשרות המטרה בשדה.

2. בניית תשתיות ומדידה:

- בניית תשתית להפעלת תכניות עתודה לשדה הרווחה יחד עם שותפים;
- פיתוח מדדי הערכה מותאמים מדידת כל תכנית משלב ההקמה.

3. הפעלה, פיתוח והקמה של תכניות:

כלל התכניות פועלות לאור התפיסה המקצועית של אגף עתודות לישראל, השותפים מלאים לחשיבה ופיתוחן של התכניות

- תכנית פעילה: צוערים לרווחה מחזור א' – החל ממאי 2023 פועלת תכנית צוערים לרווחה בהתאם לחוזר מנכ"ל-12-2022.
- התכנית פועלת כמיזם משותף עם קרן שותפויות אדמונד דה רוטשילד וכוללת 14 צוערים בעלי תואר ראשון בעבודה סוציאלית. הצוערים עברו תהליכי מיון, הכשרה והשמה בתפקידי ליבה במחלקות לשירותים חברתיים וכיום עובדים ארבע פעמים בשבוע במחלקה ופעם בשבוע משתתפים ביום למידה מטעם התכנית. החל משנת הלימודים תשפ"ה הצוערים ימשיכו את עבודתם במחלקה לצד לימודי תואר שני במימון התכנית ותוך כדי תהליך של הובלת שינוי במחלקה.
- תכנית בהקמה: תכנית צוערים לרווחה מחזור ב' – תכנית צוערים עבור בוגרי תואר ראשון בעבודה סוציאלית והמיועדים לתפקידי ראשי מטה במחלקות לשירותים חברתיים.
- התכנית תעלה לפרסום באתר המשרד בעת ההפצה.
- בפיתוח מחודש: 'רואים רחוק' (רווחה, חברה וקהילה) – הינה תכנית לפיתוח מנהיגות בכירה בשדה הרווחה והשירותים החברתיים כדי לפתח קבוצה של סוכני שיוני המכירים לעומק את שדה הרווחה ופועלים יחד בתוכו לעצבו.
- התכנית פעלה בשיתוף עם ג'וינט אלכ"א, ומרכז שלטון מקומי.
- התכנית פעלה במשך שלשה מחזורים, האגף עובד על פיתוח מחזור חדש ומותאם לאתגרי ההווה.
- תכנית פעילה: רשת חושן – הרווחה והביטחון החברתי והמוסד לביטוח לאומי בשותפות עם ג'וינט אלכא מקדמים הקמה של רשת מנהלים בכירה בשדה השירותים החברתיים. זהו מהלך נחשוני וחדשני המקדם רשת של רשתות בשדה מובחן ומייצר חיבור ייחודי בין מגוון רחב של שחקנים (מגזרים, ארגונים, דרגים, תפקידים). הרשת באה לייצר גאווה יחידה ותחושת שייכות, לטייב את הממשקים בין חבריה ולתת מענה לצורכי המערכת והאתגרים בשדה השירותים החברתיים.
- חברי הרשת, כ-200 בוגרי תוכניות עתודה, מהווים 'קבוצת השפעה' של המערכת ופועלים יחד להנעת מהלכים בשדה בדגש על התאמה מתמדת של הפעילות למצב בשטח, כגון:
  - זיהוי צרכים בקרב חברי הרשת וסיוע באספקה של מענים בין אם באמצעות חיבור לסוכני שינוי אחרים ברשת ובין אם באמצעות הצפת הצרכים למשרד הרווחה/הביטוח הלאומי.
  - חיבור חברי הרשת לשולחנות העגולים של משרד הרווחה בפרט והשדה החברתי בכלל.
  - זיהוי זירות בהן יש עליה של מצבי סיכון ושאינן במיקוד ראשוני של המערכת ותחילת חשיבה מערכתית לגביהן.
  - קידום יוזמות מן השטח והרחבתם כמענים לאומיים, למשל בתחום בדידות זקנים ושכול אזרחי.
- בפיתוח: תכניות הזנת מצוינות – האגף פועל כדי לקדם תכניות ערוצי הזנת מצוינות כאחד מהדרכים לפיתוח דור העתיד של משרתי ציבור.

תפקידים בכירים

מנהלת אגף בכיר מתו"ה, ד"ר שלומית אבני.

מנהל אגף א' תכנון מדיניות ואסטרטגיה, ד"ר צחי בוים-פיינ.

מנהל אגף א' מחקר, ד"ר יוסף אהרונב.
מנהלת ביה"ס המרכזי להכשרת עובדים בשירותים החברתיים, ד"ר נורית שגב.
מנהלת תחום בכירה היבטים חברתיים בתכנון ובניה, עפרה כרמון-אבן.
מנהל אגף א' עתודות רווחה, גידי פרץ.

עיקרי הפעילות בשנה החולפת

שם המשימה	תיאור הפעילות
תכלול ואישור האסטרטגיה המשרדית מול השר חדש וגיבוש תפיסת עבודה לקידום וחיזוק שירותי הרווחה	תכלול ואישור האסטרטגיה המשרדית מול השר חדש וגיבוש תפיסת עבודה לקידום וחיזוק שירותי הרווחה
ניהול שוטף והכשרה של פורום מובילי תכנון לקידום תוכניות העבודה המשרדיות וחשיבה משותפת בתחומי תכנון	ניהול שוטף והכשרה של פורום מובילי תכנון לקידום תוכניות העבודה המשרדיות וחשיבה משותפת בתחומי תכנון
הכשרת כ- 50 מנהלי תחומים במשרד בתחומים של תכנון מדיניות ועבודה בשותפויות	הכשרת כ- 50 מנהלי תחומים במשרד בתחומים של תכנון מדיניות ועבודה בשותפויות
קידום תהליכי מדידה ב-4 המינהלים המקצועיים: שח"א, מוגבלויות, של"ם, אזרחים ותיקים	קידום תהליכי מדידה ב-4 המינהלים המקצועיים: שח"א, מוגבלויות, של"ם, אזרחים ותיקים
העברת דיווח למשרד רוח"מ אודות סטטוס ביצוע החלטות ממשלה לשנת 2022	העברת דיווח למשרד רוח"מ אודות סטטוס ביצוע החלטות ממשלה לשנת 2022
המשך הטמעת מערכת אופק לניהול תכניות עבודה והדרכות על המערכת	המשך הטמעת מערכת אופק לניהול תכניות עבודה והדרכות על המערכת
תכנון מדיניות ואסטרטגיה: עבודה מובססת נתונים במחלקות לשירותים חברתיים	תכנון מדיניות ואסטרטגיה: עבודה מובססת נתונים במחלקות לשירותים חברתיים
תכנון מדיניות ואסטרטגיה: שיתוף ציבור	תכנון מדיניות ואסטרטגיה: שיתוף ציבור
בית הספר המרכזי: פיתוח תכניות הדרכה והכשרה לעובדי מערכת הרווחה	הכשרה של כ-6,600 לומדים, באמצעות כ-900 מרצים ומרכזים ומעל 1,350 תכניות הכשרה, הדרכה והדרכות חירום בשנה החולפת. הדרכות חירום מקוונות בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" קיימו כ-2,000 שעות הדרכה עבור למעלה מ-5,550 משתתפים
בית הספר המרכזי: פיתוח של מתווים להתפתחות מקצועית ומתווים לתפקידים	יצירת וועדה משותפת בתוך האגף עם בעלי עניין רלוונטיים לבחינת אמצעים ותכניות לקידום הפרופסיה ופיתוח המתווים

שם המשימה	תיאור הפעילות
בית הספר המרכזי: פיתוח שת"פ בינ"ל והכשרת צוותים מהאו"ם לטיפול בפליטים	ביסוס שיתופי פעולה עם הלשכה לקשרים בינלאומיים במשרד ומשרד החוץ בחינה ומיפוי של גופים וארגונים בינלאומיים התואמים את החזון והתפיסה המקצועית של מדיניות הרווחה בנושא פיתוח והכשרת עו"סים בישראל פיתוח תכנית הכשרה לצוותים מהאו"ם בעקבות המלחמה באוקראינה
בית הספר המרכזי: קידום דיגיטציה	פיתוח אתר חדש לביה"ס שעלה לאוויר ביולי 2023, עד כה 5500 כניסות, 4000 משתמשים חוזרים
בית הספר המרכזי: הובלה ופיתוח המעבר ללמידה מקוונת בהכשרות השונות בבית הספר	פיתוח מתקדם והטמעה של מתודות הוראה היברידיות (סינכרוניות וא-סינכרוניות); קליטה והטמעה של כלים ופלטפורמות (כדוגמת סטורילין, זום אדוקיישן ועוד) תומכי פיתוח יחידות מקוונות בשני נושאים מרכזים
בית הספר המרכזי: פיתוח ודיוק והרחבת קבוצות ליווי והטמעת ידע בשדה	הסדרה של תהליך הפיתוח והרחבת קבוצות ליווי והטמעת ידע בשדה/ הדרכה (בניית תכנית עבודה המפרטת את השלבים השונים ואת הגדרות התפקיד והביצועים המצופים מהעוסקים בתחום)
בית הספר המרכזי: פיתוח מערך הערכות ומשובים והטמעת התובנות	מערכי משובים והערכה מותאמים לפלטפורמות למידה מגוונות והסקת מסקנות והטמעת תובנות ולקחים בתכניות המשך
בית הספר המרכזי: פיתוח קידום והטמעת המנהיגות והניהול כחלק מתפיסת התפקיד של העו"ס	הקמת קתדרה לניהול –מנו"ר ופיתוח כ22 תכניות למנהלים ולמפקחים
בית הספר המרכזי: פיתוח תכניות הכשרה לכלל משרדי הממשלה שלהם ממשק לתחומי הרווחה .	בניית הכשרות והדרכות למשרד הבריאות, נציבות, משטרה, זרוע בין-משרדיות, שב"ס, רש"א, בטחון וכו'...
בית הספר המרכזי: פיתוח מודל גמיש להקצאת תקציבי הכשרה והדרכה לכלל השירותים	פישוט תהליכים בירוקרטיים-תקציביים להפעלת ההכשרות, ההדרכות ופיתוח הידע עבור כלל יחידות המשרד. ביה"ס ויכולת תכנון שנתי ורב שנתי של יחידות המשרד, תוך גמישות לצרכי השעה
בית הספר המרכזי: פיתוח מערך הדרכות חירום ופיתוח ידע בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"	פיתוח תכניות הדרכה ייחודיות וחסרות תקדים בארץ ובעולם כולל הדרכות לעו"ס המלווים נשים מבוגרות שחזרו משבי, משדפחות אומנה לילדי שהוריהם נחטפו או נרצחו והדרכות במתן בשורה מרה לאוכלוסיות רווחה. סה"כ 2000 שעות הדרכה, 488 קבוצות, 7 וובינרים, 5500 לומדים פיתוח 75 פריטי מידע, הקלטות ומאגרי מידע מתעדכנים בנושא סיוע לאנשי מקצוע בתחום הרווחה בעקבות המלחמה.
בית הספר המרכזי: פיתוח תכנית "מיתרים"	פיתוח תכנית להכשרה, הדרכה ופיתוח ידע בתחומים של אובדן, שכול, טראומה, חירום וחוסן. תכנית המיועדת לעו"ס, מנהלים, מפקחים וכל גורמי הרווחה על מנת לתת מענה הוליסטי, איגום המידע ופעולות למיצוב המשרד כאוטוריטה מקצועית בתחום.
בית הספר המרכזי: חיזוק שיתופי הפעולה עם המשרד	ניהול שוטף של פורום רפרנטים להכשרות והדרכות בבית הספר. פיתוח מודל עבודה עם אגף הדרכה במשרד
בית הספר המרכזי: הובלת מהלך לתכנון שנתי ורב שנתי של יחידות המשרד להכשרות בתיאום עם תכניות העבודה	ביסוס מהלך של עבודה עם תכנון שנתי עם יחידות המשרד

שם המשימה	תיאור הפעילות
בית הספר המרכזי: מיזם "ערים מעורבות"	עקרונות פעולה לפיתוח שירותי רווחה ציבורים בערים מעורבות, עקרונות אלו גובשו בתהליך פיתוח ידע בשותפות עם מנהלית/ת מחלקות רווחה, אנשי אקדמיה ועוד שותפים רבים
תכנון ודיור בראייה חברתית: עדכון מדריך תכנון שירותי רווחה	טייטה סופית של מדריך המגדיר ספי כניסה לשירותי הרווחה השונים, הקצאת שטחים, זכויות בניה ומאפייני שילוב
תכנון ותקצוב שירותי רווחה – פילוט בישובים נבחרים מבוסס מדריך	-פיתוח תהליך עבודה מול מחלקות רווחה וגורמי הנדסה ברשויות מקומיות לניתוח צרכי רווחה מבוסס מפתחות המדריך והטמעת הצרכים בתוכניות המקודמות על ידי גורמי הנדסה ותכנון ברשויות המקומיות -בית שמש, תל אביב, אשקלון ועוד. -ניתוח צרכים מבוסס מדריך תכנון רווחה וניתוח עלויות תכנון והקמת מסגרות רווחה במוא"ז חוף אשקלון שדרות, מוא"ז שער הנגב, מוא"ז שדות נגב מוא"ז אשכול. תקצוב 130 מל"ח לתכנון שירותי רווחה בשדרות,
תכנון ודיור בראייה חברתית: ניהול פיזור מסגרות דיור חדשות	ניהול צוות פנים ובינמשרדי (מ. הבריאות – מערך מגורי בריאות נפש, והרשות לשיקום האסיר) הבוחן מאות הצעות בשנה למסגרות דיור חדשות המתקבלות במרכזי המשרד, בהתאם לקריטריונים מרחביים המעוגנים במרכזי המשרד
תכנון ודיור בראייה חברתית: מתן חוות דעת לשינוי חקיקה	מתן חוות דעת לשינויי חקיקה המוצעים בנושאי תכנון, דיור, מקרקעין, התחדשות עירונית ועוד
תכנון ודיור בראייה חברתית: ייצוג המשרד בגופי התכנון השונים	ייצוג המשרד בועדות כנסת, ובפגישות הותמ"ל, מועצה ארצית, ועדות מחוזיות לתכנון ובניה מעת לעת, ועדות הכנסת, משרד השיכון והבינוי ועוד
תכנון ודיור בראייה חברתית: קידום מדיניות דיור חברתית	הנעת שיח פנים משרדי, עם המגזר השלישי ואקדמיה, להעלאת הנושא על סדר היום והפיכת המשרד לשחקן חברתי פעיל בנושא
אגף עתודות: תכנית צוערים לרווחה	יצירת תכנית צוערים עבור בוגרי תואר ראשון בעבודה סוציאלית והמיועדים לתפקידי ראשי מטה במחלקות לשירותים חברתיים.
אגף עתודות: רשת בוגרי תכניות עתודה בשדה הרווחה	חיבור בין כלל בוגרי תכניות העתודה הפועלים בשדה הרווחה לטובת הרחבת השותפויות, טיוב הממשקים והובלת מהלכים ומענים להתמודדות עם אתגרי המערכת בשדה הרווחה והשירותים החברתיים
אגף עתודות: תכנית עתודה לדרגי ביניים ובכירים בשדה הרווחה	פיתוח מחדש של תכנית העתודה "רואים רחוק" עבור דרגי הביניים והבכירים בשדה הרווחה והשירותים החברתיים
אגף עתודות: חיבור וייצוג המשרד בתכניות עתודה בין משרדיות	ייצוג המשרד בתכניות העתודה בינמשרדיות בהן המשרד שותף: תכנית "כרם" לגיל הרך, תכנית "זמן עתיד" לגיל השלישי ופיתוח של תכניות בינמשרדיות נוספות
אגף מחקר: מיפוי מגמות על ואתגרי מערכת הרווחה	מגמות-על הינן תהליכים גלובליים, מתמשכים, מאקרו-כלכליים ומאקרו-חברתיים, המשפיעים על תחומים רבים: עסקים, כלכלה, חברה, תרבות, חיים אישיים וכד'. מגמות העל מגדירות ומעצבות את העולם העתידי ואת הסביבה בה נפעל ויוצרות – הלכה למעשה – שינוי בהתנהגות בקרב אוכלוסיות רבות ומגוונות. בפרוייקט זה, המבוצע בשיתוף משרד המודיעין, ימופו מגמות על במערכת הרווחה.

שם המשימה	תיאור הפעילות
אגף מחקר: הערכת מיזם ביטחון תזונתי	מטרת המחקר להעריך את דרכי יישום המיזם, יעילותו ואתגריו. מטרתו המרכזית של מחקר ההערכה הקודם (אנדבלד, 2018) הייתה לבדוק את האפקטיביות של המיזם בשיפור הביטחון התזונתי של משתתפיו. המחקר הנוכחי משלים רכיבי מחקר שהיו חסרים במחקר ההערכה הראשון ובו בזמן, לחזור על רכיבים קודמים לצורך השוואה ועמידה על מגמות ושינויים לאורך זמן.
אגף מחקר: תוכניות להפגת בדידות בתקופת הקורונה ברשויות מקומיות	מטרת המחקר לבחון את האפקטיביות של התוכניות השונות להפגת בדידות המיועדות לאזרחים ותיקים ברשויות ולסייע לקובעי מדיניות בניבוש המלצות לגבי המשכיות הפרויקט.
אגף מחקר: מחקר לזיהוי גורמים לעזיבה או להישארות של עובדים סוציאליים במחלקות לשירותים חברתיים	בשנים האחרונות מערכת שירותי הרווחה בכלל והמחלקות לשירותים חברתיים בפרט מתמודדות עם אתגרים רבים ושונים הקשורים לסוגיית כוח האדם. מנתוני המשרד עולה כי חלה עליה בהיקף שיעורי העזיבות של עובדים את המחלקות. המשרד מזהה שיעור תחלופה גבוה של עובדים סוציאליים שנקלטים במחלקות אך עוזבים בתוך פרק זמן של שנה עד שנתיים. מטרת המחקר לזהות גורמים לעזיבה או להישארות של עובדים סוציאליים במחלקות לשירותים חברתיים
אגף מחקר: מחקר, הערכה וסטטיסטיקה: פרסום כתב העת "חברה ורווחה", כתב העת "חברה ורווחה", כרך מ"ג / 2023: חוברות 1-4.	כתב העת חברה ורווחה, המתפרסם אחת לרבעון, נועד להרחיב ולהעמיק את הידע התאורטי, המחקרי והיישומי של עובדים סוציאליים בישראל ושל אנשי מקצועות רווחה אחרים, כגון פסיכולוגים, סוציולוגים, קרימינולוגים ועובדי בריאות הציבור. כתב העת מפרסם מאמרים אמפיריים ועיוניים על-פי אמות מידה אקדמיות, העוסקים בהיבטים שונים ומגוונים של רווחה ברמת הפרט, המשפחה, הקהילה החברה, ושיש להם השלכות על התפיסה ועל ההבנה של סוגיות חברה ורווחה שונות, על דרכי התערבות ועל מדיניות.
אגף מחקר: אי ביטחון תזונתי בישראל – מאפיינים, מענים ואתגרים	אי-ביטחון תזונתי כאחד מסממני העוני הגורם לפגיעה בבריאות הפיזית והנפשית וכן בקשרים חברתיים של הסובלים ממנו החרף בתקופת מגפת הקורונה את מצבן של משפחות שחיו בעוני לפנייה וגרמה לעלייה באי-הביטחון התזונתי ובעקבותיה – לעלייה בפנייה לעמותות מזון. מטרת העבודה היא לסייע בבניית תשתית ידע על תופעת אי-הביטחון התזונתי בישראל כדי לאמוד את היקפה ולעמוד על מאפייניה ואתגריה, בהסתמך על מידע מהספרות המקצועית העדכנית.
אגף מחקר: איגום הידע המחקרי בתחומי מינהל של"מ	מטרת הפרויקט לאגד את העבודה המחקרית מקצועית שנעשתה במסגרת עבודת המינהל ולהנגיש ידע מבוסס מחקר לאנשי המקצוע העובדים במנהל לצורכי למידה ושיפור השירותים.
אגף מחקר: בני נוער וצעירים בסיכון בחברה החרדית	מטרת המחקר היא לעזור למנהל של"מ לפתח ולשפר את השירות והמענים לבני נוער וצעירים חרדים במצבי סיכון. לשם כך יש צורך בהבנת הצרכים של אוכלוסייה זו וקבוצות שונות בתוכה, מיפוי השירותים הניתנים לה כיום, והבנת ההתאמות הנדרשות על מנת לספק לה מענה מלא יותר. המחקר מתייחס לכלל בני הנוער והצעירים במצבי סיכון אשר גדלו במשפחות חרדיות, ללא קשר לאורח חייהם בהווה.

שם המשימה	תיאור הפעילות
אגף מחקר: רווחה יוזמת; ניתוח נתוני מאפיינים המנבאים סיכון בקרב קטינים והוריהם באמצעות הצלבת מאגרי מידע Big Data	משרד הרווחה מוביל מדיניות של איתור מבעוד מועד של קטינים וצעירים העלולים להיות בסיכון בהווה ובעתיד, וזאת בשל החשיבות הרבה של האיתור המוקדם להשגת היעדים של תכניות הטיפול וההגנה. מחקר "רווחה יוזמת" בא לתת מענה למדיניות זו. משרד הרווחה בעזרת הלמ"ס פיתח מודל לזיהוי גורמים המנבאים סיכון בקרב קטינים וצעירים בישראל (predictive analytics). מטרת המודל לסייע למשרד לגבש מדיניות פראקטיבית להקטנת ממדי הסיכון בקרב קטינים וצעירים ולסייע לגורמים המקצועיים באיתור מוקדם ובהגשת טיפול.
אגף מחקר: מחקר מלווה לחוק איסור צריכת זנות	מטרת המחקר לבחון את יישום החוק והשפעתו על שינויים בהיקף תופעת הזנות ומאפייניה, על מערך הטיפול והשיקום עבור נשים בזנות, על רווחתן של נשים בזנות ועל צרכני הזנות.
אגף מחקר: מחקר בנושא הסל הגמיש ברשויות – אזרחים ותיקים	מטרת המחקר לבחון את תהליך הביזור והתקציב הגמיש שהחל בשנת 2022 ברשויות המקומיות ואת השלכותיו, מהיבט של המטה, המחוזות והמחלקות.
אגף מחקר: מחקר במרכזים למניעת אלימות במשפחה בחברה הבדואית	מטרת המחקר הייתה לסייע למשרד הרווחה והביטחון החברתי לשפר את השירות והמענים המוצעים לאוכלוסייה הבדואית בנגב במרכזי מניעת אלמ"ב, בדגש על מניעת אלמ"ב. שאלות המחקר הן: מה הם מאפייני תופעת האלמ"ב באוכלוסייה הבדואית בנגב? אילו עקרונות פעולה, פרקטיקות ותוכניות למניעת אלמ"ב בעולם נמצאו מועילים?
אגף מחקר: מחקר הערכה מלווה לאימפקט של מהלך הדרכות במחלקות לשירותים חברתיים במערך הרווחה	במחלקות לשירותים חברתיים מתבצע מהלך להרחבת הדרכות לעובדים סוציאליים במחלקות לשירותים חברתיים. המחקר מלווה את הרחבת מערך ההכשרות באופן שיאפשר ללמוד אודות ההשפעה של ההדרכות והאימפקט שלהן ביחס להנחות היסוד בדבר השפעתן והאפקטיביות שלהן בסוגיות של התמצקות, שחיקה ושימור עובדים.

זרקורי מידע והרצאות "מחקרווחה" – 2023

זרקורי מידע	אגפים
<p>להלן רשימת זרקורים שהופקו מתוך דוחות שפורסמו בשנת 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • סוגיות במוקד העניין של הממשלה, 2022 • מצוקת אימהות שבניות. זוגן גויסו למלחמה – סקר והמלצות כיצד ניתן לסייע להן • מאפייני אלימות במשפחה בתקופת המלחמה • דוח בנושא ביטחון תזונתי של הביטוח הלאומי 2021 • מאגר מקורות מידע חדש בנושא התמודדות עם מצבי חירום – חוסן קהילתי בזמן חירום – זרקור על ממצאי מחקרים • חמש עובדות על פערים חברתיים ואפליה בישראל – מתוך הסקר החברתי לשנת 2022 של הלמ"ס • חוסן אישי ושלומות בזמן חירום בקרב אזרחים ותיקים, ילדים ואנשים עם מוגבלויות 	<p>אגף מחקר: הפקת זרקורי מידע על דוחות מחקר בתחומי עבודת המשרד</p>

זרקורי מידע	אגפים
<p>לסדרת ההרצאות מוזמנים מנהלים מהמשרד, מנהלי המחלקות לשירותים חברתיים ובעלי עניין נוספים לצורך חשיפה של מחקרים מעולם הרווחה ובתחומי העבודה של המשרד. חוקרים מרצים על מחקרם ובסיום נערך דיון עם המוזמנים. להלן רשימה חלקית של נושאי הרצאות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● צעירים בישראל במעבר לבגרות: רקע, הישגים ואתגרים מעקב אחר ארבעה שנתוני לידה ● דוח הוועדה הציבורית לשינוי מדיניות ביחס לפגיעה מינית בתקופת הילדות ● מדדי איכות בשירותי רווחה: דרכי פיתוח ויישום, סקירה בין לאומית ● בין מניעה לקידום בריאות ורווחה חברתית ● דוח ממדי העוני והאי-שוויון בהכנסות, 2021 ● דוח מעקב עשור אחר בוגרי פנימיות ● עובדים סוציאליים ומודל החליפין הכלכלי והחברתי: הבדלים בין מגזרים ארגוניים ורצון לעזוב את המקצוע ● מרשם מוגבלויות + סקירה בנושא תעסוקה ● תוכניות להפגת בדידות ברשויות מקומיות בעקבות מגפת הקורונה ● מחקר ביג דאטה "רווחה יוזמת": מנבאי סיכון בקרב קטינים וצעירים בישראל ● השלכות מתקפת הטרור של 7 באוקטובר על בריאות הנפש בישראל 	<p>אגף מחקר: סדרת הרצאות של "מחקרווחה"</p>

תקצוב

1. אסטרטגיה, כלכלה, מחקר והפעלת בית הספר המרכזי: 11,470,000 אש"ח.
2. הערכת תוכנית רווחה (מדידה) – 9,950,000 אש"ח.

אגף פרופסיית העבודה הסוציאלית

תיאור ותחומי אחריות עיקריים של היחידה

אגף הפרופסיה לעבודה סוציאלית אמון על קביעת מדיניות בתחום העבודה הסוציאלית, ופיתוח תפיסה מקצועית של הפרופסיה, כל זאת כדי להבטיח מתן שירות איכותי למקבלי השירות ע"י עובדים סוציאליים מקצועיים ואיכותיים.

כמו כן, האגף נועד לקדם את מעמדו ותדמיתו של העובד\ת הסוציאלית\ת בציבוריות הישראלית.

אוכלוסיית היעד של האגף היא כלל העו"סים הפועלים בישראל, ביניהם עו"סים במחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות, במשרדי ממשלה שונים ובמסגרות רווחה. בנוסף אחראי האגף על עו"סים המעוניינים לקבל הכרה במומחיות ובוגרי בנתי הספר לע"ס בארץ ובחו"ל המבקשים להירשם בפנקס העובדים הסוציאליים.

תחומי אחריות:

1. קביעת מדיניות בתחום העבודה הסוציאלית ופיתוח תפיסה מקצועית של הפרופסיה
2. רישום בפנקס העו"ס עפ"י חוק העובדים הסוציאליים מ-1996

חוק העובדים הסוציאליים מ-1996 מסדיר את העיסוק במקצוע העבודה הסוציאלית וקובע כי "עובד סוציאלי" הוא מי שכשיר להיות עו"ס לפי החוק ורשום בפנקס העו"ס. רשמת העובדים הסוציאליים עובדת מתוקף החוק וממונה ע"י שר הרווחה והביטחון החברתי. סמכויותיה של הרשמת בנוגע לרישום, אי-רישום, מחיקת רישום או הגבלתו מעוגנים בחוק העובדים הסוציאליים.

3. קידום תחום מתן הכרה ורישום מומחיות בע"ס

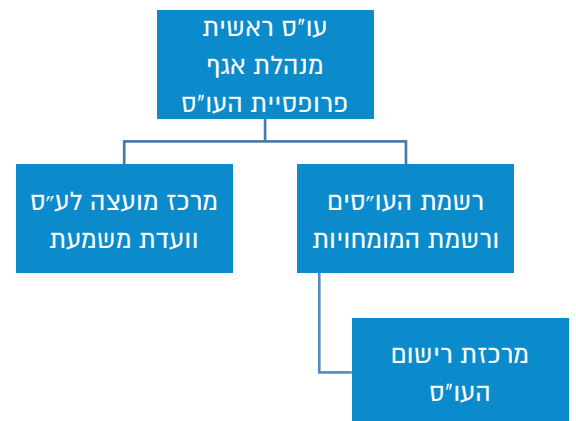
העבודה הסוציאלית הינה פרופסיה הכוללת תחומים רבים ומגוונים. הגידול במגוון זירות הפעולה של העובדים הסוציאליים, הידע שנאסף מתוך העבודה עם אוכלוסיות ייחודיות, תחומי למידה, הכשרה והתערבות, שינויים בחקיקה הנוגעת לאוכלוסיות שונות, יצרו תחומי עיסוק מובחנים במקצוע. תחום המומחיות בעבודה סוציאלית הוא תחום ממוקד של עולם תוכן, העוסק באוכלוסיית יעד ייחודית, שיטות ודרכי התערבות מותאמות, מערך שירותים ייעודיים. התחום מאופיין ברקע תיאורטי, מחקרי ויישומי, במיומנויות וכלים ספציפיים, כמו גם במוסדות הכשרה, למידה ומחקר, המכשירים אנשים לעסוק בו. המומחה הינו עו"ס שהוכרה מומחיותו באחת מעשרת תחומי המומחיות המוכרים כיום בעבודה סוציאלית בארץ, על סמך ניסיונו המקצועי, ידיעותיו וביצועיו בתחום המומחיות. המומחה בעל ידע עדכני, מיומנויות, יכולות וביצועים בתחום עיסוקו המעשי.

4. קיום קשרים ושיתופי פעולה עם האקדמיה ובתי הספר לע"ס, איגוד העו"ס והמועצה לע"ס.

5. אחריות על ועדת משמעת החל משנה זו

על פי הוראות סעיף 28 לחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996 (להלן: "החוק"), ממנה שר הרווחה ועדת משמעת. תפקידה של הוועדה לדון ולהחליט בקובלנות המוגשות אליה בכל הנוגע לעבירות משמעת של עובדים סוציאליים. סמכותה של ועדת המשמעת הינה ביחס לכלל העובדים הסוציאליים הרשומים בפנקס העובדים הסוציאליים.

מבנה היחידה

תפקיד בכיר

עו"ס ראשית מנהלת אגף פרופסיונית הע"ס, גלית מבורך.

עיקרי הפעילות בשנה החולפת

שם המשימה	תיאור הפעילות
כתיבת דו"ח אמות מידה מקצועיות להכרה בקורסים ובתארים להכרה בקורסים ובתארים מתקדמים בתחום הע"ס. הדו"ח הוגש לאגוד העו"ס ולאוצר. כתיבת הדו"ח הינו חלק מרפורמת השכר לעו"ס. בתקווה להחלת המלצות אלו בעתיד. העבודה כללה הקמת ועדה מקצועית, והובלת עבודה שוטפת של הוועדה, בחינה מעמיקה של עולמות הידע, מה קיים, אתגרים, חשיבה על תחומי אמות המידה וכו בתחום ההשתלמות ותארים שניים בע"ס ובניית אמות מידה מקצועיות.	כתיבת דו"ח אמות מידה מקצועיות להכרה בקורסים ובתארים מתקדמים בע"ס במסגרת הרפורמה בשכר העו"ס
רישום עובדים סוציאליים בפנקס העו"ס	במהלך שנת 2023 נרשמו 2400 עו"סים חדשים בפנקס העובדים הסוציאליים, 516 יותר משנה קודמת. מתוכם 2130 מבוגרי אוניברסיטאות ברחבי הארץ, 548 יותר משנה קודמת. ו-270 מבוגרי מוסדות לימודים בחו"ל, כ-32 פחות משנה קודמת.
רישום מומחיות בעו"ס	עד היום הוכרו כ-1139 עו"סים מומחים בתחומים השונים. במהלך שנת 2023 הוכרו 10 עו"סים מומחים חדשים בתחומים השונים: בריאות הנפש-1, בריאות-1, ילד ונוער-1, ע"ס קהילתית - 1, זקנה - 2, מוגבלויות-1, תקון - 3. במהלך שנת 2023 טופלו כ-100 בקשות למומחיות ונערכו במהלך השנה כ-140 התייעצויות קבוצתיות ו/או פרטניות עם עו"סים המעוניינים להגיש בקשות וכן מפגשי הסברה. הושלם פיתוח תחום מומחיות חדש - תחום ניהול מערכות רווחה - וועדת המומחיות שהוקמה נכנסה לפעילות, בקשות מוגשות ומטופלות באופן שוטף. עד כה הוגשו 11 בקשות למומחיות בתחום הניהול, והשנה (מרץ 2024) הוכרה מועמדת אחת כמומחית.

אגף כלכלת רווחה

תיאור ותחומי אחריות עיקריים של היחידה

אגף כלכלת רווחה אמון על:

- גיבוש תמונה מאקרו-כלכלית של מערכת הרווחה;
- ביצוע מחקר וייעוץ כלכלי ליחידות המשרד;
- גיבוש תורה ותמיכה בתהליכי רכש חברתי;
- פיתוח מודלים לאופן הקצאת תקציבי רווחה לרשויות המקומיות;
- התוויית מדיניות בתחומי קביעת תעריפים;
- ביצוע תחזיות לצורך בשירותי רווחה בעתיד הקרוב והרחוק.

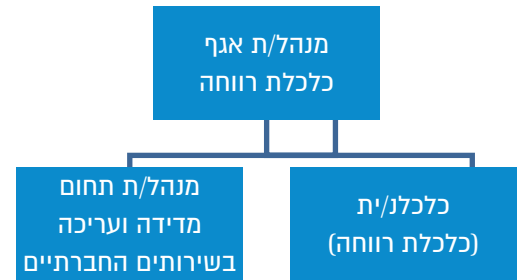
משימות עיקריות באגף:

- ניתוח כלכלי של תקציב הרווחה והצגת תובנות ומסקנות;
- ביצוע ניתוחים מאקרו-כלכליים בתחום שירותי הרווחה;

- גיבוש המלצות מדיניות בתחומי רכש של שירותים חברתיים, תעריפים והקצאת תקציבי רווחה;
- סיוע לקידום קשרים בינלאומיים בנושא כלכלת רווחה עם גורמים ב-ECD° ובמדינות מפתח.

מבנה היחידה

תפקיד בכיר

ראש אגף כלכלת רווחה, עומר פייטלסון.

עיקרי הפעילות בשנה החולפת

שם המשימה	תיאור הפעילות
מחקר בנושא פערים בתקצוב בין רשויות מקומיות	הובלת צוות בין-מינהלי להשלמת מחקר בנושא פערים בתקצוב בין רשויות מקומיות
ריכוז צוות היועצות בנושא מימון תואם לרשויות המקומיות	ריכוז צוות בהשתתפות המשרד והמרכז לשלטון מקומי להיועצות וחשיבה לגבי אופנים למימוש שינויים בשיטת המימון התואם (מציג) לרשויות המקומיות
שותפות בוועדת הסדרת אכיפה	שותפות בצוות להסדרת יישום נוהל אכיפה המשרדי ובמסגרת זאת ליווי מספר הליכי אכיפה פרטניים
הגדרת כלי בקרה לבקורות חשבונאיות-פיננסיות	עבודת מטה מתכללת מול גורמי המקצוע לשם יצירת כלי בקרה אשר איפשר את התנעת הבקורות החשבונאיות-פיננסיות במסגרות המשרד וליווי יישומו בבקורות במסגרות המשרד.
מחקר מכרז שירותים בשיטת הצעת מחיר	מכרז שירותים חברתיים במשרד מבוצע באופן כמעט בלעדי בשיטת התעריף, בוצע מחקר שעיקרו ריכוז מידע מהארץ והעולם לגבי אופני יישום שיטת הצעת מחיר ברכש שירותים חברתיים
הובלת צוות מדידת המהלך המשרדי להגמשת התקציב המוקצה לרשויות המקומיות	הובלת צוות ובו נציגים למינהלי הליבה, מינהלי התמך ומחוזות המשרד להצעת מתווה למערך מדידה של מהלך הגמשת התקציב
תחזוק תמונת נתוני מאקרו משרדית	יצירת תבנית לתחזוק תמונת מאקרו משרדית עבור מקבלי החלטות במשרד
ליווי מהלכי מדידה בשירותי "רכש חברתי"	ליווי כ-10 מהלכי מדידה בשלבים שונים בשירותים אשר מוגדרים כ-"רכש חברתי".

שם המשימה	תיאור הפעילות
התנעת תהליך תחזיות לשירותי רווחה (משימה בתהליך)	התנעת תהליך יחד עם אגף בכיר מתו"ה לביצוע תחזיות לביקוש לשירותי רווחה בתחומי המשרד

מינהל רכש, תשתיות ותפעול

מנהל רכש, תשתיות ותפעול הינו הגורם המרכזי לקיום הרכש המשרדי, תפעולו ופיתוחו הפיזי של המשרד על אגפיו השונים.

תפקידי המנהל

- ניהול התקציב המיועד לתפעול, לוגיסטיקה ובינוי, כולל הכנת פרוגרמות, תכניות עבודה בהתאם לתקציב ומעקב אחר ניצול התקציב.
- הרחבת ושיפור דיורי המשרד, יצירת תנאי עבודה הולמים ליחידות הנותנות טיפול ישיר ולעובדי המשרד וזאת בהתאם לגידול התקנים באגפים ובשירותים השונים.
- תחזוקה ופיתוח מבנים ונכסים ממשלתיים, מתן ליווי הנדסי מקצועי בתחומי הפיתוח, בינוי, ציוד, שיפוץ ואחזקת מבנים ממשלתיים. הכנת תכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות להשקעות ולפיתוח בבינוי בהתאם למדיניות המשרד ולצרכי האוכלוסיות השונות.
- ביצוע הליכי המכרזים והתקשרויות לרכש של טובין ושירותים חברתיים, מתן שירותי הדרכה וליווי לכל יחידות המשרד בכל הקשור למכרזים והתקשרויות, זרוע ביצועית ליישום הוראות חוק חובת המכרזים באישור ועדת מכרזים משרדית, תיאום בין הגורמים המקצועיים עד להשלמת ההליך המכרזי.
- יישום מדיניות המשרד בתחום ההיסעים, בהתאם לתקנות ולהוראות, בדגש על תהליך שיפור מתמיד.
- בקרה ושירות בתחום המשקי והמנהלי, מתן מענה אפקטיבי ל-22 מוסדות ממשלתיים בתחומי הזנה, גינון, יועצים ותחזוקת ציוד.

מבנה המנהל

- אגף בכיר פיתוח.
- אגף בכיר רכש, מכרזים והתקשרויות.
- אגף נכסים ולוגיסטיקה.
- אגף מינהל ומשק במוסדות.
- תחום בכיר מערך ההיסעים.

מנהל רכש, תשתיות ותפעול הינו המנהל המאחד בתוכו את היחידות הקשורות בניהול התפעול, הלוגיסטיקה, הרכש של המשרד, תכנון, תכלול ובקרה של מערכת ההסעות לאוכלוסיית המשרד ברשויות המקומיות.

המנהל אחראי על ניהול אסטרטגי רב שנתי, תכנון והפעלת כלל השירותים הלוגיסטיים, התפעוליים וההנדסיים במשרד, תוך מתן מענה מיטבי להתפתחויות ושינויים בסביבה בה פועל המשרד ובהתייחס לגידול בתקנים באגפים, בשירותים השונים ובאוכלוסיית החוסים והמעונות.

כמו כן, המנהל אמון על המכרזים וההתקשרויות עם נותני השירותים. המנהל הינו הזרוע הביצועית ליישום הוראות חוק חובת המכרזים ולביצוע ההליכים. תחום המכרזים נותן הדרכה וליווי לכלל יחידות המשרד, המטה והאגפים בכל הקשור למכרזים.

מטה המנהל

סיכום - 2023

- הזמנה וחלוקת ציוד במסגרת היערכות המשרד במלחמה בסך כולל של כ-570,000 ₪ בתחומי הלוגיסטיקה וההיסעים בשת"פ עם המחוזות.
- כניסה לרפורמת הרכש ושדרוג תחום מינהל ומשק לאגף.
- הסכמים שנעשו אל מול מינהל הדיור ומינהל הבינוי הממשלתי לפרויקטים משותפים לבניית מעונות ודיור מוגן.
- גיבוש המיזם המשותף לבניית מעונות יום שיקומיים בשת"פ עם מינהל מוגבלויות ומשרד האוצר.

אגף בכיר פיתוח

אגף בכיר פיתוח, פועל לשיפור רווחת תנאי המחיה של האוכלוסייה המטופלת במסגרות שבאחריות המשרד. האגף אחראי לקידום פרויקטים בתחומי פיתוח מסגרות לרבות: הקמת מבנים חדשים, שיפוץ מבנים קיימים, שדרוג, התקנה ואחזקת מערכות תוך שיתוף פעולה מלא עם משרדי הממשלה, גופים ציבוריים ורשויות מקומיות לצורך קידום וביצוע פרויקטים משותפים. כמו כן, על פי החלטות ממשלה הניתנות בפעם לפעם לתקצוב היישובים הדרושים, הצ'רקסים והבדואים, האגף אחראי על הקמת, שיפוץ מבנים וציוד במסגרות הנמצאות בפיקוח המשרד במגזר הדרוזי, הצ'רקסי והבדואי בצפון ופיתוח מסגרות ביישובי הדרום, תוך השוואה לתנאים הפיזיים והטיפוליים בסקטור היהודי.

סיכום 2023

- מעון ג'וליס – תוספת 24 מיטות ופיתוח שטח.
- מעון מסילה – פיתוח שטח ושיפוץ מבנים במרחב קידום.
- מעון צופיה – המשך ניהול פרויקט בינוי להוספת 36 מיטות, מרכז יום ואולם ספורט.
- מעון אחווה – סיום מרכז יום קידום ומבנה רב תכליתי מגורים/קידום/עו"סים כחלק מתהליך הבנייה לתוספת 24 מיטות.
- עבודות שיפוץ כלליות במעונות בהיקף של 9 מיליון ₪ – כ-200 הזמנות באמצעות הסכמי מסגרת שאגף הפיתוח הקים.

אגף נכסים ולוגיסטיקה

אגף רכש, נכסים ולוגיסטיקה נותן שירות ומענה לוגיסטי לכ-3200 עובדים בפריסה ארצית. האגף אמון על נכסים בפריסה ארצית לרבות תשלומי שכר דירה, דמי שימוש, אחזקה ושיפוצים. בנוסף, האגף מנהל את צי כלי הרכב המשרדיים (איגום וצמודים), ניהול ומתן מענה למנויי הסלולר והמודמים לעובדי המשרד.

סיכום 2023

- סיום פרויקטים נבחרים בתחום משרדי מקבלי הקהל –.
- כפר סבא – דיור לשירותי המבחן לנוער וחקירות ילדים.

מודיעין – דיור לשירות מבחן נוער ומבוגרים.
טבריה וצפת – שותפות בהקמת בית המשפט החדש לענייני משפחה.
קפלן 2 ירושלים – הוחלפו תקרות ותאורה בלשכת השר ובשטחים הציבוריים. הוחלף הריהוט המשרדי בחדרי העבודה.
הותקנו 10 עמדות טעינה לרכבים חשמליים.
בשנת 2023 שטח המשרדים גדל ב-1,927 מ"ר.

אגף בכיר רכש, מכרזים והתקשרויות

אגף בכיר רכש, מכרזים והתקשרויות נותן שירותים ברמה הארצית לכלל האגפים המקצועיים במשרד, יחידות המטה והנהלת המשרד בכל הקשור למכרזים פומביים ולהתקשרויות בפטור ממכרז לרכש ושירותים, באמצעות ועדות המכרזים השונות. האגף מנהל תהליכים תחרותיים במכרזים פומביים, פניות לתיחור בסבב שני במכרזי מסגרת ובמכרזי חשב כללי בנוסף לבקשות לקבלת מידע RFI, הליכים לאישור התקשרויות בפטור ממכרז באמצעות פרסומים באתרי האינטרנט של המשרד ומנהל הרכש הממשלתי והליכי התקשרויות בפטור ממכרז באמצעות ועדות המכרזים השונות. האגף מחולק לשלושה תחומי פעילות עיקריים: תחום המכרזים – משלב הצורך ובחינת השירות הנדרש ועד שלב החתימה על ההסכם ותחילת ההתקשרות, תחום ההתקשרויות – משלב אישור ועדת המכרזים המשרדית ועד קבלת אישור ועדות הפטור או החשב הכללי ותחום הרכש החברתי שהוא יישום החלטת הממשלה לאספקת טיוב שירותים חברתיים, הפקת לקחים ושימור הידע לאורך תהליך המכרז וחיי ההתקשרות, בחינת שוק הספקים ומתן שירות איכותי יותר.

סיכום 2023

- התקיימו 176 ועדות מכרזים משרדיות, 79 ועדות משנה.
- הועלו 3,325 נושאים לוועדת המכרזים המשרדית.
- הופצו 3,202 פרוטוקולים בגין החלטות שאושרו.
- פורסמו: 69 מכרזים פומביים.
  - 58 כוונות להתקשרות עם ספק יחיד.
  - 28 כוונות להתקשרות במיזם משותף.
- המשך הטמעת רפורמת הרכש שמטרתה לקצר, לטייב ולהסדיר את תהליכי הרכש וההתקשרויות וזאת בכדי ליצור תשתית יעילה, אפקטיבית ומקצועית לתהליכים המכרזיים.

תחום בכיר מערך ההיסעים

תחום בכיר מערך ההיסעים אחראי על תכנון, תכלול ובקרה של מערכת ההסעות לאוכלוסיית המשרד ברשויות המקומיות, בהתאם לתקנות ולהוראות ובכלל זה תכנון, פיתוח והנחיות ליישום תחום ההיסעים מבחינה מקצועית, ארגונית ותקציבית, בדגש על שיפור מתמיד, תוך קיום שיתופי פעולה אפקטיביים עם הרשויות המקומיות בפריסה ארצית. כמו כן, התחום אמון על הפעלת פיקוח בקרה על התשלומים המבוצעים לרשויות המקומיות בגין ההסעות לאוכלוסיית המשרד ועל מערך הליוויים הנלווה להסעות.

סיכום 2023

- הוטמע שאלון ביקורת במערכת נתיב למפקחים במינהל מוגבלויות ובאגף בכיר רשויות מקומיות.
- הונע תהליך ביקורת חשבונאית על התנהלות תקינה ברשויות המקומיות.
- נוהל ועדת חריגים לפעוטות – כתיבת הנוהל, עדכנו ויישמו.

אגף מנהל ומשק במוסדות

תחום מנהל ומשק במוסדות מתמחה בהפעלת התחום הלוגיסטי במעונות ובמפתנים ומהווה את הסמכות המקצועית בכל הקשור לניהול משקי ולוגיסטי, מנחה ומפקח על פי חוקי התקציב, חוק חובת המכרזים ונהלי תקנות כספים ומשק (תכ"מ). התחום מופקד על 20 מוסדות ממשלתיים כסמכות וכמנחה מקצועי בהם מתקיימת כפיפות מקצועית לבעלי התפקידים רכזי משק, מחסנאים, ע.אחזקה ורכזות מנהל וסמכות מקצועית עקיפה כלפי בעלי תפקידים בהנהלת המעון.

סיכום 2023

- העברת דוחות הפיקוח לדוחות מובנים במערכת נתיב לצורך פיקוח, מעקב וביצוע.
- סיום ביצוע ספירות מלאי ובלאי שנתיים. הפצת תוצאות כנדרש.
- מתן מענים מוגברים למוסדות בתקופת המלחמה – הצטיינות ותגבור שירותים לצורך קליטת מפונים למעונות קלט.
- מענים מוגברים בתחומי השירות והרכש במעונות חסות הנוער לאור פתיחת קבוצות חדשות.

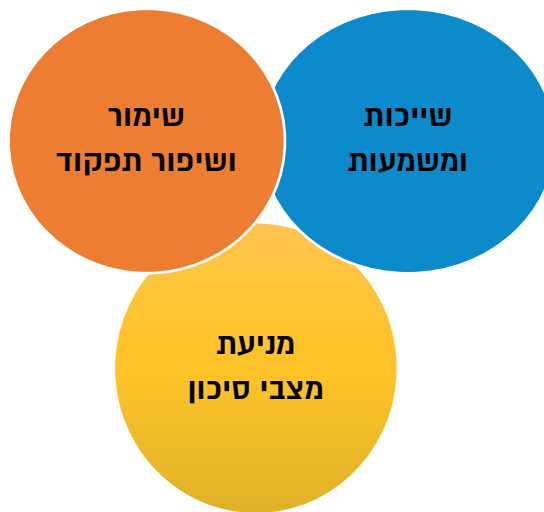
מינהל אזרחים ותיקים

כללי

מינהל אזרחים ותיקים במשרד הרווחה והביטחון החברתי רואה באזרחים הוותיקים קהל יעד נרחב הזכאי לחיים מלאים הדורשים מענה מותאם ומגוון בהתאם לצרכיו ורצונותיו המשתנים, מול מסע החיים בגיל השלישי הכולל אתגרים – כמו גם הזדמנויות. פעולות המינהל מתמקדות בפיתוח ומתן שירותים בקהילה ובמערכי הדיור והוא פועל לקידום איכות חייו וצרכיו של האזרח הוותיק בישראל בהתאמה למצבו התפקודי ולצרכיו תוך שינוי תדמיתו ומעמדו בחברה הישראלית.

מינהל אזרחים ותיקים עוסק במתן מענים בהווה וכן עוסק בתכנון שירותים לעתיד על רקע העלייה בתוחלת החיים והזדקנות האוכלוסייה כדי להיענות לאתגר הלאומי, להביא לשיפור איכות חייהם, להעניק שירותי רווחה מקיפים ולקדם שייכות חברתית-קהילתית.

שייכות ומשמעות, שימור ושיפור תפקוד ומניעת מצבי סיכון, הם שלושת יעדי-העל המרכזיים המהווים את עמוד השדרה הרעיוני של המינהל ואשר לאורם הוא פועל. הללו נובעים מהחלטת ממשלה 127 (יולי 2021) אודות הזדקנות מיטבית של האוכלוסייה בישראל והם עומדים בבסיס שלל התכניות, הפעולות והשירותים שהמינהל מושיט לאזרחים הוותיקים.

הנחות יסוד ותפיסה

ככל שאנשים מתבגרים, הם עלולים לחוות שינויים פיזיים, קוגניטיביים, רגשיים, חברתיים וכלכליים שעשויים להשפיע באופן ישיר על איכות ומשך חייהם. בעטיים של שינויים צפויים אלה, מציע המינהל **סל שירותים מגוון** שיש בכוחו לתת מענה מותאם אדם, להעמיק את תחושת השייכות והמשמעות ע"י יצירת הזדמנויות לאינטראקציה חברתית, לאפשר גישה לפעילויות תרבות ופנאי, להושיט תמיכה, לספק שירותים והזדמנויות לקידום רווחתם, לייצר הזדמנויות להתרועע, לאפשר לעסוק בפעילויות משמעותיות ולפתח קהילות חזקות ותומכות.

המענים יונקים מתוך העקרונות הבאים:

- **עקרון הזדקנות בקהילה (Aging In Place):** בהתאם לגישה הרווחת כיום בקהילה המקצועית, יש לאפשר לאזרחים הוותיקים להישאר מחוברים לביתם, למשפחתם ולקהילתם ככל הניתן תוך דאגה למעטפת של מענים תומכים בכל היבטי החיים.

- **עקרון האדם במרכז** – התאמת תכנית ההתערבות תוך התייחסות לצרכים הייחודיים, לרצונות, להעדפות, לבחירות ולמאפיינים של האזרחים הוותיקים.

- **עקרון הזדקנות מיטבית:** יונק מהחלטת ממשלה 127 מיום 19.07.2021 "מפת המדדים הלאומית להזדקנות מיטבית". החלטה זו מגדירה שלושה מדדים מרכזיים שלכל אחד מהם תרומה מכרעת ליכולת להזדקן בכבוד ובאופן מיטבי ולחיות חיים מספקים בגיל המבוגר: שמירה על בריאות איתנה; פעילות המייצרת משמעות ושייכות; הבטחת חוסן כלכלי.

- **עקרון המשמעות והשייכות:** טיפוח ופיתוח תחושת המשמעות והגברת השייכות החברתית. אנו מאמינים שגיבוש משמעות ופשר לחייו של אדם נכונים לכל גיל ומשפיעים באופן קריטי על יכולתו להתמודד עם קושי, לשרוד ולשגשג. תפיסת עולם זו יונקת מתוך הנחת יסוד שאדם החי ללא משמעות, נדון לחיים פסיביים ולירידה מתמשכת ביכולתו לקיים את כל משימות חייו. היכולת להתמודד עם משברים ושינויים ולפנות מהם לחיים מיטביים, קשור קשר בל-ינותק לרעיון של יציקת משמעות לחיים והעמקת השייכות – את זאת למדנו היטב ממשבר הקורונה שבו הבדידות, הריחוק, הניתוק והיעדר המשמעות לחיים, גרמו לדעיכה מתמשכת שאף עלתה בחייהם של אזרחים ותיקים רבים המוכללים תמיד בקבוצות הסיכון שבאוכלוסייה.

במסגרת זו טיפחנו שלוש זירות מרכזיות שתכליתן לענות על חיזוק השייכות והמשמעות: הרחבת והעמקת כל הרשתות החברתיות של הפרט; הגברת תחושת השייכות של האזרחים הוותיקים למרחב מגוריהם המשפחתי, הקהילתי והפיזי; הגברת ההשתתפות החברתית ע"י פיתוח שלל שירותים.

אוכלוסיית היעד של מינהל אזרחים ותיקים היא כלל האזרחים הוותיקים במדינת ישראל.

תשומת לב מיוחדת מוקדשת למניעת מצבי סיכון וסכנה ושירותים לאוכלוסיות מיוחדות כגון שורדי שואה, מרותקי בית ובני משפחה מטפלים.

מהלך ביזור סמכויות לשלטון המקומי – ציר פיתוח מרכזי בעבודת המינהל בשיטת העבודה מול הרשויות המקומיות

רפורמת ביזור הסמכויות לרשויות המקומיות שיצאה לדרך בתחילת 2022, הורחבה והועמקה בשנת 2023 כדי לאפשר גמישות בתכנון וניהול התקציב המיועד לשירותים לאזרחים הוותיקים באופן מבוסס נתונים. מהלך הביזור שהובלנו התגלה כשינוי שיטת העבודה במטה, בפיקוח ובמחלקות ושיפר את היעילות והשיוויון בכל הקשור ליכולת הרשות המקומית לספק שירותים מקצועיים, מותאמים וגמישים, מפני שהם אלו העומדים מול האזרחים הוותיקים והם אשר יודעים ומכירים את הצרכים ממקור ראשון ובלתי אמצעי.

מהלך הביזור 2023 נעשה באופן דו-שנתי המקביל לתקציב המדינה ובשנת 2023 נוספו תעריפים ושירותים חדשים שלא היו בשנת העבודה הקודמת. כמו כן דייקנו את התבחינים והקריטריונים לחלוקה התקציבית, העברנו תוספת תקציבית, איישנו את המהלך בתומכת ומדריכת כלי התכנון, שדרגנו באופן משמעותי את דשבורד המכלול ואת כלי האקסל לטובת תכנון וניהול

ידידותי ומושכל למשתמש, הפקנו והפצנו סרטוני הדרכה לכלי האקסל ולמכלול, הפקנו והפצנו תדריך תכנון ייעודי לרשויות, פתחנו קורס מיומנויות תכנון ראשון מסוגו בבית-הספר המרכזי של משרד הרווחה, וחברנו לחברת יועצים SFI לתכנון לסיוע לרשויות לשיפור מהלך התכנון המקצועי באופן מבוסס הנתונים.

כל התהליך מלווה ע"י מדידה ומחקר מקצועי תומך בסיוע מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל ואשת מחקר באגף תכנון ואסטרטגיה במינהל שלנו.

מהלך הביזור מתגלה לא רק ככלי המקל ומייעל את עבודת הרשויות אלא בעיקר את עצם היותו מותח את זרועות המינהל שלנו לרווחתם האזרחים הוותיקים ומממש הלכה למעשה את ה"אני מאמין" שלנו בכל הקשור לפיתוח מהלכים של הזדקנות מיטבית בשותפות כפי שנוסחו ברמה הממשלתית והלאומית.

פעילות המינהל תוצג להלן בחלוקה לשלושה צירי פעילות מרכזיים:

- שירותים ותכניות הניתנים בקהילה.
  - שירותים הניתנים במערכי דיור.
  - מהלכים אסטרטגיים כהיערכות להזדקנות האוכלוסייה
- פרק מיוחד הוקדש לפעולות מינהל אזרחים ותיקים בעת מלחמת "חרבות ברזל".

היבטי תקציב עדכניים (2023) ללא משרד ראשי ומטה (תקציב המופנה לרשויות המקומיות בלבד):

- 180 מלש"ח – תקציב חוץ ביתי (מערכי דיור).
- 260 מלש"ח – תקציב קהילה.

אגף קהילה

המשמעות הקשה והמודעות לתופעת הבדידות אותה חווים אזרחים ותיקים רבים הולכת ומתחדדת, בוודאי לאחר שנות הקורונה ומלחמת "חרבות ברזל". תחושה זו גורמת לפגיעה באיכות החיים ובתפקוד היום-יומי שלהם ומגבירה את הצורך בסיוע, בתמיכה ובהעמקת תחושת שייכות ומשמעות הנעשים בתוך ועל-ידי הקהילה.

כדי לסייע בכך, מפעיל אגף קהילה מגוון **מסגרות** ותכניות אשר מאפשרים מפגשים חברתיים ובניית קשרים משמעותיים, יוצרים עבור האזרחים הוותיקים תחושת מעורבות ושייכות ומעשירים את עולמם בתוכן ובפעילויות פנאי.

1. מועדונים: מסגרות המאפשרות לאזרח הוותיק מגוון אפשרויות לחיזוק ההשתייכות החברתית הקהילתית באמצעות פעילות חברה, העשרה, תרבות ופנאי.

1.1 מועדוני מופ"ת:

מועדונים אלה מיועדים לאזרחים ותיקים בקהילה עצמאיים, הזקוקים להבטחת ביטחונם התזונתי בנוסף לפעילות חברתית וצמצום תחושת בדידות, בהתאם לשיקול הדעת המקצועי של המחלקה לשירותים חברתיים. במועדונים יוזמים פעילות חברתית מגוונת, מספקים ביטחון תזונתי הכולל ארוחת בוקר, ארוחת צהריים חמה. את המועדונים מפעילה המחלקה לשירותים חברתיים שבאזור המגורים או גורם אחר שזכה במרכז למטרה זו, מטעמה. המועדון פתוח לשלושה ימי פעילות בשבוע למשך חמש שעות בכל יום פעילות.

נתוני 2023

12,383 מושמים ב-236 רשויות המפעילים 354 מועדונים (לאוכלוסייה הכללית ולשורדי שואה).

תקציב ביצוע: 65,807,161 מלש"ח **ביחד עם מועדונים מועשרים** (40%-60% מהתקציב בהתאמה).

1.2 מועדונים מועשרים:

מועדונים מועשרים הנם מסגרות הפועלות ברשויות המשמשים להפגת בדידות ושיפור איכות חייהם של האזרחים הוותיקים המתגוררים בקהילה ומחפשים מסגרת חברתית לשעות הפנאי אך אינם יכולים, מסיבות שונות, להגיע למרכז יום או למרכז פעילות כלשהו. עיקר הפעילות נסבה סביב תכנים חברתיים ותרבותיים. המועדונים המועשרים מיועדים לאזרחים ותיקים בקהילה שהם עצמאיים או תשושים באופן קל, ומתגוררים ביישוב בו לא קיים מרכז יום, או בשכונה המרוחקת משירותים המיועדים לאזרחים ותיקים. את המועדונים מפעילה המחלקה לשירותים חברתיים שבאזור המגורים או גורם אחר שזכה במרכז למטרה זו, מטעמה. המועדון פתוח לשלושה ימי פעילות בשבוע, ולמשך 5 שעות בכל יום פעילות.

נתוני 2023

3,449 מושמים ב-101 מועדונים הפועלים ב-78 רשויות מקומיות.

1.3 מועדונים חברתיים:

מועדונים חברתיים מספקים פעילות פנאי לאזרחים ותיקים הכוללת מענה חברתי וצמצום תחושת הבדידות, בסמיכות למקום מגורי האזרח הוותיק. המועדונים החברתיים מיועדים לכל אזרח ותיק בקהילה, עצמאי בהתנהלותו בחיי היום-יום ומסוגל להשתלב במרחב המועדון ובפעילות הסדירה ללא ליווי או סיוע יוצא דופן. המועדונים החברתיים פועלים בכל הרשויות המקומיות בארץ ופתוחים לשלושה ימי פעילות בשבוע, בדרך כלל בשעות הבוקר ולמשך 4 שעות ביום פעילות.

נתוני 2023

30,000 לקוחות בכ-700 מועדונים ברחבי ישראל.

תקציב: 10,000,000 ש"ח, בתוספת של 292,642 ש"ח לתוכנית העשרה במועדונים.

1.4 "בתים חמים":

"בתים חמים" היא מסגרת חברתית קטנה לאוכלוסייה הומוגנית המתגוררת בקרבת מקום שאינה יכולה להשתלב במסגרות חברתיות אחרות, עקב מאפייני תרבות, שפה, מוצא ועוד. המסגרת מאפשרת מפגשים חברתיים קבועים, השתייכות לקבוצה חברתית והפגת בדידות. הפעילויות מתקיימות בבתי מארחים או במרחבים תחומים במבני ציבור מארחים. מטרת התכנית מתמקדת בצמצום תחושת הבדידות, הגברת תחושת השייכות, באמצעות פעילות חברתית במסגרת חברתית אינטימית למשתתפים עם מכנה משותף ייחודי.

נתוני 2023

כ-200 בתים חמים, הנותנים מענה לקבוצה של עד 15 מבקרים.

2. מועדוני תעסוקה:

מועדוני תעסוקה מיועדים לאזרחים ותיקים עצמאיים המעוניינים להמשיך לעבוד מספר שעות בשבוע גם לאחר גיל הפרישה. בכך מושגות מס' מטרות חשובות: לחוש כבעל משמעות וערך חברתי, לחזק את תחושת הערך העצמי ולאפשר הזדמנות למעורבות חברתית-קהילתית, השתייכות וניצול שעות פנאי. מועדוני תעסוקה פרוסים ברחבי הארץ ופועלים מספר שעות בשבוע במפעלים, בתי מלאכה ובמקומות נוספים בקהילה בתחומים שונים, החל מעבודות פשוטות שאינן דורשות התמחות כמו אריזה, כריכה, עבודות יד וכד', ועד עבודות מקצועיות כמו נגרות, חשמל, אלקטרוניקה ועוד.

נתוני 2023

כ-600 מבקרים ב-18 מועדוני תעסוקה הנותנים מענה לכ-700 אזרחים ותיקים.

תקציב: 596,000 ש"ח.

3. מרכזי היום:

מסגרת חברתית מספקת מענה לטיפול אישי, קבוצתי וקהילתי, לאזרחים ותיקים המתגוררים בביתם. המסגרת נותנת מענה לאזרחים ותיקים הזקוקים לעזרה חלקית בפעולות היום יום (תשויים) הנזקקים לעזרה חלקית בפעולות היום-יום או לאזרחים ותיקים הסובלים מירידה קוגניטיבית ונזקקים להשגחה חלקית או קבועה. המרכזים נמצאים בפריסה ארצית, פועלים חמישה ימים בשבוע בשעות הבוקר, שש שעות פעילות ליום. מרכזי היום דוחקים את התלות של האזרח הוותיק, מסייעים להשארתו בבית לצד בני.

השירותים והפעילויות החברתיות, לצד הטיפולים המקצועיים ומתן ההזדמנות לאזרחים הותיקים להיות מעורבים חברתית וקהילתית, מועילים, מקלים ותומכים בני המשפחה המטפלים.

נתוני 2023:

183 מרכזי יום בהם מבקרים למעלה מ-12,848 אזרחים ותיקים.

תקציב: 21,141,988 מלש"ח (רוב התקציב מגיע מגמלת הסיעוד של המטופלים).

4. קהילות תומכות:

תכנית שמטרתה לאפשר הזדקנות האדם בקהילתו תוך הגברת תחושת הביטחון, העמקת תחושת השייכות ושיפור איכות החיים. התכנית מספקת סל שירותים לאזרחים הוותיקים המתגוררים בקהילה ומהווה רשת בטחון להישארותם בביתם ובקהילתם החברתית והפיזית. החברים בקהילות התומכות, עטופים במעטפת מקצועית של צוות הקהילה ובמעטפת חברתית של בני קהילתם. התכנית מעניקה לחברים בה תמיכה, ביטחון אישי, דאגה וביקורי אב קהילה בבתיהם, תחזוקה ביתית קלה, חיבור ללחצן מצוקה ולמוקד חירום הפועל 24/7 ומספק גם שירותים רפואיים מסובסדים, לצד פעילות חברתית ותרבותית.

בשנים 2021 עד 2024, נכנסה התכנית בהטמעה ארצית נרחבת, למודל חדש של "סל שירותים גמיש" המאפשר לחברי הקהילה לבחור סל שירותים מותאם לצרכיהם ולהעדפותיהם.

נתוני 2023

346 קהילות תומכות ב-179 רשויות, 41,700 בתי-אב מושמי רווחה (30% זוגות) מתוכם 22,000 בתי-אב מושמי שורדי ושורדות שואה, חלקם מחוברים ל-27 קהילות תומכות ייעודיות לאוכלוסיית שורדי ושורדות שואה וחלקם מחוברים לקהילות התומכות ברחבי הארץ בסבסוד של שורדי ושורדות שואה.

בנוסף לכך:

- כ-5,200 בתי-אב זכאי חוק סיעוד, מופנים דרך ביטוח לאומי.
- סה"כ: כ-58,000 בתי-אב בקהילות התומכות (מתוכם כ-70% בודדים ו-30% זוגות).
- בסה"כ הערכה: כ-80,000 אזרחים ותיקים משתתפים בקהילות התומכות.
- תקציב: 20,534,819 מלש"ח.

5. סבים וסבתות שאיבדו נכד/ה – תכנית חדשה שנולדה בעת המלחמה:

בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר ומלחמת "חרבות ברזל", הצטרפו משפחות רבות אל מעגל השכול וחוו אובדן של בן משפחה, ביניהן סבים וסבתות אשר איבדו נכד/ה ונאלצים להתמודד עם אתגרי הזקנה לצד ההתמודדות עם השכול.

מינהל אזרחים ותיקים מספק שירותים ומענים ע"י המחלקות לשירותים חברתיים לאזרחים ותיקים הזקוקים למענים וסיוע בשל האובדנים האופייניים לגיל הזקנה, כאשר אובדן נכד/ה מהווה אובדן נוסף משמעותי אשר יכול להשפיע על מצבם הרגשי והתפקודי.

סיוע תמיכתי במפגשים פרטניים או קבוצתיים יכול לסייע לסבים וסבתות שחוו אובדן נכד/ה להתמודד עם קושי משמעותי זה. לאור הצורך של קבוצה זו בתמיכה וליווי הוחלט ע"י משרד הרווחה והביטחון החברתי, לקדם מענים פרטניים וקבוצתיים עבור סבים וסבתות שאיבדו נכד/ה.

המענים שפותחו עבור אזרחים ותיקים המעוניינים בכך:

- קבוצות תמיכה בהנחיית אנשי מקצוע מעולמות התוכן של הנחייה, שכול וזקנה המיועדות לסבים וסבתות שאיבדו נכד/ה.
- טיפול פרטני (ע"י פסיכולוג או עו"ס) עבור סבים וסבתות שאיבדו נכד/ה.
- ליווי ובדיקת צרכים ע"י עו"ס המחלקה לשירותים חברתיים.

6. תיאום טיפול:

תכנית משותפת למספר גורמים ממשלתיים הנותנת מענה הוליסטי משולב של שירותי רווחה ובריאות לאזרחים ותיקים במצבים מורכבים. בשנת 2018 במסגרת **החלטת ממשלה 3379**, הוחלט על יציאה לדרך עם תכנית תיאום טיפול. התכנית מאפשרת לאזרח הוותיק ובני משפחתו לקבל תמיכה ביו-פסיכו-סוציאלית הניתנת על-ידי אחות קופ"ח ועו"ס מחלקת הרווחה הפועלות כצוות תיאום טיפול.

כיום פועלת התכנית ב-30 רשויות עם 50 צוותי מתאמים במסגרת מחלקות הרווחה ובשיתוף קופ"ח כללית, מכבי ומאחדת. התכנית יצאה להטמעה ברשויות בשנת 2020. בשנת 2023 השתתפו בתוכנית 3,198 אזרחים ותיקים ובני משפחה. תקני כ"א של העו"ס והמלווה מנהלי עברו בסוף שנת 2023 כתקנים צבועים למשרד הרווחה. תקציב 10.5 מליון.

7. רשת מקומית:

תכנית חדשה בגישה קהילתית אשר פועלת במרחב הגיאוגרפי הקרוב למקום מגוריו של האזרח הוותיק ובמרחב המקוון, לטובת מיפוי, איתור וחיבור או יצירת מענים חדשים, בדגש על הרחבת הרשתות החברתיות, מעגלי ההשפעה וההשתתפות של האזרח הוותיק במרחב הפיזי המקוון. התכנית פועלת ב-26 רשויות מקומיות, 8 מהן רשויות מהחברה הערבית עבור כ-8,000 משתתפים/ות.

לתכנית שני מודלים: "קהילה לדורות", מודל מורחב הפועל באזור גיאוגרפי ובמרחב המקוון, ו"רשת מקומית" – מודל צר המשלב פלטפורמות פרונטליות עם אוריינות דיגיטלית וקשר מרחוק. בשנה האחרונה הותנעה התכנית ברשויות המקומיות. במסגרת זו גויס ונקלט כח אדם ייעודי ובשלב יישום של מודל העבודה ההתחלתי במחלקות לשירותים חברתיים תוך פיתוח מתמשך של הפעולה והתכנית.

8. אוריינות דיגיטלית לאזרחים הוותיקים:

במסגרת **קהילות תומכות** התקיימו 26 קורסים שבהם השתתפו 305 משתתפים מ-7 רשויות מקומיות במיזם משותף עם **עמותת "תפוח"** המסייעת לאנשים מהפריפריה הגיאוגרפית והחברתית בישראל להצטרף לעולם הטכנולוגי ולשנות מקצה לקצה מציאות חיים מתוך הכרה שטכנולוגיה היא הדרך למוביליות חברתית, צמצום פערים בחברה והגברת השוויון.

9. תכנית מז"ל:

תכנית ייחודית לאזרחים ותיקים להט"ב הנמצאים בסיכון על רקע הדרתם הכפולה ולעיתים המשולשת, מן החברה.

נתוני 2023

69 אזרחים וותיקים משתתפים בפעילות המתקיימת בחמש רשויות מקומיות **מוקד שייכות**:

כחלק מהטמעת תפיסת השייכות החברתית, פותח מודל תעריפי אשר יפעל לצמצום הניתוק החברתי והסיכון לניתוק חברתי בקרב אזרחים ותיקים באמצעות עיבוי רשתות חברתיות, הגברת ההשתתפות החברתית, מתן תמיכה זמינה וחיזוק משמעות. המודל פועל לאיתור אוכלוסיית אזרחים ותיקים הנזקקים לסיוע ולשמירה על קשר שוטף איתם ופועל בגישה פרטנית קבוצתית וקהילתית לספק ולהקים מגוון מענים, על הרצף שבין תמיכה ומעורבות ובין השפעה בקהילה. במהלך שנת העבודה פותח המודל ואושר תעריפית. המודל נמצא כיום בשלבי הטמעה ראשוניים וכן בפיתוח מתמשך ברשויות המקומיות אשר בחרו להפעילו במסגרת תכניות העבודה השנתית.

סיוע חומרי:

משרד הרווחה והביטחון החברתי מעניק דרך המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות סיוע חומרי לצורך סיוע אישי לאזרחים ותיקים נזקקים.

הסיוע מיועד לכלל האזרחים המוכרים למחלקת הרווחה אשר מתקשים לכלכל את עצמם או את משפחתם. אפשרויות הסיוע כוללות:

- מזון ומצרכים;
- צרכים רפואיים;
- דיור;
- מוצרי חשמל בסיסיים כולל אמצעים ללמידה מקוונת;
- ריהוט בסיסי;
- ביגוד והנעלה ועוד.

תקציב 2023 שהוקדש לסיוע חומרי לצרכים שונים לאזרחים ותיקים לרבות ניצולי השואה: פמלש"ח. בנוסף עוד תקציב של 23 מיליון בשותפות עם הקרן לידידות עבור אזרחים ותיקים וניצולי השואה.

מספר מקבלי שירות מתקציבי המשרד 7,300 אזרחים ותיקים לרבות ניצולי שואה, מתקציבי המיזם המשותף עם הקרן לידידות 14,400 אזרחים ותיקים לרבות ניצולי שואה.

הגנה מפני מצבי סיכון

1. **היחידות למניעת התעללות והזנחה:** נועדו למתן סיוע חוקי, הגנתי וטיפולי לאזרחים ותיקים במצבי התעללות והזנחה.

- כיום פועלות 155 יחידות ב-120 רשויות מקומיות ברחבי הארץ.
- בשנת 2022 טופלו ביחידות מעל 10,000 מקרים. **טרם נתקבלו נתוני 2023.**
- קיימנו 4 קורסים לליווי מרכזי היחידות למניעת התעללות והכשרה וקורס הכשרה למרכזי יחידות חדשים.
- נוהל מוגנות במלחמת "חרבות ברזל", התייחס גם למוגנות אזרחים ותיקים במתקני פינוי. הופץ עלון "אורות אדומים" המזהירים על מצבי סיכון של אזרחים ותיקים, כמו כן, צולם והופץ סרטון בנושא.

2. **עו"ס לחוק הגנה על חוסים:** מתפקידם ובסמכותם של עו"ס לחוק הגנה על חוסים להגן על אוכלוסיות במצבי סיכון באמצעות שימוש בחוקי הגנה.

- כ-21,000 מקבלי שירות.
- בשנת 2022 היו כ-11,800 התערבויות במסגרת חוקי ההגנה. **נתוני 2023 טרם נתקבלו.**
- קיימנו 2 קורסים להכשרת עו"ס לחוק.

3. **עו"ד יד:** מתן סיוע חנינם בעריכת ייפוי כח מתמשך ע"י עו"ד מתנדבים. התכנית פועלת בשיתוף האפוטרופוס הכללי במשרד המשפטים.

- במהלך שנת 2023 היו 228 פניות של אזרחים ותיקים לתכנית.
- תקציב כל התכניות במסגרת טיפול באזרחים ותיקים בסיכון לשנת 2023: 495,744 ₪.

מענים ייעודיים לאוכלוסיית שורדי ושוורדות שואה בתקצוב המינהל ובהפעלתו

- פיתוח וקידום שירותים עבור אוכלוסיית היעד בתחומים החומרי, הטיפולי והחברתי.
- זכאות להשתתפות בשירותים הכלליים (במשולב או במודל ייעודי), ולצד זאת שירותים ייחודיים.
- זכאות שאינה מותנית במבחן הכנסה, ללא השתתפות עצמית או בהשתתפות עצמית מוכחת.
- החל משנת 2019 ובהתבסס על החלטת הממשלה 3661 מיום 11.03.2018, מוקצה תקציב נוסף שנועד לחזק את השירותים ב-20 רשויות מקומיות שבהן שיעור גבוה של שורדי ושוורדות שואה הזכאים להבטחת הכנסה. ברשויות אלה פועלת מתכללת/רשויות/ית למתן מענים לשורדי ולשוורדות השואה.
- מענים מרכזיים (חלקם הוצגו לעיל):
  - כ-70 מועדוני מופת ייעודיים (ועוד רבים מניצולי השואה במועדונים לכולם). 2200 ניצולי שואה השתתפו במועדון.
  - כ-85 מועדונים חברתיים ייעודיים ("קפה אירופה").
  - כ-88 בתים חמים ייעודיים. 100 ניצולי שואה השתתפו בתוכנית.
  - כ-27 קהילות תומכות ייעודיות.
  - סל"ב ("סל לניצול בבית"): שירות המנגיש שירותים למרותקים לבתיהם. התוכנית פועלת ב-33 רשויות וכ-1790 ניצולי השתתפו בתוכנית.
  - תוכניות להפגת בדידות 2700 ניצולי השתתפו בתוכניות.
  - כח אדם ייעודי ב-20 רשויות.
  - סיוע חומרי (ראה פירוט משתתפים עם כלל האזרחים הותיקים).

תקציב תכניות למען שורדי ושוורדות שואה: 64,262,126

מלש"ח לפי הפירוט:

- תקציב מרותקי בית נצל"ש: 1,493,513 מלש"ח.
- תקציב מועדוני מופת לנצל"ש: 16,934,413 מלש"ח.
- תקציב קהילות תומכות ייעודיות נצל"ש: 30,192,858 מלש"ח.
- תקציב הפגות לנצל"ש: 1,555,763 מלש"ח.
- תקציב הפגות לנצל"ש בסופ"ש: 1,267,371 מלש"ח.
- תקציב סל"ב (סל שירותים לנצל"ש בבית) "קפה אירופה" ו-"קפה בריטניה": 9,689,862 מלש"ח.
- תקציב ייעודי למימון צרכים מיוחדים לנצל"ש: 3,128,346 מלש"ח.

מענים לבני ולבנות משפחה מטפלים

- בשנים האחרונות גוברת ההבנה כי יש להקדיש מענים גם לבני ולבנות המשפחה המטפלים. כמיליון איש ואישה בישראל מטפלים בקרוב/ת משפחה מבוגר/ת.
  - כיום פועלות כ-100 מחלקות בתחום בני משפחה מטפלים ברשויות המקומיות. לבני ולבנות המשפחה מטפלים מוצעים מענים פרטניים, קבוצתיים וקהילתיים: ליווי של עו"ס; מתן מידע; סיוע במיצוי זכויות; מתן כלים להתמודדות, ועוד.
  - המינהל משקיע משאבים רבים בפיתוח התחום ברמה המדינית, הארצית המחוזית והרשותית.
- תקציב 2023: 2773044 מלש"ח.

סמך מקצועי – שירות תמך לאזרח הוותיק בביתו או מחוצה לו על מנת לסייע לו במטלות אישיות יומיומיות, כולל טיפול אישי, ניקיון סביבת המגורים, ומטלות קלות כגון: קניות, הבאת תרופות, וליווי.

בשנת 2023

526 אזרחים ותיקים.

51,073 שעות טיפול סמך.

תקציב 2,96,070.

רווחה מרחוק

תכנית להפגת בדידות באמצעות תקשורת מרחוק בין האזרח הוותיק בביתו למוקד החברה המפעילה את התכנית. התכנית פועלת ב-118 רשויות. 3,500 אזרחים ותיקים משתתפים. תקציב: 6 מליון ש"ח.

פעילויות מרכזיות נוספת של אגף קהילה בשנת 2023:

- הפעלת 150 משרות של רכזי ורכזות שייכות (מענים) בעלות של 13 מיליון ש"ח בכ-230 רשויות מקומיות ברחבי הארץ.
- הפעלת כ-650 תכניות להפגת בדידות ברחבי הארץ.
- חיבור כ-15,000 אזרחים ותיקים ברחבי הארץ למיזם משותף של המשרד עם "יד שרה" שהחל ב-3/2020, על רקע התופעה של פטירת אזרחים ותיקים עירייתם בביתם ומציאתם רק לאחר ימים רבים. המיזם מספק: לחצן מצוקה, חיישן לזיהוי נפילה, חיבור למוקד מצוקה הפועל 24/7 עם שירותים רפואיים מסובסדים נלווים, ושיחות להפגת בדידות.
- הפעלת מוקד מענים עבור האזרחים הוותיקים* 118.
- המשך שיתופי פעולה עם ארגוני חברה אזרחית.

פורום 'ברק' – להיערכות אסטרטגית של מערכת הרווחה והבריאות לאתגר הזדקנות האוכלוסייה בישראל.

מטרה מרכזית: הרחבת והעמקת שת"פ ומענה משותף רב-מערכתי אל מול אתגרי ההזדקנות ולקידום הזדקנות מיטבית (החלטת ממשלה 127).

שותפים: משרד הרווחה, משרד הבריאות, הביטוח הלאומי, רשויות מקומיות וקופות החולים והג'וינט.

תוצאות רצויות:

- מענה רב מערכתי לאתגרי ההזדקנות.
- ממשק ליבה לשיתופי פעולה בין מערכת הרווחה למערכת הבריאות לשיפור המענה.
- מיפוי אתגרי וחסמי הליבה ופיתוח תכניות עבודה משותפות להתגבר עליהם.
- פיתוח יוזמות משותפות, שירותים ותשתיות בדגש על חדשנות וראייה מוטת עתיד.
- פרויקטים שיביאו שינוי רחב בעולמות מניעת הדרדרות, דיגיטאטה ורשויות.

הפעולות המרכזיות:

- מפגשים רבעוניים ושוטפים לכלל חברי הפורום, קביעת מטרות, יעדים ולו"ז.
- מפגשי עבודה בצוותי העבודה, מיפוי יוזמות, תיעודף והגדרת תחומי ותכנית הפעולה.
- גיוס נציגים בכירים במערכת הרווחה והבריאות ב-3 צוותי עבודה:

צוות מניעת הדרדרות, צוות דאטה-דיגיטל וצוות רשויות מקומיות

בצוותים משלבים ידע, מומחיות, ניסיון ומשאבים כדי לקדם יחדיו תכנית פעולה ופרויקטים משותפים למענה לאתגרי הליבה.

תיאור המהלך והפעולות המרכזיות:

- התארגנות רב-מערכתית למענה לאתגרי הזדקנות האוכלוסייה בישראל ויצירת רשת מענים לאומיים כדי לאפשר הזדקנות מיטבית בגישה צופה פני עתיד, וליישום [החלטת ממשלה 127](#) לקידום הזדקנות מיטבית.

פיתוח מבנה ארגוני הכולל 3 צוות עבודה משותפים.

ועדת היגוי – קביעת מדיניות ובקרה על התקדמות פעילות הצוותים.

'המטבחון' – צוות מייצג מצומצם לארגון ולקידום פעילות הפורום וצוותי הפעולה.

פורום 'ברק' – סיכום 2023:

- תהליך גיוס השותפים ואנשי המפתח החל כבר ביוני-יולי 2023.
- מפגש ראשון של כל הפורום התקיים פנים-אל-פנים באוגוסט 2023 במשרד הרווחה.
- הפורום המשיך להפגש בזמן המלחמה ולובנו בו נושאים בעלי אופי של שעת חירום.
- מפגש שני התקיים בדצמבר 2023 לאחר שצוותי העבודה כבר הוקמו.
- מתחילת 2024 הצוותים משובצים למשימות עבודה ולפי תחום התמחותם.

מערכי דיור

1. **בתי אבות:** מערכי דיור מפוקחים המעניקים מענה כוללני ורציף ביחד עם מכלול השירותים הנחוצים להם/ן בכללם: דיור, תזונה, סיעוד, טיפול רגשי, פנאי ותעסוקה. כלל בתי האבות במדינת ישראל מפוקחים ע"י המינהל ועליהם לעמוד בדרישות החוק כתנאי לקבלת רישיון הפעלה, מתוכם נמצאים בהתקשרות ישירה עם המשרד – 86 בתי אבות.

נתוני 2023

3,355 מושמים ב-86 בתי-אבות.

תקציב: 252,294,426 מלש"ח.

2. נופשונים: מענה קצר מועד.

נופשון מספק מענה המיועד לאזרחים ותיקים הזקוקים לפתרון מגורים לתקופה קצרה כגון: החלמה לאחר אשפוז, לצורך הפוגה לבני ולבנות משפחה מטפלים, אזרח ותיק אשר נותר זמנית ללא בית בעקבות מצב חירום (כמו מלחמה, שריפה, שיטפון וכד'), אזרח ותיק הסובל מהתעללות ונזקק להגנה עד להכנת תכנית טיפול.

נתוני 2023

לאורך השנה שהו בנופשונים 570 מושמים (לא כולל בזמן מלחמת "חרבות ברזל").

תקציב: 3,855,857 מלש"ח (לא כולל את תקציב "חרבות ברזל").

3. דיור מוגן: מערכי דיור פרטיים.

- המינהל מבצע רגולציה לכ-100 בתים ובהם כ-15,000 דיירים/ות.

- המינהל עוסק בפיתוח מערכי דיור מוגן בר-השגה.

המינהל מפקח על הבתים ונמצא בהליכי הסדרה וקראת רישוי, למינהל אין התקשרות ישירה עם בתי דיור מוגן לצורך השמות ופיכך אין סעיף תקציבי.

פרק מיוחד – מינהל אזרחים ותיקים במלחמת "חרבות ברזל"

מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה בפתאומיות בשמחת תורה, 7 באוקטובר 2023, הבליטה באחת את תפקידה של המדינה בכל הקשור בטיפול באזרחים בכלל, באזרחים ביישובי העימות בעיקר, ומעל כולם – האזרחים הוותיקים. אוכלוסייה זו המוכרת כאוכלוסייה בסיכון בשל הישענותה העמוקה על מוסדות המדינה בעת שגרה, בלטה בנזקקותה בשעת החירום הקשה שהתפרצה על כולנו. היבטים של חוסן נפשי, חברתי ופיזי המזדקרים על פני השטח בשעה כזו של משבר לאומי ובקושי כה גדול, מדגישים עוד יותר את חולשתה של אוכלוסייה זו. המענה לצרכיה ופתרון בעיותיה חייב אותנו לתכנן וחשיבה זמישים בהקמת צוותים, בניהול תהליכים ובשימוש בכלים ייחודיים וייעודיים שאינם מתאימים לאף אוכלוסייה אחרת.

ההיגד "חוזק השרשרת הוא כחוזק החוליה החלשה" הוא בעל שתי פנים בבואנו לשוחח על אוכלוסיית האזרחים הוותיקים כחלק מהמרקם הלאומי הכללי ובוודאי בשעת-חירום: א. אחריותן של כל החוליות לדאוג ולתמוך את החוליה החלשה; ב. לוודא את חוזקן של כל החוליות בשרשרת שתפקידה לתמוך את כל מערכות החיים.

עיקרון החוליה החלשה מתמקד איפה, במציאת היכולת שמגבילה את כל הביצועים של השרשרת כולה, עיקרון זה נוגע בסט ערכים נעלים הקשורים לשירות הציבורי שהבולטים שבהם הם מנהיגות, אחריות, מצוינות, חוסן מקצועי ומסירות ללא גבולות. ערכים אלה הופכים להיות בולטים במיוחד בשעת מבחן שבה כל החוליות נדרשות לתפקוד מקצועי מיטבי ואמורות לפעול כמכונה משומנת בשעה שלכל חוליה שמורים התפקידים הייעודיים שלה שעמידה מוקפדת ומדוקדקת בהם, תביא את השרשרת לשיא חוזקה ויעילותה בביצוע כל תפקידיה כולם – זהו מימוש הלכה למעשה של **אקוסיסטם ארגוני ומהודק היטב שבמסגרתו פועל המינהל בשגרה**.

ראייה כזו המנחה את השיטה ואת דרך העבודה של המינהל, היא זו שעמדה לו בשעת החירום הקשה של מלחמת "חרבות ברזל". להוביל-ליזום-להנהיג, הפכו לתבנית עבודה שהצליחה לספק מענה לצרכי האזרחים הוותיקים ולפתור בעיות החיוניות לשלומותם המיידית, בעיקר בכל הקשור לפינוי ולהשמה במערכי דיור אלטרנטיביים בטוחים, בהוצאתם לנופשונים, בסיוע לבנייה ולארגון הקהילות, בהנגשת מידע חיוני ומשמר חיים, או באשפוז מסוגים שונים.

אנשי השירות ומחלקות השירות ברשויות המקומיות – הגם שאינם עובדי משרד הרווחה, ביחד עם אנשי ומפקחי המחוזות ואנשי המטה במשרד, הפכו באחת למנהיגים מובילים קהילות, משפחות ואינדיבידואלים, הם אלה שהנכחו חוסן מקצועי וחוסן נפשי בטיפול באוכלוסייה כה רגישה ופגיעה.

יסודות החמלה והעזרה הטמונים ב-D.N.A לאורך כל שרשרת עובדי הרווחה, התגלו בשעת חירום זו לא רק כגרעין מומחיות, אלא גם ככזה שתורם נחרצות להצלחת העבודה עם האזרחים הוותיקים בהענקת שירות ובפתרון בעיות. מנגנוני השירות והטיפול שבשגרה, התגלו כאפקטיביים בשעת החירום, וביחד עם כלים נוספים שפותחו תוך כדי תנועה – בעיקר כאלה הקשורים לאיגום נתונים ועיבודם בחמ"ל ייעודי ועבודה מול קהילות ופרטים, הצליח המינהל לספק מענים ולפתור בעיות שהן בבחינת הצלת חיים של ממש.

עם סיום שעת החירום נדרש לאסוף את "חכמת הקבוצה" ע"י ביצוע **מישוב, מדידה וניתוח של הצלחות** הן מנשות ואנשי השטח, הן מדרג הביניים של מפקחות ומפקחים, הן מאנשי השלטון המקומי והרשויות והן מנשות ואנשי המטה כדי שגם בעתיד חוזקן של החוליות וחוזקה של השרשרת כולה יבואו לידי יישום מוצלח.

זירת פעולות אגפי מינהל אזרחים ותיקים בעת מלחמת "חרבות ברזל":

מאז אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת חרבות ברזל, פעל מינהל אזרחים ותיקים במשרד הרווחה והביטחון החברתי באופן מידי ואינטנסיבי במספר אפיקי פעולה מרכזיים למען אזרחים ותיקים מקו העימות בדרום ובצפון וכלל האזרחים הוותיקים המתגוררים בקהילה.

פעולות המינהל במשך כל תקופה זו, במסגרת עבודת אגף בכיר קהילה ואגף מערכי הדיור, מתמקדות במתן מענים ובפיתוח מענים חדשים במקומות שהות זמניים, כגון: מלונות המפונים, בתי אבות ודיורים מוגנים ולשוהים בקהילה, וכן בפיתוח והנגשת מענים ייעודיים בחירום לכלל האזרחים הוותיקים ברחבי הארץ כולה.

מענים מרכזיים לאזרחים ותיקים בימי המלחמה:

- 1. הקמת פעילות חברתית קהילתית במלונות המפונים עבור אזרחים ותיקים:** עם הבנת הצורך המידי בפעילות שגרה עבור אזרחים ותיקים מפונים במלונות, פעל המינהל להקמת מערך של פעילות חברתית. תחילת הפעילות הייתה כבר בשבועות הראשונים, תוך איסוף צרכים ונתונים אודות אזרחים ותיקים במלונות. מוקדי הפעילות הראשונים הוקמו בתוך שבועות מספר באמצעות ארגוני מתנדבים והסטה של מיזמים לפעילות במלונות וכן העתקת שירותים מרשויות קולטות או מפונות לתוך המלונות. בשבועות לאחר פעולתנו לעריכת התקשרויות חירום עם ספק ארצי ורשויות מקומיות, לצד חיזוק שיתופי פעולה עם ג'וינט אשל ומשרדים נוספים להקמת מוקדי פעילות יציבים ועיקביים במלונות.

המינהל מתפעל עצמאית ובשותפות למעלה מ-130 מוקדי פעילות. הפעילות כוללת פעילות הפגנית, פעילות העשרה, ופעילויות קהילתיות. כל הפעילויות מותאמות לצרכי המפונים בהתאם למצבם הרגשי.
- 2. סל מענים ובניית תדריך לקליטת אזרחים ותיקים השבים משבי חמאס:** במסגרת פעילות החירום ועם תחילת ההיערכות בשבועות הראשונים לאירוע, גובש סל מענים ותמיכה לאזרחיות ואזרחים ותיקים ששבים לארץ משבי חמאס. סל מענים זה כולל: דיור מוגן במימון מלא, כוח אדם ייעודי ותמיכה חומרית ורגשית. כמו כן, המינהל בנה תדריך לקליטה של אזרח ותיק שחזר מהשבי, התדריך נבנה בשיח עם חוקרים מהאקדמיה ומשיחות עם שבים. התדריך מקיף את עולמו של האזרח הוותיק ומתייחס דרך מספר פריזמות ונקודות זמן לחזרה מהשבי, מה צפוי בכל שלב ואיך ניתן לסייע ולטפל. בהמשך לתדריך לאנשי המקצוע, נכתבה איגרת לבני המשפחה שתסייע להם להבין כיצד לסייע לבן המשפחה ששב, יחד עם דף להנגשת זכויות מגורמים שונים המלווים את המשפחות. כמו כן, המינהל ליווה את העובדות הסוציאליות שטיפלו באזרחים הוותיקים השבים במחלקות לשירותים חברתיים ובמערכי הדיור באמצעות קורס הכשרה ייעודי לנושא.
- 3. קליטת אזרחים ותיקים מפונים בבתי אבות ומערכי דיור:** כבר מיום הלחימה הראשון, מינהל אזרחים ותיקים פתח את בתי האבות לקליטת נופשוניים לאזרחים ותיקים המפונים מאזורי הלחימה ועד 80 ק"מ מרצועת עזה במימון מלא של המשרד. כמו כן, ניתנה האפשרות לקליטה גם של בני זוג או עובדים זרים במקרים בהם נדרש פינוי של אזרח ותיק עם מלווה כדוגמת עובד זר המתגורר איתו, המשרד שיפה את המסגרת גם בגין המלווה בגובה של 50% מגובה התעריף המשולם לבית האבות.

בנוסף, על מנת להרחיב את המענים עבור אזרחים ותיקים עצמאיים שנאלצו להתפנות בתקופת המלחמה, יצר המשרד הסכם ייעודי עם "קדם" (האיגוד לקידום קהילות למבוגרים) לקליטת אזרחים ותיקים מפונים בבתי הדיור המוגן, המשרד פועל בשיתוף פעולה עם "קדם" לטיפול בהפניות ובנייה של מענים לצרכים העולים מהשטח ברמת הפרט והקהילה, בהיבטים הרגשיים, החומריים ובסיוע לשיקום ובניית החוסן הקהילתי.

חשוב לציין שעל מנת לטייב את תהליך הפנית אזרחים ותיקים למעני הדיור בזמן מלחמת "חרבות ברזל", הקים מינהל אזרחים ותיקים חמ"ל שמתכלל את מציאת המענה המתאים בין מערכי הדיור השונים הקיימים, בדיקת מקומות פנויים ויצירת סדרי עדיפויות בהתאם לרמות הסיכון השונות. החמ"ל טיפל בלמעלה מ-800 פניות ובפועל נקלטו למערכי הדיור מעל ל-650 אזרחים ותיקים מפונים מהצפון ומהדרום אשר קיבלו מענה דיור מותאם אישית, כסוג זה. החמ"ל עבד בצמוד לחמ"ל גריאטריה של משרד הבריאות כדי לתת מענה ולמנוע כפילות מול האזרחים.
- 4. מוקד 118:** מיד עם פרוץ המלחמה פתח המינהל מענה ייעודי לאזרחים ותיקים במוקד משרד הרווחה והביטחון החברתי. במסגרת המענה החדש אויש המוקד לראשונה בעובדים סוציאליים המומחים בתחומי אזרחים ותיקים על מנת לתת שירות ומענה מותאם למאפייני האוכלוסייה, בכל זמן ונושא. לעובד הסוציאלי הוצמדו מתנדבים שסייעו ונתנו מענה ריגשי לצד המענה הראשוני של המוקד.

5. **רווחה מרחוק** – כבר בימים הראשונים, פעל המינהל להרחיב ולהעמיד לשימוש כלל האזרחים הוותיקים באופן חופשי שירות מקוון של מפגשי שיח ושיתוף, סדנאות ופעילויות מקוונות שונות, הרצאות, ופעילויות שונות, בדגש על תנועה ואורח חיים בריא. המפגשים כולם בהובלת מנחים מקצועיים ופתוחים להשתתפות כלל האזרחים הוותיקים באמצעות טאבלט, מחשב או טלפון נייד חכם. מאז פתיחת השירות בימי הלחימה הראשונים, למעלה מ-4000 מקבלי שירות הצטרפו לפעילות המקוונת דרך ההתחברות החופשית.
  6. **עיבוי כח האדם באמצעות תומכים קהילתיים** – משרד הרווחה בשיתוף עם ג'וינט אשל – פעל באופן מידי לשילוב תומכים קהילתיים עבור 46 רשויות מקומיות, למשך כחצי שנה ועבור 8 רשויות קולטות מפונים לשלושה חודשים. תפקידם של התומכים הקהילתיים הינו מיפוי אזרחים ותיקים, שילוב התומכים הינה ברשויות בטווחי מרחק של 0-40 ק"מ מרצועת עזה ו-0-2 ק"מ מהצפון. תומכים קהילתיים שנקלטו לפעולה באופן מידי, מלווים מקצועית ואף רכשו הכשרת בזק להכשרתם לתפקיד.
  7. **עבודה מסונכרנת ומשותפת עם משרדי ממשלה**: כחלק ראשוני מהנחת תשתית עבודה משמעותית ורחבה, פעלנו לקידום עבודה משותפת ומסונכרנת עם משרדי ממשלה ושותפים לרבות כינון "פורום ברק" כבר בשבוע הלחימה השני. פורום ברק הינו פורום חירום ייעודי רב-משתתפים, בהשתתפות משרד הרווחה מינהל אזרחים ותיקים, משרד הבריאות, קופות החולים, משרד נגב גליל, ביטוח לאומי ופיקוד העורף. כמו כן בתקופה זו הידק האגף את הקשר הרציף עם שותפים מרכזיים נוספים כגון ביטוח לאומי, תוך קיום קשר רציף לפתרון בעיות וסוגיות שעולות בממשקי עבודה המשותפים.
  8. **פעילות התחומים המקצועיים**: לצד פעילות רחב התקיימה פעילות עומק במיקודים ותחומי התערבות שונים. מינהל אזרחים ותיקים מכיל הן שירותים ומסגרות ייעודיות לאזרחים ותיקים, והן התמקדות באוכלוסיות ספציפיות הנוגעות לתחומי אזרחים ותיקים, כגון: בני משפחה מטפלים באזרחים ותיקים, מרותקי הבית, שורדי שואה, אוכלוסיות המצויות בניתוק חברתי או במצבי סיכון להתעללות והזנחה וכן תכניות ייעודיות בדגשים משתנים של בריאות, קהילה וכדומה. החל מימי הלחימה הראשונים פעל כל תחום ותחום לפיתוח עולם התוכן הייעודי בקרב אנשי המקצוע ונותני השירותים המתמחים באוכלוסיית היעד או השירות. פעולות אלו היו על מנת להתאים את המענים הקיימים בשגרה לחירום הנוכחי, לפיתוח מענים חדשים ומותאמים הן בטווח המידי ולפעילות במלונות המפונים או בקהילה, והן בחשיבה תכנונית לטווחי ביניים או ארוכת טווח ל"יום שאחרי" ולכלל מעגלי הנפגעים וכלל האזרחים הוותיקים ברחבי הארץ כולה.
  9. **היערכות ל"יום שאחרי"**: בימים אלו אנו עוסקים בפיתוח מענים חדשים והתאמת הקיימים בראי המציאות המשתנה והיום שאחרי, תוך זיהוי אוכלוסיות חדשות מקבלות שירות. המינהל עוסק במרץ בפיתוח עולמות תוכן חדשים בדגש על: פיתוח מענה פסיכו-סוציאלי לטראומה לאזרחים ותיקים, חיזוק החוסן האישי והחוסן הקהילתי של האזרחים הוותיקים, בינוי ושיקום קהילות של אזרחים ותיקים, התמודדות עם סבתאות בצל השכול, פתרונות דיור ועוד.
  10. **הכשרות לאנשי מקצוע**: לצד המענים והפעילות עבור אזרחים ותיקים שמפעיל מינהל אזרחים ותיקים, התקיימו הדרכות מקצועיות ממוקדות באירועי החירום לאנשי מקצוע בתחומי הזקנה. ההדרכות הראשונות שיצאו לדרך בשבועות הראשונים ללחימה עסקו במתן כלים פרקטיים, שיח מקצועי וחיזוק החוסן האישי והמקצועי של העובדים בתחומי הזקנה. לאורך תקופה זו, התקיימה סדרת הדרכות שכללו מפגשים עבור עובדים סוציאליים ואנשי מקצוע מהמחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות, בתי האבות ומערכי הדיור, אנשי מקצוע בשירותים בקהילה כגון: מועדונים חברתיים וקהילות תומכות, מרכזי היום, עובדים בתחומי בני משפחה מטפלים ועוד. הכשרות אלו ממשיכות גם בימים אלו בכדי להעמיק את הכלים והידע לאנשי המקצוע לטווח ארוך. מעל 700 אנשי מקצוע השתתפו בהכשרות השונות, מעל זה התרחב אף יותר כאשר לכ-1,200 משתתפים במפגשים מקוונים לבני משפחה מטפלים באזרחים ותיקים ולעובדים זרים, כולם ממוקדי חירום. בחודש נובמבר אף התקיים מפגש מקוון ושיח רחב היקף עם המחלקות לשירותים חברתיים והמדורים לאזרחים ותיקים בנושא טראומה וזקנה עם למעלה מ-240 נציגים מהמחלקות לשירותים חברתיים.
- לאורך כל התקופה הופקו אגרות והנחיות במספר פעימות בהתאמה למצב המשתנה, אגרת הנחיות ראשונה למחלקות לשירותים חברתיים בדבר מסגרות ושירותים לאזרחים ותיקים יצאה כבר בערב יום הלחימה הראשון, עם ההתארגנות המיידית של מטה המינהל והמחוזות להתאמת שירותים לצרכי האזרחים הוותיקים בכל רחבי הארץ.

11. הסברה והנגשת מידע:

אפיק פעולה מרכזי שניתן לו דגש רב החל מימי המלחמה הראשונים הוא הנגשה של מידע והסברה. במסגרת הפעילות להנגשת מידע לכלל האזרחים הוותיקים הופקו ארבעה סרטונים ייעודיים לאזרחים ותיקים. הראשון הופק כבר בשבוע הלחימה הראשון בכדי לתת מסר מרגיע ואפיק פנייה לאזרחים ותיקים ברחבי הארץ. סרטון זה עודד פנייה למוקד 118 במסגרתו גם לראשונה ניתן מענה ייעודי לאזרחים ותיקים. הסרטון הופץ במדיניות החברתיות, במחלקות לשירותים חברתיים ובקרב שותפי תפקיד. סרטון דומה הופק גם בשפה הרוסית בכדי להנגיש את השירותים למגוון קהלי יעד בקרב האזרחים הוותיקים.

תחומי תוכן של סרטונים נוספים שהופקו כבר בשבועות הראשונים כללו סרטון ידע עבור בני משפחה מטפלים באזרחים ותיקים וסרטון נורות אזהרה למניעת מצבי סיכון והתעללות באזרחים ותיקים בעת חירום.

לצד הסרטונים קודמו השירותים והמענים השונים בכל פלטפורמה דיגיטלית או מדיה בכדי להרחיב בכל עת את מגוון המענים ויכולות הפנייה של אזרחים ותיקים לצריכת שירותים.

פרסום המוקד לווה בהפצת פליירים להנגשת שירות 118 ואתר המידע המרכז מידע שימושי לאזרחים ותיקים בימי לחימה. פרסומים אלו הופקו במגוון שפות והופצו באמצעות המחלקות לשירותים חברתיים ושותפים להרחבת המעגלים.

דף נחיתה המאגד בפורטל החירום של המשרד מידע שימושי עבור אזרחים ותיקים ובני משפחה מטפלים, הוקם כבר בשבוע הלחימה הראשון ואליו התווספו חומרים ומענים לאורך הזמן. המינהל פועל בכל עת להנגיש שירותים ומענים לאוכלוסיית האזרחים הוותיקים בכל הפלטפורמות ולכלל האזרחים הוותיקים.

אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות

האגף שוכן במטה המשרד בירושלים, מנהלת האגף חברה בהנהלת המשרד.

דוברות

דוברות משרד הרווחה והביטחון החברתי הוא הציר המרכזי לקשר עם הציבור דרך אמצעי התקשורת והרשתות החברתיות. צוות הדוברות פועל במתכונת אינטנסיבית ומטפל מידי יום בשאלות רבות – לעתים אף עשרות – מכל כלי התקשורת. צוות הדוברות נמצא בקשר אינטנסיבי ויוזימי עם כל גופי המשרד, ובראשם לשכות השר והמנכ"ל, ראשי המינהלים, מנהלי האגפים ומנהלי התחומים.

המשימות המרכזיות של צוות הדוברות:

- מענה לשאלות מכלי התקשורת.
- ניסוח ופרסום הודעות לעיתונות.
- פרסום ושיווק ברשתות החברתיות.
- הכנה ותדרוך של מרואיינים לכלי התקשורת.
- יח"צ ושיווק של שירותי המשרד" כתבות במהדורת החדשות ובתוכניות האקטואליה.
- הובלה של קמפיינים משרדיים ממונים באמצעות לשכות הפרסום הממשלתיות.
- הובלת שתופי פעולה עם לשכות העיתונות הממשלתית.
- בדיקה ואישור של ראיונות עם עובדים בגופים אשר נמצאים במימון ופיקוח המשרד (בעיקר עמותות).
- עדכון שותפים, כגון מנהלי אתר המשרד וגופים שעובדים בשיתוך עם המשרד.
- תקשורת פנים ארגוני: תקשור פעילות המשרד לכ-4,000 עובדים.
- ניתור ומעקב אחרי מצב המשרד בדעת הקהל
- הנגשת שירותי הרווחה באמצעים תקשורתיים מגוונים- סדרות וסרטי דוקו, עולם התרבות וכו'.
- תרגום האסטרטגיה המשרדית לפעילות תקשורתית.
- יצירת שיתופי פעולה בין משרדי ממשלה אחרים לצורכי פעילות תקשורתית.

שאלות

התקבלו וטופלו בשנת 2023:

- 537 שאלות.
- 50 הודעות לעיתונות.
- 791 יוזמות.

פניות ציבור

פניות הציבור במטה משרד הרווחה והביטחון החברתי אחראים על ניהול כלל הפניות המגיעות מערוצים השונים לכלל יחידות המשרד.

משרד הרווחה והביטחון החברתי שם דגש על טיפול איכותי, מקצועי, יעיל בפניות ובתלונות הציבור מתוך התפיסה וההבנה כי יחידה זו עשויה לשפר מאוד את השירות שניתן לאזרחים ולחזק את האמון במערכות השונות של המשרד. הטיפול כולל מנגנון הפקת לקחים מקיף ומסודר אשר באמצעותו נבחנים נושאים מערכתיים או נקודתיים שחוזרים ועולים בהן ובהתאם מבצעים התאמות של מדיניות והחלטות מקצועיות.

היחידה המרכזית לפניות הציבור כפופה ארגונית למנהלת אגף בכיר דוברות וקשרי חוץ. היחידה אחראית על ניהול כלל פניות הציבור והתלונות המגיעות למשרד. לצד זה פועלים נציגים נוספים המטפלים בפניות לפי חלוקה גיאוגרפית או נושאת.

להלן הגורמים השונים המטפלים בפניות הציבור במשרד:

- פניות הציבור בלשכת שר ומנכ"ל.
  - פניות הציבור בכל אחד מהמחוזות – חיפה והצפון, ת"א והמרכז, ירושלים ודרום.
  - פניות ציבור בכל מנהל מקצועי במטה – מוגבלויות, אזרחים ותיקים, שירותים אישיים וחברתיים ושיקום ליווי מניעה.
  - פניות בכל יחידת מטה רוחבי – לשכה משפטית, דוברות וקשרי חוץ, תכנון ואסטרטגיה, חירום וביטחון.
- יחידת פניות הציבור המרכזית עובדת בשיתוף פעולה עם הגורמים האחראים על טיפול בפניות הציבור וביחידות השונות בארגון ומחוצה לו. העבודה מתבצעת באמצעות מערכת ניהול פניות crm.

ערוצי הגשת הפניה

באתר המשרד מפורסמות דרכי התקשרות עם היחידה לפניות ציבור. ערוצי הפנייה הקיימים כוללים: טופס מקוון, דואר אלקטרוני, דואר רגיל, טלפון, פקס, פייסבוק, כמו כן, המשרד מפעיל גם אתר בשם "קליק לרווחה" הכולל את כל המידע על שירותי הרווחה וכן מידע על פניות הציבור במשרד. בנוסף מופעל מוקד 118 המסייע לציבור הרחב בהגשת תלונה מקוון באמצעות טופס מקוון המגיע ישירות לאתר. מוקד 118 מאפשר שירות ייחודי לאנשים המתקשים למלא טופס וזאת בליווי נציגי שירות דוברי שפות זרות.

הפונים למשרד הרווחה והביטחון החברתי הם אזרחי מדינת ישראל, ארגונים, נותני שירות משרדי ממשלה, אישי ציבור. הטיפול בפניה מתבצע ע"י גורמי מקצוע במטה, המחוזות או לשכות לשירותים חברתיים והכול בכפוף לסדרי מנהל תקין, ממשל זמין, נהלי עבודה קבועים ואתיקה מקצועית הכוללת שקיפות, מקצועיות עניינית הגינות ואדיבות.

מומלץ ליצור קשר עם המחלקה לפניות הציבור של המשרד בכתב:

טופס מקוון באתר האינטרנט של המשרד: www.molsa.gov.il

דואר אלקטרוני בכתובת: pniot@molsa.gov.il

פקס שמספרו: 02-5085590.

במקרים שאין יכולת לתקשורת דיגיטלית ניתן לשלוח בדואר ישראל לכתובת:

משרד הרווחה והביטחון החברתי, ת.ד. 915, רחוב קפלן 2, ירושלים 9100801.

תקשורת טלפונית עם נציג:

באמצעות מוקד 118 הנותן מענה 24 שעות ביממה שבעה ימים בשבוע.

נתונים ומגמות

בשנת 2023 התקבלו במחלקה לפניית הציבור של משרד הרווחה והביטחון החברתי 7,321 פניות טופלו 7,138, בטיפול 183 פניות.

דרכי הפניה

מספר	אופן הפנייה
2730	אתר האינטרנט
3971	דוא"ל
40	טלפון
9	מכתב
11	פקס
560	תיבת מייל
7,321	סכום כולל

מקור הפניה

מספר	מקור הפנייה
2	Facebook
3	אגף דוברות-קשרי חוץ
133	ביקורת פנים
2	נציבות פניות ילדים
74	ועדות הכנסת
8	לשכת נשיא המדינה
1276	לשכת שר הרווחה והשירותים החברתיים
489	מוקד סיוע 118
615	יחידת פניות הציבור
138	מנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים
265	משרד מבקר המדינה
12	משרד ראש הממשלה
663	פניה ישירה ממחוז
2730	פניות מאתר האינטרנט
911	פנייה ישירה למטה
7,321	סכום כולל

סוג הפנייה

מספר	אופן הפנייה
1809	בקשה לסיוע
3251	בקשה למידע
128	דיווח / סיוע חירום
2	קבילות ילדים
15	פניות מתוקף חוק חופש המידע
8	ציון לשבח
1522	תלונה
586	יחסי משפחה
7,321	סכום כולל

גורם מטפל

מספר	גורם מטפל
2034	יח' פניות ציבור
543	מחוז דרום
719	מחוז ירושלים
1020	מחוז צפון
1501	מחוז מרכז
84	מנהל אזרחים ותיקים
245	מנהל מוגבלויות
3	מנהל שירותים חברתיים
11	מנהל שיקום ליווי מניעה
163	מנהלים תומכים
998	מחוץ למערכת
7,321	סה"כ

מוקד 118

מוקד מידע וסיוע באמצעות מענה טלפוני – מתן מידע, הכוונה וסיוע ראשוני.
המוקד הטלפוני של משרד הרווחה והביטחון החברתי שמספרו 118 (שיחת חינם).
המוקד נותן מענה 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע, 364 ימים בשנה (למעט יום הכיפורים).

למי מיועד מוקד 118?

השירות במוקד מיועד לכל אדם ללא הבדל דת, גזע, גיל ומין.
המוקד מסייע גם לאלו המעוניינים לדווח בשם אדם אחר (קרוב משפחה, מכר, שכן ועוד).
אין חובת הזדהות כאשר פונים למוקד, הפונים יכולים להשאר אנונימיים.

כיצד ניתן לפנות אל המוקד?

ניתן לפנות אל מוקד החירום באמצעות שיחת טלפון למספר-118 שיחת חינם מכל טלפון.
שיחת סמס למספר – 050-2270118.
קו סיוע לגברים במשבר-1218.
שליחת הודעה בדף הפייסבוק של משרד הרווחה והביטחון החברתי.
שליחת מייל לכתובת: efratb@molsa.gov.il.

באילו שפות ניתן לקבל מענה במוקד?

המענה ניתן בשפות:
עברית; אנגלית; רוסית; ערבית ואמהרית.

האם הפניה למוקד כרוכה בתשלום?

השירות ניתן חינם, כאשר גם שיחת הטלפון היא שיחת חינם.

על המוקד:

השימוש בקו טלפון בן 3 ספרות (118) מאפשר לאזרח ליצור קשר מכל טלפון ומכל מקום בארץ בחינם, תוך קבלת מידע וסיוע מידי בחירום ובשגרה בנושאי רווחה, בהתאם לסוג הפנייה.
המוקד הוקם בשנת 2004 על ידי משרד הרווחה והביטחון החברתי ונועד לספק שירותי מידע וסיוע ראשוני לציבור הרחב בתחומי הרווחה ובנושאים משיקים, במטרה להנגיש את שירותי הרווחה לכל פונה על פי צרכיו.
במוקד מערכת ממוחשבת של מאגרי מידע רבים המכילים נתונים לגבי נותני שירותים בישראל תוך פילוח הנושאים לשירותי חירום, אלימות בתוך ומחוץ למשפחה, פגיעות מיניות, התמכרויות, נושאים הקשורים לפרט ולמשפחה, לילדים ונוער, לאזרחים ותיקים ויתר שירותי הרווחה הניתנים על ידי המשרד.

כיצד מטופלות הפניות?

במקרים הדרושים סיוע מידי בתחומי הרווחה, ניתן הטיפול הראשוני על ידי עובד סוציאלי במטרה לסייע לפונה ובמידת הצורך לתווך בינו לבין השירות המתאים בקהילה או במשרד הרווחה והביטחון החברתי.

המשך הטיפול יועבר לגורם הרלוונטי בקהילה או במשרד לפי הנדרש.

בנוסף, המוקד פועל בשיתוף פעולה עם ש"ל-שירות ייעוץ לאזרח, שירות הפועל למתן הכוונה וייעוץ לפונים בנושאי זכויות, חובות, ושירותים העומדים לרשות האזרח. השירות ניתן בחינם ובסודיות לכל פונה על ידי צוות עובדים ומתנדבים בתחנות ש"ל הפזורות בארץ. במקרים בהם נדרש מידע אודות שירותי רווחה מקומיים, מסייע המוקד בהנגשת פרטי ההתקשרות הרלוונטיים.

מיהו הגורם האחראי על הפעלת המוקד במשרד הרווחה והביטחון החברתי?

המוקד של משרד הרווחה והביטחון החברתי הוא באחריות [אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות](#).

בתפקיד מנהלת המוקד משמשת גב' אפרת איריס בן עוז.

סיכום פעילות לשנת 2023

גיל הפונה	אזרחים ותיקים	אלימות ותוקפנות	חירום	חירום ומלחמה	מידע וסיוע לאזרח	שיל	תלונה על רווחה	סכום כולל
מבוגר (26-120)	2891	3631	342	2662	17880	13951	1092	42544
צעיר (18-26)	10	215	8	48	590	308	27	1206
קטין (0-18)	1	178	3	10	160	17	9	378
לא מסר ולא ניתן לזהות	2141	4145	301	1972	25414	12365	678	47446
סכום כולל	5044	8174	655	4695	44047	26643	1808	91591

חודש	כמות פניות
ינו-23	7,107
פבר-23	5,806
מרץ-23	6,241
אפר-23	4,882
מאי-23	6,789
יוני-23	7,676
סך	91,591

חודש	כמות פניות
יולי-23	8,467
אוג-23	8,229
ספט-23	6,577
אוק-23	13,073
נוב-23	9,436
דצמ-23	7,308
סך	91,591

סכום כולל	הועבר להמשך טיפול גורם נוסף						נסגר במוקד 118			סוג הפנייה הראשי
	משטרה	הועבר לשיל	הועבר למש"ח	פניות הציבור	הועבר למוקד עירוני	הועבר לגורם ממשלתי אחר	טופל ע"י מנהלת מוקד 118	טופל ע"י עוס 118	טופל ע"י נציג מוקד 118	
5,017	2	91	1,467	211	179	5	86	38	2,938	אזרחים ותיקים
8,164	109	50	180	5	289		29	5,805	1,697	אלימות ותוקפנות
5,342	51	64	256	16	992	7	182	295	3,479	חירום ומלחמה
40,739	96	400	3,510	197	2,423	29	359	486	33,239	מידע וסיוע לאזרח
314		1	106		110	36			61	שיחות יזומות
26,636	2	18,825	36	26	13		10	33	7,691	שיל
1,801	1	18	84	724	9		117	8	840	תלונה על רווחה
91,591	261	19,449	5,639	1,179	4,015	77	783	6,665	49,945	סכום כולל

כמות	סוג הפנייה
5,044	אזרחים ותיקים
8,174	אלימות ותוקפנות
5,350	חירום
44,047	מידע וסיוע לאזרח
525	שיחות יזומות
26,643	שירות ייעוץ לאזרח
1,808	תלונה על רווחה
91,591	סכום כולל

למידע נוסף:

ניתן לפנות לגב' אפרת איריס בן עוז, מנהלת מוקד מידע וסיוע ברווחה 118:

דואר אלקטרוני EfratB@molsa.gov.il

אגף לשיתופי פעולה בין לאומיים

האגף לשיתופי פעולה בין-לאומיים אחראי על הקשר של המשרד עם גופים בין-לאומיים, פועל לקידום שיתוף פעולה עם מדינות וארגונים בין-לאומיים, ונותן שירות ליחידות המשרד בתחומים אלה.

פעולות המחלקה

1. טיפול במקרי רווחה בין-לאומיים ע"י שירות הרווחה הבין-לאומי (שר"ב).
2. סיוע לארגוני רווחה בין-לאומיים לא-ממשלתיים העובדים ברש"פ.
3. מענה לדו"חות אמנות או"ם ודיווח לארגונים רשמיים בין-לאומיים.
4. קידום קשרי החוץ של תכנית מתנדבי חו"ל.
5. קידום שיתופי פעולה והסכמים בין-לאומיים.
6. ייצוג המשרד בפורומים בין-לאומיים.
7. סיוע למנהלי המשרד בייבוא ידע מקצועי בתחומם.
8. אחריות על ביקורים רשמיים המתקיימים במשרד ושל נציגי המשרד בחו"ל.
9. השתתפות בצוותי עבודה שונים בנושאי המשרד ונושאים בין-לאומיים על פי הוראת הדרג הבכיר של המשרד.

שירות הרווחה הבין-לאומי

שירות הרווחה הבין-לאומי (שר"ב), היושב באגף לשיתופי פעולה בין-לאומיים, משמש כגורם היחיד מסוגו המתאם ומתווך מקרי רווחה בין-לאומיים מול מדינות נוספות המעורבות בסוגיות בתחום רווחה. השר"ב מעניק שירות ייחודי עבור עו"סים אשר מטפלים באוכלוסיות יעד הכוללות אזרחים ישראלים השהים בחו"ל, וכל אדם, למעט האוכלוסייה הפלסטינית, אשר נמצא בארץ וזקוק לסיוע של שירותי הרווחה.

כלל הפניות לשר"ב נעשות באמצעות הטופס המקוון החדש לפניות שר"ב.

הפניות מנוהלות במערכת הממוחשבת החדשה של השר"ב לניהול מקרי הרווחה הבין-לאומיים.

נהלי העבודה של השר"ב ומולו מפורטים ב 2 תקנות עובדים סוציאליים חדשים: תע"ס 1.45 פנייה לשירות רווחה בין לאומי, ו תע"ס 1.46 שירות רווחה בין לאומי – רשימת שירותים.

תחומי סיוע והתערבות: השר"ב מסייע במקרים בהם נדרשים התערבות בנוגע לסוגיות הבאות:

- תיאום, תיווך והחלפת מידע עם רשויות רווחה וגורמים רשמיים בארץ ובחו"ל.
- קשר עם בתי משפט בארץ ובחו"ל.
- תסקירים בין-לאומיים.
- עזרה בתיאום במקרי הזנחה של ישראלים בחו"ל.
- מתן ייעוץ בין-תרבותי.
- איתור הורים ביולוגיים לאחר אימוץ בחו"ל.
- איתור קרובי משפחה בחו"ל בענייני אומנה ואפוטרופסות.

- איסוף מידע ורקע אודות משפחות מוכרות לרווחה בחו"ל.
- יידוע ומסירת מידע לגורמים רשמיים בחו"ל לקראת עזיבת משפחה המוכרת לרווחה לצורך המשך מעקב וטיפול.
- קטינים לא מלווים.
- ילדים בסיכון ועדכון גורמים רלוונטיים בהתאם.

השר"ב מטפל במקרי רווחה בין-לאומיים באמצעות רישות עולמי רחב מאוד הכולל שת"פ עם ארגון השירות הסוציאלי הבין-לאומי (ISS) הנותן מענה ב-120 מדינות בעולם, ארגון CIMI המקושר ל-160 מדינות בעולם דרך ארגון ההגירה הבין-לאומי (IoM), שגרירויות זרות, ארגוני חסד יהודיים וציבוריים בחו"ל, משרדי ממשלה בישראל ומשרדי רווחה בעולם.

האגף מתמקד בימים אלו בהמשך חשיפת עבודת השר"ב ונהלי עבודתו לכלל העובדים הסוציאליים, יצירת קשרים ושיתופי פעולה חדשים עם גורמים רלוונטיים בארץ ובחו"ל, ויצירת פתרון מוסדר לנשים מאוימות רצח על כבוד המשפחה ואלימות חמורה.

סיוע לארגוני רווחה בין-לאומיים לא-ממשלתיים העובדים ברש"פ

לאחר מלחמת ששת הימים הוחלט על ידי ועדת מנכ"לים שרישום הארגונים ומתן אישורי כניסה ושהייה בארץ ייעשה במחלקה ליחב"ל. הארגונים, כ-163 במספר, עובדים במגוון תחומי סיוע הומניטרי ברשות הפלסטינית. כל ארגון חדש וכל עובד חדש המגיע לארץ, חייבים לעבור דרך ההסדרים המקובלים במחלקה כולל בדיקה, רישום, פגישה אישית ומעקב.

מענה לדו"חות אמנות או"ם ודיווח לארגונים רשמיים בין-לאומיים

עבודה מול ארגוני הגג העולמיים כגון האו"ם (UN, UNICEF, UNECE), ה-ECD^o והאיחוד האירופי, שמטרתם היא בדיקה, תיאום ובקרה של נושאי מדיניות ועוד. השתתפות המשרד בפעילויות הרלוונטיות של הארגונים ממצבת את מדינת ישראל, ואת המשרד בפרט, כמומחה ומוביל בתחום השירותים החברתיים. האגף אחראי על כתיבת דו"חות בין-לאומיים תקופתיים בנושא בקרת תחומי רווחה (כגון מוגבלויות, ילדים, נשים ומשפחה, זכויות אדם, מיגור אפליה, ועוד), ומתאם שיתופי פעולה בין ארגונים בין-לאומיים לבין שירותי ומנהלי המשרד ככל הנדרש.

קידום קשרי החוץ של תכנית מתנדבי חו"ל

תכנית מתנדבי חו"ל של המשרד הנקראת [VolS – Volunteer in Israel](#), מאפשרת, בימי שגרה, לכ-1000 מתנדבים, מ-50 מדינות שונות ברחבי העולם, להגיע מדי שנה לארץ להתנדב במסגרות רווחה שונות. כל מתנדב עובד כ-35 שעות שבועיות ומגיע לתקופה של בין חצי שנה עד שנתיים. הפרויקט מנוהל בשיתוף פעולה עם תחום ההתנדבות במשרד. בפרויקט זה, אחראי האגף על גיוס מתנדבים באמצעות 50 ארגוני גיוס בין-לאומיים, פיתוח שיתופי פעולה עם ארגונים חדשים, קביעת מדיניות לעבודה עם הארגונים ופיקוח עליהם, פיתוח קשרי חילופי מתנדבים וקידום תכנית בוגרים. כמו כן, האגף עוסק בתיאום מול משרד החוץ וקידום שיתופי פעולה מול ממשלות זרות בנושא התכנית, לצד הרחבת מעגל המדינות מהן מגיעים מתנדבים לישראל ומיצוב ישראל והתכנית כיעד מועדף בעולם למתעניינים בהתנדבות חו"ל.

תחום קשרי כנסת וממשל

- מידע לבקשת הממ"מ. המחקרים של הממ"מ, מהווים כלי שרת חיוני הן בקביעת מדיניות וקבלת החלטות והן, במתן סיוע לכנסת בשלושה רבדים: חקיקה, פיקוח על עבודת הממשלה ועל העלאת נושאים על סדר היום ציבורי. התחום פועל בכתיבת מסמכים והעברת מידע ונתונים בנושאים שבתחום העשייה של המשרד לממ"מ, בכפוף לחוק ועל-פי לוחות הזמנים שניתנו.

סיכום פעילותה של הכנסת ה-24

הכנסת ה-24 החלה את פעילותה עם השבעתה בתאריך 06.04.2021 ועד להשבעתה של הכנסת ה-25 בתאריך 15.11.2022.

• עבודת המשרד במליאת הכנסת

שאלות:

שאלתה ישירה	שאלתה רגילה	שאלתה דחופה
40	10	7

הצעות לסדר: 3 הצעות דחופות לסדר ו2 הצעות לסדר רגילות הועלו על-ידי חברי הכנסת בנושאים הקשורים לפעילות המשרד שעמדו על סדר היום הציבורי.

הצעות חוק פרטיות: 9 הצעות חוק פרטיות שעליהם השר היה צריך למסור את עמדת הממשלה בעניינם. הוגשו 3 הצעות חוק פרטיות שהגיעו לקריאה טרומית ואושרו על ידי משרד הרווחה.

• עבודת המשרד מול מרכז המחקר והמידע של הכנסת (ממ"מ)

במהלך הכנסת ה-24 הופנו אל המשרד 116 בקשות מידע מהממ"מ.

• השתתפות נציגי המשרד בוועדות הכנסת השונות

בכנסת ה-24 המשרד הוזמן ל-489 דיונים בוועדות הכנסת השונות והשתתפו כ-834 נציגים. כמו כן, משרדנו קיבל 68 סיכומי דיונים מהוועדות השונות בכנסת והתבקש להעביר את התייחסותו.

סיכום פעילותה של הכנסת ה-25 לשנת 2023

הכנסת ה-25 הושבעה אמונים ב-15 בנובמבר 2022 וצפויה לכהן עד לאחר הבחירות לכנסת העשרים ושש. בעקבותיה הסכמים קואליציוניים זרוע העבודה הועברה למשרד הכלכלה ולכן כל הפניות שנעשו למשרד הרווחה והביטחון החברתי כוללים בדיווח זה רק את זרוע הרווחה (ללא יחידות סמך של המשרד).

• עבודת המשרד במליאת הכנסת

שאלות: במהלך פעילות הכנסת ה-25 בשנת 2023 המשרד ענה על 32 שאלות. **הצעות לסדר:** במהלך פעילות הכנסת ה-25 בשנת 2023 התקבלו 2 הצעות לסדר.

הצעות חוק פרטיות: המשרד הכין 115 עמדות מקצועיות לשר בעניין הצעות חוק פרטיות שעלו בוועדת שרים לענייני חקיקה במהלך שנת 2023.

• עבודת המשרד מול מרכז המחקר והמידע של הכנסת (ממ"מ)

במהלך הכנסת ה-25 הופנו אל המשרד 74 בקשות מידע מהממ"מ.

• השתתפות נציגי המשרד בוועדות הכנסת השונות

בכנסת ה-25 בשנת 2023 המשרד הוזמן ל-407 דיונים בוועדות הכנסת והשתתפו כ-680 נציגים. משרדנו קיבל 76 סיכומי דיונים מהוועדות השונות בכנסת.

מערכת קשר חכ"מ

תחום קשרי כנסת וממשל פעל ללא מערכת ממוחשבת המרכזת את נושא הבקרה, מעקב ופיקוח על עבודת החקיקה ועל חיזוק וייעול העבודה מול הכנסת והממשלה. משרד הרווחה והביטחון החברתי רואה חשיבות רבה בניהול תהליכי עבודה יעילים, ממוקדים וטכנולוגיים בכל הקשור בקשר בין המשרד לבין פעילות הכנסת והממשלה. כחלק מתפיסה זו קידם המשרד פיתוח ייעודית לניהול ממחושב של כלל תהליכי העבודה מול הכנסת והממשלה.

בשנת 2019 התחום החל בפיתוח מערכת קשר חכ"מ (חקיקה, כנסת וממשלה) אשר נועדה לייעל את תהליכי העבודה בין המשרד לכנסת ולממשלה ולשפר את איכות השרות לעובדי המשרד במטה ובמחוזות. המערכת עלתה לאוויר בתאריך 25.02.2020.

על מנת לחשוף את עובדי המשרד למערכת החדשה בוצעו כנסי הדרכה לרפרנטים ללמידה והכרות המערכת. מדובר במערכת ראשונה שעובדת בממשק עם 2 הזרועות של המשרד.

משרד הרווחה והביטחון החברתי הינו המשרד הראשון מבין משרדי הממשלה שיעבוד במערכת ייעודית וממחושבת לנושא. במהלך 2022 יבוצעו שדרוגים והתאמות למערכת בהתאם לצורכי המשרד והתחום.

בין התהליכים המנוהלים באמצעות המערכת:

- מודול ועדות כנסת.
- מודול עבודה מול מחלקת המידע והמחקר של הכנסת.
- מודול הצעות חוק פרטיות.
- מודול לניהול שאילתות והצעות לסדר.
- מודול לניהול אישורי כניסה לישיבות ממשלה וועדות שרים.
- יכולת ניתוח דו"חות ונתונים באופן סטטיסטי.
- מודול תזכורות והתראות.

משתמשי המערכת העיקריים הינם עובדי תחום קשרי כנסת וממשל, לשכת שר ולשכת מנכ"ל. גורמי מקצוע הנוטלים חלק בעבודת המשרד השוטפת אל מול הכנסת והממשלה. משתמשים חיצוניים נוספים כגון, חברי כנסת, חוקרים, מזכירות הכנסת, ועדות הכנסת, מזכירות ממשלה וגורמים נוספים המעורבים בתהליכי העבודה השונים.

ניתן ליצור קשר עם תחום קשרי כנסת וממשל בדרכים שונות:

❖ רועי בן נעים, מנהל תחום –

טלפון: 02-6752896,

דוא"ל: roeib@molsa.gov.il

❖ אורית ביתן, מרכזת נושאים מקצועיים –

טלפון: 02-6752519,

דוא"ל: oritbi@molsa.gov.il

אגף בכיר טכנולוגיות דיגיטליות ומידע

אגף טכנולוגיות דיגיטליות ומידע שואף להיות שותף מרכזי במימוש יעדי המשרד לשיפור שירותי הרווחה בישראל באמצעות ייזום, הובלה והטמעת פתרונות דיגיטליים מיטביים וקידום שימוש בטכנולוגיה חדשנית, אמינה, זמינה ומאובטחת.

האגף פועל למימוש היעדים במספר מוקדי עיסוק מרכזיים:

- שותפות מלאה בכלל פעילות המשרד תוך דיגיטציה של תהליכי העבודה בראייה אינטגרטיבית בכפוף למדיניות המשרד.
  - עידוד והעמקת השימוש בכלים הדיגיטליים לצורך ייעול תהליכי עבודה תוך תכנון, פיקוח, מדידה ובקרה לצורך ניתוח המידע וניהול הידע הארגוני.
  - הנגשת מידע ומתן כלים תומכים להחלטות מבוססות נתונים.
  - פריסת מידע והנגשת שירותים זמינים ואמינים לאזרח ולקהילה המקצועית.
  - כלי מדידה והערכה דיגיטליים למערכת רווחה מונעת תוצאות.
  - כלים דיגיטליים לאיתור ומניעה של מצבי סיכון והארת נקודות עיוורון.
  - יישום טכנולוגיות מתקדמות לצורך פיתוח וביסוס תשתיות המשרד ובכלל זה, סביבת עבודה מאתגרת המעודדת חדשנות ויצירתיות לצורך ייעול השירות למשתמשים.
  - הבטחת רצף השירות, תוך הגנה על שלמות וזמינות המידע למורשים בלבד
  - שותפות בפעילות הדיגיטלית הממשלתית ופיתוח מנגנוני אבטחת מידע ובקרת איכות תוך עמידה ביעדי המחשוב הממשלתיים ותו תקן ממשלתי ובינלאומי בכפוף למדיניות המשרד.
- האגף אחראי מגוון תחומי פעילות ובכלל זה; תחום פיתוח יישומים, תשתיות, אבטחת מידע וסייבר, מתודולוגיות ואבטחת איכות, מערכות BI ומטה המנמ"ר.

תחזוקה ופיתוח יישומים

תחום פיתוח היישומים שוקד על בניית מערכות מידע עבור כלל היחידות הארגוניות במשרד במטרה לתמוך בתהליכי העבודה ולייעל את חוויית המשתמשים. המערכות התפעוליות נשענות על מערכת נתוני יסוד החדשה אשר באה בממשק אל מול תיק לקוח ברשויות, במסגרות תוך התאמה לשירותים ולתכניות אשר מתוקצבות על ידי המשרד. מספר תיקים בנתוני יסוד: 419,646, מספר בני משפחה כולל נלווים 1,029,548 מספר בני משפחה ללא נלווים 1,029,094. סה"כ השמות במסר, 216,766 עם תיקים 195,543.

באחריות התחום לתחזק ולפתח מערכות תשלומים, מערכות ייעודיות לרבות מערכות אינטרנט ודיגיטאל.

כמו כן, האגף פועל להסדרת תקנים ברשויות והטמעתם במערכות המופעלות ברשויות ובניית ממשקים שונים מול מערכות המשרד וכן מבצע התאמות למערכת המתעדת את הטיפול עבור מקבלי השירותים במסגרות הרווחה לרבות ממשקים מול מערכות המשרד.

תיק לקוח ברשויות – מתאימים, המתעד את כלל המידע הרלוונטי עבור מקבלי השירות של הרווחה מרגע הפניה למחלקה לשירותים חברתיים, דרך פתיחת התיק עבורו ותיעוד תהליך הטיפול והשרות הניתן ללקוח. התיק מכיל את הנתונים הדמוגרפיים אודות מקבל השירות ומשפחתו אשר נאספו במעמד התשאול המקצועי (אינטייק) אבחון הצורך והגדרת מהות הנזקקות

המשפחתית והאישית וזאת בהתאמה למערכת נתוני היסוד החדשה ותקן אמי"ר אשר מופעל כסטנדרט אחיד ברשויות המקומיות מול חברות המיחשוב השונות.

- **תיק ההתערבות** עבור מקבלי השירות אליו מתווספים מודולים טיפוליים לפי התקדמות הטמעת תקן אמי"ר בכפוף לתוכנית העבודה. הושלמו הסכמים מול החברות ועודכנו תקני אמי"ר בהתאם לתהליכי העבודה.
- **מתו"ה**, הושלם תהליך ההטמעה של ניהול תכנון ועדות תכנון טיפול והערכה המופעל ברשויות. ממשקים מגיעים באופן שוטף למשרד.
- **חוקים**, הושלם פיתוח והטמעה למודול חוקים מבוסס תקן אמי"ר ותומכים בתהליכי טיפול באוכלוסיות עפ"י חוק (נוער, סדרי דין, מוגבלויות).
- **אזור אישי**, סיום פיתוח פורטל ברשויות ירושלים ות"א, הטמעת פיילוט.
- **וועדת חריגים**, קבלת בקשות בממשק למערכת וועדות חריגים במשרד מתוך תיק ההתערבות.
- **ינ"ה – ית"ד**, נוצץ והתמכרויות – השלמת אפיון ופיתוח שאלוני התמכרויות נוצ"ץ ויתד והטמעתם.
- **דיווח רשות** שליחה מקוונת של החומרים למשרד והפסקת שירות ההקלדה של טכסים ידניים.
- **נושמים לרווחה**, השלמת ממשק ממערכת נושמים בקרן רש"י למערכות המש"ח.
- **קדם השמה**, השלמת אפיון תהליך קדם השמה, השלמת פיתוח והערכות לפיילוט במחוז ירושלים.
- **סמ"ך מקצועי**, תקן אמי"ר, התנעת אפיון לצורך פיתוח בתיק ההתערבות.
- **מוגבלויות**, התאמות לתקן אמי"ר, אפיון ממשקים למערכת ההכרה וממנה.
- **אלמ"ב**, אפיון המודול הנדרש לפיתוח בתוך תיק ההתערבות.

תיק לקוח מסגרות – מתאימים, להלן תל"מ, ניהול ותיעוד תהליכי הטיפול במסגרות חוץ ביתיות ואחרות אודות התנהלות המסגרת והטיפול במושמים השוהים בה. בהמשך לתיק הלקוח ברשויות, מערכת זו מטפלת בתהליכי העבודה במסגרות השונות ותהליכי הטיפול עבור המושמים במסגרות הרווחה השונות (מסגרות חוץ ביתיות). המערכת מהווה תשתית גנרית לטיפול במסגרות ומותאמת לסוגי המסגרות השונים. המערכת נכתבה עבור מסגרות של ילד ונוער, הועברה לאחריית המשרד. כיום המערכת פועלת ביותר מ-150 מסגרות של שח"א חוץ ביתי, חסות הנוער ומרכזי חירום, המשרד מבצע התאמה שלה לסוגי מסגרות נוספות.

בדומה למערכת זו, עתידה להיות מערכת נוספת מותאמת למסגרות מוגבלויות שבהם נדרש בניהול תיק רפואי וכן מסגרות האומנה, בהם נדרשים מודולים כספיים ואולי עוד נוספות.

- **תל"מ**, תיק לקוח במסגרת; ייצוב התשתיות כולל מנגנון תשתיתי לניהול הרשאות והתאמות לדרישות וועדות ענן. השלמת פיתוח תהליך ההתערבות ושאלוני מדידה בנקודת T1 ו-T0, שדרוג ארועים חריגים, יומני משמרת, לימודים, והיערכות לפריסה במינהל של"ם.

- **תיק דייר**, במעונות ממשלתיים ומסגרות נוספות – היערכות לפרסום וסבבי אישור.

כל המערכות המשלמות

- **מערכת נתוני יסוד חדשה – מתאימים**, המרשם של הרווחה, הטמעה והתאמה לתיק התערבות ברשויות. חיבור מודולי תיק התערבות חדשים למערכת.
- **מערכת מס"ר – מודדים ומתאימים**, מערכת מסגרות רווחה, פיתוח שלוחות למסגרות ותיעוד השלוחות במערכת.
- **תקצוב**
- **מערכת השמות אלקטרוניות – מודדים** – ממשקים ממערכות נוספות במשרד לצורך עדכון השמות במס"ר.
- **מערכת מת"ס** – תשלומי סיוע והטבות חומריות לאוכלוסיית רווחה.
- **תשלומי סיוע למוגבלים** – שיחות טלפון לעיוורים – מערכת לתשלומים עבור שיחות טלפון לעיוורים.
- **עזרים לעיוורים** – מערכת שמתממשקת עם אטוויזר (סטרטאפ) לצורך רכישת עזרים לעיוורים תוך התאמת העזרים למוגבלויות הספציפיות של העיוור.
- **עזרים לחרשים** – החזר עבור רכישת עזרים לחרשים.
- **מערכת רמ"א – מונעים**, רישוי משפחות אמנה מבוסס חוק האומנה – תהליך ערער.
- **ממ"ר – פתיחת מסגרות – מתאימים**, תהליך פתיחת מסגרות בקהילה – פיתוח. מערכת התומכת בתהליך פתיחת מסגרת; התהליך מתחיל ברשויות וממשיך אצל גורמים שונים במשרד. בסוף התהליך יישלח ממשק למס"ר לפתיחת המסגרת.
- **ממ"ר** – מאגר השירותים שנמשרד נותן – מיפוי ובניית המאגר.
- **מקלטים לנשים מוכות – מתאימים**, השוואת הנתונים במערכת מקלטים למול המידע הקיים במסר בזמן אמת כולל חייוי במקרה של פערים והוראות לביצוע.

המערכות הייעודיות

מינהל שירותים אישיים וחברתיים

- **מערכת שלמ"ה – מתאימים**, טיוב נתוני מערכת קיימת. התנעת אפיון למערכת חדשה מותאמת תפיסת השרות ודרישות נילוות.
- **מערכת מיתרים – אפיון ופיתוח מערכת לטיפול בנפגעי אובדן ושכול** – ת. דרכים, קצח והמתה בממשק מול המשטרה ומ. המשפטים. המערכת מותאמת לסביבת ענן.
- **מערכת נפגעי עבירה – אפיון מערכת לתיעוד וניהול תסקירי נפגעי עבירה.**
- **מערכת ועדות ערר – אפיון, פיתוח והטמעת מערכת לניהול ועדות ערר מול המש"ח.**
- **מערכת נושמים ומערך הסיכון** – העברת אחריות לניהול פיתוח ותפעול אל מול חברת דהלוויט זוכה במכרז אחזקת מערכות סילספורס.

אגף משאבי קהילה

- **קליק לרווחה – משתפים**, מאגר השירותים מאגר השירותים המקוון של משרד העבודה הרווחה והביטחון החברתי. פלטפורמה אינטרנטית המנגישה לאזרח את סל השירותים והמענים אשר באחריות המשרד, באמצעות ממשק ידידותי,

בשפה פשוטה ובמספר שפות. המידע ישרת את כלל האזרחים במדינת ישראל וכן את העובדים הסוציאליים ברשויות ובמחוזות. בעתיד, מתוכנן לחבר את הפלטפורמה לתיק ההתערבות במטרה לסייע לעובד סוציאלי במיצוי זכויות אקטיבי של מקבל השירות. בנוסף, המידע במערכת יונגש גם באמצעות "מנוע הזכויות הלאומי" וכל זאת במסגרת הפעילות של המיזם ישראל דיגיטלית.

- **פרויקט שי"ל – מתחזקים**, הסתיימה הפריסה עם המערכת עקב סיום התקשרות עם הספק המפעיל. הפעילות תוסב גבי הפלטפורמה של הספק הנבחר.
- **קומיוניטק – אפיון** ופיתוח מערכת לניהול פרויקטים של עובדי שרות עבודה קהילתית ברשות, היערכות לפיילוט ובחינת התאמה לנושאי ניהול ההתנדבות.

התכנית הלאומית לילדים בסיכון

- תכנית לאומית לנוער בסיכון (360) – **משתפים**, התאמה והטמעת התהליך על גבי פלטפורמת ה-BACK OFFICE של חברת סיגנצ'ור והעלאת המערכת לאוויר.
- מעבר מלא להזדהות ממשלתית, פיתוח מערך דוחות BI, מערכת תפעולית מבוססת פלטפורמת חברת סיגנצ'ור.
- פרסום מכרז להמשך פיתוח המערכת.

מינהל מוגבלויות

- ❖ **מערכת ליקויי ראייה – מתאימים**, טיפול בהחלפות תעודות עיוור, פיילוט לתעודות עיוור דיגיטליות, משלוח הודעות לאוכלוסיה מתוך המערכת, שדרוגים ותוספות לפי דרישה.
- **מערכות מינהל מוגבלויות – מתאימים**, תחזוקת מערכות המנהל לפיתוח ותחזוקה ישירה של המערכות שהועברו מספק חיצוני לאחריות המשרד. כולל: ניהול פעילות קרן קצבת נכות (מש"ה, אוטיסטים, שיקום – עיוורים/חרשים/כבדי שמיעה) מערכת ניהול מערכות הושבה, מערכת רפואת שיניים, מערכת העשרה תזונתית,
- **מערכת ההכרה המרכזית – מתאימים** אפיון ופיתוח מואץ למערכת ההכרה, בהתאמה לחוק החדש ולתקנותיו + מערכת נילוות לניהול פניה ישירה לביצוע תהליך ההכרה.
- **ניהול השמה למעונות יום שיקומיים** – אפיון ופיתוח מותאם לתהליך, מבוסס טופס מקוון מהרשויות.

מינהל תקן

- **מערכת שה"מ – מתאימים**, מערכת לניהול פעילויות של כלל עובדי שירות מבחן מבוגרים כוללת התממשקות דיגיטלית למשטרה ליישום החוק לאיסור צריכת זנות, מערכת SMS פעילה בממשק למערכת מבחן, מודול הפקת דוחות והטמעתו מול מחולל דוחות BI, מודולים לבית משפט קהילתי וממשקים למנגנון ניהול דיווחי שעות של"צ.
- **נפגעי עבירה – לצד מערכת שה"מ**, אפיון ופיתוח מערכת לתמיכה בניהול הטיפול בנפגעי עבירה.
- **חסות הנוער – מתאימים**, פיתוח מודול ממשק למס"ר ממערכת קדם השמה. אפיון ממשק מתל"ם.
- **מערכת יחידת הסיוע – מתאימים**, אפיון שאלוני האינטייק בפלטפורמת מש"י החדשה.
- **מערכת מנ"ע**, שירות מבחן נוער – **מתאימים**, מערך ממשקים דו כיווניים מול המשטרה, ממשקים דו כיווניים עם משטרת ישראל, לקבלת מידע מקוון ואוטומטי, הודעות SMS לגורמים הרלוונטיים.

- **שחקים** – חקירות ילדים: פיתוח והפעלת מנגנון צילום דיגיטלי במחשבי W&D ומשלוח ממשק ישיר לתמלול. בנושא יצירת ממשקים ישירים מול המשרה להפניות ומשלוח חומרי חקירה.

תכנית יתד

- מערכת ית"ד – **מודדים**, לאיתור וטיפול בצעירים בסיכון, תחזוקה שוטפת והיערכות לקליטת המערכת באגף לחברה שזכתה בפיתוח ותחזוקת מערכות סייילספורט.

מינהל אסטרטגיה תכנון כלכלי מחקר ורגולציה

אגף פיקוח ובקרה

נתיב – מונעים, מערכת פיקוח מרכזית התומכת בכלל תהליכי הפיקוח המבוצעים במשרד. המערכת מסייעת בהבניית תהליכי העבודה של המפקח, תיעוד הפעילות והבקרה על כלל היחידות המפוקחות על ידי המשרד ברשויות ובמסגרות וכוללת את הארגונית שלי, דוחות ממצאים, שאלונים ייחודיים, ניהול שאלונים, תהליכי אישור גורמים מקצועיים, דו"ח שיקוף מצב וסגירת פעילות.

בשנה זו פותח מודול מעקב אחר פעילות הפיקוח, בסיס לנושא נתיב למסגרות, לצד שיפורים ושדרוגים שוטפים והערכות לשדרוג מחשבים ניידים וקלים למפקחים.

המערכת נמצאת בשימוש יום-יומי של כ-600 מפקחי המשרד, מסייעת בתיעוד של כ-25,000 פעילויות פיקוח בשנה ומהווה כלי מרכזי לשימור ידע הנוגע ליחידות המפוקחות והעברתו בין גורמי הפיקוח השונים.

- **רישוי מסגרות – מונעים**, תמיכה בתהליכי הרישוי של מסגרת משלב הבקשה, בקשת רישוי של מסגרת ושליחת רישיון; תמיכה בתהליך באופן דיגיטלי; הרחבת הפריסה למשתמשים, עדכון פרטי מסגרת ובקשה לרישיון. . כמות משתמשים כ-300, מס' רישיונות במערכת כ-1260.
- **מערכת מש"י – מודדים**, מילוי שאלונים ייעודיים, בניית בקשת רישוי. פיתוח ועיצוב מנגנון חדש לשאלוני אינטק, פיתוח שאלוני דיווח עצמי מול המסגרות, שאלוני מדידה.
- **שאלוני בקרים ותכנון פעילותם** – אפיון לבניית השאלונים מחדש בממשק ישיר לנתיב.

אגף בכיר או"מ ברשויות

- **וועדת חריגים – מתאימים**, ניהול בקשות למתן פטורים והנחות מהשתתפות בהשמות למסגרות וחיבור למערכות הרשויות המקומיות. ניהול ועדות עבור אוכלוסיות נוספות שאינם ילדים. פיתוח מודול ועדות אזרח ותיק ומודול ועדות סיוע חומרי.
- **כוח אדם ברשויות** – שדרוג מערכת, התנעת הפרויקט.
- **תע"ס – משתפים**, פיתוח מערכת תפעולית לניהול תהליך כתיבת התע"ס המשרדית על גבי פלטפורמת ה-BACK OFFICE של חברת סיגנצ'ור.

אגף תכנון מדיניות ואסטרטגיה

- **מערכת אופק – מתחזקים**, ייבוא מערכת לצורך ניהול תכניות עבודה ממשרד הפנים והטמעתה בקרב יחידות המשרד.

אגף כרופסיית עו"ס

- ניהול מומחיות עו"ס – מערכת לניהול תהליך ההכרה במומחיות של עו"ס וטיפול בהתאם לכך, אפיון ופיתוח הוספת תהליך רישום עו"ס כחלק מקדים למערכת.

הלשכה המשפטית

- מערכת מינויים – אפיון ופיתוח מערכת תומכת במינויי הלשכה המשפטית.

עיצבנות

- מערכת תמיכות חדשה – אפיון מערכת חדשה לדיווח, זכאות ותשלום התמיכות לאוכלוסייה – סלי מזון, קמחא דפסחא וניצולי שואה.

אגף בכיר ביטחון

- מערכת לרישום פלילי ודיוור מוגן, בניית ממשקים לטופס בקשה לרישום פלילי הנשלחים ממסגרות שונות.

אגף בכיר קשרי חוץ ודוברות

- קשר חכם – משתפים, שדרוג מערכת לניהול וייעול קשרי העבודה בין המשרד לבין הכנסת והממשלה פנייה לדוברות.
- בחירת ספק חדש להפעלת מוקד 118 – מתחזקים, ליווי מקצועי טכנולוגי הכולל הטמעת מערכת רב-ערוצית (OMNI-CHANNEL) לצורך הרחבת ערוצי ההתקשרות של האזרח במגוון ערוצים דיגיטליים והטמעת תשתית למערכת לניהול ידע אשר מתהווה במשרד.
- מודול תמיכה בפניות אזרחים ותיקים במערכת פניות ציבור – מתאימים.

ניהול ההון האנושי

- מניפ"ה – מתאימים, מערכת לניהול וטיפול רווחת העובד/הגמלאי בנושאי פנאי בריאות ועוד.
- שכר עידוד – מתאימים, ממשק משתמש חדש.
- מכרזים – מערכת לניהול תהליך פניה ויצירת מכרז, תוך אישור כל הגורמים בתהליך.

אגף בכיר לאזרחים ותיקים

- חמ"ל אזרחים ותיקים – מערכת לניהול החמ"ל בתקופת המלחמה ובהמשך בשוטף, לצורך ויסות וניהול הא. הותיקים המפונים מבתי האבות.
- מגן זהב – מיפוי צרכים של אזרחים ותיקים, טיפול במענים ופרויקטים להפגת הבדידות ברשויות באמצעות מוקד טלפוני.

מערכות אינטרנט ודיגיטאל, מתחזקים

- **השלמת מעבר אתר האינטרנט לאתר GOV האחד** – אזרחים ותיקים, ניצולי שואה, טיפול בזנות, אומנה, תמיכות, מענקים וסיוע, מגזרים וקהילות, יתומים ועוד..
- **פורטל פנים משרדי**, פורטל פנימי. הקמת עמודי יחידה על פי דרישה, פיתוח ספר טלפונים ארגוני, העלאת רכיבי טפסים, נהלים ומערכות שילוב הפורטל הפנימי ככלי תקשורת פנים ארגוני מרכזי.
- **יצירת ת.ז לכל מערכת וחומרי ההדרכה שלה..**
- **מיני סייטים:** אתר אלימות במשפחה, אתר נציבות פניות ילדים, אתר נגיף הקורונה, אתר סחר יוצרים בקהילה ...
- **שירותים דיגיטליים שונים** (טפסים, סקרים ועוד) בדיקת רישום פלילי, רישום עובדים סוציאליים וטפסים וסקרים על פי דרישה כגון; הצטרפות מתנדבים לסיוע למערך השירותים, בקרת תזונה במסגרות, סקר חכם באמצעו מסרון SMS, סקר משלים לאיכות השירות הפנימי במשרדי ממשלה ומשוב פנים משרדי, סקר חכם באמצעות מסרון (SMS) ועוד.

תחום BI

פיתוח דשבורדים חדשים:

- **דשבורד מנכ"ל – מודדים**, מבט על נתוני המשרד, ובנוסף: אירועים חריגים המדווחים במסגרות, פניות הציבור.
- **דשבורד מכלול – משתפים**, המערכת זכתה באות הצטיינות מטעם אנשים ומחשבים IT_AWARDS 2021; בניית דשבורד עבור המש"ח-ים, השקות חגיגות למנהלי המחלקות לפי מחוזות, הדרכות חשיפה להנהלות המחוזות, מפקחים וסרטונים – סרטון שיווקי 20 סרטוני סמן המסבירים על השימוש במערכת. בוצעו שדרוגים ע"פ בקשות המש"חים.
- **דשבורד מנהל אזרחים ותיקים – מודדים**, איחוד והצגת מידע מקיף, אודות פעילות המינהל: מבט על האוכלוסייה הכללית (למ"ס ומרשם), מבט על אוכלוסיית מקבלי השירות, מבט על השירותים שהמשרד מספק.
- **דשבורד מנהל מוגבלויות – מודדים**, איחוד והצגת מידע מקיף, אודות פעילות המינהל: מערכת עיוורים וליקוי ראייה, מערכת חרשים וכבדי שמיעה, מערכת מש"ה ואוטיסטים, נתוני יסוד ומס"ר.
- **דשבורד מנהל שח"א – מודדים**, איחוד והצגת מידע מקיף, אודות פעילות המינהל: מבט על האוכלוסייה הכללית (למ"ס ומרשם), מבט על אוכלוסיית מקבלי השירות, מבט על השירותים שהמשרד מספק.
- **מדדי איכות – מודדים**, איפיון וחישוב מדדים נוספים ממערכת נתיב, הצגת המדדים המוטמעים בבוקר טוב למסגרת, השוואת מסגרות ע"פ המדדים.
- **דשבורד ניתוח אוכלוסיות – מתאימים**, יצירת שפה אחידה לחישוב אוכלוסיות ברווחה – לפי סוגי עולים (חדשים/ותיקים), שפות עולים ומגזרים באוכלוסייה, מדידת הקשיים של כל אוכלוסייה ומציאת נקודות חולשה בהן נדרש שיפור. **מודדים**, השוואה בין האוכלוסייה הכללית לאוכלוסייה ברווחה.
- **מחקר נתונים – מונעים, מתאימים, מודדים**, חיזוי נזקקות ע"פ מאפיינים – הצגת יכולת להתאים נזקקויות על בסיס המאפיינים המוזנים בנתוני יסוד, הקמת שרת ובניית API חיזוי נזקקות. חיזוי הצורך בהשמה – הצגת יכולת ניבוי לאם קיימת השמה רלבנטית.
- נוסמים לרווחה – מאפייני משפחה ש"תורמים" או "פוגעים" בסיכוי המשפחה להצליח בתוכנית, משך זמן מיטבי לתוכנית. חלק מהמסקנות הוטמעו זה מכבר בתהליך הליווי. תמיכה שוטפת לאורך השנה למכלול שאלות המעסיקות את המנהל (שביל הצמיחה, נוסמים, העניינים החדשים, המחקר RCT ועוד).

- **מנהל מוגבלויות – מתאימים**, השפעת הדרכה שיקומית על ניצול עזרים תומכים לעיוורים, ניתוח נתוני נתיב, שותפות בגיבוש מדדים וניתוח הנתונים בהמשך להחלטה 923 מגזר ערבי.
- **GIS – מתאימים**, מיקום מסגרות, מקבלי שירות, מפקחים (מחוז תל אביב). בניית שכבות מידע ע"פ אזורים סטטיסטיים ושכונות. בניית אפליקציות: ניתוח אוכלוסיות ומענים, מפקחים במחוז (לשעת חירום, כדי שמפקחים וכלו להגיע למסגרות הקרובות לביתם), תוכנית המאיץ (השפעת שינויי האקלים על אוכלוסיית הרווחה).
- **פיתוח דשבורדים במובייל – מודדים, משתפים**, הנגשת דשבורדים קיימים במובייל ופיתוח דשבורדים מותאמים למובייל, מאפשר זמינות נתונים מכל מקום ובכל זמן.
- **אפיון ופיתוח מערכות BI ממערכות תשלומים ומערכות ייעודיות ובכלל זה:**
פורטל לנתוני יסוד החדשים, תוספות ועיצוב מחדש בבוקר טוב למש"ח, טעינת טפסים המגיעים למשרד לבסיס נתונים מרכזי ואפשרות ניתוח המידע, בניית דשבורד -118 שי"ל, בניית דשבורד עודכנית ללשכה המשפטית, בניית דשבורד אבטחת מתקנים, קבלת נתונים ממערכת תל"ם, אוכלוסיות ייעודיות (ערבים, עולים, בדואים, חרדים). הנגשת מידע לציבור באתר המשרד, DATA.GOV.
- **פרסומים וחומרי הדרכה – מתחזקים**, פרסומים במייל ובפורטל – מה חדש ב BI, כתיבת חומרי הדרכה למערכות חדשות ולפיתוחים חדשים ועדכון חומרים, העשרת המידע בחנות האפליקציות בפורטל הארגוני החדש, שימוש בניוזלטיירים להגברת השימוש בדשבורד מכלול ברשויות
- **הדרכות וטיפול בפניות למידע – מתחזקים**, טיפול ביותר מ 350 פניות להדרכה, עזרה בהפקת נתונים, עשרות הדרכות לצוותים שונים על מערכות BI חדשות וותיקות, טיפול במאות פניות למידע מגורמי חוץ ומהמשרד – שליפות AD HOC, הקמת מערך אנליסטים.

תחום תשתיות, מתחזקים

- **רוחבי:**
  - הסתיימה החלפת מערכת האחסון המרכזית (הן באתר ייצור והן באתר DR). המערכת הקודמת הגישה לגיל 6 שנים.
  - הוקמה מערכת אחסון מרכזית עבור המחשב המרכזי (IBM Mainframe) באתר DR. בכך יש גיבוי חם של נתוני ה-MF גם באתר חרום.
  - **מרכז תיק דייר** – בשלבי כתיבה אחרונים. טיוטה כמעט אחרונה לפני פרסום (עבור המעונות הממשלתיים בלבד).
  - המשך פריסת פרויקט Dock&Work (כ-1,000 תחנות במשרד).
  - מיפוי מערכות לקראת מעבר לנימבוס.
- **תקשורת ורשתות:**
  - **סיום פרויקט מעבר לרשת מטרו בזק** – פרויקט נרחב של העברת הרשת הרחבה מחב' בינת לחב' בזק תוך הרחבה משמעותית של רוחבי הפס.
  - הוחלו הגדרות Quality of Service בכל קווי התקשורת לשיפור ההתמודדות עם עומסים (הפצות תוכנה, עדכוני מיקרוסופט, עדכוני אנטיירוס).
- **שירלי** – סיום התקנות במשרדים ופריסה במעונות הממשלתיים.
- **הגדלת רוחב החיבור לממשל זמין** – לשם שיפור מהירות הגלישה ואיכות שיחות הזום.

- אבטחת מידע וסייבר:
  - בוצע תרגיל דיוג לפני כחודש (תרגיל שני) באמצעות תשתית מודעות עובדים שהוקמה בשנה שעברה.
  - בתהליך הקמת תשתית להלבנת קבצים הנשלחים למשרד ע"י גולשים באתרי אינטרנט של המשרד.
- MF:
  - החלפת האחסון המרכזי בסביבת ה-MF. הקודם הגיע לגיל 6 שנים.
- SYSTEM:
  - החלפת האחסון המרכזי (HPE).
- החלפת תשתית הגיבויים והשחזורים של המשרד – תחילת יישום מרכז למערכת גיבויים חדשה. פעילות שתימשך בכל שנת 2023.
- ריענון צי השרתים במשרד – הוחלפו 4 שרתים מרכזיים השנה.

תחום אבטחת מידע, מתחזקים

- ביצוע ביקורות וביקורים באתרי המשרד ומתן הנחיות בהתאם.
- ביצוע הדרכות ופעולות יזומות להעלאת מודעות העובדים בתחום אבטחת מידע.
- קבלת הסמכה לתקן ISO בתום הסייבר.
- המשך פיתוח ושילוב כלי אבטחה לפי המתחייב מעמידה על דרישות תקני ISO.
- שילוב המשרד בפעילויות במסגרת החלטות הממשלה בנושא סייבר, בתחום הסייבר האזרחי והמגזרי.
- טיפול באישור והנפקת כרטיסים חכמים וחיבור למערכות ממשלתיות.
- ייזום וייעוץ בתהליכי עבודה מאובטחים באגפי המשרד.
- ביצוע תחקירים לאירועי אבטחת מידע במשרד.
- שיתופי פעולה בהעברת מידע חסוי בין משרדי ממשלה בהתאם לחוק הגנת הפרטיות (הוועדה להעברת מידע בין גופים ציבוריים) ויצירת קשר באמצעות תוכנת כספת.
- הידוק הקשר בנושא אבטחת מידע ויעוץ מול רשויות מקומיות.
- בניית תוכנית להגנה על מאגרי מידע רגישים.

מתודולוגיה אינטגרציה ואבטחת איכות

- ALM אוטומטי – מתחזקים, תחזוקת האוטומציה של התהליך לניהול מחזור חיים של פרויקט מבוסס מתודולוגיית שיתוף הנהוגה בארגון ובהתאמה למסגרת המתודולוגית הממשלתית של מערך הדיגיטל הלאומי. עד כה הוסבו למעלה מ-50% מהמערכות אולם עם המעבר לענן הנימבוס הממשלתי אנו שוקדים על התאמת התהליך למערך התשתיתי המתגבש ומתהווה ביום אלו כחלק מהקמת מיקוד הפעילות שלנו באגף כחלק מגיבוש תחום האינטגרציה (DEVOPS) המתהווה באגף.

- מתודולוגית שיתוף – מתאימים**, מתודולוגית שיתוף לניהול IT הנהוגה בארגון ומונגשת על גבי פלטפורמת שיתוף, אתר לניהול ידע מבוסס טכנולוגיה מתקדמת (WORD PRESS) המאגמת את כל אוצר הידע המצטבר באגף במרוצת השנים. אתר זה משמש היום כפורטל אגפי אך מתוכנן לעבור הסבה טכנולוגית לתשתית GOV.IL. מתודולוגית שיתוף עוסקת בפיתוח מערכות מידע בגישת ה-ALM (Application lifecycle Management) גישה חדישה המסדירה את כל השלבים והאירועים במחזור חיים של פרויקט, על גבי פלטפורמת ה-TFS מבית מיקרוסופט. ה-TFS תומך בניהול התצורה של כלל התהליכים בין ארבע סביבות העבודה (פיתוח, בדיקות, STAGING וייצור) ומאפשר שקיפות מעקב ובקרה אחר הפרויקט לאורך כל מחזור החיים עבור כל הגורמים המקצועיים לרבות הדרג הניהולי. הטמעת המתודולוגיה הכרחית לתפעול תקין של מגוון המערכות הקיימות במשרד ומתעדכנת מעת לעת לאור הצרכים העולים מן השטח ובכלל זה המעבר לענן הנימבוס הממשלתי.
- אבטחת האיכות** מתבצע לאורך כל מחזור החיים של פרויקט באופן שוטף ואינטגרטיבי הכולל תיעוד של כל הפעולות ברצפת הייצור של המוצר. המטרה היא בניית מערך שיטתי ומובנה תוך שימוש בטכנולוגיה מתקדמת MTM (Microsoft Test Management) המשולבת בפלטפורמת ה-TFS. כחלק משיפור הבקרה וייעול תהליכים, הותנע תהליך קליטה והטמעה של כלי בדיקות חצי אוטומטי מערכת LOW COD (של חברת CLOUD BEAT) במסגרת שיפור וייעול תהליכי העבודה של שלב הבדיקות. הותקנו שרתי תפעול, הותקנו רכיבי המוצר, נערכים להדרכה יבוצע פיילוט ולאחר הפקת לקחים יוקם המערך כנדרש.
- טקסונומיה משרדית – מילון מונחים – מתאימים**, ליווי מקצועי לתהליך אשר הותנע במשרד בהובלה של מינהל האסטרטגיה וספק חיצוני אשר תוצריו הם מפת מונחים גרפית. המגמה היא להקים תשתית ידע ארגונית בשפה אחידה, תוך הבניה והסדרה של תהליכי עבודה הכוללת ממשקים בין מערכות תפעוליות ומאגרי מידע מרכזיים (נתוני יסוד, מס"ר, קליק, נתיב ..) טבלאות המרה ובכלל זה תכנון והקמה של טבלה אינטגרטיבית במאגר נתונים המרכזי המאגם את סל המענים של הרווחה אודות מהות הנזקקות העולה מצד מקבלי השירות הנמנים על אוכלוסיות היעד של הרווחה.
- תהליך WorkFlow** משרדי לפתיחת תכנית/שירות, **מתאימים**, בהמשך להקמת מאגר המענים של רווחה נדרש לגבש תהליך סדור ומוסכם של פתיחת מענה חוצה מנהלים על מנת לאגם משאבים ולייצר אמת ארגונית אחת.
- MOSA_GENERAL_DATA – מתחזקים**, מאגר הנתונים המרכזי; תכנון והקמה של טבלאות תשתית עבור מערכת נתוני יסוד החדשה, תכנון והקמה של תשתית עבור תעבורת נתונים של קליק לרווחה מהספק למאגר המרכזי "תעלת קליק" וממנו הלאה לממשקים הרלוונטיים אשר מצויים בתהליך מיפוי, המשך הקמת טבלאות תשתית עבור כלל המערכות, תכנון והקמת טבלה אינטגרטיבית עבור סל המענים של הרווחה, שיפור המערך של המבנה הארגוני של המשרד והתאמתו למס"ר.
- ניהול סיכונים – ניהול הסיכונים** היה נושא חשוב מאוד תמיד, אך הוא נהיה לבעל משנה חשיבות במצב החירום בו אנו נמצאים כעת. במסגרת הקמת פעילות ניהול הסיכונים של מערך הדיגיטל הלאומי, מונו מנהלי סיכון תקשוב משרדיים, עודכנו הנחיות והחל תהליך הטמעה במשרדים. במסגרת פעילות זו, אנו שוקדים על גיבוש הקמת מערך תשתיתי והסדרת התהליך של ניהול סיכונים בפעילויות מיחשוביות ERM. הותנע תהליך של מיפוי הסיכונים איתם הארגון מתמודד תוך סיוע לארגון לפעול לצמצום ובנוסף סיוע לשיפור תהליכי ניהול הארגון בכדי להביא למצינות ניהוליות.

אגף מערך שירותי הבריאות

כללי

מערך שירותי הבריאות במשרד הרווחה הוקם בינואר 2021. בראש המערך עומדת הרופאה הראשית של המשרד ד"ר שגית ארבל אלון. במערך פועלים פסיכיאטרית ראשית, מומחה לרפואת שיניים, אחות ראשית, אחיות מנהלי הליבה, מקצועות הבריאות – תזונה, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק וקלינאות תקשורת, יועץ משפטי, יועץ בריאות הסביבה, תקציבן, מנהלת פרויקטים, ומנהלת תחום תיאום בריאות-רווחה.

חזון המערך

מערך שירותי הבריאות יוביל מתן שירותי רפואה הולמים, כוללניים, איכותיים, שוויוניים, משיאי ערך ויעילים לכלל מקבלי השירות במשרד הרווחה והביטחון החברתי, באופן שיאפשר מתן מענה סוציאלי מיטבי וחתירה לשלומות ויהווה בית מקצועי לכלל עובדי הבריאות, במערכות הרווחה והבריאות.

מטרות מערך הבריאות

המערך הציב לעצמו 3 אבני דרך המתוות את עיקרי עבודתו:

קידום איכות ובטיחות הטיפול:

- קביעת סטנדרטים נהלים ובקרה.
- ניתוח אירועים חריגים בבריאות.
- כשירות כוח אדם במקצועות הבריאות.

שיפור המרחב המשותף עם מערכת הבריאות:

- שיפור הקיים ויצירת מענים חדשים במערכת הבריאות למקבלי שירות ברווחה.
- הוצאה אל הפועל של תכניות משותפות עם אגף בריאות הנפש, גריאטריה מינהל רפואה ובריאות הציבור.
- פעולה משותפת להגברת הערך למקבלי השירות בשיתוף עם קופות החולים.

בריאות בכל מדיניות רווחה:

הטמעת התפיסה בקרב מינהלי הליבה כי אין מוביליות חברתית ללא בריאותית וכי שומה על מתכנני מדיניות הרווחה במשרד לקחת בחשבון את השפעתן של הפעולות והתוכניות על סוגיית הבריאות.

נתיבי היישום המרכזיים באמצעותם המערך עובד:

- הגדרה והטמעת סטנדרטים של איכות ובטיחות במטרה לשמור על בריאותם ושלומו של מקבלי השירות.
- הובלת מהלכים אסטרטגיים משני מציאות.
- בקרה על יישום הסטנדרטים באמצעות שיתופי פעולה, תיעודף והתערבות במידת הצורך.
- ניהול הקשר עם משרד הבריאות במטרה להשפיע על מדיניות ולהנגיש את שירותי הבריאות למקבלי השירות ברווחה.
- פתרון בעיות, מענה לצרכים, פתיחת חסמים. המערך מהווה כתובת זמינה ביום – יום על מנת לסייע לטפל בסוגיות בעולות.
- ניהול הידע, למידה וכשירות מקצועית.

פעילות המערך בשגרה

- קידום מהלכים לשיפור איכות ובטיחות הטיפול.
- הסרת חסמים ותיווך עם מערכת הבריאות על כל מרכיביה.
- קידום רפואה מונעת בקרב מקבלי השירות.
- כתיבת נהלים והנחיות.
- הכשרות והשתלמויות של כוח אדם במסגרות שבפיקוח הרווחה.
- בדיקת אירועים חריגים.
- השתתפות בוועדות בדיקה.
- בקרות בתחום הבריאות.
- שותפות בוועדות בין-משרדיות וועדות היגוי.
- השתתפות בוועדות בכנסת.

פעילות בשנת 2023

קידום רפואה מונעת בקרב מקבלי השירות:

- פרסום הנחיות והמשך מתן מענה בסוגיות הקשורות במחלת הקורונה.
- ניטור תחלואה במסגרות רווחה ומניעת התפרצויות של וירוס הקורונה במסגרות שבפיקוח משרד הרווחה.
- תיאום חיסוני קורונה למסגרות "מגן אבות" בשיתוף משרד הבריאות.
- פרסום הנחיות בעקבות עליית התחלואה במחלת השעלת והחצבת.
- מהלך לאיתור וטיפול בנשאי הפטיטיס C.

תחום רפואת השיניים רפואת שיניים:

- מתן 127,513 טיפולי שיניים כולל מניעה, הדרכה וטיפול ל-17,100 מקבלי שירות ממנהל מוגבלויות ב 21 – מרפאות שיניים בפריסה ארצית.
- המשך הרחבת טיפולי שיניים לאוכלוסיית אזרחים וותיקים. השנה ניתנו 13,500 טיפולים ל 2,850 אזרחים ותיקים במסגרות הרווחה.
- שימוש ב מכשיר CT דנטלי בשכיבה יחיד מסוגו בארץ לצורך הדמיות דנטליות באוכלוסייה עם קשיים בשיתוף פעולה.

כתיבת נהלים והנחיות:

- שותפות בכתיבת נהלי אגף הדיור מנהל מוגבלויות.
- כתיבת הנחיות לטיפול בנתמכי נשימה בעת עלטה.
- ריענון הנחיות חירום למלאי מזון במסגרות שתחת פיקוח הרווחה.

הכשרות וכנסים מקצועיים:

מערך הבריאות משמש בית מקצועי בתחומי הבריאות עבור הצוותים העובדים במטה, במחוז ובמסגרות תחת פיקוח הרווחה. במהלך שנת 2023 המערך יזם הכשרות מגוונות בנושאי קורס הכשרה בן עשרה מפגשים לאחיות המסגרות ממנהל מוגבלויות ואזרחים בריאות לקהלי יעד שונים:

- ותיקים שבפיקוח המשרד.
- שלושה ימי עיון לאחיות המסגרות שבפיקוח המשרד.
- יום עיון בנושא בריאות הנפש.
- הכשרות למפקחים.
- ימי עיון והכשרות לצוותי מקצועות הבריאות במסגרות) ריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת, תזונה ופיזיותרפיה (.
- הכשרות בנושא תזונה ותברואה למנהלי מסגרות.
- קורס נאמני תברואה למסגרות תחת פיקוח הרווחה לצורך הקניית ידע ומתן כלים יישומיים בניהול מערכת תברואה ובטיחות מזון במטבי המסגרות.
- קורס מתאמי טכנולוגיה שיקומית, בשיתוף משרד הבריאות והחינוך, שמטרתו פיתוח מומחיות בתחום הסביבות החכמות לאנשים עם מוגבלות.
- קורס חלוקת תרופות למדריכים ומטפלים. הכשרה של צוותי המסגרות שבפיקוח משרד הרווחה בנושא מתן טיפול תרופתי.
- השתלמות שומרי סף למניעת אובדנות. הכשרה לאנשי מקצועות הבריאות בנושא זיהוי ומניעה של אובדנות.
- כנס רפואת שיניים – לרופאים מטפלים במסגרות שבפיקוח משרד הרווחה, בו הוצגו חידושים ושיתוף ידע בנושא טיפול רפואת שיניים לאוכלוסייה מיוחדת.

התמודדות עם אירועים חריגים וועדות בדיקה:

- זיהוי, טיפול ואפיון אירועים חריגים במסגרות שנמצאות בפיקוח הרווחה וקביעת הכשרות ממוקדות לקחים בכדי לנסות ולהפחית מקרים נשנים.
- השתתפות בוועדות בדיקה ותחכמים.
- הפקת לקחים לטובת שיפור מדיניות.

בקות בנושא בריאות:

בשנת 2023 התקיימו 215 בקורות בריאות במסגרות תחת פיקוח הרווחה לפי החלוקה הבאה:

מספר בקורות	סוג הבקרה
18	רפואה כללית
2	רופא גריאטר
119	סיעוד
9	תזונה
9	בקרת מזון
22	פיזיותרפיה
15	קלינאות תקשורת
21	ריפוי בעיסוק

שותפות וחברות בוועדות:

- ועדה משותפת עם משרד ראש הממשלה בנושא פערי כוח אדם במקצועות הבריאות.
- ועדת העברת מכשירי ניידות ושיקום ממשרד הבריאות לאחריות קופות החולים.
- ועדת מוגנות בשיתוף משרד הבריאות.
- ריכוז תת ועדה של חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות.
- חברות בכפרים 'ברק' לקידום הזדקנות מיטבית.
- חברות בוועדה בין משרדית בנושא השמת אזרחים ותיקים עם נכות נפשית.
- חברות בוועדה בין משרדית בנושא מניעת נפילות בקרב אזרחים ותיקים.
- חברות במועצה הלאומית לגריאטריה.
- חברות בוועדת היגוי תיאום טיפול. משרד הבריאות, הביטוח לאומי, גויינט ורווחה.
- ועדת היגוי להקמת מסגרות משולבות לעבריינים חולי נפש.
- חברות בצוות היגוי עם משרד הבריאות בנושא אורח חיים בריא וגמילה מעישון.
- חברות בצוות היגוי תכנית 'מרפא' על עיריית ירושלים וקרנות הביטוח הלאומי.
- חברות במועצת הבריאות (מועצה לאומית).

- חברות במועצה הלאומית לבריאות הנפש.
- חברות במועצה הלאומית לגריאטריה.
- משקיפים בוועדה הלאומית לביטחון תזונתי.
- שיתוף פעולה עם המחלקת לתזונה במשרד הבריאות ושירות שיקום נוער במנהל של"ם.
- שתוף פעולה בריאות, חינוך ורווחה – אגדן אמות מידה בנושא תזונה במרכזי נוער.

המשך ניהול אספקת שירותי בריאות לנמלטי המלחמה באוקרינה – 462 פניות

מענה לסוגיית הסייעות לילדים עם סוגיות בריאות מורכבות – 300 פניות

מענה לוועדת חריגים בתחום הבריאות:

פעילות מערך שירותי הבריאות במהלך מלחמת חרבות ברזל:

- פרסום הנחיות למניעת היפגעות בעת מעבר למרחבים מוגנים.
- ריענון הגשת עזרה ראשונה לעובדי המשרד ומסגרות הרווחה – הכשרה מותאמת למצב החירום, הועברה לכ-2000 עובדי המשרד ומסגרות בפיקוח הרווחה, בשיתוף מד"א.
- איתור פערים בתחום הבריאות בכ"א במסגרות ומתן פתרונות.
- נוהל עלטה: מיפוי והנחיית נתמכי נשימה.
- פינוי אזרחים ותיקים ברמות תפקוד שונות מהקהילה ומהמלונות למסגרות מותאמות שבפיקוח הרווחה או משרד הבריאות.
- עדכון נוהל הצטיידות במים ומזון בשעת חירום.
- נוכחות ותמיכה במטה משפחות הנעדרים.
- הקמת מערך רופאים מתנדבים לצוות מתן בשורה מרה והפעלתו.
- הקצאת ציוד רפואי למסגרות של אנשים עם מוגבלות בשותפות עם הג'וינט.
- תיאום אספקת תרופות לאוכלוסיית המפונים מהדרום והצפון.

תכנית חוסן לאומי לישראל:

בעקבות מלחמת חרבות ברזל הוכנה תכנית בשיתוף משרד הבריאות, משרד החינוך, ביטוח לאומי, רשויות מקומיות והגוינט להטמעת מודל חוסן לאומי כתפיסה בין-משרדית ובין-מגזרית אחידה לחיזוק החוסן הנפשי של האוכלוסייה בכלל וקבוצות בה בפרט בטווחי זמן משתנים.

הכשרות צוותי בריאות בנושא טיפול מודע טראומה וחוסן בשיתוף נט"ל: בעקבות מלחמת חרבות ברזל וברוח התקופה, אנו רואים חשיבות גבוהה בהכשרת צוותי הרפואה כמטפלים מודעי טראומה.

אגף בכיר ביקורת פנימית

א. דוחות ביקורת פנימית שנכתבו בשנת 2023

1. אבטחת מידע.
2. חקירות ילדים וחקירות מיוחדות.
3. היבטים בניהול מכרזי ספקים.
4. סדרי דין – מינהל שירותים אישיים וחברתיים.
5. אגף בכיר מבחן לנוער.
6. מערך המעונות הממשלתיים (3 דוחות).

ב. היקף כוח האדם באגף בכיר ביקורת פנימית בשנת 2023

1. המבקרת הפנימית מועסקת במשרה מלאה.
2. באגף 9 תקני כוח אדם, מהם היו מאוישים בפועל בשנת 2023 6 תקנים.
3. בנוסף, בשנת 2023 האגף ביצע ביקורות גם באמצעות משרד רו"ח חיצוני. בשנת 2023 בוצעו מטלות ביקורת במיקור חוץ בהיקף כולל של כ-630 שעות.

אגף בכיר ביטחון וחירום

ייעוד ומשימות

1. כללי:

- א. אגף בכיר חירום וביטחון, אחראי על תחום אבטחה פיזית ואבטחת מידע מסווג, מתוקף החלטת ממשלה ומתוקף היותו גוף מונחה משטרת ישראל ושירות ביטחון כללי, כ"כ אחראי לתכלול, להנחות ולהוביל את כלל משימות החירום במשרד הרווחה והביטחון החברתי.
- ב. המשימות מבוססות מוכתבות על מטלות של משטרת ישראל, שירות ביטחון כללי, רח"ל (רשות חירום לאומית), פיקוד העורף ומשימות, שהן פועל יוצא מפעילות משרד הרווחה והשירותים החברתיים, בכללם, נושאים הנוגעים להתנהלות המשרד בשגרה ובחירום.
- ג. השנה אנו מתכללים את האבטחה במחלקות הרווחה ברשויות.

2. הנחיית עבודה, לפעילות בשלושה צירים מרכזיים (ביטחון):

- א. פעילות למניעת אירועי פח"ע, עפ"י דירוג ורמת סבירות.
- ב. פעילות ביחידות המשרד, בתחום מניעת אלימות, סדר ציבורי וכשיעה.
- ג. אבטחת מידע מסווג, תיאום אבטחת המידע הרגיש וסינון ביטחון.

3. האמצעים לעמידה ביעדי השרות:

- א. אבטחה בפועל של מתקנים ומוסדות ממשלתיים, בהיבט של אבטחה פיזית, אבטחת עובדים ואבטחת מידע.
- ב. התקנת אמצעי אבטחה במתקנים חדשים ושיפור מערכות קיימות, הדרושים לשמירת מתקני המשרד, בכלל זה הצבת מאבטחים(יח' הסיוע לבתי דין רבניים, מגדלי הבירה, חקירות ילדים, יחידות הסיוע ושרותי המבחן).
- ג. אבטחת עובדים סוציאליים בעבודה שוטפת ובמפגשים מיוחדים יומיומיים, בכלל זה מתן מענה אבטחתי לעובדים מאוימים, כאמור בנוהל משותף לנו ולמשטרת ישראל.
- ד. טיפול במעונות חסות הנוער, בכל הנוגע לאבטחת המעונות הפתוחים והנעולים, קביעת הפרמטרים לאבטחה, בדגש נווה חורש, אחווה, מסילה מגן וקידום, בית הנער ירכא – ג'וליס.
- ה. מתן יעוץ ביטחוני, ביצוע ביקורות והגדרת צרכים והנחיות בטחון למאות מתקנים פרטיים וציבוריים.
- ו. הכנת תיקי אבטחה וביצוע ביקורות יום ולילה, לבדיקת מערך האבטחה ומידת יישום הנחיות.
- ז. קביעה ויישום של תוכניות אבטחה לעובדי המשרד, העוסקים במשימות מיוחדות, בכלל זה, ליווי ומתן שירותי אבטחה ייחודיים, לעובדים סוציאליים ועובדים, המקבלים קהל בעייתי ועוד (אימוץ, וועדות ערר וכו'), וכן האבטחה בתנועה באזורי סיכון, מזרח י-ם וכו'.
- ח. אחריות על סינון הביטחון וטיפול באבטחת מידע מסווג במשרד הרווחה והשירותים החברתיים.
- ט. מעקב, הכנה וחלוקת תיעוד ביטחוני, לאלפי עובדים במשרד וגופים חיצוניים אחרים.

י. ביצוע תחקירים, חוות דעת, בדיקות ביטחון וסינון עובדים במשרד הרווחה והשירותים החברתיים:

1. כ-2,500 אבחונים ביטחוניים כולל בדיקות ל-ר.פ. וכ – 9,000 בדיקות לעובדים במוסדות ציבוריים פרטיים (כנוהל חדש).
2. כ-150 תדרוכים ביטחוניים שונים.
3. טיפול בעובדים ובמשלחות היוצאות לחו"ל.

4. אנף החירום:

אחריות לתאום ותכלול, כלל הפעולות הנדרשות להערכות ומוכנות לחירום, להוות גורם מקצועי במשרד העבודה והרווחה, בכל הקשור להערכות ומוכנות המשרד להמשכיות ורציפות תפקודית במצבי חירום ומשבר, להוות גורם המקיים קשרי עבודה שוטפים עם כלל גורמי החירום השונים.
(רח"ל, פקע"ר, מל"ל והמגיבים הראשונים)

הנחות עבודה

- א. חיזוק המבנה הארגוני החדש במחוזות והתאמתם למענים בחירום.
- ב. מימוש והטמעת תורת ההפעלה המשרדית המשולבת לחירום.
- ג. סיוע והגברת המוכנות של המחוזות והמנהלים לטיפול באירועי חירום. (בניין הכח, הכשרות, אימונים, אמצעים).
- ד. ריכוז מאמץ בחיזוק המסגרות החוץ ביתיות בדגש על תרחיש מלחמה ורעידת אדמה.

מערך מעונות ממשלתיים

מערך המעונות הממשלתיים כולל 11 מעונות שהינם קהילות לחיים, המספקים מסגרת דיור חוץ ביתית לכ-1,252 בוגרים ומבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ומוגבלויות נוספות, בהתאם לפרופיל המעון, מדיניות מערך המעונות הממשלתיים ומינהל מוגבלויות.

מדובר בשירות משרדי ישיר (שאינו במיקור חוץ), הכולל כ-1250 עובדים בהעסקה ישירה, ונוספים במיקור חוץ. מעונות המערך פועלים 365 ימים בשנה 24/7.

הדיירים במעונות נהנים מרצף תכניות ושירותים מגוונים, ע"פ רמות תמיכה וגיל, אשר מביאים למימוש הפוטנציאל הגלום בכל דייר, בהתייחס ליכולותיו, רצונותיו וצרכיו לאורך כל מעגל החיים. במעונות קיימים מרכזים לפעילות יום ומרכזי תעסוקה.

המעונות פרוסים מצפון עד דרום, חלקם שוכנים באזורי מגורים עירוניים וחלקם באזורים כפריים, בשטחים ירוקים ופורחים ומהווים חלק אינטגרלי מהקהילה. תשעה מעונות מיועדים לבוגרים ומבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ברמות תמיכה שונות ומוגבלויות נוספות, בהתאם לפרופיל המעון מדיניות מערך המעונות הממשלתיים ומינהל מוגבלויות. (נופים – מגדל, עתידות – עכו, נווה מנשה – חדרה, נעורים – תל מונד, שקמה – רעננה, כפר נחמן – רעננה, רוחמה – כפר סבא, לבצלר – הרצליה וטללים – דימונה) ושני מעונות לאנשים עם מוגבלות פיזית (מעון נכים נתניה ומעון משכנות ירושלים). הדיירים מתגוררים בדירות ובחדרים מאובזרים ומטופחים הנושאים אופי ביתי וחם, תוך הקפדה על בטיחות, נגישות והתאמה לצרכים.

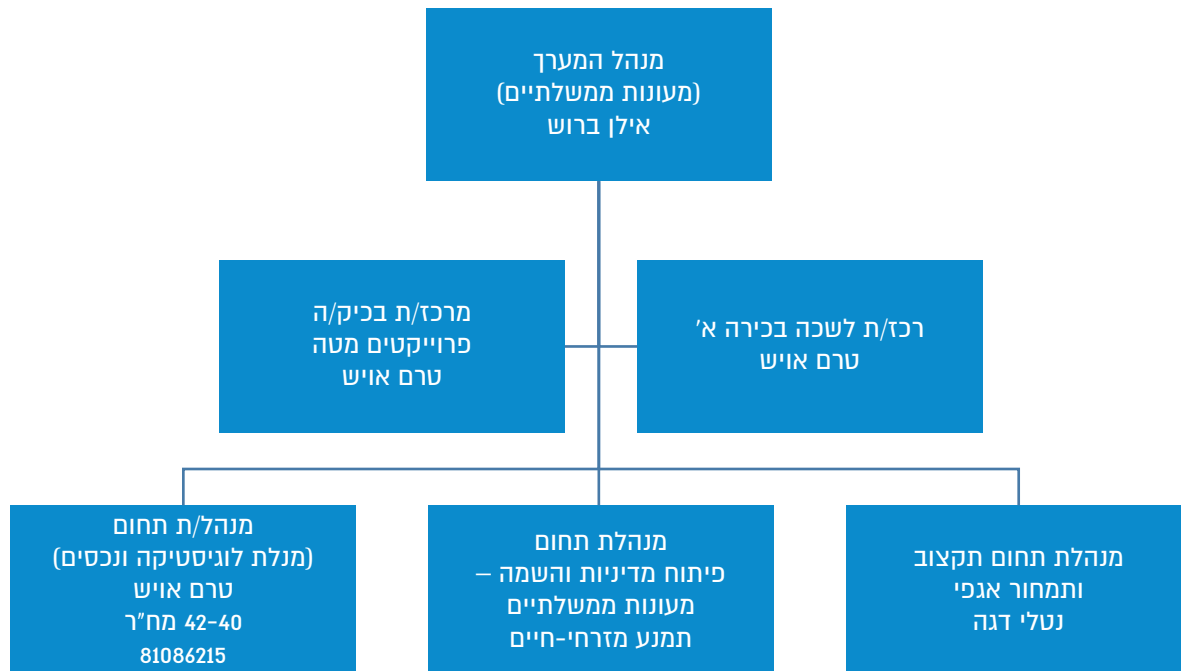
צוות העובדים במעונות במגוון התפקידים כגון: עובדים סוציאליים, מקצועות הבריאות ועוד, מלווה את הדיירים בקשר ישיר ויומיומי ושוקד על דאגה למכלול צרכיהם, קידום וייעול הטיפול ופיתוח סביבות תומכות, למען רווחתם, ביטחונם, בטיחותם, כבודם ואיכות חייהם של הדיירים. תמהיל הצוות במעונות משלב עובדים ותיקים לצד צעירים, אשר מכירים היטב את הדיירים ומודעים לצרכיהם.

חזון המערך

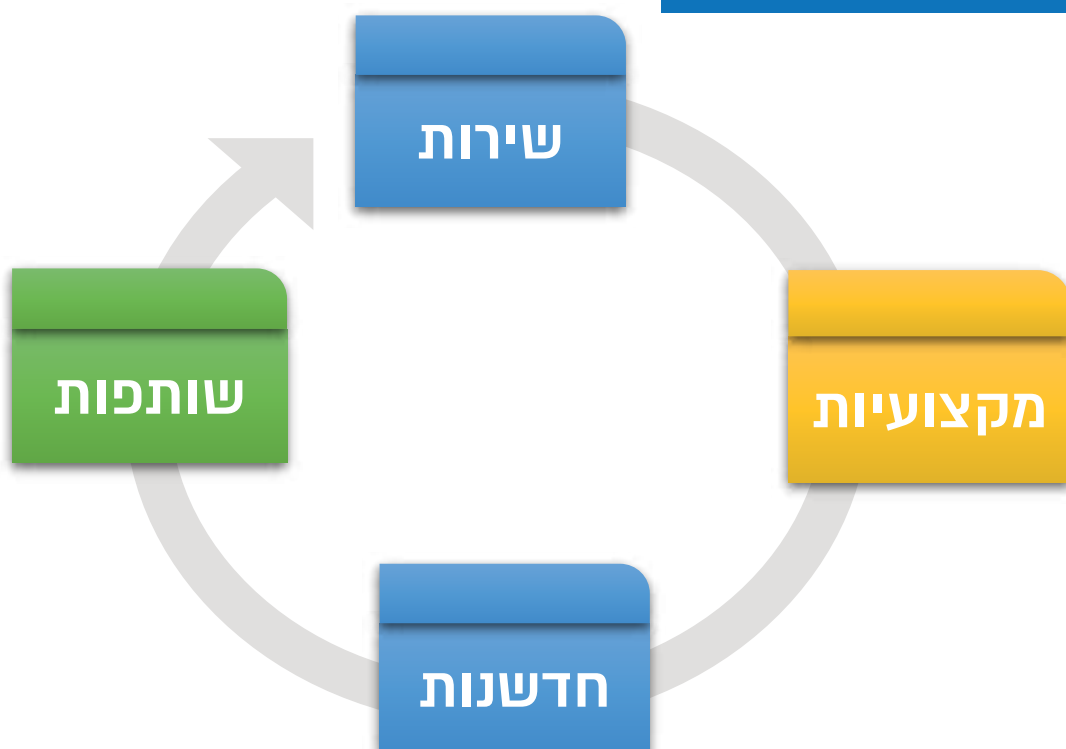
- מערך המעונות הממשלתיים יובילו את תפיסת הטיפול של אנשים עם מוגבלויות, תוך כדי פיתוח שיטות טיפול חדשניות ושאיפה למצוינות.
- הכנסת שירותים חדשים ושירותים בעלי זיקה לעולם המוגבלויות.
- לקדם ולהבטיח איכות חיים מלאה לדיירי הקהילות במגוון תחומים: בריאות, תעסוקה, פנאי, דיור וחיי קהילה פעילים.
- לקדם שירות מקצועי, איכותי ואדיב באמצעות צוות עובדים מוכשר, מסור ואיכותי.
- לפעול לייעול עבודת המעונות בכל התחומים באופן שיאפשר שימוש מקסימלי במשאבים העומדים לרשותם, לטובת איכות החיים של דיירי המעונות הכל ברוח חזון חוק שירותי רווחה לאנשים עם מוגבלות, תשפ"ב-2022.
- מערך המעונות יקדם שילוב מיטבי של המעונות והדיירים בקהילה ושילוב הקהילה בשיתופי פעולה ובקידום מיזמים משותפים במעונות.
- מערך המעונות ישאף ללמוד, לשפר, להתייעל, לקדם את המעונות טכנולוגית ולהיות שם בשביל דיירי מערך המעונות הממשלתיים.
- מערך המעונות ישאף לקדם את המעונות כמקום עבודה מכבד, מפתח מקצועית וראוי לעובדי המעונות.

מבנה ארגוני

הערכים שמובילים את המערך

פירוט השירותים הניתנים

כללי:

בשנת 2023 המערך נתן המערך שירות ל 1252- דיירים עם מוגבלות ב-11 סמלי מסגרות שונות ומגוונות.

9 מתוך 11 סמלי מסגרת הינם סמלי מסגרת לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בהם גרים 1,189 דיירים 2, מתוך 11 סמלי מסגרת הינן סמלי מסגרת לאנשים עם מוגבלות שיקומית בהם גרים 63 דיירים.

מתוך כלל הדיירים במסגרות הדיור:

- 6 מהדיירים הם בני 14-20.
- 26 מהדיירים הם בני 21-30.
- 54 מהדיירים הם בני 31-40.
- 141 מהדיירים הם בני 41-50.
- 358 מהדיירים הם בני 51-60.
- 442 מהדיירים הם בני 61-70.
- 225 מהדיירים מעל גיל 71.

מתוך כלל הדיירים 651 הם גברים ו-601 הם נשים.

תקציב מערך המעונות לשנת 2023 116,176,000 ₪ כולל אחזקה שוטפת למעונות

תקציב קרן 30% לשנת 2023 8,138,000 ₪

הכשרה שהתבצעה בשנת 2023 לעובדי מערך המעונות הממשלתיים

מנהלת צו השעה

סיכום 2023 'צו השעה'

במהלך שנת 2023, כשנה לאחר הקמתה, המשיכה לפעול מינהלת "צו השעה" במתן סיוע הומניטרי לנמלטי המלחמה מאוקראינה שאינם זכאי חוק השבות אשר ברחו לישראל. עד לפרוץ המלחמה בארצנו ב-7.10.23, היו בארץ כ-14 אלף נמלטי מלחמה ברגע נתון בממוצע, ואילו בסוף דצמבר 2023 מספרם ירד ל-11 אלף.

נתונים

רוב אוכלוסיית הזכאים לסיוע מורכבת מנשים (כ-72%), רובן הגיעו לישראל עם הילדים וללא בן זוג. כרבע מהאוכלוסייה מעל גיל 60, כשחלקם ללא עורך משפחתי כלל או בעלי מעגל משפחתי מצומצם מאוד אשר מתגוררים אצל קרובי משפחתם בישראל. כ-20% מהאוכלוסייה הינם קטינים (מתחת לגיל 18) אשר חלקם שולבו במערכת החינוך הישראלית (מתוכם כ-500 בסיוע המינהלת) וחלקם המשיכו ללמוד מרחוק במערכת החינוך האוקראינית. שאר האוכלוסייה, כ-50% הינם בגילאי הביניים.

מס'	שם הקורס	תאריכי הקורס/הכשרה/מפגשים
1	קורס הסמכה למטפלים באנשים עם מוגבלות	פתיחה: 5/3/23 סיום: 18/8/24
2	קורס מטפלים מוסמכים ותיקים – השלמה להסמכה – 54	פתיחה: 4/1/23 סיום: 10/5/23
3	קורס אוריינטציה למדריכי ביתן ורכזי משמרת וותיקים שסיימו את הכשרתם המקצועית לפני 2018	פתיחה: 5/3/23 סיום: 7/5/23
4	ליווי והטמעה למדריכי ביתן ורכזי משמרת מסיימי קורס 2022	פתיחה: 28/2/23 סיום: 4/7/23
5	פרקטיקום/הדרכה לעובדים הסוציאליים בזום	פתיחה: 22/2/23 סיום: 5/7/23
6	הכשרה פנים מסגרתית במעונות-בתחום ניהול סיכונים – תפיסה, מודל הפעלה, פרקטיקה ותרגול תחקיר והפקת לקחים (תחכים) - תפיסה, מודל הפעלה, פרקטיקה ותרגול	מאי 2023
7	קורס ניהול התנדבות מחו"ל במסגרות רווחה	פתיחה: 22/2/23 סיום: 10/5/23
8	הכשרה פנים מסגרתית לנאמנות מניעת הטרדה מינית	פתיחה: 4/1/23 סיום: 24/10/23
9	התנהגות מאתגרת – מפגשי ליווי והטמעה של מינהל מוגבלויות למנהלי מסגרות דיור חוץ ביתי, בנושא הטמעת חוזר מנכ"לית להתנהגות מאתגרת	דצמבר – מרץ 2023
10	התנהגות מאתגרת – קורס "עקרונות התנהגותיים להתמודדות מניעתית עם התנהגות מאתגרת"	פתיחה: 1/12/22 סיום: 9/2/2023
11	התנהגות מאתגרת – יום עיון למערך המעונות הממשלתיים בנושא התנהגות מאתגרת, בשיתוף מינהל מוגבלויות	12/6/23
12	התנהגות מאתגרת – הכשרה פנים מסגרתית במעונות – הכשרה לצוותים להתמודדות עם התנהגות מאתגרת	ינואר-ספטמבר 2023
13	הכשרה פנים מסגרתית – במעונות – המשך סדנאות חוסן לעובדים במערך מעונות	שנת 2023

מס'	שם הקורס	תאריכי הקורס/הכשרה/ מפגשים
14	כנפיים לניהול למנהל ולצוות הבכיר במעון	שנת 2023

מענה רפואי

עיקר הסיוע ההומניטרי שניתן דרך המינהלת היה בתחום הרפואי, כאשר גילאי 0-60 יכלו לפנות לקבלת טיפול רפואי דרך מרפאות 'טרם' ולקבל מענים שונים לפי צרכם בשיטת תשלום של pay as you go. העלות השנתית של מענים אלו דרך חברת 'טרם' ל-2023 עמד על 7,978,510 ₪. לצידם, גילאי 60 ומעלה (כ-3,400 אנשים בממוצע לחודש) היו מבוטחים בפוליסת בריאות נרחבת הכוללת שימוש בשירותי קופת חולים 'לאומית' וטיפולים נוספים לפי הצורך. עלות הביטוח הרפואי לקבוצת גיל זו עמדה על 76,754,706 ₪ לשנת 2023.

דיור למקרי קצה סוציאלי

סיוע בתחום הדיוור ניתן לכ-25 זכאים, שנפרסו בין 2 ספקים בחיפה ובירושלים. מסגרות הדיוור נועדו לתת מענה דיורי בלבד, בתוספת 2 ארוחות ביום. אוכלוסיית הדיירים הייתה מורכבת רובה מנשים מבוגרות ומעט משפחות עם ילדים, כשכולם מאופיינים במקרי קצה סוציאליים ובחוסר עורף משפחתי בישראל. לאורך השנה מספר הדיירים הצטמצם בהדרגה, כשנכון לסוף שנת 2023 התגוררו במסגרות הדיוור של המינהלת 15 אנשים.

העלות השנתית של הפעלת מענה זה דרך חברת 'אדיר השקעות' ומלון 'צפניה' בע"מ עמדה על 2,915,570 ₪ סה"כ.

הפעלת פנימייה לילדי ז'יטומיר

בשנה החולפת, המשיך המשרד לתמוך בהפעלת מסגרת חוץ ביתית לילדים אוקראינים יהודים תחת הסכם עם הסוכנות היהודית. מדובר על מסגרת של פנימייה שפעלה באוקראינה, בעיר ז'יטומיר, בידי ישראלים פעילי חב"ד במשך כעשור טרם פרוץ המלחמה באוקראינה, בעקבותיה חזרו ארצה ועימם הגיעו גם חניכי הפנימייה. בישראל הם הקימו את עמותת 'עלומים' דרכה הם מפעילים את המסגרת, ומשמשים כספק משנה לסוכנות היהודית.

בשנת 2023 שהו בפנימייה 14 בנים ו-9 בנות, בגילאי 8-18.

העלות השנתית של הפעלת המסגרת עמד על כ-4 מיליון ₪.

מיזם משותף עם המועצה הישראלית להתנדבות

המינהלת עבדה במהלך השנה בשיתוף פעולה צמוד עם 'המועצה הישראלית להתנדבות', דרכה ניתנו מענים שונים לאוכלוסיית האוקראינים, כגון:

1. חלוקת שוברים וסלי מזון עבור בעלי מעמד סוציו אקונומי נמוך.
2. חלוקת שוברי ציוד (לבית ספר, מחשבים וטאבלטים) עבור תלמידי מערכת החינוך.
3. מתן ציוד ומכשור (רפואי, תרופות, ביגוד לחורף) עבור קשישים וחולים.

4. תכנית "מזדקנים בכבוד" – פעילויות תרבות, מפגשים חברתיים, ליווי רגשי עבור בני 60 ומעלה. כ-50 משתתפים מאזור המרכז.
  5. תכנית "אח גדול" – חונכות אישית לילדים בבית הספר. כ-150 משתתפים.
  6. פעילות הפגה לילדים – פעילות חד פעמית לילדים והוריהם לקראת חופשת הקיץ.
- עלות המיזם השנתית עמדה על כ-160,000 ש"ח, כאשר המיזם מימן את עבודתה של 'המועצה הישראלית להתנדבות', ואילו הכסף עבור ההפעלות, התווים, והציוד מומן מתרומות אשר גויסו באמצעות העמותה.

360 – התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון

רקע

התכנית מכוונת להפחית את מצבי הסיכון בקרב ילדים ובני הנוער מגיל לידה עד גיל 18. מצבי סיכון אלו מחולקים על פי ההגדרה הבין משרדית המוסכמת לפי שבעה תחומי חיים שנגזרו מאמנת האו"ם לזכויות הילד: קיום פיזי, בריאות ואפשרות להתפתחות; השתייכות למשפחה; התפתחות ורכישת מיומנויות למידה; רווחה ובריאות נפשית; השתייכות והשתלבות חברתית; הגנה מפני אחרים; והגנה מפני התנהגות מסכנת שלהם עצמם. בנוסף לכך, מתייחסת התוכנית למצבים שהם מגבירי סיכון: מצבי משבר במשפחה, הגירה, השתייכות לקבוצת מיעוט, מוגבלות של הילדים ו/או ההורים, ליקויי למידה וכן תנאי עוני ומצוקה כלכלית.

קהל היעד ותוצאות: ילדים ובני הנוער בסיכון בקהילה והוריהם עם דגש על קבוצות ייחודיות ומחלשות. בשנת 2019 (תשע"ט) הושק שאלון התמ" (תשתית מידע יישובי) החדש הכולל גם את תחום החוזקות (כוחות) אצל הילדים והוריהם. בשנת הלימודים תשפ"ב (החל מתאריך 1.9.2022 עד לתאריך 31.8.2023 מולאו שאלונים על 64,699 ילדים ובני נוער שהשתתפו במענים במימון 360° המתגוררים ב-185 ישובים בהם פועלת התכנית. הרשויות באשכול סוציו אקונומי 1-5 ובשכונות עם מאפיינים סוציו אקונומיים דומים בערים גדולות באשכול 6 ומעלה.

תקציב 2023

217,000,000 ₪.

בשנת 2023 התכנית מימנה כ-1700 מענים (מסגרות) לילדים ובני נוער בסיכון ב-185 רשויות, בהם השתתפו, כאמור, כ-65,000 ילדים בגילאי לידה עד 18. כ-8,500 אנשי מקצוע הפעילו את המענים הללו.

המבנה הארגוני

360° התכנית הלאומית ייחודית בכך שהיא מנוהלת במשותף על ידי משרד הרווחה והביטחון החברתי המוביל ומתכלל את התוכנית יחד עם משרד החינוך (השותף להפעלת התכנית במחוזות). משרד הבריאות, משרד העלייה והקליטה, המשרד לביטחון לאומי ולוקחים גם הם חלק פעיל בתכנית וביישומה. בנוסף, שותפים בתכנית מרכז השלטון המקומי והרשויות המקומיות, וג'וינט ישראל. המבנה הארגוני הוא תוצר של הסכמות משרדי הממשלה ומקביל בכל רמות הארגון. המבנה הייחודי מאפשר את העבודה המשותפת של חמשת המשרדים, ומביא לידי ביטוי את הדגש שניתן לעבודה בגיל הרך. מדיניות התכנית נקבעת על ידי ועדת היגוי בין משרדית ומטה התכנית אחראי על הוצאת התוכנית לפועל. בראש הוועדה הארצית הבין משרדית עומד מנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים. בוועדה משתתפים נציגים של כל המשרדים השותפים, כאשר לכל משרד זכות הצבעה שווה בוועדה.

דרכי פעילות

כדי לממש את עקרונותיה ולהשיג את יעדיה, התכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון מאפשרת לכל אחד מ-185 הישובים הנכללים בה:

- ניצול גמיש של התקציב התוספתי שהוקצה לכל ישוב, ללא חלוקה מראש לתחומי פעולה או לקבוצות ילדים, על פי צרכים ועדיפויות שגובשו בעקבות תהליך תכנון מובנה בוועדת היגוי יישובית בין מקצועית ועל בסיס נתונים.
- גידור תקציבי ותשומת לב מקצועית מיוחדת לגיל הרך.
- תמיכה במבנה ארגוני רב מקצועי ותשתיות ארגוניות ומקצועיות.
- כלים ושיטות להפעלת תהליכים מובנים של תכנון וקבלת החלטות מבוססות נתונים.
- אפשרות להפקת דוחות על מנת לעקוב אחר מצב הילדים לפי פרמטרים שונים (דמוגרפי, מצבי סיכון, יציאה ממצבי סיכון, צרכים, חוזקות, ילדים בקצה רצף הסיכון, מצב ההורים ועוד).

תכנית 360° מתכללת מאגר תכניות בין משרדי ובו כ-170 תכניות של המשרדים השונים, וממנו בוחרות הרשויות המקומיות את התכניות המתאימות ביותר לצרכי האוכלוסייה שלהן.

בחינת התכניות היא על פי הפרמטרים הבאים:

- קהל היעד של התכנית הינו ילדים ונוער בסיכון (עד גיל 18).
- התכנית מכוונת לסיוע בתחומי החיים המגדירים את הסיכון.
- התכנית פועלת לפחות שלוש שנים בשבע רשויות שונות.
- קיימת הערכה/למידה/מידע המעידים על הצלחת התכנית.

הפניה עלפי נוהל ההכללה לנציג מורשה (ראש אנף או מנהל) מאחד ממשרדי הממשלה השותפים לתכנית 360° לצורך בקשה להכללת התכנית במאגר.

רשויות* הנכללות בתכנית, לפי מחוז וסוג אוכלוסייה

מחוזות	סה"כ רשויות	אוכלוסייה יהודית	אוכלוסייה ערבית	מעורבת
סה"כ	185	90	85	10
מחוז דרום	32	24	8	-
מחוז חיפה	22	9	11	2
מחוז ירושלים	17	14	2	1
מחוז תל אביב/מרכז	32	22	7	3
מחוז צפון א	43	10	32	1
מחוז צפון ב	39	11	25	3

* כולל רשויות הנכללות באגדים.

סקירת עיקרי הפעילות בשנת הלימודים תשפ"ג 2022-2023

1. בשנת 2023 (תשפ"ג) פעלו 1,761 מענים במימון 360 ב-185 רשויות.
2. אנשי המקצוע ברשויות מילאו בשנת תשפ"ג שאלוני תמ"י על 64,699 ילדים ובני נוער אשר השתתפו במענים במימון התוכנית, על מחציתם מולא שאלון התמ"י גם בנקודת זמן שניה.
3. אנשי המקצוע ברשויות מילאו בשנת תשפ"ג שאלוני תמ"י על כ-3,500 ילדים המשתתפים בתוכניות שלא במימון 360. המטרה שלנו היא להרחיב את השימוש בכלים של 360 במטרה לראות כמה שיותר ילדים ובני נוער בסיכון ולעקוב אחר השינוי במצבם למען התאמת מערך השירותים לצרכי הילדים.
4. חרבות ברזל – הערכות מהירה למתן מענים לשטח במצב החירום – הגמשת התוכניות והמשך הפעלתן, פרסום תוצרים לשימוש מטות המשרדים והרשויות בשגרה ובחירום.
5. חרבות ברזל – התכנית בשיתוף מכון ברוקדייל, בנו שלוש תוצרים לנוכח השפעות המלחמה על צרכי הילדים והנוער, והם: סקירה, מדריך ומחונן, מתוך החשיבות הרבה בתכנון בזמני משבר וחירום ובשימוש באיסוף מידע וידע בימים אלו. ומטרתם לסייע להתארגן בזמן מלחמה ולאחריה, ולהפנות זרקור למאפיינים, לצרכים ולכוחות שיש לתת עליהם את הדעת ולסייע לרשויות ולאנשי המקצוע לאגם מידע, לתכנן ולהתאים את המענים לילדים, לבני הנוער ולמשפחותיהם.
6. חרבות ברזל – העמקת העבודה הבין משרדית והפעלת מענים גמישים וייחודיים המותאמים לשעת חירום לדוגמא, הקמת מתחמי "מתחברים לנוער בחופים" במודל הבין משרדי ברשויות שקלטו מפונים כגון "עורף בטוח" באילת ו"אכפת בלילה" בת"א.
7. יישום החלטת ממשלה -1279 התוכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון 360 פעלה (ופועלת) למפות את צרכי הילדים בסיכון בגיל הרך ביישובים הבדואים ולהתאים להם מענים הולמים, וכן פועלת להרחיב את השימוש בכלי התוכנית במענים שלא במימון.
8. עבודה בין משרדית משותפת (רווחה, חינוך וקליטה) על הפלטפורמה של 360 למיכוי צרכים ומתן מענים דחופים לאוכלוסיית ילדי העולים והנמלטים מהמלחמה באוקראינה.
9. שימור ופיתוח עובדי התוכנית בהתבסס על תכנית עבודה ברמה הארצית ובמחוזות המותאמת לצרכיהם ברמה המקצועית והאישית.
10. שימוש בכלי המדידה של התוכנית הלאומית בשירותים נוספים במערך השירותים לילדים ולנוער בסיכון (תכניות לא במימון 360, תקציבים תוספתיים והחלטות ממשלה).
11. הרחבת יכולת ההתבוננות על מצבם של ילדים ובני נוער בסיכון והוריהם ברשויות המקומיות – עליה במספר המענים שפעלו במימון 360, עליה במספר שאלוני התמ"י שמולאו וכן שיפור משמעותי במספר הילדים עליהם מולאו השאלונים ב-2 נקודות זמן בהשוואה לשנת תשפ"ב.
12. שדרוג מערכת המידע של 360 ובראש ובראשונה מחולל הדוחות החדש: מקום אחד ממנו אפשר להפיק באופן ידידות את כלל הדוחות: סטטוס, מרכז מידע ושתי מדידות, כמו כן נוספו פרמטרים רבים עבורם ניתן לסנן ולדייק את קהל היעד עליו מפקים את הדוחות.

סקירת עיקרי תכנית העבודה לשנת הלימודים תשפ"ג

2023-2024

1. המשימה: התאמת מערך המענים לצרכים המשתנים. תיאור המשימה: הקניית ידע, כלים ומיומנויות לאנשי ונשות המקצוע להתבוננות בהגדרות המוסכמות בנוגע לרצף הסיכון ולתפיסת הכוחות למען יצירת מענה הולם במערך השירותים לילדים ולנוער בסיכון לצרכים המשתנים.
2. המשימה: ניהול שיטתי מבוסס נתונים המקדם מערך שירותים מותאם לצרכים בשגרה ובחירום. תיאור המשימה: החלת דרכי העבודה וכלי המדידה של 360 על שירותים נוספים במערך השירותים לילדים ולנוער בסיכון וכמו כן הרחבת השימוש בכלים ובמיידיעים נוספים במסגרת 360.
3. המשימה: מעקב ובקרה שיטתיים, שקופים ואחידים ליישום התוכנית ביישובים. תיאור המשימה: שימוש במדדים תפעוליים וארגוניים של התוכנית בצורה רחבה ואחידה להערכה ולבחינה של יישום התוכנית ברשויות.
4. המשימה: ניהול מיטבי של התקציב. תיאור המשימה: מעקב מיטבי אחר הניצול התקציבי ברשויות המקומיות ושיפור מערך התשלומים.

בעלי תפקידים

- אחיה קמארה, מנהל התכנית הלאומית.
- מימי אקרמן, סגנית מנהל התכנית.
- שרה מסגדיאן, מרכזת בכירה תקציבים.
- יסכה אלרהנד, מנהלת מערכות מידע.
- רותם, סטודנטית.
- רוני לנדוי, סטודנטית.
- שני רביב כהן, מרכזת מנהל (מעקב ובקרה).

יצירת קשר

AhiyaK@molsa.gov.il

MimiA@molsa.gov.il

עזבונות ותמיכות ביטחון תזונתי

תחום תקצוב עמותות מקרן העיזבונות פועל ע"פ כללי הוועדה הציבורית לעיזבונות המדינה שאושרו ע"י היועץ המשפטי לממשלה.

קרן העיזבונות מהווה נדבך חשוב בסיוע תקציבי לפעילות רשויות, מוסדות ועמותות הפועלים לרווחת אוכלוסיית המצוקה במדינת ישראל.

בראש וועדת העיזבונות עומד השופט בדימוס וחברים בוועדת העיזבונות המתמנים ע"י שר המשפטים. כיום השופט בדימוס דוד רוזן משמש כיו"ר הוועדה.

היקף העמותות והמוסדות הפונים לקבלת סיוע עומד על כאלף בשנה.

קשר ומשקים

מחלקת העיזבונות מנהלת פעילות רוחבית עם כלל מנהלות המשרד, המחלקות לשירותי רווחה ברשויות, מוסדות ופנימיית המשרד, עמותות, האכפוטרכוס כללי וועדת העיזבונות במשרד המשפטים.

תחומי פעילות עיקריים

- 1. תמיכות מקרן העיזבונות לגופים שהומלצו ואושרו ע"י ועדת עיזבונות המדינה.**
בשנת 2023 תקציב קרן העיזבונות לביצוע עמד על סך 23,122,554 ₪ עבור 169 עמותות.
- 2. פרויקטים ותמיכות בתחום ביטחון תזונתי – תמיכות באמצעות 6 מבחני תמיכה.** המבחנים מאפשרים לעמותות העומדות בתנאי סף להגיש בקשות לסיוע במזון לנזקקים בכל המגזרים.
"קמחא דפסחא" חלוקת סלי מזון/כרטיסי מזון למשפחות נזקקות באמצעות 121 עמותות שאושרו בוועדת התמיכות עבור 1,434,165 ראשי בתי אב המשתכרים מתחת לסף העוני.
תמיכה כוללת בסך 16,306,431 ₪.
"חג נוסף" חלוקת סלי מזון/כרטיסי מזון למשפחות נזקקות באמצעות 115 עמותות שאושרו בוועדת התמיכות עבור סיוע ל 1,291,904 ראשי בתי אב המשתכרים מתחת לסף העוני.
תמיכה כוללת בסך 9 מיליון ₪.
"סלי מזון" חודשיים חלוקת סלי/כרטיסי מזון חודשיים למשפחות נזקקות באמצעות 30 עמותות שאושרו בוועדת התמיכות עבור 143,757 ראשי בתי אב המשתכרים מתחת לסף העוני.
תמיכה בסך 13,656,424 ₪.
"עמותות גג" תמיכה בעמותות להן עמותות קצה, המחלקות באמצעותן סלים למשפחות נזקקות, או מחלקות בעצמן למשפחות נזקקות. הייחודיות של פעילותן הינה בגיוס עודפי מזון יבש, פירות וירקות והצלת מזון. 4 עמותות אושרו, ביצעו חלוקת 176,285 סלי מזון חודשיים.
תמיכה בסך 12.5 מיליון ₪.

"מסגרות הזנה" חלוקת מנות חמות יומיות לנזקקים ב"מסגרות הזנה" או במשלוחים לבתי המשפחות. באמצעות 11 עמותות שאושרו בוועדת התמיכות. 222,320 מנות חודשיות חולקו ב 2023. תמיכה בסך 3,152,683 ₪.

" ארוחה קלה לתלמידים נזקקים" פרויקט חלוקה יומית לתלמידים ממשפחות נזקקות בביה"ס יסודי ועל יסודי ברחבי הארץ, בשנת 2023 חילקה נבט 11,138 כריכים לתלמידים נזקקים. תמיכה כוללת בסך 1,000,000 ₪.

פרויקט ביטחון תזונתי לניצולי שואה נזקקים במסגרת שיתוף פעולה עם הקליימס בארה"ב וועידת התביעות בישראל. ניצולי שואה מקבלים ארוחות חמות לביתם או מגיעים למסגרות הזנה בכל יום כמו גם סל מזון בחג הפסח. תמיכה כוללת בסך 5,617,453 ₪.

סה"כ 297 עמותות נתמכות בפרויקט סיוע במזון לנזקקים.

3. המיזם הארצי לביטחון תזונתי –

לפרויקט המיזם הארצי הוקצו 90 מיליון ₪ לשנה. שותפים לפרויקט:

הרשויות המקומיות משתתפות ב 15 מיליון ₪ והזכיין בסך 40 מיליון ₪.

היקף הפרויקט עומד על 155 מיליון ₪.

220 רשויות פעילות בפרויקט המיזם משתתפים 25,665 משפחות.

חבילת הסיוע החודשית כוללת סך 500 ₪ למשפחה.

לפי החלוקה: כרטיס מזון נטען בסך 350 ₪ לרכישה במרכול, משלוח חבילת פירות וירקות לבית המשפחה הכולל 4 מיני פירות ו-4 מיני ירקות. כ 24 קילו למשפחה.

חבילת הסיוע כוללת יציאה ממעגל העוני ככל שניתן, המשפחות משתתפות ב 3 סדנאות בשנה, כלכלה נבונה כלכלה נכונה וכדומה. רכזי הביטחון התזונתי מבצעים הליך מיצוי זכויות אשר לחלק נכבד מהן ההכנסה החודשית עלתה. כמו כן המשפחות משולבות בתכניות העצמה הקיימות ברשויות המקומיות ע"פ ההקצאות הקיימות ברשות.

משפחות להן תינוק עד גיל שנה וחצי מוכרות לאגף הרווחה ובסטטוס עוני, מקבלות כרטיס תמ"ל הכולל משלוח 5 חבילות תמ"ל לביתן.

4. חירום "חרבות ברזל" חלוקת כרטיסי מזון ביישובי העוטף

המשרד, אשל חב"ד והפדרציה היהודית בארה"ב ביצעו מיזם משותף בסך לחלוקת כרטיסי מזון בשווי 460 ₪ למשפחה עבור 15,500 משפחות המוכרות לאגף הרווחה בעוטף צפון ודרום.

החלוקה בוצעה ישירות ע"י מנהלי אגפי הרווחה. סך הפרויקט 7 מיליון ₪. 3 מיליון ₪ המשרד ו-4 מיליון ₪ השותפים האחרים.

היקף הפרויקטים שבוצעו עומד על סך 247 מיליון ₪.

הלשכה המשפטית

הלשכה המשפטית של משרד הרווחה והביטחון החברתי, שבראשה עו"ד רינת וייגלר, היועצת המשפטית של המשרד, נותנת שירות יעוץ משפטי פנימי לשר, לכל יחידות המשרד, לסמנכ"לים הבכירים, ולמנכ"ל המשרד. כך מסייעת הלשכה המשפטית לכל אלה ליישם ולקדם את מדיניות המשרד ואת פעולותיו השונות, במסגרת סמכויותיו, תוך שמירה על כללי המנהל התקין ויישום עקרונות שלטון החוק. כיחידת מטה המשרתת את כלל יחידות המשרד מלווה הלשכה המשפטית את פעילותן באופן שוטף, ושותפה לשינויים ארגוניים ולכל תהליכי העבודה. כל עורכי הדין בלשכה המשפטית כפופים, מקצועית ומנהלית, ליועצת המשפטית של המשרד, המשמשת בפועל, ככל היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה, כזרועה הארוכה של היועצת המשפטית לממשלה ומונחית על ידה.

יחידות נוספות של הלשכה המשפטית

זרוע ליטיגציה: ללשכה המשפטית של המשרד, בשונה מרוב משרדי הממשלה, יחידה ייחודית של עורכי דין המוסמכים כבאי כוח היועץ המשפטי לממשלה, לצורך ייצוג בהליכים משפטיים בעיקר בענייני קטינים וחסרי ישע (לרוב בבתי משפט לענייני משפחה) בתחומי אפטרופסות, אימוץ ילדים, צווי הורות פסיקטיים, ערעורי נוער (פליליים), הגנה על קטינים וחסרי ישע ואף בתיקים הקשורים במעמד אישי כגון תיקי אבהות.

יחידת הליטיגציה מחולקת לארבעת מחוזות המשרד, ובהתאם מטופלים התיקים על ידי עורכי הדין העובדים במחוז הרלוונטי בו הם מתנהלים.

עורכי הדין של יחידות הסיוע שליד בתי המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הדתיים: יחידות הסיוע הן יחידות טיפוליות הפועלות ליד כל בימ"ש לענייני משפחה וכל בית דין דתי, ומטרתן לסייע למשפחות הנמצאות בהתדיינות משפטית ליישב את הסכסוך בהסכמה, תוך התייחסות לצרכים הרגשיים של בני המשפחה ובעיקר אלה של הילדים. כחלק מהצוות הרב מקצועי של היחידות פועלים עורכי דין שתפקידם לתת מידע משפטי למשפחות, לסייע להן להגיע להסכמות זמניות או קבועות, לפרוס בפניהן את האפשרויות השונות לניהול הסכסוך ולסייע להן להגיע להסכמה בדבר אופן ניהול הסכסוך. להלן מצורף לינק לאתר המשרד, בו מפורטים בעלי התפקידים בלשכה המשפטית ודרכי ההתקשרות-

<https://www.gov.il/he/Departments/units/molssa-units-legal-office>

תחום מוסדות ציבור

תחום מוסדות ציבור אחראי על מתן תמיכה למוסדות חינוך פנימייתיים, לסיוע באחזקה שוטפת של תלמידים בגילאי 13-18 שנים, השוהים בפנימייה ופיקוח על פנימיות אלה, בהתאם לחוק הפיקוח על המעונות ודרישות המשרד. התחום אמון על ריכוז ותיאום בינמשרדי, למניעת כפל תמיכות בתלמידי הפנימיות ומתן המלצות על מוסדות וארגוני רווחה לקבלת פטור מתשלום מכס על מוצרים, המיועדים לחלוקה לאוכלוסיית רווחה, בהתאם לפניית משרד התמ"ת.

סיכום 2023

- הוגשו 218 בקשות לתמיכה מתוכן אושרו 198 בקשות.
- תעריף התשלום החודשי לתלמיד: 590.83 ₪.
- מספר התלמידים הזכאים לתמיכה כ-11,500.
- סכום התקציב שאושר למוסדות ונרשם בהתחייבויות לשנת 2023 – 80,427,447.60 ₪.

פירוט תמיכות למוסדות ציבור

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580315604	520003	1001652939	40303580	קול סיני (ע"ר)	23-10-38-01	250,511.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580303501	520004	1001632809	40303569	מוסדות אוהל יהושע חיפה (ע"ר)	23-10-38-01	708,996.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580210326	520024	1001709710	40303482	נחלת שמואל	23-10-38-01	129,982.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580325066	520025	1001629309	40303589	מוסדות משכנות התורה (ע"ר)	23-10-38-01	267,055.16

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580339398	520036	1001629355	40303600	מרכז תורני חסידי לצעירים בני עליה ש	23-10-38-01	621,553.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580327310	520039	1001658181	40303592	ישיבת ארחות תורה (ע"ר)	23-10-38-01	744,445.80
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580340040	520040	1001654109	40303602	ים התורה רמות ירושלים ע"ש ר' יעקב מ	23-10-38-01	675,909.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580252872	520045	1001632867	40188916	מוסדות "חסידי דאראג" (ע"ר)	23-10-38-01	527,020.36
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580343523	520057	1001657337	40390866	ברכת ישראל מאיר (ע"ר)	23-10-38-01	85,079.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580152791	520061	1001657281	40309021	ישיבת נחלת יוסף ע"ש יוסף מזרחי בירו	23-10-38-01	200,000.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580107613	520063	1001654227	40303428	בית מדרש עליון בני ברק – ע"י קונגרס	23-10-38-01	739,719.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580074581	520076	1001631590	40255243	אגודת נפש החיים שע"י מרכז קהילתי ת	23-10-38-01	307,231.60

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580295426	520080	1001632005	40221535	ישיבת באר יהודה (ע"ר)	23-10-38-01	127,619.28
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580026359	520083	1001632069	40207496	אגודת ישיבת מדרש פורת- יוסף ירושלים	23-10-38-01	250,511.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580019263	520084	1001654954	40207488	ישיבה דחסידי בעלזא ירושלים	23-10-38-01	252,875.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580336675	520087	1001653949	40207579	תורת חסד בגליל (ע"ר)	23-10-38-01	215,062.12
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580168615	520089	1001654221	40303467	פאר התלמוד (ע"ר)	23-10-38-01	56,719.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580085454	520111	1001653141	40303415	אגודת יוצאי בוכרא בני ברק	23-10-38-01	345,044.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580274504	520112	1001632283	40207572	מוסדות חינוך וחסד פני מנחם בית שמש	23-10-38-01	174,885.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580343655	520114	1001653787	40207580	מוסדות "צמח צדיק" ויז'ניץ אלעד (ע)	23-10-38-01	886,245.00

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580024529	520141	1001631653	40206923	ישיבת שעלבים (ע"ר)	23-10-38-01	89,806.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580414738	520154	1001654220	40303693	מוסדות אמרי חיים ויזניץ – מודיעין ע	23-10-38-01	765,715.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580387538	520160	1001655447	40311887	בדרכי רבותינו (ע"ר)	23-10-38-01	243,421.96
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580261881	520177	1001653020	40303534	אהלי תפארת משה בביתר (ע"ר)	23-10-38-01	864,975.12
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580282572	520178	1001657336	40303547	בנין אב	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580058014	520180	1001629307	40207519	ישיבת אור אלחנן (ע"ר)	23-10-38-01	560,106.84
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580003440	520182	1001631601	40303355	"נתיבות חיים" – מרכז ע"ש החיד"א לזכ	23-10-38-01	349,771.36
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580712685	520184	1001631631	42339498	מוסדות חינוך נווה (ע"ר) – חלוצה	23-10-38-01	21,269.88

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580316602	520195	1001655197	40303581	ישיבות לצעירים עטרת שלמה בארה"ק	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580365732	520202	1001632063	40440998	מוסדות טשארנאביל (ע"ר)	23-10-38-01	241,058.64
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580712685	520204	1001653862	42339498	מוסדות חינוך נווה (ע"ר)	23-10-38-01	215,062.12
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580132496	520205	1001631602	40207545	אור משה תל אביב	23-10-38-01	205,608.84
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580221000	520206	1001632018	40394914	יעד מרדכי – צרפת (ע"ר)	23-10-38-01	174,885.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580392504	520210	1001659291	40311883	מוסדות שער התורה אשדוד (ע"ר)	23-10-38-01	368,677.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580439735	520211	1001653782	40309085	כנסת יצחק – קרית ספר (ע"ר)	23-10-38-01	659,366.28
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580070746	520212	1001653784	40394186	מרכז תורה תפרח (ע"ר)	23-10-38-01	895,698.28

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580256865	520213	1001632001	40188918	מוסדות קרלין סטולין בקרית ספר בנשיא	23-10-38-01	794,075.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580234540	520215	1001631605	40394938	נהורא דאורייתא (ע"ר)	23-10-38-01	252,875.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580152585	520216	1001659143	40188875	מוסדות אהבת משה	23-10-38-01	415,944.32
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580313633	520219	1001658753	40445420	מוסדות וישיבת תורת ה' בארה"ק (ע"ר)	23-10-38-01	278,871.76
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580465763	520224	1001632047	40414598	פאר אהרון – רמות (ע"ר)	23-10-38-01	642,823.04
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580490084	520225	1001657010	40440997	ישיבת תנא דבי אליהו (ע"ר)	23-10-38-01	605,009.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580424174	520226	1001658261	40303702	קרן בינה (ע"ר)	23-10-38-01	125,255.96
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580039030	520229	1001631769	40188826	מוסדות התורה מקור ברוך, בני ברק (ע"ר)	23-10-38-01	675,909.52

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580471563	520231	1001653783	40440992	מוסדות תורת אהרן (ע"ר)	23-10-38-01	633,369.76
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580166171	520232	1001657280	40226056	תורת החיים נווה דקלים (ע"ר)	23-10-38-01	222,152.08
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580480994	520233	1001656895	40414609	ישיבת אחינו לצעירים (ע"ר)	23-10-38-01	380,494.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580411825	520235	1001655193	40414597	ישיבת שלום בניך (ע"ר)	23-10-38-01	477,390.64
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580427789	520237	1001655069	40311907	ישיבת חנוך לנער (ע"ר)	23-10-38-01	33,086.48
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580404648	520238	1001653224	40400909	באר מים חיים קרית צאנז ירושלים (ע"ר)	23-10-38-01	144,162.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580439081	520239	1001629433	40474081	חב"ד תומכי תמימים – אור מנחם (ע"ר)	23-10-38-01	475,027.32
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580225571	520251	1001631761	40194377	מוסדות דרכי אבות חסידי צאנז ירושלים	23-10-38-01	366,314.60

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580327310	520252	1001657343	40303592	ישיבת ארחות תורה (ע"ר)	23-10-38-01	333,228.12
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580515617	520259	1001657294	40492479	מרכז תורני חינוכי דחסידי באבוב (ע"ר)	23-10-38-01	193,792.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580316602	520275	1001655199	40303581	ישיבות לצעירים עטרת שלמה בארה"ק (ע"ר)	23-10-38-01	484,480.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580243319	520280	1001655441	40255260	ישיבת מעלה-חבר (ע"ר)	23-10-38-01	85,079.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580380228	520283	1001632288	40388188	מוסדות עמלה של תורה בירושלים עיה"ק	23-10-38-01	394,674.44
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580173672	520286	1001659297	40394852	אהבת שלום – רכסים	23-10-38-01	115,802.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580162717	520287	1001653944	40291344	ישיבת חיי משה לצעירים, ירושלים (ע"ר)	23-10-38-01	649,913.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580548501	520289	1001658752	41339769	מוסדות תפארת חינוך קוידנוב (ע"ר)	23-10-38-01	328,501.48

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580327310	520291	1001657344	40303592	ישיבת ארחות תורה (ע"ר)	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580566446	520292	1001658377	41112877	ישיבת תורת שלמה ירושלים (ע"ר)	23-10-38-01	293,051.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580068104	520293	1001655060	40207528	ישיבת ברסלב רח' ברסלב בני ברק (ע"ר)	23-10-38-01	189,065.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580508539	520297	1001631638	40477802	דרכי משה – אשדוד (ע"ר)	23-10-38-01	345,044.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580260693	520303	1001653025	40299517	ישיבת נהורא – תלמי אברהם (ע"ר)	23-10-38-01	141,799.20
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580037208	520305	1001657122	40215996	ישיבת חידושי הרי"מ	23-10-38-01	680,636.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580435923	520307	1001652992	41450521	מוסדות שער התורה רחובות (ע"ר)	23-10-38-01	262,328.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	510121593	520310	1001656899	40018044	כפר – צבי סיטרין בע"מ (חל"צ)	23-10-38-01	47,266.40

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580003168	520312	1001657288	40207479	ישיבת אור ישראל - פתח תקוה	23-10-38-01	413,581.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580357986	520313	1001655066	40472373	קרן בוני חיי עולם (ע"ר)	23-10-38-01	271,781.80
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580036275	520317	1001629347	40299467	מוסדות ביאלא "חלקת יהושוע" (ע"ר)	23-10-38-01	758,625.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580584050	520323	1001655063	41462499	גלעד טלז (ע"ר)	23-10-38-01	311,958.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580370146	520324	1001655196	40188971	מאורי צ'רנוביל (ע"ר)	23-10-38-01	285,961.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580017937	520326	1001632818	40255236	מכון הברכה מרכז לחינוך בנות יעקב (ע)	23-10-38-01	309,594.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580465763	520328	1001632048	40414598	פאר אהרון - רמות (ע"ר)	23-10-38-01	690,089.44
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580599421	520330	1001654381	41131922	תורת אברהם אבא (ע"ר)	23-10-38-01	399,401.08

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580385284	520337	1001654101	40376022	מוסדות חסידי בעלזא – בית שמש (ע"ר)	23-10-38-01	472,664.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580531101	520339	1001657293	40544512	ישיבת פאר מרדכי (ע"ר)	23-10-38-01	397,037.76
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580305548	520344	1001654278	40303571	אמור אל הכהנים – כפה פרשה לעני (ע"ר)	23-10-38-01	427,760.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580007433	520345	1001656988	40188797	הישיבה הגדולה אהל שמעון מערלוי ירוש	23-10-38-01	326,138.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580532455	520349	1001631763	40821861	דורשי ציון – בית"ר עילית (ע"ר)	23-10-38-01	512,840.44
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580632008	520351	1001655064	41579350	'זכרצת' מוסדות ליובאוויטש (ע"ר)	23-10-38-01	345,044.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580272920	520353	1001653360	41605043	מכון אוצרות הגדולים (ע"ר)	23-10-38-01	167,795.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580004992	520356	1001659146	40303358	מוסדות "באר אברהם" דחסידי סלאנים (ע)	23-10-38-01	626,279.80

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580152668	520364	1001656983	40299497	ינובון בשיבה (ע"ר)	23-10-38-01	125,255.96
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580521268	520365	1001654105	41496628	מלכות מיכאל מרכז להפצת תורה וחסד (ע)	23-10-38-01	262,328.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580319408	520368	1001652995	40395072	מסורת התורה בני ברק (ע"ר)	23-10-38-01	508,113.80
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580552834	520371	1001655067	41032855	זכרו תורת השם (ע"ר)	23-10-38-01	87,442.84
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580033249	520377	1001631642	40255239	"בית לוי-יצחק" ישיבת חב"ד ליובאוישט	23-10-38-01	912,241.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580026359	520379	1001632180	40207496	אגודת ישיבת מדרש פורת-יוסף ירושלים	23-10-38-01	94,532.80
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580029528	520380	1001657283	40303377	שדה חמד כפר נוער חקלאי של הס' אגודת	23-10-38-01	976,051.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580316602	520382	1001655198	40303581	ישיבות לצעירים עטרת שלמה בארה"ק (ע)	23-10-38-01	675,909.52

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580448710	520385	1001710998	40311868	אמונת ציון	23-10-38-01	241,058.64
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580001410	520388	1001657019	40255230	ישיבת "שבות ישראל" (ע"ר)	23-10-38-01	139,435.88
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580691392	520392	1001653354	42206826	ישיבת פני מנחם לעמלי תורה (ע"ר)	23-10-38-01	323,774.84
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580340040	520395	1001654225	40303602	ים התורה רמות ירושלים ע"ש ר' יעקב מ	23-10-38-01	441,940.84
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580427789	520396	1001655191	40311907	ישיבת חנוך לנער (ע"ר)	23-10-38-01	66,172.96
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580363109	520399	1001653793	40311912	ישיבה לצעירים תורה אור (ע"ר)	23-10-38-01	170,159.04
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580007466	520400	1001657018	40207480	ישיבת "בית מתתיהו" ע"ש הגה"צ ר' מתת	23-10-38-01	207,972.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580057354	520401	1001657121	40303396	ישיבת רוז"ן – מתיבתא תפארת ישראל)	23-10-38-01	522,293.72

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580441723	520402	1001657285	40395177	ישיבת מאור יצחק ע"ש הרה"ח יעקב יצחק	23-10-38-01	40,000.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580060242	520404	1001655086	40207521	מכון אהרן (ישראל ע"ר)	23-10-38-01	820,072.04
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580025286	520406	1001631604	40188811	ישיבת פוניבז'	23-10-38-01	460,847.40
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	N/A#	520408	1001710616	40445432	מרכז חסידי ויזניץ	23-10-38-01	583,740.04
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580293553	520409	1001631599	42183614	רמת גור (ע"ר)	23-10-38-01	406,491.04
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580476521	520410	1001629351	41968989	עץ חיים דבאבוב בארה"ק (ע"ר)	23-10-38-01	512,840.44
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580057354	520411	1001657092	40303396	ישיבת רוד"ן – מתיבתא תפארת ישראל)	23-10-38-01	463,210.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580019263	520413	1001655062	40207488	ישיבה דחסידי בעלזא ירושלים	23-10-38-01	96,896.12

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580640217	520415	1001655068	41961450	ישיבה לצעירים שומריה (ע"ר)	23-10-38-01	134,709.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580319408	520417	1001652996	40395072	מסורת התורה בני ברק (ע"ר)	23-10-38-01	534,110.32
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580705135	520422	1001654102	42359105	מוסדות בית נחמיה ע"ש הגה"ק רבי נחמי	23-10-38-01	661,729.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580025286	520424	1001657099	40188811	ישיבת פוניבז'	23-10-38-01	70,899.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580626042	520425	1001652931	41502094	בית התלמוד שערי תורה ירושלים (ע"ר)	23-10-38-01	257,601.88
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580699676	520426	1001653060	42372153	הישיבה החדשה לצעירים (ע"ר)	23-10-38-01	217,425.44
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580289882	520427	1001657345	42470556	בית עזריאל (ע"ר)	23-10-38-01	401,764.40
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580082741	520432	1001659292	40194809	מרכז ישיבות בני-עקיבא בישראל	23-10-38-01	42,539.76

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580060721	521102	1001654386	40127403	ישיבת אוהל מועד, ירושלים	23-10-38-01	77,989.56
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580256774	521108	1001710308	40303529	משכן ציון	23-10-38-01	146,525.84
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580088201	521110	1001658756	40188854	מוסדות בית אשר ובית המדרש בית יעקב	23-10-38-01	484,480.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580029122	521117	1001659154	40188702	ישיבת יקירי ירושלים נעם	23-10-38-01	784,622.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580022051	521121	1001653190	40207490	בית מדרש גבוה לתורה "ענת" (ע) ישראל	23-10-38-01	439,577.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580025591	521124	1001629301	40003461	ישיבת קול תורה	23-10-38-01	850,795.20
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580010270	521127	1001629357	40016853	משכנותיך ישראל ירושלים (ע"ר)	23-10-38-01	14,179.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580244705	521131	1001654103	40207568	ישיבת חברון "כנסת ישראל" גבעת מרדכי	23-10-38-01	

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580058014	521133	1001629306	40207519	ישיבת אור אלחנן (ע"ר)	23-10-38-01	588,466.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580101277	521135	1001654107	40188859	ישיבת בית אברהם סלונים ירושלים (ע"ר)	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580075158	521137	1001632181	40155796	הישיבה הקדושה והת"ת תורת אמת הכללית	23-10-38-01	290,688.36
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580011740	521139	1001653223	40299460	ישיבת הגאון מטשעבין כוכב יעקב י-ם	23-10-38-01	614,463.20
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580007433	521141	1001656987	40188797	הישיבה הגדולה אהל שמעון מערלוי ירוש	23-10-38-01	389,947.80
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580010577	521145	1001659141	40207483	מוסדות ותלמוד תורה זוועהיל בית מרדכ	23-10-38-01	196,155.56
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580018935	521147	1001654387	40188808	מוסדות ויזניץ אמרי חיים (ע"ר)	23-10-38-01	281,235.08
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580059756	521152	1001632768	40303400	הישיבה הגדולה שפת אמת (ישיבת גור) י	23-10-38-01	321,411.52

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580019263	521154	1001655061	40207488	ישיבה דחסידי בעלזא ירושלים	23-10-38-01	590,830.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580065316	521160	1001629559	40207526	ישיבת תפארת התלמוד ירושלים	23-10-38-01	489,207.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580004992	521161	1001659147	40303358	מוסדות "באר אברהם" דחסידי סלאנים (ע)	23-10-38-01	446,667.48
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580042943	521166	1001632280	40207510	ישיבת מאור התורה ירושלים ע"ש הרה"ג	23-10-38-01	553,016.88
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580044972	521173	1001632287	40207512	נר שמואל (ע"ר)	23-10-38-01	132,345.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580142693	521177	1001658759	40207548	מוסדות תפארת משה בצלאל	23-10-38-01	103,986.08
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580179844	521193	1001658260	40207554	מעלות חיים (ע"ר)	23-10-38-01	255,238.56
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580162139	521202	1001629346	40207551	נשמת אהרן ויעקב	23-10-38-01	834,251.96

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580026037	521205	1001632007	40207495	ישיבת ישמח משה ושבות יהודה (ע"ר)	23-10-38-01	243,421.96
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580243319	521214	1001654279	40255260	ישיבת מעלה-חבר (ע"ר)	23-10-38-01	224,515.40
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580277952	521228	1001657297	40303546	מפעלי תורה וחסד לזכרון שרה זיסל (ע"ר)	23-10-38-01	933,511.40
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580203313	521235	1001631741	40303479	והודעתם לבניך – משכן שלמה ירושלים)	23-10-38-01	548,290.24
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580031052	521242	1001631659	40207502	בית היתומים ציון בלומנטל ים	23-10-38-01	456,120.76
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580012664	522118	1001631634	40207485	ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש חבד	23-10-38-01	274,145.12
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580027738	522119	1001652991	40207498	ישיבת תורה והוראה	23-10-38-01	63,809.64
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580069243	522129	1001654273	40303407	מרכז התורה רחובות (ע"ר)	23-10-38-01	354,498.00

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580054849	522140	1001653357	40303393	אגודת תומכי ישיבת שער אליעזר קרטשניף	23-10-38-01	323,774.84
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580058311	522142	1001655084	40207520	נזר ישראל מוסדות תורה חינוך וחסד	23-10-38-01	451,394.12
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580258663	522166	1001656893	40303532	ישיבת דובר שלום (ע"ר)	23-10-38-01	541,200.28
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580209989	522167	1001629392	40207562	אולפנת רעיה (ע"ר)	23-10-38-01	132,345.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580191690	522168	1001629358	40016917	מוסדות חינוך חב"ד ברחובות (ע"ר)	23-10-38-01	200,882.20
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580240034	522170	1001629308	40299512	כנסת מאיר (ע"ר)	23-10-38-01	163,069.08
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580210409	522171	1001631598	40255257	חכמת שלמה רחובות ע"ש הרה"ג ר' שלמה	23-10-38-01	92,169.48
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580003168	523104	1001657287	40207479	ישיבת אור ישראל - פתח תקוה	23-10-38-01	517,567.08

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580041101	523109	1001629405	40303383	ישיבת בית מאיר ע"ש מרן הגאון ר מאיר	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580276715	523111	1001632815	40016791	מוסדות התורה והחסד ובית כנסת, שכונ	23-10-38-01	92,169.48
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580008589	523114	1001655087	40015160	מוסדות ישיבת כסא רחמים ספרדית (ע"ר)	23-10-38-01	378,131.20
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580010023	523116	1001658182	40207482	מגן לילד המתיבתא למצטיינים בני ברק	23-10-38-01	56,719.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580063634	523122	1001659156	40188838	ישיבת בית ישראל ע"ש האדמו"ר הקדוש ר	23-10-38-01	259,965.20
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580008423	523126	1001654229	40303359	"תפארת ציון" (ע"ר)	23-10-38-01	267,055.16
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580000503	523132	1001631592	40207477	מוסדות "תורה ושלום" בישראל (ע"ר)	23-10-38-01	302,504.96
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580027605	523140	1001657295	40303376	ישיבת סלבודקה כנסת ישראל	23-10-38-01	815,345.40

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580018919	523141	1001658758	40188807	מוסדות ויזניץ בארץ הקודש	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580028066	523143	1001658777	40207499	אגודת מוסדות קהילתיים קרית צאנז	23-10-38-01	890,971.64
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580045193	523144	1001659140	40207513	ישיבת אמרי אמת דחסידי גור	23-10-38-01	295,415.00
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580032548	523145	1001656989	40207503	מרכז מוסדות נדבורנה בארה"ק	23-10-38-01	380,494.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580031680	523147	1001656890	40188815	מוסדות חסידי בעלזא בני-ברק	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580068104	523149	1001654389	40207528	ישיבת ברסלב רח' ברסלב בני ברק (ע"ר)	23-10-38-01	337,954.76
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580050292	523150	1001659150	40303388	ישיבת חכמי לובלין זכרון מאיר (ע"ר)	23-10-38-01	248,148.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580150332	523157	1001632285	40207549	ישיבת נחלת-דוד ע"ש הרב הגאון ר' דוד	23-10-38-01	137,072.56

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580110054	523161	1001629354	40207539	ישיבת "תפארת משה" בני ברק	23-10-38-01	203,245.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580085447	523164	1001654958	40291347	ברכת אפרים	23-10-38-01	314,321.56
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580106763	523165	1001657334	40127410	ישיבות פאר משה (ע"ר)	23-10-38-01	73,262.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580078194	523166	1001629401	40207529	מוסדות התורה והחסד "מאור ישראל"	23-10-38-01	309,594.92
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580005288	523168	1001658265	40016689	מוסדות "שערי ציון" בני ברק (ע"ר)	23-10-38-01	108,712.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580137438	523170	1001631596	40207546	זכרון נחום – בני ברק	23-10-38-01	
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580197937	523176	1001656984	40207560	גאון צבי – טשערנאביל (ע"ר)	23-10-38-01	794,075.52
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580042877	523178	1001657286	40207509	ישיבות בית ישראל תפארת מנחם דאלכסנד	23-10-38-01	597,919.96

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580098895	523183	1001629439	40207536	זכרון דוד לעי"נ דוד נגר בן דאדא	23-10-38-01	271,781.80
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580033249	524104	1001631641	40255239	"בית לוי-יצחק" ישיבת חב"ד ליובאוויטש	23-10-38-01	496,297.20
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580023729	524115	1001657335	40207492	ישיבת "כנסת חזקיהו" – כפר חסידים	23-10-38-01	139,435.88
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580009181	524116	1001628788	40207481	ישיבת "שפתי צדיק" קריה חסידית חצור	23-10-38-01	243,421.96
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580040491	524117	1001654383	40207508	אגודת ישיבת חסידי גור חיפה	23-10-38-01	453,757.44
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580056448	524120	1001657296	40207518	יחל ישראל (ע"ר)	23-10-38-01	746,809.12
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580013589	524132	1001631597	40188803	אגודת קרן אורה בכרמיאל	23-10-38-01	77,989.56
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580237220	524137	1001657123	40207566	ישיבת טבריה (ע"ר)	23-10-38-01	233,968.68

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580172666	524146	1001654384	40179084	ישיבת תומכי תמימים חב"ד ליובאוויטש	23-10-38-01	127,619.28
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580027472	525101	1001654959	40207497	ישיבת אופקים	23-10-38-01	198,518.88
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580182301	525114	1001654224	40016748	בית דוד – קרית גת	23-10-38-01	238,695.32
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580062164	525116	1001631630	40303401	מוסדות פיטסבורג "צדקת יוסף" אשדוד	23-10-38-01	233,968.68
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580037265	525118	1001656894	40207505	מוסדות תורה וחינוך של חסידי גור בית	23-10-38-01	434,850.88
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580130482	525120	1001653171	40188869	מוסדות התורה והחינוך גור ערד	23-10-38-01	226,878.72
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580084614	525123	1001654388	40207532	ישיבת בית חלקיה (ע"ר)	23-10-38-01	415,944.32
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580173292	525126	1001632053	40207553	ישיבה למצויינים בית מרדכי אשדוד	23-10-38-01	820,072.04

מטרת התמיכה	מס' עמותה	סמל מוסד	מספר בקשה	מספר ספק	שם עמותה	מספר תקנה	סכום התמיכה המאושר לשנת 2023
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580288090	525147	1001631640	40188935	מרכז מוסדות ויזניץ-אשדוד	23-10-38-01	425,397.60
תמיכה באחזקה שוטפת של תלמידים נזקקים בפנימיות	580132868	525152	1001655194	40303448	מרכז תורני ברכיה חכמת רחמים	23-10-38-01	288,325.04

רשימת מאגרי מידע

שם המאגר	מספר מאגר ברשם מאגרי מידע	מטרת / ות המאגר	מנהל המאגר / יחידה אחראית
עודכנית	719335	ניהול תיקי לשכה משפטית בתחומים שונים	לשכה משפטית / רינת וייגלר
קמחא דפסחא	95210	ריכוז נתוני אזרחים המקבלים הקצבה בחגים	יוכי אילוז
נתוני מרשם אוכלוסין	585897	הזנת נתוני תשובי מדינת ישראל במערכות המחשב הפנימיות של המשרד וכן איתור נתונים של אזרחים המטופלים ביחידות השונות	שושי בן אהרון
מת"ס	980009493	מתן תשלומים לנזקקים	שושי בן אהרון
ליקויי ראייה	990050908	שילוב של שני מאגרי מידע הנחות בזק ובעלי תעודות עיוור מספר מאגר – שיחובר למאגר זה 990036925 =	מארק שמיס
כח אדם ברשויות מקומיות	187815	זהו איחוד של מאגרי מידע נוספים של כח אדם ברשויות לפי מחוזות – ריכוז נתוני העובדים במחלקות הרווחה ברשויות מקומיות לצורך התחשבות בנושא משכורות / תשלומים שונים / הוספת תקני כח אדם	רון שביט
פנקס העובדים הסוציאליים	231762	רישום מקצועי של העובדים הסוציאליים בארץ	רון שביט
מקלטים לנשים מוכות	396070	מאגר נשים המוכנות למקלטים לטיפול בנשים מוכות	אפרת אדרי שרעבי
יחידת הסיוע לבתי המשפט לענייני משפחה	448625	ניהול וסיוע למופנים ליחידות הסיוע מטעם בתי המשפט בענייני גירושין, הסדרי ראייה ואחרים	דורית ניצן
אימוץ	560534 + 60293	ניהול תהליך אימוץ ילדים ומעקב ופיקוח, בהתאם לחוק אימוץ ילדים	אתי קיסוס
תפוקות חסות הנוער	434369	ניהול מעקב אחר מושמים במסגרות של חסות הנוער	סוזן דסוקי
אבחון מוגבלויות	421056	ניהול ומעקב אחר אבחון אנשים בעלי מוגבלות	מארק שמיס
שרות המבחן לנוער	21326	מעקב וטיפול בנוער המופנה מטעם בית המשפט לאבחון / טיפול לפני מתן גזר דין או אחריו	בתיה חנן
ועדת חריגים	9800094896	צ	דליה לב שדה
שרות מבחן מבוגרים	980009562	טיפול בעבריינים מבוגרים המופנים מבית המשפט לצורך אבחון לפני מתן גזר דין או טיפול במסגרת פסקי דין של"צ	אסתי שדה
נתוני יסוד	980009562	איסוף נתוני נזקקי רווחה ברחבי הארץ	רון שביט

שם המאגר	מספר מאגר ברשם מאגרי מידע	מטרת / ות המאגר	מנהל המאגר / יחידה אחראית
מאגר גלבוע	389447	רישום נתוני סטודנטים וצוות ביה"ס לעובדים סוציאליים	נורית שגב
תל"מ	980009578	ניהול תיקי חניכים בפנימיות	איריס פלורנטין
מוקד שי"ל	567448	איסוף נתוני פונים למוקדי שירות יעוץ לאזרח	איריס פלורנטין
השמות מס"ר		ניהול תשלומים למסגרות רווחה	שושי בן אהרון
מבחני הכנסה	193892	בקשות לתמיכות מהמשרד על סמך שקלול נתוני הכנסת הורים – לצורך זכאות להחזקת הילד בפנימיות	משה שוקרון רון
נפגעי תקיפה מינית		ניהול תהליכי טיפול בנפגעי תקיפה מינית	איילה מאיר
תוכנית לאומית לילדים בסיכון	613827	איתור וטיפול בילדים הנמצאים במצבי סיכון	אחיה קמארה
חרשים		ריכוז רשימת כל ליקוי השמיעה במדינת ישראל	מארק שמיס
חקירות ילדים		ניהול ותיעוד תהליך חקירות ילדים קורבנות עבירה או חשודים בפלילים	סוזן דסוקי
שכר עידוד		ניהול תשלומי פרמיות לועבדי המשרד	מרי יוסף
פניות הציבור		ניהול וטיפול אחר פניות הציבור למשרד הרווחה	ענת רז
דמי ליווי ותקשורת		העברת תשלומים לחרשים ועיוורים	מארק שמיס
ניהול ועדות אלימות וגילוי עריות		ניהול ועדות הדנות באסירים בנושא אלימות וגילוי עריות	איילה מאיר
קב"ט נשק		ניהול שמות העובדים בעלי רישיון לשאת נשק כולל מעקב אחר חידוש רישיון ומטווחים	רוני בר לוי
נושמים לרווחה		ניהול תהליך ליווי משפחות ליציאה ממצב כלכלי קשה	איילה מאיר
ועדות ערר		טיפול בפניות פונים למחלקות הרווחה בערעור על החלטות המחלה לשרותים אישיים וחברתיים	דליה לב שדה
עזבונות		טיפול בבקשות לקבלת כספי עזבונות – עבודה מול מרכב"ה	יוכי אילוז
קדם השמה חסות הנוער		טיפול בבקשות להשמה במסגרת רשות חסות הנוער	סוזן דסוקי
מינויים		טיפול בכתבי מינוי המוצאים ע"י שרה הרווחה עפ"י חוק	רינת וייגלר

רשימת בעלי התפקידים הבכירים

שם משפחה	שם פרטי	משרה	אימייל
אילן	ישי	משנה ליועץ/ת המשפטי/ת	Yishayl@molsa.gov.il
אהרוני	ינון	מנהל כללי	YinonA@molsa.gov.il
בר לוי	רוני	מנהל אגף בכיר חירום, ביטחון, מידע וסייבר	RoniBa@molsa.gov.il
בן אהרון	שושנה	מנהל/ת אגף בכיר/ה (טכנולוגיות דיגיטליות)	ShoshiB@molsa.gov.il
דסוקי רדה	סוזן	מנהל/ת אגף בכיר (טיפול באוכ' קצה-חוץ ביתי	SuzanneD@molsa.gov.il
יוסף	מארי	סמנכ"ל/ית בכיר/ה (ניהול ההון האנושי)	MaryY@molsa.gov.il
איפרגן	פנינה	ראש מטה/יועץ מקצועי	PninaSh@molsa.gov.il
קמארה	אחיה	מנהל התוכנית הלאומית (טיפול בילדים ונוער	AhiyaK@molsa.gov.il
שביט	רון	ראש אגף בכיר/ה רשויות מקומיות	RonS@molsa.gov.il
ויגלר	רינת רחל	יועץ/ת משפטי/ת	RinatW@molsa.gov.il
פריצקי	חנן משה	סמנכ"ל/ית וראש/ת מינהל תקצוב וכלכלה	HananP@molsa.gov.il
אברמוביץ	לאורה	סגן/ית בכיר/ה ליועץ/ת המשפטי/ת-ליטיגציה	LioraA@molsa.gov.il
שדה בן יוסף	אסתר	מנהל/ת אגף בכיר (שירות המבחן למבוגרים)	EstyS@molsa.gov.il
כץ	דניאל אפרים	ראש/ת אגף בכיר/ה קהילה	DanielK@molsa.gov.il
זהר אביטל	הילה	המבקר/ת הפנימי/ת	HilaZ@molsa.gov.il
אדלמן	איטה יעל	מנהל/ת אגף בכיר (שירות לציבור)	YaelAd@molsa.gov.il
שטינמץ	סימונה	נציב/ת תלונות ילדים בהשמה חוץ ביתית	SimonaS@molsa.gov.il
רון	משה	סמנכ"ל/ית בכיר/ה וראש מינהל רכש, תשתיות ו	MosheSho@molsa.gov.il
מאיר	אילה	ראש אגף בכיר/ה (משפחה וילד – קהילה)	AyalaMa@molsa.gov.il
דיסקין	תמי	מנהל/ת אגף בכיר/ה-שירותי קהילה לאזרחים ו	TamiD@molsa.gov.il
בר-לבב רועה	צפורה	סגן בכיר ליועץ המשפטי	ZippiB@molsa.gov.il
ברוש	אילן	מנהל/ת מערך מעונות ממשלתיים	IlanB@molsa.gov.il
מן	יריב	סמנכ"ל/ית בכיר/ה (ראש מינהל אזרחים ותיקים	YarivM@molsa.gov.il
אדרי שרעבי	אפרת	ראש אגף בכיר חוץ ביתי (משפ' ילד/נוער והשמ	EfratEd@molsa.gov.il
קורן	אבי	מנהל/ת אגף בכיר-הגנת על עובדי רווחה-ברשו	AviK@molsa.gov.il
בר-טל	לימור	מנהל/ת מחוז תל אביב והמרכז	LimorBa@molsa.gov.il
קיסוס	אתי	סמנכ"ל/ית בכיר/ה (שירותים אישיים וחברתיים	EtiKi@molsa.gov.il
לוגסי	רעות-רחל	מנהל/ת אגף בכיר (טיפול באוכ' קצה – קהילה	ReutL@molsa.gov.il
לב-שדה	דליה	מנהל/ת אגף בכיר/ה משאבי קהילה	DaliaLS@molsa.gov.il
שפרן	לילית	ראש אגף בכיר/ה לדיור חוץ ביתי	LilianS@molsa.gov.il
בן-גיא רוזנשטיין	רקפת	סמנכ"ל/ית בכיר/ה וראש/ת מינהל מוגבלויות	RakefetB@molsa.gov.il
חנן	בתיה	מנהל/ת אגף בכיר (שירות המבחן לנוער)	BettyH@molsa.gov.il
אוסטרמן	אורלי	מנהל/ת מחוז ירושלים	rlyo@molsa.gov.il
בודיק	ישראל	מנהל/ת מחוז באר שבע והדרום	IsraelB@molsa.gov.il

שם משפחה	שם פרטי	משרה	אימייל
שמיס	מרק	ראש אגף בכיר/ה הערכה, הכרה ותכניות	MarkSh@molsa.gov.il
פלורנטין	איריס בלהה	סמנכ"ל/ית בכיר/ה תכנון מדיניות ואסטרטגיה	IrisF@molsa.gov.il
כהן	שלמה	מנהל/ת מחוז חיפה והצפון	ShlomoC@molsa.gov.il
ארבל אלון	שגית	רופא/ה ראשי/ת-מנהל/ת מערך הבריאות המשרדי	SagitA@molsa.gov.il
ישראלי שמייסר	חמה	מנהל/ת אגף בכיר/ה מערכי דיור-אזרחים ותיק	Hamal@molsa.gov.il
לבון	משה	משנה למנכ"ל	Moshel@molsa.gov.il
אברבנאל	סיגלית	אחות מתאמת ארצית (בתי-אבות)	SigiA@molsa.gov.il
מורלי שגיב	דיצה	מנהל/ת אגף בכיר (טכנו' וחדשנות בשירותי רו	DitzaM@molsa.gov.il
אבני וקנין	שלומית	מנהל אגף בכיר למחקר תכנון והכשרה	ShlomitA@molsa.gov.il
ויס	יעל פרומה	מנהל/ת אגף בכיר תכנית לישום חוק מוגבליו	YaelW@molsa.gov.il
מעלם	מירב	מנהל/ת אגף בכיר/ה (פיתוח)	MerevM@molsa.gov.il
דודי רז	ענת	מנהל/ת אגף בכיר (דוברות, תקשורת והסברה)	AnatRa@molsa.gov.il
צוברי	אור	מנהל/ת אגף בכיר מתכלל/ת מלחמת חרבות ברזל	rTz@molsa.gov.il ^o
ישי	עמוס	סמנכ"ל בכיר/ה וראש/ת מינהל של"מ	Amosl@molsa.gov.il
חאיכ	נאילה	אח/ות ארצית (מערך שירותי הבריאות)	NaelaH@molsa.gov.il

